

Службен весник

на Република Македонија

Број 6

13 јануари 2012, петок

година LXVIII

www.slvesnik.com.mk

contact@slvesnik.com.mk

СОДРЖИНА

	Стр.		Стр.
162. Закон за управување со електрична и електронска опрема и отпадна електрична и електронска опрема.....	4	169. Закон за изменување и дополнување на Законот за превоз во патниот сообраќај.....	117
163. Закон за изменување и дополнување на Законот за управување со пакување и отпад од пакување.....	55	170. Закон за регистрирање на подземни и надземни инфраструктурни објекти и придружни инсталации.....	121
164. Закон за концесии и јавно приватно партнерство.....	56	171. Закон за дополнување на Законот за спречување на судир на интереси.....	124
165. Закон за изменување и дополнување на Законот за јавните претпријатија....	78	172. Закон за изменување и дополнување на Законот за регистрирање на готовински плаќања.....	125
166. Закон за изменување и дополнување на Законот за метрологијата.....	83	173. Закон за изменување на Законот за издавање на обврзници на Република Македонија за денационализација.....	127
167. Закон за Европски работнички совет..	88		
168. Закон за еднакви можности на жените и мажите.....	102		

	Стр.		Стр.
174. Закон за дополнување на Законот за виното.....	127	186. Одлука за давање согласност за именување на почесен конзул на Романија во Република Македонија, со седиште во Куманово.....	134
175. Закон за изменување на Законот за државните службеници.....	129	187. Одлука за отворање на почесен конзулат на Република Македонија во Кралство Норвешка, со седиште во Лангесунд.....	134
176. Закон за изменување на Законот за јавните службеници.....	129	188. Одлука за отворање на почесен конзулат на Република Македонија во Република Финска, со седиште во ЕСПО.....	135
177. Закон за дополнување на Законот за експропријација.....	130	189. Одлука за отворање на почесен конзулат на Република Македонија во Република Албанија, со седиште во Тирана.....	135
178. Закон за изменување и дополнување на Законот за основното образование.....	130	190. Одлука за отворање на почесен конзулат на Република Македонија во Украина, со седиште во Киев.....	135
179. Закон за изменување и дополнување на Законот за средното образование....	131	191. Одлука за давање на користење на недвижна ствар на Министерството за труд и социјална политика.....	135
180. Одлука за отворање на почесен конзулат на Република Македонија во Украина, со седиште во Дњепропетровск.....	133	192. Одлука за престанок и давање на користење на недвижна ствар на Фондот на пензиското и инвалидското осигурување на Македонија.....	136
181. Одлука за отворање на почесен конзулат на Република Македонија во Република Естонија, со седиште во Талин.....	133	193. Одлука за давање согласност на Решението за отстапување на одземен предмет со правосилна одлука на Министерство за образование и наука.....	136
182. Одлука за отворање на почесен конзулат на Република Македонија во САД, со седиште во Минеаполис.....	134	194. Одлука за определување на месечен пашал на неизвршните членови на Одборот на директори на АД за стопанисување со деловен простор во државна сопственост – Скопје.....	137
183. Одлука за отворање на почесен конзулат на Република Македонија во САД, со седиште во Њупорт Коуст.....	134		
184. Одлука за отворање на почесен конзулат на Република Македонија во Чешка Република, со седиште во Храдец Кралове.....	134		
185. Одлука за отворање на почесен конзулат на Република Македонија во Словачка Република, со седиште во Кошице.....	134		

	Стр.		Стр.
195. Одлука за давање согласност на Решението за отстапување на одземени предмети со правосилна одлука на Министерството за здравство.....	137	203. Решение за именување на почесен конзул на Република Македонија во Украина, со седиште во Дњепропетровск.....	139
196. Одлука за давање согласност на Решението за отстапување на одземени предмети со правосилна одлука на Министерството за правда - Управа за извршување на санкции.....	137	204. Решение за именување на почесен конзул на Република Македонија во Република Естонија, со седиште во Талин.....	139
197. Одлука за давање согласност на Решението за отстапување на одземени предмети со правосилна одлука на Министерство за локална самоуправа.	137	205. Решение за именување на почесен конзул на Република Македонија во САД, со седиште во Њупорт Коуст.....	139
198. Одлука за давање согласност на Решението за отстапување на одземен предмет со правосилна одлука на Народниот правобранител на Република Македонија.....	137	206. Решение за именување на почесен конзул на Република Македонија во САД, со седиште во Минеаполис.....	139
199. Одлука за давање согласност на Решението за отстапување на одземени предмети со правосилна одлука на Министерството за локална самоуправа.....	138	207. Решение за именување на почесен конзул на Република Македонија во Чешка Република, со седиште во Храдец Кралове.....	139
200. Одлука за давање согласност на Решението за отстапување на одземен предмет со правосилна одлука на Министерството за образование и наука..	138	208. Решение за именување на почесен конзул на Република Македонија во Словачка Република, со седиште во Кошице.....	139
201. Одлука за давање согласност на Решението за отстапување на одземен предмет со правосилна одлука на Министерството за локална самоуправа.....	138	209. Решение за именување на почесен конзул на Република Македонија во Република Албанија, со седиште во Тирана.....	140
202. Одлука за отстапување на нафтени деривати од стоковните резерви, без надомест.....	138	210. Решение за именување на почесен конзул на Република Македонија во Украина, со седиште во Киев.....	140
		211. Решение за именување на почесен конзул на Република Македонија во Република Финска, со седиште во ЕСПО.....	140
		212. Решение за именување на почесен конзул на Република Македонија во Кралство Норвешка, со седиште во Лангесунд.....	140
		Огласен дел	1-36

СОБРАНИЕ НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА 162.

Врз основа на членот 75 ставови 1 и 2 од Уставот на Република Македонија, претседателот на Република Македонија и претседателот на Собранието на Република Македонија издаваат

У К А З

ЗА ПРОГЛАСУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА УПРАВУВАЊЕ СО ЕЛЕКТРИЧНА И ЕЛЕКТРОНСКА ОПРЕМА И ОТПАДНА ЕЛЕКТРИЧНА И ЕЛЕКТРОНСКА ОПРЕМА

Се прогласува Законот за управување со електрична и електронска опрема и отпадна електрична и електронска опрема,

што Собранието на Република Македонија го донесе на седницата одржана на 11 јануари 2012 година.

Бр. 07- 145/1
11 јануари 2012 година
Скопје

Претседател
на Република Македонија,
Горге Иванов, с.р.

Претседател
на Собранието на Република
Македонија,
Трајко Вељаноски, с.р.

ЗАКОН ЗА УПРАВУВАЊЕ СО ЕЛЕКТРИЧНА И ЕЛЕКТРОНСКА ОПРЕМА И ОТПАДНА ЕЛЕКТРИЧНА И ЕЛЕКТРОНСКА ОПРЕМА

И. ОПШТИ ОДРЕДБИ

Член 1 Предмет на уредување

Со овој закон се уредуваат барањата за заштита на животната средина кои треба да ги исполнат правните и физичките лица кои произведуваат и пуштаат на пазарот во Република Македонија електрична и електронска опрема и кои постапуваат со отпадната електрична и електронска опрема, како и другите субјекти кои учествуваат во постапките на производство и пуштање на електричната и електронската опрема на пазарот, ограничувањето на употребата на одредени опасни супстанции во производството на електрична и електронска опрема, начинот на собирање, третман, преработка и отстранување на отпадната електрична и електронска опрема, како и други прашања за управување со отпадната електрична и електронска опрема.

Член 2 Супсидијарна примена на други закони

(1) По прашањата кои се однесуваат на начинот на постапување со опасен отпад кои не се регулирани со овој закон, соодветно се применуваат одредбите на прописите од областа на управување со отпадот.

(2) За регулирање на прашањата во врска со пристап до информации кои се однесуваат на животната средина, учеството на јавноста во донесувањето на одлуките, оцената на влијанието од определени стратегии, планови и програми врз животната средина, оцената на влијанијата од определени проекти врз животната средина, се применуваат одредбите од Законот за животната средина, доколку со овој закон поинаку не е уредено.

(3) На постапките утврдени со овој закон се применуваат одредбите од Законот за општата управна постапка, доколку со овој закон поинаку не е уредено.

Член 3 Цели на Законот

(1) Основни цели на овој закон се:

- намалување до најмало можно ниво на негативно влијание на отпадната електрична и електронска опрема врз животната средина и врз човековото здравје и

- унапредување на стандардите за заштита на животната средина од страна на производителите, трговците и крајните корисници во текот на животниот циклус на производите, а особено при третманот, преработката и отстранувањето на отпадната електрична и електронска опрема.

(2) Покрај целите од ставот (1) на овој член, во согласност со начелото на одржлив развој, со овој закон треба да се постигнат и следниве цели:

- спречување на создавање и фрлање на отпадната електрична и електронска опрема,

- постигнување на високо ниво на повторна употреба, рециклирање и други видови на преработка на отпадната електрична и електронска опрема, како и намалување на отстранувањето на отпадната електрична и електронска опрема на депонии,

- обезбедување услови за воспоставување и развој на пазар на повторна употреба, рециклирање и други начини на преработка на отпадната електрична и електронска опрема и

- обезбедување еднаква положба на пазарот на домашните и странските правни и физички лица и избегнување и отстранување на трговските бариери кои можат да го нарушат пазарот со електрична и електронска опрема.

Член 4 Примена на Законот

(1) Одредбите на овој закон се применуваат на следниве категории на електрична и електронска опрема (во натамошниот текст: категории на опрема):

- 1) големи домашни апарати;
- 2) мали домашни апарати;
- 3) опрема за информатичка технологија и телекомуникација;
- 4) опрема за широка потрошувачка и забавна електроника;
- 5) опрема за осветлување;
- 6) електрични и електронски апарати (освен големи неподвижни индустриски орудија);
- 7) електрични и електронски играчки и опрема за забава и спорт;
- 8) медицински апарати (освен апарати кои можат да предизвикаат радијација или инфекција);
- 9) инструменти за следење и контрола и
- 10) автомати.

(2) Одредбите на овој закон се применуваат и на одделни видови на производи распоредени во Листата на видови на производи од членот 41 став (4) од овој закон кои припаѓаат во категориите на електрична и електронска опрема од ставот (1) на овој член (во натамошниот текст: видови на опрема).

(3) Одредбите на овој закон не ја исклучуваат примената на прописите кои се однесуваат на безбедноста, здравствената и хигиено-санитарната заштита и прописите за управување со отпадот.

(4) Сите мерки, стандарди и цели кои се утврдени со овој закон се применуваат како минимални барања што треба да се исполнат при управувањето со електрична и електронска опрема.

(5) Доколку со друг закон се утврдени мерки и стандарди на животната средина, при управувањето со електрична и електронска опрема се применуваат по-

строгите мерки и стандарди со цел за заштита на животната средина и постигнување на целите на животната средина.

Член 5

Исклучок на примена на Законот

Одредбите на овој закон не се применуваат на:

1) електрична и електронска опрема што е составен дел на друг вид опрема којашто не спаѓа во категориите на електрична и електронска опрема од членот 4 став (1) од овој закон;

2) отпадните печатарски тонери распоредени во Листатот на видови на отпад согласно со Законот за управување со отпадот, доколку настануваат како потрошен материјал при користење на печатари и

3) електрична и електронска опрема која се користи како опрема која е наменета за користење во одбраната на земјата, оружје, муниција и воен материјал, со исклучок на производи кои не се наменети за конкретни воени цели.

Член 6

Дефиниции

Одделни изрази употребени во овој закон го имаат следново значење:

1. “Електрична и електронска опрема” е опрема чијашто правилна работа зависи од електричната струја или електромагнетските полиња, како и опрема што е наменета за производство, пренос и мерење на тие струи или полиња класифицирани во една од категориите од членот 4 став (1) од овој закон и наменета е за употреба под напон кој не е поголем од 1.000 волти за наизменична струја и 1.500 волти за еднонасочна струја (во натамошниот текст: опрема);

2. “Отпадна електрична и електронска опрема” е отпад од електрична и електронска опрема во согласност со одредбите на Законот за управување со отпадот вклучувајќи ги сите составни делови, потсклопови и потрошни делови и материјали кои се дел од производот во моментот на исфрлање (во натамошниот текст: отпадна опрема);

3. “Отпадна опрема од домаќинства” е отпадна опрема која се создава во домаќинствата, како и отпадна опрема која настанува во индустријата, занаетчишките, услужните и други дејности, а која поради видот и количината е слична на отпадната опрема од домаќинствата;

4. “Отпадна опрема која не е опрема од домаќинства” е отпадна опрема која се создава од опрема која спаѓа во Листата на видови на производи од членот 41 став (4) од овој закон, а која не се употребува во домаќинствата;

5. “Спречување” се мерки насочени за намалување на количините на отпадна опрема и штетните влијанија врз животната средина кои настануваат од отпадната опрема, како и на материјалите и супстанциите содржани во таа опрема;

6. “Повторна употреба” е секоја постапка во која отпадната опрема или нејзините составни делови се користат за истата цел за која биле направени, вклучувајќи ја и натамошната употреба на опремата или на нејзините составни делови што се враќаат кај трговците, во собирните места, собирните центри, во инсталациите за рециклирање на отпадна опрема или кај производителите;

7. “Рециклирање” е секоја постапка на повторна употреба на отпадните материјали во произведен процес за првобитната намена или за други намени, освен за енергетската преработка, при што под енергетска преработка се смета употребата на согорлив отпад како

средство за производство на енергија со непосредно согорување со друг отпад или без друг отпад, но со добивање на топлина;

8. “Преработка” е секоја постапка на преработување на отпад во согласност со членот 29 од Законот за управување со отпадот која е применлива или може да се примени за преработка на отпадната опрема;

9. “Отстранување” е секоја постапка за отстранување на отпадот во согласност со членот 35 од Законот за управување со отпадот или подготвка за отстранување, како и секоја друга постапка што се применува за преработка и/или за отстранување на отпадната опрема;

10. “Третман” е секоја постапка која се презема по предавањето на отпадната опрема во инсталација за третман заради спречување на загадување, расклопување, ситнење, преработка или подготовка за отстранување, како и секоја друга постапка што се применува за преработка и/или за отстранување на отпадната опрема;

11. “Пуштање на опрема на пазарот” е:

- давање на произведената опрема прв пат на користење на крајниот корисник или на трговецот заради натамошна продажба,

- увоз на опрема во Република Македонија заради вршење на трговска дејност за увоз на опрема со намена давање на увезената опрема на трговецот заради натамошна продажба или давање на увезената опрема на користење на крајниот корисник или

- увоз на опрема за вршење на дејности што не претставуваат трговска дејност за увоз на опрема;

12) “Собирно место” е место во објект или простор во објектот или друг покриен простор што ги користи производителот или во негово име трето лице уредено за одделно собирање на отпадната опрема, привремено складирање и/или сортирање, како и други активности поврзани пред нејзиното предавање за третман, односно преработка;

13. “Собирен центар” е простор уреден за собирање и привремено складирање на видови, односно одделно собрани фракции на комунален отпад;

14. “Производител” е правно или физичко лице кое без оглед на употребениот начинот на продажба, вклучувајќи ја и продажбата по пат на далечинска комуникација во согласност со прописите со кои се уредува заштита на потрошувачите:

- произведува и продава опрема под своја трговска марка,

- препродава, под своја трговска марка, опрема произведена од страна на друг производител, со тоа што препродавачот не се смета за производител ако марката на изворниот производител е наведена на опремата, како што е предвидено во алинејата 1 на оваа точка или

- поради вршење на својата дејност увезува опрема заради пуштање на пазар во Република Македонија или извезува опрема надвор од неа. За производител нема да се смета лице кое обезбедува само финансиска поддршка според или во согласност со каква било финансиска спогодба и кое не дејствува и како производител во смисла на алинеите 1, 2 и 3 на оваа точка. Ако опремата не е произведена во Република Македонија, а се пушта на пазар во смисла на алинеите 1, 2 и 3 на оваа точка, тогаш за производител ќе се смета неговиот застапник во Република Македонија. Како производител ќе се смета и правно или физичко лице кое како краен корисник заради свои потреби увезол опрема без посредник;

15. “Трговец” е правно или физичко лице кое обезбедува снабдување на опрема за краен корисник, како комерцијална дејност. За трговец ќе се смета и производителот, доколку произведената или увезената опрема ја обезбедува непосредно на крајниот корисник;

16. "Поседувач" е правно или физичко лице кое користи или има намера да користи опрема, односно лице кое со вршењето на својата дејност постојано или привремено создава отпадна опрема, а како поседувач, во смисла на овој закон, не се сметаат граѓаните или домаќинствата;

17. "Краен корисник" е потрошувач кој поради крајна употреба или користење на друг производ, користи опрема и на тој начин, по нивното истрошување, создава отпадна опрема. Како краен корисник ќе се смета поседувачот или трговецот кој заради свои потреби увезол опрема без посредник;

18. "Мал производител" е правно или физичко лице кое пушта на пазар во Република Македонија опрема во количини не поголеми од оние утврдени во членот 24 од овој закон;

19. "Колективен постапувач" е правно лице основано од производителите со цел за исполнување на обврските од членот 21 од овој закон, кое има добиено дозвола за постапување со отпадна опрема согласно со членот 28 од овој закон и кое реализираната добивка ја користи за исполнување на обврските од членовите 21 од овој закон;

20. "Самостоен постапувач" е правно или физичко лице кое има добиено дозвола за самостојно постапување со отпадна опрема согласно со членот 29 од овој закон;

21. "Финансиски договор" е секој договор или аранжман за кредит, закуп (лизинг), изнајмување или за продажба на одложено плаќање што се однесува на која било опрема, без оглед на тоа дали условите од тој договор или аранжман или кој било договор или аранжман со залог предвидуваат или не предвидуваат дека ќе дојде или дека може да дојде до пренос на сопственоста на таа опрема;

22. "Овластен собирач на отпад" (во натамошниот текст: овластен собирач) е комунално претпријатие или друго правно или физичко лице кое е овластено за собирање и транспорт на комунален отпад на подрачјето на општината, општините во градот Скопје или градот Скопје;

23. "Опасна супстанција или смеса" (во натамошниот текст: супстанција) е секоја супстанција или секоја смеса што се смета за опасна во согласност со пропишите за хемикалии;

24. "Заостаната отпадна опрема" е оптоварување на животната средина поради настанување на отпадна опрема од опрема која е пуштена на пазар пред 1 јануари 2013 година (во натамошниот текст: заостанат отпад);

25. "Орган за вршење на стручни работи од областа на животната средина" е Управата за животна средина, орган во состав на Министерството за животна средина и просторно планирање (во натамошниот текст: стручен орган);

26. "Друго независно правно лице" е правно лице регистрирано за вршење на стручни, технички и консултански услуги од областа на економијата и животната средина;

27. "Економски оператор" е правно или физичко лице кое при вршење на својата дејност при управување со опрема може да биде производител, трговец и поседувач и

28. "Доброволен договор" е формален договор кој има извршни клаузули склучен меѓу, органите на државната и локалната власт од една страна и организациите кои застапуваат одредени интереси на економските сектори или група на економски оператори за сегнати со овој закон од друга страна, со цел да се постигнат целите на овој закон, како и да се постигнат условите утврдени во договорот.

Член 7

Начела

(1) Во согласност со целите за долгорочна заштита и одржливо користење на природните ресурси и заштитата и унапредување на медиумите и областите на животната средина, управувањето со опрема се заснова на:

1) начелото на одговорност на производителот според кое производителот е одговорен за преземање на мерки за управување со опремата со цел да се елиминира и/или намали до крајна можна мера негативното влијание врз медиумите и областите на животната средина кое настанува како резултат на отпадна опрема создадена од неговата дејност, вклучувајќи и создавање на услови за остварување на висок степен на одделно собирање, повторна употреба, рециклирање и друг начин на преработка на отпадната опрема и

2) начелото на процена на животниот циклус на производот според кое производителот на опрема е должен да изврши процена на животниот циклус на опремата на начин со кој ќе се овозможи зголемување на еколошките остварувања на опремата, исклучување или намалување на присуството на опасни супстанции во опремата согласно со научно-техничките достигнувања, дизајнирање на начин што ќе придонесе кон намалување на отпадот што настанува од отпадната опрема со цел за спречување на негативните влијанија врз медиумите и областите на животната средина.

(2) Во управувањето со опремата, покрај начелата од ставот (1) на овој член, соодветно се применуваат и начелата утврдени во Законот за животната средина и Законот за управување со отпадот.

II. БАРАЊА ЗА ЗАШТИТА НА ЖИВОТНАТА СРЕДИНА

Член 8

Дизајнирање на опремата

(1) Опремата треба да биде проектирана и произведена на начин со кој се обезбедува:

1) намалување на употребата на опасни супстанции на најмала можна мера и

2) олеснето расклопување и монтирање, повторна употреба и рециклирање и друг начин на преработка на отпадната опрема, нејзините составни делови и вградени материјали.

(2) Производителите не смеат со посебен дизајн на опремата, нејзините составни делови и вградени материјали или со производните постапки да ја спречуваат повторната употреба на опремата, освен доколку тој дизајн или тие производни постапки вклучуваат значајна предност за заштитата на животната средина и/или безбедност при користење на опремата.

Член 9

Забрана за користење на опасни супстанции во опремата

(1) Се забранува пуштање на пазар во Република Македонија на опрема од категориите од членот 4 став (1) точки 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7 и 10 од овој закон, вклучувајќи ги електричните светилки и други извори наменети за осветлување во домаќинствата која содржи олово, жива, кадмиум, шествалентен хром Cr⁶⁺, полибромирани бифенили (PBB) или полибромирани дифенилтри (PBT).

(2) Одредбите од ставот (1) на овој член не се однесуваат на резервни делови наменети за поправки или повторна употреба на опремата пуштена на пазар во Република Македонија, пред отпочнување на примена на овој закон, како и на флуоресцентни и други извори за осветлување и материјали кои спаѓаат во листата на опрема од ставот (3) на овој член.

(3) Листата на опрема на која не се однесуваат мерките за забрана и ограничувања од ставот (1) на овој член, како и максималните вредности за концентрациите на опасни супстанции, роковите до кои е дозволено присуството на одредени опасни супстанции во опремата, нејзините составни делови и материјали ги пропишува министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од областа на животната средина.

III. ОПШТИ ОБВРСКИ НА ПРОИЗВОДИТЕЛИТЕ

Член 10

Означување на опремата

(1) Со цел да се минимизира депонирањето на отпадната опрема како несортиран комунален отпад и да се овозможи нејзино одделно собирање, производителот е должен на опремата која ја пушта на пазар, на видно место да обезбеди јасно видлива, читлива и прикажана на неизбришлив начин ознака за обврската за одделно собирање на отпадната опрема.

(2) Формата и содржината на ознаката од ставот (1) на овој член ги пропишува министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од областа на животната средина.

(3) Доколку ознаката од ставот (1) на овој член не може да биде втисната на самата опрема, заради големината или нејзината специфична употреба, тогаш таа се става на пакувањето, во упатството за употреба или во гарантниот лист на таа опрема.

(4) Називот на производителот мора да биде јасно видлив на натписот прицврстен на опремата.

(5) Натписот од ставот (4) на овој член мора да биде прикажан на начин на кој се гледа називот на производителот и податок кога опремата е пуштена на пазар.

Член 11

Информации за крајните корисници

(1) Производителот е должен, на своја сметка, да ги информира крајните корисници на опремата од домаќинствата за:

- забраната за оставање на отпадната опрема како несортиран комунален отпад и за обврската за одделно собирање на отпадната опрема,
- воспоставените системи за преземање и собирање на отпадната опрема кои им се на располагање,
- начинот на нивното придонесување за повторна употреба, рециклирање и друг начин на преработка,
- можните негативни влијанија и последици врз здравјето на луѓето и животната средина како резултат на присуството на опасни супстанции во опремата и
- значењето на ознаката од членот 10 од овој закон.

(2) Информациите од ставот (1) на овој член се приложуваат во/или кон упатството за употреба на опремата кога се испорачува на крајниот корисник.

(3) Производителот е должен на соодветен начин да ги информира и запознае трговците за начинот на преземање на отпадната опрема од крајните корисници и сите дистрибутери во ланецот на испорака на опремата, а пред се трговецот кој последен ја испорачува опремата на крајниот корисник.

(4) За соодветен начин на информирање од ставот (3) на овој член може да се смета и начинот на информирањето од ставот (2) на овој член.

(5) Производителот и трговецот се должни да обезбедат на продажните места на видно место да биде истакнато известување за крајниот корисник, за начинот и за местата за преземање на отпадната опрема.

Член 12

Информации за операторите на инсталции за третман

(1) За да се овозможи повторната употреба на отпадната опрема и третман безбеден за животната средина, вклучувајќи ги и одржувањето, поправките и рециклирањето, производителот е должен за операторите на инсталции за повторна употреба, инсталциите за третман и рециклирање на отпадната опрема да обезбеди информации за:

- можностите за повторна употреба и третман, за секоја категорија на нова опрема,
- различните составни делови и материјали на отпадната опрема и
- местата каде што во отпадната опрема се наоѓаат опасните супстанции.

(2) Информациите од ставот (1) на овој член, производителот е должен да ги обезбеди за секоја категорија на нова опрема најдоцна во рок од 12 месеци од денот на пуштањето на опремата на пазарот.

(3) Податоците од ставот (1) на овој член производителот ги доставува во форма на печатен прирачник или преку интернет услуги или во електронска форма.

Член 13

Регистрација на производителите

(1) Производителите кои за прв пат пуштаат на пазар или увезуваат како крајни корисници во Република Македонија опрема, се должни да се регистрираат за тоа во органот на државната управа надлежен за вршење на стручните работи од областа на животната средина.

(2) Регистрацијата се врши со доставување на барање за регистрација, од страна на производителот, до стручниот орган кое ги содржи следниве податоци:

- 1) називот на производителот и трговската марка (доколку ја има) која производителот ја користи при вршење на својата дејност;
- 2) адреса на производителот, поштенски број и седиште, улица и број, веб адреса, телефонски број и електронска адреса, како и лице за контакт;
- 3) назив и категоријата на опремата што ја пушта на пазарот;
- 4) информации за начинот на кој производителот ги исполнува или ќе ги исполни обврските што произлегуваат од овој закон (самостојно или колективно постапување);
- 5) единствен број на деловниот субјект и даночен број;
- 6) регистрација на производителот и
- 7) изјава во која наведува дека приложените информации за регистрација се вистинити.

(3) Стручниот орган е должен да води регистар на производители кои пуштаат на пазар опрема, како и производи кои се пуштаат на пазар во Република Македонија (во натамошниот текст: регистарот на производители).

(4) Врз основа на барањето од ставот (2) на овој член стручниот орган е должен во рок од 30 дена да му достави на производителот потврда за упис во регистарот од ставот (3) на овој член.

(5) Министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од областа на животната средина ги пропишува формата и содржината на барањето за регистрација од ставот (2) на овој член, формата и содржината на регистарот од ставот (3) на овој член, начинот на неговото водење и одржување, како и формата и содржината на потврдата од ставот (4) на овој член.

(6) Во случај на промена на податоците доставени при регистрацијата од ставот (2) на овој член, производителот е должен во рок од 30 дена од денот на настапувањето на промената, да ја пријави промената на регистрацијата со доставување на барање за промена на податоците во согласност со ставот (2) на овој член. Во пријавата се доставуваат информации само за оние податоци кои се променети.

(7) Во случај кога производителот ќе престане со својата дејност, односно да пушта опрема на пазар во Република Македонија е должен во рок од 30 дена од денот на престанокот да достави барање за бришење од регистарот од ставот (3) на овој член до стручниот орган.

(8) Бришење од регистарот од ставот (3) на овој член се врши и на предлог на државниот инспектор за животна средина, доколку се утврди дека не ги исполнува барањата од овој закон.

(9) Стручниот орган е должен во рок од осум дена од денот на доставувањето на барањето од ставот (7) на овој член да му достави потврда на производителот за бришење од регистарот од ставот (3) на овој член.

(10) Стручниот орган е должен на својата веб-страница да го објавува и редовно да го ажурира регистарот од ставот (3) на овој член.

IV. ПОСТАПУВАЊЕ СО ОТПАДНА ОПРЕМА

Член 14

Забрани за оставање

Забрането е отпадна опрема да се предава или остава како несортиран комунален отпад.

Член 15

Обврски за крајните корисници

(1) Крајниот корисник е должен отпадната опрема од домаќинствата да ја собира, чува и да ја предаде на трговецот или на овластениот собирач, како издвоено собрана фракција на комунален отпад во собирен центар или во место за преземање чија работа ја обезбедува производителот.

(2) Крајниот корисник е должен отпадната опрема која не е отпадна опрема од домаќинствата да ја предаде на производителот или на правно или физичко лице кое има дозвола за постапување со отпад, согласно со прописите за управување со отпадот.

(3) Крајниот корисник е должен отпадната опрема пред да ја предаде, да ја собере или чува одвоено, така за да не се меша со друг вид отпад, да не се ситни или на друг начин уништува, или загадува со опасни или други супстанции, така што нејзината повторна употреба или рециклирање е оневозможено.

(4) Доколку отпадната опрема содржи супстанции и материјали кои треба пред расклопувањето на отпадната опрема да се издвојат, крајниот корисник е должен да обезбеди отпадната опрема да биде во таква состојба издвојувањето на тие супстанции и материјали да може да се спроведе во согласност со посебните прописи со кои се уредува постапувањето со тие супстанции и материјали.

(5) Доколку отпадната опрема од домаќинствата е толку оштетена што, поради опасните супстанции содржани во неа, ја загрозува животната средина и здравјето на луѓето или е без значајни составни делови, или е загадена со друг вид отпад, крајниот корисник е должен да ја предаде во собирен центар, како издвоена фракција на комунален отпад.

Член 16

Обврски за преземање на отпадна опрема од домаќинствата

(1) Трговецот е должен, при продажба на опремата за домаќинства, од крајниот корисник бесплатно да презема отпадна опрема, доколку тој сака да ја предаде.

(2) Трговецот го врши преземањето на отпадната опрема од домаќинства доколку се работи за опрема која по својата функција и класификација спаѓа во категориите од членот 4 став (1) од овој закон и е еднаква на продадената опрема, а бројот на парчињата на отпадна опрема е еднаков на бројот на парчиња на продадената опрема (систем еден на еден).

(3) Трговецот може да го одбие преземањето на отпадната опрема од домаќинствата доколку не се исполнети условите од ставовите (1) и (2) на овој член, или опремата не претставува цел уред, или се работи за отпадната опрема од членот 15 став (5) од овој закон.

Член 17

Преземање на отпадна опрема кај трговците

(1) Доколку трговецот не ја презема отпадната опрема непосредно од крајниот корисник во време на испораката на опремата, е должен да обезбеди крајните корисници при купување на опремата да имаат можност за бесплатно предавање на отпадната опрема на продажното место на опремата или на друго место за преземање.

(2) Трговецот може во договор со производителот да обезбеди преземање на отпадната опрема во места за преземање чија работа ја обезбедува производителот кој му ја добавува опремата.

(3) Како место за преземање на отпадната опрема од ставот (1) на овој член се сметаат садовите или повеќе садови за отпадна опрема, кои се поставени во покриен простор кој е така уреден и има таква големина отпадната опрема да не се натрупува и уредувањето на просторот да овозможува непречено преземање на отпадната опрема.

(4) Производителот отпадната опрема бесплатно ја презема од трговецот, а трговецот од производителот не смее да бара надоместок за преземање на отпадната опрема.

(5) За местата за преземање од ставот (1) на овој член, како и за собраната отпадна опрема во рамките на својот деловен простор, трговецот не треба да поседува соодветна дозвола согласно со прописите за управување со отпадот.

Член 18

Обврски за преземање на отпадна опрема која не е опрема од домаќинства

(1) Производителот е должен на барање на крајниот корисник бесплатно да ја преземе отпадната опрема која не е отпадна опрема од домаќинствата и за неа да обезбеди натамошно постапување, доколку опремата ја има испорачано на крајниот корисник.

(2) Заостанатата отпадна опрема што се заменува со нова еднаква опрема, или со нова опрема којашто врши иста функција, може да се презема и на начин кој ќе го договараат производителот и крајниот корисник во моментот на набавка на таа опрема, односно при нејзино преземање ќе договараат друг начин на постапување со отпадната опрема, доколку не е спротивен со одредбите од овој закон.

(3) За другата заостаната отпадна опрема за која не е обезбедено постапување согласно со ставовите (1) и (2) на овој член, крајниот корисник е должен да обезбеди одделно собирање и привремено складирање, како и

да ја предаде на правно или физичко лице кое има соодветна дозвола за постапување со отпад согласно со прописите за управување со отпадот.

Член 19

Преземање отпадна опрема од овластен собирач

(1) Производителот самостојно или преку колективниот постапувач е должен да обезбеди редовно преземање на отпадната опрема од домаќинствата од овластениот собирач, што тој ја собрал како посебно собрана фракција на комунален отпад.

(2) Овластениот собирач е должен да ја предаде собраната отпадна опрема од домаќинствата на самостојниот или колективниот постапувач без барање за плаќање на нејзината вредност или вредноста на поединечните составни делови или материјали и супстанции во отпадната опрема.

(3) За остварување на обврските од ставот (1) на овој член колективниот постапувач и/или самостојниот постапувач и овластениот собирач склучуваат договор.

(4) Со договорот од ставот (3) на овој член особено се регулираат меѓусебните права и обврски на договорните страни, начинот за редовно и непречено преземање на отпадната опрема, начинот на финансирање и покривање на трошоците од работењето, како и други прашања од заеднички интерес.

Член 20

Преземање, собирање, транспортирање и складирање на отпадна опрема

(1) Преземањето на отпадната опрема се врши на места определени за преземање на отпадната опрема, опремени и уредени на начин кој ќе овозможи крајните корисници да ја предаваат или оставаат отпадната опрема, согласно со овој закон.

(2) Транспортот на отпадната опрема се врши со превозни средства на начин кој ќе овозможи поголем обем на повторна употреба на цели уреди и повторна употреба на деловите од опремата, вклучувајќи ја и преработката и рециклирањето. При транспорт на отпадната опрема се пополнува и предава транспортен формулар согласно со прописите за управување со отпадот.

(3) Собирањето на отпадната опрема се врши по категории, односно видови на опрема на места за собирање и привремено складирање, опремени и уредени на начин кој ќе овозможи поголем обем на повторна употреба на цели уреди и повторна употреба на деловите од опремата, вклучувајќи ја и преработката и рециклирањето.

(4) Отпадната опрема кога се предава на собирачот треба да биде во состојба од која се гледа дека од неа претходно не се одвоени делови од опремата која се состои од повеќе целини.

(5) За отпадна опрема од ставот (3) на овој член се сметаат и претходно одвоени делови на опремата која што се состои од повеќе целини.

(6) Во собирните места и собирните центри, отпадната опрема се чува одвоено така што не се меша со друг отпад и се распоредува по категориите од членот 4 став (1) од овој закон за да може да се однесат нејзината повторна употреба, преработка, рециклирање или отстранување.

(7) Отпадната опрема пред третманот се складира на начин кој спречува да се згмечи, издоби, или на друг начин уништи или загади со опасни или други материји, така што повторната употреба, рециклирање или друг начин на преработка е оневозможено, односно изводливо со несразмерно високи трошоци.

(8) При преземањето на отпадната опрема за повторна употреба како цел уред, крајниот корисник го потврдува предавањето на отпадната опрема на собирачот на отпадната опрема на потврда за примопредавање.

(9) Начинот на постапување со потврдата од ставот (1) на овој член, како и формата и содржината на потврдата за примопредавање ги пропишува министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од областа на животната средина.

Член 21

Обврски за производителот

(1) Производителот на опрема е должен, на свој трошок, самостојно или преку колективниот постапувач, да обезбеди преземање, одделно собирање, привремено складирање, транспорт, третман, преработка, повторна употреба и/или рециклирање и отстранување на остатоците од преработката на отпадната опрема.

(2) Обврските од ставот (1) на овој член производителот е должен да ги оствари со:

- бесплатно собирање на отпадната опрема од домаќинствата којашто трговците ја преземаат од крајните корисници,

- бесплатно преземање на отпадната опрема од домаќинствата која во рамките на одвоено собрани фракции на комунален отпад ја собира овластениот собирач,

- предавање на собрана отпадна опрема во собирните места, во инсталациите за третман, преработка и отстранување на остатоците од преработка,

- исполнување на цели за собирање од членот 26 од овој закон, како и/или целите за преработка од членот 35 од овој закон и

- информирање на крајните корисници од членот 11 од овој закон.

(3) Производителот, кој истовремено е и краен корисник, е должен на свој трошок да ги исполни обврските од ставот (1) на овој член, за опрема која ја произвел или увезол во Република Македонија.

(4) Обврските од ставот (1) на овој член не се применуваат за опрема која се извезува.

(5) Обврските од ставот (1) на овој член не се однесуваат на малите производители од членот 24 од овој закон.

Член 22

Трошоци за постапување со отпадна опрема

(1) Количините на отпадна опрема за кои секој одделен производител е должен да обезбеди финансирање на одделно собирање, третман, преработка, повторна употреба и/или рециклирање и отстранување на остатоците од преработка на отпадната опрема мора да е еднаква на делот кој одговара на годишната количина на опрема којашто ја пуштил на пазар во Република Македонија.

(2) Трошоците што ги сноси производителот за постапување со отпадната опрема од домаќинствата не се прикажуваат одделно при продажбата на нова опрема.

Член 23

Обврски на производителот, поседувачот и/или трговецот како крајни корисници

(1) Производителот, поседувачот и/или трговецот кој за вршење на својата дејност или активност, сам увезува опрема и за тоа нема претходен посредувач или доставувач во Република Македонија и со тоа истовремено е и краен корисник, е должен за отпадната опрема што тој ја создава да обезбеди постапување на следниов начин:

- да склучи договор со колективниот постапувач од членот 28 од овој закон кој во негово име и за негова сметка ќе обезбеди натамошно постапување со отпадна опрема или

- самостојно да постапува со отпадната опрема во согласност со членот 29 од овој закон.

(2) По исклучок од ставот (1) на овој член трговецот кој врши продажба на опрема е должен за опремата која ја продава да обезбеди:

- означување согласно со членот 10 од овој закон,

- писмена изјава од правното лице од кое набавува опрема дека има склучено договор со колективен постапувач од членот 28 од овој закон или дека тоа правно лице е самостоен постапувач согласно со членот 29 од овој закон или

- писмена изјава дека опремата произлегува од правно лице кое е мал производител согласно со членот 24 од овој закон.

Член 24

Ослободување - мал производител

(1) Производител кој годишно пуштил на пазар или увезол во Република Македонија помалку или еднакво на 1.000 кг електрична опрема или помалку или еднакво на 50 кг електронска опрема се смета за мал производител.

(2) Производителот од ставот (1) на овој член е должен да се регистрира во согласност со членот 13 од овој закон, како и да води евиденција во согласност со членот 38 став (7) од овој закон.

(3) Во постапката за регистрација од членот 13 од овој закон, малиот производител е должен да побара добивање на решение со кое ќе биде утврден како мал производител, притоа наведувајќи ја количината на опрема која за прв пат има намера да ја пушти на пазарот во Република Македонија.

(4) Решението од ставот (3) на овој член го издава стручниот орган.

(5) Стручниот орган е должен во регистарот од членот 13 став (3) од овој закон одвоено да ги прикажува производителите за кои издал решение за мал производител.

(6) Производителот од ставот (1) на овој член не е должен да обезбеди постапување со отпадна опрема доколку количината на опремата што ја пуштил на пазар или ја увезол како краен корисник, не ги надминува количините на годишно ниво утврдени во ставот (1) на овој член.

Член 25

Обврски на градоначалник

(1) Градоначалникот на општината, градоначалникот на општините во градот Скопје и градоначалникот на градот Скопје, се должни да организираат одделно собирање на отпадната опрема, да овластат собирач на отпадна опрема од домаќинствата, како и да определат и да организираат места, односно локации за одделно собирање на отпадна опрема од домаќинствата во соработка со овластениот собирач, во собирни центри на целото подрачје на општината, општината во градот Скопје и градот Скопје, каде што крајните корисници ќе можат отпадната опрема од домаќинствата бесплатно да ја предаваат.

(2) При определување на местата и локациите на собирните центри треба да се земе предвид бројот на жителите во населеното место, при што треба да се обезбеди најмалку еден собирен центар на ниво на општина, односно најмалку по еден собирен центар за 30.000 жители.

(3) Собирните центри од ставот (2) на овој член ги вклучуваат и постојните места и локации за собирање на одвоено собрани фракции на комунален отпад, доколку се исполнат условите утврдени со овој или друг закон.

Член 26

Цели за собирање

(1) На територијата на Република Македонија до 31 декември 2020 година треба да се собере најмалку 4 килограми годишно по жител отпадна опрема од домаќинствата.

(2) Извезените количини на опрема од територијата на Република Македонија нема да се пресметуваат во количините од ставот (1) на овој член.

(3) Количините на отпадна опрема од домаќинствата во килограми, кој секој одделен производител е должен да ги собере во теквната година заради постигнување на целите од ставот (1) на овој член е еднаква на делот кој одговара на годишната количина на опрема од домаќинствата којашто ја пуштил на пазар во Република Македонија во претходната година во однос на количината за која се одговорни сите производители кои пуштиле на пазарот во Република Македонија опрема од домаќинствата во претходната година.

(4) За постигнување на целите од ставот (1) на овој член, министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од областа на животната средина ги утврдува годишните цели за собирање за наредната година во согласност со програмата од членот 43 од овој закон, најдоцна до 15 декември во претходната година.

(5) Стручниот орган ја следи реализацијата на количините на собирање на годишна основа врз основа на податоците добиени во согласност со членовите 38 и 39 од овој закон.

Член 27

Колективно постапување со отпадна опрема

(1) Исполнувањето на обврските од членот 21 од овој закон производителите можат да ги остваруваат самостојно или со склучување на посебен договор за преземање на обврски за постапување со отпадна опрема со колективниот постапувач, кој во согласност со овој закон, е овластен за постапување со отпадна опрема во нивно име и за нивна сметка.

(2) За спроведување на обврските од ставот (1) на овој член, колективниот постапувач е должен да обезбеди дозвола во согласност со членот 28 од овој закон.

(3) Собирањето и транспортот, складирањето, третманот, рециклирањето и друг начин на преработка и отстранувањето на остатоците од преработка на отпадна опрема, колективниот постапувач не може да ги извршува самостојно и е должен да ги довери само на правни и физички лица кои поседуваат соодветни дозволи за постапување со отпад согласно со Законот за управување со отпадот и/или Законот за животната средина.

(4) По исклучок од ставот (3) на овој член колективниот постапувач може со здружување со правни и физички лица од ставот (3) на овој член да учествува во активности поврзани со отпадната опрема кои се однесуваат исклучиво на нејзиното одделно собирање и привремено складирање, сортирање по категории, односно видови на опрема пред предавање за третман и натамошно постапување со отпадната опрема под услови утврдени со Законот за управување со отпадот.

(5) Производителот од ставот (1) на овој член е должен на колективниот постапувач со кој склучил договор за спроведување на обврските од членот 21 од овој закон да му плати соодветна цена за услугата поврзана

со спроведувањето на обврските за постапување со отпадна опрема согласно со овој закон, сразмерно на количината на опремата што производителот ја пушта за прв пат на пазарот во Република Македонија.

Член 28

Колективен постапувач

(1) Колективен постапувач може да постапува со отпадната опрема за сметка на производителите, доколку има обезбедено договори за преземање на обврски за постапување со отпадна опрема со производителите кои заедно пуштаат на пазар во Република Македонија најмалку 20%, но не повеќе од 51% од количините на опремата од која настанува отпадна опрема од домаќинствата од целокупната годишна количина во претходната година и/или најмалку 5% од количината на опремата од која настанува отпадната опрема која не е отпадна опрема од домаќинствата од целокупната годишна количина во претходната година и да поседува дозвола од ставот (2) на овој член.

(2) Колективниот постапувач е должен да обезбеди дозвола за постапување со отпадна опрема од органот на државната управа надлежен за работите од областа на животната средина врз основа на писмено барање кое особено содржи:

- 1) име/назив и седиште на правното лице;
- 2) статут на колективниот постапувач;
- 3) временски период за кој се бара дозволата;
- 4) категории на отпадна опрема за која обезбедува постапување согласно со членот 21 од овој закон и
- 5) список со назив, адреса, дејност, потврда за регистрација од членот 13 став (4) од овој закон, број на деловниот субјект и даночен број на производителите во чие име и за чија сметка ќе постапува со отпадната опрема.

(3) Кон барањето од ставот (2) на овој член колективниот постапувач е должен да достави:

- 1) доказ дека во моментот на поднесувањето на барањето има склучено договори за преземање на обврски за постапување со отпадна опрема од правни и физички лица кои се регистрирани согласно со членот 13 од овој закон и кои заедно пуштаат на пазар или увезуваат во Република Македонија најмалку 5%, односно 3% од количините на опремата согласно со категориите на опрема за кои бараат дозвола во претходната година и начинот на кој планира во рок од една година од денот на добивањето на дозволата да го исполни условот од ставот (1) на овој член;

2) доказ дека има склучено договор со најмалку еден овластен собирач од членот 19 став (3) од овој закон;

3) доказ дека има склучено најмалку еден договор со правно лице или физичко лице за собирање и транспорт на отпад и/или за привремено складирање, договор со правно лице за третман и/или договор со правно лице за преработка или рециклирање на отпадна опрема кое поседува соодветни дозволи согласно со Законот за управување со отпадот и/или Законот за животната средина или на нив еквивалентна дозвола кога правното лице за третман, преработка или рециклирање е во странство и

4) програма за постапување со отпадна опрема од членот 31 од овој закон.

(4) Покрај документите од ставот (2) на овој член, а во зависност од категоријата и видот на отпадната опрема, стручниот орган може по потреба да побара барателот да достави и други дополнителни податоци согласно со овој или друг закон.

(5) Доколку дојде до промена на податоците доставени со барањето од ставот (2) на овој член, колективниот постапувач е должен да го извести стручниот орган најдоцна во рок од два месеца од моментот на настанување на промената.

(6) Дозволата од ставот (2) на овој член се издава за период од пет години.

(7) Дозволата од ставот (2) на овој член ја издава органот на државната управа надлежен за работите од областа на животната средина врз основа на предлог од стручниот орган.

(8) Дозволата од ставот (2) на овој член може да се издаде за постапување со повеќе категории на опрема или за само одделни категории согласно со доставеното барање.

(9) Колективниот постапувач на производителите со кои има склучено договор за преземање на обврска за постапување со отпадна опрема е должен да издаде потврда за склучен договор која е основа за ослободување од плаќањето на надоместокот од членот 41 став (2) од овој закон.

(10) Доколку органот на државната управа надлежен за работите од областа на животната средина не ја издаде дозволата за постапување со отпадна опрема, односно не донесе решение за одбивање на барањето за издавање на дозволата од ставот (2) на овој член во рок од 60 дена, подносителот на барањето има право во рок од три работни дена од истекот на тој рок да поднесе барање до писарницата на министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од областа на животната средина, за издавање на дозволата, односно да донесе решение со кое се одбива издавањето на дозволата од ставот (2) на овој член. Доколку министерот нема писарница, барањето се поднесува во писарницата на седиштето на органот на државната управа надлежен за работите од областа на животната средина.

(11) Формата и содржината на образецот на барањето од ставот (10) на овој член ги пропишува министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од областа на животната средина.

(12) Кон барањето од ставот (10) на овој член подносителот на барањето поднесува копија од барањето од ставот (2) на овој член за издавање на дозволата.

(13) Министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од областа на животната средина е должен, во рок од пет работни дена од денот на поднесувањето на барањето од ставот (10) на овој член до писарницата да донесе решение со кое барањето за издавање на дозволата од ставот (2) на овој член е уважено или одбиено.

(14) Доколку министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од областа на животната средина не го донесе решението во рокот од ставот (13) на овој член, подносителот на барањето може да го извести Државниот управен инспекторат во рок од пет работни дена.

(15) Државниот управен инспекторат е должен во рок од десет дена од денот на приемот на известувањето од ставот (14) на овој член да изврши инспекциски надзор во органот на државната управа надлежен за работите од областа на животната средина и да утврди дали е спроведена постапката согласно со закон и во рок од три работни дена од денот на извршениот надзор да го информира подносителот на барањето за утврдената состојба при извршениот надзор.

(16) Инспекторот од Државниот управен инспекторат по извршениот надзор согласно со закон донесува решение со кое го задолжува министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од областа на животната средина во рок од десет дена да одлучи по поднесеното барање, односно да го одобри или одбие барањето и да го извести инспекторот за донесениот акт. Кон известувањето се доставува копија од актот со кој одлучил по поднесеното барање.

(17) Доколку министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од областа на животната средина не одлучи во рокот од ставот (16) на овој член, инспекторот ќе поднесе барање за поведување на прекршочна постапка за прекршок утврден во Законот за управната инспекција и ќе определи дополнителен рок од пет работни дена во кој министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од областа на животната средина ќе одлучи по поднесеното барање за што во истиот рок ќе го извести инспекторот за донесениот акт. Кон известувањето се доставува копија од актот со кој одлучувал по поднесеното барање. Инспекторот во рок од три работни дена ќе го информира подносителот на барањето за преземените мерки.

(18) Доколку министерот не одлучи и во дополнителниот рок од ставот (17) на овој член, инспекторот во рок од три работни дена ќе поднесе пријава до надлежниот јавен обвинител и во тој рок ќе го информира подносителот на барањето за преземените мерки.

(19) Доколку инспекторот не постапи по известувањето од ставот (14) на овој член, подносителот на барањето во рок од пет работни дена има право да поднесе приговор до писарницата на директорот на Државниот управен инспекторат. Доколку директорот нема писарница, барањето се поднесува во писарницата на седиштето на Државниот управен инспекторат.

(20) Директорот на Државниот управен инспекторат е должен во рок од три работни дена од денот на приемот да го разгледа приговорот од ставот (19) на овој член и доколку утврди дека инспекторот не постапил по известувањето од подносителот на барањето согласно со ставовите (14) и (15) на овој член и/или не поднесе пријава согласно со ставовите (17) и (18) на овој член, директорот на Државниот управен инспекторат ќе поднесе барање за поведување на прекршочна постапка за прекршок утврден во Законот за управната инспекција за инспекторот и ќе определи дополнителен рок од пет работни дена во кој инспекторот ќе изврши надзор во органот на државната управа надлежен за работите од областа на животната средина дали е спроведена постапката согласно со закон и во рок од три работни дена од денот на извршениот надзор да го информира подносителот на барањето за преземените мерки.

(21) Доколку инспекторот не постапи и во дополнителниот рок од ставот (20) на овој член директорот на Државниот управен инспекторат ќе поднесе пријава до надлежниот јавен обвинител против инспекторот и во рок од три работни дена ќе го информира подносителот на барањето за преземените мерки.

(22) Во случајот од ставот (21) на овој член директорот на Државниот управен инспекторат веднаш, а најдоцна во рок од еден работен ден, ќе овласти друг инспектор да го спроведе надзорот веднаш.

(23) Во случајот од ставот (22) на овој член директорот на Државниот управен инспекторат во рок од три работни дена ќе го информира подносителот на барањето за преземените мерки.

(24) Доколку директорот на Државниот управен инспекторат не постапи согласно со ставот (20) на овој член, подносителот на барањето може да поднесе пријава до надлежниот јавен обвинител во рок од осум работни дена.

(25) Доколку министерот не одлучи во рокот од ставот (17) на овој член, подносителот на барањето може да поведе управен спор пред надлежниот суд.

(26) Постапката пред Управниот суд е итна.

(27) Доколку органот на државната управа надлежен за работите од областа на животната средина го одбие барањето за издавање на дозволата од ставот (2) на овој член, подносителот има право да поднесе жалба до Државната комисија за одлучување во управна постапка и постапка од работен однос во втор степен.

Член 29

Самостојно постапување со отпадна опрема

(1) Производителите обврските од членот 21 од овој закон можат да ги остваруваат самостојно доколку за тоа имаат обезбедено дозвола за постапување со отпадна опрема и се регистрирани во регистарот кај стручниот орган.

(2) Дозволата од ставот (1) на овој член се издава согласно со одредбите од членовите 28 и 31 од овој закон.

(3) Врз основа на добиената дозвола стручниот орган издава потврда дека производителот е регистриран во евиденцијата на производители како субјект кој самостојно обезбедува постапување со отпадна опрема за опремата што ја пушта за прв пат на пазарот во Република Македонија.

(4) Самостојниот постапувач е должен да ги спроведе сите обврски кои согласно со овој закон се пропишани како обврска за колективен постапувач и за производител.

(5) Самостојниот постапувач е должен да доставува извештаи согласно со членот 38 од овој закон.

(6) Формата и содржината на потврдата од ставот (3) на овој член ги пропишува министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од областа на животната средина.

(7) Доколку органот на државната управа надлежен за работите од областа на животната средина не ја издаде дозволата за постапување со отпадна опрема, односно не донесе решение за одбивање на барањето за издавање на дозволата од ставот (2) на овој член во рок од 60 дена, подносителот на барањето има право во рок од три работни дена од истекот на тој рок да поднесе барање до писарницата на министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од областа на животната средина, за издавање на дозволата, односно да донесе решение со кое се одбива издавањето на дозволата од ставот (2) на овој член. Доколку министерот нема писарница барањето се поднесува во писарницата на седиштето на органот на државната управа надлежен за работите од областа на животната средина.

(8) Формата и содржината на образецот на барањето од ставот (7) на овој член ги пропишува министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од областа на животната средина.

(9) Кон барањето од ставот (7) на овој член подносителот на барањето поднесува копија од барањето од ставот (2) на овој член за издавање на дозволата.

(10) Министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од областа на животната средина е должен во рок од пет работни дена од денот на поднесувањето на барањето од ставот (7) на овој член до писарницата, да донесе решение со кое барањето за издавање на дозволата од ставот (2) на овој член е уважено или одбиено.

(11) Доколку министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од областа на животната средина не го донесе решението во рокот од ставот (10) на овој член, подносителот на барањето може да го извести Државниот управен инспекторат во рок од пет работни дена.

(12) Државниот управен инспекторат е должен во рок од десет дена од денот на приемот на известувањето од ставот (11) на овој член да изврши инспекциски надзор во органот на државната управа надлежен за работите од областа на животната средина и да утврди дали е спроведена постапката согласно со закон и во рок од три работни дена од денот на извршениот надзор да го информира подносителот на барањето за утврдената состојба при извршениот надзор.

(13) Инспекторот од Државниот управен инспекторат по извршениот надзор согласно со закон донесува решение со кое го задолжува министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од областа на животната средина во рок од десет дена да одлучи по поднесеното барање, односно да го одобри или одбие барањето и да го извести инспекторот за донесениот акт. Кон известувањето се доставува копија од актот со кој одлучил по поднесеното барање.

(14) Доколку министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од областа на животната средина не одлучи во рокот од ставот (13) на овој член, инспекторот ќе поднесе барање за поведување на прекршочна постапка за прекршок утврден во Законот за управната инспекција и ќе определи дополнителен рок од пет работни дена во кој министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од областа на животната средина ќе одлучи по поднесеното барање за што во истиот рок ќе го извести инспекторот за донесениот акт. Кон известувањето се доставува копија од актот со кој одлучувал по поднесеното барање. Инспекторот во рок од три работни дена ќе го информира подносителот на барањето за преземените мерки.

(15) Доколку министерот не одлучи и во дополнителниот рок од ставот (14) на овој член, инспекторот во рок од три работни дена ќе поднесе пријава до надлежниот јавен обвинител и во тој рок ќе го информира подносителот на барањето за преземените мерки.

(16) Доколку инспекторот не постапи по известувањето од ставот (11) на овој член, подносителот на барањето во рок од пет работни дена има право да поднесе приговор до писарницата на директорот на Државниот управен инспекторат. Доколку директорот нема писарница, барањето се поднесува во писарницата на седиштето на Државниот управен инспекторат.

(17) Директорот на Државниот управен инспекторат е должен во рок од три работни дена од денот на приемот да го разгледа приговорот од ставот (16) на овој член и доколку утврди дека инспекторот не постапил по известувањето од подносителот на барањето согласно со ставовите (11) и (12) на овој член и/или не поднесе пријава согласно со ставовите (14) и (15) на овој член, директорот на Државниот управен инспекторат ќе поднесе барање за поведување на прекршочна постапка за прекршок утврден во Законот за управната инспекција за инспекторот и ќе определи дополнителен рок од пет работни дена во кој инспекторот ќе изврши надзор во органот на државната управа надлежен за работите од областа на животната средина дали е спроведена постапката согласно со закон и во рок од три работни дена од денот на извршениот надзор да го информира подносителот на барањето за преземените мерки.

(18) Доколку инспекторот не постапи и во дополнителниот рок од ставот (17) на овој член директорот на Државниот управен инспекторат ќе поднесе пријава до надлежниот јавен обвинител против инспекторот и во рок од три работни дена ќе го информира подносителот на барањето за преземените мерки.

(19) Во случајот од ставот (18) на овој член директорот на Државниот управен инспекторат веднаш, а најдоцна во рок од еден работен ден, ќе овласти друг инспектор да го спроведе надзорот веднаш.

(20) Во случајот од ставот (19) на овој член директорот на Државниот управен инспекторат во рок од три работни дена ќе го информира подносителот на барањето за преземените мерки.

(21) Доколку директорот на Државниот управен инспекторат не постапи согласно со ставот (17) на овој член, подносителот на барањето може да поднесе пријава до надлежниот јавен обвинител во рок од осум работни дена.

(22) Доколку министерот не одлучи во рокот од ставот (14) на овој член, подносителот на барањето може да поведе управен спор пред надлежниот суд.

(23) Постапката пред Управниот суд е итна.

(24) Доколку органот на државната управа надлежен за работите од областа на животната средина го одбие барањето за издавање на дозволата од ставот (2) на овој член, подносителот има право да поднесе жалба до Државната комисија за одлучување во управна постапка и постапка од работен однос во втор степен.

Член 30

Одземање на дозвола и бришење од регистарот

(1) Стручниот орган ќе започне постапка за одземање на дозволата од членот 28 став (2) од овој закон и/или на дозволата од членот 29 став (2) од овој закон на колективниот постапувач, односно на самостојниот постапувач, доколку со извештај од спроведен надзор се констатира дека:

- не обезбедува постапување со отпадна опрема во согласност со овој или друг закон,

- не достави годишен извештај согласно со членот 38 од овој закон и

- не ги исполни целите согласно со членот 26 и/или 35 од овој закон.

(2) Стручниот орган ќе започне постапка за одземање на дозволата доколку со инспекциски надзор извршен од државен инспектор за животна средина се докаже дека колективниот постапувач или самостојниот постапувач собирањето, третманот, преработката и отстранувањето на отпадната опрема ги вршат спротивно на овој закон и прописите за управување со отпадот.

(3) Стручниот орган ќе започне постапка за бришење на производителот од регистарот на производители од членот 13 став (3) од овој закон, доколку со извештај од спроведен надзор се констатира дека производителот кој не обезбедил постапување со отпадна опрема, не го платил надоместокот од членот 41 став (2) од овој закон за опремата која ја пуштил на пазарот во текот на една година.

(4) Стручниот орган ќе започне постапка за бришење на производителот од регистарот на производители од членот 13 став (3) од овој закон, доколку со извештај за спроведениот надзор се констатира дека производителот кој е регистриран како мал производител ги надминал количините на опремата која ја пуштил на пазарот во текот на една година утврдени со членот 24 став (1) од овој закон.

Член 31

Програма за постапување со отпадна опрема

(1) Колективниот постапувач и самостојниот постапувач се должни да изготвуваат програма за постапување со отпадна опрема.

(2) Програмата за постапување со отпадна опрема од ставот (1) на овој член (во натамошниот текст: програмата) треба да содржи:

1) план за преземање и одделно собирање на отпадна опрема кој ги содржи следниве податоци:

- категории, односно видови на отпадна опрема за кои се обезбедува преземање, одделно собирање, транспорт и натамошно постапување со отпадната опрема (во натамошниот текст: систем за постапување со отпадна опрема),

- начинот на остварувањето на целите за собирање од членот 26 и целите за преработка од членот 35 од овој закон,

- начин и обем на редовно преземање и одделно собирање на отпадната опрема од трговците и од крајните корисници,

- начин и обем на редовно преземање на отпадната опрема од овластените собирачи и собирачите центри,

- преглед и број на места за преземање и места за собирање на отпадната опрема кои се вклучени во системот за постапување со отпадна опрема, назив и адреса на правните или физичките лица кои управуваат со тие места, вклучувајќи ги и склучените договори за преземање, транспорт и одделно собирање на отпадната опрема, како и преглед дека тие места се поставени и распоредени согласно со членот 32 став (3) од овој закон,

- видови и капацитети на средства, опрема и простор за преземање и/или собирање и привремено складирање, сортирање по категории на отпадната опрема пред нејзино предавање за третман и преработка и

- предвидена вкупна годишна количина на опрема која за прв пат во Република Македонија ќе ја пуштат производителите во чие име и за чија сметка колективниот постапувач ги презема обврските за постапување со отпадна опрема;

2) план за натамошно постапување со отпадната опрема кој ги содржи следниве податоци:

- вид и капацитет на инсталациите за третман, преработка или отстранување на остатоците од преработка на отпадна опрема, вклучувајќи ја повторната употреба и рециклирањето на отпадната опрема, деловите, материјалите и супстанциите, како и назив и адреса на правните лица со кои колективниот постапувач има склучено договори и

- докази дека во инсталациите за третман, преработка, вклучувајќи ја повторната употреба и рециклирањето на отпадната опрема, деловите, материјалите и опасните супстанции, се користат најдобри достапни техники кои редовно се надградуваат и развиваат и обезбедуваат заштита на здравјето на луѓето и животната средина и

3) план со мерки и предвиден начин за информирање и привлекување на јавноста и крајните корисници за учество во собирање на отпадната опрема, како и информирање во согласност со членовите 11 и 36 од овој закон и докази дека функционирањето на системот за постапување со отпадна опрема е финансиски одржлив, финансиски план за развој и доказ за почетните вложувања во системот.

(3) Од програмата мора да се гледа дека складирањето, вклучувајќи го и привременото складирање и третманот на отпадната опрема, повторната употреба и рециклирањето на деловите, материјалите и супстанциите се во согласност со барањата од членовите 20 ставови (1), (3), (6) и (7) и 34 од овој закон.

(4) Колективниот постапувач е должен во програмата да обезбеди мерки за спроведување на системот за постапување со отпадната опрема во согласност со членот 32 од овој закон и истата да ја изработува во соработка со производителите чија опрема е вклучена во системот, како и во соработка со производителите да се грижи програмата да се одржува и да биде оперативна.

(5) Програмата се донесува за период од пет години.

Член 32

Систем за постапување со отпадна опрема

(1) При воспоставувањето на системот за постапување со отпадната опрема, како и при подготвувањето на програмата од членот 31 од овој закон, колективниот постапувач и самостојниот постапувач се должни да им обезбедат на крајните корисници:

1) бесплатно предавање на отпадната опремата од домаќинствата кај трговците каде што купуваат нова опрема на местото на создавање, местото на продажба или друго место за преземање на отпадната опрема;

2) бесплатно преземање на отпадната опрема од домаќинствата што трговците ја преземаат на местото на создавање, на продажните места или други места на преземање на отпадната опрема;

3) преземање на отпадната опрема од домаќинствата од овластени собирачи и од собирачите центри како одвоено собрани фракции на комунален отпад;

4) предавање на собраната отпадна опрема од точките 2 и 3 на овој став, во собирни места и инсталации за третман и преработка, како и исполнување на условите од членот 20 од овој закон и

5) информирање на јавноста за начинот на преземање и предавање на отпадната опрема.

(2) Кога колективниот постапувач или самостојниот постапувач во својот систем за постапување со отпадна опрема се грижат за отпадната опрема што не е опрема од домаќинствата во согласност со членот 18 став (1) од овој закон, како и за преземање на отпадната опрема од поседувачите од членот 33 од овој закон, се должни да обезбедат мерки за одделно собирање на отпадната опрема и натамошно постапување со отпадна опрема.

(3) При определување на близината и достапноста на локациите на места за преземање на отпадната опрема се обезбедува истите да бидат на продажното место, во близина на продажното место или најмногу 5 км воздушна линија оддалечени од продажното место.

Член 33

Обврска за вклучување во систем за постапување со отпадна опрема

(1) Поседувачот е должен да се вклучи во системот за постапување со отпадна опрема со спроведување на мерки и активности што се содржани во програмата од членот 31 од овој закон кои се поврзани со:

1) обезбедување на простор и соодветни садови за собирање на отпадна опрема и

2) поставување на извештувања во кои се содржани информациите од членот 11 став (5) од овој закон и информациите од членот 36 став (1) од овој закон, како и други обврски кои се однесуваат на поседувачот утврдени со овој закон.

(2) Поседувачот е должен собраната отпадна опрема да ја предаде на производителот или на правно или физичко лице кое има дозвола за постапување со отпад согласно со прописите за управување со отпадот.

(3) Колективниот постапувач не може да го оневозможи вклучувањето во системот за постапување со отпадна опрема, а со тоа и спроведувањето на програмата од членот 31 од овој закон, на производител кој врши увоз на опрема во Република Македонија, ниту пак да бара исполнување од производителот на други услови кои можат да претставуваат трговски бариери или нарушување на пазарната конкуренција, доколку производителот ги исполнува условите кои важат и за домашните производители што се вклучени во истиот систем.

Член 34

Третман на отпадната опрема

(1) Колективниот постапувач и самостојниот постапувач обезбедуваат дека собраната отпадна опрема која се создава на територијата на Република Македонија, освен онаа која е во целост наменета за повторна употреба како цел уред, пред преработката, рециклирањето или отстранувањето, е предадена во инсталацијата за третман.

(2) Инсталациите за третман од ставот (1) на овој член мора да имаат соодветна дозвола во согласност со овој закон, прописите за управување со отпадот или прописите за животната средина.

(3) При избор на инсталација за третман, предност треба да се даде на инсталација која е вклучена во сертифицирани системи за заштита на животната средина.

(4) Во инсталацијата за третман на отпадната опрема се врши третман на отпадната опрема со примена на најдобро достапни техники.

(5) При третман на отпадната опрема се врши одвоен третман на материјалите и деловите на отпадната опрема, како и на отпадната опрема која е наменета за повторна употреба, а во случај кога отпадната опрема е цел уред мора да се издвојат течностите и гасовите вклучувајќи и други материјали, делови, супстанции и препарати.

(6) За материјалите и составните делови на отпадната опрема добиени по третманот, мора да се обезбеди повторна употреба, рециклирање или друг начин на преработка или редовно отстранување со капацитет и динамика кои го спречуваат насобирањето на составните делови и материјали во инсталацијата за третман.

(7) Минималните барања за одвоен третман на отпадната опрема, материјалите и деловите на отпадната опрема од ставот (5) на овој член, како и минималните технички услови за складирање и третман на отпадната опрема која треба да ја исполнува инсталацијата за третман на отпадната опрема ги пропишува министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работата од областа на животната средина.

Член 35

Преработка на отпадната опрема

(1) Колективниот постапувач и самостојниот постапувач обезбедуваат повторната употреба на цели уреди како опрема да имаат предност во однос на преработката, преработката на преземената отпадна опрема да има предност во однос на отстранувањето, а при преработката на отпадната опрема повторната употреба на составните делови на отпадната опрема и рециклирање на материјалите да имаат предност во однос на другите начини на преработка.

(2) Колективниот постапувач и самостојниот постапувач обезбедуваат на свој трошок преработка и отстранување на остатоците од преработката во согласност со барањата од ставот (1) на овој член за отпадната опрема третирана во инсталацијата за третман.

(3) Преработка и отстранување на отпадна опрема може да вршат само лица кои имаат соодветна дозвола во согласност со прописите за управување со отпадот и/или прописите за животна средина.

(4) Колективниот постапувач и самостојниот постапувач обезбедуваат, на свој трошок, до 31 декември 2020 година при преработка на отпадната опрема, да се постигнат следниве цели:

1) за отпадна опрема што спаѓа во категориите на опрема од членот 4 став (1) точки 1 и 10 од овој закон, најмалку:

а) стапка на преработка од 80% од просечната тежина по опрема и

б) стапка на повторна употреба и рециклирање на деловите, материјалите и на супстанциите од 75% од просечната тежина по опрема;

2) за отпадната опрема што спаѓа во категориите од членот 4 став (1) точки 3 и 4 од овој закон, најмалку:

а) стапка на преработка од 75% од просечната тежина по опрема и

б) стапка на повторна употреба и рециклирање на деловите, материјалите и на супстанциите од 65% од просечната тежина по опрема;

3) за отпадната опрема што спаѓа во категориите од членот 4 став (1) точки 2, 5, 6, 7 и 9 од овој закон, најмалку:

а) стапка на преработка од 70% од просечната тежина по опрема и

б) стапка на повторна употреба и рециклирање на деловите, материјалите и на супстанциите од 50% од просечната тежина по опрема и

4) за отпадната опрема, сијалици со гасно празнење од Листата на видови на производи од членот 41 став (4) од овој закон, најмалку 80% повторна употреба и рециклирање на деловите, материјалите и на супстанциите од тежината на производот.

(5) За пресметување на стапките на удели од ставот (4) на овој член, операторот на инсталацијата за третман, односно преработка е должен да води евиденција во килограми изразена количина на отпадна опрема, делови, материјали и супстанции од таа опрема која влегува и излегува од инсталацијата за третман и/или влегува во инсталација за преработка или рециклирање. Составниот дел на таа евиденција се и формуларите за транспорт на отпад и формуларите за транспорт на пратките на отпад согласно со прописите за управување со отпадот и потврдата за примопредавање на отпадна опрема.

(6) При пресметка на стапките на уделите од опремата од ставот (4) на овој член до 31 декември 2020 година не се зема предвид количината на отпадната опрема која повторно е употребена како цел уред, а се зема предвид при пресметката на количината на отпадна опрема која е извезена за преработка, повторна употреба или рециклирање.

(7) Евиденцијата од ставот (5) на овој член се води на начин утврден во членот 39 ставови (2) и (4) од овој закон.

(8) Доколку отпадната опрема е извезена во согласност со Законот за ратификација на Базелската конвенција за контрола на прекугранично движење на опасен отпад и негово одлагање, количината на таа опрема се зема предвид кај пресметката на уделот од ставот (4) на овој член само доколку кај извозникот постои доказ дека преработката, повторната употреба и/или рециклирањето биле извршени на начин кој не е штетен за животната средина и е еквивалентен на начинот утврден со овој закон, прописите за заштита на животната средина и управување со отпадот.

(9) За постигнување на целите од ставот (4) на овој член, министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од областа на животната средина ги утврдува годишните цели за преработка за наредната година во согласност со програмата од членот 43 од овој закон, најдоцна до 15 декември во претходната година.

Член 36

Обврски за информирање

(1) Колективниот постапувач, односно самостојниот постапувач е должен во својот систем за постапување со отпадна опрема да обезбеди поставување на постери или други информативни материјали со кои ќе ја информира јавноста и крајните корисници за работите од членот 11 од овој закон.

(2) Градоначалникот на општината, градоначалникот на општините во градот Скопје и градоначалникот на градот Скопје во соработка со овластениот собирач е должен на соодветни места да ја известува јавноста за адресите на собирните центри кои постојат во подрачјето на таа општина, градот Скопје или општините во градот Скопје коишто се вклучени во системот за постапување со отпадна опрема, односно каде што се врши собирање на отпадната опрема.

Член 37

Водење на евиденција

(1) Стручниот орган води евиденција на колективните постапувачи кои добиле дозвола согласно со членот 28 од овој закон, како и на производителите кои

имаат склучено договор за преземање на обврски за постапување со отпадна опрема со колективниот постапувач.

(2) Евиденцијата од ставот (1) на овој член стручниот орган е должен редовно да ја ажурира и да ја објавува на својата веб страница.

(3) Стручниот орган во евиденцијата од ставот (1) на овој член ги внесува и самостојните постапувачи од членот 29 од овој закон.

(4) Формата и содржината на образецот и начинот на водење на евиденцијата од ставот (1) на овој член ги пропишува министерот кој раководи со органот надлежен за работите од областа на животната средина.

Член 38

Обврски за доставување на извештаи

(1) Колективниот постапувач е должен, најдоцна до 31 март во тековната година, до стручниот орган да доставува годишен извештај за постапувањето со отпадната опрема од страна на производителите во чие име и за чија сметка е одговорен за правилно постапување со отпадната опрема за претходната година, на образец кој особено содржи податоци за:

1) количината по категории и вид на опремата што е пуштена на пазарот во Република Македонија;

2) количината по категорија и вид на отпадната опрема која е собрана;

3) количината по категории на отпадна опрема која е предадена за третман;

4) количината на отпадна опрема по категории која е преработена, повторно употребена и/или рециклирана или на друг начин преработена и

5) количината и процентите на остварување на целите од членовите 26 и 35 од овој закон.

(2) Самостојниот постапувач е должен годишниот извештај од ставот (1) на овој член да го доставува за отпадна опрема којашто самиот за прв пат ја пуштил на пазар во Република Македонија.

(3) Известувањето се врши на начин утврден во членот 39 од овој закон.

(4) Годишниот извештај од ставот (1) на овој член пред доставувањето до стручниот орган задолжително се потврдува од друго независно правно лице регистрирано за вршење на соодветна дејност.

(5) Формата и содржината на образецот од ставот (1) на овој член ги пропишува министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од областа на животната средина.

(6) Стручниот орган е должен да го одобри годишниот извештај од ставот (1) на овој член во рок од 60 дена од денот на приемот.

(7) Производителот е должен да води евиденција за количините по категорија и вид на опрема која ја пушта на пазар во Република Македонија во текот на една календарска година во пишана и електронска форма на посебен образец и до 31 март во тековната година за претходната година да го известува:

1) стручниот орган кога не обезбедува постапување со отпадна опрема за што го плаќа надоместокот од членот 41 став (2) од овој закон;

2) колективниот постапувач кога постапувањето со отпадна опрема го доверил на истиот;

3) стручниот орган кога е регистриран како самостоен постапувач или

4) стручниот орган кога е мал производител.

(8) Пресметувањето на количината на опрема што е пуштена на пазар во Република Македонија се врши преку еднократно собирање на тежината на опрема, не сметајќи ја опремата што е извезена од Република Македонија.

(9) Формата и содржината на образецот од ставот (7) на овој член ги пропишува министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од областа на животната средина.

(10) Првиот годишен извештај од ставот (1) на овој член и првото известување од ставот (7) на овој член го доставуваат производителите, доколку немаат склучено договор со колективен постапувач.

Член 39

Доставување на извештаи

(1) Правното и физичкото лице кое за колективниот постапувач или за самостојниот постапувач врши транспорт, собирање и привремено складирање на отпадна опрема е должно да подготвува и да им доставува извештаи на колективниот постапувач или на самостојниот постапувач за количините на собраната отпадна опрема предадена за натамошни постапување на посебен образец.

(2) Правното и физичкото лице кое за колективниот постапувач или за самостојниот постапувач врши третман, на отпадна опрема е должно да води евиденција за количината на отпадната опрема изразена во килограми која се презема и која влегува и/или излегува од инсталацијата за третман, како и да подготвува и доставува извештај до колективниот постапувач или до самостојниот постапувач за количините на отпадната опрема која е третирана на посебен образец.

(3) Формата и содржината на обрасците од ставовите (1) и (2) на овој член, како и начинот на нивното доставување ги пропишува министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите во областа на животната средина.

(4) Правното и физичкото лице кое врши преработка на отпадна опрема е должно да водат евиденција, да подготвува и да доставува извештај за преработката на отпадната опрема која се постигнува во секоја календарска година во согласност со членот 35 од овој закон.

(5) Извештајот од ставот (4) на овој член се доставува до органот за вршење на стручни работи во животната средина, како и до колективниот или самостојниот постапувач во согласност со ставот (8) на овој член.

(6) Составен дел на извештаите од ставовите (1), (2) и (4) на овој член се потврдата за примопредавање на отпадна опрема, формуларите за транспорт на отпад и формуларите за прекуграничниот промет со отпад согласно со прописите за управување со отпадот.

(7) Формата и содржината на обрасците од ставот (4) на овој член, како и начинот на нивното доставување ги пропишува министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите во областа на животната средина.

(8) Рокот за доставување на извештаите на овој член се уредува со договорот склучен меѓу колективниот постапувач или самостојниот постапувач и правното или физичкото лице за вршење на работите од ставовите (1), (2) и (4) на овој член на начин кој ќе овозможи почитување на обврските за доставување на извештаи на колективниот постапувач или самостојниот постапувач утврдени со овој закон.

Член 40

База на податоци и информативен систем

(1) Стручниот орган воспоставува и води база на податоци за опремата што се пушта на пазар во Република Македонија и за постапувањето со отпадната опрема.

(2) Базата од ставот (1) на овој член се води врз основа на податоците од извештаите доставени согласно со членовите 38 и 39 од овој закон и особено ги содржи следниве податоци:

1) количини и категории на опрема што се пушта на пазар во Република Македонија;

2) количини на собраната опрема по категории и

3) вкупен преглед на постапувањето со отпадна опрема (повторна употреба, рециклирање и друг начин на преработка).

(3) Врз основа на податоците од ставот (2) на овој член, стручниот орган најдоцна до 30 мај во тековната година објавува извештај во кој се опишува состојбата со управувањето со опремата што се пушта на пазар во Република Македонија.

(4) Со извештајот од ставот (3) на овој член, стручниот орган објавува и податоци за реализација на програмата од членот 43 од овој закон, како и податоци за постојните системи за постапување со отпадна опрема.

(5) Податоците собрани врз основа на ставот (2) на овој член се обработуваат и валидизираат од страна на Министерството за животна средина - Македонски информативен центар за животна средина во Информативен систем за отпадна опрема, кој е составен дел на Информативниот систем за животна средина.

(6) Обработените и валидизирани податоци од ставот (5) на овој член се доставуваат до Европската комисија и до други тела и органи на Европската унија и истите се достапни на јавноста.

Член 41 Економски инструменти

(1) Производителот кој пушта на пазар во Република Македонија опрема, како и производителот кој како краен корисник увезува во Република Македонија опрема, е должен да плати надоместок за управување со отпадна опрема (во натамошниот текст: надоместок).

(2) Надоместокот од ставот (1) на овој член изнесува за:

1) голем домашен апарат	50 ден/кг;
2) мал домашен апарат	80 ден/кг;
3) опрема за информатичка технологии и телекомуникација	60 ден/кг
3.1) монитор	70 ден/кг;
4) опрема на широка потрошувачка и забавна електроника	60 ден/кг
4.1) телевизиски апарати	90 ден/кг;
5) опрема за осветлување	80 ден/кг;
5.1) флуоресцентни, компактни и други сијалици	120 ден/кг
6) електричен и електронски алат	100 ден/кг;
7) електрични и електронски играчки и опрема за забава и спорт	100 ден/кг;
8) медицински апарати	100 ден/кг;
9) инструменти за следење и котрола	100 ден/кг и
10) автомати	50 ден/кг.

(3) Надоместокот се пресметува врз основа на нетежина на опремата, по единица парче на опрема изразена во килограми за што се води евиденција и се составува месечна пресметка на посебен образец.

(4) Листата на видови на производи кои припаѓаат во категориите на опрема од членот 4 став (1) од овој закон, а за кои се плаќа надоместокот од ставот (2) на овој член ја објавува министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од областа на животната средина.

(5) Обврската за пресметување на надоместокот за производителот настанува во моментот кога за прв пат ја пушта опремата на пазар во Република Македонија.

(6) Обврската за пресметување на надоместокот за производителот кој како краен корисник увезува во Република Македонија опрема со чие користење создава отпадна опрема настанува во моментот кога го започнал користењето на истата.

(7) Производителот и производителот кој како краен корисник увезува опрема е должен да го плати надоместокот од ставот (2) на овој член на соодветна уплатна сметка во рамките на трезорската сметка на 15 ден во тековниот месец за сите пресметани надоместоци од претходниот месец.

(8) Надоместокот не се плаќа доколку опремата се увезува.

(9) Во случајот од ставот (8) на овој член, производителот и производителот кој како краен корисник увезува опрема, е должен да обезбеди извозна царинска декларација како доказ дека количината на опрема, за која не е пресметан надоместокот од ставот (2) на овој член, е извезена од Република Македонија.

(10) Во случај на извоз на опрема за која е наплатен надоместокот определен во ставот (2) на овој член, производителот и производителот кој како краен корисник увезува опрема, имаат право на враќање на уплатениот надоместок за извезената количина на опремата.

(11) Враќањето на уплатениот надоместок се врши врз основа на доставено барање за враќање на уплатениот надоместок во рок од 30 дена по настанување на причините за враќање на посебен образец.

(12) Враќањето на уплатениот надоместок се врши со решение издадено од стручниот орган, по претходна проверка на доставената документација и утврдување на исполнетоста на условите за враќање на уплатениот надоместок согласно со овој закон.

(13) Против решението од ставот (12) на овој член незадоволната страна има право да изјави жалба до министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од областа на животната средина.

(14) Средствата од надоместокот од ставот (2) на овој член се приход на Буџетот на Република Македонија и се уплатуваат на соодветна посебна уплатна сметка, во рамките на трезорската сметка.

(15) Министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од областа на животната средина во согласност со министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од областа на финансиите ги пропишува формата и содржината на образецот од ставот (3) на овој член, начинот и потребната документација за враќање на надоместокот во случаите од ставот (10) на овој член, како и формата и содржината на образецот од ставот (11) на овој член.

Член 42

Ослободување од плаќање на надоместокот

(1) Од плаќање на надоместокот од членот 41 став (2) од овој закон се ослободени:

1) производителот и производителот кој како краен корисник увезува опрема, за која склучил договор за преземање на обврски за постапување со отпадна опрема, со колективен постапувач кој има обезбедено дозвола согласно со членот 28 од овој закон;

2) производителот и производителот кој како краен корисник увезува опрема има обезбедено потврда дека производителот е регистриран во евиденцијата на производители како субјект кој самостојно обезбедува постапување со отпадна опрема и кој има обезбедено дозвола согласно со членот 29 став (1) од овој закон;

3) производителот и производителот кој како краен корисник увезува опрема која не е опрема од домаќинствата, за која обезбедил како самостоен постапу-

вач или преку колективен постапувач, исполнување на целите од членот 35 од овој закон, од годишната количина на опрема којашто ја пуштил на пазар во Република Македонија и

4) производителот кој е определен како мал производител согласно со членот 24 од овој закон.

(2) Производителот и производителот кој како краен корисник увезува опрема од ставот (1) точка 1 на овој член се ослободени од плаќање на надоместокот од членот 41 став (2) од овој закон ако ја поседува потврдата од членот 28 став (9) од овој закон.

(3) По исклучок од ставот (1) на овој член, надоместокот од членот 41 став (2) од овој закон се плаќа во двоен износ, ако:

1) колективниот постапувач или самостојниот постапувач не поднесе извештај согласно со членот 38 од овој закон;

2) стручниот орган не го одобрува извештајот согласно со членот 38 став (5) од овој закон, заради неисполнување на целите утврдени во членот 26 од овој закон и/или не е обезбедено исполнување на целите утврдени во членот 35 од овој закон. Во овој случај надоместокот се плаќа во двоен износ само за разликата меѓу целите утврдени во членот 35 од овој закон и постигнатите цели во случај кога се постигнати целите од членот 26 од овој закон, односно во трикратен износ за разликата во целите утврдени во членот 35 од овој закон и постигнатите цели во случај кога не се постигнати целите од членот 26 од овој закон, согласно со годишниот извештај и/или наодот на стручниот орган и

3) производителот доставил неточен годишен извештај согласно со членот 38 од овој закон во однос на количината на опрема што ја пуштил на пазар во Република Македонија или ја увезол како краен корисник.

(4) Во случаите од ставот (3) на овој член стручниот орган донесува решение.

(5) Против решението од ставот (4) на овој член незадоволната страна има право да изјави жалба до министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од областа на животната средина.

(6) Во случаите од ставот (3) на овој член двојниот надоместок, односно трикратниот надоместок се пресметува според просечната висина на надоместокот утврден во членот 41 став (2) од овој закон, сразмерно на делот и количината на опрема што е пуштена на пазар во Република Македонија во претходната година.

Член 43

Програма за управување со отпадна опрема

(1) За постигнување на целите утврдени во членовите 26 и 35 од овој закон на предлог на стручниот орган, министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од областа на животната средина донесува програма за управување со отпадна опрема (во натамошниот текст: програмата).

(2) Програмата се донесува за период од најмалку пет години и особено содржи:

- опис и оцена на постојната состојба во управувањето со опремата,

- опис на субјектите кои постапуваат со отпадна опрема,

- количина и вид на опрема која се пушта на пазар во Република Македонија, како и идни предвидувања и тренд на развој во наредниот петгодишен период,

- мерки за поттикнување на собирањето и преработката на отпадната опрема,

- мерки за поттикнување на истражувањето и подобрувањата во поглед на севкупните еколошки карактеристики на опремата за време на нејзиниот севкупен животен циклус,

- мерки за развојот и маркетингот на опрема дизајнирана на начин кој ги исполнува условите од членот 8 и/или условите од членот 9 од овој закон,

- мерки со цел за помагање на развој на нови технологии за третман, рециклирање и преработка и поттикнување на истражувањето на еколошки и рентабилни методи за третман и рециклирање на сите категории на отпадна опрема,

- мерки за поддржување на капацитетите за третман и преработка со цел за воведување на сертифицирана програма за еколошко управување кои се однесуваат на системи за управување со животната средина и за ревизија (EMAS),

- мерки за спречување на создавањето на отпадна опрема,

- мерки за поттикнување на степенот на собирање на отпадна опрема и нејзина повторна употреба,

- мерки за подобрување на состојбата на пазарот за третман, преработка, повторна употреба или рециклирање на отпадната опрема,

- економски мерки,

- мерки за едукација и спроведување на кампања за подигање на јавната свест за постапување со отпадната опрема,

- преглед на законската регулатива за управување со опрема и отпадна опрема и мерки за нејзино подобрување,

- насоки за идниот развој на управувањето со отпадна опрема и

- други прашања кои се од значење за управувањето со опремата и отпадната опрема.

(3) Програмата се изработува со учество на правни и физички лица кои постапуваат со отпадна опрема, невладините организации и други јавни и научни установи и институции.

Член 44

Користење на надоместокот и програма за финансирање

(1) Средствата собрани од надоместокот од членот 41 став (2) од овој закон се користат за спроведување на мерки и активности што се утврдени во програмата од членот 43 од овој закон.

(2) Финансирањето и реализацијата на мерките и активностите од ставот (1) на овој член се врши врз основа на годишна програма за финансирање што стручниот орган ја подготвува врз основа на програмата од членот 43 од овој закон, во висина на утврдените средства со Буџетот на Република Македонија за соодветната фискална година.

(3) Годишната програма за финансирање ја донесува министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од областа на животната средина. Годишната програма за финансирање може да биде донесена самостојно или како дел од друга програма за финансирање што ја носи министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од областа на животната средина.

(4) Доделувањето на средствата од програмата од ставот (3) на овој член се врши по пат на јавен конкурс што го објавува и спроведува стручниот орган.

(5) По исклучок од ставот (2) на овој член дел од средствата од програмата од ставот (3) на овој член, може да ги додели Владата на Република Македонија на предлог на министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од областа на животната средина, доколку се наменети за исполнување на обврските кои се утврдени со доброволните договори од членот 46 од овој закон.

Член 45
Јавен конкурс

(1) Јавниот конкурс од членот 44 став (4) од овој закон се спроведува од комисија формирана од министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од областа на животната средина.

(2) Комисијата од ставот (1) на овој член е составена од најмногу пет члена од кои:

- еден претставник од стручниот орган,
- еден претставник од колективниот постапувач од членот 28 од овој закон,
- еден претставник од самостоен постапувач од членот 29 од овој закон, доколку таков е регистриран,
- еден претставник од здружение на трговците кои вршат продажба на опрема и
- еден претставник од правно или физичко лице кое има дозвола за собирање, третман и/или преработка на отпадна опрема.

(3) Доколку во евиденцијата од членот 37 од овој закон не е евидентиран самостоен постапувач со отпадна опрема, тогаш на предлог на стручниот орган за член на комисијата од ставот (2) на овој член се именува претставник од правно или физичко лице кое има дозвола за собирање, третман и/или преработка на отпадна опрема.

(4) Јавниот конкурс од членот 44 став (4) од овој закон се објавува во „Службен весник на Република Македонија“ и во најмалку два дневни весници кои излегуваат на целата територија на Република Македонија во траење од 30 дена.

(5) Комисијата од ставот (2) на овој член е должна да донесе одлука за распоредување на средствата во рок од 30 дена од денот на истекувањето на рокот од ставот (3) на овој член.

(6) Резултатите од конкурсот се објавуваат во „Службен весник на Република Македонија“.

(7) Јавниот конкурс од членот 44 став (4) од овој закон може да се спроведува заедно со друг конкурс за доделување на средства за финансирање за чие спроведување е надлежен стручниот орган.

Член 46
Доброволно договарање

(1) Организациите кои застапуваат одредени интереси на економските сектори во областа на опрема или група на економски оператори можат да пристапат кон склучување на доброволен договор со Владата на Република Македонија преку кој ќе ги регулираат меѓусебните права и обврски за информирање на крајните корисници од членот 11 од овој закон и информирање на операторите од членот 12 од овој закон за потребата од правилно постапување со отпадната опрема и постигнување на повисок степен за одделно собирање и преработка и за воведување на сертифицирани системи за управување со животната средина.

(2) Договорот од ставот (1) на овој член задолжително ги уредува следниве прашања:

- рок на важност,
- цели и рок за нивно постигнување,
- начин на следење на реализацијата на целите и роковите утврдени во договорот,
- обврски и права на економските оператори и на надлежните органи на државната управа,
- услови и начини за следење на исполнување на обврските утврдени во договорот,
- мерки и начинот на преземањето на мерките и пеналите кои можат да се применат во случај на неисполнување на обврските утврдени во договорот и
- услови и начин на раскинување на обврските и начинот на надоместување на загубите.

(3) Договорот од ставот (1) на овој член се објавува во „Службен весник на Република Македонија“.

(4) Договорот од ставот (1) на овој член, како и начинот и резултатите од неговото спроведување се достапни на јавноста.

V. НАДЗОР

Член 47
Надзорни органи

(1) Надзор над примената на одредбите на овој закон и прописите донесени врз основа на овој закон врши органот на државната управа надлежен за работите од областа на животната средина.

(2) Инспекциски надзор над примената на овој закон и прописите донесени врз основа на овој закон, врши Државниот инспекторат за животна средина.

(3) Надзор над извештаите утврдени согласно со членовите 38 и 39 од овој закон го врши стручниот орган.

(4) За работите од надлежност на општините, општините во градот Скопје и градот Скопје утврдени со овој закон, инспекциски надзор над примената и спроведувањето на одредбите на овој закон го вршат овластените инспектори за животна средина на општините, овластените инспектори за животна средина на општините во градот Скопје и овластените инспектори за животна средина на градот Скопје (во натамошниот текст: овластен инспектор за животна средина).

(5) Инспекциски надзор над примената и спроведувањето на овој закон во делот на означувањето на опремата и информирањето на крајните корисници го врши Државниот пазарен инспекторат.

(6) Инспекциски надзор над примена на овој закон во делот на незаконското постапување со отпадна опрема од страна на граѓаните и негово оставање или предавање како несортиран комунален отпад вршат комуналните инспектори на општините, општините во градот Скопје и градот Скопје (во натамошниот текст: комунален инспектор) и овластениот инспектор за животна средина.

(7) Надзорот на плаќањето на надоместокот од членот 41 од овој закон го врши Управата за јавни приходи согласно со прописите за наплата на јавни давачки.

Член 48
Постапка за вршење на инспекциски надзор

(1) Инспекцискиот надзор над правните и физичките лица кои управуваат со отпадна опрема се врши како редовен, вонреден и контролен инспекциски надзор, како и по добиена пријава и/или сознание од страна на други државни органи, организации, институции, правни и физички лица, како и од средствата за јавно информирање.

(2) Директорот на државниот инспекторат за животна средина, односно градоначалникот на општината, градоначалникот на општините во градот Скопје и градоначалникот на градот Скопје, се должни секоја година да донесуваат програма за работа на инспекторатот, односно на инспекторите.

(3) Програмата од ставот (2) на овој член градоначалникот на општината, градоначалникот на општините во градот Скопје и градоначалникот на градот Скопје, ја доставуваат до органот на државната управа надлежен за работите во областа на животната средина.

(4) Државниот инспектор за животна средина, овластениот инспектор за животна средина, комуналниот инспектор и државниот пазарен инспектор, при преземањето на активности за вршење на инспекциски надзор над примената на овој закон, можат да побараат со-

работка од претставници на органот на државната управа надлежен за работите од областа на внатрешните работи.

Член 49

Постапување по пријава од физичко или правно лице

(1) Државниот инспектор за животна средина, овластениот инспектор за животна средина, комуналниот инспектор и државниот пазарен инспектор се должни во рок од седум дена да постапат по иницијатива или пријава за поведување на инспекциска постапка.

(2) Во случаите од ставот (1) на овој член државниот инспектор за животна средина, овластениот инспектор за животна средина, комуналниот инспектор и државниот пазарен инспектор се должни да го известат подносителот на иницијативата или пријавата за поведување на инспекциска постапка во рок од седум дена од денот на спроведувањето на инспекцискиот надзор.

Член 50

Извештаи

Државниот инспектор за животна средина, овластениот инспектор за животна средина, комуналниот инспектор, односно државниот пазарен инспектор што го извршил инспекцискиот надзор е должен да води евиденција за надзорите и увидите извршени на правните и физичките лица за кои изготвува квартален извештај и истиот да го објави на веб страницата на органот на државната управа надлежен за работите од областа на животната средина, односно на веб страницата на општината, односно градот Скопје, односно на веб страницата на Државниот пазарен инспекторат согласно со Законот за животната средина, односно со Законот за Државниот пазарен инспекторат.

Член 51

Права и обврски за отстранување на неправилности

(1) Државниот инспектор за животна средина, овластениот инспектор за животна средина, комуналниот инспектор и државниот пазарен инспектор во согласност со овој закон заради отстранување на утврдените неправилности, имаат право и обврска на субјектот на надзорот:

1) да му укажат на утврдените неправилности и да определат рок за нивно отстранување;

2) да му наредат да преземе соодветни мерки и активности во рок кој ќе го определи;

3) привремено да му забранат вршење на дејност, професија или должност;

4) да му поднесе барање за поведување на прекршочна постапка и

5) да му поднесе кривична пријава или да поведе друга соодветна постапка.

(2) Заради отстранување на утврдените недостатоци, државниот инспектор за животна средина, овластениот инспектор за животна средина и државниот пазарен инспектор можат да вршат и други овластувања и одговорности во согласност со закон.

Член 52

Делокруг на надзор на државниот инспектор за животна средина

(1) Во вршењето на надзорот од својот делокруг државниот инспектор за животна средина има право да:

1) врши увид и контрола и да утврди дали во опремата има присуство на тешки метали спротивно на членот 9 став (1) од овој закон;

2) врши увид и контрола и да утврди дали производителите ги информираат операторите на инсталации за повторна употреба, инсталации за третман и рециклирање на отпадната опрема на начин согласно со членот 12 од овој закон;

3) врши увид и контрола и да утврди дали правните или физичките лица кои пуштаат опрема на пазар во Република Македонија се регистрирани и поседуваат потврда за вклученост во регистарот согласно со членот 13 од овој закон (член 13 ставови (1) и (4));

4) врши увид и контрола дали производителите постапуваат согласно со членот 13 став (6) од овој закон;

5) врши увид и контрола дали производителите постапуваат согласно со членот 13 став (7) од овој закон;

6) врши увид и контрола и да утврди дали правните и физичките лица постапуваат со отпадната опрема од домаќинствата согласно со членот 15 став (1) од овој закон;

7) врши увид и контрола и да утврди дали правните и физичките лица постапуваат со отпадната опрема која не е отпадна опрема од домаќинствата согласно со членот 15 став (2) од овој закон;

8) врши увид и контрола и да утврди дали правните или физичките лица како крајни корисници отпадната опрема ја собираат и чуваат одвоено и постапуваат со неа согласно со членот 15 ставови (3) и (4) од овој закон;

9) врши увид и контрола и да утврди дали правните или физичките лица како крајни корисници со отпадната опрема од домаќинствата постапуваат согласно со членот 15 став (5) од овој закон;

10) врши увид и контрола и да утврди дали трговецот постапува согласно со членот 16 од овој закон;

11) врши увид и контрола и да утврди дали трговците имаат обезбедено места за преземање на отпадната опрема од домаќинствата согласно со членот 17 од овој закон;

12) врши увид и контрола и да утврди дали трговците постапува согласно со членот 17 став (4) од овој закон;

13) врши увид и контрола и да утврди дали производителот ја презема отпадната опрема предадена од страна на крајните корисници согласно со членот 18 став (1) од овој закон;

14) врши увид и контрола и да утврди дали крајниот корисник кој поседува отпадна опрема обезбедува постапување со отпадната опрема согласно со членот 18 став (3) од овој закон;

15) врши увид и контрола и да утврди дали производителот самостојно или преку колективниот постапувач обезбедува редовно преземање на отпадната опрема од овластениот собирач согласно со членот 19 став (1) од овој закон;

16) врши увид и контрола и да утврди дали правните и физичките лица кои вршат собирање, транспортирање, складирање и третман на отпадната опрема постапуваат согласно со членот 20 од овој закон;

17) врши увид и контрола и да утврди дали производителот самостојно или преку колективниот постапувач ги исполнува обврските што произлегуваат од членот 21 од овој закон;

18) врши увид и контрола и да утврди дали производителот, поседувачот и/или трговецот кој за вршење на својата дејност или активност, сам увезува опрема и за тоа нема претходен посредувач или доставувач во Република Македонија постапува согласно со членот 23 став (1) од овој закон;

19) врши увид и контрола и да утврди дали трговецот кој за вршење продажба на опрема постапува согласно со членот 23 став (2) од овој закон;

20) врши увид и контрола и да утврди дали производителот ги исполнува обврските што произлегуваат од членот 24 од овој закон;

21) врши увид и контрола и да утврди дали се исполнети условите за ослободување од членот 24 од овој закон;

22) врши увид и контрола и да утврди дали производителот самостојно или преку колективен постапувач постапува со отпадна опрема согласно со членот 27 став (1) од овој закон;

23) врши увид и контрола и да утврди дали колективниот постапувач работите од членот 27 став (3) од овој закон ги доверил на трети лица кои имаат дозвола за постапување со отпад;

24) врши увид и контрола и да утврди дали колективниот постапувач поседува дозвола согласно со членот 28 став (2) од овој закон;

25) врши увид и контрола и да утврди дали колективниот постапувач ги исполнил обврските што произлегуваат согласно со членот 28 став (5) од овој закон;

26) врши увид и контрола и да утврди дали колективниот постапувач издава потврда согласно со членот 28 став (9) од овој закон;

27) врши увид и контрола и да утврди дали производителот кој самостојно постапува со отпадна опрема поседува дозвола согласно со членот 29 од овој закон;

28) врши увид и контрола и да утврди дали колективниот постапувач и самостојниот постапувач имаат изработено програма за постапување со отпадна опрема согласно со членот 31 став (1) од овој закон;

29) врши увид и контрола и да утврди дали колективниот постапувач во програмата обезбедува мерки за спроведување на системот за постапување со отпадната опрема согласно со членот 32 од овој закон;

30) врши увид и контрола и да утврди дали колективниот постапувач ги спроведува мерките од членот 32 ставови (1) и (2) од овој закон;

31) врши увид и контрола и да утврди дали достапноста на локациите на места за преземање и собирните места за отпадната опрема ги исполнуваат условите од членот 32 став (3) од овој закон;

32) врши увид и контрола и да утврди дали поседувачот кој поседува опрема има поставено известувања во кои се содржани информации за постапувањето со отпадната опрема, како и дали ги спроведува своите обврски за постапување со отпадна опрема согласно со членот 33 став (1) од овој закон;

33) врши увид и контрола и да утврди дали поседувачот со отпадната опрема постапува согласно со членот 33 став (2) од овој закон;

34) врши увид и контрола и да утврди дали колективниот постапувач постапува спротивно на членот 33 став (3) од овој закон;

35) врши увид и контрола и да утврди дали обезбедил мерки со кои собраната отпадна опрема е предадена на третман под услови согласно со членот 34 став (1) од овој закон;

36) врши увид и контрола и да утврди дали третманот на отпадната опрема и складирањето на отпадната опрема се врши во услови и на начин согласно со членот 34 ставови (5) и (6) од овој закон;

37) врши увид и контрола и да утврди дали документите и податоците со кои се тврди дека се исполнети целите за преработка од членот 35 од овој закон се веродостојни;

38) врши увид и контрола и да утврди дали се води евиденција согласно со членот 35 став (5) од овој закон;

39) врши увид и контрола и да утврди дали се исполнуваат обврските за информирање согласно со членот 36 од овој закон;

40) врши увид и контрола и да утврди дали документите и податоците со кои се тврди дека се исполнети целите за собирање од членот 26 од овој закон се веродостојни;

41) врши увид и контрола и да утврди дали се води евиденција и се доставуваат извештаи согласно со членовите 38 и 39 од овој закон;

42) врши увид и контрола и да утврди дали се исполнуваат обврските што произлегуваат од доброволните договори согласно со членот 46 од овој закон и

43) врши увид и контрола и да утврди дали се исполнуваат обврските и условите за постапување со отпадна опрема што се утврдени во овој закон.

(2) На барање на Државниот инспекторат за животна средина во вршењето на инспекцискиот надзор може да учествува и државен службеник вработен во стручниот орган.

(3) Државниот инспектор за животна средина е должен да изврши инспекциски надзор кога тоа ќе го побара стручниот орган.

Член 53

Донесување на решенија на државниот инспектор за животна средина

(1) При вршењето на инспекцискиот надзор на правните и физичките лица инспекторот за животна средина, со решение:

1) ќе ја ограничи и/или забрани работата во рок од најмногу 90 дена, доколку отпадната опрема има опасни супстанции спротивно на она што е утврдено во членот 9 од овој закон и за тоа ќе го известат Државниот пазарен инспекторат;

2) ќе ги задолжи да ги исполнат обврските од членот 12 од овој закон и ќе определи рок кој не може да биде подолг од 30 дена за да ги отстранат утврдените недостатоци;

3) ќе ги задолжи да се регистрираат согласно со членот 13 од овој закон и ќе определи рок кој не може да биде подолг од 30 дена за да ги отстранат утврдените недостатоци;

4) ќе ги задолжи да ги исполнат обврските согласно со членот 13 став (6) од овој закон;

5) ќе ги задолжи да ги исполнат обврските согласно со членот 13 став (7) од овој закон;

6) ќе ги задолжи да постапуваат согласно со членот 15 став (1) од овој закон и ќе определи рок кој не може да биде подолг од 30 дена за да ги отстранат недостатоците и последиците;

7) ќе ги задолжи да постапуваат согласно со членот 15 став (2) од овој закон и ќе определи рок кој не може да биде подолг од 30 дена за да ги отстранат недостатоците и последиците;

8) ќе ги задолжи отпадната опрема да ја собираат и чуваат одвоено и да постапуваат со неа согласно со членот 15 ставови (3) и (4) од овој закон и ќе определи рок кој не може да биде подолг од 30 дена за да ги отстранат утврдените недостатоци и последици;

9) ќе ги задолжи да постапуваат согласно со членот 15 став (5) од овој закон и ќе определи рок кој не може да биде подолг од 30 дена за да ги отстранат утврдените недостатоци и последици;

10) ќе ги задолжи да ги исполнат обврските од членот 16 ставови (1) и (2) од овој закон и ќе определи рок кој не може да биде подолг од 30 дена во кој треба да ги отстранат утврдените недостатоци;

11) ќе ги задолжи да ги исполнат обврските за преземање и предавање на отпадната опрема од домаќинствата согласно со членот 17 од овој закон и ќе определи рок кој не може да биде подолг од 30 дена во кој треба да ги отстранат утврдените недостатоци;

12) ќе ги задолжи да ги спроведуваат обврските од членот 18 став (1) од овој закон и ќе определи рок кој не може да биде подолг од 30 дена во кој треба да ги отстранат утврдените недостатоци;

13) ќе ги задолжи да ги спроведуваат обврските од членот 18 став (3) од овој закон и ќе определи рок кој не може да биде подолг од 30 дена во кој треба да ги отстранат утврдените недостатоци и последици;

14) ќе ги задолжи да ги исполнат обврските од членот 19 став (1) од овој закон и ќе определи рок кој не може да биде подолг од 30 дена за да ги отстранат утврдените недостатоци и последици;

15) ќе ги задолжи да ги исполнат обврските од членот 20 од овој закон и ќе определи рок кој не може да биде подолг од 30 дена за да ги отстранат утврдените недостатоци и последици;

16) ќе ја ограничи и/или забрани работата во рок од најмногу 30 дена, доколку не се исполнети условите за постапување со отпадната опрема и не се исполнуваат обврските за постапување предвидени согласно со членот 20 од овој закон и ќе ги задолжи во рок кој не може да биде подолг од 30 дена за да ги отстранат утврдените недостатоци и последици;

17) ќе ги задолжи да ги исполнат обврските од членот 21 ставови (1), (2) и (3) од овој закон и ќе определи рок кој не може да биде подолг од 30 дена за да ги отстранат утврдените недостатоци;

18) ќе ги задолжи да ги исполнат обврските од членот 23 од овој закон и ќе определи рок кој не може да биде подолг од 30 дена за да ги отстранат утврдените недостатоци;

19) ќе ги задолжи да ги исполнат обврските од членот 24 од овој закон и ќе определи рок кој не може да биде подолг од 30 дена за да ги отстранат утврдените недостатоци;

20) ќе ги задолжи да преземат мерки за постапување со отпадната опрема доколку не ги исполнуваат обврските од членот 26 од овој закон;

21) ќе ја ограничи и/или забрани работата во рок од најмногу 90 дена, доколку немаат склучено договор за преземање на обврски за постапување со отпадна опрема со колективен постапувач или самите не постапуваат со отпадната опрема како самостоен постапувач согласно со членот 27 став (1) од овој закон;

22) ќе ја ограничи и/или забрани работата во рок од најмногу 30 дена, доколку работите за постапување со отпадна опрема не ги довериле на трети лица согласно со членот 27 став (3) од овој закон;

23) ќе ја ограничи и/или забрани работата во рок од најмногу 90 дена, доколку колективниот постапувач не ја поседува дозволата од членот 28 став (2) од овој закон;

24) ќе ги задолжи да преземат мерки за исполнување на обврските од членот 28 став (5) од овој закон;

25) ќе ги задолжи да преземат мерки за исполнување на обврските од членот 28 став (9) од овој закон и ќе определи рок кој не може да биде подолг од 30 дена за да ги отстранат утврдените недостатоци;

26) ќе ја ограничи и/или забрани работата во рок од најмногу 90 дена, доколку самостојниот постапувач не поседува дозвола и не постапува согласно со членот 29 од овој закон и ќе определи рок кој не може да биде подолг од 30 дена за да ги отстранат утврдените недостатоци;

27) ќе предложи со започнување на постапка за одземање на дозволата од членот 28 став (2) и потврдата од членот 13 став (4) од овој закон и ќе предложи започнување на постапка за бришење од регистарот од членот 13 став (3) од овој закон, доколку утврди дека не се исполнети барањата согласно со членот 30 од овој закон;

28) ќе ги задолжи да преземат мерки за да изработат програма за постапување со отпадна опрема согласно со членот 31 став (1) од овој закон;

29) ќе ја ограничи и/или забрани работата во рок од најмногу 30 дена, доколку не преземат мерки и не ги исполнат обврските од членот 31 став (4) од овој закон и ќе ги задолжи во рок кој не може да биде подолг од 60 дена за да ги отстранат утврдените недостатоци и последици;

30) ќе ја ограничи и/или забрани работата во рок од најмногу 30 дена, доколку не ги исполнат обврските од членот 32 став (1) од овој закон и ќе ги задолжи во рок кој не може да биде подолг од 60 дена за да ги отстранат утврдените недостатоци и последици;

31) ќе ја ограничи и/или забрани работата во рок од најмногу 90 дена, доколку не ги исполнат обврските од членот 32 став (2) од овој закон и ќе ги задолжи во рок кој не може да биде подолг од 60 дена да ги отстранат утврдените недостатоци и последици;

32) ќе ја ограничи и/или забрани работата во рок од најмногу 90 дена, доколку не ги исполнат условите од членот 32 став (3) од овој закон и ќе определи рок кој не може да биде подолг од 60 дена за да ги отстранат утврдените недостатоци;

33) ќе ги задолжи да ги исполнат обврските согласно со членот 33 став (1) од овој закон;

34) ќе ја ограничи и/или забрани работата во рок од најмногу 30 дена, доколку не ги исполнат обврските од членот 33 став (1) од овој закон и ќе ги задолжи во рок кој не може да биде подолг од 60 дена за да ги отстранат недостатоците;

35) ќе ги задолжи да постапат согласно со членот 33 став (2) од овој закон и ќе определи рок од најмногу 30 дена за да ги отстранат утврдените недостатоци и последици;

36) ќе ги задолжи да постапат согласно со членот 33 став (3) од овој закон и ќе определи рок од најмногу 30 дена за да ги отстранат утврдените недостатоци и последици;

37) ќе ги задолжи да преземат мерки собраната отпадна опрема да се предава на третман и под услови согласно со членот 34 став (1) од овој закон и ќе определи рок кој не може да биде подолг од 30 дена за да ги отстранат недостатоците и последиците;

38) ќе ги задолжи третманот и складирањето на отпадната опрема да се одвива согласно со членот 34 ставови (5) и (6) од овој закон и ќе определи рок кој не може да биде подолг од 30 дена за да ги отстранат недостатоците и последиците;

39) ќе ја ограничи и/или забрани работата во рок од најмногу 90 дена, доколку не ги исполнат обврските од членот 34 од овој закон и ќе ги задолжи во рок кој не може да биде подолг од 30 дена за да ги отстранат недостатоците и последиците;

40) ќе ги задолжи да преземат мерки за постапување со отпадната опрема, доколку не ги исполнуваат обврските од членот 35 од овој закон;

41) ќе ги задолжи да преземат мерки за исполнување на обврските согласно со членот 35 став (5) од овој закон и ќе определи рок кој не може да биде подолг од 30 дена за да ги отстранат недостатоците;

42) ќе ги задолжи да ги исполнат обврските за информирање од членот 36 став (1) од овој закон и ќе определи рок кој не може да биде подолг од 30 дена за да ги отстранат недостатоците;

43) ќе ја ограничи и/или забрани работата во рок од најмногу 90 дена, доколку не водат евиденција и не ги достават извештаите од членовите 38 и 39 од овој закон и ќе определи рок кој не може да биде подолг од 90 дена за да ги отстранат недостатоците;

44) ќе ги задолжи да преземат мерки за исполнување на обврските утврдени во доброволниот договор согласно со членот 46 од овој закон и

45) ќе ги задолжи да преземат мерки за исполнување на условите и обврските утврдени во овој закон.

(2) Ако при вршењето на инспекцискиот надзор државниот инспектор за животна средина утврди дека субјектите кои управуваат со отпадната опрема не се придржуваат кон законите и другите прописи, техничките прописи, стандарди, препораки и други општи акти, со записник ќе ги констатира утврдените неисправности и во решението ќе го определи рокот во кој треба да се отстранат.

(3) Доколку субјектите од ставот (1) на овој член не постапат согласно со решението на државниот инспектор за животна средина и не ги отстранат причините за настанатата состојба утврдени со решението, државниот инспектор за животна средина ќе поднесе барање за поведување на прекршочна постапка пред Комисијата за одлучување по прекршоци во областа на животната средина при Министерството за животна средина и просторно планирање (во натамошното текст: Прекршочната комисија), односно надлежниот суд.

(4) Против решението од ставот (1) на овој член незадоволната страна има право да изјави жалба во рок од осум дена од денот на приемот на решението до Комисијата за одлучување по жалба формирана согласно со Законот за животната средина.

(5) Комисијата од ставот (4) на овој член е должна одлуката по жалба да ја донесе во рок од 30 дена од денот на приемот на жалбата.

(6) Жалба против решението од ставот (1) на овој член не го одлага извршувањето на решението.

(7) При вршењето на надзорот од ставот (1) на овој член државниот инспектор за животна средина има право за преземање и на други мерки утврдени со Законот за животната средина и Законот за управување со отпадот.

Член 54

Делокруг на надзор на овластениот инспектор за животна средина и комуналниот инспектор

Во вршењето на надзорот од својот делокруг овластениот инспектор за животна средина и комуналниот инспектор имаат право да:

1) вршат увид и контрола и да утврдат дали правните или физичките лица ја предаваат или оставаат отпадната опрема како несортиран комунален отпад согласно со членот 14 од овој закон;

2) вршат увид и контрола и да утврдат дали правните или физичките лица како крајни корисници отпадната опрема од домаќинствата ја предаваат согласно со членот 15 став (5) од овој закон;

3) вршат увид и контрола и да утврдат дали овластениот собирач постапува со отпадната опрема согласно со членот 20 од овој закон;

4) вршат увид и контрола и да утврдат дали во собирните центри отпадната опрема се чува и постапува со неа согласно со членот 20 став (6) од овој закон и

5) вршат увид и контрола и да утврдат дали овластениот собирач издава потврда за примопредавање на отпадната опрема согласно со членот 20 став (8) од овој закон.

Член 55

Донесување на решенија на овластениот инспектор за животна средина и комуналниот инспектор

(1) При вршење на инспекцискиот надзор на правните или физичките лица овластениот инспектор за животна средина и комуналниот инспектор, со решение:

1) ќе ги задолжи отпадната опрема од домаќинствата да ја предадат како одвоена фракција на комунален отпад во собирен центар и ќе им определи рок кој не може да биде подолг од 30 дена во кој треба да ги отстранат последиците согласно со членот 14 од овој закон;

2) ќе ги задолжи отпадната опрема од домаќинствата да ја предадат согласно со членот 15 став (5) од овој закон и ќе им определи рок кој не може да биде подолг од 30 дена во кој треба да ги отстранат последиците;

3) ќе ги задолжи да ги исполнат обврските од членот 20 од овој закон и ќе определи рок кој не може да биде подолг од 30 дена за да ги отстранат утврдените недостатоци и последици и

4) ќе ја ограничи и/или забрани работата во рок од најмногу 30 дена, доколку не се исполнети условите за постапување со отпадната опрема и не се спроведуваат обврските за постапување предвидени согласно со членот 20 став (6) од овој закон и ќе ги задолжи во рок кој не може да биде подолг од 30 дена за да ги отстранат утврдените недостатоци и последици.

(2) Ако при вршењето на инспекцискиот надзор, овластениот инспектор за животна средина, односно комуналниот инспектор утврди дека субјектите кои управуваат со отпадна опрема не се придржуваат кон законите и другите прописи, техничките прописи, стандарди, препораки и други општи акти, со записник ќе ги констатира утврдените неисправности и во решението ќе го определи рокот во кој треба да се отстранат.

(3) Доколку субјектите од ставот (1) на овој член не постапат согласно со решението на овластениот инспектор за животна средина, односно комуналниот инспектор и не ги отстранат причините за настанатата состојба утврдени со решението, овластениот инспектор за животна средина, односно комуналниот инспектор ќе поднесе барање за поведување на прекршочна постапка пред Прекршочната комисија, односно надлежниот суд.

(4) Против решението од ставот (1) на овој член незадоволната страна има право да изјави жалба во рок од осум дена од денот на приемот на решението до Комисијата за одлучување по жалба на општината, општината во градот Скопје и на градот Скопје формирана од страна на градоначалникот на општината, општината во градот Скопје и на градот Скопје согласно со Законот за животната средина.

(5) Комисијата од ставот (4) на овој член е должна одлуката по жалба да ја донесе во рок од 30 дена од денот на приемот на жалбата.

(6) Жалба против решението од ставот (1) на овој член не го одлага извршувањето на решението.

(7) При вршењето на надзорот од ставот (1) на овој член овластениот инспектор за животна средина, односно комуналниот инспектор има право на преземање и на други мерки утврдени со Законот за животната средина и Законот за управување со отпадот.

Член 56

Делокруг на надзор на државниот пазарен инспектор

(1) Во вршењето на надзорот од својот делокруг државниот пазарен инспектор има право да:

1) врши увид и контрола и да утврди дали опремата што се пушта на пазар во Република Македонија ги исполнува условите кои се однесуваат на составот во однос на присуство на тешки метали во опремата согласно со членот 9 став (1) од овој закон;

2) врши увид и контрола и да утврди дали опремата што се пушта на пазар во Република Македонија е означена согласно со членот 10 од овој закон;

3) врши увид и контрола и да утврди дали крајните корисници на опремата од домаќинствата се информираат согласно со членот 11 став (1) од овој закон;

4) врши увид и контрола и да утврди дали производителот ги информира трговците и дистрибутерите за начинот на преземање на отпадната опрема од крајниот корисник согласно со членот 11 став (3) од овој закон и

5) врши увид и контрола и да утврди дали производителот и трговецот имаат поставено известување за крајниот корисник согласно со членот 11 став (5) од овој закон.

(2) Во вршењето на работите од ставот (1) на овој член државниот пазарен инспектор има право на преземање и на други мерки утврдени со Законот за Државниот пазарен инспекторат, Законот за инспекциски надзор, Законот за животната средина и Законот за управување со отпадот.

Член 57

Донесување на решенија на државниот пазарен инспектор

(1) При вршење на инспекцискиот надзор, државниот пазарен инспектор на правните и физички лица, со решение:

1) ќе ги задолжи да ја повлечат од пазар опремата која има присуство на тешки метали спротивно на одредбите од членот 9 од овој закон;

2) ќе ги задолжи да ја повлечат од пазар опремата што не е означена согласно со членот 10 од овој закон;

3) ја ограничи и/или забрани работата во рок од најмногу 15 дена доколку опремата што е пуштена на пазар не е означена согласно со членот 10 од овој закон и ќе ги задолжи во рок од 30 дена за да ги отстранат утврдените недостатоци;

4) ќе ги задолжи да ги информираат крајните корисници на начин согласно со членот 11 став (1) од овој закон;

5) ќе ги задолжи да достават известување за начинот на преземање на отпадната опрема од крајниот корисник, согласно со членот 11 став (3) од овој закон и ќе определи рок кој не може да биде подолг од 15 дена во кој треба да ги отстранат утврдените недостатоци и

6) ќе ги задолжи да постават известување за крајните корисници, за начинот и за местата за предавање и местата за собирање на отпадната опрема и ќе определи рок кој не може да биде подолг од 15 дена во кој треба да ги отстранат утврдените недостатоци согласно со членот 11 став (5) од овој закон.

(2) Доколку субјектите од ставот (1) на овој член не постапат согласно со решението на државниот пазарен инспектор и не ги отстранат причините за настанатата состојба утврдени со решението, државниот пазарен инспектор ќе поднесе барање за поведување на прекршочна постапка пред Прекршочната комисија, односно надлежниот суд.

(3) Против решението од ставот (1) на овој член незадоволната страна има право да изјави жалба во рок од осум дена од денот на приемот на решението до Комисијата за одлучување по жалба формирана согласно со Законот за животната средина.

(4) Жалба против решението од ставот (1) на овој член не го одлага извршувањето на решението.

(5) Комисијата од ставот (3) на овој член е должна одлуката по жалба да ја донесе во рок од 30 дена од денот на приемот на жалбата.

Член 58

Примена на одредби од други закони во инспекцискиот надзор

(1) Државниот инспектор за животна средина, овластениот инспектор за животна средина и комуналниот инспектор, инспекцискиот надзор во областа на управување со отпадната опрема го спроведуваат во согласност со одредбите на овој закон, Законот за инспекцискиот надзор, Законот за управување со отпадот и Законот за животната средина.

(2) Државниот пазарен инспектор инспекцискиот надзор во областа на управување со отпадната опрема го спроведуваат во согласност со одредбите на овој закон, Законот за Државниот пазарен инспекторат, Законот за инспекциски надзор, Законот за управување со отпадот и Законот за животната средина.

Член 59

Постапка за едукација

(1) Доколку при вршењето на инспекцискиот надзор државниот инспектор за животна средина, односно државниот пазарен инспектор утврди дека е сторена неправилност од членовите 10, 11, 13, 16 став (1), 17 став (1) и 18 став (1) од овој закон за прв пат, е должен да состави записник во кој ќе ја утврди сторената неправилност со укажување за отстранување на утврдената неправилност во определен рок и со истовремено врачување на покана за спроведување на едукација на лицето или субјектот каде што е утврдена неправилноста при вршењето на инспекцискиот надзор.

(2) Формата и содржината на поканата за едукација, како и начинот на спроведување на едукацијата ги пропишува министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од областа на животната средина.

(3) Едукацијата ја организира и спроведува Државниот инспекторат за животна средина, односно Државниот пазарен инспекторат во рок не подолг од осум дена од денот на спроведувањето на инспекцискиот надзор.

(4) Едукацијата може да се спроведе за повеќе утврдени исти или истородни неправилности за еден или повеќе субјекти.

(5) Доколку во закажаниот термин лицето или субјектот над кој се спроведува едукацијата не се јави на едукацијата ќе се смета дека едукацијата е спроведена.

(6) Доколку лицето или субјектот над кој се спроведува едукација се јави на закажаната едукација и иста ја заврши ќе се смета дека е едуциран по однос на утврдената неправилност.

(7) Доколку државниот инспектор за животна средина, односно државниот пазарен инспектор при спроведување на контролниот надзор утврди дека се отстранети утврдените неправилности од ставот (1) на овој член, донесува заклучок со кој ја запира постапката на инспекциски надзор.

(8) Доколку државниот инспектор за животна средина, односно државниот пазарен инспектор при спроведување на контролниот надзор утврди дека не се отстранети утврдените неправилности од ставот (1) на овој член поднесува барање за поведување на прекршочна постапка пред Прекршочната комисија, односно надлежниот суд.

(9) Државниот инспекторат за животна средина, односно Државниот пазарен инспекторат води единствена евиденција за спроведената едукација на начин пропишан од министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од областа на животната средина.

VI. ПРЕКРШОЧНИ ОДРЕДБИ

Член 60

Прекршочни санкции за производителите

(1) Глоба во износ од 1.000 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на производителот кој е правно лице за прекршок, доколку:

1) не обезбедува на продажните места да биде на видно место истакнато известување за крајниот корисник, за начинот и за местата за преземање на отпадната опрема (член 11 став (5));

2) не обезбедува податоци за операторите на инсталации за повторна употреба, инсталациите за третман и рециклирање на отпадната опрема согласно со членот 12 од овој закон;

3) во случај на промена на податоците доставени при регистрацијата, не извршил промена на регистрацијата со доставување на барање за промена на податоците (член 13 став (6)) и

4) во случај на престанок со дејноста, односно пуштање опрема на пазар во Република Македонија не доставил барање за бришење од регистарот (член 13 став (7)).

(2) Глоба во износ од 300 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на одговорното лице во правното лице за дејствијата од ставот (1) на овој член.

(3) Глоба во износ од 200 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на производителот кој е физичко лице за дејствијата од ставот (1) на овој член.

Член 61

(1) Глоба во износ од 3.000 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на производителот кој е правно лице за прекршок, доколку:

1) произведува опрема која не е во согласност со барањата од членот 8 од овој закон;

2) опремата која ја пушта на пазар не ја означува согласно со членот 10 став (1) од овој закон;

3) не постапува согласно со членот 10 ставови (4) и (5) од овој закон во случај на означување на опремата;

4) не ги информира крајните корисници на опремата на начин согласно со членот 11 став (1) од овој закон;

5) не ги информира крајните корисници на опремата согласно со членот 11 став (3) од овој закон;

6) не се регистрира како производител на опрема во органот на државната управа надлежен за вршење на стручни работи од областа на животната средина и не поседува потврда за влученост во регистарот (член 13 ставови (1) и (4));

7) одбие бесплатно да ја преземе отпадната опрема која не е отпадна опрема од домаќинствата која ја има испорачано на крајниот корисник и за неа не обезбедува натамошно постапување (член 18 став (1));

8) не постапува и не обезбедува редовно преземање на отпадната опрема согласно со членот 19 став (1) од овој закон;

9) на свој трошок, самостојно или преку колективниот постапувач не обезбедува одделно собирање, третман, преработка, повторна употреба и/или рециклирање и отстранување на остатоците од преработката на отпадната опрема согласно со членот 21 ставови (1), (2) и (3) од овој закон;

10) не постапува согласно со членот 23 став (1) од овој закон кога за вршење на својата активност сам увезува опрема и кога истовремено е краен корисник на опремата;

11) не води евиденција и не известува за количините и видовите на опрема која ја пушта на пазар на Република Македонија во текот на една календарска година на начин согласно со членот 37 став (7) од овој закон и

12) не постапува согласно со членот 41 став (1) од овој закон доколку пушта на пазарот или увезува во Република Македонија опрема.

(2) Глоба во износ од 900 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на одговорното лице во правното лице за дејствијата од ставот (1) на овој член.

(3) Глоба во износ од 600 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на производителот кој е физичко лице за дејствијата од ставот (1) на овој член.

(4) На сторителот на прекршокот од ставот (1) точки 6, 7, 9 и 10 од овој член може да му се изрече прекршочна санкција забрана за вршење на одделна дејноста од која произлегува прекршокот во траење од најмалку три дена до најмногу 30 дена.

(5) На одговорното лице во правното лице од ставот (2) и на физичкото лице од ставот (3) на овој член, може да им се изрече прекршочна санкција забрана за вршење на должноста од која произлегува сторувањето на прекршокот во траење од најмалку три дена до најмногу 15 дена.

Член 62

(1) Глоба во износ од 6.000 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на производителот кој е правно лице за прекршок, доколку:

1) постапува спротивно на членот 9 став (1) од овој закон;

2) исполнување на обврските од членот 21 од овој закон не ги остварува самостојно или не склучува договор за преземање на обврските за постапување со отпадна опрема со колективниот постапувач (член 27 став (1)) и

3) не ги исполни обврските што се утврдени во доброволните договори (член 46).

(2) Глоба во износ од 900 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на одговорното лице во правното лице за дејствијата од ставот (1) на овој член.

(3) Глоба во износ од 1.500 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на производителот кој е физичко лице за дејствијата од ставот (1) на овој член.

(4) На сторителот на прекршокот од ставот (1) на овој член може да му изрече прекршочна санкција забрана за вршење на одделна дејност од која произлегува прекршокот во траење од најмалку три дена до најмногу 30 дена.

(5) На одговорното лице во правното лице од ставот (2) и на физичкото лице од ставот (3) на овој член може да им изрече прекршочна санкција забрана за вршење на должноста која произлегува од направениот прекршокот во траење од најмалку три дена до најмногу 15 дена.

Член 63

Прекршочни санкции за мал производител

(1) Глоба во износ од 1.500 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на малиот производител кој е правно лице за прекршок, доколку:

1) во случај на промена на податоците доставени при регистрацијата, не ја промени регистрацијата со доставување на барање за промена на податоците (член 13 став (6)) и

2) не води евиденција за количините и видовите на опрема која ја пушта на пазар во Република Македонија во текот на една календарска година (член 38 став (7));

(2) Глоба во износ од 700 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на одговорното лице во правното лице за дејствијата од ставот (1) на овој член.

(3) Глоба во износ од 500 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на малиот производител кој е физичко лице за дејствијата од ставот (1) на овој член.

Член 64

(1) Глоба во износ од 3.500 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на мал производител кој е правно лице за прекршок, доколку:

1) не се регистрира како мал производител на опрема во органот на државната управа надлежен за вршење на стручни работи од областа на животната средина (член 24 став (2)) и

2) доставил лажни податоци со цел да се прикаже како мал производител и да биде иземен од обврската како производител (член 24 став (3)).

(2) Глоба во износ од 1.500 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на одговорното лице во правното лице за дејствијата од ставот (4) на овој член.

(3) Глоба во износ од 900 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на малиот производител кој е физичко лице за дејствијата од ставот (1) на овој член.

(4) На сторителот на прекршокот од ставот (1) точка 1 на овој член може да му се изрече прекршочна санкција забрана за вршење на одделна дејност од која произлегува прекршокот во траење од најмалку три дена до најмногу 30 дена.

(5) На одговорното лице во правното лице од ставот (2) на овој член и на физичкото лице од ставот (3) на овој член може да им се изрече прекршочна санкција забрана за вршење на должноста од која произлегува сторувањето на прекршокот во траење од најмалку три дена до најмногу 15 дена.

Член 65

Прекршочни санкции за трговците

(1) Глоба во износ од 2.000 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на трговецот кој е правно лице за прекршок, доколку:

1) не обезбедува на продажните места да биде на видно место истакнато известување за крајниот корисник, за начинот и за местата за преземање на отпадната опрема (член 11 став (5));

2) одбие бесплатно да ја презема отпадната опрема од крајниот корисник при продажба на опрема за домаќинствата доколку крајниот корисник сака да ја предаде отпадната опрема (член 16 став (1));

3) не постапува согласно со членот 16 став (2) од овој закон;

4) не обезбеди крајните корисници при купување на опремата да имаат можност за бесплатно предавање на отпадната опрема на продажното место на опремата или на друго место за преземање во случај кога трговецот не презема отпадна опрема непосредно од крајниот корисник во време на испораката на опремата (член 17 став (1));

5) не ја предава бесплатно собраната отпадна опрема на производителот или на овластеното лице од него (член 17 став (4));

6) не постапува согласно со членот 23 став (1) од овој закон кога за вршење на својата активност сам увезува опрема кога истовремено е краен корисник на опремата и

7) не постапува согласно со членот 23 став (2) од овој закон.

(2) Глоба во износ од 900 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на одговорното лице во правното лице за дејствијата од ставот (1) на овој член.

(3) Глоба во износ од 700 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на трговецот кој е физичко лице за дејствијата од ставот (1) на овој член.

Член 66

Прекршочни санкции за поседувачите

(1) Глоба во износ од 2.000 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на поседувачот кој е правно лице за прекршок, доколку:

1) не постапува согласно со членот 23 од овој закон кога за вршење на својата активност сам увезува опрема кога истовремено е краен корисник на опремата;

2) постапува спротивно на членот 33 став (1) од овој закон и

3) не ја предава собраната отпадна опрема на производителот или на правно или физичко лице кое има дозвола за постапување со отпад (член 33 став (2)).

(2) Глоба во износ од 900 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на одговорното лице во правното лице за дејствијата од ставот (1) на овој член.

(3) Глоба во износ од 700 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на трговецот кој е физичко лице за дејствијата од ставот (1) на овој член.

Член 67

Прекршочни санкции за крајниот корисник

(1) Глоба во износ од 1.000 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на крајниот корисник кој е правно лице за прекршок, доколку:

1) отпадната опрема ја предава или остава како несортиран комунален отпад (член 14);

2) отпадната опрема од домаќинствата не ја собира и чува и не ја предаде на трговецот или на овластениот собирач, како издвоено собрана фракција на комунален отпад во собирен центар или во место за преземање чија работа ја обезбедува производителот (член 15 став (1));

3) отпадната опрема која не е отпадна опрема од домаќинствата не ја предаде на производителот или на правно или физичко лице кое има дозвола за постапување со отпад (член 15 став (2));

4) отпадната опрема пред да ја предаде, не ја собере или чува одвоено, така за да не се меша со друг вид на отпад, да не се ситни или на друг начин уништува, или загадува со опасни или други супстанции, така што нејзината повторна употреба или рециклирање е оневозможна (член 15 став (3));

5) не обезбеди отпадната опрема да биде во таква состојба што издвојувањето на супстанции и материјали да може да се спроведе во согласност со посебните прописи со кои се уредува постапувањето со тие супстанции и материјали доколку отпадната опрема содржи супстанции и материјали кои треба да се издвојат (член 15 став (4));

6) отпадната опрема која е оштетена или е без значајни составни делови, или е загадена со друг вид на отпад не ја предаде во собирен центар како издвоена собрана фракција на комунален отпад (член 15 став (5));

7) со отпадната опрема не постапува согласно со членот 18 став (3) од овој закон и

8) производителот, поседувачот и/или трговецот во својство на краен корисник не постапуваат согласно со членот 23 од овој закон.

(2) Глоба во износ од 400 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на одговорното лице во правното лице за дејствијата од ставот (1) на овој член.

(3) Глоба во износ од 200 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на крајниот корисник како економски оператор кој е физичко лице за дејствијата од ставот (1) на овој член.

Член 68

Прекршочни санкции за правни лица кои не се економски оператори

(1) Глоба во износ од 2.000 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на правното лице кое не е економски оператор за прекршок, доколку:

1) отпадната опрема ја предава или остава како несортиран комунален отпад (член 14);

2) отпадната опрема ја чува и распоредува спротивно на членот 20 став (6) од овој закон;

3) отпадната опрема пред третман ја складира спротивно на членот 20 став (7) од овој закон;

4) со отпадната опрема при третман постапува спротивно на членот 34 став (5) од овој закон;

5) со материјалите и составните делови добиени при третман на отпадната опрема постапува спротивно на членот 34 став (6) од овој закон;

6) не подготвува и доставува извештаи за количините на собраната отпадна опрема, предадена за натамошно постапување на посебен образец (член 39 став (1));

7) не води евиденција и не подготвува и доставува извештај за количината на преземената отпадна опрема која е третирана на посебен образец (член 39 став (2)) и

8) не води евиденција и не подготвува и доставува извештај за повторна употреба, преработка или рециклирање на отпадната опрема што се постигнува во секоја календарска година (член 39 став (4)).

(2) Глоба во износ од 300 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на одговорното лице во правното лице кое не е економски оператор за дејствијата од ставот (1) на овој член.

Член 69

Прекршочни санкции за физички лица

(1) Глоба во износ од 60 евра во денарска противвредност на самото место ќе му се изрече на физичко лице кое не е економски оператор за дејствија за прекршок, доколку:

1) предава или остава отпадна опрема од домаќинствата како несортиран комунален отпад (член 14).

(2) За прекршокот на ставот (1) на овој член, овластениот инспектор за животна средина, односно комуналниот инспектор глобата од ставот (1) на овој член ќе ја изречат со врачување на покана за наплата на глоба која сторителот е должен да ја плати во рок од осум дена.

(3) Министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од областа на животната средина ги пропишува формата и содржината на поканата за наплата на глобата од ставот (2) на овој член.

Член 70

Прекршочни санкции за самостојниот постапувач

(1) Глоба во износ од 4.000 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на самостојниот постапувач кој е правно лице за прекршок, доколку:

1) не го известува стручниот орган за настанатата промена на податоците доставени со барањето за добивање на дозвола за постапување со отпадна опрема (член 28 став (5));

2) не изработува програма за постапување со отпадна опрема (член 31 став (1));

3) во програмата за постапување со отпадна опрема не обезбедува мерки за спроведување на системот за постапување со отпадна опрема во согласност со членот 32 од овој закон (член 31 став (4));

4) не ги обезбедува условите пропишани со членот 32 став (1) од овој закон;

5) не ги обезбедува условите пропишани со членот 32 став (2) од овој закон;

6) при определување на близината и достапноста на локациите на места за преземање на отпадната опрема не ги почитуваат одредбите од членот 32 став (3) од овој закон;

7) во својот систем за постапување со отпадна опрема не обезбеди поставување на постери или други информативни материјали со кои ќе ја информира јавноста и крајните корисници за работите од членот 11 од овој закон (член 36 став (1)) и

8) не доставува во определеното време извештај за постапување со отпадна опрема (член 38 став (2)).

(2) Глоба во износ од 1.000 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на одговорното лице во самостојниот постапувач со отпадна опрема за дејствијата од ставот (1) на овој член.

(3) Глоба во износ од 2.000 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на самостојниот постапувач со отпадна опрема кој е физичко лице за дејствија од ставот (1) на овој член.

Член 71

(1) Глоба во износ од 8.000 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на самостојниот постапувач кој е правно лице за прекршок, доколку:

1) не обезбедат мерки за бесплатно преземање и собирање и натамошно постапување со отпадна опрема што не е отпадна опрема од домаќинствата согласно со членот 18 ставови (1) и (2) од овој закон, освен доколку постои посебен договори со крајниот корисник, за преземање на отпадна опрема што не е отпадна опрема од домаќинствата;

2) вршењето на работите за постапување со отпадна опрема ги доверил на трети лица кои не поседуваат соодветна дозвола за постапување со отпад (член 27 став (3));

3) не презел мерки со кои се обезбедува собрана отпадна опрема да се предава во инсталацијата за третман (член 34 став (1));

4) не презел мерки со кои се обезбедува третманот на собраната отпадна опрема да се врши во согласност со членот 34 став (5) од овој закон;

5) не презел мерки со кои се обезбедува материјалите и составните делови на отпадната опрема добиени по третманот да се постапува во согласност со членот 34 став (6) од овој закон и

6) не презел мерки со кои се обезбедува преработката на собраната отпадна опрема се врши во согласност со членот 35 ставови (1), (2), (3) и (4) од овој закон.

(2) Глоба во износ од 1.500 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на одговорното лице во самостојниот постапувач со отпадна опрема за дејствијата од ставот (1) на овој член.

(3) Глоба во износ од 3.000 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на самостојниот постапувач со отпадна опрема кој е физичко лице за дејствијата од ставот (1) на овој член.

(4) На сторителот на прекршокот од ставот (1) точки 1, 2 и 3 на овој член може да му изрече прекршочна санкција забрана за вршење на одделна дејноста од која произлегува сторувањето на прекршокот во траење од најмалку три дена до најмногу 30 дена.

(5) На одговорното лице во правното лице од ставот (2) и на физичкото лице од ставот (3) на овој член може да им изрече прекршочна санкција забрана за вршење на должноста од која произлегува сторувањето на прекршокот во траење од најмалку три дена до најмногу 15 дена.

Член 72

(1) Глоба во износ од 10.000 до 15.000 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на самостојниот постапувач кој е правно лице за прекршок, доколку:

1) не обезбедува дозвола за постапување со отпадна опрема од органот на државната управа надлежен за вршење на работите од областа на животната средина (член 29 став (1));

2) доставува извештаи со неточни податоци со цел да се утврди дека се постигнати целите од членовите 26 и/или 35 од овој закон (член 38) и

3) не ги исполни обврските утврдени во доброволниот договор (член 46).

(2) Глоба во износ од 1.500 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на одговорното лице во правното лице за дејствијата од ставот (1) на овој член.

(3) Глоба во износ од 4.000 до 5.000 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на самостојниот постапувач кој е физичко лице за дејствијата од ставот (1) на овој член.

(4) На сторителот на прекршокот од ставот (1) на овој член, надлежниот суд може да му изрече прекршочна санкција забрана за вршење на одделна дејност од која произлегува сторувањето на прекршокот во траење од најмалку шест месеци до најмногу пет години.

(5) На одговорното лице во правното лице од ставот (2) и на физичкото лице од ставот (3) на овој член може да им се изрече прекршочна санкција забрана за вршење на должноста од која произлегува сторувањето на прекршокот во траење од најмалку една година до најмногу пет години.

Член 73

Прекршочни санкции за колективниот постапувач

(1) Глоба во износ од 6.000 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на колективниот постапувач за прекршок, доколку:

1) вршењето на работите за постапување со отпадна опрема не ги доверил на трети лица (член 27 став (3));

2) вршењето на работите за постапување со отпадна опрема ги доверил на трети лица кои не поседуваат соодветна дозвола за постапување со отпад (член 27 став (4));

3) не изработува програма за постапување со отпадна опрема (член 31 став (1));

4) не ги спроведува обврските од членот 31 став (4) од овој закон;

5) не ги обезбедува условите пропишани со членот 32 став (1) од овој закон;

6) не ги обезбедува условите пропишани со членот 32 став (2) од овој закон;

7) при определување на близината и достапноста на локациите на места за преземање на отпадната опрема не ги почитуваат одредбите од членот 32 став (3) од овој закон;

8) не презел мерки со кои се обезбедува собраната отпадна опрема да се предава во инсталацијата за третман (член 33 став (1));

9) не презел мерки со кои се обезбедува третманот на собраната отпадна опрема да се врши во согласност со членот 34 став (5) од овој закон;

10) не презел мерки со кои се обезбедува материјалите и составните делови на отпадната опрема добиени по третманот да се постапува во согласност со членот 34 став (6) на овој закон и

11) во својот систем за постапување со отпадна опрема не обезбеди поставување на постери или други информативни материјали со кои ќе ја информира јавноста и крајните корисници за работите од членот 11 од овој закон (член 36 став (1)).

(2) Глоба во износ од 1.000 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на одговорно лице во колективниот постапувач за дејствијата од ставот (1) на овој член.

Член 74

(1) Глоба во износ од 9.000 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на колективниот постапувач за прекршок, доколку:

1) не обезбедува мерки за бесплатно преземање и собирање и натамошно постапување со отпадна опрема што не е отпадна опрема од домаќинствата согласно со членот 18 ставови (1) и (2) од овој закон, освен доколку

постои посебен договори со крајниот корисник, за преземање на отпадна опрема што не е отпадна опрема од домаќинствата;

2) ја врши дејноста постапување со отпадна опрема без доволно обезбедени договори (член 28 став (3) точка 1);

3) не го известува стручниот орган за настанатата промена на податоците доставени со барањето за добивање на дозвола за постапување со отпадна опрема (член 28 став (5));

4) на производителите со кои има склучено договор за преземање на обврска за постапување со отпадна опрема не им издава потврда за склучен договор кој е основа за ослободување од плаќањето на надоместокот од членот 41 став (2) од овој закон (член 28 став (9));

5) во програмата за постапување со отпадна опрема не обезбедува мерки за спроведување на системите за постапување со отпадната опрема во согласност со членот 31 од овој закон и истата не ја изработува во соработка со производителите чија опрема е вклучена во системот, како и во соработка со производителите да се грижи програмата да се одржува и да биде оперативна (член 31 став (4));

6) го спречува вклучувањето во системот и со тоа го спречува спроведувањето на програмата од членот 31 од овој закон на производител кој врши увоз на опрема во Република Македонија или од производителот побара исполнување други услови кои можат да претставуваат трговски бариери или нарушување на пазарната конкуренција, при што производителот ги исполнува условите кои важат и за домашните производители што се вклучени во истиот систем (член 33 став (3));

7) не презел мерки со кои се обезбедува преработката на собраната отпадна опрема се врши во согласност со членот 35 ставови (1), (2), (3) и (4) од овој закон и

8) не доставува во определеното време извештаи за постапување со отпадна опрема на производителите за чие име и чија сметка е одговорно за правилно постапување со отпадна опрема (член 38 став (1)).

(2) Глоба во износ од 1.500 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на одговорното лице во колективниот постапувач со отпадна опрема за дејствијата од ставот (1) на овој член.

(3) На сторителот на прекршокот од ставот (1) точки 1, 2 и 3 на овој член може да му се изрече прекршочна санкција забрана за вршење на одделна дејноста од која произлегува сторувањето на прекршокот во траење од најмалку три дена до најмногу 30 дена.

(4) На одговорното лице во правното лице од ставот (2) на овој член може да му се изрече прекршочна санкција забрана за вршење на должноста од која произлегува сторувањето на прекршокот во траење од најмалку три дена до најмногу 15 дена.

Член 75

(1) Глоба во износ од 20.000 до 35.000 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на колективниот постапувач за прекршок, доколку:

1) не обезбедува дозвола за постапување со отпадна опрема од органот на државната управа надлежен за работите од областа на животната средина (член 28 став (2));

2) доставува извештаи со неточни податоци со цел да се утврди дека се постигнати целите од членот 26 и/или 35 од овој закон (член 38) и

3) не ги исполни обврските утврдени во доброволниот договор (член 46).

(2) Глоба во износ од 2.000 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на одговорното лице во колективниот постапувач за дејствијата од ставот (1) на овој член.

(3) На сторителот на прекршокот од ставот (1) на овој член, може да му се изрече прекршочна санкција забрана за вршење на одделна дејност од која произлегува прекршокот во траење од најмалку шест месеци до најмногу пет години.

(4) На одговорното лице во колективниот постапувач од ставот (2) на овој член, може да му се изрече прекршочна санкција забрана за вршење на должноста од која произлегува сторувањето на прекршокот во траење од најмалку една година до најмногу пет години.

Член 76

Постапка за порамнување и посредување

(1) За прекршоците утврдени во членовите 60, 61, 62, 63, 64, 65, 66, 67, 68, 70 и 73 од овој закон, органите за инспекциски надзор од членот 47 од овој закон се должни на сторителот на прекршокот да му предложат постапка за порамнување пред да поднесат барање за поведување на прекршочна постапка.

(2) За прекршоците утврдени во членовите 71, 72, 74 и 75 од овој закон, органите за инспекциски надзор од членот 47 од овој закон на сторителот на прекршокот се должни да му предложат постапка за посредување пред да поднесат барање за поведување на прекршочна постапка.

(3) Во случаите во кои е постигната согласност за порамнување, глобата на сторителот може да биде намалена најмногу за една половина од максимум пропишаната глоба за прекршокот.

(4) Постапките за порамнување и посредување се водат согласно со одредбите од Законот за животната средина и Законот за прекршоците.

Член 77

Водење на прекршочната постапка

(1) За прекршоците утврдени во членовите 60, 61, 62, 63, 64, 65, 66, 67, 68, 69, 70, 71, 73 и 74 од овој закон прекршочна постапка води и прекршочна санкција изрекува Комисијата за одлучување по прекршоци во областа на животната средина при Министерството за животна средина и просторно планирање (во натамошниот текст: Прекршочната комисија) формирана согласно со Законот за животната средина.

(2) Постапката пред Прекршочната комисија се води согласно со одредбите од Законот за животната средина.

(3) За прекршоците утврдени во членовите 72 и 75 од овој закон прекршочна постапка води и прекршочна санкција изрекува надлежниот суд.

VII. ПРЕОДНИ И ЗАВРШНИ ОДРЕДБИ

Член 78

Рокови за спроведување

(1) Регистрацијата на постојните производители кои пуштаат на пазар или увезуваат како крајни корисници во Република Македонија опрема согласно со членот 13 од овој закон се должни да ја направат најдоцна до 31 декември 2013 година.

(2) Производителот евиденцијата од членот 38 став (7) од овој закон е должен да започне да ја води од 1 јануари 2014 година.

(3) Првото известување на производителот од членот 38 став (7) од овој закон за категориите и количините на опрема којашто ја пуштил на пазар и што ја увезол во Република Македонија во текот на една календарска година е должен да го достави најдоцна до 31 март 2015 година.

(4) Првиот годишен извештај од членот 38 став (1) од овој закон, колективниот постапувач и самостојниот постапувач се должни да го достават најдоцна до 31 март 2016 година.

(5) Производителите согласно со обврските од членот 21 од овој закон, се должни да се здружат преку основање и/или склучување на договор со колективен постапувач за постапување со отпадна опрема или да се регистрираат како самостојни постапувачи со отпадна опрема најдоцна до 31 декември 2014 година.

(6) Обврските за означување на опремата согласно со членот 10 од овој закон ќе започнат да се применуваат од 1 јануари 2013 година.

(7) Програмата за управување со отпадна опрема од членот 43 од овој закон ќе се донесе најдоцна до 31 декември 2014 година.

Член 79

Преодни одредби

Одредбите од членот 10 од овој закон не се однесуваат на опрема пуштена на пазар пред 1 јануари 2013 година.

Член 80

Примена на надоместоците и постигнување на целите

(1) Одредбите од членот 41 став (2) точки 1, 2, 3, 4, 5, 6 и 7 од овој закон ќе започнат да се применуваат од 1 јануари 2015 година.

(2) Одредбите од членот 41 став (2) точка 8 од овој закон ќе започнат да се применуваат од 1 јануари 2016 година.

(3) Целите за собирање од членот 26 од овој закон ќе се сметаат дека се постигнати, доколку до 2015 година се собере отпадна опрема од домаќинствата во количина од најмалку 0,5 килограми по жител.

(4) Целите за преработка на отпадната опрема од членот 35 од овој закон за 2015 година ќе се смета дека се постигнати, доколку:

1) за отпадна опрема што спаѓа во категориите на опрема од членот 4 став (1) точки 1 и 10 од овој закон се изврши најмалку за:

а) стапка на преработка од 60% од просечната тежина по опрема и

б) стапка на повторна употреба и рециклирање на деловите, материјалите и на супстанциите од 55 % од просечната тежина по опрема;

2) за отпадната опрема што спаѓа во категориите од членот 4 став (1) точки 3 и 4 од овој закон се изврши најмалку за:

а) стапка на преработка од 45% од просечната тежина по опрема и

б) стапка на повторна употреба и рециклирање на деловите, материјалот и на супстанциите од 35 % од просечната тежина по опрема;

3) за отпадната опрема што спаѓа во категориите од членот 4 став (1) точки 2, 5, 6, 7 и 9 од овој закон се изврши најмалку за:

а) стапка на преработка од 45% од просечната тежина по опрема и

б) стапка на повторна употреба и рециклирање на деловите, материјалот и на супстанциите од 40% од просечната тежина по опрема и

4) за отпадната опрема, сијалици со гасно празнење од Листата на видови на производи од членот 41 став (4) од овој закон, најмалку 45% повторна употреба и рециклирање на деловите, материјалите и на супстанциите од тежината на производот.

Член 81

Трошоци за постапување со заостанат отпад

(1) По исклучок на одредбите од членот 21 став (1) од овој закон за опремата којашто е пуштена на пазар до 1 јануари 2013 година (заостанат отпад), трошоците за постапување со отпадна опрема од домаќинствата, пропорционално ги сносит сите производители сразмерно на делот кој одговара на годишна количина на опрема којашто ја пуштил на пазар во Република Македонија.

(2) За опремата која е пуштена на пазар до 1 јануари 2013 година, трошоците за постапување со отпадна опрема (заостанат отпад) којашто не е отпадна опрема од домаќинствата ги сносит производителот и крајниот корисник за што склучуваат договор за финансирање на постапувањето со отпадна опрема која не е отпадна опрема од домаќинствата.

Член 82

Прикажување на трошоци за постапување со отпадна опрема

По исклучок на одредбите од членот 21 став (2) од овој закон, трошоците за постапување со отпадна опрема што се создава од категориите на опрема од членот 4 став (1) точки 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9 и 10 од овој закон можат да се прикажат при продажба на нова опрема до 31 декември 2017 година, а трошоците за постапување со отпадна опрема што се создава од категориите на опрема од членот 4 став (1) точка 1 од овој закон можат да се прикажат при продажба на нова опрема до 31 декември 2018 година.

Член 83

Започнување на примена

(1) Одредбите од членовите 28 став (27) и 29 став (24) од овој закон ќе се применуваат со започнувањето на примената на Законот за основање на Државна комисија за одлучување во управна постапка и постапка од работен однос во втор степен.

(2) Одредбите од членот 40 став (6) од овој закон ќе започнат да се применуваат со денот на пристапувањето на Република Македонија во Европската унија.

Член 84

Донесување на поблиските прописи

Поблиските прописи за спроведување на овој закон ќе се донесат најдоцна до ноември 2013 година.

Член 85

Престанување на важење

Со денот на започнување на примената на овој закон ќе престанат да важат одредбите од членовите 6 точка 13, 71, 71-а, 71-б, 127 став (1) точка 32 и 139 став (1) точка 24 од Законот за управување со отпадот („Службен весник на Република Македонија” број 68/2004, 71/2004, 107/2007 и 102/2008, 143/2008 и 124/10 и 51/11).

Член 86

Влегување во сила

Овој закон влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“, а ќе започне да се применува на 1 јануари 2013 година.

L I G J

PËR MENAXHIM ME PAJISJE ELEKTRIKE DHE ELEKTRONIKE DHE ME PAJISJE ELEKTRIKE DHE ELEKTRONIKE TË HEDHUR

I. DISPOZITA TË PËRGJITHSHME

Neni 1

Lenda e rregullimit

Me këtë ligj rregullohen kërkesat për mbrojtjen e mjedisit jetësor që duhet t'i plotësojnë personat juridikë dhe fizike që prodhojnë dhe lëshojnë në treg në Republikën e Maqedonisë pajisje elektrike dhe elektronike dhe që veprjnë me pajisje elektrike dhe elektronike të hedhur, si dhe subjektet tjera që marrin pjesë në procedurat e prodhimit dhe lëshimit në treg të pajisjes elektrike dhe elektronike, kufizimi i përdorimit të substancave të caktuara të rrezikshme në prodhimin e pajisjes elektrike dhe elektronike, menyra e grumbullimit, trajtimit, përpunimit dhe menjanimin të pajisjes elektrike dhe elektronike të hedhur, si dhe çeshtje tjera për menaxhim me pajisje elektrike dhe elektronike të hedhur.

Neni 2

Zbatimi subsidiar i ligjeve tjera

(1) Për çështjet që kanë të bëjnë me mënyrën e veprimit me hedhurinat e rrezikshme të cilat nuk janë të rregulluara me këtë ligj, në mënyrë përkatëse zbatohen dispozitat e rregullave nga sfera e menaxhimit me hedhurina.

(2) Për rregullimin e çështjeve lidhur me qasjen në informatat të cilat kanë të bëjnë me mjedisin jetësor, pjesëmarrjen e publikut në miratimin e vendimeve, vlerësimin e ndikimit nga strategjitë e caktuara, planet dhe programet mbi mjedisin jetësor, vlerësimin e ndikimeve nga projektet e caktuara mbi mjedisin jetësor, zbatohen dispozitat e Ligjit për mjedisin jetësor, nëse me këtë ligj nuk është rregulluar ndryshe.

(3) Në procedurat e përcaktuara me këtë ligj zbatohen dispozitat e Ligjit për procedurë të përgjithshme administrative nëse me këtë ligj nuk është rregulluar ndryshe.

Neni 3

Qellimet e ligjit

(1) Qellimet themelore të këtij ligji janë:

- zvogelimi deri në nivelin më të vogël të mundshëm të ndikimit negativ të pajisjes elektrike dhe elektronike të hedhur mbi mjedisin jetësor dhe mbi shëndetin e njerëzve dhe

- avancimi i standardeve për mbrojtjen e mjedisit jetësor nga prodhuesit, tregtarët dhe shfrytëzuesit e fundit gjatë ciklit jetësor të prodhimeve, e sidomos gjatë trajtimit, përpunimit dhe menjanimin të pajisjes elektrike dhe elektronike të hedhur.

(2) Krahas qëllimeve nga paragrafi (1) i këtij neni, në pajtim me parimin e zhvillimit të qëndrueshëm me kete ligj duhet të arrihen edhe qëllimet në vijim:

- pengimi i krijimit dhe hedhja e pajisjes elektrike dhe elektronike të hedhur,

- arritja e nivelit të lartë të rishfrytëzimit, riciklimit dhe llojeve tjera të përpunimit të pajisjes elektrike dhe elektronike të hedhur, si dhe zvogëlimi i menjanimin të pajisjes elektrike dhe elektronike të hedhur në deponi,

- sigurimi i kushteve për themelimin dhe zhvillimin e tregut të rishfrytëzimit, riciklimit dhe mënyrave tjera të përpunimit të pajisjes së hedhur elektrike dhe elektronike dhe

- sigurimi i pozitës së barabartë në treg të personave juridike dhe fizikë të vendit dhe të huaj dhe shmangia dhe menjanimi i barrierave tregtare që mund ta çrregullojnë tregun me pajisje elektrike dhe elektronike.

Neni 4 Zbatimi i ligjit

(1) Dispozitat e këtij ligji zbatohen për këto kategori të pajisjeve elektrike dhe elektronike (në tekstin e mëtejshëm: kategori të pajisjes):

- 1) aparate të mëdha të ekonomisë familjare;
- 2) aparate të vogla të ekonomisë familjare;
- 3) pajisje për teknologji informatike dhe telekomunikim;
- 4) pajisje për konsum të gjerë dhe elektronikë argetuese;
- 5) pajisje për ndriçim;
- 6) aparate elektrike dhe elektronike (përveç mjeteve të mëdha industriale të palëvizshme);
- 7) lodra elektrike dhe elektronike dhe pajisje për argetim dhe sport;
- 8) aparate mjekësore (përveç aparateve që mund të shkaktojnë radiacion apo infeksion);
- 9) instrumente për ndjekje dhe kontroll dhe
- 10) automate.

(2) Dispozitat e këtij ligji zbatohen edhe për lloje të vecanta të prodhimeve të sistemuara në Listën e llojeve të prodhimeve nga neni 41 paragrafi (4) i këtij ligji, që bëjnë pjesë në kategoritë e pajisjes elektrike dhe elektronike nga paragrafi (1) i këtij neni (në tekstin e mëtejshëm: lloje të pajisjes).

(3) Dispozitat e këtij ligji nuk e përjashtojnë zbatimin e rregullave të cilat kanë të bëjnë me sigurinë, mbrojtjen shendetesore, mbrojtjen sanitare-higjienike dhe të rregullave për menaxhim me hedhurina.

(4) Të gjitha masat, standardet dhe qëllimet që janë përcaktuar me këtë ligj zbatohen si kërkesa minimale të cilat duhet të plotësohen gjatë menaxhimit me pajisje elektrike dhe elektronike.

(5) Nese me ligj tjetër janë përcaktuar masa dhe standarde të mjedisit jetësor, gjatë menaxhimit me pajisje elektrike dhe elektronike zbatohen masat më rigorozë dhe standardet me qëllim të mbrojtjes së mjedisit jetësor dhe arritjes së qëllimeve të mjedisit jetësor.

Neni 5 Perjashtim nga zbatimi i ligjit

Dispozitat e këtij ligji nuk zbatohen për:

1) pajisje elektrike dhe elektronike që është pjesë perberese e një lloji tjetër të pajisjes që nuk bën pjesë në kategoritë e pajisjes elektrike dhe elektronike nga neni 4 paragrafi (1) i këtij ligji;

2) tonere të hedhur printimi të sistemuar në Listën e llojeve të hedhurinave në pajtim me Ligjin për menaxhim me hedhurina, nëse krijohet si material i shpenzuar gjatë shfrytëzimit të printerëve, dhe

3) pajisje elektrike dhe elektronike që shfrytëzohet si pajisje e cila është e dedikuar për shfrytëzim në mbrojtjen e vendit, armë, municion dhe material ushtarak, me përjashtim të prodhimeve të cilat nuk janë të dedikuara për qëllime konkrete ushtarake.

Neni 6 Definicione

Shprehje të caktuara të përdorura në këtë ligj e kanë domethenien në vijim:

1. "Pajisje elektrike dhe elektronike" është pajisja, puna e rregullt e së cilës varet nga rryma elektrike ose nga fushat elektromagnetike, si dhe pajisja që është e dedikuar për prodhimin, përcimin dhe matjen e atyre rrymave ose fushave të klasifikuara në njërin nga kategoritë nga neni 4 paragrafi (1) i këtij ligji dhe është e dedikuar për përdorim nën tension i cili nuk është më i madh se 1000 volt për rrymë alternative dhe 1500 volt për rrymë njëkohëshe (në tekstin e mëtejshëm: pajisje);

2. "Pajisje e hedhur elektrike dhe elektronike" është hedhurinë nga pajisjet elektrike dhe elektronike në pajtim me dispozitat e Ligjit për menaxhim me hedhurina, duke i përfshirë të gjitha pjesët përbërëse, nënmontimet dhe materialet dhe pjesët konsumuese të cilat janë pjesë e prodhimit në momentin e hedhjes (në tekstin e mëtejshëm: pajisje e hedhur);

3. "Pajisje e hedhur nga ekonomitë familjare" është pajisja e hedhur që krijohet në ekonomitë familjare, si dhe pajisja e hedhur që krijohet në industri, veprimtaritë zejtare, shërbyese dhe veprimtaritë tjera, e cila sipas llojit dhe sasisë është e ngjashme me pajisjen e hedhur nga ekonomitë familjare;

4. "Pajisje e hedhur e cila nuk është pajisje e ekonomive familjare" është pajisja e hedhur që krijohet nga pajisja e cila bën pjesë në Listën e llojeve të prodhimeve nga neni 41 paragrafi (4) i këtij ligji, dhe që nuk përdoret në ekonomitë familjare;

5. "Pengim" janë masat e orientuara për zvogelimin e sasive të pajisjes së hedhur dhe ndikimeve të demshme mbi mjedisin jetësor, që shkaktohen nga pajisja e hedhur, si dhe nga materialet dhe substancat e përbajtura në atë pajisje;

6. "Rishfrytezim" është çdo procedurë në të cilën pajisja e hedhur ose pjesët përbërëse të saj shfrytëzohen për qëllim të njëjtë për çka edhe janë bërë, duke e përfshirë edhe përdorimin e mëtejshëm të pajisjes ose të pjesëve perberese të saj që kthehen te tregtarët, në vendet e grumbullimit, qendrat e grumbullimit, në instalimet për riciklim të pajisjes së hedhur ose te prodhuesit;

7. "Riciklim" është çdo procedurë e rishfrytëzimit të materialeve të hedhura në procesin prodhues për dedikim fillestar ose për dedikime tjera, përveç për përpunim energjetik, me ç'rast me përpunim energjetik nënkuptohet përdorimi i hedhurinave djegëse si mjet për prodhimin e energjisë me djegie të drejtpërdrejtë me hedhurinë tjetër ose pa hedhurinë tjetër, por me fitimin e nxehtësisë;

8. "Përpunim" është çdo procedurë e përpunimit të hedhurinës në pajtim me nenin 29 të Ligjit për menaxhim me hedhurina, e cila është e zbatueshme ose mund të zbatohet për përpunimin e pajisjes së hedhur;

9. "Mënjanim" është çdo procedurë për mënjanimin e hedhurinës në pajtim me nenin 35 të Ligjit për menaxhim me hedhurina, e cila është e zbatueshme ose mund të zbatohet për mënjanimin e pajisjes së hedhur;

10. "Trajtim" është çdo procedurë që ndërmerret pas dorëzimit të pajisjes së hedhur në instalimin për trajtim për pengimin e ndotjes, çmontim, imtësim, përpunim ose përgatitje për mënjanim, si dhe çdo procedurë tjetër që zbatohet për përpunimin dhe/ose për mënjanimin e pajisjes së hedhur;

11. "Leshim i pajisjes në treg" është:

- dhënia e pajisjes së prodhuar për herë të parë në përdorim shfrytëzuesit të fundit ose tregtarit për shitje të metejme,

- importi i pajisjes në Republikën e Maqedonisë për kryerje të veprimtarisë tregtare për importin e pajisjes me dedikim për dhënie të pajisjes së importuar tregtarit për shitje të metejme ose dhënie të pajisjes së importuar për shfrytëzim shfrytëzuesit të fundit ose

- importi i pajisjes për kryerjen e veprimtarive që nuk paraqesin veprimtari tregtare për import të pajisjes;

12. "Vend i grumbullimit" është vendi në objekt ose hapësirë në objekt ose hapësirë tjetër e mbuluar, që i shfrytëzon prodhuesi ose në emër të tij personi i tretë, e rregulluar për grumbullimin veç e veç të pajisjes së hedhur, magazinimin e përkohshëm dhe/ose klasifikimin, si dhe aktivitetet tjera të lidhura para dorëzimit të saj për trajtim, përkatesisht përpunim;

13. "Qender e grumbullimit" është hapësira e rregulluar për grumbullim dhe magazinim të përkohshëm të llojeve, përkatësisht të fraksioneve të grumbulluara në vecanti të hedhurinave komunale;

14. "Prodhues" është personi juridik ose fizik i cili pa marrë parasysh mënyrën e përdorur të shitjes, duke e perfshirë edhe shitjen nëpërmjet komunikimit në largësi në pajtim me rregullat me të cilat rregullohet mbrojtja e konsumatoreve:

- prodhon dhe shet pajisje me markë të vet tregtare,
- rishet, me markë të vet tregtare, pajisje të prodhuar nga prodhuesi tjetër, me ç'rast rishitësi nuk konsiderohet si prodhues nëse marka e prodhuesit burimor është shenuar në pajisje, siç parashihet në alinenë 1 të kësaj pike ose
- për kryerjen e veprimtarisë së vet importon pajisje për lëshim në treg në Republikën e Maqedonisë ose eksporton pajisje jashtë saj. Si prodhues nuk do të konsiderohet personi i cili siguron vetëm përkrahje financiare sipas, apo në pajtim me çfarëdo marrëveshje financiare dhe që nuk vepron edhe si prodhues sipas alineve 1, 2 dhe 3 të kësaj pike. Nëse pajisja nuk është prodhuar në Republikën e Maqedonisë, e lëshohet në treg sipas alineve 1, 2 dhe 3 të kësaj pike, atëherë si prodhues do të konsiderohet perfaqësuesi i tij në Republikën e Maqedonisë. Si prodhues do të konsiderohet edhe personi juridik ose fizik i cili si shfrytëzues i fundit për nevoja të veta ka importuar pajisje pa ndërmyetesues;

15. "Tregtar" është personi juridik ose fizik i cili siguron furnizim të pajisjes për shfrytëzuesin e fundit, si veprimtari komerciale. Si tregtar do të konsiderohet edhe prodhuesi, nëse pajisjen e prodhuar ose të importuar ia siguron drejtpërdrejt shfrytëzuesit të fundit;

16. "Posedues" është personi juridik ose fizik i cili ka shfrytëzuar, shfrytëzon ose ka për qëllim të shfrytëzojë pajisje, perkatesisht personi i cili me kryerjen e veprimtarisë së vet në menyre permanente ose përkohësisht krijon pajisje të hedhura, ndërsa si posedues, sipas këtij ligji, nuk konsiderohen qytetaret apo ekonomitë familjare;

17. "Shfrytëzues i fundit" është konsumatori i cili për shkak të përdorimit përfundimtar ose shfrytëzimit të prodhimit tjetër, shfrytëzon pajisje, dhe në atë mënyrë, pas harxhimit të tyre, krijon pajisje të hedhur. Si shfrytëzues i fundit do të konsiderohet poseduesi apo tregtari i cili për nevojat e veta ka importuar pajisje pa ndërmyetesues;

18. "Prodhues i vogël" është personi juridik ose fizik i cili lëshon në treg në Republikën e Maqedonisë, pajisje në sasi jo më të mëdha se ato të përcaktuara në nenin 24 të këtij ligji;

19. "Veprues kolektiv" është personi juridik i themeluar nga prodhuesit me qëllim të përmbushjes së obligimeve nga neni 21 i këtij ligji, i cili ka marrë leje për veprim me pajisje të hedhur në pajtim me nenin 28 të këtij ligji dhe i cili fitimin e realizuar e shfrytëzon për përmbushjen e obligimeve nga neni 21 i këtij ligji;

20. "Veprues i pavarur" është personi juridik ose fizik i cili ka marrë leje për veprim të pavarur me pajisje të hedhur në pajtim me nenin 29 të këtij ligji;

21. "Marreveshje financiare" është çdo marreveshje ose aranzhman për kredi, qira (lizing), hua ose për shitje me pagesë të prolonguar që ka të bëjë me cilëndo pajisje, pa marrë parasysh nëse kushtet nga ajo marrëveshje ose aranzhmani ose nga cilado marrëveshje ose aranzhman me peng parashohin ose nuk parashohin se do të vijë ose se mund të vijë deri në bartjen e pronësisë mbi atë pajisje;

22. "Grumbullues i autorizuar i hedhurinës" (në tekstin e mëtejshëm: grumbullues i autorizuar) është ndermarrja komunale ose personi tjetër juridik ose fizik i cili është i autorizuar për grumbullimin dhe transportin e pajisjes komunale në rajonin e komunës, në komunat e qytetit të Shkupit ose në Qytetin e Shkupit;

23. "Substance ose masë e rrezikshme" (në tekstin e mëtejshëm: substancë) është çdo substancë ose çdo masë që konsiderohet si e rrezikshme në pajtim me rregullat për kimikale;

24. "Pajisje e hedhur e mbetur" është ngarkesa e mjedisit jetësor për shkak të krijimit të pajisjes së hedhur nga pajisja që është lëshuar në treg para 1 janarit 2013 (në tekstin e mëtejshëm: hedhurinë e mbetur);

25. "Organ për kryerjen e punëve profesionale nga sfera e mjedisit jetësor" është Drejtoria e Mjedisit Jetësor, organ në përbërje të Ministrisë së Mjedisit jetësor dhe Planifikimit Hapësinor (në tekstin e mëtejshëm: organ profesional);

26. "Person tjetër juridik i pavarur" është personi juridik i regjistruar për kryerjen e shërbimeve profesionale, teknike dhe shërbimeve konsultuese nga sfera e ekonomisë dhe mjedisit jetësor;

27. "Operator ekonomik" është personi juridik ose fizik i cili gjatë kryerjes së veprimtarisë së vet gjatë menaxhimit me pajisje mund jetë prodhues, tregtar dhe posedues dhe

28. "Marreveshje vullnetare" është marrëveshja formale e cila ka klauzola përmbartuese, e lidhur ndërmjet organeve të pushtetit shtetëror dhe lokal nga njëra anë dhe organizatave të cilat përfaqësojnë interesa të caktuara të sektoreve ekonomikë ose grupi të operatorëve ekonomikë të perfshirë me këtë ligj nga ana tjetër, me qëllim që të arrihen qëllimet e këtij ligji, si dhe të arrihen kushtet e përcaktuara në marrëveshje.

Neni 7

Parimet

(1) Në pajtim me qëllimet për mbrojtje afatgjatë dhe shfrytëzim të qëndrueshëm të resurseve natyrore dhe mbrojtjen dhe avancimin e medieve dhe sferave të mjedisit jetësor, menaxhimi me pajisje bazohet në:

1) parimin e përgjegjësisë së prodhuesit, sipas të cilit prodhuesi është përgjegjës për marrjen e masave për menaxhim me pajisjen me qëllim që të eliminohet dhe/ose të zvogëlohet deri në masën e fundit të mundshme ndikimi negativ mbi mediet dhe sferat e mjedisit jetësor që shkaktohet si rezultat i pajisjes së hedhur të krijuar nga veprimtaria e vet, duke përfshirë edhe krijimin e kushteve për realizimin në shkallë të lartë të grumbullimit veç e veç, rishfrytëzimit, riciklimit dhe përpunimit në mënyrë tjetër të pajisjes së hedhur dhe

2) parimin e vlerësimit të ciklit jetësor të prodhimit, sipas të cilit prodhuesi i pajisjes detyrohet që të kryejë vlerësim të ciklit jetësor të pajisjes në mënyrë me të cilën do të mundësohet rritja e realizimeve ekologjike të pajisjes, përjashtimi ose zvogëlimi i pjesëmarrjes së substancave të demshme në pajisje në pajtim me arritjet teknike-shkencore, dizajnimi në mënyrë që do të kontribuojë në zvogëlimin e hedhurinës që krijohet nga pajisja e hedhur me qëllim të pengimit të ndikimeve negative mbi mediet dhe sferat e mjedisit jetësor.

(2) Në menaxhimin me pajisjen, krahas parimeve nga paragrafi (1) i këtij neni, në mënyrë adekuate zbatohen edhe parimet e përcaktuara në Ligjin për mjedisin jetësor dhe në Ligjin për menaxhim me hedhurina.

II. KËRKESA PËR MBROJTJEN E MJEDISIT JETESOR

Neni 8

Dizajnimi i pajisjes

(1) Pajisja duhet të projektohet dhe prodhohet në menyre me të cilën do të sigurohet:

1) zvogëlim i përdorimit të substancave të rrezikshme në masë më të vogël të mundshme dhe

2) zberthim dhe çmontim i lehtësuar, rishfrytëzim dhe riciklim dhe mënyrë tjetër e përpunimit të pajisjes së hedhur, pjesëve të tyre përbërëse dhe materialeve të montuara.

(2) Prodhuesit nuk guxojnë që me dizajn të veçantë të pajisjes, pjesëve të tyre përbërëse dhe materialeve të montuara ose me procedurat e prodhimit ta pengojnë rishfrytëzimin e pajisjes, përveç nëse ai dizajn ose ato procedura të

prodhimit përfshijnë përparësi të konsiderueshme për mbrojtjen e mjedisit jetësor dhe/ose siguri gjatë shfrytëzimit të pajisjes.

Neni 9

Ndalim për shfrytëzimin e substancave të rrezikshme në pajisje

(1) Ndalohet lëshimi në treg në Republikën e Maqedonisë i pajisjeve nga kategoritë nga neni 4 paragrafi (1) pikat 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7 dhe 10 të këtij ligji, duke i përfshirë edhe poçet elektrike dhe burimet tjera të dedikuara për ndricimin e ekonomive familjare, që përmban: plumb, zhive, kadmium, krom gjashtëvalent Cr⁺, difenile të polibromuara (PHB) ose difeniletër të polibromuara (PCH).

(2) Dispozitat nga paragrafi (1) i këtij neni, nuk kanë të bëjnë me pjesët rezervë të dedikuara për rregullime ose rishfrytëzim të pajisjes së lëshuar në treg në Republikën e Maqedonisë, para fillimit të zbatimit të këtij ligji, si dhe të burimeve fluoeshente dhe burimeve tjera për ndricimin e materialeve të cilat bëjnë pjesë në listën e pajisjeve nga paragrafi (3) i këtij neni.

(3) Lista e pajisjeve me të cilën nuk kanë të bëjnë masat për ndalim dhe kufizime nga paragrafi (1) i këtij neni, si dhe vlerat maksimale për koncentrimet e substancave të rrezikshme, afatet deri te të cilat lejohet pjesëmarrja e substancave të caktuara të rrezikshme në pajisje, pjesët dhe materialet përbërëse të saj i përcakton ministri i cili udhëheq me organin e administratës shtetërore kompetent për punët nga sfera e mjedisit jetësor.

III. OBLIGIMET E PËRGJITHSHME TË PRODHUESVE

Neni 10

Shenimi i pajisjes

(1) Me qëllim që të minimizohet deponimi i pajisjes së hedhur si hedhurinë komunale e paklasifikuar dhe të mundësohet grumbullimi i saj veç e veç, prodhuesi është i obliguar që në pajisjen të cilën e lëshon në treg, në vend të dukshëm të sigurojë shenjë qartë të dukshme, të lexueshme dhe të paraqitur në mënyrë të pashlyeshme për obligimin për grumbullimin veç e veç të pajisjes së hedhur.

(2) Formen dhe përmbajtjen e shenjës nga paragrafi (1) i këtij neni e përcakton ministri i cili udhëheq me organin administratës shtetërore kompetent për punët nga sfera e mjedisit jetësor.

(3) Nese shenja nga paragrafi (1) i këtij ligji nuk mund të shtypet në vetë pajisjen, për shkak të madhësisë ose përdorimit të saj specifik, atëherë ajo vendoset në paketimin, në udhëzimin për përdorim ose në fletëgarancinë e asaj pajisjeje.

(4) Emri i prodhuesit medoemos duhet të duket qartë në mbishkrimin e përforcuar në pajisje.

(5) Mbishkrimi nga paragrafi (4) i këtij neni medoemos duhet të paraqitet në mënyrë me të cilën shihet emri i prodhuesit dhe të dhëna kur pajisja është lëshuar në treg.

Neni 11

Informata për shfrytëzuesit e fundit

(1) Prodhuesi është i obliguar që, në llogari të vet, t'i informojë shfrytëzuesit e fundit të pajisjeve nga ekonomite familjare për:

- ndalimin për lënie e pajisjes së hedhur si hedhurine komunale të paklasifikuar dhe për obligimin për grumbullim veç e veç të pajisjes së hedhur,
- sistemet e vendosura për marrjen dhe grumbullimin e pajisjes së hedhur të cilat i kanë në diskonim,
- menyren e kontributit të tyre për rishfrytëzim, riciklim dhe mënyrë tjetër të përpunimit,
- ndikimet e mundshme negative dhe pasojat mbi shëndetin e njerëzve dhe mjedisin jetësor si rezultat i prezencës së substancave të rrezikshme në pajisje dhe

- domethenien e shenjës nga neni 10 i këtij ligji.

(2) Informatat nga paragrafi (1) i këtij neni, bashkëngjiten në/ose me udhëzimin për përdorim të pajisjes kur i dërgohet shfrytëzuesit të fundit.

(3) Prodhuesi është i obliguar që në mënyrë adekuate t'i informojë dhe njoftojë tregtarët për mënyrën e marrjes së pajisjes së hedhur nga shfrytëzuesit e fundit dhe të gjithë distributorët në zinxhirin e dërgimit të pajisjes, dhe para së gjithash tregtarin i cili i fundit ia dërgon pajisjen shfrytëzuesit të fundit.

(4) Si mënyrë adekuate e informimit nga paragrafi (3) i këtij neni mund të konsiderohet edhe mënyra e informimit nga paragrafi (2) i këtij neni.

(5) Prodhuesi dhe tregtari janë të obliguar që të sigurojnë që në vendet e shitjes në vend të dukshëm të vendoset njoftimi për shfrytëzuesin e fundit, për mënyrën dhe për vendet për marrjen e pajisjes së hedhur.

Neni 12

Informata për operatorët e instalimeve për trajtim

(1) Që të mundësohet rishfrytëzimi i pajisjes së hedhur dhe trajtimi i sigurt për mjedisin jetësor, duke përfshirë edhe ruajtjen, rregullimet dhe riciklimin, prodhuesi është i obliguar që për operatorët e instalimeve për rishfrytëzim, instalimeve për trajtim dhe riciklim të pajisjes së hedhur, të sigurojë informata për:

- mundësitë për rishfrytëzim dhe trajtim, për çdo kategori të pajisjes së re,
- pjesët e ndryshme përbërëse dhe materialet e pajisjes së hedhur dhe
- vendet ku në pajisjen e hedhur gjenden substancat e rrezikshme.

(2) Informatat nga paragrafi (1) i këtij neni, prodhuesi është i obliguar t'i sigurojë për çdo kategori të pajisjes së re më së voni në afat prej 12 muajsh nga dita e lëshimit në treg të pajisjes.

(3) Të dhënat nga paragrafi (1) i këtij neni, prodhuesi i dorëzon në formë të doracakut të shtypur ose nepermyet shërbimeve të internetit ose në formë elektronike.

Neni 13

Regjistrimi i prodhuesve

(1) Prodhuesit të cilët për herë të parë lëshojnë në treg ose importojnë si shfrytëzues të fundit në Republikën e Maqedonisë pajisje, janë të obliguar të regjistrohen për ke të organin e administratës shtetërore kompetent për kryerjen e punëve profesionale nga sfera e mjedisit jetësor.

(2) Regjistrimi kryhet me dorëzimin e kërkesës për regjistrim, nga prodhuesi, në organin profesional, që i përmban këto të dhëna:

1) emrin e prodhuesit dhe markën tregtare (nëse e ka), të cilën prodhuesi e shfrytëzon gjatë kryerjes së veprimtarisë së vet;

2) adresen e prodhuesit: numrin postar dhe selinë, rrugën dhe numrin, ueb-adresën, numrin e telefonit dhe adresën elektronike, si dhe personin për kontakt;

3) emrin dhe kategorinë e pajisjes që e lëshon në treg;

4) informata për mënyrën në të cilën prodhuesi i përmbush ose do t'i përmbushë obligimet që dalin nga ky ligj (veprim i pavarur ose kolektiv);

5) numrin unik të subjektit afarist dhe numrin tatimor;

6) regjistrimin e prodhuesit dhe

7) deklarate në të cilën theksohet se informatat e paraqitura për regjistrim janë të vërteta.

(3) Organi profesional është i obliguar që të mbajë regjister të prodhuesve që lëshojnë në treg pajisje, si dhe prodhime të cilat lëshohen në treg në Republikën e Maqedonisë (në tekstin e mëtejshëm: regjistër i prodhuesve).

(4) Në bazë të kërkesës nga paragrafi (2) i neni, organi profesional është i obliguar që në afat prej 30 ditësh t'i dorëzoje prodhuesit vërtetim për regjistrim në regjistrin nga paragrafi (3) i këtij neni.

(5) Ministri i cili udhëheq me organin e administratës shtetërore kompetent për kryerjen e punëve nga sfera e mjedisit jetësor e përcakton formën dhe përmbajtjen e kërkesës për regjistrim nga paragrafi (2) i këtij neni, formën dhe përmbajtjen e regjistrit nga paragrafi (3) i këtij neni, mënyrën e mbajtjes dhe ruajtjes së tij, si dhe formën dhe përmbajtjen e vërtetimit nga paragrafi (4) i këtij neni.

(6) Në rast të ndryshimit të të dhënave të dorëzuara gjatë regjistrimit nga paragrafi (2) i këtij neni, prodhuesi është i obliguar që në afat prej 30 ditëve nga dita e krijimit të ndryshimit, ta paraqesë ndryshimin e regjistrimit me dorëzimin e kërkesës për ndryshimin e të dhënave në pajtim me paragrafin (2) të këtij neni. Në deklaratë dorëzohen informata vetëm për ato të dhëna që janë ndryshuar.

(7) Në rast kur prodhuesi do ta ndërpresë veprimtarinë e vet, përkatësisht të lëshojë pajisje në treg në Republikën e Maqedonisë është i obliguar që në afat prej 30 ditëve nga dita e ndërprerjes, të dorëzojë kërkesë për shlyerje nga regjistri nga paragrafi (3) i këtij neni, në organin profesional.

(8) Shlyerja nga regjistri nga paragrafi (3) i këtij neni kryhet edhe me propozim të inspektorit shtetëror të mjedisit jetësor nëse konstatohet se nuk i përmbush kërkesat e këtij ligji.

(9) Organi profesional është i obliguar që në afat prej tete ditëve nga dita e dorëzimit të kërkesës nga paragrafi (7) i këtij ligji, t'i dorëzojë prodhuesit vërtetim për shlyerje nga regjistri nga paragrafi (3) i këtij neni.

(10) Organi profesional është i obliguar që në ueb faqen e vet ta shpallë dhe rregullisht ta azhurnojë Regjistrin nga paragrafi (3) i këtij neni.

IV. VEPRIMI ME PAJISJE TË HEDHUR

Neni 14 Ndalimi për lënie

Ndalohet që pajisja e hedhur të dorëzohet ose të lihet si hedhurinë e paklasifikuar komunale.

Neni 15 Obligime për shfrytëzuesit e fundit

(1) Shfrytëzuesi i fundit është i obliguar që pajisjen e hedhur nga ekonomitë familjare ta grumbullojë, ta ruaje dhe t'ia dorëzojë tregtarit ose grumbulluesit të autorizuar, si fraksion të grumbulluar në veçanti të hedhurinës komunale në qendrën e grumbullimit ose në vend për marrje, pune të cilën e siguron prodhuesi.

(2) Shfrytëzuesi i fundit është i obliguar që pajisjen e hedhur e cila nuk është pajisje e hedhur nga ekonomitë familjare t'ia dorëzojë prodhuesit ose personit juridik ose fizik, i cili ka leje për veprim me hedhurinat, në pajtim me rregullat për menaxhim me hedhurina.

(3) Shfrytëzuesi i fundit është i obliguar që pajisjen e hedhur para se ta dorëzojë, ta grumbullojë ose ta ruaj në vend të veçantë, ashtu që të mos përziej me lloj tjetër të hedhurinës, të mos imtësohet ose në mënyrë tjetër të asgjësohet, ose të ndotet me substanca të rrezikshme ose me substanca tjera, ashtu që rishfrytëzimi ose riciklimi i saj të pamundesohet.

(4) Nese pajisja e hedhur përmban substanca dhe materiale të cilat para çmontimit të pajisjes së hedhur duhet të veçohen, shfrytëzuesi i fundit është i obliguar të sigurojë që pajisja e hedhur të jetë në gjendje të tillë që veçimi i atyre substancave dhe materialeve të mund të realizohet në pajtim me rregullat e veçanta me të cilat rregullohet veprimi me ato substanca dhe materiale.

(5) Nese pajisja e hedhur nga ekonomitë familjare është aq e dëmtuar, sa që për shkak të substancave të rrezikshme të përmbajtura në të, e rrezikon mjedisin jetësor dhe shëndetin e njerëzve ose është pa pjesë përbërëse të rendesishme, ose është ndotur me lloj tjetër hedhurinash, shfrytëzuesi i fundit është i obliguar që ta dorëzojë në qendrën e grumbullimit, si fraksion të veçuar të hedhurinës komunale.

Neni 16

Obligime për marrjen e pajisjes së hedhur nga ekonomitë familjare

(1) Tregtari detyrohet që gjatë shitjes së pajisjes për ekonomi familjare, nga shfrytëzuesi i fundit falas ta marrë pajisjen e hedhur, nëse ai dëshiron që ta dorëzojë.

(2) Tregtari e kryen marrjen e pajisjes së hedhur nga ekonomitë familjare nëse bëhet fjalë për pajisje e cila sipas funksionit dhe klasifikimit të vet bën pjesë në kategorite nga neni 4 paragrafi (1) i këtij ligji dhe është e barabarte me pajisjen e shitur, ndërsa numri i pjesëve të pajisjes së hedhur është i barabartë me numrin e pjesëve të pajisjes së shitur (sistem një për një).

(3) Tregtari mund ta refuzojë marrjen e pajisjes së hedhur nga ekonomitë familjare nëse nuk janë plotësuar kushtet nga paragrafët (1) dhe (2) të këtij neni, ose pajisja nuk paraqet aparat të plotë, ose bëhet fjalë për pajisjen e hedhur nga neni 15 paragrafi (5) i këtij ligji.

Neni 17

Marrja e pajisjes së hedhur te tregtarët

(1) Nese tregtari nuk e merr pajisjen e hedhur drejtpërdrejt nga shfrytëzuesi i fundit gjatë dërgimit të pajisjes, është i obliguar të sigurojë që shfrytëzuesit e fundit gjatë blerjes së pajisjes të kenë mundësi për dorëzimin e pajisjes së hedhur falas në vendin e shitjes së pajisjes ose vend tjetër për marrje.

(2) Tregtari, me marrëveshje me prodhuesin, mund të sigurojë marrje të pajisjes së hedhur në vende për marrje, punë të cilën e siguron prodhuesi i cili e furnizon me pajisje.

(3) Si vend për marrjen e pajisjes së hedhur nga paragrafi (1) i këtij neni konsiderohen enët ose më shumë enë për pajisje të hedhura, të vendosura në hapësirë të mbyllur që është e rregulluar dhe ka madhësi të atillë që pajisja e hedhur të mos grumbullohet, dhe rregullimi i hapësirës të mundësojë marrje të papenguar të pajisjes së hedhur.

(4) Prodhuesi pajisjen e hedhur e merr falas nga tregtari, ndërsa tregtari nga prodhuesi nuk guxon të kërkojë kompensim për marrjen e pajisjes së hedhur.

(5) Për vendet e marrjes nga paragrafi (1) i këtij neni, si dhe për pajisjen e hedhur të grumbulluar në suaza të hapësirës së vet afariste, tregtari nuk duhet të posedojë leje adekuate në pajtim me rregullat për menaxhim me hedhurina.

Neni 18

Obligime për marrjen e pajisjes së hedhur që nuk është pajisje nga ekonomi familjare

(1) Prodhuesi detyrohet që me kërkesë të shfrytëzuesit të fundit falas ta marrë pajisjen e hedhur e cila nuk është pajisje e hedhur nga ekonomitë familjare, dhe për atë të sigurojë veprim të mëtejshëm, nëse pajisjen ia ka dërguar shfrytëzuesit të fundit.

(2) Pajisja e hedhur e mbetur që zëvendësohet me pajisje të re të njëjtë ose me pajisje të re e cila kryen funksion të njëjtë, mund të merret edhe në mënyrë, të cilën do ta kontraktojnë prodhuesi dhe shfrytëzuesi i fundit në momentin e blerjes së asaj pajisjeje, përkatësisht gjatë marrjes së saj kontraktive në mënyrë tjetër të veprimit me pajisjen e hedhur, nëse nuk është në kundërshtim me dispozitat e këtij ligji.

(3) Пër pajisjen tjetër të hedhur të mbetur për të cilën nuk është siguruar veprim në pajtim me paragrafët (1) dhe (2) të këtij neni, shfrytëzuesi i fundit është i obliguar të sigurojë grumbullim të ndarë dhe magazinim të perkohshëm, si dhe t'ia dorëzojë personit juridik ose fizik i cili ka leje adekuate për veprim me hedhurina në pajtim me rregullat për menaxhim me hedhurina.

Neni 19

Marrja e pajisjes së hedhur nga grumbulluesi i autorizuar

(1) Prodhuesi në mënyrë të pavarur ose nëpërmjet vepruesit kolektiv është i obliguar të sigurojë marrje të rregullt të pajisjes së hedhur nga ekonomitë familjare nga grumbulluesi i autorizuar, që ai e ka grumbulluar si fraksion të veçantë të grumbulluar të hedhurinës komunale.

(2) Grumbulluesi i autorizuar është i obliguar që t'ia dorëzojë pajisjen e hedhur të grumbulluar nga ekonomite familjare vepruesit të pavarur ose kolektiv pa kërkesë për pagimin e vlerës së saj ose vlerës së pjesëve përbërëse të veçanta ose materialeve dhe substancave në pajisjen e hedhur.

(3) Për realizimin e obligimeve nga paragrafi (1) i këtij neni vepruesi kolektiv dhe/ose vepruesi i pavarur dhe grumbulluesi i pavarur lidhin marrëveshje.

(4) Me marrëveshjen nga paragrafi (3) i këtij neni, veçanërisht rregullohen të drejtat dhe obligimet e ndërsjella të palëve kontraktuese, mënyra për marrje të rregullt dhe pa pengesa të pajisjes së hedhur, mënyra e financimit dhe mbulimi i shpenzimeve të punës, si dhe çështje tjera me interes të përbashkët.

Neni 20

Marrja, grumbullimi, transportimi dhe magazinimi i pajisjes së hedhur

(1) Marrja e pajisjes së hedhur kryhet në vende të caktuara për marrjen e pajisjes së hedhur, të pajisura dhe të rregulluara në mënyrë që të mundësojë që shfrytëzuesit e fundit ta dorëzojnë ose ta lënë pajisjen e hedhur, në pajtim me këtë ligj.

(2) Transporti i pajisjes së hedhur kryhet me mjete transportuese në mënyrë që do të mundësojë vëllim më të madh të rishfrytëzimit të aparateve të plota dhe rishfrytëzimit të pjesëve të pajisjes, duke përfshirë edhe përpunimin dhe riciklimin. Gjatë transportit të pajisjes së hedhur plotësohet dhe dorëzohet formular i transportit në pajtim me rregullat për menaxhim me hedhurina.

(3) Grumbullimi i pajisjes së hedhur kryhet sipas kategorive, përkatësisht llojeve të pajisjes në vende për grumbullim dhe magazinim të perkohshëm, të pajisur dhe të rregulluar në mënyrë që do të mundësojë vëllim më të madh të rishfrytëzimit të aparateve të plota dhe rishfrytëzimit të pjesëve të pajisjes, duke përfshirë edhe përpunimin dhe riciklimin.

(4) Pajisja e hedhur kur i dorëzohet grumbulluesit duhet të jetë në gjendje që shihet se nga ajo paraprakisht nuk janë mënjанuar pjesë nga pajisja e cila përbëhet prej më shumë tërësive.

(5) Si pajisje e hedhur nga paragrafi (3) i këtij neni, konsiderohen edhe pjesët e ndara paraprakisht të pajisjes e cila përbëhet prej më shumë tërësive.

(6) Në vendet e grumbullimit dhe në qendrat e grumbullimit, pajisja e hedhur ruhet, përkatësisht nuk perzihet me ndonjë lloj tjetër të hedhurinave, dhe sistemohet sipas kategorive nga neni 4 paragrafi (1) i këtij ligji që të mund të lehtësohet rishfrytëzimi i saj, përpunimi, riciklimi ose mënjanimi.

(7) Pajisja e hedhur para trajtimit magazinohet në menyre që pengon të shtypet, thërrmohet, ose në mënyrë tjetër asgjësohet ose ndotet me materie të rrezikshme ose materie

tjera, ashtu që rishfrytëzimi, riciklimi ose mënyra tjetër e përpunimit pamundësohet, përkatësisht të realizohet me shpenzime të larta të papërpjesëtueshme.

(8) Gjatë marrjes së pajisjes së hedhur për rishfrytëzim si aparat i plotë, shfrytëzuesi i fundit e vërteton dorëzimin e pajisjes së hedhur grumbulluesit të pajisjes së hedhur në vërtetim për praninë-dorëzim.

(9) Menyren e veprimit me vërtetimin nga paragrafi (1) i këtij neni si dhe formën dhe përmbajtjen e vërtetimit për praninë-dorëzim e përcakton ministri i cili udhëheq me organin e administratës shtetërore kompetent për punët nga sfera e mjedisit jetësor.

Neni 21

Obligime të prodhuesit

(1) Prodhuesi i pajisjes është i obliguar, me shpenzimin e vet, në mënyrë të pavarur ose nëpërmjet vepruesit kolektiv, të sigurojë marrje, grumbullim ndaras, magazinim të perkohshëm, transport, trajtim, përpunim, rishfrytëzim dhe/ose riciklim dhe mënjanim të mbetjeve nga përpunimi i pajisjes së hedhur.

(2) Obligimet nga paragrafi (1) i këtij neni, prodhuesi është i obliguar që t'i realizojë me:

- grumbullimin falas të pajisjes së hedhur nga ekonomite familjare, që tregtarët e marrin nga shfrytëzuesit e fundit,
- marrjen falas të pajisjes së hedhur nga ekonomite familjare që në suaza të fraksioneve të grumbulluara ndaras të hedhurinave komunale e grumbullon grumbulluesi i autorizuar,

- dorëzimin e hedhurinave të grumbulluara në vendet e grumbullimit, në instalimet për trajtim, përpunim dhe mënjanim e mbetjeve nga përpunimi,

- plotësimin e qëllimeve për grumbullim nga neni 26 i këtij ligji, si dhe/ose qëllimeve për përpunim nga neni 35 i këtij ligji dhe

- informimin e shfrytëzuesve të fundit nga neni 11 i këtij ligji.

(3) Prodhuesi i cili njëkohësisht është edhe shfrytëzues i fundit, është i obliguar me shpenzimet e veta t'i realizojë obligimet nga paragrafi (1) i këtij neni, për pajisje të cilën e ka prodhuar ose importuar në Republikën e Maqedonisë.

(4) Obligimet nga paragrafi (1) i këtij neni nuk zbatohen për pajisjet që eksportohen.

(5) Obligimet nga paragrafi (1) i këtij neni nuk kanë të bëjnë me prodhuesit e vegjël nga neni 24 i këtij ligji.

Neni 22

Shpenzimet për veprim me pajisjen e hedhur

(1) Sasite e pajisjes së hedhur për të cilat secili prodhues i veçantë është i obliguar të sigurojë financim të grumbullimit veç e veç, trajtim, përpunim, rishfrytëzim dhe/ose riciklim dhe mënjanim të mbetjeve nga përpunimi i pajisjes së hedhur medoemos duhet të jetë e barabartë me pjesën e cila i përgjigjet sasisë vjetore të pajisjes të cilën e ka lëshuar në treg në Republikën e Maqedonisë.

(2) Shpenzimet që i bart prodhuesi për veprim me pajisjen e hedhur nga ekonomitë familjare nuk paraqiten vecmas gjatë shitjes së pajisjes së re.

Neni 23

Obligime të prodhuesit, poseduesit dhe/ose tregtarit si shfrytëzues të fundit

(1) Prodhuesi, poseduesi dhe/ose tregtari i cili për kryerjen e veprimtarisë së tij ose aktivitetit, vetë importon pajisje dhe për këtë nuk ka ndërmjetësues ose dorëzues paraprak në Republikën e Maqedonisë, dhe me këtë njëkohësisht është edhe shfrytëzues i fundit, detyrohet për pajisjen e hedhur që ai e krijon, të sigurojë veprim në këtë mënyrë:

- të lidhë marrëveshje me vepruesin kolektiv nga neni 28 i këtij ligji i cili në emër të tij dhe për llogari të tij do të sigurojë veprim të mëtutjeshëm me pajisjen e hedhur ose

- në mënyrë të pavarur të veprojë me pajisjen e hedhur në pajtim me nenin 29 të këtij ligji.

(2) Me përjashtim nga paragrafi (1) i këtij neni, tregtari i cili bën shitjen e pajisjes detyrohet për pajisjen të cilën e shet të sigurojë:

- shenim në pajtim me nenin 10 të këtij ligji,
- deklarate me shkrim nga personi juridik nga i cili blen pajisje ose ka lidhur marrëveshje me vepruesin kolektiv nga neni 28 i këtij ligji ose se ai person juridik është veprues i pavarur në pajtim me nenin 29 të këtij ligji ose
- deklarate me shkrim se pajisja buron nga personi juridik i cili është prodhues i vogël në pajtim me nenin 24 të këtij ligji.

Neni 24

Lirim - prodhues i vogël (1) Prodhuesi, i cili në nivel vjetor ka lëshuar në treg ose ka importuar në Republikën e Maqedonisë më pak ose baras me 1 000 kg pajisje elektrike ose më pak ose baras me 50 kg pajisje elektronike konsiderohet prodhues i vogël.

(2) Prodhuesi nga paragrafi (1) i këtij neni detyrohet të regjistrohet në pajtim me nenin 13 të këtij ligji, si dhe të mbaje evidencë në pajtim me nenin 38 paragrafi (7) të këtij ligji.

(3) Në procedurën për regjistrim nga neni 13 i këtij ligji, prodhuesi i vogël detyrohet të kërkojë marrje të aktvendimit me të cilin do të përcaktohet si prodhues i vogël, duke theksuar me këtë rast sasinë e pajisjes të cilën për herë të parë ka për qëllim ta lëshojë në treg në Republikën e Maqedonisë.

(4) Aktvendimin nga paragrafi (3) i këtij neni e lëshon organi profesional.

(5) Organi profesional detyrohet në regjistrin nga neni 13 paragrafi (3) i këtij ligji, në mënyrë të veçantë t'i paraqese prodhuesit për të cilët ka lëshuar aktvendim për prodhues të vogël.

(6) Prodhuesi nga paragrafi (1) i këtij neni nuk detyrohet të sigurojë veprim me pajisjen e hedhur nëse sasia e pajisjes që e ka lëshuar në treg ose e ka importuar si shfrytëzues i fundit, nuk i tejkalon sasinë në nivel vjetor të percaktuara në paragrafin (1) të këtij neni.

Neni 25

Obligime të kryetarit të komunës

(1) Kryetari i komunës, kryetari i komunave në qytetin e Shkupit dhe kryetari i qytetit të Shkupit, detyrohet të organizojë grumbullim ndaras të pajisjes së hedhur, të autorizojë grumbullues të pajisjes së hedhur nga ekonomitë familjare, si dhe të përcaktojë dhe organizojë vende ose lokacione për grumbullim ndaras të pajisjes së hedhur nga ekonomitë familjare në bashkëpunim me grumbulluesin e autorizuar, në qendra grumbulluese në gjithë rajonin e komunës, të komunave në qytetin e Shkupit dhe të qytetit të Shkupit, ku shfrytëzuesit e fundit pajisjen e hedhur nga ekonomitë familjare do të mund ta dorëzojnë falas.

(2) Gjate përcaktimit të vendeve dhe lokacioneve në qendrat e grumbullimit duhet të merret parasysh numri i banoreve në vendbanim, me ç'rast duhet të sigurohet së paku një qendër grumbulluese në nivel të komunës, perkatesisht, së paku nga një qendër grumbulluese për 30 000 banore.

(3) Qendrat grumbulluese nga paragrafi (2) i këtij neni, i përfshijnë edhe vendet ekzistuese dhe lokacionet për grumbullim të fraksioneve të ndara të grumbulluara të hedhurinave komunale, nëse plotësohen kushtet e percaktuara me këtë ligj ose ligj tjetër.

Neni 26

Qëllimet për grumbullim

(1) Në territorin e Republikës së Maqedonisë deri më 31 dhjetor 2020, duhet të grumbullohen së paku 4 kilogram në vjet për banor pajisje të hedhura nga ekonomitë familjare.

(2) Sasite e eksportuara të pajisjeve në territorin e Republikës së Maqedonisë nuk do të përllogariten në sasite nga paragrafi (1) i këtij ligji.

(3) Sasite e pajisjes së hedhur nga ekonomitë familjare në kilogramë, që çdo prodhues i veçantë detyrohet t'i grumbullojë në vitin rrjedhës për arritjen e qëllimeve nga paragrafi (1) i këtij neni është e barabartë me pjesën e cila i përgjigjet sasisë vjetore të pajisjes nga ekonomitë familjare të cilën e ka lëshuar në treg në Republikën e Maqedonisë në vitin paraprak në raport me sasinë për të cilën janë përgjegjës të gjithë prodhuesit të cilët kanë lëshuar në treg në Republikën e Maqedonisë pajisje nga ekonomitë familjare në vitin paraprak.

(4) Për arritjen e qëllimeve nga paragrafi (1) i këtij neni, ministri i cili udhëheq me organin e administratës shtetërore kompetent për kryerjen e punëve nga sfera e mjedisit jetësor i përcakton qëllimet vjetore për grumbullim për vitin e ardhshëm në pajtim me programin nga neni 43 i këtij ligji, më së voni deri më 15 dhjetor në vitin paraprak.

(5) Organi profesional e përcjell realizimin e sasive të grumbullimit në bazë vjetore në bazë të të dhënave të marra në pajtim me nenin 38 dhe 39 të këtij ligji.

Neni 27

Veprimi kolektiv me pajisje të hedhur

(1) Plotesimin e detyrimeve nga neni 21 I këtij ligji, prodhuesit mund t'i realizojnë në mënyrë të pavarur ose me lidhjen e marrëveshjes së veçantë për marrjen e detyrimeve për veprim me pajisje të hedhur me vepruesin kolektiv, i cili në pajtim me këtë ligj, është i autorizuar për veprim me pajisje të hedhur në emër të tij dhe për llogari të tij.

(2) Për zbatimin e detyrimeve nga paragrafi (1) i këtij neni, vepruesi kolektiv detyrohet të sigurojë leje në pajtim me nenin 28 të këtij ligji.

(3) Grumbullimin dhe transportin, magazinimin, trajtimin, riciklimin dhe mënyrë tjetër të përpunimit, dhe menjanimin të mbetjeve nga përpunimi i pajisjes së hedhur, vepruesi kolektiv nuk mund t'i zbatojë në mënyrë të pavarur dhe detyrohet t'ua ngarkojë vetëm personave juridikë dhe fizikë të cilët posedojnë leje përkatëse për veprim me hedhurina në pajtim me Ligjin për menaxhim me hedhurina dhe/ose Ligjin për mjedis jetësor.

(4) Me përjashtim nga paragrafi (3) i këtij neni vepruesi kolektiv në shoqërim me personat fizikë dhe juridike nga paragrafi (3) i këtij neni mund të marrë pjesë në aktivitete lidhur me pajisjen e hedhur që ka të bëjë vecanerisht me grumbullimin ndaras të saj dhe magazinimin e perkohshëm, klasifikimin sipas kategorive, përkatësisht llojeve të pajisjes para dorëzimit për trajtim dhe veprim të metejme me pajisjen e hedhur në kushte të percaktuara me Ligjin për menaxhim me hedhurina.

(5) Prodhuesi nga paragrafi (1) i këtij neni detyrohet që vepruesit kolektiv me të cilin ka lidhur marrëveshje për realizimin e detyrimeve nga neni 21 i këtij ligji, t'i paguaje çmim përkatës për shërbimin lidhur me zbatimin e detyrimeve për veprim me pajisjen e hedhur në pajtim me kete ligj, në përpjesëtim me sasinë e pajisjes që prodhuesi e lëshon për herë të parë në treg në Republikën e Maqedonisë.

Neni 28

Vepruesi kolektiv

(1) Vepruesi kolektiv mund të veprojë me pajisje të hedhur për llogari të prodhuesve nëse ka siguruar marrëveshje për marrjen e detyrimeve për veprim me pajisje të hedhur me prodhues të cilët së bashku lëshojnë në treg në Republikën e Maqedonisë së paku 20% por jo më shumë se 51% të sasive të pajisjes nga e cila krijohet pajisja e hedhur nga ekonomitë familjare nga viti gjithëpërfshirës në vitin paraprak dhe/ose së paku 5% të sasisë së pajisjes nga e cila krijohet pajisja e hedhur e cila nuk është e hedhur nga ekonomite familjare nga sasia gjithëpërfshirëse vjetore në vitin paraprak dhe të posedojë leje nga paragrafi (2) i këtij neni.

(2) Vepruesi kolektiv detyrohet të sigurojë leje për veprim me pajisje të hedhur nga organi i administratës shtetërore kompetente për kryerjen e punëve nga sfera e mjedisit jetësor në bazë të kërkesës me shkrim e cila përban sidomos:

- 1) emrin/titullin dhe selinë e personit juridik;
- 2) statutin e vepruesit kolektiv;
- 3) periudhen kohore për të cilën kërkohet leja;
- 4) kategorine e pajisjes së hedhur për të cilën siguron veprim në pajtim me nenin 21 të këtij ligji dhe
- 5) listen me titull, adresë, veprimtari, vërtetim për regjistrim nga neni 13 paragrafi (4) i këtij ligji, numrin e subjektit afarist dhe numrin tatimor të prodhuesve në emër dhe llogari të të cilit do të veprojë me pajisje të hedhur;

(3) Me kërkesën nga paragrafi (2) i këtij neni, vepruesi kolektiv detyrohet të dorëzojë:

- 1) deshmi se, në momentin e parashtrimit të kërkesës, ka lidhur marrëveshje për marrjen e detyrimeve për veprim me pajisje të hedhur nga personat fizikë dhe juridike të cilët janë të regjistruar në pajtim me nenin 13 të këtij ligji dhe të cilët së bashku lëshojnë në treg ose importojnë në Republikën e Maqedonisë së paku 5%, përkatësisht 3% të sasive të pajisjes në pajtim me kategoritë e pajisjes për të cilat kërkohen leje në vitin paraprak dhe mënyrën në të cilën planifikon që në afat prej një viti nga dita e marrjes së lejes, ta plotësojë kushtin nga paragrafi (1) i këtij neni;

2) deshmi se ka lidhur marrëveshje së paku me një grumbullues të autorizuar nga neni 19 paragrafi (3) i këtij ligji;

3) deshmi se ka lidhur së paku një marrëveshje me person juridik ose fizik për grumbullim dhe transport të hedhurinave dhe/ose për magazinim të përkohshëm, marrëveshje me person juridik për trajtim, dhe/ose marrëveshje me person juridik për përpunimin ose riciklimin e pajisjes së hedhur i cili posedon leje përkatëse në pajtim me Ligjin për menaxhim me hedhurina dhe/ose Ligjit për mjedis jetësor ose leje ekuivalente me to kur personi juridik për trajtim, përpunim ose riciklim është jashtë vendit dhe

4) program për veprim me pajisje të hedhur nga neni 31 i këtij ligji.

(4) Përvec dokumenteve nga paragrafi (2) i këtij neni, e varësisht nga kategoria dhe lloji i pajisjes së hedhur, organi profesional sipas nevojës mund të kërkojë që kerkuesi të dorëzojë edhe të dhëna tjera plotësuese në pajtim me kete dhe/ose tjetër ligj.

(5) Nese vjen deri te ndryshimi i të dhënave të dorëzuara me kërkesën nga paragrafi (2) i këtij neni, vepruesi kolektiv detyrohet ta njoftojë organin profesional më së voni në afat prej dy muajsh nga momenti i ndodhjes së ndryshimit.

(6) Leja nga paragrafi (2) i këtij neni lëshohet për periudhe prej pesë vitesh.

(7) Lejen nga paragrafi (2) i këtij neni e lëshon organi i administratës shtetërore kompetent për kryerjen e punëve nga sfera e mjedisit jetësor në bazë të propozimit të organit profesional.

(8) Leja nga paragrafi (2) i këtij neni mund të lëshohet për veprim me më tepër kategori të pajisjes ose vetëm për kategori të caktuara në pajtim me kërkesën e dorezuar.

(9) Vepruesi kolektiv prodhuesve me të cilët ka lidhur marrëveshje për marrjen e detyrimit për veprim me pajisje të hedhur detyrohet t'u lëshojë vërtetim për marrëveshje të lidhur e cila është bazë për lirim nga pagimi i kompensimit nga neni 41 paragrafi (2) i këtij ligji.

(10) Nese organi i administratës shtetërore kompetent për kryerjen e punëve nga sfera e mjedisit jetësor nuk e lëshon lejen për veprim me pajisje të hedhur, përkatësisht nuk miraton aktvendim për refuzim të kërkesës për lëshimin e lejes nga paragrafi (2) i këtij neni në afat prej 60 ditësh, parashtruesi i kërkesës ka të drejtë në afat prej tri ditësh pune nga kalimi i këtij afati të parashtojë kërkesë në sekretarinë e ministrit i cili udhëheq me organin e administratës shtetërore kompetent për kryerjen e punëve nga sfera e mjedisit jetësor, për lëshimin e lejes, përkatësisht të miratoje aktvendim me të cilin refuzohet lëshimi i lejes nga paragrafi (2) i këtij neni. Nese ministri nuk ka sekretari kërkesa parashtrohet në sekretarinë e selisë së organit të administratës shtetërore kompetent për punët nga sfera e mjedisit jetësor.

(11) Formen dhe përmbajtjen e formularit të kërkesës nga paragrafi (10) i këtij neni e përcakton ministri i cili udhëheq me organin e administratës shtetërore kompetent për punët nga sfera e mjedisit jetësor.

(12) Me kërkesën nga paragrafi (10) i këtij neni parashtruesi i kërkesës paraqet edhe kopje të kërkesës nga paragrafi (2) i këtij neni për lëshimin e lejes.

(13) Ministri i cili udhëheq me organin e administratës shtetërore kompetent për punët nga sfera e mjedisit jetësor, detyrohet që në afat prej pesë ditëve të punës nga dita e parashtrimit të kërkesës nga paragrafi (10) i këtij neni në sekretari, të miratojë aktvendim me të cilin kërkesa për lëshimin e lejes nga paragrafi (2) i këtij ligji pranohet ose refuzohet.

(14) Nese ministri i cili udhëheq me organin e administratës shtetërore kompetent për punët nga sfera e mjedisit jetësor nuk e miraton aktvendimin në afatin nga paragrafi (13) i këtij neni, parashtruesi i kërkesës mund ta njoftojë Inspektoratin Shtetëror Administrativ në afat prej pesë ditëve të punës.

(15) Inspektorati Shtetëror Administrativ detyrohet që në afat prej dhjetë ditësh nga pranimi i njoftimit nga paragrafi (14) i këtij neni të kryejë mbikëqyrje inspektuese në organin e administratës shtetërore kompetent për kryerjen e punëve nga sfera e mjedisit jetësor dhe të vërtetojë nese është zbatuar procedura në pajtim me ligjin dhe në afat prej tri ditësh pune nga dita e mbikëqyrjes së kryer ta informojë parashtruesin e kërkesës për gjendjen e konstatuar gjatë mbikëqyrjes së kryer.

(16) Inspektori i Inspektoratit Shtetëror Administrativ pas mbikëqyrjes së kryer në pajtim me ligjin miraton aktvendim me të cilin e obligon ministrin i cili udhëheq me organin e administratës shtetërore kompetent për punët në sferën e mjedisit jetësor, që në afat prej dhjetë ditëve të vendose për kërkesën e parashtruar, përkatësisht ta miratoje ose refuzojë kërkesën, dhe ta njoftojë inspektorin për aktin e miratuar. Me njoftimin dorëzohet kopje nga akti me të cilin ka vendosur për kërkesën e parashtruar.

(17) Nese ministri i cili udhëheq me organin e administratës shtetërore kompetent për punët nga sfera e mjedisit jetësor nuk vendos në afatin nga paragrafi (16) i këtij neni, inspektori do të parashtojë kërkesë për ngritjen e procedurës kundërvajtëse për kundërvajtje të përcaktuara në Ligjin për inspeksion administrativ dhe do të përcaktojë afat plotësues prej pesë ditësh pune, në të cilin ministri i cili udhëheq me organin e administratës shtetërore kompetent për punët nga sfera e mjedisit jetësor do të vendosë për kërkesën e parashtruar me çka në afatin e njëjtë do ta njoftojë inspektorin për aktin e miratuar. Me njoftimin dorëzohet kopje nga akti me të cilin ka vendosur për kërkesën e parashtruar. Inspektori në afat prej tri ditëve të punës e informon parashtruesin e kërkesës për masat e ndërmarra.

(18) Nese ministri nuk vendos as në afatin plotesues nga paragrafi (17) i këtij neni, inspektori në afat prej tri ditëve të punës do të paraqesë kallëzim te prokurori publik kompetent dhe në këtë afat e informon parashtruesin e kërkesës për masat e ndërmarra.

(19) Nese inspektori nuk vepron pas njoftimit nga paragrafi (14) i këtij neni parashtruesi i kërkesës në afat prej pesë ditëve të punës ka të drejtë të parashtojë kundërshtim në sekretarinë e drejtorit të Inspektoratit Shtetëror Administrativ. Nëse drejtori nuk ka sekretari, kërkesa parashtrohet në sekretarinë e selisë së Inspektoratit Shtetëror Administrativ.

(20) Drejtori i Inspektoratit Shtetëror Administrativ detyrohet që në afat prej tri ditësh pune nga dita e pranimit, ta shqyrtojë kundërshtimin nga paragrafi (19) i këtij neni, dhe nëse konstaton se inspektori nuk ka vepruar pas njoftimit nga parashtruesi i kërkesës në pajtim me paragrafet (14) dhe (15) të këtij neni, dhe/ose nuk paraqet kallëzim në pajtim me nenet (17) dhe (18) të këtij neni, drejtori i Inspektoratit Shtetëror Administrativ do të parashtojë kërkesë për ngritjen e procedurës kundërvajtëse për kundërvajtje të përcaktuar në Ligjin për inspeksion administrativ për inspektorin dhe do të caktojë afat plotësues prej pesë ditëve të punës në të cilin inspektori do të kryejë mbikëqyrje në organin e administratës shtetërore kompetent për punën nga sfera e mjedisit jetësor nëse është zbatuar procedura në pajtim me Ligjin dhe në afat prej tri ditësh pune nga dita e mbikëqyrjes së kryer ta informojë parashtruesin e kërkesës për masat e ndërmarra.

(21) Nese inspektori nuk vepron as në afatin plotesues nga paragrafi (20) i këtij neni, drejtori i Inspektoratit Shtetëror Administrativ do të paraqesë kallëzim te prokurori publik kompetent kundër inspektorit dhe në afat prej tri ditësh pune do ta informojë parashtruesin e kërkesës për masat e ndërmarra.

(22) Në rastin nga paragrafi (21) i këtij neni, drejtori i Inspektoratit Shtetëror Administrativ menjëherë, e më së voni në afat prej një ditë pune, do të autorizojë inspektor tjetër që ta realizojë menjëherë mbikëqyrjen.

(23) Në rastin nga paragrafi (22) i këtij neni, drejtori i Inspektoratit Shtetëror Administrativ në afat prej tri ditëve e informon parashtruesin e kërkesës për masat e ndërmarra.

(24) Nese drejtori i Inspektoratit Shtetëror Administrativ nuk vepron në pajtim me paragrafin (20) të këtij neni, parashtruesi i kërkesës mund të paraqesë kallëzim te prokurori publik kompetent në afat prej tetë ditësh pune.

(25) Nese ministri nuk vendos në afatin nga paragrafi (17) i këtij neni, parashtruesi i kërkesës mund të ngrite kontest administrativ në gjykatën kompetente.

(26) Procedura në Gjykatën Administrative është urgjente.

(27) Nese Organi i administratës shtetërore kompetent për kryerjen e punëve nga sfera e mjedisit jetësor e refuzon kërkesën për dhënie e lejes nga paragrafi (2) i këtij neni, parashtruesi ka të drejtë të parashtojë ankesë te Komisioni Shtetëror për Vendimmarrje në Procedurë Administrative dhe Procedurë të Marrëdhënies së Punës në Shkallë të Dytë.

Neni 29

Veprimi i pavarur me pajisje të hedhur

(1) Prodhuesit detyrimet nga neni 21 i këtij ligji mund t'i realizojnë në mënyrë të pavarur nëse për këtë kanë siguruar leje për veprim me pajisje të hedhur dhe janë të regjistruar në regjistër te organi profesional.

(2) Leja nga paragrafi (1) i këtij neni, jepet në pajtim me dispozitat nga nenet 28 dhe 31 të këtij ligji.

(3) Në bazë të lejes së marrë, organi profesional jep vërtetim që prodhuesi është i regjistruar në evidencën e prodhuesve si subjekt i cili në mënyrë të pavarur siguron veprim me pajisje të hedhur për pajisje që për herë të parë e lëshon në tregun e Republikës së Maqedonisë.

(4) Vepruesi i pavarur detyrohet t'i zbatojë të gjitha detyrimet që në pajtim me këtë ligj janë përcaktuar si detyrim për veprues kolektiv dhe për prodhues.

(5) Vepruesi i pavarur detyrohet që të dorëzojë raporte në pajtim me nenin 38 të këtij ligji.

(6) Formen dhe përmbajtjen e vërtetimit nga paragrafi (3) i këtij neni e përcakton ministri i cili udhëheq me organin e administratës shtetërore kompetent për punët nga sfera e mjedisit jetësor.

(7) Nese organi i administratës shtetërore kompetent për kryerjen e punëve nga sfera e mjedisit jetësor nuk e lejon lejen për veprim me pajisje të hedhur, përkatësisht nuk miraton aktvendim për refuzimin e kërkesës për lëshimin e lejes nga paragrafi (2) i këtij ligji në afat prej 60 ditësh, parashtruesi i kërkesës ka të drejtë që në afat prej tri ditësh pune të parashtojë kërkesë në sekretarinë e ministrit i cili udhëheq me organin e administratës shtetërore kompetent për kryerjen e punëve nga sfera e mjedisit jetësor, për lëshim të lejes, përkatësisht miratim të aktvendimit me të cilin refuzohet lëshimi i lejes nga paragrafi (2) i këtij neni. Nëse ministri nuk ka sekretari kërkesa parashtrohet në sekretarinë e selisë së organit të administratës shtetërore kompetent për kryerje të punëve nga sfera e mjedisit jetësor.

(8) Formen dhe përmbajtjen e formularit nga paragrafi (7) i këtij neni e përcakton ministri i cili udhëheq me organin e administratës shtetërore kompetent për kryerje të punëve nga sfera e mjedisit jetësor.

(9) Me kërkesën nga paragrafi (7) i këtij neni, parashtruesi i kërkesës parashtron kopje të kërkesës nga paragrafi (2) i këtij neni për lëshimin e lejes.

(10) Ministri i cili udhëheq me organin e administratës shtetërore kompetent për kryerje të punëve nga sfera e mjedisit jetësor detyrohet që në afat prej pesë ditësh pune nga dita e parashtrimit të kërkesës nga paragrafi (7) i këtij neni në sekretari, të miratojë aktvendim me të cilin kërkesa për lëshim të lejes nga paragrafi (2) i këtij neni, pranohet ose refuzohet.

(11) Nese ministri i cili udhëheq me organin e administratës shtetërore kompetent për kryerje të punëve nga sfera e mjedisit jetësor nuk e miraton aktvendimin në afatin nga paragrafi (10) i këtij neni, parashtruesi i kërkesës mund ta njoftojë Inspektoratin Administrativ Shtetëror në afat prej pesë ditësh pune.

(12) Inspektorati Administrativ Shtetëror detyrohet që në afat prej dhjetë ditësh nga dita e pranimit të njoftimit nga paragrafi (11) i këtij neni të kryejë mbikëqyrje inspektuese në organin e administratës shtetërore kompetent për kryerje të punëve nga sfera e mjedisit jetësor dhe të konstatojë nëse është zbatuar procedura në pajtim me ligjin dhe në afat prej tri ditësh pune nga dita e mbikëqyrjes së kryer, ta informojë parashtruesin e kërkesës për gjendjen e konstatuar gjatë mbikëqyrjes së kryer.

(13) Inspektori i Inspektoratit Administrativ Shtetëror pas mbikëqyrjes së kryer në pajtim me ligjin miraton aktvendim me të cilin e ngarkon ministrin i cili udhëheq me organin e administratës shtetërore kompetent për kryerje të punëve nga sfera e mjedisit jetësor që në afat prej dhjetë ditësh pune të vendosë për kërkesën e parashtruar, përkatësisht ta miratojë ose refuzojë kërkesën dhe ta njoftojë inspektorin për aktin e miratuar. Me njoftimin dorezohet kopje nga akti me të cilin ka vendosur për kërkesën e parashtruar.

(14) Nese ministri i cili udhëheq me organin e administratës shtetërore kompetent për kryerje të punëve nga sfera e mjedisit jetësor nuk vendos në afatin nga paragrafi (13) i këtij neni, inspektori do të parashtojë kërkesë për ngritje të procedurës kundërvajtëse për kundërvajtje të përcaktuar në Ligjin për inspeksion administrativ dhe do të caktojë afat plotësues prej pesë ditësh pune në të cilin ministri i cili udhëheq me organin e administratës shtetërore kompetent për kryerje të punëve nga sfera e mjedisit jetësor do të vendosë për kërkesën e parashtruar, me çka në afatin e

njëjtë do ta njoftojë inspektorin për aktin e miratuar. Me njoftimin dorëzohet kopje nga akti me të cilin ka vendosur për kërkesën e parashtruar. Inspektori në afat prej tri ditësh pune e informon parashtruesin e kërkesës për masat e ndërmarra.

(15) Nëse ministri nuk vendos as në afatin plotësues nga paragrafi (14) i këtij neni, Inspektori në afat prej tri ditësh pune do të paraqesë kallëzim te prokurori publik kompetent dhe në këtë afat e informon parashtruesin e kërkesës për masat e ndërmarra.

(16) Nëse inspektori nuk vepron pas njoftimit nga paragrafi (11) i këtij neni, parashtruesi i kërkesës në afat prej pesë ditësh pune ka të drejtë të parashtrorë kundërshtim në sekretarinë e drejtorit të Inspektoratit Shtetëror Administrativ. Nëse drejtori nuk ka sekretari, kërkesa parashtrorë në sekretarinë e selisë së Inspektoratit Shtetëror Administrativ.

(17) Drejtori i Inspektoratit Shtetëror Administrativ obligohet që në afat prej tri ditëve të punës nga dita e pranimit ta shqyrtojë kundërshtimin nga paragrafi (16) i këtij neni dhe nëse vërteton se inspektori nuk ka vepruar pas njoftimit të parashtruesit të kërkesës nga paragrafi (11) dhe (12) të këtij neni dhe/ose nuk paraqet kallëzim në përputhje me paragrafi (14) dhe (15) të këtij neni, drejtori i Inspektoratit Shtetëror Administrativ do të paraqesë kërkesë për ngritje të procedurës kundërvajtëse për kundërvajtje të përcaktuar në Ligjin për inspeksion administrativ për inspektorin dhe do të caktojë afat plotësues prej pesë diteve të punës në të cilin inspektori do të kryejë mbikëqyrje në organin e administratës shtetërore kompetent për punët nga sfera e mjedisit jetësor, nëse është zbatuar procedura në përputhje me ligjin dhe në afat prej tri ditëve të punës nga dita e mbikëqyrjes së realizuar ta informojë parashtruesin e kërkesës për masat e ndërmarra.

(18) Nëse inspektori nuk vepron as në afatin plotësues nga paragrafi (17) i këtij neni, drejtori i Inspektoratit Shtetëror Administrativ do të paraqesë kallëzim te prokurori publik kompetent kundër inspektorit dhe në afat prej tri ditësh pune e informon parashtruesin e kërkesës për masat e ndërmarra.

(19) Në rastin nga paragrafi (18) i këtij neni drejtori i Inspektoratit Shtetëror Administrativ menjëherë, e më së voni në afat prej një ditë pune, do të autorizojë inspektor tjetër që ta kryejë mbikëqyrjen menjëherë.

(20) Në rastin nga paragrafi (19) i këtij neni drejtori i Inspektoratit Shtetëror Administrativ në afat prej një dite pune e informon parashtruesin e kërkesës për masat e ndërmarra.

(21) Nëse drejtori i Inspektoratit Shtetëror Administrativ nuk vepron në pajtim me paragrafin (17) të këtij neni, parashtruesi i kërkesës mund të paraqesë kallëzim te prokurori publik kompetent në afat prej tetë ditësh pune.

(22) Nëse ministri nuk vendos në afatin nga paragrafi (14) i këtij neni, parashtruesi i kërkesës mund të ngrite kontest administrativ në gjykatën kompetente.

(23) Procedura në Gjykatën Administrative është urgjente.

(24) Nëse organi i administratës shtetërore kompetent për kryerje të punëve nga sfera e mjedisit jetësor e refuzon kërkesën për lëshim të lejes nga paragrafi (2) i këtij neni, parashtruesi ka të drejtë të parashtrorë ankesë te Komisioni Shtetëror për Vendimmarrje në Procedurë Administrative dhe Procedurë për Marrëdhënie Pune në Shkallë të Dytë.

Neni 30

Heqja e lejes dhe shlyerja nga regjistri

(1) Organi profesional do të fillojë procedurë për heqjen e lejes nga neni 28 paragrafi (2) i këtij ligji dhe/ose të lejes nga neni 29 paragrafi (2) të këtij ligji, vepruesit kolektiv, përkatësisht vepruesit të pavarur nëse me raport nga mbikëqyrja e kryer konstatohet se:

- nuk siguron veprim me pajisje të hedhura në pajtim me këtë ose ligj tjetër,

- nuk dorëzon raport vjetor në pajtim me nenin 38 të këtij ligji dhe

- nuk i plotëson qëllimet në pajtim me nenin 26 dhe/ose nenin 35 të këtij ligji.

(2) Organi profesional do të fillojë procedurë për heqjen e lejes nëse me mbikëqyrje inspektuese të kryer nga inspektori shtetëror i mjedisit jetësor dëshmohej se vepruesi kolektiv ose vepruesi i pavarur grumbullimin, trajtimin, perpunimin dhe mënjanimin e pajisjes së hedhur e kryen në kundërshtim me këtë ligj dhe rregullat për menaxhim me hedhurina.

(3) Organi profesional do të fillojë procedurë për shlyerjen e prodhuesit nga regjistri i prodhuesve nga neni 13 paragrafi (3) i këtij ligji, nëse me raport nga mbikëqyrja e kryer konstatohet se prodhuesi i cili nuk ka siguruar veprim me pajisje të hedhur, nuk e ka paguar kompensimin nga neni 41 paragrafi (2) i këtij ligji për pajisjen që e ka lëshuar në treg gjatë një viti.

(4) Organi profesional do të fillojë procedurë për shlyerjen e prodhuesit nga regjistri i prodhuesve nga neni 13 paragrafi (3) i këtij ligji, nëse me raport nga mbikëqyrja e kryer konstatohet se prodhuesi i cili është regjistruar si prodhues i vogël i ka tejkaluar sasitë e pajisjes që e ka lëshuar në treg gjatë një viti të përcaktuar me nenin 24 paragrafi (1) i këtij ligji.

Neni 31

Programi për veprim me pajisje të hedhur

(1) Vepruesi kolektiv dhe vepruesi i pavarur detyrohen të përpilojnë program për veprim me pajisje të hedhur.

(2) Programi për veprim me pajisje të hedhur nga paragrafi (1) i këtij neni (në tekstin e mëtejshëm: programi) duhet të përmbajë:

1) plan për marrje dhe grumbullim veç e veç të pajisjes së hedhur që i përmban të dhënat si vijon:

- kategorite, përkatësisht llojet e pajisjes së hedhur për të cilat sigurohet marrje, grumbullim veç e veç, transport dhe veprim i mëtejshëm me pajisjen e hedhur (në tekstin e mëtejshëm: sistemi për veprim me pajisje të hedhur),

- menyren e realizimit të qëllimeve për grumbullim nga neni 26 dhe qëllimet për përpunim nga neni 35 i këtij ligji,

- menyren dhe vëllimin e marrjes dhe grumbullimin veç e veç të pajisjes së hedhur nga tregtarët dhe nga shfrytëzuesit e fundit,

- menyren dhe vëllimin e marrjes së pajisjes së hedhur nga grumbulluesit e autorizuar dhe qendrat për grumbullim,

- pasqyren dhe numrin e vendeve për marrje dhe vendeve për grumbullim të pajisjes së hedhur që janë përfshirë në sistemin për veprim me pajisje të hedhur, emrin dhe adresat e personave juridikë ose fizikë që udhëheqin me ato vende, duke përfshirë edhe marrëveshjet e lidhura për marrje, transport dhe grumbullim veç e veç të pajisjes së hedhur, si dhe pasqyrën që ato vende janë vendosur dhe sistemuar në pajtim me nenin 32 paragrafi (3) të këtij ligji,

- llojet dhe kapacitetet të mjeteve, pajisjes dhe lokalit për marrje dhe/ose grumbullim dhe magazinim të perkohshëm, ndarjen në kategori të pajisjes së hedhur para dorezimit të saj për trajtim dhe përpunim dhe

- sasine e paraparë të përgjithshme vjetore të pajisjes të cilën për herë të parë në Republikën e Maqedonisë do ta lëshojnë prodhuesit në emër dhe për llogari të të cileve vepruesi kolektiv i ndërmerr obligimet për veprim me pajisje të hedhur;

2) plan për veprim të mëtejshëm me pajisje të hedhur që i përmban të dhënat si vijon:

- llojin dhe kapacitetin e instalimeve për trajtim, perpunim ose mënjanim të mbetjeve nga përpunimi i pajisjes së hedhur, duke e përfshirë rishfrytëzimin dhe riciklimin e

pajisjes së hedhur, pjesëve, materialeve dhe substancave si dhe emrin dhe adresat e personave juridikë me të cilat vepruesi kolektiv ka lidhur marrëveshje dhe

- deshmi se në instalimet për trajtim, përpunim, duke përfshirë rishfrytëzimin dhe riciklimin pajisjes së hedhur, pjesëve, materialeve dhe substancave të rrezikshme, shfrytëzohen teknika më të mira të arritshme të cilat rregullisht përsosen dhe zhvillohen dhe sigurojnë mbrojtje të shëndetit të njerëzve dhe mjedisit jetësor dhe

3) plan me masat dhe mënyrën e paraparë për informim dhe tërheqje të publikut dhe shfrytëzuesve të fundit për pjesëmarrje në grumbullimin e pajisjes së hedhur, si dhe informim në pajtim me nenin 11 dhe 36 të këtij ligji dhe dëshmi se funksionimi i sistemit për veprim me pajisje të hedhur është financiarisht i qëndrueshëm, plan financiar për zhvillim dhe dëshmi për investimet fillestare në sistem.

(3) Nga programi doemos duhet të shihet se magazinimi, duke përfshirë edhe magazinimin e përkohshëm dhe trajtimin e pajisjes së hedhur, rishfrytëzimin dhe riciklimin e pjesëve, materialeve dhe substancave janë në pajtim me kërkesat nga nenin 20 paragrafët (1), (3), (6) dhe (7) dhe 34 të këtij ligji.

(4) Vepruesi kolektiv detyrohet që në program të sigurojë masa për zbatim të sistemit për veprim me pajisjen e hedhur në pajtim me nenin 32 të këtij ligji dhe ta përpunojë atë në bashkëpunim me prodhuesit pajisja e të cilëve është përfshirë në sistem, si dhe në bashkëpunim me prodhuesit të kujdeset që programi të mbahet dhe të jetë operativ.

(5) Programi miratohet në periudhë prej pesë vjetësh.

Neni 32

Sistemi për veprim me pajisje të hedhur

(1) Gjate vendosjes së sistemit për veprim me pajisje të hedhur, si dhe gjatë përpilimit të programit nga neni 31 i këtij ligji, vepruesi kolektiv dhe vepruesi i pavarur detyrohen të sigurojnë:

1) për shfrytëzuesit e fundit dhënie falas të pajisjes së hedhur nga ekonomitë familjare te tregtarët ku blejnë pajisje të re në vendin e krijimit, vendin e shitjes ose vend tjetër për marrjen e pajisjes së hedhur;

2) marrje falas të pajisjes së hedhur nga ekonomitë familjare që tregtarët e marrin në vendin e krijimit, në vendet e shitjes ose vende tjera për marrjen e pajisjes së hedhur;

3) marrje të pajisjes së hedhur nga ekonomitë familjare nga grumbullues të autorizuar dhe nga qendrat për grumbullim si fraksione të ndara të grumbulluara të hedhurinave komunale;

4) dorezim të pajisjes së hedhur të grumbulluar nga pikat 2 dhe 3 të këtij paragrafi, në vende të grumbullimit dhe instalime për trajtim dhe përpunim, si dhe plotësim të kushteve nga neni 20 i këtij ligji dhe

5) informim të publikut për mënyrën e marrjes dhe dorëzimit të pajisjes së hedhur.

(2) Kur vepruesi kolektiv ose vepruesi i pavarur në sistemin e tyre për veprim me pajisje të hedhur kujdesen për pajisjen e hedhur që nuk është pajisje nga ekonomitë familjare në pajtim me nenin 18 paragrafi (1) të këtij ligji, si dhe për marrjen e pajisjes së hedhur nga poseduesit e nenit 33 të këtij ligji, detyrohen të sigurojnë masa për grumbullim veç e veç të pajisjes së hedhur dhe veprim të mëtejshëm me pajisje të hedhur.

(3) Gjate përcaktimit të afërsisë dhe qasjes në lokacionet e vendeve për marrje të pajisjes së hedhur sigurohet që ato të jenë në vendin e shitjes ose më së shumti 5 km linjë ajrore larg nga vendi i shitjes.

Neni 33

Obligimi për përfshirje në sistemin për veprim me pajisje të hedhur

(1) Poseduesi e ka për detyrë që të përfshihet në sistemin për veprim me pajisje të hedhur me zbatimin e masave dhe aktiviteteteve që janë përfshirë në programin nga neni 31 i këtij ligji, që lidhen me:

1) sigurimin e hapësirës dhe enëve adekuate për grumbullimin e pajisjeve të hedhura dhe

2) vendosjen e njoftimeve ku janë përfshirë informatat nga neni 11 paragrafi (5) i këtij ligji dhe informatat nga neni 36 paragrafi (1) i këtij ligji, si veprime tjera që kanë të bëjnë me poseduesin të përcaktuara me këtë ligj.

(2) Poseduesi e ka për detyrë që pajisjen e hedhur të grumbulluar t'ia dorëzojë prodhuesit ose personit juridik ose fizikë që ka leje për veprim me hedhurina në pajtim me rregullat për menaxhim me hedhurina.

(3) Vepruesi kolektiv nuk mund ta pamundësojë përfshirjen në sistemin për veprim me pajisje të hedhura dhe me kete zbatimin e programit nga neni 31 i këtij ligji, prodhuesit i cili kryen import të pajisjes në Republikën e Maqedonise, as të kërkojë nga prodhuesi plotësim të kushteve tjera që mund të paraqesin barriera tregtare ose prishje të konkurrencës së tregut, nëse prodhuesi i plotëson kushtet që vlejne edhe për prodhuesit vendorë që janë të përfshirë në sistemin e njëjtë.

Neni 34

Trajtimi i pajisjes së hedhur

(1) Vepruesi kolektiv dhe vepruesi i pavarur sigurojnë që pajisja e hedhur e grumbulluar që krijohet në territorin e Republikës së Maqedonisë, përveç asaj, që është e dedikuar plotësisht për rishfrytëzim si aparat i plotë, para përpunimit, riciklimit ose mënjanim, është dorëzuar në instalimin për trajtim.

(2) Instalimet për trajtim nga paragrafi (1) i këtij neni doemos duhet të kenë leje adekuate në pajtim me këtë ligj, rregullat për menaxhim me hedhurina ose rregullat për ambientin jetësor.

(3) Gjate zgjedhjes së instalimit për trajtim, duhet t'i jepet përparësi instalimit që është i përfshirë në sisteme të certifikuara për mbrojtjen e mjedisit jetësor.

(4) Në instalimin për trajtim të pajisjes së hedhur bëhet trajtim i pajisjes së hedhur me zbatimin e teknikave më të mira të arritshme.

(5) Gjate trajtimit të pajisjes së hedhur kryet trajtim i vecante i materialeve dhe pjesëve të pajisjes së hedhur, si dhe i pajisjes së hedhur që dedikohet për rishfrytëzim, e në rast kur pajisja e hedhur është aparat i plotë doemos duhet të ndahen lëngjet dhe gazrat duke përfshirë edhe materiale tjera, pjesë, substanca dhe preparate.

(6) Për materialet dhe pjesët përbërëse të pajisjes së hedhur të fituara pas trajtimit, doemos duhet të sigurohet rishfrytëzim, riciklim ose mënyrë tjetër e përpunimit ose menjanim i rregullt me kapacitet dhe dinamikë që e pengon grumbullimin e pjesëve përbërëse dhe materialeve në instalimin për trajtim.

(7) Kërkesat minimale për trajtim të veçantë të pajisjes së hedhur, materialeve dhe pjesëve të pajisjes së hedhur nga paragrafi (5) i këtij ligji, si dhe kushtet minimale teknike për magazinim dhe trajtim të pajisjes së hedhur që duhet t'i plotësojë instalimi për trajtim të pajisjes së hedhur i përcakton ministri i cili udhëheq me organin e administratës shtetërore kompetent për punët nga sfera e mjedisit jetësor.

Neni 35

Përpunimi i pajisjes së hedhur

(1) Vepruesi kolektiv dhe vepruesi i pavarur sigurojnë që rishfrytëzimi i aparateve të tëra si pajisje të kenë përparësi në raport me përpunimin, përpunimi i pajisjes së hedhur të marrë të ketë përparësi në raport me mënjanimin, ndersa gjatë përpunimit të pajisjes së hedhur rishfrytëzimi i pjesëve përbërëse të pajisjes së hedhur dhe riciklimi i materialeve të kenë përparësi në raport me mënyrat tjera të përpunimit.

(2) Vepruesi kolektiv dhe vepruesi i pavarur sigurojnë në shpenzim të vet përpunim dhe mėnjanim të mбетjeve nga përpunimi në pajtim me kërkesat nga paragrafi (1) i këtij neni për pajisjen e hedhur të trajtuar në instalimin për trajtim.

(3) Përpunim dhe mėnjanim të pajisjes së hedhur mund të kryejnë vetëm personat që kanë леје адекуате në pajtim me rregullat për menaxhim me hedhurina dhe/ose rregullat për ambientin jetësor.

(4) Vepruesi kolektiv dhe vepruesi i pavarur sigurojnë në shpenzim të vet, deri më 31 dhjetor 2020, gjatë përpunimit të pajisjes së hedhur, të arrihen qëllimet si vijojnë:

1) për pajisje të hedhur që бèn pjesë në kategoritë e pajisjes nga neni 4 paragrafi (1) pikat 1 dhe 10 të këtij ligji, së paku:

a) shkallë të përpunimit prej 80% nga pesha mesatare për pajisje dhe

b) shkallë të rishfrytëzimit dhe riciklimit të pjesëve, materialeve dhe të substancave prej 75% nga pesha mesatare për pajisje;

2) për pajisje të hedhur që бèn pjesë në kategoritë e pajisjes nga neni 4 paragrafi (1) pikat 3 dhe 4 të këtij ligji, së paku:

a) shkallë të përpunimit prej 75% nga pesha mesatare për pajisje dhe

b) shkallë të rishfrytëzimit dhe riciklimit të pjesëve, materialeve dhe të substancave prej 65 % nga pesha mesatare për pajisje;

3) për pajisje të hedhur që бèn pjesë në kategoritë e pajisjes nga neni 4 paragrafi (1) pikat 2, 5, 6, 7 dhe 9 të këtij ligji, së paku:

a) shkallë të përpunimit prej 70 % nga pesha mesatare për pajisje dhe

b) shkallë të rishfrytëzimit dhe riciklimit të pjesëve, materialeve dhe të substancave prej 50 % nga pesha mesatare për pajisje;

4) për pajisje të hedhura, poçe elektrike me zбrazje të gaztë nga Lista e llojeve të prodhimeve nga neni 41 paragrafi (4) i këtij ligji, së paku 80% rishfrytëzim dhe riciklim të pjesëve, materialeve dhe substancave nga pesha e prodhimit.

(5) Për përllogaritjen e shkallëve të pjesëmarrjeve nga paragrafi (4) i këtij neni, operatori i instalimit për trajtim, perkatesisht përpunim ka për detyrë të mbajë evidencë në kilograme sasi të konsiderueshme të pajisjes së hedhur, pjesëve, materialeve dhe substancave të asaj pajisjeje që hyn dhe del nga instalimi për trajtim dhe ose hyn në instalim për përpunim ose riciklim. Pjesë përbërëse e asaj evidence janë edhe formularët për transport të pajisjes dhe formularët për transport të dërgesave të hedhurinës në pajtim me dispozitat për menaxhim me hedhurina dhe vërtetimi për pranim-dorëzim të pajisjes së hedhur.

(6) Gjate përllogaritjes së shkallëve të pjesëmarrjeve nga pajisja nga paragrafi (4) i këtij neni deri më 31 dhjetor 2020 nuk merret parasysh sasia e pajisjes së hedhur e cila është rishfrytëzuar si aparat i plotë, ndërsa merret parasysh gjate përllogaritjes së sasisë së pajisjes së hedhur që është eksportuar për përpunim, rishfrytëzim ose riciklim.

(7) Evidenca nga paragrafi (5) i këtij neni mbahet në menyre të përcaktuar në nenin 39 paragrafët (2) dhe (4) të këtij ligji.

(8) Nese pajisja e hedhur është eksportuar në pajtim me Ligjin për ratifikimin e Konventës së Bazelit për kontroll të levizjes jashtëkufitare të hedhurinave të rrezikshme dhe prolongimit të tij, sasia e asaj pajisjeje merret parasysh te përllogaritja e pjesëmarrjes nga paragrafi (4) i këtij neni vetem nëse te eksportuesi ekziston dëshmi se përpunimi, rishfrytëzimi dhe/ose riciklimi janë kryer në mënyrë që nuk është e dëmshme për ambientin jetësor dhe ekuivalente me menyren e përcaktuar me këtë ligj, rregullat për mbrojtje të mjedisit jetësor dhe menaxhim me hedhurina.

(9) Për arritjen e qëllimeve nga paragrafi (4) i këtij neni, ministri i cili udhëheq me organin e administratës shtetërore kompetent për punët nga sfera e mjedisit jetësor i percakton qëllimet vjetore për përpunim për vitin e ardhshëm në pajtim me programin nga neni 43 i këtij ligji, më së voni deri më 15 dhjetor në vitin paraprak.

Neni 36

Obligime për informim

(1) Vepruesi kolektiv, përkatësisht vepruesi i pavarur detyrohet që në sistemin e tij për veprim me pajisje të hedhur të sigurojë vendosje të pllakateve ose materialeve tjera informative me të cilat do ta informojë publikun dhe shfrytëzuesit e fundit për punët nga neni 11 i këtij ligji.

(2) Kryetari i komunës, kryetari i komunave në qytetin e Shkupit dhe kryetari i qytetit të Shkupit në bashkëpunim me grumbulluesin e autorizuar detyrohet që në vende perkatese ta informojë publikun për adresat e qendrave grumbulluese që ekzistojnë në zonën e asaj komune, në qytetin e Shkupit ose në komunat e qytetit të Shkupit, që janë perfshire në sistemin për veprim me pajisje të hedhur, perkatesisht ku kryhet grumbullimi i pajisjes së hedhur.

Neni 37

Mbajtja e evidencës

(1) Organi profesional mban evidencë të vepruesve kolektive që kanë marrë леје në pajtim me nenin 28 të këtij ligji, si dhe të prodhuesve që kanë lidhur marrëveshje për marrje të obligimeve për veprim me pajisje të hedhur me vepruesin kolektiv.

(2) Evidencen nga paragrafi (1) i këtij neni organi profesional detyrohet ta azhurnojë rregullisht dhe ta publikojë në ueb faqen e vet.

(3) Organi profesional në evidencën nga paragrafi (1) i këtij neni i fut edhe vepruesit e pavarur nga neni 29 i këtij ligji.

(4) Formen dhe përmajtjen e formularit dhe mënyrën e mbajtjes së evidencës nga paragrafi (1) i këtij neni, e percakton ministri i cili udhëheq me organin kompetent për kryerje të punëve nga sfera e mjedisit jetësor.

Neni 38

Obligime për dorëzimin e raporteve

(1) Vepruesi kolektiv detyrohet që, më së voni seri më 31 mars të vitit rrjedhës, në organin kompetent të dorëzojë raport vjetor për veprim me pajisje të hedhur nga prodhuesit në emër dhe për llogari të të cilëve është përgjegjës për veprim të rregullt me pajisjen e hedhur për vitin paraprak, në formular i cili përmбан të dhëna sidomos për:

1) sasine sipas kategorive dhe llojit të pajisjes që është lëshuar në treg në Republikën e Maqedonisë;

2) sasine sipas kategorive dhe llojit të pajisjes së hedhur që është grumbulluar;

3) sasine sipas kategorive dhe llojit të pajisjes që është dorëzuar për trajtim;

4) sasine e pajisjes së hedhur sipas kategorive që është përpunuar, rishfrytëzuar, dhe/ose ricikluar ose përpunuar në mënyrë tjetër dhe

5) sasine dhe përqindjet e realizimit të qëllimeve nga nenet 26 dhe 35 të këtij ligji.

(2) Vepruesi i pavarur detyrohet që raportin vjetor nga paragrafi (1) i këtij neni ta dorëzojë për pajisje të hedhur të cilen vetë për herë të parë e ka lëshuar në treg në Republikën e Maqedonisë.

(3) Njoftimi bëhet në mënyrë të përcaktuar në nenin 39 të këtij ligji.

(4) Raporti vjetor nga paragrafi (1) i këtij neni para dorëzimit në organin profesional detyrimisht vërtetohet nga person tjetër i pavarur juridik i regjistruar për kryerjen e veprimtarisë perkatese.

(5) Formen dhe përmbajtjen e formularit nga paragrafi (1) i këtij neni e përcakton ministri i cili udhëheq me organin e administratës shtetërore kompetent për punët nga sfera e mjedisit jetësor.

(6) Organi kompetent detyrohet që ta miratojë raportin vjetor nga paragrafi (1) i këtij neni në afat prej 60 ditësh nga dita e pranimit.

(7) Prodhuesi detyrohet që të mbajë evidencë për sasitë sipas kategorisë dhe llojit të pajisjes që e lëshon në treg në Republikën e Maqedonisë gjatë një viti kalendarik në formë me shkrim dhe elektronike në formular të veçantë dhe deri më 31 mars të vitit rrjedhës për vitin paraprak ta njoftoje:

1) organin profesional kur nuk siguron veprim me pajisje të hedhur për çka e paguan kompensimin nga neni 41 paragrafi (2) i këtij ligji;

2) vepruesin kolektiv kur veprimin me pajisje të hedhur ia ka besuar atij;

3) organin profesional kur është i regjistruar si veprues i pavarur ose

4) organin profesional kur është prodhues i vogël.

(8) Perllogaritja e sasisë së pajisjes që është lëshuar në treg në Republikën e Maqedonisë kryhet nëpërmjet mbledhjes së njëhershme të peshës së pajisjes, duke mos e llogaritur pajisjen që është eksportuar nga Republika e Maqedonisë.

(9) Formen dhe përmbajtjen e formularit nga paragrafi (7) i këtij neni e përcakton ministri i cili udhëheq me organin e administratës shtetërore kompetent për punët nga sfera e mjedisit jetësor.

(10) Raportin e parë vjetor nga paragrafi (1) i këtij neni dhe njoftimin e parë nga paragrafi (7) i këtij neni e dorëzoi prodhuesit nëse nuk kanë lidhur marrëveshje me veprues kolektiv.

Neni 39

Dorëzimi i raporteve

(1) Personi juridik dhe fizik i cili për vepruesin kolektiv ose vepruesin e pavarur kryen transport, grumbullim dhe magazinim të përkohshëm të pajisjes së hedhur detyrohet që të përpilojë dhe t'u dorëzojë raporte vepruesit kolektiv ose vepruesit të pavarur për sasitë e pajisjes së hedhur të grumbulluar të dorëzuar për veprim të mëtejme, në formular të veçantë.

(2) Personi juridik dhe fizik i cili për vepruesin kolektiv ose vepruesin e pavarur kryen trajtim të pajisjes së hedhur detyrohet që të mbajë evidencë për sasinë e pajisjes së hedhur të shprehur në kilogramë e cila merret dhe e cila hyn dhe/ose del nga instalimi për trajtim, si dhe të përpilojë dhe t'u dorëzojë raporte vepruesit kolektiv ose vepruesit të pavarur për sasitë e pajisjes së hedhur që është trajtuar, në formular të veçantë.

(3) Formen dhe përmbajtjen e formularëve nga paragrafet (1) dhe (2) të këtij neni, si dhe mënyrën e dorëzimit të tyre i përcakton ministri i cili udhëheq me organin e administratës shtetërore kompetent për punët nga sfera e mjedisit jetësor.

(4) Personi juridik dhe fizik që kryen përpunimin e pajisjes së hedhur detyrohet të mbajë evidencë dhe të përpilojë dhe dorëzojë raport për përpunim të pajisjes së hedhur që arrihet në çdo vit kalendarik në pajtim me nenin 35 të këtij ligji.

(5) Raporti nga paragrafi (4) i këtij neni i dorëzohet organit për kryerje të punëve profesionale në ambientin jetësor, si edhe vepruesit kolektiv ose të pavarur në pajtim me paragrafin (8) të këtij neni.

(6) Pjesë përbërëse e raporteve nga paragrafet (1), (2) dhe (4) të këtij neni janë vërtetimi për dorëzim-pranim të pajisjes së hedhur, formularët për transport të hedhurinës dhe formularët për qarkullim tejkufitar në pajtim me rregullat për menaxhim me hedhurina.

(7) Formen dhe përmbajtjen e formularëve nga paragrafi (4) i këtij neni, si dhe mënyrën e dorëzimit të tyre i përcakton ministri i cili udhëheq me organin e administratës shtetërore kompetent për punët nga sfera e mjedisit jetësor.

(8) Afati i dorëzimit të raporteve të këtij neni rregullohet me marrëveshjen e lidhur ndërmjet vepruesit kolektiv ose vepruesit të pavarur dhe personit juridik dhe fizik për kryerjen e punëve nga paragrafet (1), (2) dhe (4) të këtij neni në mënyrë e cila do të mundësojë respektimin e detyrimeve për dorëzim të raporteve vepruesit kolektiv ose vepruesit të pavarur të përcaktuar me këtë ligj.

Neni 40

Baza e të dhënave dhe sistemi informativ

(1) Organi profesional vendos dhe mban bazë të të dhënave për pajisjen që lëshohet në qarkullim në Republikën e Maqedonisë dhe për veprimin me pajisjen e hedhur.

(2) Baza nga paragrafi (1) i këtij neni mbahet në bazë të të dhënave nga raportet në pajtim me nenet 38 dhe 39 të këtij ligji dhe veçanërisht i përmban të dhënat në vijim:

1) sasitë dhe kategoritë e pajisjes që lëshohet në treg në Republikën e Maqedonisë;

2) sasinë e pajisjes së grumbulluar sipas kategorive dhe

3) pasqyrën e përgjithshme të veprimit me pajisje të hedhur (rishfrytëzim, riciklim dhe mënyrë tjetër të përpunimit).

(3) Në bazë të të dhënave nga paragrafi (2) i këtij neni, organi profesional më së voni deri më 30 maj në vitin rrjedhës publikon raport në të cilin përshkruhet gjendja me menaxhimin me pajisjen që lëshohet në treg në Republikën e Maqedonisë.

(4) Me raportin nga paragrafi (3) i këtij neni organi profesional publikon edhe të dhëna për realizimin e programit nga neni 43 i këtij ligji, si dhe të dhëna për sistemet ekzistuese për veprim me pajisje të hedhur.

(5) Të dhënat e grumbulluara në bazë të paragrafit (2) të këtij neni përpunohen dhe validizohen nga Ministria e Mjedisit Jetësor-Qendra Informativ Maqedonase për Mjedisin Jetësor në Sistemin Informativ për pajisje të hedhura, që është pjesë përbërëse e Sistemit informativ të mjedisit jetësor.

(6) Të dhënat e përpunuara dhe të validizuara nga paragrafi (5) i këtij neni dorëzohen në Komisionin Evropian dhe trupat tjerë dhe organet e Unionit Evropian dhe janë të arritshme për publikun.

Neni 41

Instrumentet ekonomike

(1) Prodhuesi i cili lëshon në treg në Republikën e Maqedonisë pajisje, si dhe prodhuesi i cili si shfrytëzues i fundit importon në Republikën e Maqedonisë pajisje, detyrohet të paguajë kompensim për menaxhim me pajisje të hedhura (në tekstin e mëtejme: kompensim).

(2) Kompensimi nga paragrafi (1) i këtij neni është për:

1) aparat të madh shtëpiak 50 den/kg

2) aparat të vogël shtëpiak 80 den/kg

3) pajisje për teknologji informatike dhe telekomunikacion 60 den/kg

3.1) monitor 70 den/kg

4) pajisje të konsumit të gjerë dhe elektronikë argetuese 60 den/kg

4.1) aparate televizive 90 den/kg

5) Pajisje për ndriçim 80 den/kg

5.1) poçe fluoeshente, kompakte dhe poçe tjera 120 den/kg

6) vegla elektrike dhe elektronike 100 den/kg

7) lodra elektrike dhe elektronike 100 den/kg

8) pajisje për argetim dhe sport 100 den/kg

9) aparate mjekësore 100 den/kg

10) instrumente për përcjellje dhe kontroll 100 den/kg

11) automate 50 den/kg

(3) Kompensimi përllogaritet në bazë të peshës neto të pajisjes, për njësi pjesë të pajisjes e shprehur në kilogramë për çka mbahet evidencë dhe përpilohet përllogaritje mujore në formular të veçantë.

(4) Listen e llojeve të prodhimeve të cilat bëjnë pjesë në kategoritë e pajisjes nga neni 4 paragrafi (1) i këtij ligji, e për të cilat paguhet kompensim nga paragrafi (2) i këtij ligji, e publikon ministri i cili udhëheq me organin e administratës shtetërore kompetent për punët nga sfera e mjedisit jetësor.

(5) Obligimi për llogaritjen e kompensimit për prodhuesin krijohet në momentin kur për herë të parë e lëshon pajisjen në tregun e Republikës së Maqedonisë.

(6) Obligimi për llogaritjen e kompensimit për prodhuesin i cili si shfrytëzues i fundit importon në Republikën e Maqedonisë pajisje me shfrytëzimin e së cilës krijon pajisje të hedhur, krijohet në momentin kur ka filluar ta shfrytëzojë atë.

(7) Prodhuesi dhe prodhuesi i cili si shfrytëzues i fundit importon pajisje detyrohet që ta paguajë kompensimin nga paragrafi (2) i këtij neni në llogari pagesore adekuate në kuader të llogarisë së thesarit në ditën e 15 të muajit rrjedhes për të gjitha kompensimet e llogaritura nga muaji paraprak.

(8) Kompensimi nuk paguhet nëse pajisja eksportohet.

(9) Në rastin nga paragrafi (8) i këtij neni, prodhuesi dhe prodhuesi i cili si shfrytëzues i fundit importon pajisje, detyrohet që të sigurojë deklaratë doganore eksportuese si deshmi që sasia e pajisjes, për të cilën nuk është llogaritur kompensim nga paragrafi (2) i këtij neni, është eksportuar nga Republika e Maqedonisë.

(10) Në rast të eksportit të pajisjes për të cilën është paguar kompensim i caktuar nga paragrafi (2) i këtij neni, prodhuesi dhe prodhuesi i cili si shfrytëzues i fundit importon pajisje, kanë të drejtë të kthimit të kompensimit të paguar për sasinë e eksportuar të pajisjes.

(11) Kthimi i kompensimit të paguar kryhet në bazë të kërkeses së dorëzuar për kthim të kompensimit të paguar në afat prej 30 ditësh pas krijimit të shkaqeve për kthim në formular të veçantë.

(12) Kthimi i kompensimit të paguar kryhet me aktvendim të lëshuar nga organi profesional, pas kontrollit paraprak të dokumentacionit të dorëzuar dhe përcaktimit të plotësimit të kushteve për kthim të kompensimit të paguar në pajtim me këtë ligj.

(13) Kunder aktvendimit nga paragrafi (12) i këtij pala e pakënaqur ka të drejtë të parashtrijë ankesë te ministri i cili udhëheq me organin e administratës shtetërore kompetent për punët nga sfera e mjedisit jetësor.

(14) Mjetet nga kompensimi nga paragrafi (2) i këtij neni janë të hyra të Buxhetit të Republikës së Maqedonisë dhe paguhet në llogari pagesore adekuate të veçantë, në kuader të llogarisë së thesarit.

(15) Ministri i cili udhëheq me organin e administratës shtetërore kompetent për punët nga sfera e mjedisit jetësor në pajtim me ministrin i cili udhëheq me organin e administratës shtetërore kompetent për punët nga sfera e financave i përcakton formën dhe përmbajtjen e formularit nga paragrafi (3) i këtij neni, mënyrën dhe dokumentacionin e nevojshem për kthimin e kompensimit në rastet nga paragrafi (10) i këtij neni, si dhe formën dhe përmbajtjen e formularit nga paragrafi (11) i këtij neni.

Neni 42

Lirimi nga pagesa e kompensimit

(1) Nga pagesa e kompensimit nga neni 41 paragrafi (2) i këtij ligji lirohen:

1) prodhuesi dhe prodhuesi i cili si shfrytëzues i fundit importon pajisje, për të cilën ka lidhur marrëveshje për marrje të obligimeve për veprim me pajisje të hedhur, me veprues kolektiv i cili ka të siguruar leje në pajtim me neni 28 të këtij ligji.

2) prodhuesi dhe prodhuesi i cili si shfrytëzues i fundit importon pajisje, ka të siguruar vërtetim që prodhuesi është i regjistruar në evidencën e prodhuesve si subjekt i cili në mënyrë të pavarur siguron veprim me pajisje të hedhur dhe i cili ka të siguruar leje në pajtim me neni 29 paragrafi (1) të këtij ligji.

3) prodhuesi dhe prodhuesi i cili si shfrytëzues i fundit importon pajisje, e cila nuk është pajisje nga ekonomite familjare, për të cilën ka siguruar si veprues i pavarur ose nëpërmjet vepruesit kolektiv, plotësim të qëllimeve nga neni 35 i këtij ligji, nga sasia vjetore që e ka lëshuar në treg në Republikën e Maqedonisë dhe

4) prodhuesi i cili është caktuar si prodhues i vogel në pajtim me neni 24 të këtij ligji.

(2) Prodhuesi dhe prodhuesi i cili si shfrytëzues i fundit importon pajisje nga paragrafi (1) pika 1 e këtij neni janë të liruar nga pagesa e kompensimit nga neni 41 paragrafi (2) i këtij ligji nëse posedon vërtetim nga neni 28 paragrafi (9) i këtij ligji.

(3) Me përjashtim nga paragrafi (1) i këtij neni, kompensimi nga neni 41 paragrafi (2) i këtij ligji paguhet në shume të dyfishtë, nëse:

1) vepruesi kolektiv ose vepruesi i pavarur nuk dorezon raport në pajtim me neni 38 të këtij ligji;

2) organi profesional nuk e miraton raportin në pajtim me neni 38 paragrafi (5) të këtij ligji, për mosplotësimin e qëllimeve të përcaktuara në neni 26 të këtij ligji dhe/ose nuk është siguruar plotësim i qëllimeve të përcaktuara në neni 35 të këtij ligji. Në këtë rast kompensimi paguhet në shumë të dyfishtë vetëm për dallimin ndërmjet qëllimeve të përcaktuara në neni 35 të këtij ligji dhe qëllimeve të arritura në rast kur janë arritur qëllimet nga neni 26 i këtij ligji, përkatësisht në shumë të trefishtë për dallimin në qëllimet e përcaktuara në neni 35 të këtij ligji dhe qëllimet e arritura në rast kur nuk janë arritur qëllimet nga neni 26 i këtij ligji, në pajtim me raportin vjetor dhe/ose konstataimin e organit profesional dhe

3) prodhuesi ka dorëzuar raport vjetor të pasaktë në pajtim me neni 38 të këtij ligji, lidhur me sasinë e pajisjes që e ka lëshuar në treg në Republikën e Maqedonisë ose e ka importuar si shfrytëzues i fundit.

(4) Në rastet nga paragrafi (3) i këtij neni organi profesional miraton aktvendim.

(5) Kunder aktvendimit nga paragrafi (4) i këtij pala e pakënaqur ka të drejtë të parashtrijë ankesë te ministri i cili udhëheq me organin e administratës shtetërore kompetent për punët nga sfera e mjedisit jetësor.

(6) Në rastet nga paragrafi (3) i këtij neni, kompensimi i dyfishtë, përkatësisht kompensimi i trefishtë llogaritet sipas lartësisë mesatare të kompensimit të përcaktuar në neni 41 paragrafi (2) të këtij ligji, në përpjesëtim me pjesën dhe sasinë e pajisjes që është lëshuar në treg në Republikën e Maqedonisë në vitin paraprak.

Neni 43

Programi për menaxhim me pajisje të hedhur

(1) Për arritjen e qëllimeve të përcaktuara në nenet 26 dhe 35 të këtij ligji me propozim të organit profesional, ministri i cili udhëheq me organin e administratës shtetërore kompetent për kryerje të punëve nga sfera e mjedisit jetësor miraton program për menaxhim me pajisje të hedhura (në tekstin e mëtejshëm: program).

(2) Programi miratohet për periudhë prej së paku prej pesë vjetësh dhe veçanërisht përmban:

- pershkrimin dhe vlerësimin e gjendjes ekzistuese në menaxhimin me pajisjen,

- sistemin e subjekteve që veprojnë me pajisje të hedhur,

- sasinë dhe llojin e pajisjes që lëshohet në treg në Republikën e Maqedonisë, si dhe parashikimet e ardhshme dhe trendin e zhvillimit në periudhën e ardhshme pesëvjeçare,

- masa për nxitjen e grumbullimit dhe përpunimit të pajisjes së hedhur,

- masa për nxitjen e hulumtimit dhe përmirësimet në aspekt të karakteristikave të përgjithshme ekologjike gjate ciklit të tij të përgjithshëm jetësor,

- masa për zhvillimin dhe marketingun e pajisjes së dizajnuar në mënyrë e cila i plotëson kushtet nga nenet 8 dhe/ose 9 të këtij ligji,

- masa me qëllim të ndihmës së zhvillimit të teknologjive të reja për trajtim, riciklim dhe përpunim dhe nxitje të hulumtimit të metodave ekologjike dhe rentabile për trajtim dhe riciklim të të gjitha kategorive të pajisjes së hedhur,

- masa për mbështetjen e kapaciteteve për trajtim dhe përpunim me qëllim të vendosjes së programit të certifikuar për menaxhim ekologjik që kanë të bëjnë me sisteme për menaxhim me ambientin jetësor dhe për revizion (EMAS),

- masa për parandalimin e krijimit të pajisjes së hedhur,

- masa për nxitjen e shkallës së grumbullimit të pajisjes së hedhur dhe rishfrytëzimit të saj,

- masa për përmirësimin e gjendjes në tregun e trajtimit, përpunimit, rishfrytëzimit ose riciklimit të pajisjes së hedhur,

- masa ekonomike,

- masa për edukim dhe realizim të fushatës për ngritjen e vetëdijes publike për veprim me pajisjen e hedhur,

- pasqyre e rregullativës ligjore për menaxhim me pajisje dhe pajisje të hedhur dhe masa për përmirësimin e saj,

- drejtime për zhvillimin e ardhshëm të menaxhimit me pajisje të hedhur dhe

- ceshtje tjera që janë me rëndësi për menaxhimin me pajisje dhe pajisje të hedhur.

(3) Programi përpilohet me pjesëmarrjen e personave juridike dhe fizikë që veprojnë me pajisje të hedhur, organizatave joqeveritare dhe enteve dhe institucioneve tjera publike dhe shkencore.

Neni 44

Shfrytëzimi i kompensimit dhe programi për financim

(1) Mjetet e grumbulluara nga kompensimi nga neni 41 paragrafi (2) i këtij ligji shfrytëzohen për zbatimin e masave dhe aktiviteteve që janë përcaktuar me programin nga neni 43 i këtij ligji.

(2) Financimi dhe realizimi i masave dhe aktiviteteve nga paragrafi (1) i këtij neni kryhet në bazë të programit vjetor për financim që organi kompetent e përpilon në bazë të Programit nga neni 43 i këtij ligji, në lartësi të mjeteve të përcaktuara me Buxhetin e Republikës së Maqedonisë për vitin fiskal adekuat.

(3) Programin vjetor për financim e miraton ministri i cili udhëheq me organin e administratës shtetërore kompetent për punët nga sfera e mjedisit jetësor. Programi vjetor për financim mund të miratohet në mënyrë të pavarur ose si pjesë e programit tjetër për financim që e miraton ministri i cili udhëheq me organin e administratës shtetërore kompetent për punët nga sfera e mjedisit jetësor.

(4) Ndarja e mjeteve të programit nga paragrafi (3) i këtij neni kryhet nëpërmjet konkursit publik që e publikon dhe zbaton organi profesional.

(5) Me përjashtim nga paragrafi (2) i këtij neni, një pjesë e mjeteve të programit nga paragrafi (3) i këtij neni, mund t'i ndajë Qeveria e Republikës së Maqedonisë me propozim të ministrit i cili udhëheq me organin e administratës shtetërore kompetent për punët nga sfera e mjedisit jetësor, nëse janë të dedikuara për plotësimin e detyrimeve që janë përcaktuar me marrëveshjet vullnetare nga neni 46 i këtij ligji.

Neni 45

Konkursi publik

(1) Konkursi publik nga neni 44 paragrafi (4) i këtij ligji zbatohet nga komisioni i formuar nga ministri i cili udhëheq me organin e administratës shtetërore kompetent për punët nga sfera e mjedisit jetësor.

(2) Komisioni nga paragrafi (1) i këtij neni përbëhet prej më së shumti pesë anëtarëve nga të cilët:

- një përfaqësues nga organi profesional,

- një përfaqësues nga vepruesi kolektiv nga neni 28 i këtij ligji,

- një përfaqësues nga vepruesi i pavarur nga neni 29 i këtij ligji nëse është i regjistruar si i tillë,

- një përfaqësues nga shoqata e tregtarëve që kryejnë shitje të pajisjes dhe

- një përfaqësues nga personi juridik ose fizik që ka leje për grumbullim, trajtim dhe/ose përpunim të pajisjes së hedhur.

(3) Nese në evidencën nga neni 37 i këtij ligji nuk është evidentuar vepruesi i pavarur me pajisje të hedhur, atëherë me propozim të organit profesional për anëtar të komisionit nga paragrafi (2) i këtij neni emërohet përfaqësues nga personi juridik ose fizik që ka leje për grumbullim, trajtim dhe/ose përpunim të pajisjes së hedhur.

(4) Konkursi publik nga neni 44 paragrafi (4) i këtij ligji shpallet në "Gazetën Zyrtare të Republikës së Maqedonisë" dhe së paku në dy gazeta ditore që dalin në tërë territorin e Republikës së Maqedonisë në kohëzgjatje prej 30 ditësh.

(5) Komisioni nga paragrafi (2) i këtij neni detyrohet të miratoje vendim për shpërndarjen e mjeteve në afat prej 30 ditësh nga dita e kalimit të afatit nga paragrafi (3) i këtij neni.

(6) Rezultatet nga konkursi botohen në "Gazetën Zyrtare të Republikës së Maqedonisë".

(7) Konkursi publik nga neni 44 paragrafi (4) i këtij ligji mund të zbatohet bashkë me konkurs tjetër për ndarje të mjeteve për financim për zbatimin e të cilave është kompetent organi profesional.

Neni 46

Marreveshja vullnetare

(1) Organizatat të cilat përfaqësojnë interesa të caktuara të sektorëve ekonomikë nga sfera e pajisjes ose grupit të operatoreve ekonomikë mund t'i qasen lidhjes së marreveshjes vullnetare me Qeverinë e Republikës së Maqedonisë nëpërmjet së cilës do t'i rregullojnë të drejtat e obligimet e ndërsjella për informimin e shfrytëzuesve të fundit nga neni 11 i këtij ligji dhe informimin e operatoreve nga neni 12 i këtij ligji për nevojën për veprim të drejtë me pajisjen e hedhur dhe arritjen e shkallës më të lartë për grumbullim dhe përpunim dhe për vendosje të sistemeve të certifikuara për menaxhim me ambientin jetësor.

(2) Marreveshja nga paragrafi (1) i këtij neni detyruesisht i rregullon çështjet si vijojnë:

- afatin e vlefshmërisë,

- qellimet dhe afatin e arritjes së tyre,

- menyrën e përcjelljes së realizimit të qëllimeve dhe afateve të përcaktuara në marrëveshje,

- obligimet dhe të drejtat e operatoreve ekonomike dhe të organeve kompetente të administratës shtetërore,

- kushtet dhe mënyrat e përcjelljes së plotësimin të qëllimeve të përcaktuara në marrëveshje,

- masat, mënyrën e marrjes së masave dhe penalet që mund të zbatohen në rast të mosplotësimin të obligimeve të përcaktuara në marrëveshje dhe

- kushtet dhe mënyrat e ndërprerjes së obligimeve dhe mënyrën e kompensimit të humbjeve.

(3) Marreveshja nga paragrafi (1) i këtij neni botohet në "Gazetën Zyrtare të Republikës së Maqedonisë".

(4) Marreveshja nga paragrafi (1) i këtij neni, si dhe menyra dhe rezultatet nga zbatimi i saj janë të arritshme për publikun.

V. MBIKËQYRJA

Neni 47

Organe mbikëqyrëse

(1) Mbikëqyrje mbi zbatimin e dispozitave të këtij ligji dhe rregullave të miratuara në bazë të këtij ligji kryen organi i administratës shtetërore kompetent për kryerjen e punëve nga sfera e mjedisit jetësor.

(2) Mbikëqyrje inspektuese mbi zbatimin e këtij ligji dhe rregullave të miratuara në bazë të këtij ligji, kryen Inspektorati Shtetëror i Mjedisit Jetësor.

(3) Mbikëqyrje mbi raportet e përcaktuara në pajtim me nenet 38 dhe 39 të këtij ligji kryen organi profesional.

(4) Për punët në kompetencë të komunave, të komunave në qytetin e Shkupit dhe të qytetit të Shkupit të përcaktuara me këtë ligj, mbikëqyrje inspektuese mbi zbatimin dhe implementimin e dispozitave të këtij ligji kryejnë inspektorët e autorizuar të mjedisit jetësor të komunave, inspektorët e autorizuar të mjedisit jetësor të komunave në qytetin e Shkupit dhe inspektorët e autorizuar të mjedisit jetësor të qytetit të Shkupit (në tekstin e mëtejshëm: inspektorët e autorizuar të mjedisit jetësor).

(5) Mbikëqyrje inspektuese mbi zbatimin dhe implementimin e këtij ligji në pjesën e shënimit të pajisjes dhe informimit të shfrytëzuesve të fundit kryen Inspektorati Shtetëror i Tregut.

(6) Mbikëqyrje inspektuese mbi zbatimin e këtij ligji në pjesën e veprimtimit të paligjshëm me pajisjen e hedhur nga qytetaret dhe lënies ose dorëzimit të saj si hedhurinë komunale të paklasifikuar, kryejnë inspektorët komunalë të komunave, të komunave në qytetin e Shkupit dhe të qytetit të Shkupit (në tekstin e mëtejshëm: inspektor komunal) dhe inspektorët e autorizuar të mjedisit jetësor.

(7) Mbikëqyrje mbi pagesën e kompensimit nga neni 41 i këtij ligji kryen Drejtoria e të Hyrave Publike në pajtim me rregullat për arkëtimin e detyrimeve publike.

Neni 48

Procedura e kryerjes së mbikëqyrjes inspektuese

(1) Mbikëqyrja inspektuese mbi personat juridikë dhe fizikë që menaxhojnë me pajisje të hedhur kryhet si mbikëqyrje e rregullt, e jashtëzakonshme dhe kontrolluese, si dhe pas marrjes së kallëzimit dhe/ose njoftimit nga organet tjera shtetërore, organizatat, institucionet, personat juridikë dhe fizikë, si dhe nga mjetet e informimit publik.

(2) Drejtori i Inspektoratit Shtetëror të Mjedisit Jetësor, perkatesisht kryetari i komunës, kryetari i komunave në qytetin e Shkupit dhe kryetari i qytetit të Shkupit, detyrohen që çdo vit të miratojnë program për punën e inspektoratit, përkatësisht inspektorëve.

(3) Programin nga paragrafi (2) i këtij neni, kryetari i komunes, kryetari i komunave në qytetin e Shkupit dhe kryetari i qytetit të Shkupit e dorëzon te organi i administratës shtetërore kompetent për punët nga sfera e mjedisit jetësor.

(4) Inspektori shtetëror i mjedisit jetësor, inspektori i autorizuar i mjedisit jetësor, inspektori komunal dhe inspektori shtetëror i tregut, gjatë marrjes së aktiviteteve për kryerje të mbikëqyrjes inspektuese mbi zbatimin e këtij ligji, mund të kërkojnë bashkëpunim nga përfaqësues të organit të administratës shtetërore kompetent për kryerjen e punëve nga sfera e punëve të brendshme.

Neni 49

Veprimi për kallëzim nga personi fizik ose juridik

(1) Inspektori shtetëror i mjedisit jetësor, inspektori i autorizuar i mjedisit jetësor, inspektori komunal dhe inspektori shtetëror i tregut detyrohen që në afat prej shtatë ditësh të veprojnë për iniciativë ose kallëzim për ngritje të procedurës inspektuese.

(2) Në rastet nga paragrafi (1) i këtij neni inspektori shtetëror i mjedisit jetësor, inspektori i autorizuar i mjedisit jetësor, inspektori komunal dhe inspektori shtetëror i tregut detyrohen që ta njoftojnë parashtruesin e iniciativës ose kallëzimit për ngritje të procedurës inspektuese në afat prej shtate ditësh nga dita e kryerjes së mbikëqyrjes inspektuese.

Neni 50

Raporte

Inspektori shtetëror për mjedis jetësor, inspektori i autorizuar për mjedis jetësor, inspektori komunal perkatesisht inspektori shtetëror i tregut i cili e ka kryer mbikëqyrjen inspektuese është i detyruara të mbajë evidencë për mbikëqyrjet dhe kontrollet e kryera të personat juridikë dhe fizike për të cilët përpilon raport tremujor dhe të njëjtin e publikon në ueb faqen e organit të administratës shtetërore kompetent për kryerjen e punëve nga sfera e mjedisit jetësor në ueb faqen e komunës përkatësisht Qytetit të Shkupit në ueb faqen e Inspektoratit Shtetëror të Tregut në pajtim me Ligjin për mjedis jetësor, përkatësisht Ligjin për inspektoratin shtetëror të tregut.

Neni 51

Të drejta dhe obligime për mënjanimin e parregullive

(1) Inspektori shtetëror i mjedisit jetësor, inspektori i autorizuar i mjedisit jetësor, inspektori komunal dhe inspektori shtetëror i tregut në pajtim me këtë ligj për mënjanimin e parregullive të konstatuara, kanë të drejtë dhe obligim që subjektit të mbikëqyrjes:

1) t'i sugjerojnë për parregullsitë e konstatuara dhe të caktojnë afat për mënjanimin e tyre;

2) t'i urdhërojnë që të marrë masa dhe aktivitete perkatëse në afatin të cilit do ta përcaktojnë;

3) perkohesisht t'ia ndalojnë ushtrimin e veprimtarisë, profesionit ose detyrës;

4) t'i parashtrorë kërkesë për ngritjen e procedurës kundervajtëse dhe

5) t'i parashtrorë kallëzim penal ose të ngrejë procedure tjetër përkatëse.

(2) Për mënjanimin e parregullive të përcaktuara, inspektori shtetëror i mjedisit jetësor, inspektori i autorizuar i mjedisit jetësor dhe inspektori shtetëror i tregut mund të kryejnë edhe autorizime dhe përgjegjësi tjera në pajtim me ligj.

Neni 52

Fushëveprimi i mbikëqyrjes së inspektorit shtetëror të mjedisit jetësor

(1) Në kryerjen e mbikëqyrjes nga fushëveprimi i vet inspektori shtetëror i mjedisit jetësor, ka të drejtë që:

1) të kryejë mbikëqyrje dhe kontroll dhe të konstatojë nëse pajisja ka prani të metaleve të rënda në kundërshtim me nenin 9 paragrafi (1) të këtij ligji;

2) të kryejë mbikëqyrje dhe kontroll dhe të konstatojë nëse prodhuesit i informojnë operatorët e instalimeve për rishfrytëzim, instalimeve për trajtim dhe riciklim të pajisjes së hedhur në mënyrë në pajtim me nenin 12 të këtij ligji;

3) të kryejë mbikëqyrje dhe kontroll dhe të konstatojë nëse personat juridikë ose fizikë të cilët lëshojnë pajisje në treg në Republikën e Maqedonisë janë të regjistruar dhe posedojnë vërtetim për përfshirje në regjistrin në pajtim me nenin 13 të këtij ligji (neni 13 paragrafët (1) dhe (4));

4) të kryejë mbikëqyrje dhe kontroll nëse prodhuesit veprojnë në pajtim me nenin 13 paragrafi (6) të këtij ligji;

5) të kryejë mbikëqyrje dhe kontroll nëse prodhuesit veprojnë në pajtim me nenin 13 paragrafi (7) të këtij ligji;

6) të kryejë mbikëqyrje dhe kontroll dhe të përcaktojnë nëse personat juridikë dhe fizikë veprojnë me pajisjen e hedhur nga ekonomitë familjare në pajtim me nenin 15 paragrafi (1) të këtij ligji;

7) të kryejë mbikëqyrje dhe kontroll dhe të konstatoje nëse personat juridikë dhe fizikë veprojnë me pajisjen e hedhur e cila nuk është pajisje e hedhur nga ekonomite familjare në pajtim me nenin 15 paragrafi (2) të këtij ligji;

8) të kryejë mbikëqyrje dhe kontroll dhe të konstatoje nëse personat juridikë dhe fizikë si shfrytëzues të fundit pajisjen e hedhur e grumbullojnë dhe ruajnë ndaras dhe veprojnë me të në pajtim me nenin 15 paragrafët (3) dhe (4) të këtij ligji;

9) të kryejë mbikëqyrje dhe kontroll dhe të konstatoje nëse personat juridikë dhe fizikë si shfrytëzues të fundit me pajisjen e hedhur nga ekonomitë familjare veprojnë në pajtim me nenin 15 paragrafi (5) të këtij ligji;

10) të kryejë mbikëqyrje dhe kontroll dhe të konstatoje nëse tregtari vepron në pajtim me nenin 16 të këtij ligji;

11) të kryejë mbikëqyrje dhe kontroll dhe të konstatoje nëse tregtari ka siguruar vende për marrjen e pajisjes së hedhur nga ekonomitë familjare në pajtim me nenin 17 të këtij ligji;

12) të kryejë mbikëqyrje dhe kontroll dhe të konstatoje nëse tregtari vepron në pajtim me nenin 17 paragrafi (4) i këtij ligji;

13) të kryejë mbikëqyrje dhe kontroll dhe të konstatoje nëse prodhuesi e merr pajisjen e hedhur nga shfrytëzuesit e fundit në pajtim me nenin 18 paragrafi (1) të këtij ligji;

14) të kryejë mbikëqyrje dhe kontroll dhe të konstatoje nëse shfrytëzuesi i fundit i cili posedon pajisje të hedhur siguron veprim me pajisjen e hedhur në pajtim me nenin 18 paragrafi (3) të këtij ligji;

15) të kryejë mbikëqyrje dhe kontroll dhe të konstatoje nëse prodhuesi në mënyrë të pavarur ose nëpërmjet vepruesit kolektiv siguron marrje të rregullt të pajisjes së hedhur nga grumbulluesi i autorizuar në pajtim me nenin 19 paragrafi (1) të këtij ligji;

16) të kryejë mbikëqyrje dhe kontroll dhe të konstatoje nëse personat fizikë dhe juridikë të cilët kryejnë grumbullimin, transportimin, magazinimin dhe trajtimin e pajisjes së hedhur veprojnë në pajtim me nenin 20 të këtij ligji;

17) të kryejë mbikëqyrje dhe kontroll dhe të konstatoje nëse prodhuesi ose aktivitetit të tij, vetë importon pajisje në Republikën e Maqedonisë, vepron në pajtim me nenin 23 paragrafi (1) të këtij ligji;

18) të kryejë mbikëqyrje dhe kontroll dhe të konstatoje nëse prodhuesi, poseduesi dhe/ose tregtari i cili për kryerjen e veprimtarisë ose aktivitetit të tij, vetë importon pajisje dhe për këtë nuk ka ndërmjetësues paraprak ose furnizues në Republikën e Maqedonisë, vepron në pajtim me nenin 23 paragrafi (1) të këtij ligji;

19) të kryejë mbikëqyrje dhe kontroll dhe të konstatoje nëse tregtari i cili për kryerjen e shitjes së pajisjes vepron në pajtim me nenin 23 paragrafi (2) të këtij ligji;

20) të kryejë mbikëqyrje dhe kontroll dhe të konstatoje nëse prodhuesi i plotëson detyrimet të cilat dalin nga neni 24 i këtij ligji;

21) të kryejë mbikëqyrje dhe kontroll dhe të konstatoje nëse janë plotësuar kushtet për lirim nga neni 24 i këtij ligji;

22) të kryejë mbikëqyrje dhe kontroll dhe të konstatoje nëse prodhuesi në mënyrë të pavarur ose nëpërmjet vepruesit kolektiv vepron me pajisjen e hedhur në pajtim me nenin 27 paragrafi (1) të këtij ligji;

23) të kryejë mbikëqyrje dhe kontroll dhe të konstatoje nëse vepruesi kolektiv punët nga neni 27 paragrafi (3) ua ka ngarkuar personave të tretë të cilët kanë leje për veprim me hedhurina;

24) të kryejë mbikëqyrje dhe kontroll dhe të konstatoje nëse vepruesi kolektiv posedon leje në pajtim me nenin 28 paragrafi (2) të këtij ligji;

25) të kryejë mbikëqyrje dhe kontroll dhe të konstatoje nëse vepruesi kolektiv i ka plotësuar detyrimet të cilat dalin në pajtim me nenin 28 paragrafi (5) të këtij ligji;

26) të kryejë mbikëqyrje dhe kontroll dhe të konstatoje nëse vepruesi kolektiv jep vërtetim në pajtim me nenin 28 paragrafi (9) të këtij ligji;

27) të kryejë mbikëqyrje dhe kontroll dhe të konstatoje nëse prodhuesi i cili në mënyrë të pavarur vepron me pajisjen e hedhur, posedon leje në pajtim me nenin 29 të këtij ligji;

28) të kryejë mbikëqyrje dhe kontroll dhe të konstatoje nëse vepruesi kolektiv dhe vepruesi i pavarur kanë përpiluar program për veprim me pajisjen e hedhur në pajtim me nenin 31 paragrafi (1) të këtij ligji;

29) të kryejë mbikëqyrje dhe kontroll dhe të konstatoje nëse vepruesi kolektiv në program siguron masa për zbatimin e sistemit për veprim me pajisje të hedhur në pajtim me nenin 32 të këtij ligji;

30) të kryejë mbikëqyrje dhe kontroll dhe të konstatoje nëse vepruesi kolektiv i zbaton masat nga nenin 32 paragrafët (1) dhe (2) të këtij ligji;

31) të kryejë mbikëqyrje dhe kontroll dhe të konstatoje nëse qasja e lokacioneve në vende për marrjen dhe grumbullimin e pajisjes së hedhur, i plotësojnë kushtet nga neni 32 paragrafi (3) i këtij ligji;

32) të kryejë mbikëqyrje dhe kontroll dhe të konstatoje nëse poseduesi i cili posedon pajisje ka vendosur njoftime në të cilat janë përfshirë informata për veprimin me pajisjen e hedhur dhe nëse i zbatojnë detyrimet e tyre për veprim me pajisje të hedhur në pajtim me nenin 33 paragrafi (1) të këtij ligji;

33) të kryejë mbikëqyrje dhe kontroll dhe të konstatoje nëse poseduesi me pajisje të hedhur vepron në pajtim me nenin 33 paragrafi (2) të këtij ligji;

34) të kryejë mbikëqyrje dhe kontroll dhe të percaktojë nëse vepruesi kolektiv vepron në kundërshtim me nenin 33 paragrafi (3) të këtij ligji;

35) të kryejë mbikëqyrje dhe kontroll dhe të konstatoje nëse ka siguruar masa me të cilat pajisja e hedhur e grumbulluar është dorëzuar për trajtim në kushte në pajtim me nenin 34 paragrafi (1) i këtij ligji;

36) të kryejë mbikëqyrje dhe kontroll dhe të konstatoje nëse trajtimi i pajisjes së hedhur dhe magazinimi i pajisjes së hedhur bëhet në kushte dhe në mënyrë në pajtim me nenin 34 paragrafët (5) dhe (6) të këtij ligji;

37) të kryejë mbikëqyrje dhe kontroll dhe të konstatoje nëse dokumentet dhe të dhënat me të cilat konstatohet se janë plotësuar qëllimet për përpunim nga neni 35 i këtij ligji janë autentike;

38) të kryejë mbikëqyrje dhe kontroll dhe të konstatoje nëse mbahet evidencë në pajtim me nenin 35 paragrafi (5) të këtij ligji;

39) të kryejë mbikëqyrje dhe kontroll dhe të konstatoje nëse janë plotësuar detyrimet për informim në pajtim me nenin 36 të këtij ligji;

40) të kryejë mbikëqyrje dhe kontroll dhe të konstatoje nëse dokumentet dhe të dhënat me të cilat vërtetohet se janë plotësuar qëllimet për grumbullim nga neni 26 i këtij ligji janë autentike;

41) të kryejë mbikëqyrje dhe kontroll dhe të konstatoje nëse mbahet evidencë dhe dorëzohen raporte në pajtim me nenin 38 dhe 39 të këtij ligji;

42) të kryejë mbikëqyrje dhe kontroll dhe të konstatoje nëse janë plotësuar detyrimet të cilat dalin nga marreveshjet vullnetare në pajtim me nenin 46 të këtij ligji dhe

43) të kryejë mbikëqyrje dhe kontroll dhe të konstatoje nëse janë plotësuar detyrimet dhe kushtet për veprim me pajisje të hedhur që janë përcaktuar me këtë ligj.

(2) Me kërkesë të Inspektoratit Shtetëror të Mjedisit Jettësor në kryerjen e mbikëqyrjes inspektuese mund të marrë pjesë edhe nëpunësi shtetëror i punësuar në organin profesional.

(3) Inspektori shtetëror i mjedisit jettësor detyrohet të kryejë mbikëqyrje inspektuese kur këtë e kërkon organi profesional.

Neni 53

Miratimi i aktvendimeve të inspektorit shtetëror të mjedisit jetësor

(1) Gjate kryerjes së mbikëqyrjes inspektuese të personave juridikë dhe fizikë, inspektori i mjedisit jetësor, me aktvendim:

1) do ta kufizojë dhe/ose ndalojë punën në afat prej së paku 90 ditësh nëse pajisja e hedhur ka substanca të rrezikshme në kundërshtim me atë që është e përcaktuar në nenin 9 të këtij ligji dhe për këtë do ta njoftojë Inspektoratin Shtetëror të Tregut.

2) do ta detyrojë që t'i plotësojë detyrimet nga neni 12 i këtij ligji dhe do të caktojë afat i cili nuk mund të jetë më i gjatë se 30 ditë që t'i mënjanojnë parregullsitë e konstatuara;

3) do t'i detyrojë të regjistruhen në pajtim me nenin 13 të këtij ligji dhe do të caktojë afat i cili nuk mund të jetë më i gjatë se 30 ditë që t'i mënjanojnë parregullsitë e percaktuara;

4) do t'i detyrojë t'i plotësojnë detyrimet në pajtim me nenin 13 paragrafi (6) të këtij ligji;

5) do t'i detyrojë t'i plotësojnë detyrimet në pajtim me nenin 13 paragrafi (7) të këtij ligji;

6) do t'i detyrojë të veprojnë në pajtim me nenin 15 paragrafi (1) të këtij ligji dhe do të caktojë afat i cili nuk mund të jetë më i gjatë se 30 ditë që t'i mënjanojnë parregullsitë dhe pasojat;

7) do t'i detyrojë të veprojnë në pajtim me nenin 15 paragrafi (2) të këtij ligji dhe do të caktojë afat i cili nuk mund të jetë më i gjatë se 30 ditë që t'i mënjanojnë parregullsitë dhe pasojat;

8) do t'i detyrojë që pajisjen e hedhur ta grumbullojnë dhe ruajnë ndaras dhe të veprojnë me të në pajtim me nenin 15 paragrafi (3) dhe (4) të këtij ligji, si dhe do të caktojë afat plotësues i cili nuk mund të jetë më i gjatë se 30 ditë që t'i mënjanojnë parregullsitë e konstatuara dhe pasojat;

9) do t'i detyrojë të veprojnë në pajtim me nenin 15 paragrafi (5) të këtij ligji dhe do të caktojë afat i cili nuk mund të jetë më i gjatë se 30 ditë që t'i mënjanojnë parregullsitë e konstatuara dhe pasojat;

10) do t'i detyrojë t'i plotësojnë detyrimet nga neni 16 paragrafi (1) dhe (2) të këtij ligji dhe do të caktojë afat i cili nuk mund të jetë më i gjatë se 30 ditë në të cilin duhet t'i mënjanojë parregullsitë e konstatuara dhe pasojat.

11) do t'i detyrojë t'i plotësojnë detyrimet për marrjen dhe dorëzimin e pajisjes së hedhur nga ekonomitë familjare në pajtim me nenin 17 të këtij ligji dhe do të caktojë afat i cili nuk mund të jetë më i gjatë se 30 ditë në të cilin duhet t'i mënjanojë parregullsitë e konstatuara;

12) do t'i detyrojë t'i zbatojnë detyrimet nga neni 18 paragrafi (1) i këtij ligji dhe do të caktojë afat i cili nuk mund të jetë më i gjatë se 30 ditë në të cilin duhet t'i menjanojë parregullsitë e konstatuara;

13) do t'i detyrojë t'i zbatojnë detyrimet nga neni 18 paragrafi (3) të këtij ligji dhe do të caktojë afat i cili nuk mund të jetë më i gjatë se 30 ditë në të cilin duhet t'i menjanojë parregullsitë e konstatuara dhe pasojat;

14) do t'i detyrojë t'i plotësojnë detyrimet nga neni 19 paragrafi (1) të këtij ligji, dhe do të caktojë afat plotësues i cili nuk mund të jetë më i gjatë se 30 ditë që t'i menjanojë parregullsitë e konstatuara dhe pasojat;

15) do t'i detyrojë t'i plotësojnë detyrimet nga neni 20 të këtij ligji dhe do të caktojë afat i cili nuk mund të jetë më i gjatë se 30 ditë që t'i mënjanojnë parregullsitë e konstatuara dhe pasojat;

16) do ta kufizojë dhe/ose ndalojë punën në afat prej së paku 30 ditësh nëse nuk janë plotësuar kushtet për veprim me pajisje të hedhur dhe nuk plotësohen detyrimet për veprim të parapara në pajtim me nenin 20 të këtij ligji dhe do t'i detyrojë që në afat i cili nuk mund të jetë më i gjatë se 30 ditë t'i mënjanojnë parregullsitë e konstatuara dhe pasojat;

17) do t'i detyrojë t'i plotësojnë detyrimet nga neni 21 paragrafi (1), (2) dhe (3) të këtij ligji dhe do të caktojë afat i cili nuk mund të jetë më i gjatë se 30 ditë që t'i menjanojë parregullsitë e konstatuara dhe pasojat;

18) do t'i detyrojë t'i plotësojnë detyrimet nga neni 23 i këtij ligji dhe do të caktojë afat i cili nuk mund të jetë më i gjatë se 30 ditë që t'i mënjanojnë parregullsitë e konstatuara;

19) do t'i detyrojë t'i plotësojnë detyrimet nga neni 24 i këtij ligji dhe do të caktojë afat i cili nuk mund të jetë më i gjatë se 30 ditë që t'i mënjanojnë parregullsitë e percaktuara;

20) do t'i detyrojë të ndërmarrin masa për veprim me pajisje të hedhur nëse nuk i plotësojnë detyrimet nga neni 26 i këtij ligji;

21) do ta kufizojë dhe/ose ndalojë punën në afat prej më së shumti 90 ditësh nëse nuk kanë lidhur marrëveshje për marrjen e detyrimeve për veprim me pajisje të hedhur me veprues kolektiv ose vetë nuk vepron me pajisjen e hedhur si veprues i pavarur në pajtim me nenin 27 paragrafi (1) të këtij ligji;

22) do ta kufizojë dhe/ose ndalojë punën në afat prej më së shumti 30 ditësh nëse punët për veprim me pajisje të hedhur nuk ua ka ngarkuar personave të tretë në pajtim me nenin 27 paragrafi (3) të këtij ligji;

23) do ta kufizojë dhe/ose ndalojë punën në afat prej më së shumti 90 ditësh nëse vepruesi kolektiv nuk posedon leje nga neni 28 paragrafi (2) i këtij ligji;

24) do ta detyrojë të ndërmarrë masa për plotësimin e detyrimeve nga neni 28 paragrafi (5) të këtij ligji;

25) do ta detyrojë të ndërmarrë masa për plotësimin e detyrimeve nga neni 28 paragrafi (9) të këtij ligji dhe do të caktojë afat i cili nuk mund të jetë më i gjatë se 30 që t'i menjanojë parregullsitë e konstatuara;

26) do ta kufizojë dhe/ose ndalojë punën në afat prej së paku 90 ditësh nëse vepruesi individual nuk posedon leje dhe nuk vepron në pajtim me nenin 29 të këtij ligji dhe do të caktojë afat i cili nuk mund të jetë më i gjatë se 30 ditë që t'i mënjanojnë parregullsitë e percaktuara;

27) do të propozojë fillimin e procedurës për marrjen e lejes nga neni 28 paragrafi (2) dhe vërtetimit nga neni 13 paragrafi (4) të këtij ligji dhe do të propozojë fillimin e procedurës për shlyerje nga regjistri nga neni 13 paragrafi (3) të këtij ligji nëse përcakton se nuk janë plotësuar kërkesat në pajtim me nenin 30 të këtij ligji.

28) do ta detyrojë të ndërmarrë masa që të përpilojë program për veprim me pajisjen e hedhur në pajtim me nenin 31 paragrafi (1) të këtij ligji;

29) do ta kufizojë dhe/ose ndalojë punën në afat prej së paku 30 ditësh nëse nuk ndërmerr masa dhe nuk i plotësojnë detyrimet nga neni 31 paragrafi (4) të këtij ligji dhe do t'i detyrojë në afat i cili nuk mund të jetë më i gjatë se 60 ditë t'i mënjanojnë parregullsitë e percaktuara dhe pasojat;

30) do ta kufizojë dhe/ose ndalojë punën në afat prej më së shumti 30 ditësh nëse nuk i plotësojnë detyrimet nga neni 32 paragrafi (1) të këtij ligji dhe do t'i detyrojë në afat i cili nuk mund të jetë më i gjatë se 60 ditë që t'i menjanojë parregullsitë e percaktuara dhe pasojat;

31) do ta kufizojë dhe/ose ndalojë punën në afat prej më së shumti 30 ditësh nëse nuk i plotësojnë detyrimet nga neni 32 paragrafi (2) të këtij ligji dhe do t'i detyrojë në afat i cili nuk mund të jetë më i gjatë se 60 ditë t'i menjanojë parregullsitë dhe pasojat e percaktuara;

32) do ta kufizojë dhe/ose ndalojë punën në afat prej më së shumti 90 ditësh nëse nuk i plotëson kushtet nga neni 32 paragrafi (3) dhe do të caktojë afat i cili nuk mund të jetë më i gjatë se 60 ditë t'i mënjanojnë parregullsitë e percaktuara;

33) do t'i detyrojë t'i plotësojnë detyrimet në pajtim me nenin 33 paragrafi (1) të këtij ligji;

34) do ta kufizojë dhe/ose ndalojë punën në afat prej më së shumti 30 ditësh nëse nuk i plotësojnë detyrimet nga nenin 33 paragrafi (1) të këtij ligji dhe do t'i detyrojë në afat i cili nuk mund të jetë më i gjatë se 60 ditë t'i mënjanojnë parregullsitë;

35) do ta detyrojë të veprorë në pajtim me neni 33 paragrafi (2) të këtij ligji, dhe do të caktojë afat prej më së shumti 30 ditësh t'i mënjanojë parregullsitë dhe pasojat e percaktuara;

36) do ta detyrojë të veprorë në pajtim me neni 33 paragrafi (3) të këtij ligji dhe do të caktojë afat prej më së shumti 30 ditësh t'i mënjanojë parregullsitë dhe pasojat e percaktuara;

37) do t'i detyrojë të ndërmarin masa që pajisja e hedhur e grumbulluar të dorëzohet në trajtim dhe në kushte në pajtim me nenin 35 paragrafi (1) të këtij ligji dhe do të caktojë afat i cili nuk mund të jetë më i gjatë se 30 ditë t'i mënjanojnë parregullsitë dhe pasojat;

38) do t'i detyrojë që trajtimi dhe magazinimi i pajisjes së hedhur të zhvillohet në pajtim me nenin 34 paragrafet (5) dhe (6) të këtij ligji dhe do të caktojë afat i cili nuk mund të jetë më i gjatë se 6 ditë që t'i mënjanojnë parregullsitë dhe pasojat;

39) do ta kufizojë dhe/ose ndalojë punën në afat prej më së shumti 90 ditësh nëse nuk i plotësojnë detyrimet nga nenin 34 të këtij ligji dhe do t'i detyrojë në afat i cili nuk mund të jetë më i gjatë se 30 ditë t'i mënjanojnë parregullsitë dhe pasojat;

40) do t'i detyrojë të ndërmarin masa për veprim me pajisje të hedhur nëse nuk i plotësojnë detyrimet nga neni 35 të këtij ligji;

41) do t'i detyrojë të ndërmarin masa për plotësimin e detyrimeve nga neni 35 paragrafi (5) të këtij ligji dhe do të caktojë afat i cili nuk mund të jetë më i gjatë se 30 ditë që t'i mënjanojnë parregullsitë;

42) do t'i detyrojë t'i plotësojnë detyrimet për informim nga paragrafi (1) i këtij ligji dhe do të caktojë afat i cili nuk mund të jetë më i gjatë se 30 ditë që t'i mënjanojnë parregullsitë;

43) do ta kufizojë dhe/ose ndalojë punën në afat prej më së shumti 90 ditësh nëse nuk mban evidencë dhe nuk dorezon raporte nga nenet 38 dhe 39 të këtij ligji dhe do të caktojë afat i cili nuk mund të jetë më i gjatë se 90 ditë që t'i mënjanojnë parregullsitë;

44) do t'i detyrojë të ndërmarin masa për plotësimin e detyrimeve të percaktuara në marrëveshjen vullnetare në pajtim me nenin 46 të këtij ligji dhe

45) do t'i detyrojë të ndërmarin masa për plotësimin e kushteve dhe detyrimeve të percaktuara në këtë ligji.

(2) Nese gjatë kryerjes së mbikëqyrjes inspektuese inspektor i shtetëror i mjedisit jetësor konstaton se subjektet të cilët menaxhojnë me pajisjen e hedhur nuk i respektojnë ligjet dhe rregullat tjera, rregullat teknike, standardet, rekomandimet dhe aktet tjera të përgjithshme me procesverbal do t'i konstatojë parregullsitë e percaktuara dhe në aktvendim do ta caktojë afatin në të cilin duhet të mënjanohen.

(3) Nese subjektet nga paragrafi (1) i këtij neni nuk veprojne në pajtim me aktvendimin e inspektorit shtetëror të mjedisit jetësor dhe nuk i mënjanojnë shkaqet për gjendjen e krijuar të percaktuar me aktvendimin, inspektor i shtetëror i mjedisit jetësor do të parashtrorë kërkesë për ngritjen e procedurës kundërvajtëse në Komisionin për Vendosje për Kundërvajtje në Sferën e Mjedisit Jetësor në Ministrinë e Mjedisit jetësor dhe Planifikimit Hapësinor (në tekstin e metejme: Komisioni kundërvajtës), përkatësisht në gjykatën kompetente.

(4) Kunder aktvendimit nga paragrafi (1) i këtij neni pala e pakënaqur ka të drejtë të paraqesë ankesë në afat prej tetë ditësh nga dita e pranimit të aktvendimit të Komisioni për Vendosje për Ankesa i formuar në pajtim me Ligjin për mjedisin jetësor.

(5) Komisioni nga paragrafi (4) i këtij neni detyrohet që vendimin për ankesën ta miratojë në afat prej 30 ditësh nga dita e pranimit të ankesës.

(6) Ankesa kundër aktvendimit nga paragrafi (1) i këtij neni nuk e prolongon zbatimin e aktvendimit.

(7) Gjate kryerjes së mbikëqyrjes nga paragrafi (1) i këtij neni, inspektor i shtetëror i mjedisit jetësor ka të drejtë për marrje edhe të masave tjera të percaktuara me Ligjin për mjedis jetësor dhe Ligjin për menaxhim me hedhurina.

Neni 54

Fusheveprimi i mbikëqyrjes së inspektorit të autorizuar të mjedisit jetësor dhe inspektorit komunal

Në kryerjen e mbikëqyrjes nga fushëveprimi i tij inspektor i autorizuar i mjedisit jetësor dhe inspektor i komunal kanë të drejtë që:

1) të kryejnë mbikëqyrje dhe kontroll dhe të konstatojnë nëse personat juridikë ose fizikë e dorëzojnë ose lenë pajisje të hedhur si hedhurinë të paklasifikuar komunale;

2) të kryejnë mbikëqyrje dhe kontroll dhe të konstatojnë nëse personat juridikë ose fizikë si shfrytëzues të fundit pajisjen e hedhur nga ekonomitë familjare e dorezojnë në pajtim me nenin 15 paragrafi (5) të këtij ligji;

3) të kryejnë mbikëqyrje dhe kontroll dhe të konstatojnë nëse grumbulluesi i autorizuar vepron me pajisjen e hedhur në pajtim me nenin 20 të këtij ligji;

4) të kryejnë mbikëqyrje dhe kontroll dhe të konstatojnë nëse në qendrat e grumbullimit, pajisja e hedhur ruhet dhe veprorë me të në pajtim me nenin 20 paragrafi (6) të këtij ligji dhe

5) të kryejnë mbikëqyrje dhe kontroll dhe të konstatojnë nëse grumbulluesi i autorizuar jep vërtetim për pranim-dorëzimin e pajisjes së hedhur në pajtim me nenin 20 paragrafi (8) të këtij ligji.

Neni 55

Miratimi i aktvendimeve të inspektorit të autorizuar të mjedisit jetësor dhe inspektorit komunal

(1) Gjate kryerjes së mbikëqyrjes inspektuese, personat juridikë ose fizikë, inspektor i autorizuar i mjedisit jetësor dhe inspektor i komunal, me aktvendim:

1) do t'i detyrojë që pajisjen e hedhur nga ekonomite familjare ta dorëzojnë si fraksion të ndarë të hedhurinave komunale në qendrën e grumbullimit dhe do t'u caktojë afat i cili nuk mund të jetë më i gjatë se 30 ditë në të cilin duhet t'i mënjanojnë pasojat në pajtim me nenin 14 të këtij ligji;

2) do t'i detyrojë që pajisjen e hedhur nga ekonomite familjare ta dorëzojnë në pajtim me nenin 15 paragrafi (5) të këtij ligji, si dhe do t'u caktojë afat i cili nuk mund të jetë më i gjatë se 30 ditë në të cilin duhet t'i mënjanojnë pasojat;

3) do t'i detyrojë t'i përmbushin detyrimet nga neni 20 i këtij ligji dhe do të caktojë afat i cili nuk mund të jete më i gjatë se 30 ditë që t'i mënjanojnë parregullsitë e konstatuara dhe pasojat dhe

4) do ta kufizojë dhe/ose ndalojë punën në afat prej së paku 30 ditësh nëse nuk janë plotësuar kushtet për veprim me pajisje të hedhur dhe nuk zbatohen detyrimet për veprim të parapara në pajtim me nenin 20 paragrafi (6) të këtij ligji dhe do t'i detyrojë që në afat i cili nuk mund të jete më i gjatë se 30 ditë t'i mënjanojnë parregullsitë e konstatuara dhe pasojat;

(2) Nese gjatë kryerjes së mbikëqyrjes inspektuese inspektor i autorizuar i mjedisit jetësor, përkatësisht inspektor i komunal konstaton se subjektet që menaxhojnë me pajisjen e hedhur nuk u përmbahen ligjeve dhe rregullave tjera, rregullave teknike, standardeve, rekomandimeve dhe akteve tjera të përgjithshme, me procesverbal do t'i konstatojë parregullsitë e konstatuara dhe në aktvendim do ta caktojë afatin në të cilin duhet të mënjanohen.

(3) Nese subjektet nga paragrafi (1) i këtij neni nuk ve-projne në pajtim me aktvendimin e inspektorit të autorizuar të mjedisit jetësor, përkatësisht inspektorit komunal dhe nuk i mënjanojnë shkaqet për gjendjen e krijuar, të percaktuara me aktvendimin, inspektori i autorizuar i mjedisit jetësor, përkatësisht inspektori komunal do të parashtrojë kerkese për ngritjen e procedurës kundërvajtëse para Komisionit për Kundërvajtje, përkatësisht gjykatës kompetente.

(4) Kunder aktvendimit nga paragrafi (1) i këtij neni pala e pakënaqur ka të drejtë të paraqesë ankesë në afat prej tetë ditësh nga dita e pranimit të aktvendimit në Komisionin për Vendosje për Ankesa të komunës, të komunës së qytetit të Shkupit dhe të qytetit të Shkupit, të formuar nga kryetari i komunës, i komunës së qytetit të Shkupit dhe i qytetit të Shkupit në pajtim me Ligjin për mjedisin jetësor.

(5) Komisioni nga paragrafi (4) i këtij neni detyrohet që vendimin për ankesë ta miratojë në afat prej 30 ditësh nga dita e pranimit të ankesës.

(6) Ankesa kundër aktvendimit nga paragrafi (1) i këtij neni nuk e prolongon zbatimin e aktvendimit.

(7) Gjate kryerjes së mbikëqyrjes nga paragrafi (1) i këtij neni inspektori i autorizuar i mjedisit jetësor, përkatësisht inspektori komunal ka të drejtë të marrjes edhe të masave tjera të percaktuara me Ligjin për mjedisin jetësor dhe Ligjin për menaxhim me hedhurina.

Neni 56

Fushëveprimi i mbikëqyrjes së inspektorit shtetëror të tregut

(1) Në kryerjen e mbikëqyrjes nga fushëveprimi i tij, inspektori shtetëror i tregut ka të drejtë që:

1) të kryejë inspektim dhe kontroll dhe të konstatojë nese pajisja e cila lëshohet në treg në Republikën e Maqedonise i plotëson kushtet të cilat kanë të bëjnë me perberjen lidhur me metalet e rënda në pajisje në pajtim me nenin 9 paragrafi (1) të këtij ligji;

2) të kryejë inspektim dhe kontroll dhe të konstatojë nese pajisja e cila lëshohet në treg në Republikën e Maqedonise është e shënuar në pajtim me nenin 10 të këtij ligji;

3) të kryejë inspektim dhe kontroll dhe të konstatojë nese shfrytëzuesit e fundit të pajisjes nga ekonomitë familjare informohen në pajtim me nenin 11 paragrafi (1) të këtij ligji;

4) të kryejë inspektim dhe kontroll dhe të konstatojë nese prodhuesi i informon tregtarët dhe distributorët për menyren e marrjes së pajisjes së hedhur nga shfrytëzuesi i fundit në pajtim me nenin 11 paragrafi (3) të këtij ligji dhe

5) të kryejë inspektim dhe kontroll dhe të konstatojë nese prodhuesi dhe tregtari kanë vendosur njoftim për shfrytëzuesin e fundit në pajtim me nenin 11 paragrafi (5) të këtij ligji.

(2) Në kryerjen e punëve nga paragrafi (1) i këtij neni inspektori i tregut ka të drejtë të marrjes edhe të masave tjera të percaktuara me Ligjin për Inspektoratin shtetëror të tregut, Ligjin për mbikëqyrje inspektuese, Ligjin për mjedisin jetësor dhe Ligjin për menaxhim me hedhurina.

Neni 57

Miratimi i aktvendimeve të inspektorit shtetëror të tregut

(1) Gjate kryerjes së mbikëqyrjes inspektuese, inspektori shtetëror i tregut, personat juridikë dhe fizikë me aktvendim:

1) do t'i detyrojë ta tërheqin nga tregu pajisjen e cila ka prani të metaleve të rënda në kundërshtim me dispozitat e nenit 9 të këtij ligji;

2) do t'i detyrojë ta tërheqin nga tregu pajisjen e cila nuk është e shënuar në pajtim me nenin 10 të këtij ligji;

3) e kufizon dhe/ose ndalon punën në afat prej më së shumti 15 ditësh nese pajisja e cila është e lëshuar në treg nuk është e shënuar në pajtim me nenin 10 të këtij ligji dhe do t'i detyrojë që në afat prej 30 ditësh t'i mënjanojnë parregullsite e konstatuara;

4) do ta detyrojë t'i informojnë shfrytëzuesit e fundit në menyre në pajtim me nenin 11 paragrafi (1) të këtij ligji;

5) do t'i detyrojë të dorëzojnë njoftim për mënyrën e marrjes së pajisjes së hedhur nga shfrytëzuesi i fundit, në pajtim me nenin 11 paragrafi (3) të këtij ligji dhe do të caktojë afat i cili nuk mund të jetë më i gjatë se 15 ditë në të cilin duhet t'i mënjanojnë parregullsitë e konstatuara dhe

6) do t'i detyrojë të vendosin njoftim për shfrytëzuesit e fundit për mënyrën dhe për vendet për dorëzim dhe vendet për grumbullim të pajisjes së hedhur dhe do të caktojë afat i cili nuk mund të jetë më i gjatë se 15 ditë në të cilin duhet t'i mënjanojë parregullsitë e konstatuara në pajtim me nenin 11 paragrafi (5) të këtij ligji.

(2) Nese subjektet nga paragrafi (1) i këtij neni, nuk ve-projne në pajtim me aktvendimin e inspektorit shtetëror të tregut dhe nuk i mënjanojnë shkaqet për gjendjen e krijuar, të percaktuara me aktvendimin, inspektori shtetëror i tregut do të parashtrojë kerkese për ngritjen e procedurës kundërvajtëse në Komisionin për Kundërvajtje, përkatësisht gjykatën kompetente.

(3) Kunder aktvendimit nga paragrafi (1) i këtij neni, pala e pakënaqur ka të drejtë të paraqesë ankesë në afat prej tetë ditësh nga dita e pranimit të aktvendimit në Komisionin për Vendosje për Ankesa, të formuar në pajtim me Ligjin për mjedisin jetësor.

(4) Ankesa kundër aktvendimit nga paragrafi (1) i këtij neni, nuk e prolongon zbatimin e aktvendimit.

(5) Komisioni nga paragrafi (3) i këtij neni detyrohet që vendimin për ankesën ta miratojë në afat prej 30 ditësh nga dita e pranimit të ankesës.

Neni 58

Zbatimi i dispozitave të ligjeve tjera në mbikëqyrjen inspektuese

(1) Inspektori shtetëror i mjedisit jetësor, inspektori i autorizuar i mjedisit jetësor dhe inspektori komunal, mbikëqyrjen inspektuese në sferën e menaxhimit me pajisjen e hedhur, e kryejnë në pajtim me dispozitat e këtij ligji, Ligjit për mbikëqyrje inspektuese, Ligjit për menaxhim me hedhurina dhe Ligjit për mjedisin jetësor.

(2) Inspektori shtetëror i tregut mbikëqyrjen inspektuese në sferën e menaxhimit me pajisjen e hedhur e kryejnë në pajtim me dispozitat e këtij ligji, Ligjit për inspektoratin shtetëror të tregut, Ligjit për mbikëqyrje inspektuese, Ligjit për menaxhim me hedhurina dhe Ligjit për mjedisin jetësor.

Neni 59

Procedura e edukimit

(1) Nese gjatë kryerjes së mbikëqyrjes inspektuese inspektori shtetëror i mjedisit jetësor, përkatësisht inspektori shtetëror i tregut konstaton se është bërë parregullsi nga nenet 10, 11, 13, 16 paragrafi (1), 17 paragrafi (1) dhe 18 paragrafi (1) të këtij ligji për herë të parë, detyrohet që të përpiloje procesverbal në të cilin do ta përcaktojë parregullsinë e bërë me sugjerim për mënjanimin e parregullsisë së konstatuar në afatin e caktuar dhe me dorëzim të njekohshem të ftesës për zbatimin e edukimit të personit ose subjektit ku është konstatuar parregullsia gjatë kryerjes së mbikëqyrjes inspektuese.

(2) Formen dhe përmbajtjen e ftesës për edukim, si dhe menyren e zbatimit të edukimit e përcakton ministri i cili udhëheq me organin e administratës shtetërore kompetent për kryerjen e punëve nga sfera e mjedisit jetësor.

(3) Edukimin e organizon dhe zbaton Inspektorati Shtetëror i Mjedisit Jetësor, përkatësisht Inspektorati Shtetëror i Tregut në afat jo më të gjatë se tetë ditë nga dita e kryerjes së mbikëqyrjes inspektuese.

(4) Edukimi mund të zbatohet për më shumë parregullsi të përcaktuara të njëjta ose të ngjashme për një ose më teper subjekte.

(5) Nëse në terminin e caktuar personi ose subjekti për të cilin zbatohet edukimi, nuk paraqitet në edukim, do të konsiderohet se edukimi është zbatuar.

(6) Nëse personi ose subjekti për të cilin zbatohet edukimi paraqitet në terminin e caktuar dhe e kryen atë do të konsiderohet se është edukuar lidhur me parregullsinë e përcaktuar.

(7) Nëse inspektori shtetëror i mjedisit jetësor, përkatësisht inspektori shtetëror i tregut gjatë kryerjes së mbikëqyrjes kontrolluese konstaton se janë mënjanuar parregullsitë e konstatuara nga paragrafi (1) i këtij neni, miraton konkluzion me të cilin e ndërpret procedurën e mbikëqyrjes inspektuese.

(8) Nëse inspektori shtetëror i mjedisit jetësor, përkatësisht inspektori shtetëror i tregut gjatë kryerjes së mbikëqyrjes kontrolluese konstaton se nuk janë mënjanuar parregullsitë e përcaktuara nga paragrafi (1) i këtij neni, parashtron kërkesë për ngritjen e procedurës kundërvajtëse në Komisionin për Kundërvajtje, përkatësisht gjykatën kompetente.

(9) Inspektorati Shtetëror i Mjedisit Jetësor, përkatësisht Inspektorati Shtetëror i Tregut mban evidencë unike për edukimin e zbatuar në mënyrën e përcaktuar nga ministri i cili udhëheq me organin e administratës shtetërore kompetent për kryerjen e punëve nga sfera e mjedisit jetësor.

VI. DISPOZITA KUNDËRVAJTËSE

Neni 60

Sanksione kundërvajtëse për prodhuesit

(1) Gjore në shumë prej 1 000 eurosh në kundërvlerë me denarë, do t'i shqiptohet për kundërvajtje prodhuesit i cili është person juridik, nëse:

1) nuk siguron që në vendet e shitjes të vendoset në vend të dukshëm njoftim për shfrytëzuesin e fundit, për menyren dhe për vendet për marrjen e pajisjes së hedhur (neni 11 paragrafi (5));

2) nuk siguron të dhëna për operatorët e instalimeve për rishfrytezim, instalimeve për trajtim dhe riciklim të pajisjes së hedhur në pajtim me nenin 12 të këtij ligji;

3) në rast të ndryshimit të të dhënave të dorëzuara gjatë regjistrimit, nuk ka bërë ndryshim të regjistrimit me dorezim e kërkesës për ndryshimin e të dhënave (neni 13 paragrafi (6)) dhe

4) në rast të shuarjes së veprimtarisë, përkatësisht leshimit të pajisjes në treg në Republikën e Maqedonisë, nuk ka dorezuar kërkesë për shlyerje nga regjistri nga paragrafi (7)).

(2) Gjore në shumë prej 300 eurosh në kundërvlerë me denare, do t'i shqiptohet personit përgjegjës të personit juridik për veprimet nga paragrafi (1) i këtij neni.

(3) Gjore në shumë prej 200 eurosh në kundërvlerë me denare, do t'i shqiptohet prodhuesit i cili është person fizik për veprimet nga paragrafi (1) i këtij neni.

Neni 61

(1) Gjore në shumë prej 3000 eurosh në kundërvlerë me denarë do t'i shqiptohet për kundërvajtje prodhuesit i cili është person juridik, nëse:

1) prodhon pajisje e cila nuk është në pajtim me kërkesat nga neni 8 i këtij ligji;

2) pajisjen të cilën e lëshon në treg nuk e shënon në pajtim me nenin 10 paragrafi (1) të këtij ligji;

3) nuk vepron në pajtim me nenin 10 paragrafët (4) dhe (5) të këtij ligji në rast të shënimit të pajisjes;

4) nuk i informon shfrytëzuesit e fundit të pajisjes në menyre në pajtim me nenin 11 paragrafi (1) të këtij ligji;

5) nuk i informon shfrytëzuesit e fundit të pajisjes në pajtim me nenin 11 paragrafi (3) të këtij ligji;

6) nuk regjistrohesh si prodhues i pajisjes në organin e administratës shtetërore kompetent për kryerjen e punëve profesionale nga sfera e mjedisit jetësor dhe nuk posedon vertetim për përfshirje në regjistër (neni 13 paragrafët (1) dhe (4));

7) refuzon ta marrë falas pajisjen e hedhur e cila nuk është pajisje e hedhur nga ekonomitë familjare të cilën ia ka dërguar shfrytëzuesit të fundit dhe për të nuk siguron veprim të mëtejshëm (neni 18 paragrafi (1));

8) nuk vepron dhe nuk siguron marrje të rregullt të pajisjes së hedhur në pajtim me nenin 19 paragrafi (1) të këtij ligji;

9) me shpenzim të vet, në mënyrë të pavarur ose nepermjet vepruesit kolektiv nuk siguron grumbullim veç e veç, trajtim, përpunim, rishfrytezim dhe/ose riciklim dhe menjanim të mbetjeve nga përpunimi i pajisjes së hedhur në pajtim me nenin 21 paragrafët (1), (2) dhe (3) të këtij ligji;

10) nuk vepron në pajtim me nenin 23 paragrafi (1) të këtij ligji kur për kryerjen e aktivitetit të tij, vetë importon pajisje dhe kur njëkohësisht është shfrytëzues i fundit i pajisjes (neni 23 paragrafi (1));

11) nuk mban evidencë dhe nuk njofton për sasitë dhe llojet e pajisjes të cilën e lëshon në treg në Republikën e Maqedonisë gjatë një viti kalendarak në mënyrë në pajtim me nenin 37 paragrafi (7) të këtij ligji dhe

12) nuk vepron në pajtim me nenin 41 paragrafi (1) të këtij ligji nëse lëshon në treg ose importon në Republikën e Maqedonisë pajisje;

(2) Gjore në shumë prej 900 eurosh në kundërvlerë me denare do t'i shqiptohet personit përgjegjës te personi juridik për veprimet nga paragrafi (1) i këtij neni.

(3) Gjore në shumë prej 600 eurosh në kundërvlerë me denare do t'i shqiptohet prodhuesit i cili është person fizik për veprimet nga paragrafi (1) i këtij neni.

(4) Kryeresit të kundërvajtjes nga paragrafi (1) pikat 6), 7), 9) dhe 10) të këtij neni mund t'i shqiptohet sanksion kundërvajtës ndalim për ushtrimin e veprimtarisë së caktuar nga e cila del kundërvajtja në kohëzgjatje prej së paku tri dite deri në më së shumti 30 ditë.

(5) Personit përgjegjës te personi juridik nga paragrafi (2) dhe personit fizik nga paragrafi (3) i këtij neni, mund t'u shqiptohet sanksion kundërvajtës ndalim për kryerjen e detyres nga e cila del kryerja e kundërvajtjes në kohëzgjatje prej së paku tri ditë deri në më së shumti 15 ditë.

Neni 62

(1) Gjore në shumë prej 6 000 eurosh në kundërvlerë me denarë do t'i shqiptohet për kundërvajtje prodhuesit i cili është person juridik, nëse:

1) vepron në kundërshtim me nenin 9 paragrafi (1) i këtij ligji;

2) plotësimin e detyrimeve nga neni 21 i këtij ligji nuk i realizon pavarësisht ose nuk lidh marrëveshje për marrjen e detyrimeve për veprim me pajisjen e hedhur me vepruesin kolektiv (neni 27 paragrafi (1)) dhe

3) nuk i plotëson detyrimet e përcaktuara në marrëveshjet vullnetare (neni 46).

(2) Gjore në shumë prej 900 eurosh në kundërvlerë me denare do t'i shqiptohet personit përgjegjës te personi juridik për veprimet nga paragrafi (1) i këtij neni.

(3) Gjore në shumë prej 1500 eurosh në kundërvlerë me denarë do t'i shqiptohet prodhuesit i cili është person fizik për veprimet nga paragrafi (1) i këtij neni.

(4) Kryeresit të kundërvajtjes nga paragrafi (1) i këtij neni mund t'i shqiptohet sanksion kundërvajtës ndalim për ushtrimin e veprimtarisë së caktuar nga e cila del kundërvajtje në kohëzgjatje prej së paku tri ditë deri në më së shumti 30 ditë.

(5) Personit përgjegjës te personi juridik nga paragrafi (2) dhe personit fizik nga paragrafi (3) i këtij neni, mund t'u shqiptohet sanksion kundërvajtës ndalim për kryerjen e detyres nga e cila del bërja e kundërvajtjes në kohëzgjatje prej së paku tri ditësh deri në më së shumti 15 ditë.

Neni 63

Sanksione kundërvajtëse për prodhues të vogël

(1) Gjore në shumë prej 1500 eurosh në kundërvlerë më denarë do t'i shqiptohet për kundërvajtje prodhuesit të vogël i cili është person juridik, nëse:

1) në rast të ndryshimit të të dhënave të dorëzuara gjatë regjistrimit, nuk e ndryshon regjistrimin me dorëzimin e kërkeses për ndryshimin e të dhënave (neni 13 paragrafi (6)) dhe

2) nuk mban evidencë për sasinë dhe llojet e pajisjes të cilën e lëshon në treg në Republikën e Maqedonisë gjatë një viti kalendarik (neni 38 paragrafi (7));

(2) Gjore në shumë prej 700 eurosh në kundërvlerë me denare do t'i shqiptohet personit përgjegjës te personi juridik për veprimet nga paragrafi (1) i këtij neni.

(3) Gjore në shumë prej 500 eurosh në kundërvlerë me denare do t'i shqiptohet prodhuesit të vogël i cili është person fizik për veprimet nga paragrafi (1) i këtij neni.

Neni 64

(1) Gjore në shumë prej 3 500 eurosh në kundërvlerë me denarë do t'i shqiptohet për kundërvajtje prodhuesit të vogël i cili është person juridik, nëse:

1) nuk regjistrohet si prodhues i vogël i pajisjes në organin e administratës shtetërore kompetent për kryerjen e punëve profesionale nga sfera e mjedisit jetësor (neni 24 paragrafi (2)) dhe

2) ka dorëzuar të dhëna të rrejshme me qëllim që të tregohet si prodhues i vogël dhe të përjashtohet nga detyrimi si prodhues (neni 24 paragrafi (3)).

(2) Gjore në shumë prej 1500 eurosh në kundërvlerë me denarë do t'i shqiptohet personit përgjegjës te personi juridik për veprimet nga paragrafi (4) i këtij neni.

(3) Gjore në shumë prej 900 eurosh në kundërvlerë me denare do t'i shqiptohet prodhuesit të vogël i cili është person fizik për veprimet nga paragrafi (1) i këtij neni.

(4) Kryeresit të kundërvajtjes nga paragrafi (1) pika 1 e këtij neni mund t'i shqiptohet sanksion kundërvajtës ndalim për ushtrimin e veprimtarisë së caktuar nga e cila del kundërvajtja në kohëzgjatje prej së paku tri ditësh deri në më së shumti 30 ditë.

(5) Personit përgjegjës te personi juridik nga paragrafi (2) i këtij neni dhe personit fizik nga paragrafi (3) i këtij neni, mund t'u shqiptohet sanksion kundërvajtës ndalim për kryerjen e detyrës nga e cila del kryerja e kundërvajtjes në kohëzgjatje prej së paku tri ditë deri në më së shumti 15 dite.

Neni 65

Sanksione kundërvajtëse për tregtarët

(1) Gjore në shumë prej 2000 eurosh në kundërvlerë me denarë do t'i shqiptohet për kundërvajtje tregtarit i cili është person juridik, nëse:

1) nuk siguron që në vendet e shitjes të vendoset në vend të dukshëm njoftim për shfrytëzuesin e fundit, për menyrën dhe për vendet për marrjen e pajisjes së hedhur (neni 11 paragrafi (5));

2) refuzon që ta marrë falas pajisjen e hedhur nga shfrytëzuesi i fundit gjatë shitjes së pajisjes për ekonomitë familjare nëse shfrytëzuesi i fundit dëshiron ta dorëzojë pajisjen e hedhur (neni 16 paragrafi (1));

3) nuk vepron në pajtim me nenin 16 paragrafi (2) të këtij ligji;

4) nuk siguron që shfrytëzuesit e fundit gjatë blerjes së pajisjes të kenë mundësi për dorëzim falas të pajisjes së hedhur në vendin e shitjes të pajisjes ose në vend tjetër për marrje në rast kur tregtari nuk merr pajisje të hedhur drejt-përdrejt nga shfrytëzuesi i fundit gjatë kohës së dërgimit të pajisjes (neni 17 paragrafi (1));

5) nuk ia dorëzon falas pajisjen e hedhur të grumbulluar prodhuesit ose personit të autorizuar nga ai (neni 17 paragrafi (4));

6) nuk vepron në pajtim me nenin 23 paragrafi (1) të këtij ligji kur për kryerjen e aktivitetit të tij, vetë importon pajisje kur njëkohësisht është shfrytëzues i fundit i pajisjes dhe

7) nuk vepron në pajtim me nenin 23 paragrafi (2) të këtij ligji.

(2) Gjore në shumë prej 900 eurosh në kundërvlerë me denare do t'i shqiptohet personit përgjegjës te personi juridik për veprimet nga paragrafi (1) i këtij neni.

(3) Gjore në shumë prej 700 eurosh në kundërvlerë me denare do t'i shqiptohet tregtarit i cili është person fizik për veprimet nga paragrafi (1) i këtij neni.

Neni 66

Sanksione kundërvajtëse për poseduesit

(1) Gjore në shumë prej 2000 eurosh në kundërvlerë me denarë do t'i shqiptohet për kundërvajtje poseduesit i cili është person juridik, nëse:

1) nuk vepron në pajtim me nenin 23 të këtij ligji kur për kryerjen e aktivitetit të tij, vetë importon pajisje kur njëkohësisht është shfrytëzues i fundit i pajisjes;

2) vepron në kundërshtim me nenin 33 paragrafi (1) të këtij ligji dhe

3) nuk ia dorëzon pajisjen e hedhur të grumbulluar prodhuesit ose personit juridik dhe fizik i cili ka leje për veprim me hedhurina (neni 33 paragrafi (2)).

(2) Gjore në shumë prej 900 eurosh në kundërvlerë me denare do t'i shqiptohet personit përgjegjës te personi juridik për veprimet nga paragrafi (1) i këtij neni.

(3) Gjore në shumë prej 700 eurosh në kundërvlerë me denare do t'i shqiptohet tregtarit i cili është person fizik për veprimet nga paragrafi (1) i këtij neni.

Neni 67

Sanksione kundërvajtëse për shfrytëzuesin e fundit

(1) Gjore në shumë prej 1000 eurosh në kundërvlerë me denarë do t'i shqiptohet për kundërvajtje shfrytëzuesit të fundit i cili është person juridik, nëse:

1) pajisjen e hedhur e dorëzon ose e lë si hedhurinë komunale të paklasifikuar (neni 14);

2) pajisjen e hedhur nga ekonomitë familjare nuk e grumbullon dhe ruan dhe nuk ia dorëzon tregtarit ose grumbulluesit të autorizuar, si fraksion të ndarë të grumbulluar të hedhurinave komunale në qendrën e grumbullimit ose në vend për marrje, punë të cilën e siguron prodhuesi (neni 15 paragrafi (1));

3) pajisjen e hedhur, e cila nuk është pajisje e hedhur nga ekonomitë familjare nuk ia dorëzon prodhuesit ose personit juridik ose fizik, i cili ka leje për veprim me hedhurina (neni 15 paragrafi (2));

4) pajisjen e hedhur para se ta dorëzojë, nuk e grumbullon ose ruan ndaras, ashtu që të mos përzihet me lloj tjetër të hedhurinave, të mos imtësohet ose në ndonjë mënyrë tjetër asgjësohet ose ndotet me substanca të rrezikshme ose substanca tjera, ashtu që rishfrytëzimi ose riciklimi i saj pamundesohet (neni 15 paragrafi (3));

5) nuk siguron që pajisja e hedhur të jetë në gjendje të tillë që ndarja e substancave dhe materialit të mund të zbatohet në pajtim me rregullat e veçanta me të cilat rregullo-

het veprimi me ato substanca dhe materiale, nëse pajisja e hedhur përmban substanca dhe materiale të cilat duhet të ndahen (neni 15 paragrafi (4));

6) pajisjen e hedhur e cila është e dëmtuar ose është pa pjese të rëndësishme përbërëse ose është e ndotur me lloj tjetër të hedhurinave, nuk e dorëzon në qendër grumbullimi si fraksion të grumbulluar të ndarë të hedhurinave komunale (neni 15 paragrafi (5));

7) me pajisjen e hedhur nuk vepron në pajtim me nenin 18 paragrafi (3) të këtij ligji dhe

8) prodhuesi, poseduesi dhe/ose tregtari në cilësinë e shfrytëzuesit të fundit nuk vepron në pajtim me nenin 23 të këtij ligji;

(2) Gjobe në shumë prej 400 eurosh në kundërvlerë me denare do t'i shqiptohet personit përgjegjës te personi juridik për veprimet nga paragrafi (1) i këtij neni.

(3) Gjobe në shumë prej 200 eurosh në kundërvlerë me denare do t'i shqiptohet shfrytëzuesit të fundit si operator ekonomik i cili është person fizik për veprimet nga paragrafi (1) i këtij neni.

Neni 68

Sanksione kundërvajtëse për persona juridikë që nuk janë operatorë ekonomikë

(1) Gjobe në shumë prej 2000 eurosh në kundërvlerë me denarë do t'i shqiptohet për kundërvajtje personit juridik i cili nuk është operator ekonomik, nëse:

1) pajisjen e hedhur e dorëzon ose e lë si hedhurinë komunale të paklasifikuara (neni 14);

2) pajisjen e hedhur e ruan dhe sistemon në kundërshtim me nenin 20 paragrafi (6) të këtij ligji;

3) pajisjen e hedhur para trajtimit e magazinon në kundërshtim me nenin 20 paragrafi (7) të këtij ligji;

4) me pajisjen e hedhur gjatë trajtimit vepron në kundërshtim me nenin 34 paragrafi (5) të këtij ligji;

5) me materialet dhe pjesët përbërëse të fituara gjatë trajtimit të pajisjes së hedhur vepron në kundërshtim me nenin 34 paragrafi (6) të këtij ligji;

6) nuk përpilon dhe dorëzon raporte për sasinë e pajisjes së hedhur të grumbulluara, të dorëzuar për veprim të metejme në formular të veçantë (neni 39 paragrafi (1));

7) nuk mban evidencë dhe nuk përpilon dhe dorëzon raport për sasinë e pajisjes së hedhur të grumbulluar e cila është trajtuar në formular të veçantë (neni 39 paragrafi (2)) dhe

8) nuk mban evidencë dhe nuk përpilon dhe dorëzon raport për rishfrytëzim, përpunim ose riciklim të pajisjes së hedhur, që arrihet në çdo vit kalendarik (neni 39 paragrafi (4)).

(2) Gjobe në shumë prej 300 eurosh në kundërvlerë me denare do t'i shqiptohet personit përgjegjës te personi juridik, i cili nuk është operator ekonomik për veprimet nga paragrafi (1) i këtij neni.

Neni 69

Sanksione kundërvajtëse për persona fizikë

(1) Gjobe në shumë prej 60 eurosh në kundërvlerë me denare aty për aty do t'i shqiptohet për kundërvajtje personit fizik i cili nuk është operator ekonomik për veprimet, nëse:

1) dorezon ose lë pajisje të hedhur nga ekonomitë familjare si hedhurinë komunale të paklasifikuara (neni 14).

(2) Për kundërvajtjen nga paragrafi (1) i këtij neni inspektori i autorizuar i mjedisit jetësor, përkatësisht inspektori komunal, gjohën nga paragrafi (1) i këtij neni, do ta shqiptojnë me dorëzimin e ftesës për pagesën e gjobës të cilen kryerësi detyrohet ta paguajë në afat prej tetë ditësh.

(3) Ministri i cili udhëheq me organin e administratës shtetërore kompetent për kryerjen e punëve nga sfera e mjedisit jetësor e përcakton formën dhe përmbajtjen e ftesës për pagesë të gjobës nga paragrafi (2) i këtij neni.

Neni 70

Sanksione kundërvajtëse për vepruesin e pavarur

(1) Gjobe në shumë prej 4 000 eurosh në kundërvlerë me denarë do t'i shqiptohet për kundërvajtje vepruesit të pavarur i cili është person juridik, nëse:

1) nuk e njofton organin profesional për ndryshimin e krijuar të të dhënave të dorëzuara me kërkesën për marrjen e lejes për veprim me pajisje të hedhur (neni 28 paragrafi (5));

2) nuk përpilon program për veprim me pajisjen e hedhur (neni 31 paragrafi (1));

3) në programin për veprim me pajisje të hedhur nuk siguron masa për zbatimin e sistemit për veprim me pajisjen e hedhur në pajtim me nenin 32 të këtij ligji (neni 31 paragrafi (4));

4) nuk i siguron kushtet e përcaktuara me nenin 32 paragrafi (1) të këtij ligji;

5) nuk i siguron kushtet e përcaktuara me nenin 32 paragrafi (2) të këtij ligji;

6) gjate përcaktimit të afërsisë dhe qasjes në lokacionet në vende për marrjen e pajisjes së hedhur, nuk i respektojnë dispozitat e nenit 32 paragrafi (3) të këtij ligji;

7) në sistemin e vet për veprim me pajisjen e hedhur nuk siguron vendosjen e pllakateve ose materialit tjetër informativ, me të cilat do ta informojë publikun dhe shfrytëzuesit e fundit për punët nga neni 11 i këtij ligji (neni 36 paragrafi (1)) dhe

8) nuk dorëzon në kohën e caktuar raport për veprim me pajisjen e hedhur (neni 38 paragrafi (2));

(2) Gjobe në shumë prej 1000 eurosh në kundërvlerë me denarë do t'i shqiptohet personit përgjegjës në vepruesin e pavarur me pajisjen e hedhur për veprimet nga paragrafi (1) i këtij neni.

(3) Gjobe në shumë prej 2000 eurosh në kundërvlerë me denarë do t'i shqiptohet vepruesit të pavarur me pajisjen e hedhur i cili është person fizik për veprimet nga paragrafi (1) i këtij neni.

Neni 71

(1) Gjobe në shume prej 8000 eurosh në kundërvlerë me denarë do t'i shqiptohet për kundërvajtje vepruesit të pavarur i cili është person juridik, nëse:

1) nuk sigurojnë masa për marrje dhe grumbullim falas dhe veprim të mëtejme me pajisjen e hedhur e cila nuk është pajisje e hedhur nga ekonomitë familjare në pajtim me nenin 18 paragrafët (1) dhe (2) të këtij ligji, përveç nëse ekziston marrëveshje e veçantë me shfrytëzuesin e fundit, për marrjen e pajisjes së hedhur e cila nuk është pajisje e hedhur nga ekonomitë familjare;

2) kryerjen e punëve për veprim me pajisjen e hedhur ia ka ngarkuar personave të tretë të cilët nuk posedojnë leje perkatese për veprim me hedhurina (neni 27 paragrafi (3));

3) nuk ka ndërmarrë masa me të cilat sigurohet që pajisja e hedhur e grumbulluar të dorëzohet në instalimin për trajtim (neni 34 paragrafi (1));

4) nuk ka ndërmarrë masa me të cilat sigurohet që trajtimi i pajisjes së hedhur të grumbulluar të bëhet në pajtim me nenin 34 paragrafi (5) të këtij ligji;

5) nuk ka ndërmarrë masa me të cilat sigurohet që me materialet dhe pjesët përbërëse të pajisjes së hedhur të fituara pas trajtimit, të veprohet në pajtim me nenin 34 paragrafi (6) të këtij ligji;

6) nuk ka ndërmarrë masa me të cilat sigurohet që përpunimi i pajisjes së hedhur të grumbulluar të bëhet në pajtim me nenin 35 paragrafët (1), (2), (3) dhe (4) të këtij ligji;

(2) Gjobe në shumë prej 1500 eurosh në kundërvlerë me denarë do t'i shqiptohet personit përgjegjës në vepruesin e pavarur me pajisjen e hedhur për veprimet nga paragrafi (1) i këtij neni.

(3) Gjobe në shumë prej 3000 eurosh në kundërvlerë me denarë do t'i shqiptohet vepruesit të pavarur me pajisje të hedhur i cili është person fizik për veprimet nga paragrafi (1) i këtij neni.

(4) Kryeresit të kundërvajtjes nga paragrafi (1) pikat 1, 2 dhe 3 të këtij neni mund t'i shqiptohet sanksion kundërvajtjes ndalim për ushtrimin e veprimtarisë së caktuar nga e cila del kundërvajtja në kohëzgjatje prej së paku tri ditë deri në më së shumti 30 ditë.

(5) Personit përgjegjës te personi juridik nga paragrafi (2) i këtij neni dhe personit fizik nga paragrafi (3) i këtij neni mund t'u shqiptohet sanksion kundërvajtës ndalim për kryerjen e detyrës nga e cila del kryerja e kundërvajtjes në kohëzgjatje prej së paku tri ditësh deri në më së shumti 15 dite.

Neni 72

(1) Gjore në shumë prej 10 000 deri në 15 000 euro në kundërvlerë me denarë do t'i shqiptohet për kundërvajtje vepruesit të pavarur i cili është person juridik, nëse:

1) nuk siguron leje për veprim me pajisjen e hedhur nga organi i administratës shtetërore kompetent për kryerjen e punëve nga sfera e mjedisit jetësor (neni 29 paragrafi (1));

2) dorezon raporte me të dhëna të pasakta me qëllim që të konstatohet se janë arritur qëllimet nga nenet 26 dhe/ose 35 të këtij ligji (neni 38) dhe

3) nuk i përmbush detyrimet e përcaktuara në marrëveshjen vullnetare (neni 46).

(2) Gjore në shumë prej 1 500 eurosh në kundërvlerë me denarë do t'i shqiptohet personit përgjegjës te personi juridik për veprimet nga paragrafi (1) i këtij neni.

(3) Gjore në shumë prej 4 000 deri në 5 000 euro në kundërvlerë me denarë do t'i shqiptohet vepruesit të pavarur i cili është person fizik për veprimet nga paragrafi (1) i këtij neni.

(4) Kryeresit të kundërvajtjes nga paragrafi (1) i këtij neni, gjykata kompetente mund t'i shqiptojë sanksion kundërvajtës ndalim për ushtrimin e veprimtarisë së caktuar nga e cila del kryerja e kundërvajtjes në kohëzgjatje prej së paku gjashtë muaj deri në më së shumti pesë vjet.

(5) Personit përgjegjës në personin juridik nga paragrafi (2) dhe personit fizik nga paragrafi (3) i këtij neni, mund t'u shqiptohet sanksion kundërvajtës ndalim për kryerjen e detyrës nga e cila del kryerja e kundërvajtjes në kohëzgjatje prej së paku një vit deri në më së shumti pesë vjet.

Neni 73

Sanksione kundërvajtëse për vepruesin kolektiv

(1) Gjore në shumë prej 6000 eurosh në kundërvlerë me denarë do t'i shqiptohet për kundërvajtje vepruesit kolektiv, nëse:

1) kryerjen e punëve për veprim me pajisjen e hedhur nuk ia ka ngarkuar personave të tretë (neni 27 paragrafi (3));

2) kryerjen e punëve për veprim me pajisjen e hedhur ia ka ngarkuar personave të tretë të cilët nuk posedojnë leje perkatese për veprim me hedhurina (neni 27 paragrafi (4));

3) nuk përpilon program për veprim me pajisjen e hedhur (neni 31 paragrafi (1));

4) nuk i realizon detyrimet nga neni 31 paragrafi (4) i këtij ligji;

5) nuk i siguron kushtet e përcaktuara me nenin 32 paragrafi (1) të këtij ligji;

6) nuk i siguron kushtet e përcaktuara me nenin 32 paragrafi (2) të këtij ligji;

7) gjate përcaktimit të afërsisë dhe qasjes në lokacione në vende për marrjen e pajisjes së hedhur, nuk i respektojnë dispozitat e nenit 32 paragrafi (3) të këtij ligji;

8) nuk ka ndërmarrë masa me të cilat sigurohet që pajisja e hedhur e grumbulluar të dorëzohet në instalimin për trajtim (neni 33 paragrafi (1));

9) nuk ka ndërmarrë masa me të cilat sigurohet që trajtimi i pajisjes së hedhur të grumbulluar të bëhet në pajtim me nenin 34 paragrafi (5) të këtij ligji (neni 34 paragrafi (5));

10) nuk ka ndërmarrë masa me të cilat sigurohet që me materialet dhe pjesët përbërëse të pajisjes së hedhur të fituara pas trajtimit, të veprohet në pajtim me nenin 34 paragrafi (6) të këtij ligji (neni 34 paragrafi (6)) dhe

11) në sistemin e vet për veprim me pajisje të hedhur nuk siguron vendosje të pllakateve ose materialit tjetër informativ, me të cilat do ta informojë publikun dhe shfrytëzuesit e fundit për punët nga neni 11 i këtij ligji (neni 36 paragrafi (1)).

(2) Gjore në shumë prej 1000 eurosh në kundërvlerë me denarë do t'i shqiptohet personit përgjegjës në vepruesin kolektiv për veprimet nga paragrafi (1) i këtij neni.

Neni 74

(1) Gjore në shumë prej 9000 eurosh në kundërvlerë me denarë do t'i shqiptohet për kundërvajtje vepruesit kolektiv, nëse:

1) nuk siguron masa për marrje dhe grumbullim falas dhe veprim të mëtejshëm me pajisjen e hedhur e cila nuk është pajisje e hedhur nga ekonomitë familjare në pajtim me nenin 18 paragrafët (1) dhe (2) të këtij ligji, përveç nëse ekziston marrëveshje e veçantë me shfrytëzuesin e fundit, për marrjen e pajisjes së hedhur e cila nuk është pajisje e hedhur nga ekonomitë familjare;

2) ushtron profesionin veprim me pajisje të hedhur pa marrëveshje të siguruara të mjaftueshme (neni 28 paragrafi (3) pika 1));

3) nuk e njofton organin profesional për ndryshimin e krijuar të të dhënave të dorëzuara me kërkesën për marrjen e lejes për veprim me pajisje të hedhur (neni 28 paragrafi (5));

4) prodhuesve me të cilët ka lidhur marrëveshje për marrjen e detyrimit për veprim me pajisjen e hedhur nuk u jep vërtetim për marrëveshje të lidhur, e cila është bazë për lirim nga pagesa e kompensimit nga neni 41 paragrafi (2) të këtij ligji (neni 28 paragrafi (9));

5) në programin për veprim me pajisje të hedhur nuk siguron masa për zbatim për sistemet për veprim me pajisjen e hedhur në pajtim me nenin 31 të këtij ligji dhe nuk e përpilon atë në bashkëpunim me prodhuesit pajisja e të cilëve është e përfshirë në sistem, si dhe në bashkëpunim me prodhuesit të kujdeset që programi të mirëmbahet dhe të jetë operativ (neni 31 paragrafi (4));

6) e pengon përfshirjen në sistem dhe me këtë e pengon zbatimin e programit nga neni 31 i këtij ligji, të prodhuesit i cili kryen import të pajisjes në Republikën e Maqedonisë ose nga prodhuesi kërkon plotësimin e kushteve tjera të cilat mund të paraqesin barriera tregtare ose prishje të konkurrencës në treg, me ç'rast prodhuesi i plotëson kushtet të cilat vlejné edhe për prodhuesit vendorë të cilët janë të përfshirë në atë sistem (neni 33 paragrafi (3));

7) nuk ka ndërmarrë masa me të cilat sigurohet që përpunimi i pajisjes së hedhur të grumbulluar të bëhet në pajtim me nenin 35 paragrafët (1), (2), (3) dhe (4) të këtij ligji dhe

8) nuk u dorëzon në kohë të caktuara raporte për veprim me pajisjen e hedhur prodhuesve në emër dhe për llogarinë e të cilëve është përgjegjës për veprim të drejtë me pajisjen e hedhur (neni 38 paragrafi (1)).

(2) Gjore në shumë prej 1 500 eurosh në kundërvlerë me denarë do t'i shqiptohet personit përgjegjës në vepruesin kolektiv me pajisjen e hedhur për veprimet nga paragrafi (1) i këtij neni.

(3) Kryeresit të kundërvajtjes nga paragrafi (1) pikat 1, 2 dhe 3 të këtij neni mund t'i shqiptohet sanksion kundërvajtës ndalim për ushtrimin e veprimtarisë së caktuar nga e cila del kundërvajtja në kohëzgjatje prej së paku tri ditë deri në më së shumti 30 ditë.

(4) Personit përgjegjës te personi juridik nga paragrafi (2) i këtij neni mund t'u shqiptohet sanksion kundërvajtës ndalim për kryerjen e detyrës nga e cila del kryerja e kundërvajtjes në kohëzgjatje prej së paku tri ditë deri në më së shumti 15 ditë.

Neni 75

(1) Gjobe në shumë prej 20 000 deri në 35 000 euro në kundërvlerë me denarë do t'i shqiptohet për kundërvajtje vepruesit kolektiv, nëse:

1) nuk siguron leje për veprim me pajisjen e hedhur nga organi i administratës shtetërore kompetent për kryerjen e punëve nga sfera e mjedisit jetësor (neni 28 paragrafi (2));

2) dorezon raporte me të dhëna të pasakta me qëllim që të konstatohet se janë arritur qëllimet nga nenet 26 dhe/ose 35 të këtij ligji (neni 38) dhe

3) nuk i plotëson detyrimet e përcaktuara në marrëveshjen vullnetare (neni 46).

(2) Gjobe në shumë prej 2 000 eurosh në kundërvlerë me denarë do t'i shqiptohet personit përgjegjës në vepruesin kolektiv për veprimet nga paragrafi (1) i këtij neni.

(3) Kryerësit të kundërvajtjes nga paragrafi (1) i këtij mund t'i shqiptohet sanksion kundërvajtës ndalim për ushtrimin e veprimtarisë së caktuar nga e cila del kryerja e kundërvajtjes në kohëzgjatje prej së paku gjashtë muaj deri në pesë vjet.

(4) Personit përgjegjës në vepruesin kolektiv nga paragrafi (2) i këtij neni, mund t'u shqiptohet sanksion kundërvajtës ndalim për kryerjen e detyrës nga e cila del kryerja e kundërvajtjes në kohëzgjatje prej së paku një vit deri në më së shumti pesë vjet.

Neni 76

Procedura për barazim dhe ndërmjetësim

(1) Për kundërvajtjet e përcaktuara në nenet 60, 61, 62, 63, 64, 65, 66, 67, 68, 70 dhe 73 të këtij ligji, organet për mbikëqyrje inspektuese nga neni 47 i këtij ligji detyrohen që kryerësit të kundërvajtjes t'i propozojnë procedurë për barazim para se të parashtrijnë kërkesë për ngritjen e procedurës kundërvajtëse.

(2) Për kundërvajtjet e përcaktuara në nenet 71, 72, 74 dhe 75 të këtij ligji, organet për mbikëqyrje inspektuese nga neni 47 i këtij ligji, kryerësit të kundërvajtjes detyrohen t'i propozojnë procedurë për ndërmjetësim para se të parashtrijnë kërkesë për ngritjen e procedurës kundërvajtëse. (3) Në rastet në të cilat është arritur pëlqim për barazim, gjoba kryerësit mund t'i zvogëlohet më së shumti për gjysmen e gjobës së përcaktuar maksimale për kundërvajtje.

(4) Procedurat për barazim dhe ndërmjetësim udhëhiqen në pajtim me dispozitat e Ligjit për mjedisin jetësor dhe Ligjit për kundërvajtje.

Neni 77

Udhëheqja e procedurës për kundërvajtje

(1) Për kundërvajtjet e përcaktuara në nenet 60, 61, 62, 63, 64, 65, 66, 67, 68, 69, 70, 71, 73 dhe 74 të këtij ligji, procedurë për kundërvajtje udhëheq dhe sanksion për kundërvajtje shqipton Komisioni për Vendimmarrje për Kundërvajtje në Sferen e Mjedisit Jetësor në Ministrinë e Mjedisit Jetësor dhe Planifikimit Hapësinor (në tekstin e mëtejshëm: Komisioni për Kundërvajtje), i formuar në pajtim me Ligjin për mjedisin jetësor.

(2) Procedura në Komisionin për Kundërvajtje udhëhiqet në pajtim me dispozitat e Ligjit për mjedisin jetësor.

(3) Për kundërvajtjet e përcaktuara në nenet 72 dhe 75 të këtij ligji, procedurë për kundërvajtje udhëheq dhe seksion për kundërvajtje shqipton gjykata kompetente.

VII. DISPOZITA KALIMTARE DHE TË FUNDIT

Neni 78

Afatet për realizim

(1) Regjistrimin e prodhuesve ekzistues të cilët leshojnë në treg ose importojnë si shfrytëzues të fundit në Republikën e Maqedonisë pajisje në pajtim me nenin 13 të këtij ligji detyrohen ta bëjnë më së voni deri më 31 dhjetor 2013.

(2) Prodhuesi, evidencën nga neni 38 paragrafi (7) i këtij ligji detyrohet të fillojë ta mbajë nga 1 janari 2014.

(3) Njoftimin e parë të prodhuesit nga neni 38 paragrafi (7) i këtij ligji për kategoritë dhe sasi të pajisjeve që e leshon në treg dhe që e importon në Republikën e Maqedonisë gjatë një viti kalendarik detyrohet ta dorëzojë më së voni deri më 31 mars 2015.

(4) Raportin e parë vjetor nga neni 38 paragrafi (1) i këtij ligji, vepruesi kolektiv dhe vepruesi i pavarur detyrohen ta dorëzojnë më së voni deri më 31 mars 2016.

(5) Prodhuesit në pajtim me detyrimet nga neni 21 i këtij ligji, detyrohen të bashkohen nëpërmjet themelimit dhe/ose lidhjes së marrëveshjes me vepruesin kolektiv për veprim me pajisje të hedhur ose të regjistruhen si veprues të pavarur me pajisje të hedhur më së voni deri më 31 dhjetor 2014.

(6) Detyrimet për shënimin e pajisjeve në pajtim me nenin 10 të këtij ligji do të fillojnë të zbatohen nga 1 janari 2013.

(7) Programi për menaxhimin me pajisje të hedhur nga neni 43 i këtij ligji do të miratohet më së voni deri më 31 dhjetor 2014.

Neni 79

Dispozita kalimtare

Dispozitat nga neni 10 i këtij ligji nuk kanë të bëjnë me pajisjen e lëshuar në treg para 1 janarit 2013.

Neni 80

Zbatimi i kompensimeve dhe arritja e qëllimeve

(1) Dispozitat e nenit 41 paragrafi (2) pikat 1, 2, 3, 4, 5, 6 dhe 7 të këtij ligji do të fillojnë të zbatohen nga 1 janari 2015.

(2) Dispozitat e nenit 41 paragrafi (2) pika 8, të këtij ligji do të fillojnë të zbatohen nga 1 janari 2016.

(3) Qëllimet për grumbullim nga neni 26 i këtij ligji do të konsiderohen të arritura, nëse deri në vitin 2015 grumbullohet pajisje e hedhur nga ekonomitë familjare në sasi së paku 0,5 kilogram për banor.

(4) Qëllimet për përpunim të pajisjes së hedhur nga neni 35 i këtij ligji për vitin 2015 do të konsiderohen të arritura, nëse:

1) për pajisje të hedhur që bën pjesë në kategoritë e pajisjeve nga neni 4 paragrafi (1) pikat 1 dhe 10 të këtij ligji realizohet, së paku:

a) shkalla e përpunimit prej 60% nga pesha mesatare e pajisjes dhe

b) shkalla e rishfrytëzimit dhe riciklimit të pjesëve, materialeve dhe substancave prej 55 % nga pesha mesatare e pajisjes. 2) për pajisje të hedhur që bën pjesë në kategoritë nga neni 4 paragrafi (1) pikat 3 dhe 4 të këtij ligji realizohet, së paku:

a) shkalla e përpunimit prej 45% nga pesha mesatare për pajisje dhe

b) shkalla e rishfrytëzimit dhe riciklimit të pjesëve, materialeve dhe substancave prej 35 % nga pesha mesatare për pajisje.

3) për pajisje të hedhur që bën pjesë në kategoritë e pajisjeve nga neni 4 paragrafi (1) pikat 2 dhe 5, 6, 7 и 9 të këtij ligji realizohet, së paku:

a) shkalla e përpunimit prej 45% nga pesha mesatare për pajisje dhe

b) shkalla e rishfrytëzimit dhe riciklimit të pjesëve, materialeve dhe substancave prej 40 % nga pesha mesatare për pajisje dhe

4) për pajisje të hedhur, poçe me zbrazje të gaztë nga Lista e llojeve të prodhimeve nga neni 41 paragrafi (4) të këtij ligji, së paku 45% rishfrytëzim dhe riciklim të pjesëve, materialeve dhe substancave nga pesha e prodhimit.

Neni 81

Shpenzimet për veprimin me hedhurinat e mbetura

(1) Me përjashtim të dispozitave nga neni 21 paragrafi (1) i këtij ligji për pajisjen që është lëshuar në treg deri më 1 janar 2013 (hedhurinë e mbetur), shpenzimet për veprim me pajisje të hedhur nga ekonomia familjare, i bartin proporcionalisht të gjithë prodhuesit me përpjesëtim me pjesën që i përgjigjet sasisë vjetore të pajisjes që e ka lëshuar në treg në Republikën e Maqedonisë.

(2) Për pajisjen e cila është lëshuar në treg deri më 1 janar 2013, shpenzimet për veprim me pajisje të hedhur (hedhurinat e mbetura) e cila nuk është e pajisje e hedhur nga ekonomia familjare i bartin prodhuesi dhe shfrytëzuesi i fundit për çka lidhin marrëveshje për financimin e veprimit me pajisje të hedhur që nuk është pajisje e hedhur nga ekonomia familjare.

Neni 82

Paraqitja e shpenzimeve për veprim me pajisje të hedhur

Me përjashtim të dispozitave të nenit 21 paragrafi (2) të këtij ligji, shpenzimet për veprimin me pajisje të hedhur që krijohen nga kategoritë e pajisjeve nga neni 4 paragrafi (1) pikat 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9 dhe 10 të këtij ligji, mund të paraqiten gjatë shitjes të pajisjes së re deri më 31 dhjetor 2017, e shpenzimet për veprimin me pajisjen e hedhur që krijohen nga kategoritë e pajisjes nga neni 4 paragrafi (1) pika 1 të këtij ligji, mund të paraqiten gjatë shitjes së pajisjes së re deri më 31 dhjetor 2018.

Neni 83

Fillimi i zbatimit

(1) Dispozitat nga nenet 28 paragrafi (27) dhe 29 paragrafi (24) të këtij ligji do të zbatohen me fillimin e zbatimit të Ligjit për themelimin e Komisionit Shtetëror për Vendimmarrje në Procedurë Administrative dhe Procedurë të Marredhenies së Punës në Shkallë të Dytë.

(2) Dispozitat e nenit 40 paragrafi (6) të këtij ligji do të fillojnë të zbatohen në ditën e aderimit të Republikës së Maqedonisë në Unionin Evropian.

Neni 84

Miratimi i rregullave më të përafërta

Rregullat më të përafërta për zbatimin e këtij ligji do të miratohen më së voni deri më nëntor 2013.

Neni 85

Shfuqizimi

Në ditën e fillimit të zbatimit të këtij ligji do të shfuqizohen dispozitat e neneve 6 pika 13, 71, 71-a, 71-b, 127 paragrafi (1) pika 32 dhe 139 paragrafi (1), pika 24 të Ligjit për menaxhim me hedhurina ("Gazeta Zyrtare e Republikës së Maqedonisë" numër 68/2004, 71/2004, 107/2007, 102/2008, 143/2008, 124/10 dhe 51/2011).

Neni 86

Hyrja në fuqi

Ky ligj hyn në fuqi në ditën e tetë nga dita e botimit në "Gazetën Zyrtare të Republikës së Maqedonisë", ndersa do të fillojë të zbatohet më 1 janar 2013.

163.

Врз основа на членот 75 ставови 1 и 2 од Уставот на Република Македонија, претседателот на Република Македонија и претседателот на Собранието на Република Македонија издаваат

У К А З

ЗА ПРОГЛАСУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА ИЗМЕНУВАЊЕ И ДОПОЛНУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА УПРАВУВАЊЕ СО ПАКУВАЊЕ И ОТПАД ОД ПАКУВАЊЕ

Се прогласува Законот за изменување и дополнување на Законот за управување со пакување и отпад од пакување,

што Собранието на Република Македонија го донесе на седницата одржана на 11 јануари 2012 година.

Бр. 07-146/1
11 јануари 2012 година
Скопје

Претседател
на Република Македонија,
Горге Иванов, с.р.

Претседател
на Собранието на Република
Македонија,
Трајко Вељаноски, с.р.

ЗАКОН

ЗА ИЗМЕНУВАЊЕ И ДОПОЛНУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА УПРАВУВАЊЕ СО ПАКУВАЊЕ И ОТПАД ОД ПАКУВАЊЕ

Член 1

Во Законот за управување со пакување и отпад од пакување („Службен весник на Република Македонија“ број 161/2009, 17/11 и 47/11), по членот 8 се додава нов член 8-а, кој гласи:

„Член 8-а

Забрана за пуштање на пазар на кеси
за транспорт на стоки

(1) Се забранува пуштање на пазар на кеси за транспорт на стоки произведени од полимери од етилен, поли (винил хлорид) и/или од други пластични маси.

(2) По исклучок од ставот (1) на овој член дозволено е пуштање на пазар на биоразградливи кеси произведени на соодветно пропишаните стандарди за биоразградливост.

(3) Стандардите за биоразградливост од ставот (2) на овој член кои треба да ги исполнуваат кесите за транспорт на стоки, начинот на пуштање и употреба на биоразградливите кеси за транспорт на стоки на пазар ги пропишува министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од областа на животната средина.“

Член 2

Во членот 21 став (2) точка 2 зборовите: „договори склучени“ се заменуваат со зборовите: „најмалку еден договор склучен“.

Член 3

Во членот 40-а став (1) точка 1 зборовите: „0,80 ден./1 кг“ се заменуваат со зборовите: „1 ден./1 кг“.

Во ставот (2) точки 1 и 2 зборовите: „пластични маси“ се заменуваат со зборовите: „пластични маси без оглед дали содржат соодветни адитиви и/или се биоразградливи“.

Член 4

Во членот 50 став (1) се додава нова точка 1, која гласи:

„1) да врши увид и контрола и да утврди дали на пазар се пуштаат кеси за транспорт на стоки спротивно на членот 8-а став (1) од овој закон;“.

Точките 1, 2 и 3 стануваат точки 2, 3 и 4.

Член 5

Во членот 51 став (1) се додава нова точка 1, која гласи:

„1) ќе ги задолжи производителите и/или увозниците да ги повлечат од пазар кесите за транспорт на стоки произведени од полимери од етилен, поли (винил хлорид) и/или од други пластични маси (член 8-а став (1));“.

Точките 1, 2 и 3 стануваат точки 2, 3 и 4.

Член 6

Во членот 53 став (1) се додава нова точка 2, која гласи:

„2) пушта на пазар кеси за транспорт на стоки спротивно на членот 8-а став (1) од овој закон;“.

Точките 2, 3, 4, 5, 6, 7 и 8 стануваат точки 3, 4, 5, 6, 7, 8 и 9.

Член 7

Во членот 57 став (1) се додава нова точка 1, која гласи:

„1) пушта на пазар кеси за транспорт на стоки спротивно на членот 8-а став (1) од овој закон;“.

Точките 1, 2 и 3 стануваат точки 2, 3 и 4.

Член 8

Овој закон влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“, а одредбите од членот 8-а од овој закон ќе започнат да се применуваат по истекот на девет месеци од денот на влегувањето во сила на овој закон.

L I G J PËR NDRYSHIMIN DHE PLOTËSIMIN E LIGJIT PËR MENAXHIM ME PAKETIM DHE HEDHURINA NGA PAKETIMI

Neni 1

Нë Ligjin пëр менaxhim ме пакетим dhe hedhurina nga пакетими (“Gazeta Zyrtare e Republikës së Maqedonise” numër 161/2009, 17/11 dhe 47/11), pas nenit 8 shtohet neni i ri 8-a si vijon:

“Neni 8-a

Ndalim пëр лëшим нë трег тë qeseve пëр транспорт тë mallrave

(1) Ndalohet лëшими нë трег i qeseve пëр транспорт тë mallrave тë prodhuara nga polimeret e etilenit, poli (vinil kloridi) dhe/ose nga masa tjera plastike.

(2) Me пëрjashтim nga параграфи (1) i кëtij neni, lejohet лëшими нë трег i qeseve bioshpërbërëse тë prodhuara нë pajтim ме standardet e пëрcaktuara пëр bioshpërbërje.

(3) Standardet пëр bioshpërbërje nga параграфи (2) i кëtij neni që duhet t'i plotësojnë qeset пëр транспорт тë mallrave, mënyrën e лëшимит dhe пëрдоримит тë qeseve bioshpërbërëse пëр транспорт тë mallrave нë трег i пëрцактон ministri i cili udhëheq ме organin e administratës shtetërore kompetent пëр kryerjen e punëve nga sfera e mjedisit jetësor”.

Neni 2

Нë nenin 21 параграфи (2) pika 2 fjalët: “marreveshje тë lidhura” zëvendësohen ме fjalët: “së paku një marreveshje e lidhur”.

Neni 3

Нë nenin 40-a параграфи (1) pika 1 fjalët “0,80 den. /1 kg” zëvendësohen ме fjalët “1 den. /1 kg”.

Нë параграфин (2) pikat 1 dhe 2 fjalët: “masa plastike” zëvendësohen ме fjalët: “masa plastike pa marrë parasysh nëse пëрmbajnë aditivë пëркатës dhe/ose janë bioshpërbërëse”.

Neni 4

Нë nenin 50 параграфи (1) shtohet pikë e re 1, si vijon: “1) тë kryejë shikim dhe kontroll dhe тë пërcaktoje nëse нë трег лëshohen qese пëр транспорт тë mallrave нë kundërshtim ме nenin 8-a параграфи (1) тë кëtij ligji;”.

Pikat 1, 2 dhe 3 bëhen pika 2, 3 dhe 4.

Neni 5

Нë nenin 51 параграфи (1) shtohet pike e re 1, si vijon: “1) do t'i detyrojë prodhuesit dhe/ose importuesit që t'i heqin nga тregu qeset пëр транспорт тë mallrave тë prodhuara nga polimere тë etilenit, poli (vinil kloridi) dhe/ose nga masa tjera plastike (neni 8-a параграфи (1));”.

Pikat 1, 2 dhe 3 bëhen pika 2, 3 dhe 4.

Neni 6

Нë nenin 53 параграфи (1) shtohet pikë e re 2, si vijon: “2) leshon нë трег qese пëр транспорт тë mallrave нë kundërshtim ме nenin 8-a параграфи (1) тë кëtij ligji;”.

Pikat 2, 3, 4, 5, 6, 7 dhe 8 bëhen pika 3, 4, 5, 6, 7, 8 dhe 9.

Neni 7

Нë nenin 57 параграфи (1) shtohet pike e re 1, si vijon: “1) leshon нë трег qese пëр транспорт тë mallrave нë kundërshtim ме nenin 8-a параграфи (1) тë кëtij ligji;”.

Pikat 1, 2 dhe 3 bëhen pika 2, 3 dhe 4.

Neni 8

Ky ligj hyn нë fuqi нë ditën e tetë nga dita e botimit нë “Gazetën Zyrtare тë Republikës së Maqedonisë, ndersa dispozitat e nenit 8-a тë кëtij ligji do тë fillojnë тë zbatohen pas kalimit тë nëntë muajve nga dita e hyrjes нë fuqi тë кëtij ligji.

164.

Врз основа на членот 75 ставови 1 и 2 од Уставот на Република Македонија, претседателот на Република Македонија и претседателот на Собранието на Република Македонија издаваат

У К А З

ЗА ПРОГЛАСУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА КОНЦЕСИИ И ЈАВНО ПРИВАТНО ПАРТНЕРСТВО

Се прогласува Законот за концесии и јавно приватно партнерство,

што Собранието на Република Македонија го донесе на седницата одржана на 11 јануари 2012 година.

Бр. 07-149/1
11 јануари 2012 година
Скопје

Претседател
на Република Македонија,
Горге Иванов, с.р.

Претседател
на Собранието на Република
Македонија,
Трајко Вељаноски, с.р.

ЗАКОН ЗА КОНЦЕСИИ И ЈАВНО ПРИВАТНО ПАРТНЕРСТВО

ГЛАВА I ОПШТИ ОДРЕДБИ

Член 1 Предмет

Со овој закон се уредува доделувањето на концесија на добра од општ интерес и договор за воспоставување на јавно приватно партнерство, правната заштита за секое лице кое има или имало интерес за добивање на таков договор и кое ризикувало или ризикува да биде оштетено во постапката за доделување на таков договор, како и други прашања во врска со концесиите на добра од општ интерес и договорите за воспоставување на јавно приватно партнерство.

Член 2 Цел

Целта на овој закон е да овозможи ангажирање за финансирање на концесија на добра од општ интерес и договор за воспоставување на јавно приватно партнерство врз основа на начелата на еднаквост, транспарентност, недискриминација, пропорционалност, меѓусебно признавање, заштита на животната средина и ефикасност во постапката за склучување на договор за концесија на добра од општ интерес и договор за воспоставување на јавно приватно партнерство, како и квалитетно и ефикасно вршење на работите и услугите од склучениот договор за концесија и договорот за воспоставување на јавно приватно партнерство.

Член 3 Примена на одредбите од главите I, II, III, IV, V и VI

Одредбите од главите I, III, IV и V од овој закон се однесуваат и се применуваат на доделувањето и на договорите за воспоставување на јавно приватно партнерство и концесиите на добра од општ интерес, додека одредбите на Главата II од овој закон исклучиво се однесуваат и се применуваат на доделувањето на концесиите на добра од општ интерес, а одредбите на Главата VI од овој закон се однесуваат и се применуваат исклучиво на доделувањето на договорите за воспоставување на јавно приватно партнерство.

Член 4 Дефиниции

Значењето на изразите дефинирани во Законот за јавни набавки соодветно ќе се применуваат и на овој закон, доколку со овој закон поинаку не е определено.

Одделни изрази употребени во овој закон го имаат следново значење:

1. "Концесија за јавна работа" е договор од ист вид како договорот за јавна набавка на работи, освен што надоместокот за тие работи се состои во право на користење на тие работи или од тоа право заедно со плаќање;

2. "Концесија за јавна услуга" е договор од ист вид како договорот за јавна набавка на услуги, освен што надоместокот за тие услуги се состои во право на користење на тие услуги или од тоа право заедно со плаќање;

3. "Концесија на добра од општ интерес" е договор различен од концесијата за јавна работа и концесијата за јавна услуга која за предмет има доделување на право на користење на добра од општ интерес;

4. "Јавно приватно партнерство" има значење како што понатаму е опишано во овој закон;

5. "Јавен партнер" е правно лице кое доделува договор за воспоставување на јавно приватно партнерство, и тоа:

- Република Македонија,
- општината, градот Скопје и општините во градот Скопје,

- јавните претпријатија, јавните установи, трговските друштва основани од Република Македонија, општината, градот Скопје и општините во градот Скопје и друштва врз кои државата или органите на општината, градот Скопје и општините во градот Скопје имаат директно или индиректно влијание преку сопственоста над нив, односно поседуваат поголем дел од капиталот на друштвото, имаат мнозинство гласови на акционерите/содружниците и именуваат повеќе од половина од членовите на управниот или надзорниот одбор, односно органите на управување на друштвото и

- други правни лица кои согласно со закон вршат јавни овластувања во делот на вршењето на јавните овластувања;

6. "Концедент" е субјект кој доделува концесија на добра од општ интерес, и тоа:

- Република Македонија и
- општината, градот Скопје и општините во градот Скопје;

7. "Приватен партнер" е домашно или странско правно или физичко лице или конзорциум со кого јавниот партнер склучува договор за воспоставување на јавно приватно партнерство, или кој за таа цел основа друштво за посебна намена;

8. "Концесионер" е домашно или странско правно или физичко лице или конзорциум со кого се склучува договор за концесија на добра од општ интерес или кој за таа цел основа друштво за посебна намена;

9. "Економски оператор" е секое домашно или странско правно или физичко лице или група на такви лица кое на пазарот нуди стоки, услуги или работи;

10. "Понудувач" е секој економски оператор кој поднел понуда;

11. "Овластен потписник" е лице кое е овластено од страна на јавниот партнер или концедентот да склучи договор за воспоставување на јавно приватно партнерство или договор за концесија на добра од општ интерес;

12. "Надлежност" се овластувања и должности и упатување на извршување на функциите и извршувањето на должностите на концедентот односно јавниот партнер.

13. "Посебен закон" е закон со кој се уредуваат прашањата поврзани со концесиите кои се доделуваат во областа која ја уредува тој закон;

14. "Друштво за посебна намена" е трговско друштво кое може да го основа приватниот партнер или концесионерот со цел за склучување на договор за воспоставување на јавно приватно партнерство или концесија на добра од општ интерес и/или за реализација на јавно приватно партнерство или концесија на добра од општ интерес (во натамошниот текст: ДПН);

15. "Конзорциум" е група на економски оператори кои заеднички поднесуваат понуда или барање за учество, без притоа да претставуваат посебна правна форма;

16. "Прифатлива понуда" е понуда која е поднесена во утврдениот рок и за која е утврдено дека во потполност ги исполнува сите барања од тендерската документација и техничките спецификации и одговара на сите критериуми, услови и евентуални барања за способност на понудувачите;

17. "Изградба" е изведба на градежни активности или изградба на објект, дизајн и изведба на активности за изградба или дизајн и изградба на објект или реали-

зација со какви било градежни средства кои одговараат на барањата одредени од страна на јавниот партнер и која сама по себе исполнува одредени технички и економски функции и

18. "Објект" е резултат на изградба или постојна јавна инфраструктура во сопственост или поседувана од страна на јавен партнер или јавна инфраструктура која ќе биде реализирана според договорот за воспоставување на јавно приватно партнерство.

Член 5

Јавно приватно партнерство

Јавно приватно партнерство значи форма на договорно регулирана, долгорочна соработка меѓу јавниот партнер и приватниот партнер, која се карактеризира со следново:

а) приватниот партнер ја презема обврската да обезбеди јавна услуга за крајните корисници во области од надлежност на јавниот партнер и/или обврската да обезбеди за јавниот партнер неопходни предуслови за давање на јавна услуга на крајните корисници и/или активности од негова надлежност;

б) со цел за исполнување на обврските од точката а) на овој став, приватниот партнер може да преземе обврска да:

- финансира, дизајнира, изгради и/или реконструира/реновира објект на јавна инфраструктура, работи и одржува нов објект и/или реконструиран/реновиран објект на јавна инфраструктура или

- користи, управува и одржува постоен објект на јавна инфраструктура или

- која било комбинација на горе наведените обврски се додека комбинацијата на тие обврски е со цел за исполнување на целите поставени во точката а) на овој став;

в) при преземање на обврската од точките а) и б) на овој став, приватниот партнер вообичаено презема значаен дел од ризиците поврзани со финансирање, изградба, побарувачка и/или достапност и други такви дејствија, управување, одржување и технички ризици, зависно од договореното при воспоставување на јавно приватно партнерство и се определува од случај до случај;

г) секој партнер во јавно приватно партнерство за времетраење на јавното приватно партнерство ќе преземе одговорност за ризични настани кои се во негова сфера на влијание, или одговорноста се дели со цел за постигнување на оптимално управување на ризикот за времетраењето на партнерството, меѓу другото, со користење на управувачки, технички, финансиски и иновациони способности на приватниот партнер и со промовирање на размена на вештини и знаење - искуство меѓу јавниот и приватниот партнер, без истото да е во спротивност со точката в) на овој став;

д) во замена за преземените обврски јавниот партнер може да додели на приватниот партнер концесија за јавна работа или концесија за јавна услуга, или да му надомести преку плаќање;

е) јавниот партнер, исто така, може да му овозможи на приватниот партнер да изведе одредени комерцијални економски активности, покрај обврските од точките а) и б) на овој став, утврдени во договорот, но само ако не постои друг можен начин да се обезбеди неопходно ниво на ценовна ефикасност на приватното учество и разумен поврат на инвестицијата и

е) јавниот партнер може да пренесе одредени стварни права на приватниот партнер, неопходни за извршување на договорно поставените обврски.

Зависно од намената на средствата за надоместување од страна на јавниот партнер за обезбедување на јавна работа и/или јавна услуга, како и распределбата на клучните постојни ризици, јавното приватно партнерство може да се воспостави како:

- 1) концесија за јавна работа или
- 2) концесија за јавна услуга или
- 3) договор за јавна набавка на работа или
- 4) договор за јавна набавка на услуга.

Јавно приватно партнерство се воспоставува со договор.

Член 6

Комбинирани договори

Во случај на концесија за јавна работа и концесија за јавна услуга која вклучува елементи и на работа и на услуга, т.е. комбиниран договор, одлучувачки елемент за одредување дали таквиот договор е концесија за јавна работа или концесија за јавна услуга ќе биде дали работата која треба да се изведе е главен предмет на договорот, или истата е само споредна во однос на главниот предмет на договорот.

Член 7

Доделување на државна помош

При воспоставувањето на заемните права и обврски меѓу јавниот партнер и приватниот партнер или концедентот и концесионерот, како и за време на реализација на предметниот договор, не смее да се повредат правилата за доделување на државна помош.

Член 8

Начела

Постапката за доделување на концесија на добра од општ интерес и договор за воспоставување на јавно приватно партнерство се спроведува во согласност со начелата на транспарентност, недискриминација, пропорционалност, ефикасност, еднаков третман и меѓусебно признавање.

Член 9

Концесиски надоместок

Кога концесионерот или приватниот партнер има обврска да плати концесиски надоместок на концедентот или на јавниот партнер, минималниот износ на надоместокот се определува во огласот за доделување на договорот, а врз основа на физибилити студијата за оправданост на доделување на концесијата на добра од општ интерес или договорот за воспоставување на јавно приватно партнерство, доколку со посебен закон поинаку не е определено.

Член 10

Исклучоци од примена

Одредбите од овој закон, кои регулираат постапки за доделување на концесија на добра од општ интерес, не се применуваат во случај кога концесијата се доделува на следниве субјекти:

- јавните претпријатија, јавните установи, трговските друштва основани од Република Македонија, општината, градот Скопје и општините во градот Скопје и друштва врз кои државата или органите на општината, градот Скопје и општините во градот Скопје имаат директно или индиректно влијание преку сопственоста над нив, односно поседуваат поголем дел од капиталот на друштвото, имаат мнозинство гласови на акционерите/содружниците и именуваат повеќе од половина од членовите на управниот или надзорниот одбор, односно органите на управување на друштвото.

На плаќањето, односно на надоместокот за концесијата од аспект на договорите од ставот 1 на овој член се применуваат одредбите утврдени со посебен закон.

Член 11 Право на сопственост

Објектите изградени според јавно приватно партнерство, вклучувајќи ги и додатоците и подобрувањата се сопственост на јавниот партнер, доколку поинаку не е предвидено во договорот за воспоставување на јавно приватно партнерство.

Условите под кои ќе се регулираат правата на сопственост од ставот 1 на овој член, јавниот партнер треба да ги предвиди во тендерската документација.

Кога договорот за воспоставување на јавното приватно партнерство престанал, приватниот партнер е должен на јавниот партнер да му ги врати, односно пренесе во сопственост објектите изградени со јавното приватно партнерство, без оглед дали истите биле целосно или делумно изградени, реконструирани, конзервирани, опремени или подобрени од страна на приватниот партнер, под услови и на начин утврдени со договорот за воспоставување на јавно приватно партнерство, доколку поинаку не е предвидено.

Сите прашања, вклучително и условите поврзани со сопственичките права, како и потребните стандарди за квалитет се предмет на анализа на физибилити студијата за оправданост на доделувањето на договорот за воспоставување на јавно приватно партнерство и истите треба да се предвидени во тендерската документација, како и во самиот договор.

Член 12 Друштво за посебна намена

Друштвото за посебна намена може да учествува единствено во реализација на јавно приватно партнерство или концесија заради која е основано.

Кога приватниот партнер или концесионерот основа ДПН, јавниот партнер или концедентот, договорот за воспоставување на јавно приватно партнерство или договорот за концесија на добра од општ интерес може да го склучи со ДПН.

Јавниот партнер или концедентот со одлуката за започнување на постапката и во тендерската документација може да определи правното лице или конзорциумот кој е избран за најповолен понудувач да основа правно лице со седиште во Република Македонија, кое како приватен партнер или како концесионер ќе го склучи договорот за воспоставување на јавно приватно партнерство, или договорот за концесија на добра од општ интерес.

Во случајот од ставот 3 на овој член во тендерската документација ќе се определи формата на правното лице (приватен партнер или концесионер), висината на капиталот, обврските на најповолниот понудувач во врска со неговото основање, како и другите односи меѓу најповолниот понудувач, правното лице - приватен партнер или концесионер и јавниот партнер или концедент.

Член 13 Совет за јавно приватно партнерство

Владата на Република Македонија основа Совет за јавно приватно партнерство (во натамошниот текст: Советот) составен од 15 члена од кои еден е претседател и еден заменик-претседател на Советот.

Советот има советодавна улога на Владата на Република Македонија, во областа на јавно приватно партнерство, врши промоција на јавно приватно партнерство, предлага проекти за јавно приватно партнерство, како и дава иницијатива со предлози за измени на прописите од оваа област.

Членови на Советот се претставници од Министерството за економија, Министерството за финансии, Министерството за транспорт и врски, Министерството за здравство, Министерството за образование и наука, Министерството за земјоделство, шумарство и водостопанство, Министерството за животна средина и просторно планирање, Министерството за култура, Генералниот секретаријат на Владата на Република Македонија - Кабинет на заменик-претседателот на Владата на Република Македонија за економски прашања и за координација со економските ресори, Бирото за јавни набавки, ЗЕЛС, бизнис заедницата, како и независни експерти особено од областа на економијата и правото, имајќи ја предвид соодветната и правичната застапеност на сите национални и етнички групи во Република Македонија.

Советот донесува Деловник за својата работа.

Мандатот на членовите на Советот изнесува четири години.

Членовите на Советот за својата работа примаат надоместок по одржана седница.

Висината на надоместокот од ставот 6 на овој член ја определува Владата на Република Македонија.

Член 14 Надлежен орган за јавно приватно партнерство

Надлежен орган за јавно приватно партнерство е Министерството за економија кое ги врши следниве работи:

- развива и спроведува мерки и активности со цел за постигнување и одржување на целосно транспарентен и ефикасен систем за јавно приватно партнерство,
- го води и одржува Регистарот за доделените договори за воспоставување на јавно приватно партнерство,
- изготвува предлози за измени на прописите од областа на јавно приватно партнерство, и дава инструкции за имплементирање на овој закон,
- организира и реализира едукација и обука од областа на јавно приватно партнерство за сите учесници во процесот,
- следи, анализира и дава стручна помош и мислење во делот на спроведување на постапките,
- следи, анализира и ги проучува актуелните европски и светски тенденции, знаења и искуства во областа на јавното приватно партнерство и
- врши и други работи и задачи поврзани со јавното приватно партнерство.

Член 15 Примена на Законот за јавните набавки и други посебни закони

Одредбите од Законот за јавните набавки кои се однесуваат на постапките за доделување на договори за јавна набавка на работи и договори за јавна набавка на услуги соодветно ќе се применуваат и на постапките за доделување на договори за воспоставување на јавното приватно партнерство, освен доколку тоа поинаку не е утврдено со овој закон.

Постапките за доделување на договори за воспоставување на јавното приватно партнерство, јавниот партнер ги спроведува како отворена постапка, ограничена постапка, постапка со преговарање со претходно објавување на оглас, или конкурентен дијалог, согласно со условите и на начин предвидени во Законот за јавните набавки.

Јавниот партнер може да не користи електронска аукција за да додели договор за воспоставување на јавното приватно партнерство.

На постапките за доделување на концесии на добра од општ интерес се применуваат одредбите од овој закон, како и одредбите од посебните закони со задолжително почитување на основните принципи и начела утврдени во членот 8 од овој закон.

Член 16

Подготвителни работи за доделување на концесија на добра од општ интерес и договор за воспоставување на јавно приватно партнерство

Подготвителните работи за доделување на концесија на добра од општ интерес и договор за воспоставување на јавно приватно партнерство ги спроведува концедентот или јавниот партнер.

Подготвителните работи вклучуваат особено:

- формирање на комисија за спроведување на постапка за доделување на концесија на добра од општ интерес или договор за воспоставување на јавно приватно партнерство,

- подготовка на извештај за претходна анализа за основните елементи на проектот кои се показатели за природата на договорот што треба да биде склучен со цел за воспоставување на јавно приватно партнерство, имајќи ја предвид дефиницијата за јавно приватно партнерство од овој закон,

- изработка на физибилити студија за оправданост на доделување на концесија на добра од општ интерес или договор за воспоставување на јавно приватно партнерство,

- проценка на влијанието врз животната средина на концесијата на добра од општ интерес или на јавното приватно партнерство и

- други активности неопходни за спроведување на постапката.

Владата на Република Македонија ја пропишува содржината на физибилити студијата за оправданост на концесијата на добра од општ интерес или на јавното приватно партнерство.

Член 17

Започнување на постапка

Започнување на постапка за доделување на концесија на добра од општ интерес и договор за воспоставување на јавно приватно партнерство, концедентот или јавниот партнер донесува одлука за започнување на постапката за доделување на концесија на добра од општ интерес или договор за воспоставување на јавно приватно партнерство.

Одлуката од ставот 1 на овој член ја донесува концедентот или јавниот партнер врз основа на студијата од членот 16 став 2 алинеја 3 од овој закон.

Кога концедент или јавен партнер е Република Македонија одлуката од ставот 1 на овој член ја донесува Владата на Република Македонија по предлог на министерот надлежен за областа во која се доделува јавно приватно партнерство или концесија.

Кога концедент или јавен партнер е општината, градот Скопје или општината во градот Скопје, одлуката од ставот 1 на овој член ја донесува советот на општината, советот на градот Скопје или советот на општината во градот Скопје по предлог на градоначалникот на општината, градоначалникот на градот Скопје или градоначалникот на општината во градот Скопје.

Кога јавен партнер е еден од субјектите од членот 4 точка 5 алинеи 3 и 4 од овој закон, одлуката од ставот 1 на овој член ја донесува органот на управување, а на истата согласност дава основачот.

Член 18

Содржина на одлуката за започнување на постапка

Одлуката за започнување на постапка за доделување на концесија на добра од општ интерес или договор за воспоставување на јавно приватно партнерство, особено содржи:

- образложение за оправданоста за доделување на концесија на добра од општ интерес или договор за воспоставување на јавно приватно партнерство, вклучувајќи

чително и образложение за основот за идентификување на видот на договорот, имајќи ја предвид дефиницијата за јавно приватно партнерство од овој закон,

- назначување на нејзините цели,

- предмет на концесијата на добра од општ интерес или на јавното приватно партнерство и основните услови за доделување на концесија на добра од општ интерес или договор за воспоставување на јавно приватно партнерство,

- во случај на договор за воспоставување на јавно приватно партнерство, видот на постапката од Законот за јавните набавки, имајќи го предвид членот 15 од овој закон,

- начинот и рокот во кој ќе биде спроведена постапката и

- висината на надоместокот за издавање на тендерската документација.

Член 19

Содржина на огласот за доделување на договор за воспоставување на јавно приватно партнерство

Доделување на договор за воспоставување на јавно приватно партнерство се врши по пат на оглас.

Формата, содржината и начинот на објавување на огласот за доделување на договор за воспоставување на јавно приватно партнерство кое се остварува како договор за јавна набавка на работа или како договор за јавна набавка на услуга е согласно со Законот за јавните набавки и неговите подзаконски акти.

Формата и содржината на огласот за доделување на договор за воспоставување на јавно приватно партнерство кое се остварува како концесија за јавна работа или како концесија за јавна услуга ги пропишува Владата на Република Македонија, а се објавуваат согласно со Законот за јавните набавки.

Огласот за доделување на договор за воспоставување на јавно приватно партнерство кое се остварува како концесија за јавна работа и концесија за јавна услуга, особено ги содржи следниве податоци:

1) име, адреса, број на факс и електронска пошта на јавниот партнер;

2) а) место на извршување и

б) предмет на концесијата за јавна работа или концесијата за јавна услуга, природа и обем на работите и/или услугите, како и објаснување за оправданоста на доделувањето на концесијата за јавна работа и концесијата за јавна услуга и назначување на целите;

3. а) временски рок за поднесување на пријави,

б) адреса на која тие мора да се испратат и

в) јазик на кој мора да бидат напишани;

4) вид на постапка за доделување на договор, согласно со членот 15 од овој закон;

5) надоместок за тендерската документација;

6) лични, технички и финансиски услови кои треба да ги исполнат кандидатите;

7) критериум кој ќе биде применет при доделување на договорот;

8) доколку е потребно, минимум дел од работите кои ќе бидат доделени на трети страни, регулирани во согласност со договорот од членот 48 од овој закон;

9) доколку е потребно, минималниот износ на надоместокот за концесија и/или начинот на кој се пресметува надоместокот;

10) датум на објавување на огласот и

11) име и адреса на надлежниот орган за одлучување по жалба, информации за крајни рокови за поднесување жалби и ако е потребно име, адреса, телефон, факс и електронска пошта на лицето од кое може да се добијат информации.

Постапката за доделување на договор за воспоставување на јавно приватно партнерство кое се остварува како концесија за јавна работа и концесија за јавна услуга, се смета за започната со денот на објавувањето на огласот.

За објавувањето на огласите од овој член, Бирото за јавни набавки наплатува надоместок од 100 евра во денарска противвредност по среден курс на Народната банка на Република Македонија на денот на уплатата.

Член 20

Комисија за спроведување на постапка

Постапката за доделување на концесија на добра од општ интерес и договор за воспоставување на јавно приватно партнерство ја спроведува Комисијата за спроведување на постапката (во натамошниот текст: Комисијата), формирана од страна на Владата на Република Македонија на предлог на министерот надлежен за областа за која се доделува договорот или од страна на градоначалникот на општината, градоначалникот на градот Скопје или градоначалникот на општината во градот Скопје, или од страна на органот на управување кај субјектите од членот 4 точка 5 алинеи 3 и 4 од овој закон.

Комисијата од ставот 1 на овој член се состои од претседател и најмалку четири члена и нивни заменици од областа на економијата, правото и техничките науки и други релевантни области, во зависност од предметот на договорот. Во работата на Комисијата може да учествуваат надворешни стручни лица, без право на глас.

Членови на Комисијата не можат да бидат лица кои:

- се во брачна врска, роднинска врска до второ колено или се поврзани со посвојување или старателство со понудувачот или кандидатот, со неговиот/нејзиниот законски полномошник, а во случаите кога понудувачот или кандидатот е правен субјект со членови на неговите управни, надзорни или други органи,
- во текот на последните три години биле вработени или биле членови на органите на управување или органите на надзор на понудувачот или кандидатот,
- се во друг законски однос со понудувачот или кандидатот и
- се осудени заради финансиски престап, измама или корупција.

Комисијата на седниците работи во полн состав и одлуките ги донесува со мнозинство гласови.

Член 21

Надлежност на Комисијата

- Комисијата ги врши следниве работи:
- подготвува тендерска документација, вклучувајќи го и нацртот на договорот,
 - ги определува критериумите за доделување на договорот,
 - организира прием на пријавите за учество и понудите,
 - ја утврдува способноста на кандидатите и определува кандидати кои имаат право да го продолжат учеството во постапката,
 - ја утврдува способноста на понудувачите,
 - дава појаснувања и доставува дополнителни информации и документи,
 - ги разгледува и оценува понудите и врши рангирање на понудувачите со предлог за прворангираниот да биде избран,
 - изготвува извештај за евалуација на понудите,
 - поднесува предлог за поништување на постапката и
 - ги врши сите други работи потребни за спроведување на постапката.

ГЛАВА II

ПОСТАПКА ЗА ДОДЕЛУВАЊЕ НА КОНЦЕСИЈА НА ДОБРА ОД ОПШТ ИНТЕРЕС

Член 22

Тендерска документација

Комисијата е должна да ја подготви тендерската документација во рокот определен со одлуката за започнување на постапката за доделување на концесија на добра од општ интерес.

Комисијата може изготвувањето на тендерската документација да го довери на научна или стручна организација или на експерти од соодветната област.

Изготвувачот на тендерската документација не може да учествува како понудувач во постапката во која му била дадена задача да спроведе истражување, експерименти, студии или развој во врска со предметниот договор.

Комисијата може да определи дека податоците или дел од податоците содржани во тендерската документација се сметаат за доверливи согласно со Законот за класифицирани информации. Во таков случај учесниците во постапката се должни да поднесат изјава, приложена кон документацијата со која се обврзуваат дека нема да ги објавуваат податоците кои се сметаат за доверливи.

Владата на Република Македонија на предлог на министерот надлежен за областа за која се доделува концесијата на добра од општ интерес, односно градоначалникот на општината, градоначалникот на градот Скопје или градоначалникот на општината во градот Скопје ја одобрува тендерската документација.

Член 23

Содржина на тендерската документација

Во зависност од природата на концесијата на добра од општ интерес, тендерската документација особено ги содржи следниве елементи:

- име, адреса, телефонски број, број на факс и електронска пошта на концедентот,
- предмет на концесијата на добра од општ интерес,
- цел на концесијата на добра од општ интерес,
- место и локација на кои ќе се додели концесијата на добра од општ интерес,
- инструкции во врска со изработката и поднесувањето на понудата,
- период за кој се доделува концесијата на добра од општ интерес,
- рок за поднесување на понудите,
- рок на важност на понудата,
- адреса на која се доставуваат понудите,
- видови на гаранции и услови на гаранциите,
- јазик на кој понудите треба да бидат напишани,
- лични, професионални и финансиски услови кои мора да се исполнат од страна на понудувачите и документите со кои се докажува нивното исполнување,
- критериуми според кои се врши изборот на најповолна понуда,
- име и адреса на надлежниот орган за решавање по жалби и рокови за поднесување на жалби,
- минималниот износ на концесискиот надоместок, доколку истиот е предвиден и/или начинот на кој е пресметан надоместокот и
- други битни информации во врска со предметот на концесијата на добра од општ интерес во согласност со други прописи и стручни правила.

Член 24

Изменување и дополнување на тендерска документација

Концедентот може да врши изменување и дополнување на тендерската документација во согласност со одредбите на овој закон, под услов истите да не се од суштинско значење и се достапни на заинтересираните учесници најдоцна 15 дена пред истекот на крајниот рок за поднесување на понуди.

Доколку се смета за потребно од страна на концедентот, рокот за поднесување на понудите може да биде продолжен во согласност со измените на тендерската документација.

Член 25

Надоместок за тендерска документација

Концедентот од понудувачите може да наплати надоместок за издавање на тендерската документација.

Член 26

Дополнителни прашања во врска со тендерската документација

Комисијата е должна да одговори на сите дополнителни прашања во врска со тендерската документација поставени од економските оператори кои подигнале тендерска документација, доколку тие прашања се поднесени во рок од 14 дена пред истекот на рокот за поднесување на понудите.

Комисијата е должна одговорите на поставените прашања да ги достави до сите економски оператори што ја подигнале тендерската документација, без да се наведе името на економскиот оператор што го поставил прашањето, но не подоцна од седум дена пред истекот на рокот за поднесување на понудите.

Член 27

Гаранција за учество во постапката

Учеството во постапката за доставување на понуди е условено со давање гаранција од понудувачот во вид на депонирани средства или банкарска гаранција со вредност која треба да изнесува најмалку 0,25% од проценетата вредност, утврдена во тендерската документација.

Концедентот е должен во рок од седум дена по склучување на договорот за концесија на добра од општ интерес со најповолниот понудувач, на другите понудувачи кои учествувале во постапката за концесија да им го врати депониранот износ, односно гаранцијата за учество во постапката.

Гаранцијата за учество во постапката на најповолниот понудувач е валидна до склучување на договорот, односно до поднесување на гаранцијата за квалитетно извршување на договорот, ако е така утврдено со тендерската документација.

Гаранцијата од ставот 1 на овој член се наплатува во корист на концедентот ако избраниот понудувач ја одбие поканата да склучи договор за концесија на добра од општ интерес и не го потпише договорот и доколку ја повлече понудата пред истекот на периодот на нејзината важност.

Член 28

Јавен повик за доделување на концесија на добра од општ интерес

Доделување на концесија на добра од општ интерес се врши по пат на јавен повик.

Јавниот повик за доделување на концесија на добра од општ интерес особено ги содржи следниве податоци:

- 1) предмет на концесијата на добра од општ интерес:
 - природа и елементи на концесијата на добра од општ интерес и
 - место и локација на која ќе се додели концесијата на добра од општ интерес;
- 2) период за кој се доделува концесијата на добра од општ интерес;
- 3) рок за поднесување на понудите;
- 4) адреса на која се доставуваат понудите;
- 5) јазик на кој понудите треба да бидат напишани;
- 6) критериуми според кои се врши изборот на најповолна понуда и
- 7) име и адреса на надлежниот орган за решавање по жалби и рокови за поднесување на жалби.

Јавниот повик за доделување на концесија на добра од општ интерес може да содржи и други податоци утврдени со посебен закон.

Јавниот повик за доделување на концесија на добра од општ интерес се објавува во "Службен весник на Република Македонија", а може да се објави и во домашен и странски дневен весник и на веб страницата на концедентот.

Член 29

Начин на доставување на понуди

Понудата се доставува на начин и во форма утврдени со тендерската документација.

Право да доставуваат понуди имаат економските оператори кои ја подигнале тендерската документација.

Понудувачот може да поднесе само една понуда.

Член 30

Рок за поднесување на понуди

Рокот за поднесување на понуди изнесува најмалку 30 дена од денот на објавувањето на јавниот повик за доделување на концесијата на добра од општ интерес во "Службен весник на Република Македонија".

Член 31

Критериуми за избор на најповолна понуда

Критериум за избор на најповолна понуда може да биде:

1) економски најповолна понуда која содржи елементи поврзани со предметот на концесијата на добра од општ интерес како што се:

- квалитет,
- технички карактеристики,
- естетски, функционални и еколошки карактеристики и

- други елементи определени во посебниот закон со кој се регулира предметот на концесијата или

2) највисок понуден концесиски надоместок.

Елементите на критериумот економски најповолна понуда, како и максималниот број бодови за секој елемент одделно мора јасно да се дефинирани во јавниот повик, конкретно да се поврзани со предметот на концесијата на добра од општ интерес и, откако ќе бидат утврдени, не можат да се менуваат за целото времетраење на постапката за доделување на договорот за концесија на добра од општ интерес.

Кога најповолна понуда се бира врз основа на критериумот економски најповолна понуда, концедентот е должен во тендерската документација да даде објаснување како ќе ги вреднува и применува елементите на овој критериум.

Секој елемент од критериумот економски најповолна понуда носи максимален број бодови кои се утврдуваат во јавниот повик, а во исклучителни случаи каде тоа не е можно, елементите се наведуваат според редоследот на нивната важност.

Член 32
Јавно отворање на понудите

По истекот на рокот за доставување на понуди, Комисијата јавно ги отвора понудите во присуство на овластени претставници на понудувачите, на место и во време определено со јавниот повик за доделување на концесија на добра од општ интерес.

За јавното отворање на понудите Комисијата составува записник.

Член 33
Евалуација на понудите

Комисијата врши евалуација на понудите само на оние понудувачи кои ги исполнуваат личните, професионалните и финансиските услови определени со тендерската документација.

Комисијата утврдува листа на понудувачи врз основа на критериумите определени во јавниот повик за доделување на концесија на добра од општ интерес, односно во тендерската документација и дава предлог за избор на најповолен понудувач или предлог за поништување на постапката за доделување на концесија на добра од општ интерес.

Член 34
Извештај за евалуација

Комисијата за секоја постапка за доделување на концесија на добра од општ интерес изготвува писмен извештај за евалуација со предлог за избор на најповолна понуда кој се потпишува од страна на претседателот и членовите на Комисијата и се доставува до концедентот.

Член 35
Одлука за избор на најповолна понуда

Врз основа на предлогот на Комисијата и извештајот за евалуација, концедентот донесува одлука за избор на најповолна понуда.

Одлуката за избор на најповолна понуда заедно со копија од записникот со прегледот и оценка на понудата и извештајот за евалуација се доставува на секој понудувач без одлагање, на начин со кој доставата може да се докаже.

Концедентот не смее да го потпише договорот за концесија на добра од општ интерес пред истекот на рокот за поднесување на жалба.

Рокот за поднесување на жалба е утврден во одлуката за избор на најповолна понуда во согласност со податоците од јавниот повик за доделување на концесија на добра од општ интерес.

Договорот за концесија на добра од општ интерес може да се потпише кога одлуката за избор на најповолна понуда станала конечна.

Одлуката за избор на најповолна понуда се објавува во "Службен весник на Република Македонија".

Член 36
Рок за донесување на одлука за избор на најповолна понуда

Рокот за донесување на одлука за избор на најповолна понуда почнува да тече со денот на истекот на рокот за доставување на понуди. Ако во тендерската документација поинаку не е определено, рокот за донесување на одлука за избор на најповолна понуда изнесува 30 дена.

Ако концедентот не донесе одлука за избор на најповолна понуда и нема да ја достави на понудувачот во пропишаниот рок, понудувачот има право на жалба поради непочитување на законските рокови.

Член 37
Содржина на одлуката за избор на најповолна понуда

Одлуката за избор на најповолна понуда содржи:

- назив на концедентот со број и датум на одлуката за започнување на постапката за доделување на договор за концесија на добра од општ интерес,
- образложение на причините за избор на најповолен понудувач,
- назив на понудувачот со бројот и датумот на поднесување на понудата,
- предмет на концесијата на добра од општ интерес,
- местото на вршење на предметот на концесијата на добра од општ интерес,
- времетраење на договорот за концесија на добра од општ интерес,
- посебни услови утврдени во тендерската документација кои понудувачот треба да ги исполнува во текот на времетраењето на концесијата на добра од општ интерес,
- висината на концесионскиот надоместок кој го плаќа концесионерот за доделената концесија на добра од општ интерес или основот за утврдување на износот на надоместокот за концесијата кој треба да го плаќа концесионерот, доколку истиот е предвиден,
- рокот во кој најповолниот понудувач е должен да го потпише договорот за концесија на добра од општ интерес со концедентот,
- надлежен орган за склучување на договорот за концесија на добра од општ интерес,
- надлежен орган за спроведување и вршење надзор над доделената концесија на добра од општ интерес и
- правна поука.

Одлуката за избор на најповолна понуда може да содржи и други податоци во согласност со тендерската документација и поднесената понуда.

Член 38
Одлука за поништување на постапката за доделување на концесија на добра од општ интерес

Концедентот ќе ја поништи постапката за доделување на концесија на добра од општ интерес, ако:

- се дознаат такви околности, кои доколку би биле познати пред започнување на постапката за доделување на концесија на добра од општ интерес не би се објавил јавниот повик за доделување на концесијата, или јавниот повик суштински би се разликувал или
- нема ниту една пристигната понуда до истекот на рокот за доставување на понуди или
- нема доставено ниту една прифатлива понуда.

Концедентот може да ја поништи постапката за доделување на концесија на добра од општ интерес ако до истекот на рокот за доставување на понуди пристигне само една понуда, односно ако во текот на евалуацијата на понудите остане само една прифатлива понуда.

Концедентот е должен без одлагање да му ја достави на секој понудувач одлуката за поништување на постапката за доделување на концесијата на добра од општ интерес со копија од записникот и извештајот за евалуација, на начин со кој може да се докаже доставата.

Од денот на доставата на одлуката за поништување на постапката за доделување на концесија на добра од општ интерес на секој понудувач, почнува да тече рокот од 15 дена за поднесување на жалба.

Нова постапка за доделување на концесија на добра од општ интерес може да се поведе откако одлуката за поништување на постапката за доделување на концесијата ќе стане конечна.

Одлуката за поништување на постапката за доделување на концесија на добра од општ интерес се објавува во "Службен весник на Република Македонија".

ГЛАВА III

**ДОГОВОР ЗА КОНЦЕСИЈА НА ДОБРА ОД ОПШТ
ИНТЕРЕС И ДОГОВОР ЗА ВОСПОСТАВУВАЊЕ
НА ЈАВНО ПРИВАТНО ПАРТНЕРСТВО**

Член 39

Период на договорот

Договорите предвидени со овој закон се склучуваат за период до 35 години сметано од денот на склучувањето на договорот, односно од денот на влегувањето во сила на договорот, ако овој датум се разликува од претходниот, доколку со посебен закон поинаку не е предвидено.

При определување на рокот од ставот 1 на овој член се земаат предвид финансиско-економските показатели и техничко и/или технолошките специфичности на предметот на договорот, врз основа на физибилити студијата за оправданоста на доделување на концесијата на добра од општ интерес или договорот за воспоставување на јавното приватно партнерство.

Член 40

Склучување на договор

Договорот за концесија на добра од општ интерес или договорот за воспоставување на јавно приватно партнерство го потпишува концедентот, односно јавниот партнер и избраниот најповолен понудувач.

Договорите предвидени со овој закон се изготвуваат во согласност со тендерската документација, огласот или јавниот повик и одлуката за избор на најповолна понуда.

Владата на Република Македонија може да овласти министер од соодветната област да го склучи договорот за концесија на добра од општ интерес и договорот за воспоставување на јавно приватно партнерство, во име на Владата на Република Македонија.

Советот на општината, Советот на градот Скопје и советот на општината во градот Скопје може да го овласти градоначалникот да го склучи договорот за концесија на добра од општ интерес и договорот за воспоставување на јавно приватно партнерство.

Ако избраниот најповолен понудувач се откаже од склучување на договорот концедентот, односно јавниот партнер може да го склучи договорот со второрангираниот понудувач.

Владата на Република Македонија ја пропишува содржината на договорите предвидени со овој закон.

Член 41

Измени на договорот

Договорите предвидени со овој закон може да се изменат со склучување на анекс на договор, доколку оваа можност е изричито предвидена во тендерската документација.

Анекс договорот го склучува органот кој го претставува концедентот или јавниот партнер.

Анекс договорот може да биде склучен по иницијатива на концедентот или јавниот партнер особено во следниве случаи:

- настанување на опасност по националната безбедност и одбрана на земјата, загрозување на животната средина, природата и човековото здравје и објектите за јавен ред,
- пропаѓање на објектот на концесијата или објектот на јавно приватно партнерство, или при објективна невозможност за негово користење, во случај на настанување на виша сила,
- при промена на соодветните прописи,

- други случаи кои водат кон промена на фактичкиот или правниот основ за користење на објектот или за обезбедување на услугата, или на извршување на концесиската дејност и

- други случаи определени со посебни закони.

Во случај на промена на суштинските услови од договорот, кои не биле предвидени во тендерската документација, ќе се пристапи кон спроведување на нова постапка за доделување на договор.

Без нарушување на одредбата од членот 47 од овој закон, терминот "суштински услови" се однесува на таквите услови кои, доколку би биле предвидени во првичниот оглас или во тендерската документација, ќе им овозможеле на понудувачите да поднесат суштински поинаква понуда, како и кога измените би го надминале обемот на договорот во таа мера што со овие измени би се опфатиле и услугите кои првично не биле опфатени.

Член 42

Пренос

Договорот за концесија на добра од општ интерес или договорот за воспоставување на јавно приватно партнерство може да се пренесе со писмена согласност од концедентот, односно јавниот партнер, под услови утврдени во договорот и без нарушување на времетраењето на договорот, доколку со посебен закон поинаку не е предвидено.

Во договорот за концесија на добра од општ интерес или договорот за воспоставување на јавно приватно партнерство може да се предвиди пренос на правата и обврските од договорот, од концесионерот или приватниот партнер во корист на заемодавачите, како средство за обезбедување на нивните побарувања од концесионерот или приватниот партнер, под услов со тоа да не се загрозува континуираното работење и/или давањето услуга, квалитетното вршење на дејноста, како и цената.

Во случај на пренос на договорот за концесија на добра од општ интерес или договорот за воспоставување на јавно приватно партнерство, концедентот или јавниот партнер склучува договор за пренос со субјектот на кој се врши преносот на договорот за концесија на добра од општ интерес или договорот за воспоставување на јавно приватно партнерство под услови и на начин утврдени во постоечкиот договор за концесија на добра од општ интерес или договорот за воспоставување на јавно приватно партнерство.

Преносот на акции или удели од концесионерот или приватниот партнер во ДПН заради извршување на концесијата или јавно приватно партнерство, не може да се изврши без писмена согласност од концедентот, односно јавниот партнер.

Член 43

Случаи на престанок на концесија и јавно приватно партнерство

Концесијата или јавно приватно партнерство престанува да важи со:

- истекот на рокот на важењето на договорот за концесија на добра од општ интерес или договорот за воспоставување на јавно приватно партнерство,
- едностран раскин на договорот за концесија на добра од општ интерес или договорот за воспоставување на јавно приватно партнерство од страна на концедентот или јавниот партнер,
- едностран раскин на договорот за концесија на добра од општ интерес или договорот за воспоставување на јавно приватно партнерство од страна на концесионерот или приватниот партнер,

- спогодбено раскинување на договорот,
- стечај или ликвидација на концесионерот или приватниот партнер, ако со договорот за концесија на добра од општ интерес или договорот за воспоставување на јавно приватно партнерство поинаку не е предвидено и

- други случаи предвидени со закон и договорот за концесија на добра од општ интерес или договорот за воспоставување на јавно приватно партнерство.

Член 44

Едностран раскин на договорот за концесија на добра од општ интерес или договорот за воспоставување на јавно приватно партнерство од страна на концедентот или јавниот партнер

Во случај на битна повреда на обврските од концесионерот или приватниот партнер предвидени во договорот концедентот, односно јавниот партнер може еднострано да го раскине договорот согласно со одредбите на овој член.

Едностраниот раскин на договорот од ставот 1 на овој член може да настане кога:

- дејноста пренесена со договорот се врши на несоодветен или неквалитетен начин, имајќи ги предвид правилата, параметрите и други услови со кои е утврдено соодветно вршење на дејноста утврдена со договорот,

- концесионерот или приватниот партнер на друг начин извршил битна повреда на одредбите од договорот или на законите и прописите што се применуваат врз договорот,

- концесионерот или приватниот партнер го прекинал или предизвикал прекиноот на вршењето на дејноста,

- концесионерот или приватниот партнер ги загубил економските, техничките или оперативните способности потребни за вршење на дејноста согласно со посебен закон и договорот и

- концесионерот или приватниот партнер не постапил по изречените мерки во постапката на надзор спроведена согласно со посебен закон.

Едностраниот раскин се врши со одлука на концедентот или јавниот партнер во која се наведуваат причините заради кои се раскинува договорот и правата на концесионерот или приватниот партнер по донесената одлука.

Концедентот или јавниот партнер е должен, во рок од 15 дена пред донесувањето на одлуката за раскин на договорот, писмено да го извести концесионерот или приватниот партнер за повредите од ставот 2 на овој член и да го повика да ги исправи пропустите во однесувањето за да се обезбеди почитување на договорот во рокот утврден со известувањето. Рокот мора да биде доволен за да му овозможи на концесионерот или приватниот партнер да постапи по известувањето.

Член 45

Едностран раскин на договорот за концесија на добра од општ интерес или договорот за воспоставување на јавно приватно партнерство од страна на концесионерот или приватниот партнер

Во случај на битна повреда на обврските од концедентот или јавниот партнер предвидени во договорот, концесионерот или приватниот партнер може еднострано да го раскине договорот согласно со одредбите на овој член.

Едностраниот раскин на договорот од ставот 1 на овој член настанува кога:

- концедентот или јавниот партнер не ги извршува обврските кои произлегуваат од договорот и

- концедентот или јавниот партнер на друг начин извршил битна повреда на одредбите од договорот или на законите и прописите што се применуваат врз договорот.

Концесионерот или приватниот партнер е должен, во рок предвиден во договорот, пред едностраниот раскин на договорот, писмено да го извести концедентот или јавниот партнер за повредите од ставот 2 на овој член и да го повика да ги исправи пропустите за да обезбеди почитување на договорот во рокот утврден со известувањето.

По истекот на рокот од ставот 3 на овој член, доколку концедентот или јавниот партнер не ги отстранил утврдените повреди, договорот ќе се смета за раскинат.

Член 46

Спогодбено раскинување на договорот за концесија на добра од општ интерес или договорот за воспоставување на јавно приватно партнерство

Концедентот или јавниот партнер и концесионерот или приватниот партнер можат спогодбено да го раскинат договорот заради повреда на договорните обврски од страна на концедентот или јавниот партнер, односно концесионерот или приватниот партнер согласно со важечките прописи и според одредбите на договорот.

Член 47

Правила за доделување на дополнителни работи и услуги на концесионери за јавна работа и концесионери за јавна услуга

Во случај кога јавното приватно партнерство се спроведува како концесија за јавна работа или концесија за јавна услуга, јавниот партнер може, без спроведување на нова постапка, да додели дополнителни работи или услуги коишто не биле вклучени во основниот договор но кои, поради непредвидени околности, станале неопходни за реализација на предметната работа или услуга, која јавниот партнер ја доделил на приватен партнер, под услов договорот да се додели на приватниот партнер што ја извршува таквата работа:

- кога таквите дополнителни работи или услуги не може технички или економски да се одделат од основниот договор без големи нарушувања за јавниот партнер или

- кога таквите работи или услуги, иако можат да се одделат од реализацијата на основниот договор, исклучиво се неопходни за неговото завршување.

Вредноста на договорите доделени за дополнителни работи или услуги не може да надмине 50% од вредноста на основниот договор за концесија за јавна работа или концесија за јавна услуга.

Член 48

Подизведување

Јавниот партнер може да бара:

- приватниот партнер да додели на трети страни договори што претставуваат најмалку 30% од вкупната вредност на договорот за воспоставување на јавно приватно партнерство, спроведен како концесија за јавна работа или концесија за јавна услуга, во исто време давајќи им можност на понудувачите да го зголемат овој минимален процент кој ќе се утврди во договорот или

- од понудувачите во нивните понуди да го наведат процентот од вкупната вредност на договорот за воспоставување на јавно приватно партнерство кои тие планираат да ги доделат на трети страни.

Член 49
Планирање на средства

Вкупниот износ на средства до кои јавниот партнер може да преземе финансиски обврски во дадената година поврзани со договорите за воспоставување на јавно приватно партнерство, треба да биде утврден со буџетот на јавниот партнер.

Јавниот партнер при донесување на буџетот мора да ги земе предвид:

- трошоците потребни за покривање на обврските кои произлегуваат од договорите за воспоставување на јавно приватно партнерство,
- ефектите на наградување, времена суспензија (прекин) или ограничување на потфатот, кои може да произлезат од договорите за воспоставување на јавно приватно партнерство и
- трошоците за компензација (надоместување) за приватниот партнер, кои можат да произлезат од договорот за воспоставување на јавно приватно партнерство.

Член 50
Барање за одобрување на средства

Доколку врз основа на физибилити студијата за оправданоста на доделување на договор за воспоставување на јавно приватно партнерство се утврди дека за реализација на договорот за воспоставување на јавно приватно партнерство се потребни финансиски средства од Буџетот на Република Македонија, потребно е за истото пред донесување на одлуката за започнување на постапката, да се добие согласност од Министерството за финансии.

Член 51
Примена на Законот за облигационите односи

За сите прашања кои се однесуваат на договорите утврдени со овој закон, што не се уредени со овој закон се применуваат одредбите од Законот за облигационите односи.

Член 52
Правила што се применуваат на договорите за работа доделени на трети страни од страна на приватни партнери кои спроведуваат јавно приватно партнерство кое се остварува како концесија за јавна работа

Овие правила се применуваат на приватните партнери кои спроведуваат јавно приватно партнерство кое се остварува како концесија за јавна работа, кои не се договорни органи согласно со Законот за јавните набавки.

Кога приватниот партнер кој спроведува јавно приватно партнерство кое се остварува како концесија за јавна работа доделува договор за работа со проценета вредност над 3.000.000 евра во денарска противвредност без данок на додадена вредност (ДДВ) ќе ги применува следниве правила:

1) приватниот партнер кој спроведува јавно приватно партнерство кое се остварува како концесија за јавна работа, во "Службен весник на Република Македонија" задолжително објавува оглас за намерата да додели договор за работи на трети страни на образец кој го пропишува Владата на Република Македонија;

2) рокот за поднесување на пријавите за учество го утврдува приватниот партнер кој не смее да е пократок од 37 дена од денот на објавувањето на огласот;

3) рокот за поднесување на понудите го утврдува приватниот партнер кој спроведува јавно приватно партнерство кое се остварува како концесија за јавна

работа, кој не смее да е пократок од 40 дена од денот на објавувањето на огласот, односно од доставувањето на поканиите за поднесување на понуди;

4) по исклучок на точките 2 и 3 на овој став, во случај кога за доставување на барањето за учество и понудите се користат електронски средства, соодветно се применува Законот за јавните набавки на скратувањето на роковите наведени во точките 2 и 3 на овој став и

5) роковите за доставување на пријави за учество и понуди се продолжуваат на начин што сите заинтересирани правни и физички лица можат да ги добијат сите информации кои им се потребни, во следниве случаи, ако:

- тендерската документација и сите дополнителни информации не се обезбедат во предвидените рокови или
- не се обезбеди посета и увид на местото на изградба и местото каде што се сместени документите кои се неопходни за изготвување на понудите.

Вредноста на договорите од ставот 1 на овој член се пресметува според прописите кои ги регулираат јавните набавки.

Групи на друштва формирани со цел да им се додели договорот за воспоставување на јавно приватно партнерство кој се остварува како концесија за јавна работа од ставот 1 на овој член, како и друштва поврзани со нив, нема да се сметаат за трети страни, во смисла на овој член.

Поврзано друштво претставува друштво:

- врз кое приватниот партнер кој спроведува јавно приватно партнерство кое се остварува како концесија за јавна работа има директно или индиректно доминантно влијание,

- кое може да врши доминантно влијание врз приватниот партнер кој спроведува јавно приватно партнерство кое се остварува како концесија за јавна работа или

- кое заедно со приватниот партнер кој спроведува јавно приватно партнерство кое се остварува како концесија за јавна работа е предмет на доминантно влијание на друго друштво.

Доминантно влијание постои кога едниот субјект директно или индиректно:

- е сопственик на поголемиот дел од капиталот во другиот субјект,
- го контролира мнозинството гласови врз основа на акциите и уделите издадени од страна на другиот субјект или
- може да назначи повеќе од половина членови во органите на управување или во органот на надзор.

Целосна листа на вакви друштва ќе биде вклучена во понудата поднесена во постапката за доделување на договор за воспоставување на јавно приватно партнерство кој се остварува како концесија за јавна работа. Оваа листа се ажурира доколку има последователни промени во врските меѓу друштвата.

ГЛАВА IV

НАДЗОР

Член 53
Надзор

Концедентот и јавниот партнер вршат постојан и редовен надзор на спроведувањето на концесијата на добра од општ интерес или договорот за воспоставување на јавното приватно партнерство и реализацијата на доделениот договор, како и на почитувањето на обврските од страна на концесионерот или приватниот партнер согласно со закон и предметниот договор.

ГЛАВА V
ПРАВНА ЗАШТИТА

Член 54
Правна заштита

На сите постапки за доделување на договори согласно со овој закон правната заштита се обезбедува согласно со Законот за јавните набавки.

ГЛАВА VI
ИЗВЕШТАЈ И РЕГИСТАР НА ДОДЕЛЕНИ
ДОГОВОРИ

Член 55
Извештај за незавршена постапка

За секоја започната, но незавршена постапка за доделување на договор за воспоставување на јавно приватно партнерство, органот надлежен за спроведување на предметниот договор изготвува писмен извештај кој го доставува до Министерството за економија.

Владата на Република Македонија ги пропишува формата и содржината на извештајот од ставот 1 на овој член.

Член 56
Регистар на доделените договори

За договорите за воспоставување на јавно приватно партнерство, доделени согласно со овој закон се води регистар.

Регистарот од ставот 1 на овој член го води Министерството за економија.

Податоците за секој доделен договор од ставот 1 на овој член, во рок од 30 дена од денот на склучувањето на договорот се доставуваат на посебен образец до Министерството за економија.

Регистарот се објавува на веб страницата на Министерството за економија.

Владата на Република Македонија ги пропишува формата, содржината и начинот на водење на регистарот од ставот 1 на овој член и формата и содржината на образецот од ставот 3 на овој член.

Член 57
Известување за измени на договорот

Јавниот партнер е должни во рок од 30 дена од денот на настанатите измени на договорот за воспоставување на јавно приватно партнерство, доделен согласно со овој закон, да ги пријави сите измени во врска со предметниот договор до Министерството за економија, на образецот од членот 56 од овој закон.

ГЛАВА VII
ПРЕОДНИ И ЗАВРШНИ ОДРЕДБИ

Член 58
Примена на одредбите

На постапките за доделување на концесија на добра од општ интерес и за доделување на договор за воспоставување на јавно приватно партнерство и на постапките за правна заштита започнати пред започнувањето на примената на овој закон, како и на договорите склучени пред започнувањето на примената на овој закон, ќе се применуваат одредбите од Законот за концесии и други видови на јавно приватно партнерство ("Службен весник на Република Македонија" број 7/2008, 139/2008, 64/2009 и 52/10).

Член 59
Прописи за извршување на Законот

Подзаконските прописи пропишани со овој закон ќе се донесат во рок од три месеци од денот на влегувањето во сила на овој закон.

Член 60
Обврска за усогласување

Посебните закони од областа на концесиите ќе се усогласат со одредбите од овој закон во рок од шест месеци од денот на влегувањето во сила на овој закон.

Член 61
**Продолжување со работа на Советот за јавно
приватно партнерство**

Советот за јавно приватно партнерство формиран согласно со Законот за концесии и други видови на јавно приватно партнерство ("Службен весник на Република Македонија" број 7/2008, 139/2008, 64/2009 и 52/10), ќе продолжи да работи согласно со одредбите од овој закон до формирање на Советот согласно со овој закон.

Членовите на Советот ќе се именуваат во рок од 30 дена од денот на започнувањето на примената на овој закон.

Член 62
Обврска за доставување на податоци

За сите договори за воспоставување на јавно приватно партнерство, склучени согласно со Законот за концесии и други видови на јавно приватно партнерство ("Службен весник на Република Македонија" број 7/2008, 139/2008, 64/2009 и 52/10), субјектите од членот 4 точка 5 од овој закон се должни да достават податоци за истите до Министерството за економија, во рок од шест месеци од денот на влегувањето во сила на овој закон.

Член 63
Престанок на примена

Со денот на започнување на примена на овој закон престанува да важи Законот за концесии и други видови на јавно приватно партнерство ("Службен весник на Република Македонија" број 7/2008, 139/2008, 64/2009 и 52/10).

Член 64
Влегување во сила

Овој закон влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“, а ќе започне да се применува од 15 март 2012 година.

**L I G J
PËR KONCESIONE DHE PARTNERITET PUBLIK
PRIVAT**

KREU I
DISPOZITA TË PËRGJITHSHME

Neni 1
Lenda

Me këtë ligj rregullohet ndarja e koncesioneve të të mirave me interes të përgjithshme dhe marrëveshjeve për vendosjen e partneritetit publik privat, mbrojtja juridike për

secilin person me të cilin ka ose ka pasur interes për marrjen e marrëveshjes së tillë dhe që ka rrezikuar ose rrezikon të jetë i dëmtuar në procedurën për ndarjen e kësaj marrëveshje, si dhe çështje tjera në lidhje me koncesionin e të mirave me interes të përgjithshëm dhe marrëveshjeve për vendosjen e partneritetit publik privat.

Neni 2 Qellimi

Qellimi i këtij ligji është të mundësohet angazhim për financim të koncesionit të të mirave me interes të përgjithshëm dhe marrëveshjes për vendosjen e partneritetit publik privat në bazë të parimeve të barazisë, transparencës, mosdiskriminimit, proporcionalitetit, pranimit të ndersjelle, mbrojtjes së mjedisit jetësor dhe efikasitetit në procedure për lidhjen e marrëveshjes për koncesion të të mirave me interes të përgjithshëm dhe marrëveshjes për vendosjen e partneritetit publik privat, si dhe kryerjen e punëve kualitative dhe efikase të shërbimeve nga marrëveshja e lidhur për koncesion dhe marrëveshjes për vendosjen e partneritetit publik privat.

Neni 3

Zbatimi i dispozitave nga krerët I, II, III, IV, V dhe VI

Dispozitat e kreut I, II, III, IV dhe V të këtij ligji kane të bëjë dhe zbatohen në ndarjen e marrëveshjeve për vendosjen e partneritetit publik privat dhe koncesioneve të të mirave me interes të përgjithshëm, ndërsa dispozitat e Kreut II të këtij ligji kanë të bëjnë dhe zbatohen vetëm në ndarjen e koncesioneve të të mirave me interes të përgjithshëm, e dispozitat e Kreut VI të këtij ligji kanë të bëjnë dhe zbatohen vetëm në ndarjen e marrëveshjes për vendosjen e partneritetit publik privat.

Neni 4 Definicione

Kuptimi i shprehjeve të definuara në ligjin për furnizime publike në mënyrë adekuate do të zbatohet edhe në këtë ligj, nëse me këtë ligj nuk është përcaktuar ndryshe.

Shprehje të veçanta të përdorura në këtë ligj e kane kuptimin si vijojnë:

1. "Koncesion për punë publike" është marrëveshje e llojit të njëjtë si marrëveshja për furnizime publike të punëve, përveç se kompensimi për ato punë përmbahet në të drejtën e shfrytëzimit të atyre punëve ose nga ajo e drejte së bashku me pagesën;

2. "Koncesion për shërbim publik" është marrëveshje e llojit të njëjtë si marrëveshja për furnizime publike të shërbimeve, përveç se kompensimi për ato shërbime përmbahet në të drejtën e shfrytëzimit të atyre shërbimeve ose nga ajo e drejtë së bashku me pagesën;

3. "Koncesion i të mirave me interes të përgjithshëm" është marrëveshja e ndryshme nga koncesioni për punë publike dhe koncesioni për shërbime publike e cila për lende e ka ndarjen e të drejtës të shfrytëzimit të të mirave me interes të përgjithshëm;

4. "Partneritet publik privat" e ka kuptimin siç është më tej e përshkruar në këtë ligj;

5. "Partner publik" është personi juridik i cili ndan marrëveshje për vendosjen e partneritetit publik privat, si vijon:

- Republika e Maqedonisë,
- komuna, qyteti i Shkupit dhe komunat në qytetin e Shkupit,

- ndermarrje publike, institucione publike, shoqëri tregtare të themeluara nga Republika e Maqedonisë, komuna, qyteti i Shkupit dhe komunat në qytetin e Shkupit dhe shoqëri në bazë të cilave shteti ose organi i komunës, qyteti i Shkupit dhe komunat në qytetin e Shkupit kanë ndikim direkt ose indirekt përmes pronësisë mbi to, respektivisht po-

sedojne pjesë më të madhe nga kapitali i shoqërisë, kanë shumice votash të aksionarëve/bashkëpronarëve dhe emerojne më shumë se gjysmën e anëtarëve të këshillit drejtues ose mbikëqyrës, respektivisht organeve drejtuese të shoqërisë dhe

- persona tjerë juridikë të cilët në pajtim me ligjin kryejnë autorizime publike në pjesën e kryerjes së autorizimeve publike;

6. "Koncedent" është subjekti i cili ndan koncesion të të mirave me interes të përgjithshëm, si vijon:

- Republika e Maqedonisë dhe
- komuna, qyteti i Shkupit dhe komunat në qytetin e Shkupit;

7. "Partner privat" është personi juridik vendas ose i huaj ose personi fizik ose konzorciumi me të cilin partneri publik lidh marrëveshje për vendosjen e partneritetit publik privat, ose që për atë qëllim themelon Shoqëri për dedikim të veçantë;

8. "Koncesionar" është personi juridik ose fizik vendas ose i huaj ose konzorciumi me të cilin lidhet marrëveshja për koncesion për të mira me interes të përgjithshëm ose që për atë qëllim themelon Shoqëri për dedikim të veçantë;

9. "Operator ekonomik" është secili person juridik ose fizik vendas ose i huaj ose grup personash të tillë që në treg ofron mallra, shërbime ose punë;

10. "Ofertues" është çdo operator ekonomik i cili ka paraqitur ofertë;

11. "Nenshkrues i autorizuar" është personi i autorizuar nga partneri publik ose koncedenti që të lidhë marrëveshje për vendosje të partneritetit privat publik ose marrëveshje për koncesion të të mirave me interes të përgjithshëm;

12. "Kompetence" janë autorizime dhe detyra dhe udhëzime në kryerjen e funksioneve dhe realizimin e detyrave të koncedentit respektivisht partnerit publik;

13. "Ligj i veçantë" është ligji me të cilin rregullohet çështja lidhur me koncesionet që ndahen në sferën që e rregullon ai ligj;

14. "Shoqëri për dedikim të veçantë" është shoqëri tregtare që mund ta themelojë partneri privat ose koncesionari me qëllim të lidhjes së marrëveshjes për vendosjen e partneritetit publik privat ose koncesionit të të mirave me interes të përgjithshëm dhe/ose për realizimin e partneritetit privat publik ose koncesionit të të mirave me interes të përgjithshëm (në tekstin e më poshtëm: "SHDV");

15. "Konzorcium" është grupi i operatorëve ekonomike të cilët së bashku paraqesin oferta ose kërkesat për pjesëmarrje, pa paraqitur me këtë rast formë të veçantë juridike;

16. "Oferte e pranueshme" është oferta e cila është paraqitur në afatin e caktuar dhe për të cilën është konstatuar se në tërësi i plotëson të gjitha kërkesat e dokumentacionit të tenderit dhe specifikimet teknike dhe përgjigjet në të gjitha kriteret, kushtet dhe kërkesat eventuale për aftësi dhe ofertuesve;

17. "Ndërtim" është realizimi i aktiviteteve ndërtimore ose ndërtimi i objektit, dizajni dhe kryerja e aktiviteteve për ndërtim ose dizajni dhe ndërtimi i objektit ose realizimi me çfarëdo mjetesh ndërtimore të cilat i përgjigjen kërkesave të caktuara nga partneri publik dhe që vetvetiu i plotëson funksionet e caktuara teknike dhe ekonomike dhe

18. "Objekt" është rezultati i ndërtimit ose infrastrukture ekzistuese publike në pronësi ose e poseduar nga partneri publik ose infrastrukturë publike e cila do të realizohet sipas marrëveshjes për vendosjen e partneritetit publik privat.

Neni 5 Partneriteti Publik Privat

Partneritet Publik Privat do të thotë forma e bashkepunimit të marrëveshjes së rregulluar afatgjate mes partnerit publik dhe partnerit privat, e cila karakterizohet si vijon:

a) partneri privat e merr obligimin që të sigurojë shërbim publik për shfrytëzuesit përfundimtarë në sferën e kompetencës së partnerit publik dhe/ose obligimin që të si-

guroje për partnerin publik parakushte të domosdoshme për dhenien e shërbimeve publike shfrytëzuesve përfundimtarë dhe/ose aktiviteteteve nga kompetenca e tij;

b) me qëllim plotësimi të obligimeve nga pika a) të këtij neni, partneri privat mund të marrë obligim të:

- financioje, dizajnoje, ndërtojë dhe/ose rikonstruktore/rinovoje objekt të infrastrukturës publike, punojë dhe mirembaje objekt të ri dhe/ose rikonstruktore/rinovoje objekt të infrastrukturës publike ose

- shfrytëzoje, menaxhoje dhe mirëmbaje objekt ekzistues të infrastrukturës publike ose

- cfaredo kombinimi të obligimeve të lartpërmendura derisa kombinimi i atyre obligimeve është me qëllim të plotësimit të qëllimeve të vendosura në pikën a) të këtij neni,

v) gjatë marrjes së obligimit nga pika a) dhe b) të këtij neni, partneri privat zakonisht merr pjesë të konsiderueshme nga rreziqet lidhur me financimin, ndërtimin, kërkesen dhe/ose arritshmërinë e atyre veprimeve, menaxhimin, mirëmbajtjen dhe rreziqe teknike, në varshmëri nga marrëveshja gjatë vendosjes së partneritetit publik privat dhe përcaktohet nga rasti në rast;

g) secili partner në partneritetin publik privat për kohëzgjatjen e partneritetit publik privat do të marrë përgjegjësi për rreziqet e ndodhura të cilat janë në sferën e tij të ndikimit, ose përgjegjësia ndahet me qëllim arritjen optimale të menaxhimit të rrezikut për kohëzgjatjen e partneritetit, mes tjerash, me shfrytëzimin e aftësive menaxhuese, teknike, financiare dhe inovative të partnerit privat dhe me promovimin e shkëmbimit të shkathtësive dhe njohurisë përvones mes partnerit publik dhe privat, pa qenë kjo në kundërshtim me pikën v) të këtij neni;

d) në shkëmbim të obligimeve të marra partneri publik mund t'i ndajë partnerit privat koncesion për punë publike ose koncesion për shërbime publike, ose t'i kompensoje përmes pagimit;

gj) partneri publik gjithashtu mund t'i mundësojë partnerit privat të realizojë aktivitete të caktuara komerciale ekonomike, krahas obligimeve nga pika a) dhe b) të këtij neni, të përcaktuar në marrëveshje, por vetëm nëse nuk ekziston mënyrë tjetër e mundshme që të sigurohet nivel i domosdoshme në efikasitetin e çmimit në pjesëmarrje private dhe kthim të arsyeshëm të investimit dhe

e) partneri publik mund të bartë të drejta reale të caktuara të partnerit privat, të domosdoshme për realizimin së obligimeve të vendosura me marrëveshje.

Në varshmëri nga dedikimi i mjeteve për kompensim nga ana e partnerit publik për sigurimin e punëve publike dhe/ose shërbimit publik, si dhe ndarja e rreziqeve kryesore ekzistuese, partneriteti publik privat mund të vendoset si:

- 1) koncesion për punë publike ose
 - 2) koncesion për shërbime publike ose
 - 3) marrëveshje për furnizim publik të punës ose
 - 4) marrëveshje për furnizim publik të shërbimeve.
- Partneriteti publik privat vendoset me marrëveshje.

Neni 6

Marreveshje të kombinuara

Në rast të koncesionit për punë publike dhe koncesionit për shërbime publike që përfshin elemente të punës dhe shërbimit, përkatësisht marrëveshjes së kombinuara, element vendimtar për përcaktim nëse marrëveshja e tillë është koncesion për punë publike ose koncesion për shërbime publike, do të jetë nëse puna që duhet realizuar është lende kryesore e marrëveshjes, ose është vetëm dytësore në raport me lëndën kryesore të marrëveshjes.

Neni 7

Ndarja e ndihmës shtetërore

Gjate vendosjes së të drejtave dhe obligimeve të përbashkëta mes partnerit publik dhe partnerit privat ose koncedentit dhe koncesionarit, si dhe gjatë kohës së realizimit të lëndës së marrëveshjes, nuk mund të shkelen rregullat për ndarjen e ndihmës shtetërore.

Neni 8

Parime

Procedura për ndarjen e koncesionit të të mirave me interes të përgjithshëm dhe marrëveshjes për vendosje të partneritetit publik privat, zbatohet në pajtim me parimet e transparencës, mosdiskriminimit, proporcionalitetit, efikasitetit, trajtimit të barabartë dhe njohjes së ndërsjellë.

Neni 9

Kompensimi koncesionar

Kur koncesionari ose partneri privat ka obligim që t'i paguajë kompensim koncesionar koncedentit ose partnerit publik, shuma minimale e kompensimit përcaktohet në shpalljen për ndarjen e marrëveshjes, e në bazë të studimit fizibilitiv për arsyeshmërinë e ndarjes së koncesionit të të mirave me interes të përgjithshëm ose marrëveshjes për vendosjen e partneritetit publik privat, nëse me ligj të veçantë nuk është rregulluar ndryshe.

Neni 10

Perjashtime nga zbatimi

Dispozitat e këtij ligji që i rregullojnë procedurat për ndarje të koncesionit të të mirave me interes të përgjithshëm nuk zbatohen në raste kur koncesioni u ndahet subjekteve si vijojnë:

- ndermarrje publike, institucione publike, shoqëri tregtare të themeluara nga Republika e Maqedonisë, komuna, qyteti i Shkupit dhe komunat e qytetit të Shkupit dhe shoqëri në të cilat shteti ose organi i komunës, qyteti i Shkupit dhe komunat në qytetin e Shkupit kanë ndikim direkt ose indirekt përmes pronësisë mbi to, respektivisht posedojnë pjesë më të madhe nga kapitali i shoqërisë, kanë shumice votash të aksionarëve/bashkëpronarëve dhe e emerojnë më shumë se gjysmën e anëtarëve të këshillit drejtues ose mbikëqyrës, respektivisht organeve drejtuese të shoqërisë.

Në pagesën, respektivisht kompensimin e koncesionit në aspekt të marrëveshjeve nga paragrafi 1 i këtij neni, zbatohen dispozitat e përcaktuara me ligj të veçantë.

Neni 11

E drejta e pronësisë

Objektet e ndërtuara sipas partneritetit publik privat, duke përfshirë edhe shtesat dhe përmirësimet janë prone e partnerit privat, nëse nuk është paraparë ndryshe në marrëveshje për vendosjen e partneritetit publik privat.

Kushtet me të cilat do të rregullohen të drejtat e prone-sive nga paragrafi 1 i këtij neni, partneri publik duhet t'i parashohë në dokumentacionin e tenderit.

Kur marrëveshja për vendosjen e partneritetit publik privat ndërpritet, partneri privat është i obliguar që partnerit publik t'ia kthejë, respektivisht bartë në pronësi objektet e ndërtuara me partneritet privat publik, pa marrë parasysh nëse të njëjtat kanë qenë tërësisht ose pjesërisht të ndërtuara, rikonstruktura, konservuara, të pajisura ose të përmirësuara nga partneri privat, me kusht dhe në mënyrë të përcaktuar me marrëveshje për vendosjen e partneritetit publik privat, nëse nuk është paraparë ndryshe.

Të gjitha çështjet, duke i përfshirë edhe kushtet lidhur me të drejtat e pronësisë, si dhe standardet e nevojshme për kualitet janë lëndë e analizës së studimit fizibilitiv për arsyeshmëri të ndarjes së marrëveshjes për vendosjen e partneritetit publik privat dhe të njëjtat duhet të parashihen në dokumentacionin e tenderit, si dhe në marrëveshje.

Neni 12

Shoqeri për dedikim të veçantë

Shoqeria për dedikim të veçantë mund të marrë pjesë vetëm në realizimin e partneritetit publik privat ose koncesionit për të cilin është themeluar.

Kur partneri privat ose koncesionari themelon SHDV, partneri publik ose koncedenti, marrëveshjen për vendosjen e partneritetit publik privat ose marrëveshjen e të mirave me interes të përgjithshëm mund ta lidhë me SHDV-në.

Partneri publik ose koncedenti me vendim për fillimin e procedurës edhe në dokumentacionin e tenderit mund ta caktojë personin juridik ose konzorciumin që është zgjedhur si ofertues më i volitshëm të themelojë person juridik me seli në Republikën e Maqedonisë, i cili si partner privat ose si koncesionar do të lidhë marrëveshje për vendosjen e partneritetit publik privat, ose marrëveshje për koncesion të të mirave me interes të përgjithshëm.

Në rastin nga paragrafi 3 i këtij neni në dokumentacionin e tenderit do të caktohet forma e personit juridik (partnerit privat ose koncesionarit), lartësia e kapitalit, obligimet e ofertuesit më të volitshëm në lidhje me themelimin e tij, si dhe marrëdhëniet tjera mes ofertuesit më të volitshëm, personit juridik partner privat ose koncesionarit dhe partnerit publik ose koncedentit.

Neni 13

Keshilli për Partneritet Publik Privat

Qeveria e Republikës së Maqedonisë themelon Keshill për partneritet publik privat (në tekstin e më poshtëm: Keshilli) i përbërë nga 15 anëtarë, nga të cilët një është Kryetar dhe një Zëvendëskryetar i Keshillit.

Keshilli ka rol këshillëdhënës në Qeverinë e Republikës së Maqedonisë në sferën e partneritetit publik privat, e bën promovimin e partneritetit publik privat, propozon projekte për partneritet publik privat, si dhe jep iniciative me propozime për ndryshimet e dispozitave nga kjo sferë.

Anetaret e Keshillit janë përfaqësues nga Ministria e Ekonomisë, Ministria e Financave, Ministria e Transportit dhe Lidhjeve, Ministria e Shëndetësisë, Ministria e Arsimit dhe Shkencës, Ministria e Bujqësisë, Pylltarisë dhe Ekonomisë së Ujërave, Ministria e Mjedisit Jetësor dhe Planifikimit Hapësinor, Ministria e Kulturës, Sekretariati i Përgjithshëm i Qeverisë së Republikës së Maqedonisë - Kabineti i zëvendëskryetarit të Qeverisë i ngarkuar për çështje ekonomike dhe koordinim me resorët ekonomikë, Byroja për Furnizime Publike, BNJVL, bashkësia e biznesit, si dhe ekspertë të pavarur veçanërisht nga sfera e ekonomisë dhe drejtësisë, duke pasur parasysh përfaqësimin e drejte dhe adekuat të të gjitha grupeve nacionale dhe etnike në Republikën e Maqedonisë.

Keshilli miraton Rregullore për punën e vet.

Mandati i anëtarëve të Keshillit është katër vjet.

Anetaret e Keshillit për punën e tyre marrin kompensim për mbledhje të mbajtur.

Lartësine e kompensimit nga paragrafi 6 i këtij neni e përcakton Qeveria e Republikës së Maqedonisë.

Neni 14

Organi kompetent për partneritet publik privat

Organi kompetent për partneritet publik privat është Ministria e Ekonomisë e cila i kryen punët si vijojnë:

- zhvillon dhe zbaton masa dhe aktivitete me qëllim të arritjes dhe mbajtjes së sistemit tërësisht transparente dhe efikas për partneritet publik privat,

- e mban dhe mirëmban Regjistrin për marrëveshjet e ndara për vendosjen e partneritetit publik privat,

- përgatit propozime për ndryshimet e dispozitave nga sfera e partneritetit publik privat dhe jep instruksione për implementimin e këtij ligji,

- organizon dhe realizon edukim dhe trajnim në sferën partneritetit publik privat për të gjithë pjesëmarrësit në proces,

- ndjek, analizon dhe jep ndihmë dhe mendim profesional në pjesën e zbatimit të procedurave,

- i ndjek, analizon dhe studion tendencat aktuale evropiane dhe botërore, njohuritë dhe përvojën në sferën e partneritetit publik privat dhe

- kryen edhe punë dhe detyra tjera lidhur me partneritetin publik privat.

Neni 15

Zbatimi i Ligjit për furnizime publike dhe ligjeve tjera të veçanta

Dispozitat e ligjit për furnizime publike që kanë të bëjë me procedurat për ndarjen e marrëveshjeve për furnizim publik të punëve dhe marrëveshjeve për furnizim publik të shërbimeve, në mënyrë adekuate do të zbatohen edhe në procedurat për ndarjen e marrëveshjeve për vendosjen e partneritetit publik privat, përveç nëse kjo nuk është përcaktuar ndryshe me këtë ligj.

Procedurat për ndarjen e marrëveshjeve për vendosjen e partneritetit publik privat, partneri publik i zbaton si: procedurë e hapur, procedurë e kufizuar, procedurë me negociatë me publikim paraprak të shpalljes, ose dialog konkurrent, në pajtim me kushtet dhe në mënyrë të parapara në ligjin për furnizime publike.

Partneri publik mund të mos shfrytëzojë ankand elektronik që të ndajë marrëveshje për vendosjen e partneritetit publik privat.

Në procedurat për ndarjen e koncesionit të të mirave me interes të përgjithshëm zbatohen dispozitat e këtij ligji, si dhe dispozitat e ligjeve të veçanta me respektim të detyrueshem të principeve dhe parimeve themelore të përcaktuara në nenin 8 të këtij ligji.

Neni 16

Punë përgatitore për ndarjen e koncesionit të të mirave me interes të përgjithshëm dhe marrëveshjes për vendosjen e partneritetit publik privat

Punet përgatitore për ndarjen e koncesionit të të mirave me interes të përgjithshëm dhe marrëveshjes për vendosjen e partneritetit publik privat, i zbaton koncedenti ose partneri publik.

Punet përgatitore i përfshijnë në veçanti:

- formimin e Komisionit për zbatimin e procedurës për ndarjen e koncesionit të të mirave me interes të përgjithshëm ose marrëveshjes për vendosjen e partneritetit publik privat,

- përgatitjen e raportit për analizë paraprake për elementet themelore të projektit që janë tregues për natyrën e marrëveshjes që duhet të lidhet me qëllim vendosjen e partneritetit publik privat, duke e pasur parasysh definicionin për partneritet publik privat nga ky ligj,

- përpunimin e studimit fizibilitiv për arsyeshmerinë e ndarjes së koncesionit të të mirave me interes të përgjithshëm ose marrëveshjes për vendosjen e partneritetit publik privat,

- vlerësimin e ndikimit mbi mjedisin jetësor të koncesionit të të mirave me interes të përgjithshëm ose partneritetit publik privat dhe

- aktivitete tjera të domosdoshme për zbatimin e procedurës.

Qeveria e Republikës së Maqedonisë e përcakton përbajtjen e studimit fizibilitiv për arsyeshmërinë e koncesionit të të mirave me interes të përgjithshëm ose të partneritetit publik privat.

Neni 17
Fillimi i procedurës

Për fillimin e procedurës për ndarjen e koncesionit të të mirave me interes të përgjithshëm dhe marrëveshjes për vendosjen e partneritetit publik privat, koncedenti ose partneri publik merr vendim për fillimin e procedurës për ndarjen e koncesionit të të mirave me interes të përgjithshëm ose marrëveshjes për vendosjen e partneritetit publik privat.

Vendimin nga paragrafi 1 i këtij neni e merr koncedenti ose partneri publik në bazë të studimit nga neni 16 paragrafi 2 alineja 3 e këtij ligji.

Kur koncedenti ose partner publik është Republika e Maqedonisë, vendimin nga paragrafi 1 i këtij neni e merr Qeveria e Republikës së Maqedonisë, me propozim të ministrit kompetent për sferën në të cilën ndahet partneriteti publik privat ose koncesioni.

Kur koncedenti ose partner publik është komuna, qyteti i Shkupit ose komuna e qytetit të Shkupi, vendimin nga paragrafi 1 i këtij neni e merr këshilli i komunës, këshilli i qytetit të Shkupit ose këshilli i komunës së qytetit të Shkupit, me propozim të kryetarit të komunës, kryetarit të komunës së Shkupit ose kryetarit të komunës së qytetit të Shkupit.

Kur partner publik është njëri nga subjektet nga neni 4 pika 5, alinetë 3 dhe 4 të këtij ligji, vendimin nga paragrafi 1 i këtij neni e merr organi i menaxhimit, e për të njejtin jep pëlqim themeluesi.

Neni 18
Permbajtja e vendimit për fillimin e procedurës

Vendimi për fillimin e procedurës për ndarjen e koncesionit të të mirave me interes të përgjithshëm ose marrëveshjes për vendosjen e partneritetit publik privat i permban:

- arsyetimin për arsyeshmërinë e ndarjes së koncesionit të të mirave me interes të përgjithshëm ose marrëveshjes për vendosjen e partneritetit publik privat, duke përfshirë edhe arsyetimin për bazën e identifikimit të llojit të marrëveshjes, duke pasur parasysh definicionin për partneritetit publik privat të këtij ligji,

- theksimin e qëllimeve të tij,

- lenden e koncesionit të të mirave me interes të përgjithshëm të partneritetit publik privat dhe kushtet themelore për ndarjen e koncesionit të të mirave me interes të përgjithshëm ose marrëveshjes për vendosjen e partneritetit publik privat,

- në rast të marrëveshjes për vendosjen e partneritetit publik privat, llojin e procedurës së ligjit për furnizime publike, duke e pasur parasysh nenin 15 të këtij ligji,

- menyren dhe afatin në të cilin do të zbatohet procedura dhe

- lartësinë e kompensimit për lëshimin e dokumentacionit të tenderit.

Neni 19
Permbajtja e shpalljes për ndarjen e marrëveshjes për vendosjen e partneriteti publik privat

Ndarja e marrëveshjes për vendosjen e partneritetit publik privat kryhet nëpërmjet shpalljes.

Forma, përmbajtja dhe mënyra e publikimit të shpalljes për ndarjen e marrëveshjes për vendosjen e partneritetit publik privat që realizohet si marrëveshje për furnizim publik të punës si dhe marrëveshje për furnizim publik të shërbimit, është në pajtim me ligjin për furnizime publike dhe aktet e tij nënligjore.

Formen dhe përmbajtjen e shpalljes për ndarjen e marrëveshjes për vendosjen e partneritetit publik privat që realizohet si koncesion për punë publike ose si koncesion për

shërbime publike, i përcakton Qeveria e Republikës së Maqedonisë, e shpallet në pajtim me Ligjin për furnizime publike.

Shpallja për ndarjen e marrëveshjes për vendosjen e partneritetit publik privat që realizohet si koncesion për punë publike dhe koncesion për shërbime publike, në veçanti i përmban të dhënat si vijojnë:

- 1) emrin, adresën, numrin e faksit dhe postën elektronike të partnerit publik;

- 2) a) vendin e realizimit dhe

- (b) lëndën e koncesionit për punë publike ose koncesionit për shërbim publik, natyrën dhe vëllimin e punëve dhe/ose shërbimeve, si dhe sqarimin e arsyeshmërisë së ndarjes së koncesionit për punë publike dhe koncesionit për shërbim publik dhe shënimin e qëllimeve;

- 3) a) afatin kohor për parashtrimin të fletëparaqitjeve,

- b) adresën në të cilën ato duhet të dërgohen dhe

- v) gjuhën në të cilën doemos duhet të jenë të shkruara;

- 4) llojin e procedurës për ndarjen e marrëveshjes, në pajtim me nenin 15 të këtij ligji;

- 5) kompensimin për dokumentacionin e tenderit;

- 6) kushtet personale, teknike dhe financiare që duhet t'i plotësojnë kandidatët;

- 7) kriteri që do të zbatohet gjatë ndarjes së marrëveshjes;

- 8) nese është e nevojshme, pjesën minimale të punëve që do t'i ndahen palëve të treta, të rregulluara në pajtim me marrëveshjen nga neni 48 i këtij ligji;

- 9) nese është e nevojshme, shumën minimale të kompensimit për koncesion dhe/ose mënyrën në të cilën llogaritet kompensimi;

- 10) datën e publikimit të shpalljes dhe

- 11) emrin dhe adresën e organit kompetent për vendimarrje për ankesë, informatat për afatet perfundimtare për paraqitjen e ankesave dhe nese është e nevojshme emrin, adresën, telefonin, faksin dhe postën elektronike të personit nga i cili mund të merren informata.

Procedura për ndarjen e marrëveshjes për vendosjen e partneritetit publik privat e cila realizohet si koncesion për punë publike dhe koncesion për shërbime publike, llogaritet si e filluar me ditën e publikimit të shpalljes.

Për publikimin e shpalljeve nga ky nen, Byroja për Furnizime Publike paguan kompensim prej 100 eurosh në kundërvlerë me denarë, me kursin e mesëm të Bankës Popullore të Republikës së Maqedonisë në ditën e pagimit.

Neni 20
Komisioni për Zbatimin e Procedurës

Proceduren për ndarjen e koncesionit të të mirave me interes të përgjithshëm dhe marrëveshjes për vendosjen e partneritetit publik privat i zbaton Komisioni për Zbatimin e Procedurës (në tekstin e mëposhtëm: Komisioni), i formuar nga Qeveria e Republikës së Maqedonisë me propozim të ministrit kompetent për sferën për të cilën ndahet marrëveshja ose nga kryetari i komunës, kryetari i komunës së Shkupit ose kryetari i komunës në qytetin e Shkupit, ose nga organi i cili menaxhon te subjekti nga neni 4 pika 5 alinete 3 dhe 4 të këtij ligji.

Komisioni nga paragrafi 1 i këtij neni përbëhet nga kryetari dhe më së paku katër anëtarë dhe zëvendësit e tyre nga sfera e ekonomisë, drejtësisë dhe shkencave teknike dhe sfera tjera relevante, në varshmëri nga lënda e marrëveshjes. Në punën e Komisionit mund të marrin pjesë persona profesionalë të jashtëm, pa të drejtë vote.

Anëtarët e Komisionit nuk mund të jenë persona të cilët:

- janë në lidhje martesore, lidhje familjare deri në brez të dytë ose janë të lidhur me adoptim ose kujdestari me ofertuesin ose kandidatin, me autorizuesin e tij/saj ligjor, e në raste kur ofertuesi ose kandidati është subjekt juridik me anëtar të organeve të tyre drejtuese, mbikëqyrëse dhe organeve tjera,

- gjate tre viteve të fundit kanë qenë të punësuar ose kanë qenë anëtarë të organit të menaxhimit ose organeve të mbikëqyrjes të ofertuesit ose kandidatit,
- janë në lidhje tjetër ligjore me ofertuesin ose kandidatin dhe

- janë të dënuar për shkelje financiare, mashtrim ose korrupsion.

Komisioni në mbledhje punon në përbërje të plotë dhe vendimet i merr me shumicë votash.

Neni 21

Kompetenca e Komisionit

Komisioni i kryen punët si vijojnë:

- e përgatit dokumentacionin e tenderit, duke e përfshirë edhe projekt-marrëveshjen,
- i përcakton kriteret për ndarjen e marrëveshjes,
- organizon pranim të fletëparaqitjeve për pjesëmarrje dhe oferta,
- e përcakton aftësinë e kandidatëve dhe cakton kandidate që kanë të drejtë ta vazhdojnë pjesëmarrjen në procedurë,
- e përcakton aftësinë e ofertuesve,
- jep sqarime dhe dorëzon informata dhe dokumente plotësuese,
- i shqyrton dhe vlerëson ofertat dhe e bën radhitjen e ofertuesve me propozim që i pari i radhitur të jetë i zgjedhur,
- përgatit raport për evaluimin e ofertave,
- paraqet propozim për anulimin e procedurës dhe
- i kryen të gjitha punët tjera të nevojshme për zbatimin e procedurës.

KREU II

PROCEDURA PËR NDARJEN E KONCESIONIT TË TË MIRAVE ME INTERES TË PËRGJITHSHËM

Neni 22

Dokumentacioni i tenderit

Komisioni është i obliguar që ta përgatitë dokumentacionin e tenderit në afat të përcaktuar me vendim për fillimin e procedurës për ndarjen e koncesionit të të mirave me interes të përgjithshëm.

Komisioni mundet të përgatitë dokumentacionin e tenderit t'ia ngarkojë organizatës shkencore ose profesionale ose ekspertëve nga sfera adekuate.

Perpiluesi i dokumentacionit të tenderit nuk mund të marrë pjesë si ofertues në procedurën në të cilën i është dhene detyra të kryejë hulumtim, eksperimente, studime ose zhvillim lidhur me marrëveshjen në fjalë.

Komisioni mund të caktojë se të dhënat ose pjesë nga të dhënat e përmbajtura në dokumentacionin e tenderit llogariten për sekrete në pajtim me ligjin për informata të klasifikuar. Në rast të tillë pjesëmarrësit në procedurë janë të obliguar që të paraqesin deklaratë të bashkëngjitur me dokumentacionin me të cilin obligohet se nuk do t'i publikojë të dhënat të cilat llogariten si sekrete.

Qeveria e Republikës së Maqedonisë me propozim të ministrit kompetent për sferën në të cilën ndahet koncesioni i të mirave me interes të përgjithshëm, respektivisht kryetari i komunës, kryetari i qytetit të Shkupit ose kryetari i komunës në qytetin e Shkupit e miraton dokumentacionin e tenderit.

Neni 23

Permbajtja e dokumentacionit të tenderit

Në varshmëri nga natyra e koncesionit të të mirave me interes të përgjithshëm, dokumentacioni i tenderit i përmban elementet si vijojnë:

- emrin, adresën, numrin e telefonit, numrin e faksit dhe postën elektronike të koncedentit,

- lenden e koncesionit të të mirave me interes të përgjithshëm,

- qellimin e koncesionit të të mirave me interes të përgjithshëm,

- vendin dhe lokacionin në të cilin do të ndahet koncesioni i të mirave me interes të përgjithshëm,

- instruksionet në lidhje me përpunimin dhe paraqitjen e ofertave,

- periudhen për të cilën ndahet koncesioni i të mirave me interes të përgjithshëm,

- afatin për paraqitjen e ofertave,

- afatin për vlefshmërinë e ofertës,

- adresen në të cilën dorëzohen ofertat,

- llojet e garancive dhe kushtet e garancive,

- gjuhën në të cilën ofertat duhet të shkruhen,

- kushtet personale, profesionale dhe financiare të cilat duhet të plotësohen nga ana e ofertuesve dhe dokumentet me të cilat dëshmohet plotësimi i tyre,

- kriteret sipas të cilave kryhet zgjedhja e ofertave më të volitshme,

- emri dhe adresa e organit kompetent për zgjidhje të ankesave dhe afatet për paraqitjen e ankesave,

- shumen minimale të kompensimit koncesionar, nese e njëjta është paraparë dhe/ose mënyrën si është llogaritur kompensimi dhe

- informata tjera të rëndësishme në lidhje me lenden e koncesionit të të mirave me interes të përgjithshëm në pajtim me dispozitat dhe rregullat tjera profesionale.

Neni 24

Ndryshimi dhe plotësimi i dokumentacionit të tenderit

Koncedenti mund të kryejë ndryshime dhe plotësime të dokumentacionit të tenderit në pajtim me dispozitat e këtij ligji, me kusht që të njëjtat të mos jenë me rëndësi esenciale dhe janë të arritshme për pjesëmarrësit e interesuar më së voni 15 ditë para kalimit të afatit përfundimtar për paraqitjen e ofertave.

Nese konsiderohet e nevojshme nga ana e koncedentit, afati për paraqitjen e ofertave mund të vazhdohet në pajtim me ndryshimet e dokumentacionit të tenderit.

Neni 25

Kompensim për dokumentacionin e tenderit

Koncedenti nga ofertuesit mund të arkëtojë kompensim për lëshimin e dokumentacionit të tenderit.

Neni 26

Pyetje plotësuese lidhur me dokumentacionin e tenderit

Komisioni është i obliguar që të përgjigjet në të gjitha pyetjet plotësuese në lidhje me dokumentacionin e tenderit të parashtruar nga operatorët ekonomikë të cilët kanë marrë dokumentacion të tenderit, nëse ato pyetje janë parashtruar në afat prej 14 ditësh para kalimit të afatit për paraqitjen e ofertave.

Komisioni është i obliguar që përgjigjet e pyetjeve të parashtruara t'i dorëzojë për të gjithë operatorët ekonomike që e kanë marrë dokumentacionin e tenderit, pa u shenuar emri i operatorit ekonomik që e ka parashtruar pyetjen, por jo më vonë se shtatë ditë para kalimit të afatit për marrjen e ofertave.

Neni 27

Garancia për pjesëmarrje në procedurë

Pjesëmarrja në procedurë për dorëzimin e ofertave është e kushtëzuar me dhënie të garancisë nga ofertuesi në formë të mjeteve të depozituara ose garancisë bankare me vlerën që duhet të arrijë së paku 0,25% nga vlera e përcaktuar në dokumentacionin e tenderit.

Koncedenti është i obliguar që në afat prej shtatë ditësh pas lidhjes së marrëveshjes për koncesion për të mira me interes të përgjithshëm me ofertuesin më të volitshëm, ofertuesve tjerë që kanë marrë pjesë në procedurë për koncesion t'ua kthejë vlerën e depozituar, përkatësisht garancinë për pjesëmarrje në procedurë.

Garancia për pjesëmarrje në procedurë të ofertuesit më të volitshëm është e vlefshme deri në lidhjen e marrëveshjes, përkatësisht deri në parashtrimin e garancisë për realizim kualitativ të marrëveshjes, nëse kështu është përcaktuar me dokumentacionin e tenderit.

Garancia nga paragrafi 1 i këtij neni arkëtohet në dobi të koncedentit nëse ofertuesi i zgjedhur e refuzon ftesën që të lidhë marrëveshje për koncesion të të mirave me interes të përgjithshëm dhe nuk e nënshkruan marrëveshjen dhe nëse e tërheq ofertën para kalimit të periudhës së vlefshmerisë së saj.

Neni 28

Thirrja publike për ndarjen e koncesionit të të mirave me interes të përgjithshëm

Ndarja e koncesionit për të mira me interes të përgjithshëm bëhet me thirrje publike.

Thirrja publike për ndarjen e koncesionit për të mira me interes të përgjithshëm posaçërisht i përmban këto të dhëna:

- 1) lenden e koncesionit për të mira të përgjithshme:
 - natyrën dhe elementet e koncesionit të të mirave me interes të përgjithshëm dhe
 - vendin dhe lokacionin ku do të ndahet koncesioni i të mirave me interes të përgjithshëm;
- 2) periudhën për të cilën ndahet koncesioni për të mira me interes të përgjithshëm;
- 3) afatin e parashtrimit të ofertave;
- 4) adresën në të cilën dorëzohen ofertat;
- 5) gjuhen në të cilën ofertat duhet të shkruhen;
- 6) kriteret sipas të cilave bëhet zgjedhja e ofertes më të volitshme dhe
- 7) emrin dhe adresën e organit kompetent për zgjidhje të ankesave dhe afatet për paraqitjen e ankesave.

Thirrja publike për ndarjen e koncesionit për të mira me interes të përgjithshëm mund të përmbajë edhe të dhëna tjera të përcaktuara me ligj të posaçëm.

Thirrja publike për ndarjen e koncesionit për të mira me interes të përgjithshëm shpallet në "Gazetën Zyrtare të Republikës së Maqedonisë", ndërsa mund të shpallet edhe në gazetë ditore të vendit ose të huaj dhe në ueb faqen e koncedentit.

Neni 29

Menyra e dorëzimit të ofertave

Oferta dorëzohet në mënyrë dhe formë të përcaktuara me dokumentacionin e tenderit.

Të drejtë për dorëzimin e ofertave kanë operatorët ekonomike të cilët e kanë marrë dokumentacionin e tenderit.

Ofertuesi mund të parashtrorë vetëm një ofertë.

Neni 30

Afati i parashtrimit të ofertave

Afati i parashtrimit të ofertave zgjat së paku 30 dite nga dita e shpalljes së thirrjes publike për ndarjen e koncesionit të të mirave me interes të përgjithshëm në "Gazetën Zyrtare të Republikës së Maqedonisë".

Neni 31

Kritere për zgjedhjen e ofertës më të volitshme

Kriter për zgjedhjen e ofertës më të volitshme, mund të jetë:

- 1) oferta më e volitshme ekonomike e cila përmban elemente të lidhura me lëndën e koncesionit të të mirave me interes të përgjithshëm siç janë:

- kualiteti,
- karakteristikat teknike,
- karakteristikat ekologjike, funksionale dhe estetike dhe

- elemente tjera të përcaktuara në ligjin e veçantë me të cilin rregullohet lënda e koncesionit ose

2) kompensimi më lartë i ofruar për koncesionin.

Elementet e kriterit të ofertës më të volitshme ekonomike, si dhe numri maksimal i pikëve për çdo element në veçanti duhet të definohet qartë në thirrjen publike, konkretisht të jenë të lidhura me lëndën e koncesionit të të mirave me interes të përgjithshëm dhe pasi të përcaktohen, nuk mund të ndryshohen për tërë kohëzgjatjen e procedurës për ndarjen e marrëveshjes për koncesion të të mirave me interes të përgjithshëm.

Kur oferta më e volitshme zgjidhet në bazë të kriterit ofertë më e volitshme ekonomike, koncedenti është i obliguar që në dokumentacionin e tenderit të japë sqarim se si do t'i vlerësojë dhe zbatojë elementet e këtij kriteri.

Çdo element i kriterit ofertë më e leverdishme ekonomike bart numër maksimal të pikave të cilat përcaktohen në thirrjen publike, e në raste ekskluzive ku kjo nuk është e mundur, elementet paraqiten sipas radhtjes së vlefshmerisë së tyre.

Neni 32

Hapja publike e ofertave

Pas kalimit të afatit për dorëzimin e ofertave, Komisioni në mënyrë publike i hap ofertat në prezencë të përfaqësuesve të autorizuar të ofertuesve, në vend dhe kohë të caktuar me thirrje publike për ndarje të koncesionit për të mira me interesit të përgjithshëm.

Për hapjen publike të ofertave Komisioni përpilon procesverbal.

Neni 33

Evaluimi i ofertave

Komisioni e kryen evaluimin e ofertave vetëm për ata ofertues që i plotësojnë kushtet personale, profesionale dhe financiare të përcaktuara me dokumentacionin e tenderit.

Komisioni përcakton listë të ofertuesve në bazë të kriterëve të caktuara në thirrjen publike për ndarjen e koncesionit për të mira me interes të përgjithshëm, respektivisht në dokumentacionin e tenderit dhe jep propozim për zgjedhjen e ofertuesit më të volitshëm ose propozim për anulimin e procedurës për ndarjen e koncesionit për të mira me interesit të përgjithshëm.

Neni 34

Raporti për evaluim

Komisioni për çdo procedurë për ndarje të koncesionit për të mira me interes të përgjithshëm, përgatit raport me shkrim për evaluim me propozim për zgjedhjen e ofertes më të volitshme e cila nënshkruhet nga kryetari dhe anëtarët e Komisionit dhe dorëzohet te koncedenti.

Neni 35

Vendimi për zgjedhjen e ofertës më të volitshme

Në bazë të propozimit të Komisionit dhe raportit për evaluim, koncedenti dorëzon vendim për zgjedhjen e ofertes më të volitshme.

Vendimi për zgjedhjen e ofertës më të volitshme së bashku me kopjen e procesverbalit me shqyrtimin dhe vlerësimin e ofertës dhe raportit për evaluim, dorëzohet te secili ofertues pa prolongim, në mënyrë që dorëzimi të mund të dëshmohet.

Koncedenti nuk guxon ta nënshkruajë marreveshjen për koncesion për të mirat me interes të përgjithshëm para kalimit të afatit për parashtrimin e ankesës.

Afati për parashtrimin e ankesës është përcaktuar në vendimin për zgjedhjen e ofertës më të volitshme në pajtim me të dhënat e thirrjes publike për ndarjen e koncesionit për të mira me interes të përgjithshëm.

Marreveshja për koncesionin për të mira me interes të përgjithshëm mund të nënshkruhet kur vendimi për zgjedhjen e ofertës më të volitshme bëhet përfundimtar.

Vendimi për zgjedhjen e ofertës më të volitshme shpallet në "Gazetën Zyrtare të Republikës së Maqedonisë".

Neni 36

Afati për miratimin e vendimit për zgjedhjen e ofertës më të volitshme

Afati për miratimin e vendimit për zgjedhjen e ofertes më të volitshme fillon të rrjedhë me ditën e rrjedhjes së afatit për dorëzimin e ofertave. Nëse në dokumentacionin e tenderit nuk është përcaktuar ndryshe, afati për dorëzimin e vendimit për zgjedhjen e ofertës më të volitshme është 30 ditë.

Nese koncedenti nuk miraton vendim për zgjedhjen e ofertës më të volitshme dhe nuk ia dorëzon ofertuesit në afatin e përcaktuar, ofertuesi ka të drejtë ankese për mosrespektim të afateve ligjore.

Neni 37

Permbajtja e vendimit për zgjedhjen e ofertës më të volitshme

Permbajtja për zgjedhjen e ofertës më të volitshme i përmban:

- emrin e koncedentit me numrin dhe datën e vendimit për fillimin e procedurës për ndarjen e marrëveshjes për koncesion të të mirave me interes të përgjithshëm,

- arsyetimin e shkaqeve për zgjedhjen ofertuesit më të volitshëm,

- emrin e ofertuesit me numrin dhe datën e parashtrimin të ofertës,

- lenden e koncesionit për të mirat me interes të përgjithshëm,

- vendin e kryerjes së lëndës së koncesionit për të mira me interes të përgjithshëm,

- kohezgjatjen e marrëveshjes për koncesion për të mira me interes të përgjithshëm,

- kushtet e veçanta të përcaktuara në dokumentacionin e tenderit të cilat ofertuesi duhet t'i plotësojë gjatë kohezgjatjes së koncesionit për të mira me interes të përgjithshëm,

- lartësine e kompensimit të koncesionit që e paguan koncesionari për koncesionin e ndarë për të mira me interes të përgjithshëm, ose bazën për përcaktimin e shumës së kompensimit për koncesionin që duhet ta paguajë koncesionari, nëse e njëjta është paraparë,

- afatin në të cilin ofertuesi më i volitshëm është i obliguar ta nënshkruajë marrëveshjen për koncesion për të mira me interes të përgjithshëm, me koncedentin,

- organin kompetent për lidhjen e marrëveshjes për koncesion për të mira me interes të përgjithshëm,

- organin kompetent për zbatimin dhe kryerjen e mbi-keqyrjes mbi koncesionin e ndarë për të mira me interes të përgjithshëm dhe

- keshillen juridike.

Vendimi për zgjedhjen e ofertës më të volitshme mund të përmbajë edhe të dhëna tjera në pajtim me dokumentacionin e tenderit dhe ofertën e parashtruar.

Neni 38

Vendimi për anulimin e procedurës për ndarje të koncesionit për të mira me interes të përgjithshëm

Koncedenti do ta anulojë procedurën për ndarjen e koncesionit për të mira me interes të përgjithshëm, nëse:

- zbulohen rrethanat e atilla, të cilat po të kishin qene të njohura para fillimit të procedurës për ndarjen e koncesionit për të mira me interes të përgjithshëm, nuk do të shpallej thirrja publike për ndarjen e koncesionit, ose thirrja publike në mënyrë esenciale do të ndryshohej ose

- nuk ka asnjë ofertë të arritur deri në kalimin e afatit për dorëzimin e ofertave, ose

- nuk është dorëzuar asnjë ofertë e pranueshme.

Koncedenti mund ta anulojë procedurën për ndarjen e koncesionit për të mira me interes të përgjithshëm nese deri në kalimin e afatit për dorëzimin e ofertave arrin vetem një ofertë, respektivisht nëse gjatë evaluimit të ofertave mbetet vetëm një ofertë e pranueshme.

Koncedenti është i obliguar që pa prolongim t'ia dorezoje çdo ofertuesi vendimin për anulimin e procedurës për ndarjen e koncesionit për të mira me interes të përgjithshëm, me kopje të procesverbalit dhe raportit për evaluim, në mënyrë me të cilën mund të dëshmohej dorëzimi.

Nga dita e dorëzimit të vendimit për anulimin e procedurës për ndarjen e koncesionit për të mira me interes të përgjithshëm çdo ofertuesi, fillon të rrjedhë afati prej 15 ditësh për parashtrimin e ankesës.

Procedura e re për ndarjen e koncesionit për të mira me interes të përgjithshëm mund të ngritet pasi që vendimi për anulimin e procedurës për ndarjen e koncesionit do të bëhet përfundimtar.

Vendimi për anulimin e procedurës për ndarjen e koncesionit për të mira me interes të përgjithshëm shpallet në "Gazetën Zyrtare të Republikës së Maqedonisë".

KREU III

MARREVESHJA PËR KONCESION PËR TË MIRA ME INTERES TË PËRGJITHSHËM DHE MARREVESHJA PËR VENDOSJEN E PARTNERITETIT PUBLIK PRIVAT

Neni 39

Periudha e marrëveshjes

Marreveshjet e parapara me këtë Ligj lidhen në periudhe prej 35 vitesh duke llogaritur nga dita e lidhjes së marrëveshjes, respektivisht nga dita e hyrjes në fuqi të marrëveshjes, nëse kjo datë dallohet nga ajo paraprake, nese me ligj të veçantë nuk është paraparë ndryshe.

Gjate përcaktimit të afatit nga paragrafi 1 i këtij neni merren parasysh treguesit ekonomikë financiarë dhe specifikat teknologjike dhe/ose teknike të lëndës së marrëveshjes, në bazë të studimit fizibilitiv për arsyetimin e ndarjes së koncesionit për të mira me interes të përgjithshëm ose marrëveshjes për vendosjen e partneritetit publik privat.

Neni 40

Lidhja e marrëveshjes

Marreveshjen për koncesion për të mira me interes të përgjithshëm ose marrëveshjen për vendosjen e partneritetit publik privat, e nënshkruan koncedenti, respektivisht partneri privat dhe ofertuesi më i volitshëm i zgjedhur.

Marreveshjet e parapara me këtë ligj përgatiten në pajtim me dokumentacionin e tenderit, me shpalljen ose thirrjen publike dhe vendimin për zgjedhjen e ofertës më të volitshme.

Qeveria e Republikës së Maqedonisë mund të autorizojë ministër nga sfera adekuate që ta lidhë marrëveshjen për koncesion për të mira me interes të përgjithshëm dhe marrëveshjen për vendosjen e partneritetit publik privat, në emër të Qeverisë së Republikës së Maqedonisë.

Keshilli i komunës, këshilli i qytetit të Shkupit dhe këshilli i komunës në Qytetin e Shkupit, mund ta autorizojë kryetarin e komunës që ta lidhë marrëveshjen për koncesion për të mira me interes të përgjithshëm dhe marrëveshjen për vendosjen e partneritetit publik privat.

Nese ofertuesi më i volitshëm i zgjedhur heq dorë nga lidhja e marrëveshjes, koncedenti respektivisht partneri publik mund ta lidhë marrëveshjen me ofertuesin e klasifikuar të dytë.

Qeveria e Republikës së Maqedonisë e përcakton perm-bajtjen e marrëveshjeve të parapara me këtë ligj.

Neni 41

Ndryshime të marrëveshjes

Marreveshjet e parapara me këtë ligj mund të ndryshohen me lidhjen e aneksit të marrëveshjes, nëse kjo mundesi është paraparë në mënyrë të prerë në dokumentacionin e tenderit.

Aneks-marrëveshjen e lidh organit që e perfaqeson koncedentin ose partnerin publik.

Aneks-marrëveshja mund të lidhet me iniciativë të koncedentit ose partnerit publik posaçërisht në këto raste:

- ndodhja e rrezikut për sigurinë nacionale dhe të mbrojtjes së vendit, rrezikimi i mjedisit jetësor, natyrës dhe shëndetit të njerëzve dhe të objekteve të rendit publik,
- deshtimi i objektit të koncesionit ose objektit të partneritetit publik privat, ose gjatë pamundësisë objektive për shfrytëzimin e tij, në rast të shfaqjes së fuqisë madhore,
- gjate ndryshimit të dispozitave adekuate,
- raste tjera që shpien në ndryshimin e bazës faktike ose juridike për shfrytëzimin e objektit ose për sigurimin e shërbimit, ose për kryerjen e veprimtarisë së koncesionit dhe

- raste tjera të përcaktuara me ligje të veçanta.

Në raste të ndryshimit të kushteve esenciale të marrëveshjes, që nuk janë paraparë në dokumentacionin e tenderit, do të fillohet zbatimi i procedurës së re për ndarjen e marrëveshjes.

Pa cenimin e dispozitës nga neni 47 i këtij ligji, nocioni "kushte esenciale" ka të bëjë me kushtet e atilla që nese do të ishin paraparë në shpalljen fillestare ose në dokumentacionin e tenderit, do t'u mundësonin ofertuesve që të parashtrijnë ofertë thelbësisht të ndryshme, si dhe kur ndryshimet do ta tejkalonin vëllimin e marrëveshjes në atë mase që me këto ndryshime do të përfshihenin shërbime që nuk janë përfshirë në fillim.

Neni 42

Bartja

Marreveshja për koncesion për të mira me interes të përgjithshëm ose marrëveshja për vendosjen e partneritetit publik privat mund të bartet me pajtim me shkrim nga koncedenti respektivisht partneri publik, me kushte të përcaktuara në marrëveshje dhe pa prishjen e kohëzgjatjes së marrëveshjes, nëse me ligj të veçantë nuk është paraparë ndryshe.

Në marrëveshjen për koncesion për të mira me interes të përgjithshëm ose marrëveshjen për vendosjen e partneritetit publik privat, mund të parashihet bartja e të drejtave dhe obligimeve të marrëveshjes, të koncesionarit ose partnerit privat në dobi të huadhënësve, si mjet për sigurimin e kërkesave të tyre nga koncesionari ose partneri privat, me kusht që me këtë mos të rrezikohet puna e vazhdueshme, dhe/ose dhënia e shërbimeve, kryerja kualitative e veprimtarisë, si dhe çmimi.

Në raste të bartjes së marrëveshjes për koncesion për të mira me interes të përgjithshëm ose marrëveshjes për vendosjen e partneritetit publik privat, koncedenti ose partneri privat lidh marrëveshje për bartje me subjektin në të cilin bëhet bartja e marrëveshjes për koncesion për të mira me interes të përgjithshëm ose marrëveshjes për vendosjen e

partneritetit publik privat, me kushte dhe mënyrë të përcaktuara në marrëveshjen ekzistuese për koncesion për të mira me interes të përgjithshëm ose marrëveshjen për vendosjen e partneritetit publik privat.

Bartja e aksioneve ose pjesëve nga koncesionari ose partneri privat në SHDV për kryerjen e koncesionit ose partneritetit publik privat, nuk mund të kryhet pa pëlqim me shkrim nga koncedenti respektivisht partneri publik.

Neni 43

Rastet e shfuqizimit të koncesionit dhe partneritetit publik privat

Koncesioni ose partneriteti publik privat shfuqizohet me:

- kalimin e afatit të vlefshmërisë së marrëveshjes për koncesion për të mira me interes të përgjithshëm ose marrëveshjes për vendosjen e partneritetit publik privat,
- prishjen e njëanshme të marrëveshjes për koncesion për të mira me interes të përgjithshëm ose marrëveshjes për vendosjen e partneritetit publik privat nga koncedenti ose partneri privat,
- prishjen e njëanshme të marrëveshjes për koncesion për të mira me interes të përgjithshëm ose marrëveshjes për vendosjen e partneritetit publik privat nga e koncedenti ose partneri privat,
- falimentim ose likuidim të koncesionarit ose partnerit privat, nëse me marrëveshje për koncesion për të mira me interes të përgjithshëm ose me marrëveshje për vendosjen e partneritetit publik privat nuk parashihet ndryshe dhe
- raste tjera të parapara me ligj dhe marrëveshje për koncesion për të mira me interes të përgjithshëm ose marrëveshje për vendosjen e partneritetit publik privat.

Neni 44

Prishja e njëanshme e marrëveshjes për koncesion për të mira me interesit të përgjithshëm ose marrëveshjes për vendosjen e partneritetit publik privat nga koncedenti ose partneri publik

Në rast të shkeljes së rëndësishme të obligimeve nga koncesionari ose partneri privat të parapara në marrëveshje, koncesionari respektivisht partneri publik mundet në mënyrë të njëanshme ta prishë marrëveshjen në pajtim me dispozitat e këtij neni.

Prishja e njëanshme e marrëveshjes nga paragrafi 1 i këtij neni mund të shkaktohet kur:

- veprimtaria e bartur me marrëveshje kryhet në menyrë joadekuate dhe jokualitative, duke i pasur parasysh rregullat, parametrat dhe kushtet tjera me të cilat është përcaktuar kryerja adekuate e veprimtarisë së përcaktuar me marrëveshje,
- koncesionari ose partneri privat në mënyrë tjetër ka bërë shkelje të rëndë të dispozitave të marrëveshjes ose ligjeve dhe dispozitave që zbatohen në marrëveshje,
- koncesionari ose partneri privat e ka ndërprerë ose ka shkaktuar ndërprerje të kryerjes së veprimtarisë,
- koncesionari ose partneri privat i ka humbur aftesite ekonomike, teknike ose operative të nevojshme për kryerjen e veprimtarisë në pajtim me ligjin e veçantë dhe marrëveshjen dhe
- koncesionari ose partneri privat nuk ka vepruar sipas masave të shqiptuara në procedurën e mbikëqyrjes të zbatuar në pajtim me ligj të veçantë.

Prishja e njëanshme kryhet me vendim të koncedentit ose partnerit publik ku theksohen arsyet për të cilat prishet marrëveshja dhe të drejtat e koncesionarit ose partnerit privat pas miratimit të vendimit.

Koncedenti ose partneri privat është i obliguar që në afat prej 15 ditësh para miratimit të vendimit për prishjen e marrëveshjes, ta njoftojë me shkrim koncesionarin ose partnerin privat për shkelje të paragrafit 2 të këtij neni dhe

ta ftojë t'i përmirësojë lëshimet në sjellje për t'u siguruar respektimi i marrëveshjes në afatin e përcaktuar me njoftim. Afati duhet të jetë i mjaftueshëm që t'i mundësojë koncesionarit ose partnerit privat të veprojë sipas njoftimit.

Neni 45

Prishja e njëanshme e marrëveshjes për koncesion për të mira me interes të përgjithshëm ose marrëveshjes për vendosjen e partneritetit publik privat nga koncesionari ose partneri privat

Ne rast të shkeljes së rëndësishme të obligimeve nga koncedenti ose partneri privat të parapara në marrëveshje, koncesionari ose partneri privat mundet në mënyrë të njëanshme ta prishë marrëveshjen në pajtim me dispozitat e këtij neni.

Prishja e njëanshme e marrëveshjes nga paragrafi 1 i këtij neni ndodh kur:

- koncedenti ose partneri publik nuk i kryen obligimet që dalin nga marrëveshja dhe

- koncedenti ose partneri publik në mënyrë tjetër ka bërë shkelje të rëndë të dispozitave të marrëveshjes ose ligjeve dhe dispozitave që zbatohen në marrëveshje.

Koncesionari ose partneri privat është i obliguar që në afatin e paraparë në marrëveshje, para prishjes së njëanshme të marrëveshjes, ta njoftojë me shkrim koncedentin ose partnerin privat për shkelje të paragrafit 2 të këtij neni dhe ta ftojë që t'i përmirësojë lëshimet në sjellje për të siguruar respektim të marrëveshjes në afatin e përcaktuar në njoftim.

Pas kalimit të afatit nga paragrafi 3 i këtij neni, nese koncedenti ose partneri publik nuk i eviton shkeljet e konstatuara, marrëveshja do të konsiderohet e prishur.

Neni 46

Prishja e kontraktuar e marrëveshjes për koncesion për të mira me interesi të përgjithshëm ose marrëveshjes për vendosjen e partneritetit publik privat

Koncedenti ose partneri publik dhe koncesionari ose partneri privat mundet me marrëveshje ta prishin marrëveshjen për shkak të shkeljes së obligimeve të kontraktuara nga ana e koncedentit ose partnerit publik, respektivisht koncesionarit ose partnerit privat, në pajtim me dispozitat në fuqi dhe sipas dispozitave të marrëveshjes.

Neni 47

Rregulla për ndarjen e punëve dhe shërbimeve plotëse koncesionarëve për punë publike dhe koncesionarëve për shërbime publike

Në raste kur partneriteti publik privat zbatohet si koncesion për punë publike ose koncesion për shërbim publik, partneri publik mundet pa zbatimin e procedurës së re, të caktojë punë ose shërbime plotësuese që nuk kanë gene të përfshira në marrëveshje bazë por që për shkak të rrethanave të parapara, janë bërë të domosdoshme për realizimin e punës ose shërbimit të lëndës që partneri publik ia caktohet partnerit privat, me kusht që marrëveshja t'i ndahet partnerit privat që e kryen punën e atillë:

- kur punët ose shërbimet e tilla plotësuese nuk mund të veçohen në mënyrë teknike ose ekonomike nga marrëveshja bazë pa shkelje të mëdha të partnerit publik, ose

- kur ato punë ose shërbime edhe pse mund të veçohen nga realizimi i marrëveshjes bazë, janë veçanërisht të domosdoshme për realizimin e saj.

Vlera e marrëveshjeve të ndara për punë dhe shërbime plotësuese nuk mund të tejkalojë 50% të vlerës së marrëveshjes bazë për koncesion për punë publike ose koncesion për shërbim publik.

Neni 48

Nonrealizimi

Partneri publik mund të kërkojë:

- që partneri privat t'u ndajë palëve të treta, marrëveshje që paraqesin së paku 30% të vlerës së përgjithshme të marrëveshjes për vendosjen e partneritetit publik privat, të zbatuar si koncesion për punë publike ose koncesion për shërbim publik, njëkohësisht duke u dhënë mundësi ofertuesve që ta rrisin këtë përqindje minimale që do të përcaktohet në marrëveshje ose

- nga ofertuesit në ofertat e tyre ta shënojnë përqindjen e vlerës së përgjithshme të marrëveshjes për vendosjen e partneritetit publik privat, të cilën ata planifikojnë t'ua caktojnë palëve të treta.

Neni 49

Planifikimi i mjeteve

Shuma e përgjithshme e mjeteve për të cilat partneri mund të ndërmarrë obligime financiare në vitin e dhene lidhur me marrëveshjet për vendosjen e partneritetit publik privat, duhet të përcaktohet me buxhetin e partnerit publik.

Partneri publik gjatë miratimit të buxhetit duhet t'i marrë parasysh:

- shpenzimet e nevojshme për mbulimin e obligimeve që dalin nga marrëveshjet për vendosjen e partneritetit publik privat;

- efektet e shpërbimit, suspendimin e perkohshëm (ndërprerjen) ose kufizimin e ndërmarrjes, që mund të dalin nga marrëveshjet për vendosjen e partneritetit publik privat dhe

- shpenzimet për kompensim për partnerin privat, që mund të dalin nga marrëveshja për vendosjen e partneritetit publik privat.

Neni 50

Kerkesa për miratimin e mjeteve

Nese në bazë të studimit fizibilitiv për arsyeshmerine e ndarjes së marrëveshjes për vendosjen e partneritetit publik privat konstatohet se për realizimin e marrëveshjes për vendosjen e partneritetit publik privat nevojiten mjete financiare nga Buxheti i Republikës së Maqedonisë, nevojitet që për të njëjtin para miratimit të vendimit për fillimin e procedurës, të merret pëlqim nga Ministria e Financave.

Neni 51

Zbatimi i Ligjit marrëdhënie obliguese

Për të gjitha çështjet që kanë të bëjnë me marrëveshjet e përcaktuara me këtë ligj, që nuk janë përcaktuar me këtë ligj zbatohen dispozitat e Ligjit për marrëdhënie obliguese.

Neni 52

Dispozita që zbatohen në marrëveshje për punë të ndara për palëve të treta nga ana e partnerëve privatë të cilët zbatojnë partneritet publik privat që realizohet si koncesion për punë publike

Keto dispozita zbatohen për partnerët privatë të cilët realizojnë partneritet publik privat që realizohet si koncesion për punë publike, që nuk janë organe kontraktuese në pajtim me Ligjin për furnizime publike.

Kur partneri privat i cili zbaton partneritet publik privat që realizohet si koncesion për punë publike, ndan marrëveshje për punë me vlerë të përcaktuar mbi 3 000 000 euro në kundërvlerë me denarë pa tatim mbi vlerën e shtuar (TVSH) do t'i zbatojnë këto rregulla:

1) partneri privat i cili zbaton partneritet publik privat që realizohet si koncesion për punë publike, në Gazeten Zyrtare të Republikës së Maqedonisë në mënyrë të obligu-

eshme shpall konkurs me qëllim që t'u ndajë marreveshje për punë palëve të treta me formular të cilin e përcakton Qeveria e Republikës së Maqedonisë;

2) afatin për parashtrimin e deklaratave për pjesëmarrje e përcakton partneri privat i cili nuk guxon të jetë më i shkurtër se 37 ditë nga dita shpalljes së konkursit;

3) afatin për parashtrimin e ofertave e përcakton partneri privat i cili zbaton partneritetin publik privat që realizohet si koncesion për punë publike, që nuk guxon të jete më i shkurtër se 40 ditë nga dita e shpalljes së konkursit, respektivisht nga dorëzimi i ftesave për parashtrimin e ofertave;

4) me përjashtim të pikave 2 dhe 3 të këtij paragrafi, në rastet kur për dorëzimin e kërkesave për pjesëmarrje dhe ofertave shfrytëzohen mjete elektronike, në menyre adekuate zbatohet Ligji për furnizime publike për shkurtimin e afateve të theksuara në pikat 2 dhe 3 të këtij paragrafi;

5) afatet për dorëzimin e kërkesave për pjesëmarrje dhe ofertave vazhdojnë në mënyrë që të gjithë personat juridikë dhe fizikë të interesuar të mund t'i marrin të gjitha informatat që u janë të nevojshme, në këto raste:

- nese dokumentacioni i tenderit dhe të gjithë informatat plotësuese nuk sigurohen në afatet e parapara ose
- nese sigurohet vizitë dhe mbikëqyrje në vendin e ndërtimit dhe në vendin ku janë vendosur dokumentet që jane të domosdoshme për përgatitjen e ofertave.

Vlera e marrëveshjeve nga paragrafi 1 i këtij neni llogaritet sipas dispozitave që i rregullojnë furnizimet publike.

Grupe të shoqërive të formuara me qëllim që t'u ndahet marrëveshja për vendosjen e partneritetit publik privat që realizohet si koncesion për punë publike nga paragrafi 1 i këtij neni, si dhe shoqëritë e lidhura me to, nuk do të konsiderohen si palë të treta në kuptim të këtij neni.

Shoqëria e lidhur paraqet shoqëri:

- në të cilën partneri privat i cili zbaton partneritetin publik privat që realizohet si koncesion për punë publike ka ndikim dominues të drejtpërdrejtë ose të tërthortë,
- që mund të kryejë ndikim dominues në partnerin privat i cili zbaton partneritetin publik privat që realizohet si koncesion për punë publike ose

- që bashkë me partnerin privat i cili zbaton partneritetin publik privat që realizohet si koncesion për punë publike, është lëndë e ndikimit dominues në shoqëri tjetër.

Ndikimi dominues ekziston kur njëri subjekt në menyre të drejtpërdrejtë ose të tërthortë:

- është pronar i pjesës më të madhe të kapitalit në subjektin tjetër,
- e kontrollon shumicën e votave në bazë të aksioneve dhe titujve të dhënë nga subjekti tjetër ose
- mund të emërojë më shumë se gjysmën e anetareve në organet e menaxhimit ose në organin e mbikëqyrjes.

Lista e plotë e shoqërive të këtilla do të përfshihet në ofertën e parashtruar në procedurën për ndarjen e marreveshjes për vendosjen e partneritetit publik privat që realizohet si koncesion për punë publike. Kjo listë azhurnohet nese ka ndryshime të njëpasnjëshme në lidhjet ndërmjet shoqërive.

KREU IV

MBIKEQYRJA

Neni 53 Mbikëqyrja

Koncedenti dhe partneri privat kryejnë mbikëqyrje të përhershme dhe të rregullt në zbatimin e koncesionit për të mira me interes të përgjithshëm ose marrëveshjes për vendosjen e partneritetit publik privat dhe realizimin e marreveshjes së ndarë, si dhe në respektimin e obligimeve nga koncesionari ose partneri privat në pajtim me ligjin dhe marreveshjen në fjalë.

KREU V

MBROJTJA JURIDIKE

Neni 54 Mbrotjtja juridike

Në të gjitha procedurat për ndarjen e marreveshjes në pajtim me këtë ligj, mbrotjtja juridike sigurohet në pajtim me Ligjin për furnizime publike.

KREU VI

RAPORTI DHE REGJISTRI I MARRËVESHJEVE TË NDARA

Neni 55 Raporti për procedurë të papërfunduar

Për çdo procedurë të filluar por të papërfunduar për ndarjen e marrëveshjes për vendosjen e partneritetit publik privat, organi kompetent për zbatimin e marreveshjes në fjalë përgatit raport të cilin e dorëzon në Ministrinë e Ekonomisë.

Qeveria e Republikës së Maqedonisë e përcakton formen dhe përbajtjen e raportit nga paragrafi 1 i këtij neni.

Neni 56

Regjistri i marrëveshjeve të ndara

Për marrëveshjet për vendosjen e partneritetit publik privat të ndara në pajtim me këtë ligj, mbahet regjister.

Regjistrin nga paragrafi 1 i këtij neni e mban Ministria e Ekonomisë.

Të dhënat për çdo marrëveshje të ndarë nga paragrafi 1 i këtij neni në afat prej 30 ditësh nga dita e lidhjes së marrëveshjes, dorëzohen në formular të veçantë në Ministrinë e Ekonomisë.

Regjistri shpallet në ueb faqen e Ministrisë së Ekonomisë.

Qeveria e Republikës së Maqedonisë e përcakton formen, përbajtjen dhe mënyrën e mbajtjes së regjistrin nga paragrafi 1 i këtij neni dhe formën dhe përbajtjen e formularit nga paragrafi 3 i këtij neni.

Neni 57

Njoftimi për ndryshime të marrëveshjes

Partneri publik është i obliguar që në afat prej 30 ditësh nga dita e ndryshimeve të kryera të marrëveshjes për vendosjen e partneritetit publik privat të ndarë në pajtim me këtë ligj, t'i paraqesë të gjitha ndryshimet në lidhje me marreveshjen në fjalë në Ministrinë e Ekonomisë, në formular nga neni 56 i këtij ligji.

KREU VII

DISPOZITA KALIMTARE DHE TË FUNDIT

Neni 58

Zbatimi i dispozitave

Në procedurat për ndarjen e koncesionit për të mira me interes të përgjithshëm dhe për ndarjen e marreveshjes për vendosjen e partneritetit publik privat dhe procedurat për mbrotjtje juridike të filluara para fillimit të zbatimit të këtij ligji, si dhe në marrëveshjet e lidhura para fillimit të zbatimit të këtij ligji, do të zbatohen dispozitat e Ligjit për koncesione dhe lloje tjera të partneritetit publik privat ("Gazeta Zyrtare e Republikës së Maqedonisë" numer 7/2008, 139/2008, 64/2009 edhe 52/10).

Neni 59

Dispozita për zbatimin e Ligjit

Dispozitat nënligjore të përcaktuara me këtë ligj do të miratohen në afat prej tre muajsh nga dita e hyrjes në fuqi të këtij ligji.

Neni 60

Obligimi për harmonizim

Ligjet e veçanta nga sfera e koncesioneve do të harmonizohen me dispozitat e këtij ligji në afat prej gjashtë muajsh nga dita e hyrjes në fuqi të këtij ligji.

Neni 61

Vazhdimi i punës së Këshillit për Partneritet Publik Privat

Këshilli për Partneritet Publik Privat i formuar në pajtim me Ligjin për koncesione dhe lloje tjera të partneritet publik privat ("Gazeta Zyrtare e Republikës së Maqedonisë" numër 7/2008, 139/2008, 64/2009 dhe 52/10) do të vazhdojë të punojë në pajtim me dispozitat e këtij ligji, deri në formimin e Këshillit të pajtim me këtë ligj.

Anetaret e Këshillit do të emërohen në afat prej 30 ditësh nga dita e fillimit të zbatimit të këtij ligji.

Neni 62

Obligimi për dorëzimin e të dhënave

Për të gjitha marrëveshjet për vendosjen e partneritet publik privat, të lidhura në pajtim me Ligjin për koncesione dhe lloje tjera të partneritet publik privat ("Gazeta Zyrtare e Republikës së Maqedonisë" numër 7/2008, 139/2008, 64/2009 dhe 52/10) subjektet nga neni 4 pika 5 e këtij ligji, obligohen që të dorëzojnë të dhëna për të njëjtat në Ministrinë e Ekonomisë, në afat prej gjashtë muajsh nga dita e hyrjes në fuqi të këtij ligji.

Neni 63

Perfundimi i zbatimit

Me ditën e fillimit të zbatimit të këtij ligji shfuqizohet Ligji për koncesione dhe lloje tjera të partneritet publik privat ("Gazeta Zyrtare e Republikës së Maqedonisë" numër 7/2008, 139/2008, 64/2009 dhe 52/10).

Neni 64

Hyrja në fuqi

Ky ligj hyn në fuqi në ditën e tetë nga dita botimit në "Gazetën Zyrtare të Republikës së Maqedonisë", ndërsa do të fillojë të zbatohet nga 15 marsi 2012.

165.

Vrз основа на членот 75 ставови 1 и 2 од Уставот на Република Македонија, претседателот на Република Македонија и претседателот на Собранието на Република Македонија издаваат

У К А З

ЗА ПРОГЛАСУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА ИЗМЕНУВАЊЕ И ДОПОЛНУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА ЈАВНИТЕ ПРЕТПРИЈАТИЈА

Се прогласува Законот за изменување и дополнување на Законот за јавните претпријатија, што Собранието на Република Македонија го донесе на седницата одржана на 11 јануари 2012 година.

Бр. 07-150/1
11 јануари 2012 година
Скопје

Претседател
на Република Македонија,
Горге Иванов, с.р.

Претседател
на Собранието на Република
Македонија,
Трајко Вељаноски, с.р.

ЗАКОН

ЗА ИЗМЕНУВАЊЕ И ДОПОЛНУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА ЈАВНИТЕ ПРЕТПРИЈАТИЈА

Член 1

Во Законот за јавните претпријатија ("Службен весник на Република Македонија" број 38/96, 6/2002, 40/2003, 49/2006, 22/2007, 83/2009 и 97/10), членот 37 се менува и гласи:

"Вработените во јавното претпријатие кои вршат работи од јавен интерес согласно со закон, имаат статус на јавни службеници.

Вработените во јавното претпријатие кои вршат помошни и технички работи немаат статус на јавни службеници и во однос на нивните права, обврски и одговорности од работниот однос се применуваат одредбите од Законот за работните односи."

Член 2

Членот 37-а се менува и гласи:

"За вработените во јавното претпријатие кои имаат статус на јавни службеници за прашањата кои се однесуваат на вработувањето, правата и должностите, одговорноста, оценувањето, престанокот на вработувањето, заштитата и одлучувањето за правата и обврските на јавниот службеник се применуваат одредбите од овој закон, посебниот закон од соодветната област и Законот за јавните службеници."

Член 3

По членот 37-а се додаваат 20 нови члена 37-б, 37-в, 37-г, 37-д, 37-ѓ, 37-е, 37-ж, 37-з, 37-с, 37-и, 37-ј, 37-к, 37-л, 37-љ, 37-м, 37-н, 37-њ, 37-о, 37-п и 37-р, кои гласат:

„Член 37-б

Во јавното претпријатие за вршење на работи од јавен интерес може да се вработи лице кое ги исполнува општите и посебните услови утврдени со Законот за јавните службеници, како и другите услови пропишани со актот за систематизација на работни места на јавното претпријатие.

За пополнување на слободно работно место за вршење работи од јавен интерес во јавното претпријатие, директорот на јавното претпријатие донесува одлука за потребата од вработување на јавен службеник.

Со одлуката од ставот 2 на овој член се определува дали пополнувањето на слободното работно место се врши преку вработување на лице по пат на објавување на јавен оглас, со објавување на интерен оглас, со распоредување од вработените јавни службеници или со преземање на јавен службеник од друга институција.

Доколку пополнувањето на слободното работно место се врши по пат на објавување на јавен оглас, јавното претпријатие доставува барање до Агенцијата за администрација заради објавување на јавен оглас за вработување.

Објавувањето на огласот од ставот 4 на овој член и спроведувањето на постапката за избор се вршат согласно со Законот за јавните службеници.

Во случаите кога пополнувањето на слободното работно место се врши по пат на објавување на интерен оглас, интерниот оглас се објавува на веб страницата на јавното претпријатие. Огласот содржи податоци за работното место кое треба да се пополни, посебните услови утврдени со членовите 15 и 19 од Законот за јавните службеници, условите пропишани во актот за систематизација на работните места кои треба да ги исполнува јавниот службеник и рокот за пријавување.

Член 37-в

Јавен службеник вработен во јавното претпријатие кој има соодветно образование, потребно работно искуство во струката и ги исполнува и другите услови утврдени во актот за систематизација на работните места, по потреба на јавното претпријатие или по негово барање може да се распореди на друго работно место согласно со актот за систематизација на работните места, или да се преземе во друга институција ако за тоа има негова согласност и согласност на одговорните лица на институциите.

Вработен во јавното претпријатие кој нема статус на јавен службеник, а има соодветно образование, потребно работно искуство и ги исполнува и другите услови утврдени во актот за систематизација на работните места на јавното претпријатие, по потреба или по негово барање, по претходно положен испит за јавен службеник може да биде распореден на работно место со соодветно звање во јавното претпријатие и да се стекне со статус на јавен службеник.

Лицата кои за прв пат се вработуваат во јавното претпријатие за вршење на работи од јавен интерес и лицата кои се вработуваат на високо работно место од претходното во јавното претпријатие, задолжително извршуваат пробна работа. Пробната работа за избраниот кандидат за јавен службеник со високо образование трае 12 месеци, а за избраниот кандидат со средно образование и лицето кое се вработува на високо работно место од претходното, пробната работа трае шест месеци.

На начинот на вршење на пробната работа и вработувањето на избраните лица од ставот 3 на овој член се применуваат одредбите од членот 21-в од Законот за јавните службеници.

Член 37-г

Јавниот службеник во јавното претпријатие лично е одговорен за вршењето на работите и работните задачи од работното место.

Член 37-д

Секој јавен службеник и друго лице, во согласност со закон, има право да поднесе иницијатива за покренување на дисциплинска постапка против јавен службеник во јавното претпријатие која треба да биде образложена.

Предлог за покренување на дисциплинска постапка против јавниот службеник поднесува непосредно претпоставениот јавен службеник, односно раководниот службеник или директорот на јавното претпријатие.

Член 37-ѓ

Предлог за поведување на постапка за утврдување на дисциплинска одговорност по правило ги содржи следниве елементи:

- лично име на јавниот службеник за кого се поднесува предлогот за поведување на постапка за утврдување на дисциплинска одговорност,
- работно место на кое е распореден јавниот службеник за кого се поднесува предлогот,
- опис на дејствието/та со кое е извршено кршење на работниот ред и дисциплина или неисполнување на работните обврски,
- наведување на квалификација на дејствието/та од ставот 1 алинеја 3 на овој член со конкретно наведување дали тоа според оценка претставува полесно, односно потешко кршење на работниот ред и дисциплина или неисполнување на работните обврски,
- време, начин и место на вршење на дејствието со кое е извршено кршењето на работниот ред и дисциплина и неисполнување на работните обврски,
- последици што настанале на работниот ред и дисциплина и неисполнување на работните обврски,

- наведување на доказ/и од кои се потврдува таквото однесување, односно доказ што е во прилог на фактот дека е извршено комплетно дејствие (службена белешка, писмен извештај, информација, пријави, изјави од сведоци и слично),

- наведување на лично име на лице кое може да биде повикано во својство на сведок,

- податок дали јавниот службеник за кого се поднесува предлогот дотогаш одговарал за кршење на работниот ред и дисциплина или неисполнување на работните обврски во јавното претпријатие и

- податок во врска со претходни наградувања на јавниот службеник.

Во прилог на предлогот од ставот 1 на овој член се доставуваат доказите што се наведени во истиот и други документи што според оценка на предлагачот се од значење за конкретниот случај.

Член 37-е

Директорот на јавното претпријатие формира комисија за водење на дисциплинска постапка за дисциплинска престап во рок од осум дена од денот на поднесување на предлогот за покренување на дисциплинска постапка.

Комисијата од ставот 1 на овој член е составена од три члена и тоа еден раководен јавен службеник и двајца јавни службеници од кои еден со звање од иста група на звање како и јавниот службеник против кого се води дисциплинската постапка. Членовите на Комисијата имаат заменици.

Претседателот на комисијата е од редот на раководните државни службеници.

Комисијата од ставот 1 на овој член, по спроведена дисциплинска постапка му предлага соодветна дисциплинска мерка на директорот на јавното претпријатие.

Ако комисијата од ставот 1 на овој член утврди дека јавниот службеник не е одговорен или не се исполнети условите за донесување на решенија за изрекување на дисциплинска мерка му предлага на директорот да го отфрли предлогот, односно да ја запре постапката.

Член 37-ж

Дисциплинските мерки против јавниот службеник во јавното претпријатие ги изрекува директорот на јавното претпријатие, а по претходен писмен извештај од непосредно претпоставениот јавен службеник.

Пред изрекување на дисциплинската мерка јавниот службеник се известува писмено за наводите на извештајот од ставот 1 на овој член што постојат против него и истиот има право да даде усмен или писмен одговор во рок кој не може да биде пократок од осум дена.

Доколку јавниот службеник не сака да го прими известувањето за наводите во извештајот од ставот 1 на овој член во рок од три дена, истото ќе биде објавено на огласната табла во седиштето на јавното претпријатие.

Директорот на јавното претпријатие во рок од 60 дена од денот на започнување на постапката донесува решение за изрекување на дисциплинска мерка.

Член 37-з

Против решението за изрекување на дисциплинска мерка, јавниот службеник во јавното претпријатие има право на жалба во рок од осум дена до Агенцијата за администарција.

Член 37-с

Јавниот службеник во јавното претпријатие е одговорен за штетата која на работа или во врска со работата намерно или од крајна небрежност ја предизвикал на јавното претпријатие.

Директорот на јавното претпријатие формира комисија за утврдување на материјална одговорност на јавниот службеник.

Комисијата од ставот 2 на овој член е составена од претседател и два члена од кои еден е јавен службеник а еден е претставник на синдикатот и нивни заменици. Претседателот на комисијата е раководен јавен службеник или јавен службеник кој не е со пониско звање од звањето на јавниот службеник против кој се води постапка за материјалната одговорност.

Комисијата од ставот 2 на овој член ја утврдува материјалната одговорност за постоење на сторена материјална штета, нејзината висина и начинот на сторување, кој ја предизвикал штетата и кој ќе ја надомести.

Комисијата од ставот 2 на овој член за утврдената фактичка состојба поднесува извештај врз основа на кој директорот на јавното претпријатие донесува решение за надоместок на штета.

Член 37-и

Предлог за покренување на постапка за утврдување на материјална одговорност против јавниот службеник во јавното претпријатие поднесува непосредно претпоставениот јавен службеник, односно раководниот службеник или директорот на јавното претпријатие.

Член 37-ј

Против решението од членот 37-с став 5 од овој закон јавниот службеник во јавното претпријатие има право да изјави жалба до Агенцијата за администрација во рок од осум дена од денот на врачувањето на решението.

Член 37-к

Јавниот службеник во јавното претпријатие врз основа на континуирано следење на работењето се оценува од непосредно претпоставениот раководен јавен службеник во јавното претпријатие.

Член 37-л

Оценувањето на јавниот службеник во јавното претпријатие се врши со цел да се добие реална слика за стручноста, квалитетот, ефикасноста и ефективноста во извршувањето на работи од јавен интерес утврдени со закон.

Член 37-љ

Оценувањето на јавниот службеник во јавното претпријатие се врши врз основа на податоците за резултатите од работата и личните квалитети имајќи ги предвид податоците за обуките, наградите, дисциплинските мерки и отсуствата во претходна година.

Член 37-м

При оценување на резултатите од работата, се врши оценување на познавање и примена на прописите и практиките, остварување на работните цели, навремено извршување на работата, квалитетно извршување на работата и организирање на работата во јавното претпријатие.

Член 37-н

При оценување на личните квалитети се врши оценување на креативноста, иницијативноста и заинтересираноста за работата, способноста за тимска работа, способноста за работа под притисок и комуникациските вештини.

Член 37-њ

Оценувањето се врши на објективен и непристрасен начин, без влијание и притисок од непосредни претпоставени и раководни јавни службеници во јавното претпријатие врз оценувачот.

Член 37-о

Оценувањето се врши како шестмесечен континуиран процес на вреднување на резултатите од работата и личните квалитети на оценуваниот, кој опфаќа:

- утврдување на работни цели и активности,
- следење и прибирање на податоците во работењето на јавниот службеник во јавното претпријатие,
- давање инструкции и совети за подобрување на работењето и
- интервју со јавниот службеник.

Член 37-п

Оценувачот во текот на периодот на оценување, постојано ја следи работата на јавниот службеник во јавното претпријатие и прибира податоци што се од суштествено значење за оценувањето.

Следењето и прибирањето на податоците подразбира проверка и евидентирање на квалитетот и квантитетот во оставување на работните задачи.

При следењето на работата, оценувачот постојано го мотивира јавниот службеник во јавното претпријатие и му дава инструкции и совети за подобрување на работењето, му укажува на конкретни детали во работата, на постапките што водат кон успешно работење и на недостатоците во неговото работење.

Член 37-р

При оценувањето на работата на јавниот службеник во јавното претпријатие се применува образецот за оценување на јавниот службеник пропишан согласно со Законот за јавните службеници.“

Член 4

Статутот и актот за систематизација на работите и задачите на јавното претпријатие ќе се усогласат со одредбите од овој закон во рок од еден месец од денот на влегувањето во сила на овој закон.

Член 5

Овој закон влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

L I G J PËR NDRYSHIMIN DHE PLOTËSIMIN E LIGJIT PËR NDERMARRJE PUBLIKE

Neni 1

Në Ligjin për ndërmarrje publike ("Gazeta Zyrtare e Republikës së Maqedonisë" numër 38/96, 6/2002, 40/2003, 49/2006, 22/2007, 83/2009 dhe 97/10), neni 37 ndryshohet si vijon:

"Të punësuarit në ndërmarrje publike, të cilët kryejne punë me interes publik në pajtim me ligjin, kanë status të nëpunësve publikë.

Të punësuarit në ndërmarrje publike, të cilët kryejne punë ndihmëse dhe teknike, nuk kanë status të nepunësve publikë dhe lidhur me të drejtat, obligimet dhe përgjegjësitë e tyre nga marrëdhënia e punës zbatohen dispozitat e Ligjit për marrëdhënie pune."

Neni 2

Neni 37-a ndryshohet si vijon:

"Për të punësuarit në ndërmarrje publike, të cilët kane status të nëpunësve publikë për çështje që kanë të bëjnë me punësimin, të drejtat dhe obligimet, përgjegjësinë, vlerësimin, ndërprerjen e punësimit, mbrojtjen dhe vendosjen për të drejtat dhe obligimet e nëpunësit publik, zbatohen dispozitat e këtij ligji, të ligjit të posaçëm nga sfera perkatëse dhe Ligjit për nëpunës publikë."

Neni 3

Pas neni 37-a shtohen 20 nene të reja 37-b, 37-v, 37-g, 37-d, 37-gj, 37-e, 37-zh, 37-z, 37-x, 37-i, 37-j, 37-k, 37-ll, 37-l, 37-m, 37-n, 37-nj, 37-o, 37-p dhe 37-r, si vijojne:

"Neni 37-b

Në ndërmarrje publike për kryerjen e punëve me interes publik mund të punësohet personi i cili i plotëson kushtet e përgjithshme dhe të veçanta, të përcaktuara me Ligjin për nëpunës publikë, si dhe kushtet tjera të përcaktuara me aktin për sistematizimin e vendeve të punës në ndërmarrjen publike.

Për plotësimin e vendit të lirë të punës për kryerjen e punëve me interes publik në ndërmarrje publike, drejtori i ndërmarrjes publike miraton vendim për nevojën për punësimin e nëpunësit publik.

Me vendimin nga paragrafi 2 i këtij neni, përcaktohet nëse plotësimi i vendit të lirë të punës bëhet përmes punësimit të personit nëpërmjet shpalljes së konkursit publik, me shpalljen e konkursit intern, me sistemim nga nepunësit e punësuar publikë ose me marrjen e nëpunësit publik nga institucion tjetër.

Nese plotësimi i vendit të lirë të punës bëhet nepermjet shpalljes së konkursit publik, ndërmarrja publike dorezon kërkesë në Agjencinë e Administratës për shpalljen e konkursit publik për punësim.

Shpallja e konkursit nga paragrafi 4 i këtij neni dhe zbatimi i procedurës për zgjedhje, bëhen në pajtim me Ligjin për nëpunës publikë.

Në rastet kur plotësimi i vendit të lirë të punës behet nëpërmjet shpalljes së konkursit intern, konkursi intern shpallet në ueb faqen e ndërmarrjes publike. Konkursi i permban të dhënat për vendin e punës që duhet të plotësohet, kushtet e veçanta të përcaktuara me nenet 15 dhe 19 të Ligjit për nëpunës publikë, kushtet e përcaktuara në aktin për sistematizimin e vendeve të punës që duhet t'i plotësojë nepunësi publik dhe afatin e paraqitjes.

Neni 37-v

Nepunësi publik i punësuar në ndërmarrjen publike i cili ka arsimim përkatës, përvojë të nevojshme të punës në profesion dhe i plotëson edhe kushtet tjera të përcaktuara në aktin për sistematizimin e vendeve të punës, sipas nevojës së ndërmarrjes publike ose me kërkesë të tij, mund të sistemohet në vend tjetër të punës në pajtim me aktin për sistematizimin e vendeve të punës, ose të merret në institucion tjetër nëse për këtë ka pëlqim të tij dhe pëlqim të personave përgjegjës të institucioneve.

I punësuari në ndërmarrjen publike i cili nuk ka status të nëpunësit publik, ndërsa ka arsimim përkatës, përvojë të nevojshme të punës dhe i plotëson edhe kushtet tjera të përcaktuara në aktin për sistematizimin e vendeve të punës në ndërmarrjen publike, sipas nevojës ose me kërkesë të tij, pas provimit të dhënë paraprakisht për nëpunës publik mund të sistemohet në vendin e punës me titull perkates në ndërmarrjen publike dhe ta fitojë statusin e nepunësit publik.

Personat të cilët për herë të parë punësohen në ndërmarrjen publike për kryerjen e punëve me interes publik dhe personat të cilët punësohen në vend më të lartë të punës nga ai i mëparshmi në ndërmarrje publike, detyrimisht kryejnë punë provuese. Puna provuese për kandidatin e zgjedhur për nëpunës publik me arsimim të lartë zgjat 12 muaj, ndërsa për kandidatin e zgjedhur me arsimim të mesëm dhe për personin i cili punësohet në vend më të lartë të punës nga ai i mëparshmi, puna provuese zgjat gjashtë muaj.

Për mënyrën e kryerjes së punës provuese dhe punësimit të personave të zgjedhur nga paragrafi 3 i këtij neni, zbatohen dispozitat nga neni 21-v i Ligjit për nëpunës publikë.

Neni 37-g

Nepunësi publik në ndërmarrjen publike personalisht është përgjegjës për kryerjen e punëve dhe detyrave të punës nga vendi i punës.

Neni 37-d

Secili nëpunës publik dhe person tjetër, në pajtim me ligjin, ka të drejtë të parashtrojë iniciativë për ngritjen e procedurës disiplinore kundër nëpunësit publik në ndërmarrje publike, e cila duhet të arsyetohet.

Propozim për ngritjen e procedurës disiplinore kundër nëpunësit publik, parashtrohet nëpunësi publik epror i drejtpërdrejtë, përkatësisht nëpunësi udhëheqës, apo drejtori i ndërmarrjes publike.

Neni 37-gj

Propozimi për ngritjen e procedurës për përcaktimin e përgjegjësisë disiplinore, sipas rregullës, i përmban elementet në vijim:

- emrin personal të nëpunësit publik, për të cilin parashtrohet propozimi për ngritjen e procedurës për përcaktimin e përgjegjësisë disiplinore,

- vendin e punës në të cilin është sistemuar nepunësi publik për të cilin parashtrohet propozimi,

- pershkrimin e veprimit/eve me të cilin është kryer shkelja e rendit të punës dhe disiplinës ose mosrealizimi i obligimeve të punës,

- shenimin e kualifikimit të veprimit/eve nga paragrafi 1 alineja 3 të këtij neni, me theksim konkret nëse sipas vlerësimit paraqet shkelje më të lehtë, perkatesisht më të rëndë të rendit të punës dhe disiplinës ose mosrealizim të obligimeve të punës,

- kohen, mënyrën dhe vendin e kryerjes së veprimit me të cilin është kryer shkelja e rendit të punës dhe disiplinës dhe mosrealizimi i obligimeve të punës,

- pasojat që janë shkaktuar në rendin e punës dhe disiplinën dhe mosrealizimin e obligimeve të punës,

- shenimin e dëshmisë/ve nga të cilat vërtetohet sjellja e tillë, përkatësisht dëshmisë që është në shtojcë të faktit se është kryer veprim komplet (shënim zyrtar, raport me shkrim, informatë, kallëzim, deklarata nga dëshmitarët dhe ngjashëm),

- shenimin e emrit personal të personit i cili mund të ftohet në cilësi të dëshmitarit,

- të dhëna nëse nëpunësi publik për të cilin parashtrohet propozimi deri atëherë është përgjigjur për shkeljen e rendit të punës dhe disiplinës ose mosrealizimin e obligimeve të punës në ndërmarrjen publike dhe

- të dhëna lidhur me shpërblimet e mëparshme të nepunësit publik.

Në shtojcë të propozimit nga paragrafi 1 i këtij neni dorëzohen dëshmitë e shënuara në të njëjtin dhe dokumente tjera që sipas vlerësimit të propozuesit janë me rëndësi për rastin konkret.

Neni 37-e

Drejtori i ndërmarrjes publike formon komision për udhëheqjen e procedurës disiplinore për kundërvajtje disiplinore në afat prej tetë ditësh nga dita e parashtrimit të propozimit për ngritjen e procedurës disiplinore.

Komisioni nga paragrafi 1 i këtij neni, përbëhet prej tre anëtarëve, edhe atë një nëpunës publik udhëheqës dhe dy nëpunës publikë, prej të cilëve njëri me titull nga grupi i njëjtë i titullit si nëpunësi publik kundër të cilit udhëhiqet procedura disiplinore. Anëtarët e komisionit kanë zëvendës.

Kryetari i komisionit është nga radhët e nepunësve publikë udhëheqës.

Komisioni nga paragrafi 1 i këtij neni, pas procedurës së zbatuar disiplinore i propozon masë disiplinore perkatese drejtorit të ndërmarrjes publike.

Nese komisioni nga paragrafi 1 i këtij neni konstaton se nëpunësi publik nuk është përgjegjës ose nuk janë plotësuar kushtet për miratimin e aktvendimeve për shqiptimin e masës disiplinore, i propozon drejtorit që ta hedh poshte propozimin, përkatësisht ta ndërpresë procedurën.

Neni 37-zh

Masat disiplinore kundër nëpunësit publik në ndërmarrjen publike i shqipton drejtori i ndërmarrjes publike, pas raportit paraprak me shkrim nga nëpunësi publik epror i drejtpërdrejtë.

Para shqiptimit të masës disiplinore nëpunësi publik njoftohet me shkrim për konstatimet e raportit nga paragrafi 1 i këtij neni që ekzistojnë kundër tij dhe ai ka të drejtë të japë përgjigje me gojë ose me shkrim në afat që nuk mund të jetë më i shkurtër se tetë ditë.

Nese nëpunësi publik nuk dëshiron ta pranojë njoftimin për konstatimet në raportin nga paragrafi 1 i këtij neni në afat prej tri ditësh, njoftimi do të shpallet në tabelen e shpalljeve në selinë e ndërmarrjes publike.

Drejtori i ndërmarrjes publike në afat prej 60 ditësh nga dita e fillimit të procedurës miraton aktvendim për shqiptimin e masës disiplinore.

Neni 37-z

Kunder aktvendimit për shqiptimin e masës disiplinore, nëpunësi publik në ndërmarrjen publike ka të drejtë ankese në afat prej tetë ditësh në Agjencinë e Administrates.

Neni 37-x

Nepunësi publik në ndërmarrjen publike është përgjegjës për dëmin që ia ka shkaktuar ndërmarrjes publike në punë ose lidhur me punën, qëllimisht ose nga pakujdesia e skajshme.

Drejtori i ndërmarrjes publike formon komision për përcaktimin e përgjegjësisë materiale të nëpunësit publik.

Komisioni nga paragrafi 2 i këtij neni, përbëhet nga kryetari dhe dy anëtarë prej të cilëve një është nëpunës publik dhe një është përfaqësues i sindikatës dhe zëvendësit e tyre. Kryetari i komisionit është nëpunës udhëheqës publik ose nëpunës publik i cili nuk është me titull më të ulet se titulli i nëpunësit publik kundër të cilit udhëhiqet procedura për përgjegjësi materiale.

Komisioni nga paragrafi 2 i këtij neni e konstaton përgjegjësinë materiale për ekzistimin e dëmit të shkaktuar material, lartësinë e tij dhe mënyrën e kryerjes, kush e ka shkaktuar dëmin dhe kush do ta kompensojë.

Komisioni nga paragrafi 2 i këtij neni për gjendjen e konstatuar faktike parashtron raport në bazë të të cilit drejtori i ndërmarrjes publike miraton aktvendim për kompensimin e dëmit.

Neni 37-i

Propozim për ngritjen e procedurës për konstatimin e përgjegjësisë materiale kundër nëpunësit publik në ndërmarrje publike, parashtron nëpunësi publik epror i drejtpërdrejtë, përkatësisht nëpunësi udhëheqës ose drejtori i ndërmarrjes publike.

Neni 37-j

Kunder aktvendimit nga neni 37-x paragrafi 5 i këtij ligji, nëpunësi publik në ndërmarrjen publike ka të drejtë të paraqesë ankese në Agjencinë e Administratës në afat prej tetë ditësh nga dita e dorëzimit të aktvendimit.

Neni 37-k

Nepunësi publik në ndërmarrje publike në bazë të ndjekjes së vazhdueshme të punës vlerësohet nga nëpunësi publik udhëheqës epror i drejtpërdrejtë në ndërmarrjen publike.

Neni 37-ll

Vlerësimi i nëpunësit publik në ndërmarrje publike kryhet me qëllim që të fitohet një pasqyrë reale për profesionalizmin, cilësinë, efikasitetin dhe efektivitetin në kryerjen e punëve me interes publik të përcaktuara me ligj.

Neni 37-l

Vlerësimi i nëpunësit publik në ndërmarrjen publike kryhet në bazë të të dhënave për rezultatet e punës dhe kualiteteve personale, duke i marrë parasysh të dhënat për trajnimet, shpërblimet, masat disiplinore dhe mungesat në vitin paraprak.

Neni 37-m

Gjate vlerësimit të rezultateve të punës, kryhet vlerësimi i njohjes dhe zbatimit të rregullave dhe praktikave, realizimi i qëllimeve të punës, kryerja e punës në kohë, kryerja cilësore e punës dhe organizimi i punës në ndërmarrjen publike.

Neni 37-n

Gjate vlerësimit të kualiteteve personale kryhet vlerësimi i kreativitetit, iniciativës dhe interesimit për punë, aftësia për punë në ekip, aftësia për punë nën presion dhe aftësitë komunikuese.

Neni 37-nj

Vlerësimi kryhet në mënyrë objektive dhe të paanshme, pa ndikim dhe presion nga nëpunësit publikë eprorë të drejtpërdrejtë dhe nëpunësit publikë udhëheqës mbi vlerësuesin.

Neni 37-o

Vlerësimi kryhet si proces i vazhdueshëm gjashtemujor i vlerësimit të rezultateve nga puna dhe kualiteteve personale të të vlerësuarit, që i përfshin:

- përcaktimin e qëllimeve të punës dhe aktiviteteve,
- ndjekjen dhe grumbullimin e të dhënave në punën e nëpunësit publik në ndërmarrje publike,
- dhenien e instruksioneve dhe këshillave për përmirësimin e punës dhe
- intervisten me nëpunësin publik.

Neni 37-p

Vlerësuesi gjatë periudhës së vlerësimit, vazhdimisht e ndjek punën e nëpunësit publik në ndërmarrjen publike dhe grumbullon të dhëna që janë me rëndësi esenciale për vlerësim.

Ndjekja dhe grumbullimi i të dhënave nënkupton kontroll dhe evidentim të cilësisë dhe sasisë në realizimin e detyrave të punës.

Gjate ndjekjes së punës, vlerësuesi vazhdimisht e motivon nëpunësin publik në ndërmarrjen publike dhe i jep instruksione dhe këshilla për përmirësimin e punës, i sugjeron për detaje konkrete në punë, për veprimet që shpiten në punë të suksesshme dhe për mangësitë në punën e tij.

Neni 37-r

Gjate vlerësimit të punës së nëpunësit publik në ndërmarrjen publike aplikohet formulari për vlerësimin e nepunësit publik, i përcaktuar në pajtim me Ligjin për nepunësit publikë."

Neni 4

Statuti dhe akti për sistematizimin e punëve dhe detyrave të ndërmarrjes publike do të harmonizohen me dispozitat e këtij ligji në afat prej një muaji nga dita e hyrjes në fuqi të këtij ligji.

Neni 5

Ky ligj hyn në fuqi në ditën e tetë nga dita e botimit në "Gazetën Zyrtare të Republikës së Maqedonisë".

166.

Врз основа на членот 75 ставови 1 и 2 од Уставот на Република Македонија, претседателот на Република Македонија и претседателот на Собранието на Република Македонија издаваат

У К А З
ЗА ПРОГЛАСУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА ИЗМЕНУВАЊЕ И ДОПОЛНУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА МЕТРОЛОГИЈАТА

Се прогласува Законот за изменување и дополнување на Законот за метрологијата, што Собранието на Република Македонија го донесе на седницата одржана на 11 јануари 2012 година.

Бр.07-151/1 Претседател
11 јануари 2012 година на Република Македонија,
Скопје **Горге Иванов**, с.р.

Претседател
на Собранието на Република
Македонија,
Трајко Вељаноски, с.р.

ЗАКОН
ЗА ИЗМЕНУВАЊЕ И ДОПОЛНУВАЊЕ НА
ЗАКОНОТ ЗА МЕТРОЛОГИЈАТА

Член 1

Во Законот за метрологијата („Службен весник на Република Македонија“ број 55/2002, 84/2007, 120/2009 и 136/11), во членовите 6 став 1 алинеи 1, 6 и 11 и 17-б став 3 зборот „стручен“ се заменува со зборот „инспекциски“.

Член 2

Во членот 20 став 6 зборовите: „сметано од денот на приемот на барањето за овластување на правното лице за вршење на оценка на сообразност“ се заменуваат со зборовите: „сметано од денот на приемот на предлогот за овластување на правното лице за вршење на оценка на сообразност поднесен од Бирото“.

Член 3

Во членот 30-ѓ став 1 зборовите: „метролошки надзор“ се заменуваат со зборовите: „метролошка контрола“.

Член 4

По членот 38 се додава нов член 38-а, кој гласи:

“Член 38-а

Во постапката при вршење на инспекциски надзор ќе се применуваат одредбите од Законот за инспекциски надзор, доколку со овој закон поинаку не е уредено.“

Член 5

Во членот 40 став 1 зборот „стручен“ се заменува со зборот „инспекциски“, а зборовите: „прометот и“ се бришат.

Член 6

Во членот 41 зборот „стручниот“ се заменува со зборот „инспекцискиот“, а по зборот „надзор“ точката се брише и се додаваат зборовите: „што го врши Бирото“.

По ставот 1 се додаваат два нови става 2 и 3, кои гласат:

“Директорот на Бирото донесува годишна програма за вршење на инспекциски надзор и подготвува месечни планови за вршење на инспекциски надзор.

Директорот доставува годишен извештај до Владата на Република Македонија за реализираниот инспекциски надзор во претходната година, најдоцна до 31 март во тековната година.“

Член 7

Членот 42 се менува и гласи:

“Овластен работник на Бирото за вршење на задачите и работите на инспекцискиот надзор, согласно со одредбите од членот 40 од овој закон, може да биде лице кое ги исполнува општите услови утврдени со Законот за државни службеници и посебните услови предвидени со Правилникот за систематизација на работните места во Бирото.

Овластените работници на Бирото за вршење на задачите и работите на инспекциски надзор, согласно со одредбите од членот 40 од овој закон, имаат легитимација со која се утврдува нивното службено својство и се должни да ја покажат ако тоа се бара од нив.

Министерот за економија ја пропишува формата и содржината на образецот на легитимацијата, како и начинот на издавање и одземање на легитимацијата.

Легитимацијата ја издава министерот за економија.“

Член 8

По членот 42 се додаваат два нови члена 42-а и 42-б, кои гласат:

“Член 42-а

За извршениот инспекциски надзор овластениот работник на Бирото за вршење на задачите и работите на инспекциски надзор составува записник во кој се внесува наодот за утврдената фактичка состојба.

Записникот го потпишуваат лицата кои учествуваат во постапката на инспекциски надзор.

Член 42-б

Врз основа на овој закон и прописите донесени врз основа на овој закон, овластениот работник на Бирото за вршење на задачите и работите на инспекциски надзор, доколку утврди неправилности, има право и обврски на субјектот на надзор:

- 1) да му укаже за истите и да определи рок за нивно отстранување;
- 2) да му нареди да преземе соодветни мерки и активности во рок што тој ќе го определи;
- 3) привремено да ги стави вон употреба мерилата за кои е утврдена неправилноста и
- 4) да поднесе барање за поведување на прекршочна постапка, како и да води постапка на порамнување и посредување.“

Член 9

Членот 43 се менува и гласи:

“Доколку инспекторот од органот надлежен за работата на пазарната инспекција, при вршење на инспекцискиот надзор согласно со членот 39 од овој закон, утврди дека се повредени одредбите од овој закон и прописите донесени врз основа на овој закон, по однос на употребата на законските мерни единици, ќе донесе решение за забрана за употреба на мерни единици кои не се пропишани со овој закон.

Доколку инспекторот од органот надлежен за работата на пазарната инспекција, при вршење на инспекцискиот надзор согласно со членот 39 од овој закон, утврди дека се повредени одредбите од овој закон и прописите донесени врз основа на овој закон, по однос на пуштањето во промет и употребата на мерилата од членот 3 став 1 од овој закон ќе донесе решение за забрана за пуштање во промет и употреба на мерилата кои не ги исполнуваат барањата пропишани со овој закон и прописите донесени врз основа на овој закон.

Решението од ставовите 1 и 2 на овој член, врз основа на фактите утврдени со надзорот, инспекторот ќе го донесе без одлагање, а најдоцна во рок од осум дена од завршувањето на надзорот.“

Член 10

Членот 44 се менува и гласи:

“Доколку овластениот работник на Бирото, при вршење на инспекцискиот надзор согласно со членот 40 од овој закон, утврди дека се повредени одредбите од овој закон и прописите донесени врз основа на овој закон по однос на исполнетоста на условите за остварување, чување и одржување на националните еталони, ќе донесе решение за укинување на решението за признавање еталон за национален еталон.

Доколку овластениот работник на Бирото, при вршење на инспекцискиот надзор согласно со членот 40 од овој закон, утврди дека се повредени одредбите од овој закон и прописите донесени врз основа на овој закон по однос на употребата на законските мерни единици, ќе донесе решение за забрана за употреба на мерните единици кои не се пропишани со овој закон.

Доколку овластениот работник на Бирото, при вршење на инспекцискиот надзор согласно со членот 40 од овој закон, утврди дека се повредени одредбите од овој закон и прописите донесени врз основа на овој закон по однос на употребата на мерилата од членот 3 став 1 од овој закон, ќе донесе решение за забрана за употреба на мерилата кои не ги исполнуваат барањата пропишани со овој закон и прописите донесени врз основа на овој закон.

Доколку овластениот работник на Бирото, при вршење на инспекцискиот надзор согласно со членот 40 од овој закон, утврди дека се повредени одредбите од овој закон и прописите донесени врз основа на овој закон по однос на работата на правните лица овластени врз основа на овој закон за вршење на оценка на сообразност, односно овластеното правно лице:

- нема најмалку три лица во редовен работен однос со високо образование од подрачјето за кое е добиено овластувањето,

- не поседува потребни технички средства или не располага со техничка документација за мерилата што се предмет на оценка на сообразност и за опремата што се користи во постапката за оценка на сообразност,

- не ги применува прописите за оценка на сообразност на мерилата што се предмет на оценка на сообразност,

- му е изречена прекршочна санкција забрана за вршење дејност и

- не води соодветна евиденција за работите поврзани со оцената на сообразност (протоколи од извршените метролошки испитувања на тип на мерила), во рок од три дена изготвува записник за утврдената фактичка состојба, а Бирото во рок од осум дена од завршувањето на надзорот ќе поднесе предлог до министерот за економија за укинување на решението за овластување на правното лице.

Доколку овластениот работник на Бирото, при вршење на инспекцискиот надзор согласно со членот 40 од овој закон, утврди дека се повредени одредбите од овој закон и прописите донесени врз основа на овој закон по однос на работата на правните лица овластени врз основа на овој закон за вршење на оценка на сообразност, односно овластеното правно лице:

- не располага со копии на македонски стандарди официјално добиени од Институтот за стандардизација на Република Македонија,

- нема склучено договор за осигурување на мерилата и опремата што се предмет на оценка на сообразност,

- не поседува доказ дека техничкиот персонал посетувал курсеви или обуки за вршење на работите од оцената на сообразноста од опфатот на овластувањето и

- нема доказ дека е солвентно, донесува решение за отстранување на утврдените неправилности во рок кој тој ќе го определи.

Доколку во предвидениот рок овластеното правно лице не ги отстрани утврдените неправилности, Бирото во рок од осум дена ќе поднесе предлог до министерот за економија за укинување на решението за овластување на правното лице.

Доколку овластениот работник на Бирото, при вршење на инспекцискиот надзор согласно со членот 40 од овој закон, утврди дека се повредени одредбите од овој закон и прописите донесени врз основа на овој закон по однос на работата на правните лица овластени врз основа на овој закон за вршење на верификација на мерила, односно овластеното правно лице:

- не ги извршува верификациите согласно проверените постапки и Правилникот за начинот и постапката за прва, периодична и вонредна верификација на мерилата („Службен весник на Република Македонија“ број 25/2007),

- не поседува потребни технички средства или не располага со техничка документација за мерилата што се предмет на верификација и за опремата што се користи во постапката за верификација,

- не ги применува прописите за верификација на мерилата што се предмет на верификација,

- му е изречена прекршочна санкција забрана за вршење дејност,

- не води соодветна евиденција за работите поврзани со верификацијата на мерилата (протоколи од извршените метролошки испитувања на мерилата) и

- не работи согласно со добрата метролошка пракса (не издава следливи мерни резултати со употреба на мерна опрема што е редовно калибрирана и следлива со определена мерна неодреденост, не употребува документирани и верификувани постапки, не води и не чува податоци за извршените мерења, во рок од три дена изготвува записник за утврдената фактичка состојба, а Бирото во рок од осум дена од завршувањето на надзорот ќе поднесе предлог до министерот за економија за укинување на решението за овластување на правното лице.

Доколку овластениот работник на Бирото, при вршење на инспекцискиот надзор согласно со членот 40 од овој закон, утврди дека се повредени одредбите од овој закон и прописите донесени врз основа на овој закон по однос на работата на правните лица овластени врз основа на овој закон за вршење на верификација на мерила, односно овластеното правно лице:

- нема склучено договор за осигурување на мерилата и опремата што се предмет на верификација,

- не поседува доказ дека техничкиот персонал посетувал курсеви или обуки за вршење на работите од областа на верификација на мерилата од опфатот на овластувањето и

- нема доказ дека е солвентно, ќе донесе решение за отстранување на утврдените неправилности во рок кој тој ќе го определи.

Доколку во предвидениот рок овластеното правно лице не ги отстрани утврдените неправилности, Бирото во рок од осум дена ќе поднесе предлог до министерот за укинување на решението за овластување на правното лице.

Доколку овластениот работник на Бирото, при вршење на инспекцискиот надзор согласно со членот 40 од овој закон, утврди дека се повредени одредбите од овој закон и прописите донесени врз основа на овој закон по однос на работата на правните лица овластени врз основа на овој закон за вршење на метролошки надзор над пакуваните производи, односно овластеното правно лице:

- не го извршува метролошкиот надзор над пакуваните производи согласно со Правилникот за начинот и постапката за вршење на метролошки надзор и барањата кои пакуваните производи треба да ги исполнуваат во однос на количините, начинот на означување на количините и дозволените отстапувања од означената количина и листата на номиналните количини на пакуваните производи,

- не поседува потребни технички средства или не располага со техничка документација за мерилата со кои се врши метролошкиот надзор над пакуваните производи,

- му е изречена прекршочна санкција забрана за вршење дејност и

- не води соодветна евиденција за работите поврзани со метролошкиот надзор над пакуваните производи, во рок од три дена изготвува записник за утврдената фактичка состојба, а Бирото во рок од осум дена од завршувањето на надзорот ќе поднесе предлог до министерот за економија за укинување на решението за овластување на правното лице.

Доколку овластениот работник на Бирото, при вршење на инспекцискиот надзор согласно со членот 40 од овој закон, утврди дека се повредени одредбите од овој закон и прописите донесени врз основа на овој закон по однос на работата на правните лица овластени врз основа на овој закон за вршење на метролошки надзор над пакуваните производи, односно овластено-то правно лице:

- нема склучено договор за осигурување на мерилата и опремата со која се врши метролошкиот надзор над пакуваните производи,

- не поседува доказ дека техничкиот персонал посетувал курсеви или обуки за вршење на работите од областа на метролошки надзор над пакуваните производи од опфатот на овластувањето и

- нема доказ дека е солвентно, ќе донесе решение за отстранување на утврдените неправилности во рок кој тој ќе го определи.

Доколку во предвидениот рок овластеното правно лице не ги отстрани утврдените неправилности, Бирото во рок од осум дена ќе поднесе предлог до министерот за укинување на решението за овластување на правното лице.

Решението од ставовите 1, 2 и 3 на овој член, врз основа на фактите утврдени со надзорот, овластениот работник на Бирото за вршење на задачите и работите на инспекциски надзор ќе го донесе без одлагање, а најдоцна во рок од осум дена од завршувањето на надзорот.“

Член 11

По членот 44 се додаваат два нови члена 44-а и 44-б, кои гласат:

“Член 44-а

Против решенијата од членовите 43 и 44 од овој закон може да се изјави жалба во рок од осум дена од денот на приемот на решението.

По жалбата против решението на инспекторот, односно овластениот работник на Бирото за вршење на задачите и работите на инспекциски надзор, одлучува комисија составена од три члена именувани од министерот за економија, при што претседателот на комисијата задолжително е од редот на раководните државни службеници.

Комисијата од ставот 2 на овој член одлуката ќе ја донесе во рок од 30 дена од денот на приемот на жалбата.

Жалбата не го одлага извршувањето на решението.

Член 44-б

Патните и дневните трошоци од инспекцискиот надзор кој е завршен без изрекување на инспекциска мерка ги сноси органот надлежен за работата на пазарната инспекција, односно Бирото.

Патните и дневни трошоци од инспекцискиот надзор кој е завршен со изрекување на инспекциска мерка ги сноси субјектот на надзорот.“

Член 12

По членот 46-б се додава нов член 46-в, кој гласи:

“Член 46-в

Средствата од изречените глоби согласно со членовите 45 и 46 од овој закон, претставуваат приходи на Буџетот на Република Македонија.“

Член 13

Овој закон влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

L I G J PËR NDRYSHIMIN DHE PLOTËSIMIN E LIGJIT PËR METROLOGJI

Neni 1

Në Ligjin për metrologji ("Gazeta Zyrtare e Republikës së Maqedonisë" numër 55/2002, 84/2007, 120/2009 dhe 136/11), në nenet 6 paragrafi 1 alinetë 1, 6 dhe 11 dhe 17-b paragrafi 3 fjala "profesionale" zevendesohet me fjalën "inspektuese".

Neni 2

Në nenin 20 paragrafi 6 fjalët: "duke llogaritur nga dita e pranimit të kërkesës për autorizim të personit juridik për kryerjen e vlerësimit të përputhshmërisë" zevendesohen me fjalët: "duke llogaritur nga dita e pranimit të propozimit për autorizim të personit juridik për kryerjen e vlerësimit të përputhshmërisë të parashtruar nga Byroja".

Neni 3

Në nenin 30-gj paragrafi 1 fjalët: "mbikëqyrjes metrologjike" zëvendësohen me fjalët: "kontrollit metrologjik".

Neni 4

Pas nenit 38 shtohet nen i ri 38-a, si vijon:

"Neni 38-a

Në procedurën e kryerjes së mbikëqyrjes inspektuese do të zbatohen dispozitat e Ligjit për mbikëqyrje inspektuese, nëse me këtë ligj nuk është rregulluar ndryshe."

Neni 5

Në nenin 40 paragrafi 1 fjala "profesionale" zevendesohet me fjalën "inspektuese", ndërsa fjalët: "qarkullimin dhe" shlyhen.

Neni 6

Në nenin 41 fjala "profesionale" zëvendësohet me fjalët "inspektuese", ndërsa pas fjalëve: "mbikëqyrje inspektuese" pika shlyhet dhe shtohen fjalët: "që e kryen Byroja".

Pas paragrafit 1 shtohen dy paragrafë të rinj 2 dhe 3, si vijojnë:

"Drejtori i Byrosë miraton program vjetor për kryerjen e mbikëqyrjes inspektuese dhe përpilon plane mujore për kryerjen e mbikëqyrjes inspektuese.

Drejtori dorëzon raport vjetor në Qeverinë e Republikës së Maqedonisë për mbikëqyrjen e realizuar inspektuese në vitin paraprak, më së voni deri më 31 mars të vitit rrjedhës."

Neni 7

Neni 42 ndryshohet si vijon:

"Punetori i autorizuar i Byrosë për kryerjen e detyrave dhe punëve të mbikëqyrjes inspektuese, në pajtim me dispozitat e nenit 40 të këtij ligji, mund të jetë personi që i ploteson kushtet e përgjithshme të përcaktuara me Ligjin për nëpunës shtetërorë dhe kushtet e veçanta të parapara me Rregulloren për sistematizimin e vendeve të punës në Byro.

Punetoret e autorizuar të Byrosë për kryerjen e detyrave dhe punëve të mbikëqyrjes inspektuese, në pajtim me dispozitat e nenit 40 të këtij ligji, kanë legjitimacion me të cilin përcaktohet cilësia e tyre zyrtare dhe detyrohen ta tregojnë nëse kjo kërkohet prej tyre.

Ministri i Ekonomisë e përcakton formën dhe përmbajtjen e formularit të legjitimacionit, si dhe mënyrën e dhënies dhe heqjes së legjitimacionit.

Legjitimacionin e jep ministri i Ekonomisë."

Neni 8

Pas nenit 42 shtohen dy nene të reja 42-a dhe 42-b, si vijojnë:

"Neni 42-a

Për mbikëqyrjen e kryer inspektuese, punëtori i autorizuar i Byrosë për kryerjen e detyrave dhe punëve të mbikëqyrjes inspektuese përpilon procesverbal në të cilin shehohet konstatimi për gjendjen e konstatuar faktike.

Procesverbalin e nënshkruajnë personat të cilët marrin pjesë në procedurën e mbikëqyrjes inspektuese.

Neni 42-b

Në bazë të këtij ligji dhe rregullave të miratuara në bazë të këtij ligji, punëtori i autorizuar i Byrosë për kryerjen e detyrave dhe punëve të mbikëqyrjes inspektuese, nese konstaton parregullsi, ka të drejtë dhe obligime që subjektit të mbikëqyrjes:

- 1) t'i sugjerojë për ato dhe të caktojë afat për menjanimin e tyre;
- 2) t'i urdhërojë të ndër marrë masa përkatëse dhe aktivitete në afat të cilin do ta caktojë ai;
- 3) perkoheisht t'i heqë jashtë përdorimit pajisjet materiale për të cilat është konstatuar parregullsia dhe
- 4) të parashtrijë kërkesë për ngritjen e procedurës kundërvajtëse, si dhe të udhëheqë procedurë për barazim dhe ndërmjetësim."

Neni 9

Neni 43 ndryshohet si vijon:

"Nese inspektori nga organi kompetent për punën e inspeksionit të tregut, gjatë kryerjes së mbikëqyrjes inspektuese në pajtim me nenin 39 të këtij ligji, konstaton se janë shkelur dispozitat e këtij ligji dhe rregullat e miratuara në bazë të këtij ligji, lidhur me përdorimin e njësive matëse ligjore, do të miratojë aktvendim për ndalim të përdorimit të njësive matëse, të cilat nuk janë të përcaktuara me këtë ligj.

Nese inspektori nga organi kompetent për punën e inspeksionit të tregut, gjatë kryerjes së mbikëqyrjes inspektuese në pajtim me nenin 39 të këtij ligji, konstaton se janë shkelur dispozitat e këtij ligji dhe rregullat e miratuara në bazë të këtij ligji, lidhur me lëshimin në qarkullim dhe përdorimin e pajisjeve matëse nga neni 3 paragrafi 1 i këtij ligji, do të miratojë aktvendim për ndalim të lëshimit në qarkullim dhe përdorimit të pajisjeve matëse që nuk i plotësojnë kërkesat e përcaktuara me këtë ligj dhe rregullat e miratuara në bazë të këtij ligji.

Aktvendimin nga paragrafët 1 dhe 2 të këtij neni, në bazë të fakteve të konstatuara me mbikëqyrje, inspektori do ta miratojë pa prolongim, e më së voni në afat prej tetë ditësh nga përfundimi i mbikëqyrjes."

Neni 10

Neni 44 ndryshohet si vijon:

"Nese punëtori i autorizuar i Byrosë, gjatë kryerjes së mbikëqyrjes inspektuese në pajtim me nenin 40 të këtij ligji, konstaton se janë shkelur dispozitat e këtij ligji dhe rregullat e miratuara në bazë të këtij ligji lidhur me plotësimin e kushteve për realizim, ruajtje dhe mirëmbajtje të etaloneve nacionale, do të miratojë aktvendim për shfuqizimin e aktvendimit për pranimin e etalonit si etalon nacional.

Nese punëtori i autorizuar i Byrosë gjatë kryerjes së mbikëqyrjes inspektuese në pajtim me nenin 40 të këtij ligji, konstaton se janë shkelur dispozitat e këtij ligji dhe rregullat e miratuara në bazë të këtij ligji lidhur me përdorimin e njësive matëse ligjore, do të miratojë aktvendim për ndalim të përdorimit të njësive matëse, që nuk janë të përcaktuara me këtë ligj.

Nese punëtori i autorizuar i Byrosë, gjatë kryerjes së mbikëqyrjes inspektuese në pajtim me nenin 40 të këtij ligji, konstaton se janë shkelur dispozitat e këtij ligji dhe rregullat e miratuara në bazë të këtij ligji lidhur me përdorimin e pajisjeve matëse nga neni 3 paragrafi 1 i këtij ligji, do të miratojë aktvendim për ndalim të përdorimit të pajisjeve matëse, që nuk i plotësojnë kërkesat e përcaktuara me këtë ligj dhe rregullat e miratuara në bazë të këtij ligji.

Nese punëtori i autorizuar i Byrosë, gjatë kryerjes së mbikëqyrjes inspektuese në pajtim me nenin 40 të këtij ligji, konstaton se janë shkelur dispozitat e këtij ligji dhe rregullat e miratuara në bazë të këtij ligji lidhur me punën e personave juridikë të autorizuar në bazë të këtij ligji për kryerjen e vlerësimit të përputhshmërisë, përkatësisht personi i autorizuar juridik:

- nuk ka së paku tre persona në marrëdhënie të rregullt pune me arsimim të lartë nga rajoni për të cilin është marrë autorizimi,

- nuk posedon mjete të nevojshme teknike ose nuk disponon dokumentacion teknik për pajisjet matëse të cilat janë objekt vlerësimi të përputhshmërisë dhe për pajisjen që shfrytëzohet në procedurën për vlerësimin e përputhshmërisë,

- nuk i zbaton rregullat për vlerësim të përputhshmërisë së pajisjeve matëse që janë objekt vlerësimi të përputhshmërisë,

- i është shqiptuar sanksion kundërvajtjes ndalim për ushtrimin e veprimtarisë dhe

- nuk mban evidencë përkatëse për punët lidhur me vlerësimin e përputhshmërisë (protokolle nga analizat e kryera metrologjike të tipit të pajisjeve matëse),

në afat prej tri ditësh përpilon procesverbal për gjendjen e konstatuar faktike, ndërsa Byroja në afat prej tetë ditësh nga përfundimi i mbikëqyrjes, do t'i parashtrijë propozim ministrit të Ekonomisë për shfuqizimin e aktvendimit për autorizim të personit juridik.

Nese punëtori i autorizuar i Byrosë, gjatë kryerjes së mbikëqyrjes inspektuese në pajtim me nenin 40 të këtij ligji, konstaton se janë shkelur dispozitat e këtij ligji dhe rregullat e miratuara në bazë të këtij ligji lidhur me punën e personave juridikë të autorizuar në bazë të këtij ligji për kryerjen e vlerësimit të përputhshmërisë, përkatësisht personi i autorizuar juridik:

- nuk disponon kopje të standardeve maqedonase të marra oficialisht nga Instituti për Standardizim i Republikës së Maqedonisë,

- nuk ka lidhur marrëveshje për sigurim të pajisjeve matëse dhe pajisjes që janë objekt vlerësimi të përputhshmërisë,

- nuk posedon dëshmi se personeli teknik ka ndjekur kurse ose trajnime për kryerjen e punëve të vlerësimit të përputhshmërisë që i përfshin autorizimin dhe

- nuk ka dëshmi se është solvent,

miraton aktvendim për menjanimin e parregullsive të konstatuara në afat të cilin do ta përcaktojë ai.

Nese në afatin e paraparë personi i autorizuar juridik nuk i mënjanon parregullsitë e konstatuara, Byroja në afat prej tetë ditësh, do t'i parashtrijë propozim ministrit të Ekonomisë për shfuqizimin e aktvendimit për autorizim të personit juridik.

Nese punëtori i autorizuar i Byrosë, gjatë kryerjes së mbikëqyrjes inspektuese në pajtim me nenin 40 të këtij ligji, konstaton se janë shkelur dispozitat e këtij ligji dhe rregullat e miratuara në bazë të këtij ligji lidhur me punën e personave juridikë të autorizuar në bazë të këtij ligji për kryerjen e verifikimit të pajisjeve matëse, përkatësisht personi i autorizuar juridik:

- nuk i kryen verifikimet në pajtim me procedurat e kontrolluara dhe Rregulloren për mënyrën dhe procedurën për verifikim të parë, periodik dhe të jashtëzakonshëm të pajisjeve matëse ("Gazeta Zyrtare e Republikës së Maqedonisë" numër 25/2007),

- nuk posedon mjete të nevojshme teknike ose nuk disponon dokumentacion teknik për pajisjet matëse që janë objekt verifikimi dhe për pajisjen e cila shfrytëzohet në procedurën për verifikim,

- nuk i zbaton rregullat për verifikim të pajisjeve matëse që janë objekt verifikimi,

- i është shqiptuar sanksion kundërvajtës ndalim për ushtrimin e veprimtarisë,

- nuk mban evidencë përkatëse për punët lidhur me verifikimin e pajisjeve matëse (protokoll nga analizat e kryera metrologjike të pajisjeve matëse) dhe

- nuk punon në pajtim me praktikën e mirë metrologjike (nuk jep rezultate matëse rrjedhëse me përdorimin e pajisjes matëse që është rregullisht e kalibruar dhe rrjedhëse me papërcaktim të caktuar matës, nuk përdor procedura të dokumentuara dhe verifikuara, nuk mban dhe ruan të dhëna për matjet e kryera,

në afat prej tri ditësh përpilon procesverbal për gjendjen e konstatuar faktike, ndërsa Byroja në afat prej tetë ditësh nga përfundimi i mbikëqyrjes do t'i parashtrijë propozim ministrit të Ekonomisë për shfuqizimin e aktvendimit për autorizim të personit juridik.

Nese punëtori i autorizuar i Byrosë, gjatë kryerjes së mbikëqyrjes inspektuese në pajtim me nenin 40 të këtij ligji, konstaton se janë shkelur dispozitat e këtij ligji dhe rregullat e miratuara në bazë të këtij ligji lidhur me punën e personave juridikë të autorizuar në bazë të këtij ligji për kryerjen e verifikimit të pajisjeve matëse, përkatësisht personi i autorizuar juridik:

- nuk ka lidhur marrëveshje për sigurimin e pajisjeve matëse dhe pajisjes që janë objekt verifikimi,

- nuk posedon dëshmi se personeli teknik ka ndjekur kurse ose trajnime për kryerjen e punëve nga sfera e verifikimit të pajisjeve matëse që i përfshin autorizimi dhe

- nuk ka dëshmi se është solvent,

- do të miratojë aktvendim për mënjanimin e parregullsive të konstatuara në afat të cilin do ta caktojë ai.

Nese në afatin e paraparë personi i autorizuar juridik nuk i mënjanon parregullsitë e konstatuara, Byroja në afat prej tetë ditësh do t'i parashtrijë propozim ministrit të Ekonomisë për shfuqizimin e aktvendimit për autorizim të personit juridik.

Nese punëtori i autorizuar i Byrosë, gjatë kryerjes së mbikëqyrjes inspektuese në pajtim me nenin 40 të këtij ligji, konstaton se janë shkelur dispozitat e këtij ligji dhe rregullat e miratuara në bazë të këtij ligji lidhur me punën e personave juridikë të autorizuar në bazë të këtij ligji për kryerjen e mbikëqyrjes metrologjike mbi prodhimet e paketuara, përkatësisht personi i autorizuar juridik:

- nuk e kryen mbikëqyrjen metrologjike mbi prodhimet e paketuara në pajtim me Rregulloren për mënyrën dhe procedurën për kryerjen e mbikëqyrjes metrologjike dhe kërkesat që prodhimet e paketuara duhet t'i plotesojnë lidhur me sasi, mënyrën e shënimit të sasive dhe shmangiet e lejuara nga sasia e shënuar dhe listën e sasive nominale të prodhimeve të paketuara,

- nuk posedon mjete të nevojshme teknike ose nuk disponon dokumentacion teknik për pajisjet matëse me të cilat bëhet mbikëqyrja metrologjike mbi prodhimet e paketuara,

- i është shqiptuar sanksion kundërvajtës për ushtrimin e veprimtarisë dhe

- nuk mban evidencë përkatëse për punët lidhur me mbikëqyrjen metrologjike mbi prodhimet e paketuara,

në afat prej tri ditësh përpilon procesverbal për gjendjen e konstatuar faktike, ndërsa Byroja në afat prej tetë ditësh nga përfundimi i mbikëqyrjes do t'i parashtrijë propozim ministrit të Ekonomisë për shfuqizimin e aktvendimit për autorizim të personit juridik.

Nese punëtori i autorizuar i Byrosë, gjatë kryerjes së mbikëqyrjes inspektuese në pajtim me nenin 40 të këtij ligji, konstaton se janë shkelur dispozitat e këtij ligji dhe rregullat e miratuara në bazë të këtij ligji lidhur me punën e personave juridikë të autorizuar në bazë të këtij ligji për kryerjen e mbikëqyrjes metrologjike mbi prodhimet e paketuara, përkatësisht personi i autorizuar juridik:

- nuk ka lidhur marrëveshje për sigurim të pajisjeve matëse dhe pajisjes me të cilën bëhet mbikëqyrja metrologjike mbi prodhimet e paketuara,

- nuk posedon dëshmi se personeli teknik ka ndjekur kurse ose trajnime për kryerjen e punëve nga sfera e mbikëqyrjes metrologjike mbi prodhimet e paketuara që i përfshin autorizimi dhe

- nuk ka dëshmi se është solvent,

- do të miratojë aktvendim për mënjanimin e parregullsive të konstatuara në afatin të cilin do ta caktojë ai.

Nese në afatin e paraparë personi i autorizuar juridik nuk i mënjanon parregullsitë e konstatuara, Byroja në afat prej tetë ditësh do t'i parashtrijë propozim ministrit të Ekonomisë për shfuqizimin e aktvendimit për autorizim të personit juridik.

Aktvendimin nga paragrafët 1, 2 dhe 3 të këtij neni, në bazë të fakteve të konstatuara me mbikëqyrjen, punëtori i autorizuar i Byrosë për kryerjen e detyrave dhe punëve të mbikëqyrjes inspektuese, do ta miratojë pa prolongim, e më së voni në afat prej tetë ditësh nga përfundimi i mbikëqyrjes."

Neni 11

Pas nenit 44, shtohen dy nene të reja 44-a dhe 44-b, si vijojnë:

"Neni 44-a

Kunder aktvendimeve nga nenet 43 dhe 44 të këtij ligji, mund të paraqitet ankesë në afat prej tetë ditësh nga dita e pranimit të aktvendimit.

Për ankesën kundër aktvendimit të inspektorit, perkatesisht punëtorit të autorizuar të Byrosë për kryerjen e detyrave dhe punëve të mbikëqyrjes inspektuese, vendos komisioni i përbërë prej tre anëtarëve të emëruar nga ministri i Ekonomisë, me ç'rast kryetari i komisionit detyrimisht është nga radhët e nëpunësve udhëheqës shtetërorë.

Komisioni nga paragrafi 2 i këtij neni, vendimin do ta miratojë në fat prej 30 ditësh nga dita e pranimit të ankeses.

Ankesa nuk e prolongon zbatimin e aktvendimit.

Neni 44-b

Shpenzimet e udhëtimit dhe ditore nga mbikëqyrja inspektuese që ka përfunduar pa shqiptimin e masës inspektuese, i bart organi kompetent për punën e inspeksionit të tregut, përkatësisht Byroja.

Shpenzimet e udhëtimit dhe ditore nga mbikëqyrja inspektuese që ka përfunduar me shqiptimin e masës inspektuese, i bart subjekti i mbikëqyrjes."

Neni 12

Pas nenit 46-b shtohet neni i ri 46-v, si vijon:

"Neni 46-v

Mjetet nga gjrobat e kumtuara në pajtim me nenet 45 dhe 46 të këtij ligji, paraqesin të hyra të Buxhetit të Republikës së Maqedonisë."

Neni 13

Ky ligj hyn në fuqi në ditën e tetë nga dita e botimit në „Gazetën Zyrtare të Republikës së Maqedonisë“.

167.

Врз основа на членот 75 ставови 1 и 2 од Уставот на Република Македонија, претседателот на Република Македонија и претседателот на Собранието на Република Македонија издаваат

У К А З ЗА ПРОГЛАСУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА ЕВРОПСКИ РАБОТНИЧКИ СОВЕТ

Се прогласува Законот за Европски работнички совет,
што Собранието на Република Македонија го донесе на седницата одржана на 11 јануари 2012 година.

Бр. 07-152/1 Претседател
11 јануари 2012 година на Република Македонија,
Скопје **Горге Иванов, с.р.**

Претседател
на Собранието на Република
Македонија,
Трајко Вељаноски, с.р.

ЗАКОН ЗА ЕВРОПСКИ РАБОТНИЧКИ СОВЕТ

I. ОПШТИ ОДРЕДБИ

Предмет на Законот

Член 1

(1) Со овој закон се уредува основањето на европски работнички совет или утврдување на постапка за информирање и консултирање на вработените во трговски друштва или групации на трговски друштва што работат на ниво на Европската унија (во натамошниот текст: друштво или групација на ниво на ЕУ).

(2) Европски работнички совет се основа под услови и во постапка определени со овој закон.

(3) Постапка за информирање и консултирање на вработените се утврдува со договор меѓу друштво или групација на ниво на ЕУ и претставниците на вработените во посебно преговарачко тело, во согласност со овој закон.

Цел на Законот

Член 2

(1) Целта на овој закон е да се унапреди правото на информирање и консултирање за транснационалните прашања и унапредување на дијалог меѓу социјалните партнери согласно со закон, колективни договори и меѓународен договор.

(2) Вработените во друштво или групација на ниво на ЕУ во две или повеќе земји членки, се информираат и консултираат кога одлуките што се однесуваат на нив се донесуваат во земја членка која не е земјата во којашто се вработени.

Транснационални прашања

Член 3

Прашањата што се однесуваат на друштво или групација на ниво на ЕУ или најмалку на две друштва или подружници на друштвото или групацијата на друштвата сместени во две различни земји членки на Европската унија (во натамошниот текст: земји членки), се сметаат за транснационални.

Субјекти на кои се однесува информирањето и консултирањето и начинот на информирање и консултирање

Член 4

(1) Информирањето и консултирањето преку европски работнички совет или во постапка за информирање и консултирање на вработените во друштвата, коишто работат во две или повеќе земји членки, се врши во сите подружници кои се наоѓаат во одредена земја членка, а во случај на групации за сите друштва со седиште во земјите членки, освен доколку поинаку не е договорено.

(2) Претставниците на вработените и на управата на друштвото или друштвото со доминантно влијание во групацијата, спогодбено ги определуваат природата, функцијата, начинот на работа, постапките и финансиските средства на европскиот работнички совет или другите постапки на информирање и консултирање.

Примена на Законот

Член 5

(1) Овој закон се применува на друштвата од територијата на Европската унија кои имаат седиште во Република Македонија и на групациите на друштвата од територијата на Европската унија.

(2) Доколку друштвото или друштвото со доминантно влијание нема свое седиште во земја членка, одредбите на овој закон се применуваат за која било подружница во Република Македонија, доколку друштвото или друштвото со доминантно влијание ќе ја овласти оваа подружница за свој претставник. Доколку нема овластен претставник, овој закон ќе се применува, доколку во Република Македонија постои подружница или друштво со најмногу вработени во споредба со другите подружници или друштва во групацијата на друштва во земјите кои не се членки на ЕУ.

(3) Овој закон не се применува на екипажот на трговски бродови.

Дефиниции

Член 6

Одделни изрази употребени во овој закон го имаат следново значење:

1. "Претпријатие/друштво што работи на ниво на ЕУ" е секое друштво со најмалку 1.000 вработени во рамките на земјите членки и најмалку 150 вработени во секоја од најмалку две земји членки;

2. "Групација на претпријатија/друштва" е друштво со доминантно влијание и друштвата под доминантно влијание;

3. "Групацијата на претпријатија/друштва што работат на ниво на ЕУ" е групација на друштва со следниве карактеристики:

- најмалку 1.000 вработени во рамките на земјите членки,

- најмалку две друштва во групацијата во различни земји членки и

- најмалку едно друштво од групацијата со најмалку 150 вработени во една земја членка и најмалку едно друштво од групација со најмалку 150 вработени во друга земја членка;

4. "Друштво со доминантно влијание" е друштво што може да изврши доминантно влијание над друго друштво под доминантно влијание, врз основа на сопственост, финансиско учество или прописите кои се применуваат на тоа друштво;

5. "Друштво под доминантно влијание" е друштво над кое друго друштво со доминантно влијание има непосредно или посредно преовладувачко влијание;

6. "Претставници на вработените" се претставниците на вработените предвидени со закон и со прописите на земјите членки;

7. "Централна управа" е централната управа на друштвото што работи на ниво на ЕУ или, во случај на групација на друштва што работат на ниво на ЕУ, на друштвото со доминантно влијание;

8. "Информирање" значи пренесување на податоци од страна на работодавачот до претставниците на вработените во соодветно време, на соодветен начин и со соодветна содржина со цел да им се овозможи да се запознаат со истите, да ги разгледаат и да направат детална анализа на можното влијание и таму каде што е соодветно, да се подготват за консултирање со надлежниот орган на друштвото или групацијата на друштва на ниво на ЕУ;

9. "Консултирање" значи воспоставување дијалог и размена на мислења меѓу претставниците на вработените и на централната управа или кое било соодветно ниво на управување во време, на начин и со содржина што им овозможува на претставниците на вработените во разумен рок да го искажат своето мислење, врз основа на обезбедените информации за предложените мерки на кои се однесува консултирањето, без да се доведат во прашање надлежностите на управата, кое мислење може да се земе предвид во друштвото или групацијата на ниво на ЕУ;

10. "Европски работнички совет" е совет кој е основан за информирање и консултирање на вработените, согласно со одредбите од овој закон и

11. "Посебно преговарачко тело" е тело кое е основано за преговарање со централната управа во врска со основање на европски работнички совет или за утврдување на постапка за информирање и консултирање на вработените, согласно со одредбите од овој закон.

Начин на пресметување на бројот на вработените

Член 7

Бројот на вработените во друштвата и подружниците во Република Македонија, согласно со пропишаните услови и рамки за бројот на вработените во друштвата и групациите на друштвата на ниво на Европската унија, се пресметува врз основа на просечниот број вработени во текот на претходните две години од работењето, вклучувајќи ги и вработените со скратено работно време согласно со закон.

Должност за доставување податоци за вработените

Член 8

Централната управа е должна на претставниците на вработените, на нивно барање, да им доставува податоци за вкупниот број вработени и нивната распореденост по земјите членки, за друштвата и нивните подружници и за структурата на друштвото или групацијата на ниво на ЕУ.

Друштво со доминантно влијание

Член 9

(1) Се смета дека едно друштво има доминантно влијание, директно или индиректно, во однос на друго друштво, ако:

- има мнозинство од капиталот на друштвото,
- контролира мнозинство гласови додадени кон издадениот акционерски капитал на друштвото или
- може да назначи повеќе од половина членови во административното, управното или надзорното тело на друштвото.

(2) Правата на друштвото со доминантно влијание во однос на гласањето и назначувањето од ставот (1) алинеја 3 на овој член ги вклучува правата на кое било друго друштво и правата на лицето или телото кои дејствуваат во свое име, но за сметка на друштвото со доминантно влијание или кое било друго друштво под доминантно влијание.

(3) Доминантното влијание од ставот (1) на овој член не се определува само врз основа на надлежностите кои се однесуваат на стечај или ликвидација согласно со законите на земјите членки во однос на такви постапки.

(4) Прописите што се применуваат за да се определат дали едно друштво е друштво со доминантно влијание, се прописите кои земјите членки на ЕУ ги применуваат на тоа друштво.

(5) Ако прописите кои се однесуваат на друштвото не се пропишани на земјата членка, ќе се применуваат прописите на земјата-членка на чија територија е сместен претставникот на друштвото или во отсуство на таков претставник, централната управа на друштвото од групацијата во кое се вработени најголем број работници.

(6) Ако во случај на судир на закони при примената на ставот (1) на овој член, две или повеќе друштва од групацијата исполнуваат еден или повеќе критериуми од критериумите утврдени во ставот (1), друштвото коешто го исполнува критериумот утврден во ставот (1) алинеја 3 на овој член се смета за друштво со доминантно влијание, без да се доведе во прашање доказот дека друго друштво е способно да го извршува доминантното влијание.

II. ОСНОВАЊЕ НА ЕВРОПСКИ РАБОТНИЧКИ СОВЕТ ИЛИ УТВРДУВАЊЕ НА ПОСТАПКА ЗА ИНФОРМИРАЊЕ И КОНСУЛТИРАЊЕ НА ВРАБОТЕНИТЕ

Основање на европски работнички совет или утврдување на постапка за информирање и консултирање на вработените

Член 10

(1) Централната управа на друштво или групација на ниво на ЕУ, е должна да обезбеди услови и средства потребни за основање на европски работнички совет или утврдување на постапка за информирање и консултирање на вработените во друштво или групација на ниво на ЕУ.

(2) Кога централната управа не е сместена во земја членка, претставникот на централната управа во земјата членка, кој се именува по потреба, ја презема обврската од ставот (1) на овој член.

(3) Во отсуство на претставник од овој вид, управата на подружницата или на друштвото од групацијата во кое работат најголем број вработени во која било земја членка, ја презема обврската од ставот (1) на овој член.

(4) Претставникот или претставниците или во случај на отсуство на претставници од овој вид, управата на подружницата или на друштвото од групацијата од ставот (3) на овој член, се сметаат за претставници на централната управа.

(5) Управата на секое друштво или групација на ниво на ЕУ и централната управа или управата која се смета за централна управа во смисла на членот 6 од овој закон, од друштвото или групацијата на друштва

на ниво на ЕУ се одговорни за добивање и пренесување на информации што се потребни за започнување на преговорите наведени во членот 8 од овој закон, а особено информации за структурата на друштвото или на групацијата и нивните вработени до засегнатите страни. Оваа обврска, особено се однесува на информациите за бројот на вработените во друштво или групација на ниво на ЕУ.

III. ПОСЕБНО ПРЕГОВАРАЧКО ТЕЛО

Начин на основање

Член 11

(1) Посебно преговарачко тело е тело кое се основа заради остварување на правото на информирање и консултирање на вработените во друштвата и групациите на ниво на ЕУ и преговарање со централната управа за основање на европски работнички совет или утврдување на постапка за информирање и консултирање на вработените.

(2) Посебно преговарачко тело се основа на иницијатива на централната управа или врз основа на писмено барање од најмалку 100 вработени или нивни претставници во најмалку две друштва или подружници во најмалку две различни земји членки.

(3) Барањето се смета за поднесено, доколку истото е потпишано од најмалку 100 вработени или нивни претставници во најмалку две друштва или подружници во најмалку две различни земји членки и доколку приемот на барањето е потврден од централната управа.

(4) Доколку се поднесени повеќе од едно барање се бројат и собираат потписите на вработените, односно потписите на нивните претставници од сите поднесени барања.

(5) Вработените во друштвото или подружницата во кои не се избрани претставници на вработените, имаат право да избираат и именуваат членови на посебното преговарачко тело.

(6) Членовите на посебно преговарачко тело се избираат сразмерно со бројот на вработените кои се вработени во секоја земја членка, со тоа што на секоја земја членка и се доделува едно место за секој број на вработени кои се вработени во таа земја членка што изнесува 10% или дел од истиот процент, од бројот на вработените кои се вработени во сите земји членки заедно.

(7) Централната управа и управата на друштвото, односно подружницата на друштвото, како и надлежните европски организации на работниците и работодавачите, се известуваат за составот на посебното преговарачко тело и за почетокот на преговорите.

Состав на посебното преговарачко тело

Член 12

(1) Од секоја земја членка во која работи друштвото или подружницата, односно групацијата во посебното преговарачко тело се определува еден претставник на вработените.

(2) Посебното преговарачко тело има најмалку три, а најмногу толку членови, колку што изнесува бројот на земјите членки.

(3) Од секоја земја членка со најмалку 25% вработени во друштвото или подружницата, односно групацијата се определува по еден дополнителен претставник, двајца дополнителни претставници се определуваат од

земјите членки со најмалку 50% вработени и тројца дополнителни претставници од земјите членки со најмалку 75% вработени.

Избор на претставници во посебното преговарачко тело од Република Македонија

Член 13

(1) Претставниците на вработените од Република Македонија во посебното преговарачко тело ги избираат репрезентативните синдикати на избори со тајно гласање.

(2) Право да предлагаат кандидати за членови на посебното преговарачко тело имаат репрезентативните синдикати во друштвото или подружницата и најмалку 50 вработени во друштвото или подружницата.

Известување на централната управа за избраните членови на посебното преговарачко тело

Член 14

Посебното преговарачко тело е должно на централната управа, веднаш по извршениот избор, да и достави список со име и презиме на своите членови, нивните адреси и податок од кои друштва, односно подружници доаѓаат.

Основачко собрание, деловник, експерти

Член 15

(1) Веднаш по добивањето на известувањето за извршениот избор на членовите на посебното преговарачко тело, централната управа свикнува основачко собрание на посебното преговарачко тело и за тоа ја известува управата на подружниците и друштвата.

(2) Посебното преговарачко тело избира претседател од редот на своите членови и усвојува свој деловник.

(3) Пред и по секој состанок со централната управа, посебното преговарачко тело има право да се состане без присуство на претставници од централната управа, а притоа да ги користи сите потребни средства за комуникација.

(4) Посебното преговарачко тело ги усвојува своите одлуки со мнозинство гласови од вкупниот број членови, доколку со овој закон поинаку не е определено.

(5) Посебното преговарачко тело, во врска со преговорите, може да побара помош од експерти по сопствен избор меѓу кои можат да бидат вклучени и претставниците од надлежните и признати синдикати на ниво на ЕУ, кои самото ќе ги избере, доколку тоа е потребно за правилно извршување на неговите задачи. Експертите и претставниците можат да присуствуваат на состаноците за преговори во советодавно својство на барање од посебното преговарачко тело.

Одлука за прекин на преговорите

Член 16

(1) Посебното преговарачко тело, со најмалку двотретинско мнозинство од гласовите на своите членови, може да одлучи да не ги започне преговорите или да ги прекине започнатите преговори. Ваквата одлука ја запира постапката за постигнување договор во смисла на членот 18 од овој закон. За одлуката и резултатите од гласањето, се составува записник кој го потпишува претседателот на посебното преговарачко тело, а копија од записникот се испраќа до централната управа.

(2) Ново барање за основање на посебно преговарачко тело, може да се поднесе најрано две години од денот на усвојувањето на одлуката од ставот (1) на овој член, доколку засегнатите страни не утврдат некој пократок рок.

Трошоци

Член 17

(1) Трошоци поврзани со основањето и работата на посебното преговарачко тело ги сноси централната управа.

(2) Доколку се вклучат експерти, согласно со членот 15 став (5) од овој закон, централната управата ги сноси трошоците само за еден експерт.

(3) Централната управа е должна да обезбеди простории, материјални средства, преведувачи и административен персонал потребни за состаноците, како и да ги сноси патните трошоци и трошоците за престој (исхрана и ноќевање) на посебното преговарачко тело, освен ако поинаку не е определено.

IV. ДОГОВОР ЗА ОСНОВАЊЕ НА ЕВРОПСКИ РАБОТНИЧКИ СОВЕТ ИЛИ УТВРДУВАЊЕ НА ПОСТАПКА ЗА ИНФОРМИРАЊЕ И КОНСУЛТИРАЊЕ

Слобода на организирање

Член 18

(1) Централната управа и посебното преговарачко тело заедно одлучуваат за начинот на организирање на информирањето и консултирањето на вработените.

(2) Централната управа и посебното преговарачко тело, преговараат и соработуваат со цел да се постигне договор дали за информирањето и консултирањето со вработените ќе се основа европски работнички совет или ќе се утврди постапка за информирање и консултирање на вработените.

(3) Страните од ставот (1) на овој член со договор во писмена форма го утврдуваат составот, надлежностите и мандатот на европскиот работнички совет или утврдувањето на постапката за информирање и консултирање со вработените.

(4) Договорот од ставот (3) на овој член важи за сите земји членки во кои работи друштво или групација на ниво на ЕУ.

Договор за основање на европски работнички совет

Член 19

(1) Европски работнички совет се основа со договор во писмена форма, кој го склучуваат централната управа и посебното преговарачко тело, по претходно одржани преговори и соработка меѓу страните, без да се наруши автономијата на страните, со кој се утврдува:

- на кои друштва, подружници и групации се однесува договорот, вклучително со друштвата и подружниците надвор од територијата на земјите членки, кога истите се опфатени,

- составот на европскиот работнички совет, бројот на членовите, распределбата на местата имајќи ја предвид рамномерната застапеност на вработените според нивната активност, категорија и пол, како и мандатот,

- делокругот на работа на европскиот работнички совет и постапката за информирање и консултирање на европскиот работнички совет и формите и начините за поврзување на информирањето и консултирањето на европскиот работнички совет и националните преставнички тела на вработените,

- местото и времето на одржување на седниците на европскиот работнички совет,

- составот, постапката за именување и разрешување, делокругот и начинот на работа на одборот од членот 27 од овој закон,

- финансиските и материјалните средства кои треба да му се обезбедат за работа на европскиот работнички совет и

- датумот на влегување во сила на договорот и неговото времетраење, начинот на изменување и дополнување или раскинување на договорот и случаите во коишто се водат повторни преговори за склучување на договор, при промени во структурата на друштвото или групацијата на ниво на ЕУ.

(2) Доколку не е поинаку договорено, во поглед на определувањето на членовите на европскиот работнички совет од Република Македонија, се применува членот 23 од овој закон.

Договор за утврдување на постапка за информирање и консултирање

Член 20

(1) Централната управа и посебното преговарачко тело со договор во писмена форма можат да одлучат и да утврдат една или повеќе постапки за информирање и консултирање со вработените, наместо да основаат европски работнички совет.

(2) Во договорот се определуваат условите и начинот под кои претставниците на вработените имаат право да се состануваат за да се консултираат за добиените информации, како и постапката за разгледување на нивните предлози со централната управа или друго соодветно ниво на управување.

(3) Информациите се однесуваат, пред сè, на транснационалните прашања кои суштински ги засегаат интересите на вработените во сите друштва на кои се однесува договорот.

(4) При донесувањето на одлука за склучување на договорот од членовите 19 и 20 од овој закон, посебното преговарачко тело одлучува со мнозинство гласови од вкупниот број на неговите членови.

V. ЗАДОЛЖИТЕЛНО ОСНОВАЊЕ НА ЕВРОПСКИ РАБОТНИЧКИ СОВЕТ

Услови за задолжително основање на европски работнички совет

Член 21

(1) Европски работнички совет задолжително се основа согласно со членовите 22 и 23 од овој закон, доколку:

1) централната управа и посебното преговарачко тело прогласат неуспешни преговори;

2) централната управа не сака да започне преговори во рок од шест месеци од денот на поднесувањето на барањето од членот 11 од овој закон или

3) во рок од три години од денот на поднесувањето на барањето не склучи договор од членовите 19 и 20 од овој закон и кога посебното преговарачко тело не донесе одлука во смисла на членот 16 од овој закон.

(2) Европски работнички совет не може да се основа, доколку посебното преговарачко тело пред истекот на рокот од ставот (1) точка 3 на овој член, усвоило одлука за прекинување на преговорите во смисла на членот 16 став (1) од овој закон.

Состав на европски работнички совет

Член 22

(1) Европскиот работнички совет е составен од вработените од друштвата или групациите на ниво на ЕУ.

(2) Од секоја земја членка во која работи друштвото или подружницата, односно групацијата на друштвата, во европскиот работнички совет се определува по еден претставник на вработените.

(3) Европскиот работнички совет има најмалку три, а најмногу 30 члена, а можат да се определат и нивни заменици.

(4) Од секоја земја членка со најмалку:

- 25% вработени се определува уште по еден дополнителен претставник,
- 50% вработени се определуваат уште по двајца дополнителни претставници и
- 75% вработени се определуваат уште по тројца дополнителни претставници.

Избор на членови на европскиот работнички совет од Република Македонија

Член 23

(1) Членовите на европскиот работнички совет од Република Македонија ги избираат вработените во друштвото и групацијата на друштвата што работат на ниво на ЕУ, на избори со тајно гласање.

(2) Право да предлагаат кандидати за членови на европскиот работнички совет имаат репрезентативните синдикати во друштвото или подружницата и најмалку 50 вработени во друштвото или подружницата.

Известување за избраните членови на европскиот работнички совет

Член 24

(1) Европскиот работнички совет е должен веднаш по извршениот избор на централната управа да и ги соопшти имињата на своите членови, нивните адреси и податокот од кои друштва, односно подружници доаѓаат.

(2) Централната управа овие податоци ги испраќа до управата на подружниците или друштвата, како и до репрезентативните синдикати во подружниците или друштвата во Република Македонија.

Основачка седница

Член 25

(1) По изборот на членовите на европскиот работнички совет, централната управа свикнува основачка седница на европскиот работнички совет.

(2) На основачката седница европскиот работнички совет од редот на своите членови избира претседател и заменик-претседател со мнозинство гласови од вкупниот број членови.

Претседател и заменик-претседател

Член 26

(1) Претседателот го застапува и претставува европскиот работнички совет.

(2) Заменик-претседателот во отсуство на претседателот го застапува и претставува европскиот работнички совет.

Одбор

Член 27

(1) Доколку европскиот работнички совет има девет или повеќе члена се формира тричлен одбор составен од претседател и двајца члена.

(2) Претседателот и членовите на одборот треба да бидат вработени во различни земји членки.

(3) Одборот ги води тековните работи на европскиот работнички совет.

(4) Европскиот работнички совет со помалку од девет члена, водењето на тековните работи може да го пренесе на претседателот или на некој друг член на европскиот работнички совет.

Одлуки, деловник, експерти

Член 28

(1) Европскиот работнички совет одлуките ги донесува со мнозинство гласови од вкупниот број членови, доколку со овој закон поинаку не е определено.

(2) Начинот на работа на европскиот работнички совет се уредува со деловник.

(3) Со деловникот може да се утврди дека на европскиот работнички совет и на неговиот одбор во работата ќе му помагаат експерти, кои сами ќе ги избираат, доколку тоа е потребно за правилно извршување на неопходните задачи.

Трошоци

Член 29

(1) Трошоците за основањето и работењето на европскиот работнички совет и неговиот одбор ги сноси централната управа.

(2) Централната управа е должна да обезбеди простории, материјални средства, преведувачи и административен персонал кој е потребен за состаноците на европскиот работнички совет.

(3) Централната управа е должна да ги сноси и патните трошоци и трошоците за престој (исхрана и ноќевање) на членовите на европскиот работнички совет и членовите на одборот, доколку поинаку не е определено.

(4) Доколку се вклучат експерти, централната управа ги покрива трошоците само за еден експерт.

Информирање и консултирање на европскиот работнички совет

Член 30

(1) Информирањето на европскиот работнички совет особено се однесува на структурата, економската и финансиската состојба, развојот и производството и продажбата на друштво или групација на ниво на ЕУ.

(2) Информирањето и консултирањето на европскиот работнички совет е поврзано со состојбата и со трендот на вработувања, инвестиции и значителни промени во однос на организацијата, воведувањето на нови методи на работа или производни процеси, преноси на производството, спојувања, намалувања или затворање на друштва, подружници или важни делови од истите, како и колективни отпуштања од деловни причини.

(3) Консултирањето се спроведува така што членовите на европскиот работнички совет можат да се состанат со централната управа и да добијат одговор, со образложение за кое било прашање или мислење кое тие го искажале.

(4) Европски работнички совет има право да се состане со централната управа за да се информира и консултира, врз основа на извештај подготвен од централната управа, за напредокот на деловното работење на друштвото или групацијата на ниво на ЕУ и за нивните перспективи, за кои се известува и управата на друштвото, односно подружницата.

(5) Времето и местото на одржување на седницата од ставот (4) на овој член се определува по претходно усогласување со централната управа.

(6) Европскиот работнички совет може да се состане и на други седници, доколку централната управа се согласува со тоа.

(7) Седниците на европскиот работнички совет не се јавни.

Годишно информирање и консултирање

Член 31

(1) Централната управа најмалку еднаш во календарска година го известува европскиот работнички совет и се консултира со него за деловниот успех и перспективите на друштвото или групацијата на ниво на ЕУ и навремено му ја доставува потребната документација.

(2) Деловниот успех и перспективите од ставот (1) на овој член, пред сè, се однесуваат на:

- структурата, економската и финансиската положба на друштвото со доминантно влијание и друштво под доминантно влијание,
- предвидениот развој на работењето, производството и продажбата,
- состојбата со вработеноста и предвидениот развој,
- инвестиционите програми,
- темелните организациони промени,
- воведувањето на новите деловни и производни постапки,
- промената на локацијата на друштвото, подружниците или нивните суштински делови, како и преносот на производството на друго место,
- здружувањето или дејствувањето на друштвото или подружницата,
- намалувањето или затворањето на друштвата, подружниците или нивните суштински делови и
- колективното отпуштање на работници.

Информирање и консултирање во вонредни околности

Член 32

(1) Ако постојат вонредни околности или одлуки кои во значителен степен влијаат врз интересите на вработените, особено во случај на преместување, затворање на подружници или друштва или колективни отпуштања од деловни причини, одборот од членот 27 од овој закон или кога не постои ваков одбор, европскиот работнички совет има право да биде известен.

(2) Европскиот работнички совет на негово барање има право да се состане со централната управа или кое било соодветно ниво на управа во рамките на друштвото или групациите на ниво на ЕУ, со свои овластувања за одлучување, со цел да биде известен и консултиран.

(3) Членовите на европскиот работнички совет кои се избрани од подружниците и/или друштвата, кои директно се засегнати од вонредните околности или одлуки, имаат право да учествуваат на состаноците што се организирани со одборот. Овој состанок за информирање и консултирање се одржува што е можно поскоро врз основа на извештај подготвен од централната управа или кое било друго соодветно ниво на управа на друштвото или групацијата на друштва на ниво на ЕУ, за кои може да се достави мислење на крајот на состанокот или во разумен рок.

(4) Состанокот од ставот (3) на овој член не влијае врз надлежностите и овластувањата на централната управа.

(5) Спроведувањето на постапката за информирање и консултирање во вонредни околности треба да обезбеди ефикасност во информирањето и овозможувањето на друштвото или групацијата на ниво на ЕУ ефективно да донесува одлуки.

Информирање на претставниците на вработените

Член 33

По одржувањето на седница на европскиот работнички совет или неговиот одбор, европскиот работнички совет, односно неговиот одбор е должен да ги информира претставниците на вработените, односно репрезентативните синдикати за постапката на информирање и консултирање или доколку вакви претставници не постојат ги известува сите вработени во друштвото или подружниците.

Мандат и определување на нови членови

Член 34

(1) Мандатот на членовите на европскиот работнички совет трае четири години.

(2) Мандатот започнува да тече од изборот, односно именувањето на членовите на европскиот работнички совет.

(3) Европскиот работнички совет секоја втора година од денот на одржувањето на основачката седница разгледува и утврдува дали бројот на вработените во одделни земји членки се променил за да се промени и составот на европскиот работнички совет од членот 22 став (2) од овој закон.

(4) Доколку бројот на вработените во одделни земји се променил така што бара поинаков состав на европскиот работнички совет, истиот од надлежните органи ќе побара повторно да се определат членови на европскиот работнички совет за оние земји членки, каде што во споредба со минатиот период има потреба од поинаков број на претставници на вработените. Со ова завршува членството на вработените кои дотогаш ги претставувале овие земји во европскиот работнички совет.

(5) Ставовите (3) и (4) на овој член соодветно се применуваат и за земјите членки кои сè уште не биле застапени во европскиот работнички совет.

Почеток на преговори

Член 35

(1) Европскиот работнички совет кој е задолжително основан, најмалку шест месеци пред истекот на мандатот, со мнозинство гласови е должен да усвои одлука за започнување на преговори или да започне преговори за договор со централната управа, согласно со членот 19 од овој закон.

(2) Доколку европскиот работнички совет одлучи да започне преговори, истиот ги има истите права и обврски како и посебното преговарачко тело, во смисла на членовите 8, 12, 13, 14, 15, 16 и 17 од овој закон.

(3) Доколку дојде до склучување на договор за утврдување на постапка за информирање и консултирање, мандатот на европскиот работнички совет престанува од денот на склучувањето на договорот.

Соработка врз основа на меѓусебна доверба

Член 36

Централната управа и европскиот работнички совет соработуваат врз основа на меѓусебна доверба во интерес на вработените и друштвото или групацијата на ниво на ЕУ. Истото важи и за соработката меѓу централната управа и претставниците на вработените во рамките на постапката за информирање и консултирање.

Класифицирани информации

Член 37

(1) Централната управа е должна да дава информации за прашањата за кои ќе се договори, согласно со членовите 19 и 20 од овој закон или за прашањата од членовите 31 и 32 од овој закон.

(2) Членовите на посебните преговарачки тела, членовите на европскиот работнички совет и сите експерти кои им помагаат се должни да не откриваат класифицирани информации.

(3) Членовите на европскиот работнички совет се должни да ја почитуваат доверливоста на сите податоци за работењето со кои биле запознати како членови на европскиот работнички совет, а кои централната управа конкретно ги означила како класифицирани информации и кои не можат да се објавуваат и употребуваат.

(4) Одредбата од ставот (2) на овој член важи и за поранешните членови на европскиот работнички совет.

(5) Ставот (3) на овој член не важи за контактите со други членови на европскиот работнички совет и за контактите со претставниците на вработените во подружниците или друштвата, доколку овие лице мора да бидат известени за содржината на податоците и за резултатите од консултациите, согласно со договорот од членот 19 или 33 од овој закон, како и за контактите со претставниците на вработените во одборот со преведувачите или со експертите кои му помагаат на европскиот работнички совет.

(6) Должноста за почитување на класифицираните информации соодветно важи и за:

- членовите на посебното преговарачко тело,
- претставниците на вработените во рамките на постапката за информирање и консултирање од членот 20 од овој закон,
- експертите и преведувачите и
- претставниците на вработените во подружниците и друштвата во Република Македонија.

(7) Исклучоците во поглед на обврската за почитување на класифицираните информации во смисла на ставот (5) на овој член соодветно важат за:

- посебното преговарачко тело во однос на експертите и преведувачите и
- претставниците на вработените во рамките на постапката за информирање и консултирање во однос на преведувачите и експертите кои им помагаат во рамките на договорот и во контактите со претставниците на вработените во подружниците и друштвата во Република Македонија, доколку овие лица во рамките на договорот мора да бидат известени за содржината на податоците и за резултатите од консултациите од членот 20 од овој закон.

(8) Обврската за чување на доверливоста на податоците продолжува да важи независно од тоа каде се наоѓаат членовите на посебните преговарачки тела, членовите на европскиот работнички совет и сите експерти кои им помагаат и претставниците на вработените во рамките на постапката за информирање и консултирање и по истекот на нивниот мандат.

(9) Во случаите, под условите и ограничувањата утврдени со закон, централната управа што се наоѓа на територијата на земјата членка на ЕУ не е должна да дава информации кога нивната природа е таква што, според објективни критериуми утврдени со договорот за основање на европски работнички совет и договорот за утврдување на постапка за информирање и консултирање, тие сериозно би му наштетиле на функционирањето на засегнатите друштва или негативно би влијаеле на истите.

VI. ДОЛЖНОСТИ И ЗАШТИТА НА ПРЕТСТАВНИЦИТЕ НА ВРАБОТЕНИТЕ

Права, обврски и облици на заштита

Член 38

(1) Членовите на европскиот работнички совет се должни да ги претставуваат колективните интереси на вработените во друштвата и групациите на ниво на ЕУ.

(2) Членовите на европскиот работнички совет ги известуваат претставниците на вработените од подружниците или од друштвата и групацијата на ниво на ЕУ, а во отсуство на претставници, тие ги известуваат сите вработени за содржината и исходот од постапката за информирање и консултирање што е спроведена, не доведувајќи ги во прашање класифицираните информации, во смисла на членот 37 од овој закон.

(3) Членовите на посебните преговарачки тела, членовите на европскиот работнички совет и претставниците на вработените, при вршењето на своите функ-

ции, уживаат заштита и гаранции што им се обезбедуваат на претставниците на вработените, согласно со законот во земјата во којашто се вработени.

(4) Заштитата и гаранциите од ставот (3) на овој член, како и исплатата на дневниците за членовите, важат за присуство на состаноците на посебните преговарачки тела или на европскиот работнички совет и на сите други состаноци во рамките на договорот од членот 20 став (3) од овој закон, за периодот на отсуство потребен за вршење на нивните должности.

(5) До степен до којшто е потребно за извршување на должностите на претставниците на вработените на меѓународно ниво, членовите на посебното преговарачко тело и на европскиот работнички совет имаат право на обука, без намалување на платата за тоа време.

VII. НАДЗОР

Овластени надзорни органи

Член 39

(1) Надзор над спроведувањето на овој закон врши министерството надлежно за работите од областа на трудот.

(2) Инспекциски надзор над спроведувањето на овој закон врши Државниот инспекторат за труд.

(3) Ако инспекторот на трудот утврди дека е сторен прекршок од членот 40 од овој закон, е должен на сторителот на прекршокот да му предложи постапка за опорамнување, согласно со Законот за прекршоците.

(4) За прекршоците од членот 40 од овој закон прекршочна постапка води и прекршочна санкција изрекува надлежниот суд.

VIII. ПРЕКРШОЧНА ОДРЕДБА

Член 40

(1) Глоба во износ од 4.000 до 6.000 евра во денарска противвредност ќе му се изрече за сторен прекршок на правно лице, ако:

1) централната управа спротивно на членовите 31 став (1) и 32 став (1) од овој закон не изврши годишно информирање и консултирање и информирање и консултирање во вонредни околности или пак доколку доставува погрешни или непотполни податоци или не ги доставува навреме.

(2) Глоба во износ од 1.000 евра во денарска противвредност ќе му се изрече за сторен прекршок на правно лице, ако:

1) централната управа спротивно на членот 8 од овој закон не доставува податоци, доставува погрешни податоци или непотполни податоци или пак не ги доставува навреме.

(3) Глоба во износ од 1.000 до 2.000 евра во денарска противвредност ќе му се изрече за сторен прекршок и на одговорното лице во правното лице кое ќе направи прекршок од ставот (1) на овој член.

Член 41

(1) Доколку при вршењето на инспекцискиот надзор, инспекторот на трудот утврди дека е сторена неправилност од членот 8 од овој закон, должен е да состави записник во кој ќе ја утврди сторената неправилност со укажување за отстранување на утврдената неправилност во рок од осум дена и со истовремено вработување на покана за спроведување на едукација на централната управа каде што е утврдена неправилноста при вршењето на инспекцискиот надзор.

(2) Формата и содржината на поканата за едукација, како и начинот на спроведување на едукацијата ги пропишува министерот надлежен за работите од областа на трудот.

(3) Едукацијата ја организира и спроведува Државниот инспекторат за труд во рок не подолг од осум дена од денот на спроведувањето на инспекцискиот надзор.

(4) Едукацијата може да се спроведе за повеќе утврдени исти или истородни неправилности за еден или за повеќе работодавачи.

(5) Доколку во закажаниот термин лицето или работодавачот на кој се спроведува едукацијата не се јави на едукацијата ќе се смета дека едукацијата е спроведена.

(6) Доколку лицето или работодавачот над кој се спроведува едукација се јави на закажаната едукација и истата ја заврши ќе се смета дека е едуциран по однос на утврдената неправилност.

(7) Доколку инспекторот на трудот при спроведување на контролниот надзор утврди дека се отстранети утврдените неправилности од ставот (1) на овој член донесува заклучок со кој ја запира постапката на инспекциски надзор.

(8) Доколку инспекторот на трудот при спроведување на контролниот надзор утврди дека не се отстранети утврдените неправилности од ставот (1) на овој член поднесува барање за поведување на прекршочна постапка пред прекршочната комисија.

(9) Државниот инспекторат за труд којшто го извршил инспекцискиот надзор, води евиденција за спроведената едукација на начин пропишан од министерот надлежен за работите од областа на трудот.

(10) Министерството за труд и социјална политика - Државниот инспекторат за труд за извршените контроли изготвува квартални извештаи и ги објавува на веб-страниците на Министерството за труд и социјална политика и на Државниот инспекторат за труд, на унифициран квартален преглед.

IX. ЗАВРШНИ ОДРЕДБИ

Член 42

Подзаконскиот акт предвиден со членот 41 ставови (2) и (9) од овој закон ќе се донесе во рок од 15 дена од денот на пристапувањето на Република Македонија во Европската унија.

Влегување во сила

Член 43

Овој закон влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“, а ќе започне да се применува со пристапувањето на Република Македонија во Европската унија.

L I G J

PËR KËSHILLIN EVROPIAN TË PUNËTORËVE

I. DISPOZITA TË PËRGJITHSHME

Lenda e Ligjit

Neni 1

(1) Me këtë ligj rregullohet темелими i Këshillit Evropian të Punëtorëve ose përcaktimi i procedurës për informim dhe konsultim të punonjësve në shoqëri tregtare ose grupe të shoqërive tregtare që punojnë në nivel të Unionit Evropian (në текстин e mëtejme: shoqëri ose grup në nivel të UE-së).

(2) Këshilli Evropian i Punëtorëve темелohet në kushte dhe procedurë të përcaktuar me këtë ligj.

(3) Procedura për informim dhe konsultim të punonjësve përcaktohet me marrëveshje ndërmjet shoqërisë ose grupit në nivel të UE-së dhe përfaqësuesve të punonjësve në trup të veçantë për negociata, në pajtim me këtë ligj.

Qellimi i Ligjit

Neni 2

(1) Qellimi i këtij ligji është të avancohet e drejta e informimit dhe konsultimit për çështje ndërkombëtare dhe avancim të dialogut ndërmjet partnerëve socialë në pajtim me ligjin, marrëveshje kolektive dhe marrëveshje ndërkombëtare.

(2) Të punësuarit në shoqëri ose grup në nivel të UE-së në dy apo më shumë shtete anëtare, informohen dhe konsultohen kur vendimet që kanë të bëjnë me ta miratohen në shtetin anëtar që nuk është vendi në të cilin janë të punësuar.

Çështje ndërkombëtare

Neni 3

Çështjet që kanë të bëjnë me shoqërinë ose grupin në nivel të UE-së ose së paku me dy shoqëri ose degë të shoqërisë ose grupit të shoqërive të vendosura në dy vende të ndryshme anëtare të Bashkimit Evropian (në текстин e mëtejme: vende anëtare), konsiderohen si ndërkombëtare.

Subjekte me të cilat kanë të bëjnë informimi dhe konsultimi dhe mënyra e informimit dhe konsultimit

Neni 4

(1) Informimi dhe konsultimi nëpërmjet Këshillit Evropian të Punëtorëve ose në procedurë për informim dhe konsultim të punonjësve në shoqëritë që punojnë në dy ose më shumë shtete anëtare, bëhet me të gjitha degët që ndodhen në shtetin anëtar të caktuar, e në rast të grupeve për të gjitha shoqëritë me seli në vendet anëtare, përveç nëse nuk është kontraktuar ndryshe.

(2) Përfaqësuesit e punonjësve dhe të drejtorisë së shoqërisë ose shoqërisë me ndikim dominues në grup, në mënyrë kontraktuese i përcaktojnë natyrën, funksionin, mënyrën e punës, procedurat dhe mjetet financiare të Këshillit Evropian të Punëtorëve ose procedurat tjera të informimit dhe konsultimit.

Zbatimi i Ligjit

Neni 5

(1) Ky ligj zbatohet për shoqëritë në territorin e Bashkimit Evropian që kanë seli në Republikën e Maqedonisë dhe grupet e shoqërive nga territori i Unionit Evropian.

(2) Nëse shoqëria ose shoqëria me ndikim dominues nuk ka seli të vet në vendin anëtar, dispozitat e këtij ligji zbatohen për çdo degë në Republikën e Maqedonisë, nëse shoqëria ose shoqëria me ndikim dominues e autorizon këtë degë si përfaqësues të saj. Nëse nuk ka përfaqësues të autorizuar, ky ligj do të zbatohet, nëse në Republikën e Maqedonisë ekziston degë ose shoqëri me më shumë punonjës në krahasim me degët ose shoqëritë tjera në grupin e shoqërive në vendet që nuk janë anëtare të UE-së.

(3) Ky ligj nuk zbatohet për ekuipazhin e anijeve tregtare.

Perkufizime

Neni 6

Shprehje të veçanta të përdorura në këtë ligj e kanë kuptimin si vijojnë:

1. "Ndermarrje/shoqëri që punon në nivel të UE-së" është çdo shoqëri me së paku 1 000 punonjës në kuadër të shteteve anëtare dhe së paku 150 punonjës në secilin prej së paku dy shtete anëtare;

2. "Grup i ndërmarrjeve/shoqërive" është shoqëria me ndikim dominues dhe shoqëritë nën ndikim dominues;

3. "Grup i ndërmarrjeve/shoqërive që punojnë në nivel të UE-së" është grup i shoqërive me karakteristika si vijojnë:

- së paku 1 000 punonjës në kuadër të shteteve anëtare,
- së paku dy shoqëri në grup në shtete të ndryshme anetare dhe

- së paku një shoqëri e grupit me të paktën 150 punonjes në një vend anëtar së paku një shoqëri e grupit me të paktën 150 punonjës në shtet tjetër anëtar;

4. "Shoqëri me ndikim dominues" është shoqëria që mund të kryejë ndikim dominues mbi shoqëri tjetër nën ndikim dominues, në bazë të pronësisë, pjesëmarrjes financiare ose dispozitave që zbatohen në atë shoqëri;

5. "Shoqëri nën ndikim dominues" është shoqëria mbi të cilën shoqëria tjetër me ndikim dominues ka ndikim mbizotërues të drejtpërdrejtë ose të tërthortë;

6. "Perfaqësues të punonjësve" janë përfaqësues të punonjesve të paraparë me ligj dhe me dispozitat e vendeve anetare;

7. "Drejtori qendror" është drejtoria qendrore e shoqërisë që punon në nivel të UE-së ose në rast të grupit të shoqërive që punojnë në nivel të UE-së, të shoqërisë me ndikim dominues;

8. "Informim" është bartja e të dhënave nga punedhësi të përfaqësuesi i punonjësve në kohë përkatëse, në mënyrë përkatëse dhe me përmbajtje përkatëse me qëllim që t'u mundësohet të njoftohen me të njëjtat, t'i shqyrtojnë dhe të bëjnë analizë të hollësishtme të ndikimit të mundshëm edhe atje ku është e mundur, të përgatiten për konsultime me organin kompetent të shoqërisë ose grupit të shoqërive në nivel të UE-së;

9. "Konsultim" është vendosja e dialogut dhe shkëmbimi i mendimeve ndërmjet përfaqësuesve të punonjësve dhe drejtorisë qendrore ose në çdo nivel përkatës të menaxhimit në kohë, mënyrë dhe përmbajtje që u mundëson përfaqësuesve të punonjësve në afat përkatës ta shprehin mendimin e tyre, në bazë të informatave të siguruar për masat e propozuara, lidhur me të cilat është bërë konsultimi, pa u vene në pyetje kompetencat e drejtorisë, cili mendim mund të merret parasysh në shoqëri ose grup në nivel të UE-së;

10. "Këshill Evropian i Punëtorëve" është këshilli që është themeluar për informim dhe konsultim të punonjësve, në pajtim me dispozitat e këtij ligji dhe

11. "Grup i veçantë për negociata" është trupi i themeluar për negociata me drejtorinë qendrore në lidhje me themelimin e Këshillit Evropian të Punëtorëve ose për percaktimin e procedurës për informim dhe konsultim të punonjësve, në pajtim me dispozitat e këtij ligji.

Menyra e llogaritjes së numrit të punonjësve

Neni 7

Numri i punonjësve në shoqëri dhe degë në Republikën e Maqedonisë, në pajtim me kushtet dhe kornizat e percaktuara për numrin e punonjësve në shoqëri dhe grupe të shoqërive në nivel të Unionit Evropian, llogaritet në bazë të numrit mesatar të punonjësve gjatë dy viteve paraprake të punës, duke i përfshirë edhe punonjësit me orar pune të shkurtuar në pajtim me ligjin.

Obligimi për paraqitjen e të dhënave për punonjësit

Neni 8

Drejtoria qendrore është e obliguar që përfaqësuesve të punonjësve, me kërkesë të tyre, t'u japë të dhënat për numrin e përgjithshëm të punonjësve dhe sistematizimin e tyre në vendet anëtare, për shoqëritë dhe degët e tyre dhe për strukturën e shoqërisë ose grupit në nivel të UE-së.

Shoqëria me ndikim dominues

Neni 9

(1) Konsiderohet se një shoqëri ka ndikim dominues, në mënyrë të drejtpërdrejtë ose të tërthortë, në raport me shoqërinë tjetër, nëse:

- e ka shumicën e kapitalit të shoqërisë,

- e kontrollon shumicën e votave të shtuara kapitalit të dhene aksionar të shoqërisë ose

- mund të emërojë më shumë se gjysmën e anëtarëve në trupin administrativ, drejtues ose mbikëqyrës të shoqërisë.

(2) Të drejtat e shoqërisë me ndikim dominues në lidhje me votimin dhe emërimin nga paragrafi (1) alineja 3 të këtij neni i përfshijnë të drejtat e cilësdo shoqëri dhe të drejtat e personit ose trupit që veprojnë në emër të vet, por për llogari të shoqërisë me ndikim dominues ose çdo shoqërie tjetër me ndikim dominues.

(3) Ndikimi dominues nga paragrafi (1) i këtij neni nuk percaktohet vetëm në bazë të kompetencave që kanë të bëjnë me falimentimin ose likuidimin në pajtim me ligjet e vendeve anëtare në lidhje me procedura të tilla.

(4) Dispozitat që zbatohen për t'u percaktuar nëse një shoqëri është me ndikim dominues, janë dispozitat që vendet anëtare të UE-së i zbatojnë në atë shoqëri.

(5) Nëse dispozitat që kanë të bëjnë me shoqërinë nuk janë dispozita të vendit anëtar, do të zbatohen rregullat e vendit anëtar në territorin e të cilit është vendosur përfaqësuesi i shoqërisë ose në mungesë të përfaqësuesit të tillë, drejtoria qendrore e shoqërisë së grupit në të cilin janë punësuar pjesa më e madhe e punonjësve.

(6) Nëse në rast konflikti të ligjeve gjatë zbatimit të paragrafi (1) të këtij neni, dy ose më shumë shoqëri të grupit i plotësojnë një ose më shumë kriteret nga kriteret e percaktuara në paragrafin (1), shoqëria që i plotëson kriteret e percaktuara në paragrafin (1) alineja 3 të këtij neni, konsiderohet si shoqëri me ndikim dominues, pa u vënë në pyetje prova se shoqëria tjetër është e aftë të kryejë ndikim dominues.

II. THEMELIMI I KËSHILLIT EVROPIAN TË PUNËTOREVE OSE PËRCAKTIMI I PROCEDURËS PËR INFORMIM DHE KONSULTIM TË PUNONJËSVE

Themelimi i Këshillit Evropian të Punëtorëve ose percaktimi i procedurës për informim dhe konsultim të punonjësve

Neni 10

(1) Drejtoria qendrore e shoqërisë ose grupit në nivel të UE-së detyrohet që të sigurojë kushte dhe mjete të nevojshme për themelimin e Këshillit Evropian të Punëtorëve ose percaktimin e procedurës për informimin dhe konsultimin e punonjësve në shoqëri ose grup në nivel të UE-së.

(2) Kur drejtoria qendrore nuk është e vendosur në vendin anëtar, përfaqësuesi i drejtorisë qendrore në vendin anëtar, që emërohet sipas nevojës, e merr obligimin nga paragrafi (1) i këtij neni.

(3) Në mungesë të përfaqësuesit të këtij lloji, drejtoria e degës ose shoqërisë së grupit në të cilin punojnë numri më i madh i punonjësve në cilindo vend anëtar, e merr obligimin nga paragrafi (1) i këtij neni.

(4) Përfaqësuesi ose përfaqësuesit në rast të mungesës së përfaqësuesve të këtij lloji, drejtoria e degës ose shoqërisë së grupit nga paragrafi (3) i këtij neni, konsiderohen si përfaqësues i drejtorisë qendrore.

(5) Drejtoria e çdo shoqërie ose grupi në nivel të UE-së dhe drejtoria qendrore ose drejtoria që konsiderohet drejtor qendrore në kuptimin e nenit 6 të këtij ligji, nga shoqëria ose grupi i shoqërive në nivel të UE-së, janë përgjegjës për fillimin e negociatave të theksuara në nenin 8 të këtij ligji, e veçanërisht informatave për strukturën e shoqërisë ose të grupit dhe punonjësit e tyre, të palët e përfshira. Ky obligim, në veçanti ka të bëjë me informatat për numrin e punonjësve në shoqëri ose grup në nivel të UE-së.

III. TRUPI I POSAÇËM PËR NEGOCIATA

Menyra e themelimit

Neni 11

(1) Trupi i posaçëm për negociata është trup që themelohet për realizimin e të drejtës së informimit dhe konsultimit të punonjësve në shoqëri dhe grup në nivel të UE-së dhe negociata me drejtorinë qendrore për themelimin e Keshillit Evropian të Punëtorëve ose përcaktimin e procedurës për informimin dhe konsultimin e punonjësve.

(2) Trupi i posaçëm për negociata themelohet me iniciative të drejtorisë qendrore ose në bazë të kërkesës me shkrim prej së paku 100 punonjësve ose përfaqësuesve të tyre në së paku dy shoqëri ose degë në së paku dy vende të ndryshme anëtare.

(3) Kërkesa konsiderohet e parashtruar, nëse e njëjta është nënshkruar prej së paku 100 punonjësve ose përfaqësuesve të tyre në së paku dy shoqëri ose degë në së paku dy vende të ndryshme anëtare dhe nëse pranimi i kërkesës veretohet nga drejtoria qendrore.

(4) Nese janë parashtruar më shumë se një kërkesë numrohen dhe mblidhen nënshkrimet e punonjësve, perkatesisht nënshkrimet e përfaqësuesve të tyre nga të gjitha kërkesat e parashtruara.

(5) Të punësuarit në shoqëri ose degë në të cilat nuk janë zgjedhur përfaqësues të punonjësve, kanë të drejtë të zgjedhin dhe emërojnë anëtarë të trupit të posaçëm për negociata.

(6) Anëtarët e trupit të posaçëm të negociatave zgjidhen në mënyrë të barabartë me numrin e punonjësve që janë të punësuar në çdo vend anëtar, me atë që çdo vendi anëtar i ndahet një vend për çdo numër të personave të punësuar që punojnë në atë vend anëtar që është 10% ose pjesë e përqindjes së njëjtë, nga numri i punonjësve që janë të punësuar në të gjitha vendet anëtare së bashku.

(7) Drejtoria qendrore dhe drejtoria e shoqërisë perkatesisht dega e shoqërisë, si dhe organizatat kompetente evropiane të punonjësve dhe punëdhënësve, informohen për përbërjen e të trupit të posaçëm për negociata dhe për fillimin e negociatave.

Perberja e trupit të posaçëm për negociata

Neni 12

(1) Nga çdo vend anëtar, në të cilin punon shoqëria ose dega, gjegjësisht grupi në trupin e posaçëm të negociatave përcaktohet një përfaqësues i punonjësve.

(2) Trupi i posaçëm i negociatave ka së paku tre, e më së shumti aq anëtarë, sa është numri i vendeve anëtare.

(3) Nga çdo vend anëtar me së paku 25% të punësuar në shoqëri ose degë, perkatesisht grup, përcaktohet nga një përfaqësues plotësues, dy përfaqësues plotësues përcaktohen nga vendet anëtare me së paku 50% të punësuar dhe tre përfaqësues plotësues nga vendet anëtare me së paku 75% të punësuar.

Zgjedhja e përfaqësuesve në trupin e posaçëm të negociatave nga Republika e Maqedonisë

Neni 13

(1) Përfaqësuesit e punonjësve nga Republika e Maqedonisë në trupin e posaçëm të negociatave, i zgjedhin sindikatat reprezentative në zgjedhje me votim të fshehtë.

(2) Të drejtë propozimi të kandidatëve për anëtarë në trupin e posaçëm të negociatave, kanë sindikatat reprezentative në shoqëri ose degë dhe së paku 50 të punësuar në shoqëri ose degë.

Informimi i drejtorisë qendrore për anëtarët e zgjedhur në trupin e posaçëm të negociatave

Neni 14

Trupi i posaçëm i negociatave është i obliguar që drejtorisë qendrore, menjëherë pas përfundimit të zgjedhjes, t'i dorëzoje listë me emrin dhe mbiemrin e anëtarëve të vet, adresat e tyre dhe të dhënat nga cilat shoqëri, perkatesisht degë vijnë.

Kuvendi themelues, rregullorja, ekspertët

Neni 15

(1) Menjehere pas marrjes së informimit për zgjedhjen e kryer të anëtarëve të trupit të posaçëm të negociatave, drejtoria qendrore konvokon kuvend themelues të trupit të posaçëm të negociatave dhe për këtë e informon drejtorinë e degëve dhe shoqërive.

(2) Trupi i posaçëm i negociatave, zgjedh kryetar nga radhet e anëtarëve të vet dhe miraton rregullore të vet.

(3) Para dhe pas çdo takimi me drejtorinë qendrore, trupi i posaçëm i negociatave ka të drejtë të takohet pa pranimet e përfaqësuesve të drejtorisë qendrore, me ç'rast i shfrytëzon të gjitha mjetet e nevojshme për komunikim.

(4) Trupi i posaçëm i negociatave, i miraton vendimet e veta me shumicën e votave nga numri i përgjithshëm i anëtarëve, nëse me këtë ligj nuk është përcaktuar ndryshe.

(5) Trupi i posaçëm i negociatave, lidhur me negociatat mund të kërkojë ndihmë nga ekspertë me zgjedhje të vet, nder të cilët mund të përfshihen edhe përfaqësues nga sindikatat kompetente dhe të pranuar në nivel të UE-së, që do t'i zgjedhë vet, nëse kjo është e nevojshme për realizim të drejtë të detyrave të tij. Ekspertët dhe përfaqësuesit mund të marrin pjesë në takimet për negociata në cilësi perkatese me kërkesë të trupit të posaçëm të negociatave.

Vendimi për ndërprerjen e negociatave

Neni 16

(1) Trupi i posaçëm i negociatave, me së paku dy të trena e shumicës së votave të anëtarëve të tij, mund të vendosë që të mos i fillojë negociatat ose t'i ndërpresë negociatat e filluara. Vendimi i tillë e ndërpre në procedurën për arritjen e marrëveshjes sipas nenit 18 të këtij ligji. Për vendimin dhe rezultatet nga votimi, përpilohet procesverbal, të cilin e nënshkruan kryetari i trupit të posaçëm të negociatave, e një kopje e procesverbalit dërgohet në drejtorinë qendrore.

(2) Kërkesa e re për themelimin e trupit të posaçëm të negociatave, mund të parashtrohet më herët dy vite nga dita e miratimit të vendimit nga paragrafi (1) i këtij neni, nëse palët e përfshira nuk përcaktojnë ndonjë afat më të shkurtër.

Shpenzimet

Neni 17

(1) Shpenzimet lidhur me themelimin dhe punën e trupit të posaçëm të negociatave, i bart drejtoria qendrore.

(2) Nese përfshihen ekspertë në pajtim me nenin 15 paragrafin (5) të këtij ligji, drejtoria qendrore i bart shpenzimet vetëm për një ekspert.

(3) Drejtoria qendrore është e obliguar që të sigurojë lokale, mjete materiale, perkthyes dhe persona administrative të nevojshëm për takime, si dhe t'i bartë shpenzimet e

udhetimit dhe shpenzimet për qëndrim (ushqim dhe fjetje) të trupit të posaçëm të negociatave, përpos nëse nuk është përcaktuar ndryshe.

IV. MARRËVESHJA PËR THEMELIMIN E KËSHILLIT EVROPIAN TË PUNËTORËVE OSE PËRCAKTIMI I PROCEDURES PËR INFORMIM DHE KONSULTIM

Liria e organizimit

Neni 18

(1) Drejtoria qendrore dhe trupi i posaçëm i negociatave, së bashku vendosin për mënyrën dhe organizimin e informimit dhe konsultimit të punonjësve.

(2) Drejtoria qendrore dhe trupi i posaçëm i negociatave, mbajnë negociata dhe bashkëpunojnë me qëllim që të arrihet marrëveshje nëse për informimin dhe konsultimin e punonjësve do të themelohet Këshilli Evropian i Punëtorëve ose do të përcaktohet procedura për informimin dhe konsultimin e punonjësve.

(3) Palet nga paragrafi (1) i këtij neni me marrëveshje me shkrim i përcaktojnë përbërjen, kompetencat dhe mandatin e Këshillit Evropian të Punëtorëve ose përcaktimin e procedurës për informim dhe konsultim me punonjësit.

(4) Marrëveshja nga paragrafi (3) i këtij neni vlen për të gjitha vendet anëtare në të cilat punon shoqëria ose grupi në nivel të UE-së.

Marreveshja për themelimin e Këshillit Evropian të Punëtorëve

Neni 19

(1) Këshilli evropian themelohet me marrëveshje me shkrim, të cilën e nënshkruajnë drejtoria qendrore dhe trupi i posaçëm i negociatave, pas negociatave të mbajtura paraprake dhe bashkëpunimit ndërmjet palëve, pa u shkelur autonomia e palëve, me të cilën përcaktohet:

- me cilat shoqëri, degë ose grupe ka të bëjë marrëveshja, duke e përfshirë edhe shoqëritë dhe degët jashtë territorit të vendeve anëtare, kur të njëjtat janë të përfshira,

- perberja e Këshillit Evropian të Punëtorëve, numri i anetareve, sistemimi i vendeve duke e pasur parasysh përfaqesimin e barabartë të punonjësve sipas aktivitetit, kategorise dhe gjinisë, si dhe mandatin të tyre,

- fusheprimi i punës së Këshillit Evropian të Punëtorëve dhe procedura për informim dhe konsultim të Këshillit Evropian të Punëtorëve dhe format dhe mënyra për lidhjen e informimit dhe konsultimit të Këshillit Evropian të Punëtorëve dhe trupave përfaqësues nacionalë të punonjësve,

- vendi dhe koha e mbajtjes së mbledhjeve të Këshillit Evropian të Punëtorëve,

- perberja, procedura për emërim dhe shkarkim, fusheprimi dhe mënyra e punës së këshillit nga neni 27 i këtij ligji,

- mjetet financiare materiale që duhet t'i sigurohen për punë Këshillit Evropian të Punëtorëve dhe

- data e hyrjes në fuqi të marrëveshjes dhe kohëzgjatja e saj, mënyra e ndryshimit dhe plotësimit ose prishjes së marrëveshjes dhe rastet në të cilat mbahen negociata të serishme për lidhjen e marrëveshjes, gjatë ndryshimeve në strukturën e shoqërisë ose grupit në nivel të UE-së.

(2) Nëse nuk është kontraktuar ndryshe, në aspekt të përcaktimit të anëtarëve të Këshillit Evropian të Punëtorëve nga Republika e Maqedonisë, zbatohet neni 23 i këtij ligji.

Marreveshja për përcaktimin e procedurës për informim dhe konsultim

Neni 20

(1) Drejtoria qendrore e trupit të posaçëm të negociatave me marrëveshje me shkrim mund të vendosin dhe të përcaktojnë një ose më shumë procedura për informim dhe konsultim me të punësuarit, në vend që të themelojnë Këshill Evropian të Punëtorëve.

(2) Në marrëveshje përcaktohen kushtet dhe mënyra me të cilat përfaqësuesit e punonjësve kanë të drejtë të takohen për t'u konsultuar për informatat e marra, si dhe për procedurën për shqyrtimin e propozimeve të tyre me drejtorinë qendrore ose ndonjë nivel tjetër përkatës të administrimit.

(3) Informatat kanë të bëjnë para së gjithash me ceshtjet ndërkombëtare që me të vërtetë i cenojnë interesat e punonjësve në të gjitha shoqëritë me të cilat ka të bëjë marrëveshja.

(4) Gjate miratimit të vendimit për lidhjen e marrëveshjes nga nenet 19 dhe 20 të këtij ligji, trupi i posaçëm i negociatave vendos me shumicë të votave nga numri i përgjithshëm i anëtarëve të tij.

V. THEMELIMI I DETYRUESHËM I KESHILLIT EVROPIAN TË PUNËTORËVE

Kushtet për themelimin e detyrueshëm të Këshillit Evropian të Punëtorëve

Neni 21

(1) Këshilli Evropian i Punëtorëve detyrimisht themelohet në pajtim me nenet 22 dhe 23 të këtij ligji, nëse:

1) drejtoria qendrore dhe trupi i posaçëm i negociatave shpallin negociata të pasuksesshme;

2) drejtoria qendrore nuk dëshiron të fillojë negociata në afat prej gjashtë muajsh nga dita e parashtrimit të kërkeses nga neni 11 i këtij ligji ose

3) në afat prej tre vitesh nga dita e parashtrimit të kërkeses nuk lidh marrëveshje nga nenet 19 dhe 20 të këtij ligji dhe kur trupi i posaçëm i negociatave nuk miraton vendim sipas nenit 16 të këtij ligji.

(2) Këshilli Evropian i Punëtorëve nuk mund të themelohet, nëse trupi posaçëm i negociatave para kalimit të afatit nga paragrafi (1) pika 3 të këtij neni, ka miratuar aktvendim për ndërprerjen e negociatave sipas nenit 16 paragrafi (1) të këtij ligji.

Perberja e Këshillit Evropian të Punëtorëve

Neni 22

(1) Këshilli Evropian i Punëtorëve përbëhet nga të punësuarit e shoqërive ose grupeve në nivel të UE-së.

(2) Nga çdo vend anëtar, në të cilin punon shoqëria ose dega, gjegjësisht grupi i shoqërive, në Këshillin Evropian të Punëtorëve përcaktohet nga një përfaqësues i të punësuarve.

(3) Këshilli Evropian i Punëtorëve ka së paku tre, e më së shumti 30 anëtarë, ndërsa mund të caktohen edhe zëvendesit e tyre.

(4) Nga çdo vend anëtar me së paku:

- 25% të punësuar përcaktohet edhe nga një përfaqësues plotësues,

- 50% të punësuar përcaktohen edhe nga dy përfaqësues plotësues dhe

- 75% të punësuar përcaktohen edhe nga tre përfaqësues plotësues.

Zgjedhja e anëtarëve të Këshillit Evropian të Punëtorëve nga Republika e Maqedonisë

Neni 23

(1) Anëtarët e Këshillit Evropian të Punëtorëve nga Republika e Maqedonisë, i zgjedhin të punësuarit në shoqëritë dhe grupet e shoqërive që punojnë në nivel të UE-së, në zgjedhje me votim të fshehtë.

(2) Të drejtë propozimi të kandidatëve për anëtarë në Këshillin Evropian të Punëtorëve kanë sindikatat reprezentative në shoqëri ose degë dhe së paku 50 të punësuar në shoqëri ose degë.

Informimi për anëtarët e zgjedhur në Këshillin Evropian të Punëtorëve

Neni 24

(1) Këshilli Evropian i Punëtorëve është i obliguar që menjehere pas zgjedhjes së kryer të drejtorisë qendrore t'i kumtoje emrat e anëtarëve të vet, adresat e tyre dhe të dhe-nat se nga cila shoqëri përkatësisht degë vijnë.

(2) Drejtoria qendrore këto të dhëna i dërgon në drejto-rinë e degëve ose shoqërive, si dhe në sindikatat reprezen-tative në degët ose shoqëritë në Republikën e Maqedonisë.

Mbledhja themeluese

Neni 25

(1) Pas zgjedhjes së anëtarëve të Këshillit Evropian të Punëtorëve, drejtoria qendrore cakton mbledhje themeluese të Këshillit Evropian të Punëtorëve.

(2) Në mbledhjen themeluese Këshilli Evropian i Pune-toreve nga radhët e anëtarëve të vet zgjedh kryetar dhe ze-vendeskryetar me shumicë të votave nga numri i pergjiths-hem i anëtarëve.

Kryetari dhe zëvendëskryetari

Neni 26

(1) Kryetari e përfaqëson dhe prezanton Këshillin Evropian të Punëtorëve.

(2) Zëvendëskryetari në mungesë të kryetarit e perfaq-son dhe prezanton Këshillin Evropian të Punëtorëve.

Keshilli

Neni 27

(1) Nese Keshilli Evropian i Punëtorëve ka dhjetë ose më shumë anëtarë, formohet keshill treanëtarësh i përbërë prej kryetarit dhe dy anëtarëve.

(2) Kryetari dhe anëtarët e keshillit duhet të jenë të pu-nesuar në vende të ndryshme anëtare.

(3) Keshilli i udhëheq punët rrjedhëse në Këshillin Evropian të Punëtorëve.

(4) Keshilli Evropian i Punëtorëve me më pak se nëntë anetare, udhëheqjen e punëve rrjedhëse mund t'ia bartë kr-yetari ose ndonjë anëtar tjetër të Këshillit Evropian të Pu-netoreve.

Vendime, rregullore, ekspertë

Neni 28

(1) Keshilli Evropian i Punëtorëve vendimet i miraton me shumicën e votave nga numri përgjithshëm i anëtarëve, nese me këtë ligj nuk është përcaktuar ndryshe.

(2) Menyra e punës së Këshillit Evropian të Punëtorëve rregullohet me rregullore.

(3) Me rregullore mund të përcaktohet se Këshillit Evropian të Punëtorëve dhe bordit të tij në punë do t'i ndihmojnë ekspertë, të cilët vet do t'i zgjedhin, nëse kjo është e nevojshme për realizimin e drejtë të detyrave të domosdoshme.

Harxhime

Neni 29

(1) Harxhimet për themelimin dhe punën e Këshillit Evropian të Punëtorëve dhe bordit të tij, i bart drejtoria qendrore.

(2) Drejtoria qendrore është e obliguar që të sigurojë lokale, mjete materiale, përkthyes dhe personel administ-rativ i cili është i nevojshëm për mbledhjet e Këshillit Evro-pian të Punëtorëve.

(3) Drejtoria qendrore është e obliguar që t'i bartë edhe harxhimet e udhëtimit dhe harxhimet për qëndrim (ushqim dhe fjetje) të anëtarëve të Këshillit Evropian të Punëtorëve dhe anëtarëve të keshillit, nëse nuk është përcaktuar ndryshe.

(4) Nese përfshihen ekspertë, drejtoria qendrore i mbu-lon harxhimet vetëm për një ekspert.

Informimi dhe konsultimi i Këshillit Evropian të Punëtorëve

Neni 30

(1) Informimi i Këshillit Evropian të Punëtorëve në ve-canti ka të bëjë me strukturën, ekonominë dhe gjendjen fi-nanciare, zhvillimin e prodhimitarisë dhe shitjes të shoqëri-se ose grupit në nivelin e UE-së.

(2) Informimi dhe konsultimi i Këshillit Evropian të Punëtorëve lidhet me gjendjen dhe me trendin e punesime-ve, investimeve dhe ndryshimeve të dukshme lidhur me or-ganizimin, vendosjen e metodave të reja të punës dhe pro-ceseve prodhuese, bartjen e prodhimitarisë, bashkimet, zvogelimet ose mbylljen e shoqërive, degëve ose pjesëve të rendesishme të tyre, si dhe pushimet kolektive për shkaqe afariste.

(3) Konsultimi realizohet ashtu që anëtarët e Këshillit Evropian të Punëtorëve mund të takohen në drejtorinë qen-drore dhe të marrin përgjigje, me arsyetim për cilëndo pyetje ose mendim që ata e kanë thënë.

(4) Keshilli Evropian i Punëtorëve ka të drejtë të tako-het me drejtorinë qendrore që të informohet dhe konsulto-het, në bazë të raportit të përgatitur nga drejtoria qendrore, për përparimin e punës afariste të shoqërisë ose grupit në nivel të UE-së dhe për perspektivat e tyre, për të cilat infor-mohet edhe drejtoria e shoqërisë përkatësisht degës.

(5) Koha dhe vendi i mbajtjes së mbledhjes nga para-grafi (4) i këtij neni përcaktohet në harmonizim paraprak me drejtorinë qendrore.

(6) Keshilli Evropian i Punëtorëve mund të takohet ed-he në mbledhje të tjera nëse drejtoria qendrore pajtohet me kete.

(7) Mbledhjet e Këshillit Evropian të Punëtorëve nuk jane publike.

Informimi dhe konsultimi vjetor

Neni 31

(1) Drejtoria qendrore së paku një herë në vitin kalen-darik e informon Këshillin Evropian të Punëtorëve dhe konsultohet me të për suksesin afarist dhe perspektivat e shoqërisë ose grupit në nivel të UE-së dhe në kohë ia der-gon dokumentacionin e nevojshëm.

(2) Suksesi afarist dhe perspektivat nga paragrafi (1) i këtij neni, kanë të bëjnë para së gjithash me:

- strukturen, gjendjen ekonomike dhe financiare të sho-querise me ndikim dominues dhe shoqëri nën ndikim domi-nues,
- zhvillimin e paraparë të punës, prodhimitarisë dhe shitjes,
- gjendjen me punësimin dhe zhvillimin e paraparë,
- programet investuese,
- ndryshimet themelore të organizimit,
- vendosjen e procedurave të reja afariste dhe prodhue-se,
- ndryshimin e lokacionit të shoqërisë, degëve ose pje-seve të tyre thelbësore, si dhe bartjen e prodhimitarisë në vend tjetër,
- shoqerimin ose veprimin e shoqërisë ose degës;
- zvogelimin ose mbylljen e shoqërive, degëve ose pje-seve të tyre thelbësore dhe
- perjashtimin kolektiv të punëtorëve.

Informimi dhe konsultimi në rrethana të jashtezakonshme

Neni 32

(1) Nese ekzistojnë rrethana ose vendime të jashteza-konshme të cilat në shkallë të konsiderueshme ndikojnë në interesat e punonjësve, në veçanti në rast të zhvendosjes së degeve ose shoqërive ose përjashtimeve kolektive për shkaqe afariste, keshilli nga neni 27 i këtij ligji ose kur nuk ekziston keshill i tillë, Keshilli Evropian i Punëtorëve ka të drejte të informohet.

(2) Keshilli Evropian i Punëtorëve me kërkesë të vet ka të drejtë të takohet me drejtorinë qendrore ose cilindo nivel perkates të drejtorisë në kuadër të shoqërisë ose grupeve në nivel të UE-së, me autorizimet e veta për vendimmarrje, me qëllim që të jetë i informuar edhe i konsultuar.

(3) Anetaret e Këshillit Evropian të Punëtorëve që janë të zgjedhur nga dega dhe/ose shoqëritë të cilat janë drejt-përdrejtë të prekura nga rrethanat ose vendimet e jashtëzakonshme, kanë të drejtë të marrin pjesë në takimet që organizohen me keshillin. Ky takim për informim dhe konsultim mbahet sa më shpejtë që mundet në bazë të raportit të përgatitur nga drejtoria qendrore ose çdo nivel tjetër perkates i drejtorisë së shoqërive ose grupit të shoqërive në nivel të UE-së, për të cilat mund të dorëzohet mendim në fund të takimit ose në afat të arsyeshëm.

(4) Takimi nga paragrafi (3) i këtij neni nuk ndikon në kompetencat dhe autorizimet e drejtorisë qendrore.

(5) Zbatimi i procedurës për informim dhe konsultim në rrethana të jashtëzakonshme duhet të sigurojë efikasitet në informim dhe mundësimin e shoqërisë ose grupit që në nivel të UE-së të miratojë vendime.

Informimi i përfaqësuesve të punonjësve

Neni 33

Pas mbajtjes së mbledhjes së Këshillit Evropian të Punëtorëve ose bordit të tij, Këshilli Evropian i Punëtorëve, perkatesisht bordi i tij është i obliguar që t'i informojë përfaqësuesit e të punësuarve, perkatesisht sindikatat reprezentative, për procedurën e informimit dhe konsultimit ose nese përfaqësues të tillë nuk ekzistojnë, i informon të gjithë të punësuarit në shoqëri dhe degë.

Mandati dhe përcaktimi i anëtarëve të rinj

Neni 34

(1) Mandati i anëtarëve të Këshillit Evropian të Punëtorëve zgjat katër vjet.

(2) Mandati fillon të rrjedhë nga zgjedhja, respektivisht emerimi i anëtarëve të Këshillit Evropian të Punëtorëve.

(3) Keshilli Evropian i Punëtorëve çdo vit të dytë nga dita e mbajtjes së mbledhjes themeluese shqyrton dhe përcakton nëse numri i të punësuarve në shtete të caktuara evropiane ka ndryshuar, për t'u ndryshuar edhe përbërja e Këshillit Evropian të Punëtorëve nga neni 22 paragrafi (2) të këtij ligji.

(4) Nese numri i të punësuarve në shtete të caktuara ka ndryshuar, ashtu që kërkon përbërje të ndryshme të Këshillit Evropian të Punëtorëve, i njëjti nga organi kompetent do të kërkojë përsëri të caktohen anëtarë të Këshillit Evropian të Punëtorëve për ato shtete anëtare, ku në krahasim me periudhen e kaluar ka nevojë për numër tjetër të përfaqësuesve të punonjësve. Me këtë përfundon anëtarësimi i të punësuarve që deri atëherë i kanë përfaqësuar këto shtete në Keshillin Evropian të Punëtorëve.

(5) Paragrafet (3) dhe (4) të këtij neni, në mënyrë perkatese zbatohen edhe për shtetet anëtare që ende nuk kanë qene të përfaqësuar në Keshillin Evropian të Punëtorëve.

Fillimi i negociatave

Neni 35

(1) Keshilli Evropian i Punëtorëve që është themeluar detyrimisht, të paktën gjashtë muaj para kalimit të mandatit, është i obliguar që të marrë vendim me shumicë votash për fillimin e negociatave ose të fillojë negociata për marrëveshje me drejtorinë qendrore, në pajtim me nenin 19 të këtij ligji.

(2) Nese Keshilli Evropian i Punëtorëve vendos të fillojë negociata, ai i ka të njëjtat të drejta dhe obligime si edhe trupi i veçantë për negociata, sipas të neneve 8, 12, 13, 14, 15, 16 dhe 17 të këtij ligji.

(3) Nese vjen deri te lidhja e marrëveshjes për përcaktimin e procedurës për informim dhe konsultim, mandati i Keshillit Evropian të Punëtorëve pushon nga dita e lidhjes së marrëveshjes.

Bashkepunimi në bazë të besimit të ndërsjellë

Neni 36

Drejtoria qendrore dhe Keshilli Evropian i Punëtorëve bashkepunojnë në bazë të besimit të ndërsjellë në interes të punonjësve dhe shoqërisë ose grupit në nivel të UE-së. E njëjta vlen edhe për bashkëpunimin ndërmjet drejtorisë qendrore dhe përfaqësuesve të punonjësve në suaza të procedurës për informim dhe konsultim.

Informata të klasifikuara

Neni 37

(1) Drejtoria qendrore është e obliguar që të japë informata për çështje për të cilat do merret vesh, në pajtim me nenet 19 dhe 20 të këtij ligji ose për çështjet nga nenet 31 dhe 32 të këtij ligji.

(2) Anetaret e trupave të veçantë për negociata, anëtarët e Këshillit Evropian të Punëtorëve dhe të gjithë ekspertët, jane të obliguar që të mos zbulojnë informata të klasifikuara.

(3) Anetaret e Këshillit Evropian të Punëtorëve, janë të obliguar që ta respektojnë fshehtësinë e të gjitha të dhënave për punën me të cilat kanë qenë të njoftuar si anëtarë të Keshillit Evropian të Punëtorëve, e të cilat drejtoria qendrore konkretisht i ka përcaktuar si informata të klasifikuara, të cilat nuk mund të publikohen dhe të përdoren.

(4) Dispozita nga paragrafi (2) i këtij neni, vlen edhe për anëtarët e mëparshëm të Këshillit Evropian të Punëtorëve.

(5) Paragrafi (3) i këtij neni nuk vlen për kontakte me anetare tjerë të Këshillit Evropian të Punëtorëve dhe për kontaktet me përfaqësuesit e të punësuarve në degët ose shoqërite, nese këta persona duhet të njoftohen për përbajtjen e të dhënave dhe për rezultatet e konsultimeve në pajtim me marrëveshjen e neneve 19 dhe 33 të këtij ligji, si dhe për kontakte me përfaqësuesit e të punësuarve në keshill, me përkthyes ose me ekspertë të cilët i ndihmojnë Keshillit Evropian të Punëtorëve.

(6) Obligimi për respektimin e informatave të klasifikuara në mënyrë perkatese vlen edhe për:

- anetaret e trupit të veçantë për negociata,
- përfaqësuesit e të punësuarve në suaza të procedurës për informim dhe konsultim nga neni 20 i këtij ligji,
- ekspertet dhe përkthyesit dhe
- përfaqësuesit e të punësuarve në degët dhe shoqëritë në Republikën e Maqedonisë.

(7) Perjashtimet në pikëpamje të obligimit për respektimin e informatave të klasifikuara sipas paragrafit (5) të këtij neni në mënyrë perkatese vlejné për:

- trupin e veçantë për negociata në lidhje me ekspertët dhe përkthyesit dhe

- përfaqësuesit e të punësuarve në suaza të procedurës për informim dhe konsultim, në lidhje me përkthyesit dhe ekspertet që u ndihmojnë në suaza të marrëveshjes dhe në kontaktet me përfaqësuesit e të punësuarve në filialet dhe shoqërite në Republikën e Maqedonisë, nese këta persona në suaza të marrëveshjes duhet të njoftohen lidhur me përbajtjen e të dhënave dhe rezultatet e konsultimeve nga neni 20 i këtij ligji.

(8) Obligimi për rruajtjen e fshehtësisë së të dhënave vazhdon të vlejé, pa marrë parasysh ku ndodhen anëtarët e trupit të veçantë për negociata, anëtarët e Këshillit Evropian të Punëtorëve dhe të gjithë ekspertët që u ndihmojnë dhe përfaqësuesit e të punësuarve në suaza të procedurës për informim dhe konsultim edhe pas kalimit të mandatit të tyre.

(9) Në rastet, nën kushtet dhe kufizimet e përcaktuara me ligj, drejtorja qendrore që ndodhet në territorin e shtetit anetar të UE-së nuk është e obliguar që të japë informata kur natyra e tyre është e tillë, që sipas kriterëve objektive të përcaktuara me marrëveshje për themelim të Këshillit Evropian të Punëtorëve dhe marrëveshje për përcaktimin e procedurës për informim dhe konsultim, ata seriozisht do ta demtonin funksionimin e shoqërive të prekura ose negativisht do të ndikojnë në të njëjtat.

VI. OBLIGIMET DHE MBROJTJA E PERFAQESUESVE TË PUNONJËSVE

Të drejtat, obligimet dhe format e mbrojtjes

Neni 38

(1) Anetarët e Këshillit Evropian të Punëtorëve janë të obliguar t'i përfaqësojnë interesat kolektive të punonjësve në shoqëritë dhe grupet në nivel të UE-së.

(2) Anetarët e Këshillit Evropian të Punëtorëve i njoftojnë përfaqësuesit e të punësuarve të degëve ose shoqërive dhe grupit në nivel të UE-së, e në mungesë të përfaqësuesve, ata i njoftojnë të gjithë punëtorët lidhur me përmbajtjen dhe përfundimin e procedurës për informim dhe konsultim që është zbatuar, duke mos i vënë në rrezik informatat e klasifikuara, sipas nenit 37 të këtij ligji.

(3) Anetarët e trupave të veçantë për negociata, anëtarët e Këshillit Evropian të Punëtorëve dhe përfaqësuesit e të punësuarve, gjatë kryerjes së funksioneve të tyre, gëzojnë mbrojtje dhe garanci që u sigurohen përfaqësuesve të punonjësve, në pajtim me ligjin në shtetin në të cilin janë të punësuar.

(4) Mbrojtja dhe garancia nga paragrafi (3) i këtij neni, si dhe pagesa e mëditjeve për anëtarët vlejnë për prezencë në mbledhjet e trupave të veçantë për negociata ose të Këshillit Evropian të Punëtorëve dhe në të gjitha mbledhjet tjera, në suaza të marrëveshjes nga neni 20 paragrafi (3) të këtij ligji, gjatë periudhës së mungesës të nevojshme për kryerjen e obligimeve të tyre.

(5) Deri në shkallën e nevojshme për kryerjen e obligimeve të përfaqësuesve të punonjësve në nivel nderkombëtar, anëtarët e trupit të veçantë për negociata dhe Këshillit Evropian të Punëtorëve kanë të drejtë për trajnim, pa zvogelimin e rrogës gjatë asaj kohe.

VII. MBIKËQYRJA

Organe të autorizuar për mbikëqyrje

Neni 39

(1) Mbikeqyrje mbi zbatimin e këtij ligji kryen ministria kompetente për çështje nga sfera e punës.

(2) Mbikeqyrje inspektuese mbi zbatimin e këtij ligji kryen Inspektorati Shtetëror i Punës.

(3) Nese inspektori i punës konstaton se është kryer kundërvajtje nga neni 40 i këtij ligji, është i obliguar që kryerësit të kundërvajtjes t'i propozojë procedure për barazim, në pajtim me Ligjin për kundërvajtje.

(4) Për kundërvajtje nga neni 40 i këtij ligji, procedure kundërvajtëse mban dhe sanksione kundërvajtëse kumton gjykata kompetente.

VII. DISPOZITË PËR KUNDËRVAJTJE

Neni 40

(1) Gjore në lartësi prej 4 000 deri më 6 000 euro në kundërvlere me denarë do t'i kumtohet për kundërvajtje personit juridik, nëse:

1) Drejtorja qendrore në kundërshtim me nenin 31 paragrafi (1) dhe 32 paragrafi (1) të këtij ligji, nuk kryen informim dhe konsultim dhe informimin dhe konsultimin vjetor në rrethana të jashtëzakonshme ose nëse dërgon informata të gabuara ose jo të plota ose nuk i dërgon në kohë.

(2) Gjore në lartësi prej 1 000 eurosh në kundërvlere me denarë do t'i kumtohet për kundërvajtje personit juridik, nëse:

1) Drejtorja qendrore në kundërshtim me nenin 8 të këtij ligji nuk dorëzon të dhëna, jep të dhëna të gabuara ose jo të plota ose nuk i paraqet të njëjtat në kohë.

(3) Gjore në lartësi prej 1 000 deri në 2 000 euro në kundërvlere me denarë do t'i kumtohet personit përgjegjës në personin juridik për kundërvajtje nga paragrafi (1) i këtij neni.

Neni 41

(1) Nese gjatë kryerjes së mbikëqyrjes inspektuese, inspektori konstaton se është kryer parregullsi nga neni 8 i këtij ligji, është i obliguar që të përpilojë procesverbal në të cilin do ta konstatojë parregullsinë e kryer me sugjerim për ta mënjeluar parregullsinë e konstatuar në afat prej tetë ditësh dhe me dorëzimin e njëkohshëm të ftesës për zbatimin e edukimit të drejtorisë qendrore ku është vërejtur parregullsia gjatë mbikëqyrjes inspektuese.

(2) Formen dhe përmbajtjen e ftesës për edukim si dhe menyren e zbatimit të edukimit, i përcakton ministri kompetent për çështje nga sfera e punës.

(3) Edukimin e organizon dhe zbaton Inspektorati Shtetëror i Punës, në afat jo më të gjatë se tetë ditë nga dita e zbatimit të mbikëqyrjes inspektuese.

(4) Edukimi mund të zbatohet për më tepër parregullsi të njëjta ose të ngjashme ose për një ose më tepër punëdhënës.

(5) Nese në terminin e caktuar personi ose punëdhënësi për të cilin realizohet edukimi nuk paraqitet në edukim, do të konsiderohet se edukimi është realizuar.

(6) Nese personi ose punëdhënësi për të cilin realizohet edukimi paraqitet në edukimin e caktuar dhe e të njëjtin e kryen, do të konsiderohet se është edukuar në lidhje me parregullsinë e konstatuar.

(7) Nese inspektori i punës gjatë zbatimit të mbikëqyrjes kontrolluese konstaton se janë mënjeluar parregullsitë e konstatuara nga paragrafi (1) i këtij neni, miraton konkluzion me të cilin e ndërprejnë procedurën e mbikëqyrjes inspektuese.

(8) Nese inspektori i punës gjatë zbatimit të mbikëqyrjes kontrolluese konstaton se nuk janë mënjeluar parregullsitë e konstatuara nga paragrafi (1) i këtij neni, parashtron kerkese për ngritjen e procedurës kundërvajtëse para Komisionit për Kundërvajtje.

(9) Inspektorati Shtetëror i Punës i cili ka kryer mbikëqyrje inspektuese, mban evidencë për edukimin e zbatuar në mënyrën e përcaktuar nga ministri kompetent për çështje nga sfera e punës.

(10) Ministria e Punës dhe Politikës Sociale - Inspektorati Shtetëror i Punës për kontrollin e kryera harton raporte tremujore dhe i publikon në ueb faqen e Ministrisë së Punës dhe Politikës Sociale dhe Inspektoratit Shtetëror të Punës, si pasqyrë e unifikuar tremujore."

IX. DISPOZITA TË FUNDIT

Neni 42

Akti nënligjor i paraparë me nenin 41 paragrafët (2) dhe (9) të këtij ligji, do të miratohet në afat prej 15 ditësh nga dita e aderimit të Republikës së Maqedonisë në Unionin Evropian.

Hyrja në fuqi

Neni 43

Ky ligj hyn në fuqi në ditën e tetë nga dita e botimit në "Gazeten Zyrtare të Republikës së Maqedonisë", ndërsa do të fillojë të zbatohet me aderimin e Republikës së Maqedonisë në Bashkimin Evropian.

168.

Врз основа на членот 75 ставови 1 и 2 од Уставот на Република Македонија, претседателот на Република Македонија и претседателот на Собранието на Република Македонија издаваат

У К А З

**ЗА ПРОГЛАСУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА ЕДНАКВИ
МОЖНОСТИ НА ЖЕНИТЕ И МАЖИТЕ**

Се прогласува Законот за еднакви можности на жените и мажите,

што Собранието на Република Македонија го донесе на седницата одржана на 11 јануари 2012 година.

Бр.07-155/1
11 јануари 2012 година
Скопје

Претседател
на Република Македонија,
Горге Иванов, с.р.

Претседател
на Собранието на Република
Македонија,
Трајко Вељаноски, с.р.

ЗАКОН

ЗА ЕДНАКВИ МОЖНОСТИ НА ЖЕНИТЕ И МАЖИТЕ

1. ОПШТИ ОДРЕДБИ

Предмет на Законот

Член 1

(1) Со овој закон се уредува воспоставувањето на еднаквите можности и еднаквиот третман на жените и мажите, основните и посебните мерки за воспоставување на еднакви можности на жените и мажите, правата и обврските на одговорните субјекти за обезбедување на еднакви можности на жените и мажите, постапката за утврдување нееднаков третман на жените и мажите, како и правата и должностите на правниот застапник за еднакви можности на жените и мажите (во натамошниот текст: застапникот), како определено лице за спроведување на постапката за утврдување на нееднаков третман на жените и мажите.

(2) Воспоставувањето на еднаквите можности на жените и мажите се уредува со овој и со друг закон со кој се уредуваат прашања од интерес за еднаквите можности на жените и мажите од областа на здравствената заштита и здравственото осигурување, социјалната заштита, пристапот до добра и услуги, економијата, работните односи и вработувањето, образованието и стручното усовршување, економските и сопственичките односи, користењето на јавните производи и услуги (потрошувачки права), културата и спортот, информатичко комуникациски технологии, одбраната и безбедноста, правосудството и управата, домувањето, јавното информирање и медиумите, државната и јавната администрација и во други области од општественото живеење.

Цел на Законот

Член 2

(1) Цел на овој закон е воспоставување на еднакви можности на жените и мажите во политичката, економската, социјалната, образовната, културната, здравствената, граѓанската и која било друга област од општествениот живот.

(2) Воспоставувањето на еднакви можности е грижа на целото општество, односно на сите субјекти во јавниот и приватниот сектор и претставува отстранување на пречките и создавање услови за остварување на потполна еднаквост меѓу жените и мажите.

Примена на Законот

Член 3

(1) Овој закон се применува во јавниот и приватниот сектор во областите наведени во членот 1 став (2) од овој закон.

(2) Субјекти кои ги воспоставуваат еднаквите можности и еднаквиот третман на жените и мажите се органите на законодавната, извршната и судската власт, единиците на локалната самоуправа и други органи и организации во јавниот и приватниот сектор, јавни претпријатија, политички партии, средствата за јавно информирање и граѓанскиот сектор и сите лица кои обезбедуваат стоки и услуги кои се достапни за јавноста и кои се нудат надвор од подрачјето на приватниот и семејниот живот и трансакциите што се вршат во тој контекст без разлика дали односното лице припаѓа на јавниот или приватниот сектор.

(3) Се забранува дискриминација, вознемирување и сексуално вознемирување врз основа на пол во јавниот и приватниот сектор во областите на вработувањето и трудот, образованието, науката и спортот, социјалната сигурност, вклучувајќи го и подрачјето на социјалната заштита, пензиското и инвалидското осигурување, здравственото осигурување и здравствената заштита, правосудството и управата, домувањето, јавното информирање и медиумите, информатичко-комуникациските технологии, одбраната и безбедноста, членувањето и дејствувањето во синдикални организации, политички партии, здруженија и фондации, други организации засновани на членство, културата и други области определени со овој или друг закон.

(4) Се забранува дискриминација по основ на пол во пристапот до добрата и услугите во јавниот и приватниот сектор, вклучувајќи и дискриминација во премииите од осигурителните шеми.

(5) Секој граѓанин има право на пристап до вработување без какви било ограничувања, согласно со принципот на еднаков третман.

(6) Согласно со принципот на еднаков третман во пристапот до вработување, дискриминацијата е забранета и врз основа на брачниот статус, семејниот статус, боја на кожа, јазик, политичко или друго убедување, активност во синдикатите, националната припадност или социјалниот статус, инвалидност, возраст, сопственост, општествен или друг статус.

(7) Различниот третман којшто ги промовира еднаквите можности на жените и мажите во согласност со целите на овој или друг закон не се смета за дискриминација.

Дефиниции

Член 4

Одделни изрази употребени во овој закон го имаат следново значење:

1. Еднакви можности на жените и мажите е промовирање на начелото за воведување еднакво учество на жените и мажите во сите области од јавниот и приватниот сектор, еднаков статус и третман во остварувањето на сите права и во развојот на нивните индивидуални потенцијали преку кои тие придонесуваат во општествениот развој, како и еднакви придобивки од резултатите произлезени од тој развој;

2. Еднаков третман е отсуство на директна или индиректна дискриминација врз основа на пол согласно со овој или друг закон;

3. Дискриминација по основ на пол е секоја разлика, исклучување или ограничување врз основа на пол, што има за последица или за цел да го загрози или оневозможи признавањето, остварувањето или практикувањето на човековите права и основните слободи врз основа на еднаквост на жените и мажите во политичко,

економско, општествено, културно и граѓанско или друго поле, без оглед на нивната раса, боја на кожа, род, припадност на маргинализирана група, етничка припадност, јазик, државјанство, социјално потекло, религија или верско уверување, образование, политичка припадност, личен или општествен статус, ментална и телесна попреченост, возраст, семејна или брачна состојба, имотен статус, здравствена состојба или која било друга основа;

4. Директна дискриминација врз основа на пол е кога едно лице било третирано, се третира или би се третирано полошо врз основа на полот отколку друго лице во слична ситуација;

5. Индиректна дискриминација врз основа на пол е кога навидум неутрална одредба, критериум или обичајно право става лица од еден пол во особена неповолна положба во споредба со лица од другиот пол, освен ако таа одредба, критериум или обичајно право е објективно оправдана со легитимна цел, а средствата за постигнување на таа цел се соодветни и неопходни;

6. Вознемирување врз основа на пол е несакано однесување поврзано со полот на едно лице, чија цел или последица е повреда на достоинството на едно лице и создавање застрашувачка, непријателска, деградирачка, понижувачка или навредлива атмосфера;

7. Сексуално вознемирување врз основа на пол е каков било облик на несакано вербално, невербално или физичко однесување од сексуален карактер, чија цел или последица е повреда на достоинството на едно лице, особено кога се создава застрашувачка, непријателска, деградирачка, понижувачка или навредлива атмосфера;

8. Потполна еднаквост на жените и мажите се еднакви права, можности, услови и третман во сите сфери на јавниот и приватниот живот и отсуство на културни, социјални, економски и политички услови кои продуцираат нееднакви односи на моќ и нееднаква распределба на општествените добра меѓу жените и мажите;

9. Еднаква застапеност е секоја процентуална застапеност на одреден пол која не е помала од процентот на застапеноста на тој пол во вкупната популација и

10. Вклучување на родовите перспективи во главните текови е интегрирање на родовата перспектива во секоја фаза на процесот на градење, донесување, спроведување, следење и евалуација на политики - притоа, имајќи го предвид промовирањето и унапредувањето на еднаквоста меѓу жените и мажите;

2. ВИДОВИ НА МЕРКИ ЗА ВОСПОСТАВУВАЊЕ ЕДНАКВИ МОЖНОСТИ НА ЖЕНИТЕ И МАЖИТЕ

Основни мерки

Член 5

(1) Основни мерки за остварување на принципот на еднакви можности на жените и мажите се нормативни мерки од областа на здравствената заштита и здравственото осигурување, социјалната заштита, пристапот до добра и услуги, економијата, работните односи и вработувањето, образованието и стручното усовршување, економските и сопственичките односи, користењето на јавните производи и услуги (потрошувачки права), културата и спортот, информатичко комуникациски технологии, одбраната, правосудството и управата, домувањето, јавното информирање и медиумите, државната и јавната администрација и други области определени со овој или друг закон со кои се забранува дискриминација врз основа на пол.

(2) Основни мерки за остварување на еднакви можности се и мерките за остварување на потполна еднаквост меѓу жените и мажите, утврдени во политиките и програмите за систематско промовирање на принципот на еднаквите можности на жените и мажите и по-

читување на различноста, за промена на општествените и културните обичаи во поглед на однесувањето на жените и мажите за отстранување на предрасудите, како и секоја друга практика заснована врз инфериорноста или супериорноста на едниот или другиот пол или врз традиционалната општествена улога на мажите или на жените.

(3) Основни мерки се и мерките со кои се воведува системско вклучување на еднаквите можности на жените и мажите во процесот на креирање, спроведување и следење на политиките и буџетите во посебните општествени области вклучувајќи го извршувањето на функциите и надлежностите на субјектите од јавниот и приватниот сектор.

Член 6

(1) Основни мерки во обезбедувањето на еднакви можности на жените и мажите се и мерките во областа на образованието и стручното усовршување.

(2) Едукацијата за воспоставување на еднакви можности претставува интегрален дел од системот на образование и професионалната обука, која обезбедува подготвеност на жените и мажите за активно и еднакво учество во сите области на општествениот живот.

(3) При подготовката, усвојувањето и спроведувањето на програмите за образование или професионална обука, подготовката на учебниците и училишните помагала и при внесувањето на организационите иновации и модификација на педагошките и андрагошките методи потребно се обезбедуваат механизми за отстранување на предрасудите и стереотипите во врска со воспоставување на еднаквите можности.

(4) Органите на државната управа надлежни за работите од областа на образованието и трудот, установите кои вршат едукација и професионална обука се должни да вршат редовна анализа на содржините на наставните планови, програми и учебниците од аспект на унапредување на еднаквите можности на жените и мажите.

Посебни мерки

Член 7

(1) Посебните мерки се привремени мерки кои се преземаат со цел да се надмине постоечката неповолна општествена положба на жените и мажите, а која е резултат на систематска дискриминација или структурна родова нееднаквост произлезена од историски и социо-културни околности.

(2) Посебните мерки се насочени кон отстранување на пречките или давање на посебен придонес и поттикнувања заради остварување на еднакви појдовни позиции на жените и мажите, еднаков третман, балансирано учество или еднаков општествен статус, развивање на нивните индивидуални потенцијали преку кои тие придонесуваат во општествениот развој и еднакво користење на придобивките од тој развој.

(3) Посебните мерки од ставот (1) на овој член вклучуваат:

- позитивни мерки се мерки со кои при еднакви услови се дава приоритет на лица од помалку застапениот пол, се додека не се постигне еднаква застапеност или не се постигне целта заради која се преземени. Позитивните мерки особено ќе се применуваат во сите органи и на сите нивоа во областа на законодавната, извршната и судската власт и во други органи и организации, во локалната власт, како и во сите други јавни установи и служби, во политичките партии при вршењето на политичките функции, комисии и одбори, вклучувајќи и учествување во телата што ја претставуваат државата на меѓународно ниво додека не се постигне еднаква застапеност,

- охрабрувачки мерки се мерки кои обезбедуваат посебни поттикнувања или воведуваат посебни повожности со цел да се елиминираат околностите кои доведуваат до нееднакво учество на жените и мажите или нееднаквиот статус на еден наспроти друг пол или нееднаква дистрибуција на општествените добра и ресурси и

- програмски мерки се мерки кои се насочени кон подигање на свеста, организирање активности и изработка и спроведување на акциони планови за поттикнување и унапредување на еднакви можности.

3. УСВОЈУВАЊЕ И СЛЕДЕЊЕ НА ПОСЕБНИ МЕРКИ ЗА ВОСПОСТАВУВАЊЕ НА ЕДНАКВИ МОЖНОСТИ НА ЖЕНИТЕ И МАЖИТЕ

Усвојување на посебни мерки

Член 8

(1) Посебните мерки се усвојуваат од страна на органите на законодавната, извршната и судската власт, единиците на локалната самоуправа и други органи и организации во јавниот и приватниот сектор, јавни претпријатија, политички партии, средствата за јавно информирање и граѓанскиот сектор во сите области наведени во членот 1 став (2) од овој закон.

(2) Посебните мерки се усвојуваат врз основа на анализи и опис на ситуацијата во кои живеат жените и мажите, како и факторите и околностите кои придонесуваат за нееднаквоста во кои е содржана оправданоста за примената на таквите мерки, вклучително и влијанието кои овие мерки ќе ги постигнат врз нивните животи и можности.

(3) Субјектите од ставот (1) на овој член кои усвојуваат посебни мерки, донесуваат план за имплементација на посебните мерки по претходно добиено позитивно мислење од Министерството за труд и социјална политика.

(4) Субјектите од ставот (1) на овој член кои усвоиле посебни мерки, доставуваат годишен извештај до Министерството за труд и социјална политика за резултатите од примена на таквите мерки најдоцна до 31 март во тековната година за претходната година.

4. СУБЈЕКТИ ОДГОВОРНИ ЗА УСВОЈУВАЊЕ И СПРОВЕДУВАЊЕ НА МЕРКИТЕ ЗА ВОСПОСТАВУВАЊЕ НА ЕДНАКВИ МОЖНОСТИ НА ЖЕНИТЕ И МАЖИТЕ И НИВНИТЕ ОБВРСКИ

Собрание на Република Македонија

Член 9

(1) Собранието на Република Македонија (во натамошниот текст: Собранието) во рамките на своите надлежности се грижи за елиминација на сите форми на дискриминација врз основа на пол и подобрување на општествениот статус на жените, го интегрира принципот на еднакви можности на жените и мажите во законските иницијативи, политиките и програмите; организира јавни дебати и расправи за прашања од областа на еднаквите можности на жените и мажите; ги анализира и дава мислења за влијанието на законските одредби врз статусот на жените и мажите, бара извештаи и документација од надлежните институции во однос на сферата на работа и подготвува и објавува извештаи за својата работа.

(2) Собранието при изборот на составот на работните тела и при определувањето на составот на неговите делегации за соработка со меѓународни организации и при соработка со парламентите на други држави го почитува принципот за еднакво учество на жените и мажите.

(3) Собранието донесува стратегија за родова еднаквост и го следи нејзиното спроведување во секторските политики и програми и соработува со социјалните партнери, невладините организации и други јавни институции во соодветната област.

(4) Собранието формира и го определува составот и надлежностите на Комисијата за еднакви можности на жените и мажите како постојано работно тело.

(5) Комисијата за еднакви можности на жените и мажите ги презема следниве активности:

- разгледување на предлозите на закони и другите прописи што ги донесува Собранието од областите од членот 1 став (2) од овој закон, Буџетот на Република Македонија, како и други предлози на закони и други прописи од аспект на вклученоста на родовиот концепт во нив,

- разгледување на предлогот на стратегијата за родова еднаквост,

- следење на усвојувањето и примената на основните и посебните мерки за воспоставување на еднакви можности на жените и мажите во сите области од јавниот и приватниот сектор,

- следење на системот на мерки за отстранување на нееднаквиот третман на жените и мажите,

- донесување и изменување на закони и други прописи од областа на еднаквите можности на жените и мажите,

- се грижи за доследно спроведување на одредбите од овој закон и други закони од областа на еднаквите можности на жените и мажите и недискриминацијата,

- поттикнување на соработката меѓу надлежните органи за прашања кои се однесуваат на еднаквите можности на жените и мажите,

- покренување иницијативи и активности против примена на родови стереотипи и предрасуди во јавниот живот,

- редовно информирање на Собранието за сите прашања сврзани со еднаквите можности на жените и мажите,

- соработува со комисиите за еднакви можности на жените и мажите во единиците на локалната самоуправа,

- соработува со здруженијата на работодавачите, синдикатот, невладините организации и здруженијата активни на полето на еднаквите можности,

- соработката со соодветните комисии на другите земји и

- разгледува други прашања што се однесуваат на еднаквите можности на жените и мажите.

Влада на Република Македонија

Член 10

(1) Владата на Република Македонија (во натамошниот текст: Владата) во рамките на своите надлежности се грижи за унапредувањето и воспоставувањето на еднаквите можности и постигнување на целите на овој закон преку примена на основните и посебните мерки утврдени со овој закон.

(2) Владата ја предлага стратегијата за родова еднаквост и ја доставува до Собранието.

(3) Владата назначува координатор и заменик-координатор за еднакви можности и го следи спроведувањето на принципот на еднакви можности на жените и мажите во стратешките планови на ресорните министерства и буџетите кои соработуваат со Министерството за труд и социјална политика.

(4) Владата објавува статистички податоци за застапеноста на жените и мажите во именуваните функции и телата на одлучување, управување и раководење.

(5) Владата е должна да предвиди еднакво учество на жените и мажите при составот на нејзините работни тела и делегации, консултативните и координативните тела и при именувањето на претставници во управните одбори на јавните претпријатија и установи.

(6) Владата формира интерресорска консултативна и советодавна група за еднакви можности на жените и мажите, составена од функционери/раководни државни службеници, претставници на граѓански организации, здруженија на работодавачи, експерти, претставници на локалната самоуправа, синдикатите и други субјекти.

(7) Владата го утврдува бројот на членовите и составот на интерресорската консултативна и советодавна група. Начинот на работа на интерресорската консултативна и советодавна група се уредува со деловник за работа на истата.

(8) Интерресорската група е должна да го промовира концептот на вклучување на родовите аспекти во генералните политики на сите јавни институции, да ја следи интеграцијата на концептот во секторските политики во соработка со социјалните партнери и институциите од поединечните области, да го следи прогресот на хармонизација на националното законодавство со законодавството на Европската унија и европските стандарди во областа на родовите прашања, да учествува во подготовката и да дава насоки во процесот на подготовка на стратегијата за родова еднаквост и да ги следи периодичните извештаи од институциите.

(9) Работата на интерресорската група ја координира Министерството за труд и социјална политика.

Органи на државната управа

Член 11

(1) Органите на државната управа се должни во рамките на своите надлежности да ги промовираат и унапредуваат еднаквите можности преку преземање на основни и посебни мерки од членовите 5, 6 и 7 од овој закон.

(2) Органите на државната управа се должни да соработуваат со здруженијата на работодавачите, синдикатот и здруженијата активни на полето на еднаквите можности со цел за да обезбедат предлози и мерки за постигнување на целта на Законот.

(3) Органите на државната управа се должни во рамките на своите стратешки планови и буџети да го инкорпорираат принципот на еднакви можности на жените и мажите, да ги следат ефектите и влијанието на нивните програми врз жените и мажите и да известуваат во рамките на своите годишни извештаи.

(4) Органите на државната управа се должни да определат службено лице - координатор и заменик-координатор, кои ќе ги координираат работите од надлежност на државниот орган за воспоставување на еднакви можности.

(5) Органите на државната управа по определувањето на службено лице - координатор и заменик-координатор се должни во писмена форма да го информираат Министерството за труд и социјална политика.

(6) Координаторот и заменик-координаторот од ставот (5) на овој член се одговорни за спроведување на должностите во надлежност на државниот орган за воспоставување на еднакви можности, во смисла на овој закон, даваат мислења и предлози за промовирање и унапредување на еднаквите можности во рамките на надлежностите на државниот орган и во исполнувањето на своите задачи се координираат и соработуваат со Министерството за труд и социјална политика.

(7) Надлежностите и задачите на координаторот и заменик-координаторот поконкретно се утврдуваат во актот за систематизација на работните места на државниот орган.

(8) Координаторот и заменик-координаторот од ставот (5) на овој член се должни еднаш годишно, најдоцна до 31 март во тековната година за претходната година, да достават извештај за работата до Министерството за труд и социјална политика.

(9) Извештајот од ставот (8) на овој член, координаторот и заменик-координаторот се должни да го објават на веб страницата на органот на државната управа.

Министерство за труд и социјална политика

Член 12

Министерството за труд и социјална политика (во натамошниот текст: Министерството) во однос на еднаквите можности на жените и мажите ги врши следниве работи:

- се грижи за унапредување на еднаквите можности на жените и мажите во сите области од општественото живеење,

- се грижи да се внесе принципот на еднакви можности во главните текови на реорганизацијата, унапредувањето, развојот и процената на политичките процеси на сите нивоа и во сите фази на национално и локално ниво,

- дава мислење по предлозите на усвојување за основните и посебните мерки за воспоставување на еднаквите можности на жените и мажите и ја следи нивната примена,

- соработува со Комисијата за еднакви можности на жените и мажите во Собранието при изработување на закони, стратешки документи и извештаи,

- доставува до Владата или до надлежните министерства предлози за донесување или изменување и дополнување на законите и другите прописи од значење за воспоставување на еднакви можности, како и за усвојување на општи и посебни мерки,

- го изработува предлогот на стратегијата за родова еднаквост и плановите за нејзино спроведување го следи спроведувањето и објавува годишни извештаи за активностите и резултатите од нејзиното спроведување,

- ја координира и ја поддржува работата на интерресорската група за унапредување на еднаквите можности на жените и мажите во политиките и програмите во сите сфери на општественото живеење,

- го следи, во соработка со Министерството за надворешни работи, спроведувањето на меѓународните договори кои се однесуваат на еднаквите можности и унапредување на статусот на жените,

- подготвува национални извештаи за спроведувањето на меѓународните обврски од страна на Република Македонија на подрачјето на еднаквите можности,

- подготвува анализи, извештаи и други документи поврзани со еднаквите можности и истите ги објавува на веб страницата на Министерството,

- соработува со здруженија на работодавачи, синдикат и здруженија активни на полето на еднаквите можности,

- соработува со координаторите во органите на државната управа, како и со координаторите и комисиите за еднакви можности формирани во единиците на локалната самоуправа, ја обезбедува нивната меѓусебна координација и изготвува насоки и предлози за исполнување на нивните обврски за постигнување на целта на овој закон,

- соработува со надлежните субјекти за спроведување на овој закон од членот 3 став (2) од овој закон,

- доставува годишен извештај за преземените активности и постигнатиот напредок за воспоставување еднакви можности на жените и мажите до Владата, најдоцна до крајот на јуни за претходната година,

- врши надзор над спроведувањето на позитивните мерки во областите во кои тие се воведени и
- дава мислење на субјектите од членот 8 став (1) од овој закон за усвојување позитивни мерки во областите од општествениот живот во кои постои нееднакво учество на жените и мажите или нееднаков статус на лицата од едниот пол.

Народен правобранител

Член 13

Народниот правобранител се грижи, во рамки на својата законски утврдена надлежност, за остварување на еднаквите можности преку правната заштита на еднаквите можности на жените и мажите кога нечија права се повредени или ограничени од орган на државната управа или од други органи или правни и физички лица на кои им се доверени јавни овластувања.

Единици на локалната самоуправа

Член 14

(1) Единиците на локалната самоуправа за постигнување на целите на овој закон, во рамките на своите надлежности, се должни да го почитуваат принципот на еднакви можности и да ги промовираат и унапредуваат еднаквите можности на жените и мажите преку преземање на основни и посебни мерки од членовите 5, 6 и 7 од овој закон и да изработуваат годишен план во кој ќе ги утврдат основните и посебните мерки.

(2) Единиците на локалната самоуправа се должни во рамките на своите стратешки планови и буџети да го инкорпорираат принципот на еднакви можности на жените и мажите, да ги следат ефектите и влијанието на нивните програми врз жените и мажите и да известуваат во рамките на своите годишни извештаи и да учествуваат во подготвувањето на стратегијата за родова еднаквост во делот кој се однесува на единиците на локалната самоуправа.

(3) Органите на единиците на локалната самоуправа при донесувањето на развојни планови и други акти и одлуки се должни да ги разгледуваат и да ги земат предвид предложените мерки и активности од страна на комисијата за еднакви можности на жените и мажите и координаторот за еднакви можности на жените и мажите.

(4) Органите на единиците на локалната самоуправа се должни да соработуваат со здруженијата на работодавачите, синдикатот, невладините организации и здруженија активни на полето на еднаквите можности со цел да обезбедат предлози и мерки за постигнување на целта на Законот.

(5) Единиците на локалната самоуправа се должни да формираат комисија за еднакви можности на жените и мажите, како постојно тело, со одлука на советот на единицата на локалната самоуправа, а нејзиниот состав, надлежности, задачи и обврски се утврдуваат со статутот на единицата на локалната самоуправа.

(6) Комисијата за еднакви можности на жените и мажите од ставот (5) на овој член:

- дава мислење по однос на материјалите и предлозите за седниците на советот на единицата на локалната самоуправа,

- учествува при креирањето и донесувањето на стратешките документи, особено при креирањето и донесувањето на стратегијата за развој на единицата на локалната самоуправа, донесувањето на буџетот на единицата на локалната самоуправа, статутот, програмата за работа советот на единицата на локалната самоуправа и друго,

- идентификува и дава предлози за начините на инкорпорирање и формализирање на принципот на еднакви можности и недискриминацијата во работата на органите на единицата на локалната самоуправа и општинската администрација и

- се грижи за доследно спроведување на одредбите од овој закон и други закони од областа на еднаквите можности и недискриминацијата, предлагајќи му на советот на единицата на локалната самоуправа мерки и активности во насока на унапредување на еднаквите можности и недискриминацијата врз основа на анализа на утврдените состојби во областите во надлежност на единицата на локалната самоуправа.

(7) Единиците на локалната самоуправа се должни да определат координатор за еднакви можности на жените и мажите од редот на државните службеници во единицата на локалната самоуправа.

(8) Координаторот од ставот (7) на овој член се грижи за унапредување на еднаквите можности и недискриминацијата во рамките на надлежностите на единицата на локалната самоуправа, дава предлози и мислења поврзани со еднаквите можности до советот на единицата на локалната самоуправа и до институциите и организациите на локално ниво, изработува извештаи за состојбата со еднаквите можности и недискриминацијата во рамките на единицата на локалната самоуправа, соработува со комисијата за еднакви можности на жените и мажите во рамките на советот на единицата на локалната самоуправа и покренува заеднички иницијативи со цел за унапредување на еднаквите можности и недискриминацијата, соработува со невладините организации и останатите институции на локално ниво на прашањето на еднаквите можности и недискриминацијата, ја следи состојбата со еднаквите можности на локално ниво и предлага иницијативи за преземање на мерки за подобрување на состојбата со еднаквите можности и недискриминацијата и во исполнувањето на своите задачи се координира и соработува со Министерството.

(9) Делокругот на работата и задачите на координаторот од ставот (7) на овој член се утврдуваат во актот за систематизација на работните места на единицата на локалната самоуправа.

Член 15

Координаторот за еднакви можности на жените и мажите од членот 14 став (7) од овој закон е должен најмалку еднаш годишно, најдоцна до 31 март во тековната година за претходната година, да достави извештај до Министерството и истиот да го објави на веб страницата на единицата на локалната самоуправа.

Политички партии

Член 16

Политичките партии во своите акти го уредуваат начинот и мерките за унапредување на еднаквото учество на жените и мажите во органите и телата на партиите.

Средства за јавно информирање

Член 17

(1) Средствата за јавно информирање низ нивните програмски концепти придонесуваат во развивањето и подигањето на свеста за еднакви можности, како и за еднакво учество на жените и мажите во креирањето на програмските концепти и содржини.

(2) Јавното прикажување и претставување на лице во средствата за јавно информирање треба да биде на ненавредлив, неомаловажувачки или непонижувачки начин, врз основа на пол.

(3) Советот за радиодифузија на Република Македонија во рамките на своите надлежности го следи начинот на прикажување и претставување на жените и мажите во програмските концепти и содржини и еднаш годишно поднесува извештај до Собранието.

(4) Советот за радиодифузија на Република Македонија во рамките на своите законски овластувања и надлежности еднаш годишно подготвува анализа на родовите прашања во програмските концепти и содржини на средствата за јавно информирање за кои е надлежен да врши контрола и надзор за програмските содржини, да ја достави до Собранието на разгледување и усвојување и да ја објави на својата веб страница.

Прикажување на статистички податоци

Член 18

Собранието, Владата, органите на државната управа, правосудните органи и другите државни органи, органите на единицата на локалната самоуправа, правните лица на кои со закон им е доверено вршење дејности од јавен интерес, здруженијата, фондациите, јавните претпријатија, образовните установи, установите во областа на социјалната заштита, здравствените установи, политичките партии, средствата за јавно информирање, трговските друштва и други субјекти кои со закон се должни да прибираат, евидентираат и обработуваат статистички податоци, се должни овие податоци да ги прикажуваат според полова припадност и да ги доставуваат до Државниот завод за статистика.

5. СТРАТЕГИЈА ЗА РОДОВА ЗАЕДНИЦА

Член 19

Стратегијата за родова еднаквост (во натамошниот текст: стратегијата) се изработува за период од осум години и содржи:

- анализа на состојбата,
- насоки и мерки за постигнување на целите во посебните области на општествениот живот, пред сè, во областа на вработувањето, социјалната сигурност и здравствената заштита, образованието, семејните односи и застапеноста на жените и мажите во јавниот живот,
- одговорност за спроведување на мерките за постигнување на целите,
- содржина, надлежни органи и одговорни лица за подготвување и спроведување на националниот план за акција за родова еднаквост за период од четири години и годишните оперативни планови кои се во функција на спроведување на стратегијата,
- податоци кои се собираат и обработуваат и се поврзани, сочувани, анализирани и презентирани одделно по полова структура во рамките на активностите на Државниот завод за статистика,
- метод на следење и известување за примената на стратегијата и
- потребни средства за примена на мерките од стратегијата, извори и начин за обезбедување на тие средства.

6. ПРАВНА ЗАШТИТА НА ПРАВОТО НА ЕДНАКОВ ТРЕТМАН НА ЖЕНИТЕ И МАЖИТЕ

Надлежни субјекти за заштита на правото на еднаков третман

Член 20

Заштитата на правото на еднаков третман по основ на пол се остварува со поднесување претставка пред:

- застапник согласно со овој закон или
- Народниот правобранител или
- Комисијата за заштита од дискриминација или
- надлежен суд.

Правен застапник

Член 21

(1) Лицето на кое му е повредно правото на еднаков третман врз основ на пол може да поднесе претставка до Министерството.

(2) Постапката во Министерството ја води застапникот.

(3) Застапникот е вработен државен службеник во Министерството задолжен да води постапка за утврдување на нееднаков третман на жените и мажите.

Поднесување на претставка

Член 22

(1) Претставка може да поднесе секое правно или физичко лице, лично или преку полномошник, писмено, усно на записник или во друга форма, телефакс, или по електронска пошта.

(2) Претставката поднесена преку телефон треба да биде доставена и писмено во рок од осум дена.

(3) За усно поднесената претставка се составува службена белешка.

(4) Претставката содржи лични податоци за подносителот, податоци за субјектот (правен или физички) на кој се однесува претставката, околностите и фактите врз кои се темели претставката, податоци за правните средства кои подносителот претходно ги вложил (доколку ги има) и потпис на подносителот.

(5) Анонимните претставки нема да се разгледуваат.

(6) Подносителот на претставката е ослободен од плаќање на административна такса и друг надоместок.

Член 23

(1) Претставката се поднесува во рок од шест месеци од денот на дознавањето за актот за дискриминација или најдоцна една година од денот кога била сторена повредата.

(2) Доколку претставката е неразбирлива и не ги содржи потребните факти од кои може да се утврди актот или дејствието на дискриминација, застапникот од подносителот на претставката ќе побара истата да ја појасни и дополни во рок од 15 дена од денот на побараното дополнување.

Неповедување на постапка

Член 24

(1) Застапникот не поведува постапка по поднесената претставка ако е очигледно дека нема повреда на правото на кое подносителот се повикува, односно дискриминација по основ на пол, ако по истата работа веќе постапувал, а не се понудени нови докази и факти, ако рокот за поднесување на претставката е истечен, ако претставката е анонимна, ако за истиот случај веќе е поведена постапка пред надлежен суд, или е донесена правосилна судска одлука.

(2) Кога застапникот нема да поведе постапка по претставката согласно со ставот (1) на овој член е должен да го известува подносителот на претставката во рок од 15 дена од денот на поднесувањето на претставката и да му ги објасни причините за неповедувањето.

Поведување на постапка

Член 25

(1) Застапникот може да поведе постапка и по своја иницијатива.

(2) Прописите за заштита на личните податоци се применуваат во текот на водењето на оваа постапка.

Утврдување на фактичка состојба

Член 26

(1) По приемот на претставката застапникот ја утврдува фактичката состојба, со увид во приложените документи, земање на писмени или усни изјави од подносителот на претставката, од лицето против кое е поднесена претставката, како и од други лица за кои смета дека располагаат со податоци за конкретниот настан.

(2) Поднесената претставка се доставува до лицето против кое е поднесена во рок од пет работни дена од денот на поведувањето на постапката, за да се произнесе по наводите во неа во рок од 15 дена од приемот на истата.

Член 27

Правните и физичките лица се должни на барање на застапникот да ги достават податоците со кои располагаат за конкретни случаи на дискриминација, како и да дозволат да се изврши непосреден увид во документацијата во рок од 30 дена од поднесувањето на барањето.

Времетраење на постапката

Член 28

Застапникот ја спроведува постапката и изготвува писмено мислење во рок од 90 дена од денот на приемот на претставката.

Мислење и препорака

Член 29

(1) Мислењето содржи образложение за утврдениот нееднаков третман по основ на пол и препорака за начинот на отстранување на повредата на правото.

(2) Изготвеното мислење се доставува до министерот за труд и социјална политика.

(3) Мислењето се доставува до подносителот на претставката, лицето против кое е поднесена претставката и до други правни и физички лица кои се вклучени во постапката, во рок од осум дена од изготвувањето.

(4) Лицето на кое се однесува препораката е должно да постапи по истата и да ја отстрани повредата на правото во рок од 30 дена од денот на приемот на мислењето и за тоа да го извести застапникот.

Непостапување по препорака

Член 30

Ако лицето на кое препораката се однесува не постапи по препораката, односно не ја отстрани повредата на правото, застапникот може да покрене постапка пред надлежен орган за утврдување на неговата одговорност.

Соработка со други органи

Член 31

Застапникот во вршењето на работата соработува со Народниот правобранител и со Комисијата за заштита од дискриминација за конкретни случаи на дискриминација за кои овие тела имаат надлежност да постапуваат.

Годишен извештај

Член 32

(1) Застапникот најдоцна до 31 март изготвува извештај за претходната година за донесените мислења, спроведените препораки и ефектите од нивното спроведување.

(2) Извештајот се објавува на веб страницата на Министерството и истиот се доставува по писмен пат до надлежните институции.

Судска заштита

Член 33

(1) Лицето кое смета дека му е повредено правото на еднаков третман по основ на пол може да поднесе тужба пред надлежен суд.

(2) Во постапката соодветно се применуваат одредбите од Законот за парничната постапка, доколку со овој закон поинаку не е определено.

(3) Постапката е итна.

Месна надлежност

Член 34

Во постапката за заштита на правото на еднаков третман по основ на пол месно надлежен, покрај судот од општа месна надлежност, е и судот на чие подрачје е живеалиштето на тужителот.

Тужба

Член 35

Со тужбата може да се бара:

1) да се утврди дека тужениот го повредил правото на тужителот на еднаков третман по основ на пол, односно дејствието коешто го презел или пропуштил, може непосредно да доведе до повреда на правата на еднаквост во постапувањето;

2) да се забрани преземање дејствија со кои се спроведува или може да се повреди правото на тужителот на еднаков третман, односно да се извршат дејствија со кои се отстранува нееднаквиот третман или последиците од истиот;

3) да се надомести материјалната и нематеријалната штета причинета со повреда на правото на еднаков третман, согласно со Законот за облигационите односи и

4) да се објави во средствата за јавно информирање пресудата со која е утврдена повреда на правото на еднаков третман на трошок на тужениот.

Товар на докажување

Член 36

(1) Кога лице кое за себе смета дека е жртва на дискриминација ќе изнесе факти од кои може да се претпостави дека имало дискриминација тогаш оној кој се товари дека извршил дискриминација е должен да докаже дека не го повредил принципот на еднаков третман.

(2) Правилото од ставот (1) на овој член не се применува во кривичните постапки.

7. НАДЗОР НАД СПРОВЕДУВАЊЕТО НА ЗАКОНОТ

Член 37

(1) Надзор над спроведување на одредбите од овој закон и прописите донесени врз основа на овој закон врши Министерството.

(2) Инспекциски надзор над спроведувањето на одредбите од овој закон и прописите донесени врз основа на овој закон врши Државниот инспекторат за труд согласно со овој закон.

(3) За прекршоците од членовите 38, 39, 40, 41, 42, 43 и 44 од овој закон прекршочна постапка води и прекршочна санкција изрекува надлежниот суд.

(4) Ако инспекторот на трудот утврди дека е сторен прекршок од членовите 38, 39, 40, 41, 42, 43 и 44 од овој закон е должен на сторителот на прекршокот да му предложи постапка за порамнување согласно со Законот за прекршоците.

8. ПРЕКРШОЧНИ ОДРЕДБИ

Член 38

(1) Глоба во износ од 400 до 600 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на лицето кое извршило дискриминација по основ на пол во јавниот и приватниот сектор во областите за прекршокот од членот 3 став (3) од овој закон (член 3).

(2) Глоба во износ од 600 до 800 евра во денарска противвредност ќе му се изрече за прекршок на одговорното лице или друго лице во правното лице, органот со јавни овластувања или на поединец кој во вид на регистрирано занимање врши определена дејност, кој врз основа на пол ќе го повреди достоинството на одредено лице или создава заканувачка, непријателска, понижувачка или застрашувачка средина, пристап или практика (член 4 став (1) точки 6 и 7).

(3) Глоба во износ од 800 до 1.000 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на правното лице за прекршокот од ставот (2) на овој член (член 4 став (1) точки 6 и 7).

Член 39

(1) Глоба во износ од 400 до 600 евра во денарска противвредност ќе му се изрече за прекршок на субјектот кој нема да го достави планот пред неговото усвојување, на мислење до Министерството (член 8 став (3)).

(2) Глоба во износ од 800 до 1.000 евра во денарска противвредност ќе му се изрече за прекршок ако субјектот кој усвоил посебни мерки не доставил годишен извештај до Министерството (член 8 став (4)).

Член 40

(1) Глоба во износ од 400 до 600 евра во денарска противвредност ќе му се изрече за прекршок на одговорното лице во органите на државната управа кое нема да назначи координатор и заменик-координатор за еднакви можности (член 11 став (5)).

(2) Глоба во износ од 400 до 600 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на одговорното лице во органите на државната управа за прекршок ако координаторот или заменик-координаторот не достави извештај за работата до Министерството во определениот рок (член 11 став (8)).

(3) Глоба во износ од 400 до 600 евра во денарска противвредност ќе му се изрече за прекршок на одговорното лице во единицата на локалната самоуправа кое нема да формира комисија за еднакви можности на жените и мажите (член 14 став (5)).

(4) Глоба во износ од 800 до 1.000 евра во денарска противвредност ќе му се изрече за прекршокот на одговорното лице во единицата на локалната самоуправа кое нема да назначи координатор за еднакви можности на жените и мажите (член 14 став (7)).

(5) Глоба во износ од 400 до 600 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на одговорното лице во единицата на локалната самоуправа за прекршок ако координаторот за еднакви можности на жените и мажите во единицата на локалната самоуправа не достави извештај за работата до Министерството во определениот рок (член 15).

Член 41

(1) Глоба во износ од 600 до 800 евра во денарска противвредност ќе му се изрече за прекршок на Советот за радиодифузија на Република Македонија, доколку

не подготви анализа за родовите прашања во програмските концепти и содржини на средствата за јавно информирање, не ја достави до Собранието на разгледување и усвојување и не ја објави јавно (член 17 став (4)).

(2) Глоба во износ од 400 до 600 евра во денарска противвредност ќе му се изрече за прекршок на одговорното лице во Советот за радиодифузија на Република Македонија, ако Советот за радиодифузија на Република Македонија не подготви анализа за родовите прашања во програмските концепти и содржини на средствата за јавно информирање, не ја достави до Собранието на разгледување и усвојување или не ја објави (член 17 став (4)).

Член 42

Глоба во износ од 400 до 600 евра во денарска противвредност ќе му се изрече за прекршок на одговорното лице во субјектите од членот 18 од овој закон, ако не ги прибираат, евидентираат и обработуваат статистичките податоци разделени по пол и не ги достават до Државниот завод за статистика (член 18).

Член 43

Глоба во износ од 400 до 600 евра во денарска противвредност ќе им се изрече за прекршок на субјектите од членот 3 став (2) од овој закон кои на барање на застапникот во рок од 30 дена нема да достават податоци или нема да дозволат увид во списите (член 27).

Член 44

(1) Глоба во износ од 400 до 600 евра во денарска противвредност ќе му се изрече за прекршок на физичкото лице кое нема да постапи по препораката дадена од страна на застапникот (член 29 став (4)).

(2) Глоба во износ од 600 до 800 евра во денарска противвредност ќе му се изрече за прекршок на одговорното лице во субјектите од членот 3 став (2) од овој закон кое нема да постапи по препораката дадена од страна на застапникот (член 29 став (4)).

9. ПРЕОДНИ И ЗАВРШНИ ОДРЕДБИ

Член 45

(1) Стратегијата за родова еднаквост од членот 9 став (3) од овој закон ќе се донесе до 31 декември 2012 година.

(2) Владата ќе определи координатор и заменик-координатор од членот 10 став (3) од овој закон во рок од три месеци од денот на влегувањето во сила на овој закон.

(3) Актот од членот 10 став (8) од овој закон за составот и начинот на работа на интерресорската група ќе се донесе во рок од три месеци од денот на влегувањето во сила на овој закон.

(4) Органите на државната управа ќе определат координатор и заменик-координатор од членот 11 став (4) од овој закон во рок од три месеци од денот на влегувањето во сила на овој закон.

(5) Единиците на локалната самоуправа ќе формираат комисија за еднакви можности од членот 14 став (5) од овој закон и ќе определат координатор за еднакви можности од членот 14 став (7) од овој закон во рок од три месеци од денот на влегувањето во сила на овој закон.

Член 46

Со денот на влегувањето во сила на овој закон престанува да важи Законот за еднакви можности на жените и мажите („Службен весник на Република Македонија“ број 66/2006 и 117/2008).

Член 47

Овој закон влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

L I G J
PËR MUNDËSI TË BARABARTA TË FEMRAVE
DHE MESHKUJVE

1. DISPOZITA TË PËRGJITHSHME

Lenda e ligjit

Neni 1

(1) Me këtë ligj rregullohen vendosja e mundësive të barabarta dhe trajtimit të barabartë të femrave dhe meshkujve, masat themelore dhe të posaçme për vendosjen e mundësive të barabarta të femrave dhe meshkujve, të drejtat dhe obligimet e subjekteve për sigurimin e mundësive të barabarta të femrave dhe meshkujve, procedura për vertetimin e trajtimit të pabarabartë të femrave dhe meshkujve si dhe të drejtat dhe detyrat e përfaqësuesit juridik për mundësi të barabarta të femrave dhe meshkujve (në tekstin e mëtejme: përfaqësuesi) si person i caktuar për realizimin e procedurës për përcaktimin e trajtimit të pabarabarte të femrave dhe meshkujve.

(2) Vendosja e mundësive të barabarta të femrave dhe meshkujve rregullohet me këtë ligj dhe me ligj tjetër me të cilin rregullohen çështjet me interes të mundësive të barabarta të femrave dhe meshkujve nga sfera e mbrojtjes shëndetësore dhe sigurimit shëndetësor, mbrojtjes sociale, qasjes në të mira dhe shërbime, ekonomisë, marrëdhënieve të punës dhe punësimit, arsimit dhe ngritjes profesionale, marrëdhënieve ekonomike dhe pronësore, shfrytëzimit të prodhimeve publike dhe shërbimeve (të drejtat e konsumimit), kulturës dhe sportit, teknologjisë informatike të komunikimit, mbrojtjes dhe sigurisë, jurisprudencës dhe administrates, banimit, informimit publik dhe medieve, administrates shtetërore dhe publike dhe në sfera tjera të jetës shoqerore.

Qellimi i ligjit

Neni 2

(1) Qellim i këtij ligji është vendosja e mundësive të barabarta të femrave dhe meshkujve në sferën politike, ekonomike, sociale, të arsimit, kulturës, shëndetësisë, qytetare dhe në cilëndo sferë të jetës shoqerore.

(2) Vendosja e mundësive të barabarta është kujdes i tërë shoqërisë, përkatësisht të gjitha subjekteve në sektorin publik dhe privat dhe paraqet largim të pengesave dhe krijim të kushteve për realizimin e barazisë së plotë mes femrave dhe meshkujve.

Zbatimi i ligji

Neni 3

(1) Ky ligj zbatohet në sektorin publik dhe privat në sferat e cekura në nenin 1 paragrafi (2) i këtij ligji.

(2) Subjektet që i vendosin mundësitë e barabarta dhe trajtimin e barabartë të femrave dhe meshkujve janë: organet e pushtetit legjislativ, ekzekutiv dhe gjyqësor, njesite e vetadminstrimit lokal dhe organe dhe organizata tjera në sektorin publik dhe privat, ndërmarrjet publike, partitë politike, mjetet për informim publik dhe sektori qytetar dhe të gjithë personat që sigurojnë mallra dhe shërbime që janë të arritshme për publikun dhe të cilat ofrohen jashtë sferës së jetës private dhe familjare dhe transakcionet që kryhen në këtë kontekst pa dallim nëse personi përkatës i takon sektori publik ose privat.

(3) Ndalohet diskriminimi, shqetësimi dhe shqetësimi seksual në bazë të gjinisë në sektorin publik dhe privat në sferën e punësimit dhe punës, arsim, shkencë dhe sport, sigurim social, duke e përfshirë edhe sferën e mbrojtjes sociale, sigurimin pensional dhe invalidor, sigurimin shëndetësor dhe mbrojtjen shëndetësore, jurisprudencën dhe administratën, banimin, informimin publik dhe mediet, teknologjinë informatike-komunikuese, mbrojtjen dhe sigurinë, anëtarësimin dhe veprimin në organizatat sindikale, parti politike, shoqëri dhe fondacione, organizata tjera të bazuara në anëtarësim, kulturën dhe sfera tjera të percaktuara me këtë ose me ndonjë ligj tjetër.

(4) Ndalohet diskriminimi në bazë të gjinisë në qasjen e të mirave dhe shërbimeve në sektorin publik dhe privat, duke përfshirë edhe diskriminimin në premi nga skemat e sigurimit.

(5) Çdo qytetar e ka të drejtën e qasjes në punësim pa ndonjë kufizim, në pajtim me parimin e trajtimit të barabarte.

(6) Në pajtim me parimin e trajtimit të barabartë në qasjen e punësimit, diskriminimi është i ndaluar edhe në baze të statusit martesor, statusit familjar, ngjyrës së lekures, gjuhës, bindjes politike ose bindjeve tjera, aktiviteteve në sindikata, përkatësisë nacionale ose statusit social, invaliditetit, moshës, pronësisë, statusit shoqëror ose statusi tjetër.

(7) Trajtimi i ndryshim që i promovon mundësitë e barabarta të femrave dhe meshkujve në pajtim me qellimet e këtij ligji dhe ligji tjetër, nuk konsiderohet për diskriminim.

Definicione

Neni 4

Shprehje të caktuara të përdorura në këtë ligj e kanë këtë domethënie:

1. Mundësi të barabarta të femrave dhe meshkujve është promovimi i parimit për vendosjen e barabartë të pjesëmartjes së femrave dhe meshkujve në të gjitha sferat e sektorit publik dhe privat, statusi dhe trajtimi i barabartë në realizimin e të gjitha të drejtave dhe në zhvillimin e potencialeve të tyre individuale përmes të cilave kontribuojnë në zhvillimin shoqëror, si dhe përfitime të barabarta nga rezultatet që dalin nga ai zhvillim;

2. Trajtim i barabartë është mungesë e diskriminimit të drejtpërdrejtë ose të tërthortë në bazë të gjinisë në pajtim me këtë ligj ose ligj tjetër;

3. Diskriminim në bazë të gjinisë është çdo dallim, përjashtim ose kufizim në bazë të gjinisë, që ka si pasoje ose për qëllim ta rrezikojë ose pamundësojë njohjen, realizimin ose praktikimin e të drejtave të njeriut dhe lirive themelore në bazë të barazisë së femrave dhe meshkujve në sferën e politikës, ekonomisë, shoqërisë, kulturës dhe sferën qytetare ose tjetër, pa dallim të racës së tyre, ngjyrës së lekures, gjinisë, përkatësisë së grupit të marginalizuar, perkatesise etnike, gjuhës, shtetësisë, prejardhjes sociale, religjionit ose besimit fetar, arsimit, përkatësisë politike, statusit personal ose shoqëror, pengesave trupore ose mentale, moshës, gjendjes familjare ose martesore, statusit pronësor, gjendjes shëndetësore ose cilësdo bazë tjetër;

4. Diskriminim i drejtpërdrejtë në bazë të gjinisë është kur një person është trajtuar, trajtohet ose do të trajtohet më keq në bazë të gjinisë sesa një person tjetër në situatë të njëjtë;

5. Diskriminim i tërthortë në bazë të gjinisë është kur kinsë dispozitë neutrale, kriter ose e drejtë zakonore i vendos personat e një gjinie në gjendje veçanërisht të pavolishme në krahasim me personat e gjinisë tjetër, përpos nëse ajo dispozitë, kriter ose e drejtë zakonore është objektivi e arsyeshme me qëllim legjitim, ndërsa mjetet për arritjen e atij qëllimi janë përkatëse dhe të domosdoshme;

6. Shqetesimi në bazë të gjinisë është sjellje e padëshirueshme lidhur me gjininë e një personi, qëllimi ose pasoja të së cilës është cenimi i dinjitetit të një personi ose krijimi i atmosferës së frikshme, armiqësore, degraduese, nencmuese ose poshtëruese;

7. Shqetesim seksual në bazë të gjinisë është cilado formë e sjelljes së padëshirueshme verbale, joverbale ose sjellje fizike e karakterit seksual, qëllimi ose pasoja të së cilës është cenimi i dinjitetit të një personi, në veçanti kur krijohet atmosferë e frikshme, armiqësore, degraduese, nencmuese ose poshtëruese;

8. Barazi e plotë e femrave dhe meshkujve janë të drejta, mundësi dhe trajtim i barabarta në të gjitha sferat e jetes publike dhe private dhe mungesa e kushteve kulturore, sociale, ekonomike dhe politike të cilat prodhojnë marrëdhënie të pabarabarta të forcës dhe shpërndarje të pabarabarte të të mirave shoqërore mes femrave dhe meshkujve;

9. Perfaqësim i barabartë është çdo përfaqësim procentual i gjinisë së caktuar që nuk është më e vogël se përqindja e përfaqësimit të asaj gjinie në popullatën e përgjithshme dhe

10. Përfshirje e perspektivave gjinore në zhvillimet kryesore është integrimi i perspektivave gjinore në çdo fazë të procesit të ndërtimit, miratimit, zbatimit, përcjelljes dhe evaulimit të politikave - në ç'rast, duke i pasur parasysh promovimin dhe avancimin e mundësive të barabarta mes femrave dhe meshkujve.

2. LLOJET E MASAVE PËR VENDOSJEN E MUNDËSIVE TË BARABARTA TË FEMRAVE DHE MESHKUIJVE

Masa themelore

Neni 5

(1) Masa themelore për realizimin e parimit të mundësive të barabarta të femrave dhe meshkujve janë masa normative nga sfera mbrojtjes shëndetësore dhe sigurimit shëndetësor, mbrojtjes sociale, qasjes në të mira dhe shërbime, ekonomisë, marrëdhënieve të punës dhe punesimit, arsimit dhe ngritjes profesionale, marrëdhënieve ekonomike dhe pronësore, shfrytëzimit të prodhimeve dhe shërbimeve publike (të drejtat e konsumit), kulturës dhe sportit, teknologjisë informatike komunikuese, mbrojtjes dhe sigurisë, jurisprudencës dhe administratës, banimit, informimit publik dhe medieve, administratës shtetërore dhe publike dhe sfera tjera të përcaktuara me këtë ligj ose me ligj tjetër me të cilin ndalohet diskriminimi në bazë gjinore.

(2) Masa themelore për realizimin e mundësive të barabarta janë edhe masat për realizimin e barazisë së plotë mes femrave dhe meshkujve, të përcaktuara në politikat dhe programet për promovim sistematik të parimit të mundësive të barabarta të femrave dhe meshkujve dhe respektimin e dallimeve, për ndryshimin e traditave shoqërore dhe kulturore në aspektin e sjelljes së femrave dhe meshkujve për largimin e paragjykimeve si dhe çdo praktike tjetër e bazuar në inferioritet ose superioritet të njëres ose gjinisë tjetër ose në rolin tradicional shoqëror të meshkujve ose femrave.

(3) Masa themelore janë edhe masat me të cilat vendoset përfshirja e sistemit të mundësive të barabarta të femrave dhe meshkujve në procesin e krijimit, realizimit dhe përcjelljes së politikave dhe buxhetit në sferat e posacme shoqërore, duke e përfshirë edhe realizimin e funksioneve dhe kompetencave të subjekteve të sektorit publik dhe privat.

Neni 6

(1) Masa themelore në sigurimin e mundësive të barabarta të femrave dhe meshkujve janë edhe masat në sferën e arsimit dhe ngritjes profesionale.

(2) Edukimi për vendosjen e mundësive të barabarta paraqet pjesë integrale të sistemit të arsimit dhe trajnimit profesional, që siguron përgatitjen e femrave dhe meshkujve për pjesëmarrje aktive dhe të barabartë në të gjitha sferat e jetës shoqërore.

(3) Gjate përgatitjes, miratimit dhe realizimit të programit për arsim ose trajnim profesional, përgatitjes së librave dhe mjeteve ndihmëse shkollore dhe gjatë vendosjes së risive organizuese të metodave pedagogjike dhe andragogjike, janë të nevojshme sigurimi i mekanizmave për largimin e paragjykimeve dhe stereotipeve lidhur me vendosjen e mundësive të barabarta.

(4) Organet e administratës shtetërore kompetente për kryerjen e punëve nga sfera e arsimit dhe punës, institucionet që e kryejnë edukimin dhe trajnimin profesional, janë të obliguara të kryejnë analizë të rregullt të përmbajtjeve të planeve arsimore, programeve dhe librave nga aspekti i avancimit të mundësive të barabarta të femrave dhe meshkujve.

Masa të posaçme

Neni 7

(1) Masa të posaçme janë masat e përkohshme të cilat merren me qëllim që të tejkalohet gjendja ekzistuese e pavolitshme shoqërore e femrave dhe meshkujve, që është rezultat i diskriminimit sistematik ose strukturës gjinore të pabarabarte që del nga rrethanat historike dhe socio-kulturore.

(2) Masat e posaçme janë të drejtuara në largimin e pengesave ose dhënin e kontributit të posaçëm dhe nxitje për realizimin e pozicioneve të barabarta fillestare të femrave dhe meshkujve, trajtimit të barabartë, pjesëmarrjes të balancuar ose statusit të barabartë shoqëror, zhvillimin e potencialeve të tyre individuale përmes të cilave ata kontribuojnë në zhvillimin shoqëror dhe shfrytëzimin e barabartë të përfitimeve nga ky zhvillim.

(3) Masat e posaçme nga paragrafit (1) i këtij neni përfshijnë masa pozitive, masa inkurajuese dhe masa programore:

- masa pozitive janë masat me të cilat në kushte të barabarta i jepet prioritet personave të gjinisë më pak të përfaqësuar, derisa nuk arrihet përfaqësim i barabartë ose nuk arrihet qëllimi për të cilin janë ndërmarrë. Masat pozitive në veçanti do të zbatohen në të gjitha organet dhe në të gjitha nivelet në sferën e legjislacionit, pushtetit ekzekutiv dhe gjyqësor dhe në organe dhe organizata tjera, në pushtetin lokal, si dhe në të gjitha institucionet dhe shërbime tjera publike, në partitë politike gjatë kryerjes së funksioneve publike, komisioneve dhe këshillave, duke përfshirë edhe pjesëmarrjen e trupave që e prezantojnë shtetin në nivelin nderkombetar, derisa nuk arrihet barazi e plotë,

-masa inkurajuese janë masa të cilat sigurojnë nxitje të posaçme ose vendosin kushte të posaçme të volitshme me qëllim që të eliminohen rrethanat të cilat sjellin në pjesëmarrje të pabarabartë të femrave dhe meshkujve ose status të pabarabartë të njëres përballë tjetres gjini ose shpërndarje të pabarabartë të të mirave dhe resurseve dhe

-masa programore janë masa të cilat janë të drejtuara në ngritjen e vetëdijes, organizimit të aktiviteteve, perpunimit dhe realizimit të planeve aksionale për nxitjen dhe avancimin e mundësive të barabarta.

3. MIRATIMI DHE NDJEKJA E MASAVE TË POSAÇME PËR VENDOSJEN E MUNDËSIVE TË BARABARTA TË FEMRAVE DHE MESHKUIJVE

Miratimi i masave të posaçme

Neni 8

(1) Masat e posaçme miratohen nga organet e pushtetit ligjvënës, ekzekutiv dhe gjyqësor, njësitë e vetadministrimit lokal dhe organe tjera, organe dhe organizata në

sektorin publik dhe privat, ndërmarrje publike, parti politike, mjete për informim publik dhe sektori qytetar në të gjitha sferat e cekura në nenin 1 paragrafi (2) i këtij ligji.

(2) Masat e posaçme miratohen në bazë të analizave dhe përshkrimit të situatës në të cilën jetojnë femrat dhe meshkujt si dhe faktorëve dhe rrethanave që kontribuojnë për pabarazinë, në të cilën përmbahet arsyeja për zbatimin e masave të tilla, duke përfshirë edhe ndikimin që keto masa do ta arrijnë në jetën dhe mundësitë e tyre.

(3) Subjektet nga paragrafi (1) i këtij neni, që miratojnë masa të posaçme, miratojnë plan për implementimin e masave të posaçme pas mendim të marrë paraprakisht nga Ministria e Punës dhe Politikës Sociale.

(4) Subjektet nga paragrafi (1) i këtij neni që miratojnë masa të posaçme, dorëzojnë raport vjetor në Ministrinë e Punës dhe Politikës Sociale për rezultatet nga zbatimi i masave të tilla, më së voni deri më 31 mars në vitin rrjedhes për vitin paraprak.

4. SUBJEKTE PËRGJEGJËSE PËR MIRATIMIN DHE REALIZIMIN E MASAVE PËR VENDOSJE TË MUNDËSIVE TË BARABARTA TË FEMRAVE DHE MESHKUJVE DHE OBLIGIMET E TYRE

Kuvendi I Republikës së Maqedonisë

Neni 9

(1) Kuvendi i Republikës së Maqedonisë (në tekstin e mëtejshëm: Kuvendi) në kuadër të kompetencave të tij kujdeset për eliminimin e të gjitha formave të diskriminimit në bazë të gjinisë dhe përmirësimit të statusit shoqëror të femrave; e integron parimin e mundësive të barabarta të femrave dhe meshkujve në iniciativat ligjore, politike dhe programore; organizon debate publike dhe debate për çështje nga sfera e mundësive të barabarta të femrave; analizon dhe jep mendime për ndikimin e dispozitave ligjore mbi statusin e femrave dhe meshkujve, kërkon raporte dhe dokumente nga institucione kompetente lidhur me sferën e punës dhe përgatit dhe shpall raporte për punën e vet.

(2) Kuvendi gjatë zgjedhjes së përbërjes së trupave punues dhe gjatë përcaktimit të përbërjes së delegacioneve të tij për bashkëpunim me organizatat ndërkombëtare dhe gjatë bashkëpunimit me kuvendet e shteteve tjera, e respekton parimin e pjesëmarrjes së barabartë të femrave dhe meshkujve.

(3) Kuvendi miraton Strategji për barazi gjinore dhe e përcjell realizimin e saj në politikat dhe programet e sektorit dhe bashkëpunon me partnerët socialë, organizata joqeveritare dhe institucione tjera publike në sferën perkatese.

(4) Kuvendi e formon dhe përcakton përbërjen e kompetencave të Komisionit për Mundësi të Barabarta të Femrave dhe Meshkujve si trup i përhershëm punues.

(5) Komisioni për Mundësi të Barabarta të Femrave dhe Meshkujve i ndërmerr këto aktivitete:

- shqyrtimin e propozimeve të ligjit dhe dispozitave tjera që i miraton Kuvendi nga sfera e nenit 1 paragrafi (2) i këtij Ligji, Buxhetit të Republikës së Maqedonisë si dhe propozimeve të ligjeve dhe dispozitave tjera nga aspekti i përfshirjes së konceptit gjinor në to,

- shqyrtimin e Propozim-Strategjisë për barazi gjinore,

- përcjelljen e miratimit dhe zbatimit të masave themelore dhe të posaçme për vendosjen e mundësive të barabarta të femrave dhe meshkujve në të gjitha sferat e sektorit publik dhe privat,

- përcjelljen e sistemit të masave për largimin e trajtimit të pabarabartë të femrave dhe meshkujve,

- miratimin dhe ndryshimin e ligjeve dhe dispozitave tjera nga sfera e mundësive të barabarta të femrave dhe meshkujve,

- kujdeset për zbatim konsekuent të dispozitave të këtij ligji dhe ligjeve tjera nga sfera e mundësive të barabarta të femrave dhe meshkujve dhe mosdiskriminimi,

- nxit bashkëpunimin mes organeve kompetente për çështje të cilat kanë të bëjnë me mundësi të barabarta të femrave dhe meshkujve,

- ngrit iniciativa dhe aktivitete kundër zbatimit të stereotipeve dhe paragjytimeve gjinore në jetën publike,

- informim të rregullt të Kuvendit për të gjitha çështjet e ndërlidhura me mundësitë e barabarta të femrave dhe meshkujve,

- bashkëpunon me komisionet për mundësi të barabarta të femrave dhe meshkujve në njësitë e vetadministrimit lokal,

- bashkëpunon me shoqatat e punëdhënësve, sindikatave, organizatave joqeveritare dhe shoqatat aktive në sferën e mundësive të barabarta,

- bashkëpunim me komisione përkatëse të vendeve tjera dhe

- shqyrton edhe çështje tjera që kanë të bëjnë me mundësi të barabarta të femrave dhe meshkujve.

Qeveria e Republikës së Maqedonisë

Neni 10

(1) Qeveria e Republikës së Maqedonisë (në tekstin në vijim: Qeveria) në suazat e kompetencave të veta kujdeset për avancimin e vendosjes së mundësive të barabarta dhe arritjen e qëllimeve të këtij ligji përmes zbatimit të masave themelore dhe të veçanta të përcaktuara me këtë ligj.

(2) Qeveria propozon Strategji për barazi gjinore dhe ia dërgon Kuvendit të Republikës së Maqedonisë.

(3) Qeveria emëron koordinator dhe zëvendëskoordinator për mundësi të barabarta dhe e përcjell zbatimin e parimit të mundësive të barabarta të femrave dhe meshkujve në planet strategjike në ministrinë e resorit dhe buxhetit, të cilat bashkëpunojnë me Ministrinë e Punës dhe Politikës Sociale.

(4) Qeveria publikon të dhëna statistikore lidhur me përfaqësimin e femrave dhe meshkujve në funksionet e emeruar dhe trupat për vendimarrje, administrim dhe udhëheqje.

(5) Qeveria është e obliguar që të parashikojë pjesëmarrje të barabartë të femrave dhe meshkujve gjatë përbërjes së trupave të saj dhe delegacioneve, trupave konsultuese dhe koordinuese dhe gjatë emërimit të përfaqësuesve në këshillat drejtues të ndërmarrjeve dhe institucioneve publike.

(6) Qeveria formon grup ndër-resor, konsultues dhe këshillëdhënës për mundësi të barabarta të femrave dhe meshkujve, e përbërë nga funksionarë/udhëheqës nepunes shtetërorë, përfaqësues të organizatave qytetare, shoqata të punëdhënësve, ekspertë, përfaqësues të pushtetit lokal, sindikata dhe subjekte tjera.

(7) Qeveria e përcakton numrin e anëtarëve dhe përbërjen e grupit përkatës konsultues ndër-resor. Mënyra e punës së grupit përkatës konsultues ndër-resor, rregullohet me rregullore për punën e së njëjtës.

(8) Grupi përkatës konsultues ndër-resor, është i obliguar që ta promovojë konceptin e vendosjes së aspektit gjinor në politikat e përgjithshme në të gjitha institucionet publike, ta kontrollojë integrimin e konceptit në sektorët e politikave gjatë bashkëpunimit me partnerë socialë dhe institucione të sferave individuale, ta kontrollojë progresin e harmonizimit të legjislacionit naional me legjislacionin e Bashkimit Evropian dhe standardet evropiane në sferën e çështjeve gjinore, të marrë pjesë gjatë hartimit dhe të japë udhëzime në procesin e përgatitjes së Strategjisë për mundësi gjinore, dhe t'i përcjellë raportet periodike të institucioneve.

(9) Punën e grupit ndër-resor e koordinon Ministria e Punës dhe Politikës Sociale.

Organet e administratës shtetërore

Neni 11

(1) Organet e administratës shtetërore janë të obliguara që në suazat e kompetencave të tyre t'i promovojnë dhe avancojnë mundësitë e barabarta përmes marrjes së masa-ve të përgjithshme dhe të veçanta, nga nenet 5, 6 dhe 7 të këtij ligji.

(2) Organet e administratës shtetërore janë të obliguara që të bashkëpunojnë me shoqatat e punëdhënësve, sindikaten dhe shoqatat aktive në fushën e mundësive të barabarta, me qëllim që të sigurojnë propozime dhe masa për arritjen e qëllimit të ligjit.

(3) Organet e administratës shtetërore janë të obliguara që në suazat e planeve të tyre strategjike dhe buxheteve, ta inkorporojnë parimin e mundësive të barabarta të femrave dhe meshkujve; të përcjellin efektin dhe ndikimet e programeve të tyre ndaj femrave dhe meshkujve dhe t'i njoftojnë në suazat e raporteve të tyre vjetore.

(4) Organet e administratës shtetërore janë të obliguara që të përcaktojnë person zyrtar - koordinator dhe zëvendëskoordinator, të cilët do t'i koordinojnë punët me kompetence të organit shtetëror, për vendosjen e mundësive të barabarta.

(5) Organet e administratës shtetërore pas percaktimit të personit zyrtar - koordinatorit dhe zëvendëskoordinatorit janë të obliguara që me shkrim ta informojnë Ministrinë e Punës dhe Politikës Sociale.

(6) Koordinatorit dhe zëvendëskoordinatorit nga paragrafi (5) i këtij neni janë përgjegjës për zbatimin e detyrave dhe kompetencave të organit shtetëror për vendosjen e mundësive të barabarta në kuptimin e këtij ligji, jep mendime dhe propozime për promovimin dhe avancimin e mundësive të barabarta në suazat e kompetencave të organit shtetëror dhe për plotësimin e detyrave të veta koordinohet me Ministrinë e Punës dhe Politikës Sociale.

(7) Kompetencat dhe detyrat e Koordinatorit dhe zëvendëskoordinatorit më konkretisht përcaktohen në aktin për sistematizim të vendeve të punës të organit shtetëror.

(8) Koordinatorit dhe zëvendëskoordinatorit nga paragrafi (5) i këtij neni është i obliguar që një herë në vit, më së voni deri më 31 mars të vitit rrjedhës për vitin paraprak të paraqesë raport të punës në Ministrinë e Punës dhe Politikës Sociale.

(9) Raportin nga paragrafi (8) i këtij neni, koordinatorit dhe zëvendëskoordinatorit janë të obliguar ta publikojnë në ueb faqen e organit të administratës shtetërore.

Ministria e Punës dhe Politikës Sociale

Neni 12

Ministria e Punës dhe Politikës Sociale (në tekstin në vijim: ministria) lidhur me mundësitë e barabarta të femrave dhe meshkujve, i kryen detyrat si vijojnë:

- kujdeset për avancimin e mundësive të barabarta të femrave dhe meshkujve në të gjitha sferat e jetës shoqërore,

- kujdeset ta vendosë parimin e mundësive të barabarta në rrjedhat kryesore të riorganizimit, avancimit, zhvillimit dhe vlerësimit të proceseve politike në të gjitha fazat e nivelit nacional dhe lokal,

- jep mendim lidhur me propozimet e miratimit të masa-ve themelore dhe të veçanta për vendosjen e mundësive të barabarta të femrave dhe meshkujve dhe e përcjell zbatimin e tyre,

- bashkëpunon me Komisionin për Mundësi të Barabarta të Femrave dhe Meshkujve në Kuvendin e Republikës së Maqedonisë gjatë përpilimit të ligjeve, dokumenteve strategjike dhe raporteve,

- Qeverisë ose ministrive kompetente u paraqet propozime për miratimin e ndryshimeve ose plotësimeve të ligjeve dhe dispozitave tjera, me rëndësi për vendosjen e mundësive të barabarta, si dhe për miratimin e masa-ve të përgjithshme dhe të veçanta,

- harton Propozim- Strategji për barazi gjinore dhe plane për zbatimin e saj, e përcjell zbatimin dhe publikon raporte vjetore lidhur me aktivitetet dhe rezultatet e zbatimit të saj,

- e koordinon dhe mbështet punën e grupit ndër-resor për avancimin e mundësive të barabarta të femrave dhe meshkujve në politikat dhe programet në të gjitha sferat e jetës shoqërore,

- në bashkëpunim me Ministrinë e Punëve të Jashtme, e përcjell zbatimin e marrëveshjeve ndërkombetare, të cilat kanë të bëjnë me mundësitë e barabarta dhe avancimin e statusit të femrave,

- harton raporte nacionale për zbatimin e obligimeve ndërkombëtare nga ana e Republikës së Maqedonisë në sferën e mundësive të barabarta,

- harton analiza, raporte dhe dokumente tjera lidhur me mundësitë e barabarta dhe të njëjtat i publikon në ueb faqen e ministrisë,

- bashkëpunon me shoqatat e punëdhënësve, sindikata-ve, dhe shoqatat aktive në sferën e mundësive të barabarta,

- bashkëpunon me koordinatorë në organet e administratës shtetërore, si dhe me koordinatorët dhe komisionet për mundësi të barabartë, të formuara në njësitë e vetadministrimit lokal, e siguron koordinimin e tyre të ndërsjelle dhe harton udhëzime dhe propozime për plotësimin e obligimeve të tyre për arritjen e qëllimit të këtij ligji,

- bashkëpunon me subjektet kompetente për zbatimin e këtij ligji nga neni 3 paragrafi (2) të këtij ligji,

- paraqet raport vjetor për aktivitetet e ndërmarra dhe progresin e arritur për vendosjen e mundësive të barabarta të femrave dhe meshkujve në Qeveri, më së voni deri në fund të muajit qershor për vitin paraprak,

- kryen mbikëqyrje mbi zbatimin e masa-ve pozitive në sferat në të cilat janë vendosur të njëjtat,

- jep mendime për subjektet nga neni 8 paragrafi (1) të këtij ligji për miratimin e masa-ve pozitive në sferat e jetës shoqërore në të cilat ekziston pjesëmarrje e pabarabarte e femrave dhe meshkujve ose statusi i pabarabartë i persona-ve të njërës gjini.

Avokati i Popullit

Neni 13

Avokati i Popullit kujdeset në suazat e kompetencave të tij të përcaktuar me ligj për realizimin e mundësive të barabarta përmes mbrojtjes juridike të mundësive të barabarta të femrave dhe meshkujve, kur të drejtat e dikujt janë cenuar ose kufizuar nga organi i administratës shtetërore ose organi tjetër ose persona juridikë ose fizikë të cilëve u janë ngarkuar autorizime publike.

Njesite e vetadministrimit lokal

Neni 14

(1) Njesite e vetadministrimit lokal për arritjen e qëllimeve të këtij ligji, në suazat e kompetencave të tyre janë të obliguara që ta respektojnë parimin e mundësive të barabarta dhe promovojnë dhe avancojnë mundësitë e barabarta të femrave dhe meshkujve, përmes marrjes së masa-ve të përgjithshme dhe të veçanta nga nenet 5, 6 dhe 7 të këtij ligji dhe të hartojnë plan vjetor, në të cilin do të përcaktojnë masa themelore dhe të veçanta.

(2) Njesite e vetadministrimit lokal janë të obliguara që në suazat e planeve të tyre strategjike dhe buxheteve, ta inkorporojnë parimin e mundësive të barabarta të femrave dhe meshkujve; ta përcjellin efektin dhe ndikimin e programeve të tyre ndaj femrave dhe meshkujve dhe të njoftojnë në suazat e raporteve të tyre vjetore dhe të marrin pjesë në hartimin e Strategjisë për barazi gjinore në pjesën që ka të bëjë me njësitë e vetadministrimit lokal.

(3) Organet e njësive të vetadministrimit lokal gjatë miratimit të planeve zhvillimore dhe akteve dhe vendimeve tjera, janë të obliguara që t'i shqyrtojnë dhe t'i marrin

parasysh masat dhe aktivitetet e propozuara nga ana e Komisionit për Mundësi të Barabarta të Meshkujve dhe Femrave dhe koordinatorit për mundësi të barabarta të meshkujve dhe femrave.

(4) Organet e njësive të vetadministrimit lokal janë të obliguara që të bashkëpunojnë me shoqatat e punëdhënësve, sindikatën dhe shoqatat aktive në fushën e mundësive të barabarta, me qëllim që të sigurojnë propozime dhe masa për arritjen e qëllimit të Ligjit.

(5) Njesite e vetadministrimit lokal janë të obliguara që të formojnë Komision për Mundësi të Barabarta të Femrave dhe Meshkujve, si trup i përhershëm me vendim të këshillit të njësive të vetadministrimit lokal, ndërkaq perberja, kompetencat, detyrat dhe obligimet e tij, përcaktohen me statutin e njësive të vetadministrimit lokal.

(6) Komisioni për Mundësi të Barabarta të Femrave dhe Meshkujve nga paragrafi (5) i këtij neni:

- jep mendim lidhur me materialet dhe propozimet për mbledhjet e këshillit të njësive të vetadministrimit lokal,

- merr pjesë gjatë hartimit dhe miratimit të dokumenteve strategjike, veçanërisht gjatë hartimit dhe miratimit të strategjisë për zhvillim të njësive të vetadministrimit lokal, miratimit të buxhetit të njësive të vetadministrimit lokal, statutit, programit për punën e këshillit të njësive të vetadministrimit lokal etj.,

- identifikon dhe jep propozime për mënyrat e inkorporimit dhe formalizimit të parimit për mundësi të barabarta dhe jodiskriminimit gjatë punës së organeve të njësive të vetadministrimit lokal dhe administratës komunale,

- kujdeset për zbatimin konsekuent të dispozitave të këtij ligji dhe ligjeve tjera nga sfera e mundësive të barabarta dhe jodiskriminimi, duke i propozuar këshillit të njësive të vetadministrimit lokal masa dhe aktivitete në drejtim të avancimit të mundësive të barabarta dhe jodiskriminimit, në bazë të analizës së gjendjeve të konstatuara, në sferat me kompetencë të njësive të vetadministrimit lokal.

(7) Njesite e vetadministrimit lokal janë të obliguara që të përcaktojnë koordinator për mundësi të barabarta të femrave dhe meshkujve nga radhët e nëpunësve shtetërore në njësinë e vetadministrimit lokal.

(8) Koordinatori nga paragrafi (7) i këtij neni kujdeset për: avancimin e mundësive të barabarta dhe jodiskriminimit në suazat e kompetencave të njësive të vetadministrimit lokal; jep propozime dhe mendime lidhur me mundësitë e barabarta të këshillit të njësive të vetadministrimit lokal dhe institucionet dhe organizatat në nivel lokal, harton raporte për gjendjen me mundësitë e barabarta dhe jodiskriminimit në suazat e vetadministrimit lokal; bashkëpunon me Komisionin për Mundësi të Barabarta të Femrave dhe Meshkujve në suazat e këshillit të njësive të vetadministrimit lokal dhe ngrit iniciativa të përbashkëta me qëllim avancimin e mundësive të barabarta dhe jodiskriminimit; bashkëpunon me organizata joqeveritare dhe institucione tjera në nivel lokal lidhur me çështjet e mundësive të barabarta dhe jodiskriminimit, e përcjell gjendjen me mundësitë e barabarta në nivel lokal dhe propozon iniciativa për marrjen e masave për përmirësimin e gjendjes me mundësitë e barabarta dhe jodiskriminimit dhe në plotësimin e detyrave të veta koordinohet dhe bashkëpunon me ministrinë.

(9) Fusheprimi i punës dhe detyrave të koordinatorit nga paragrafi (7) i këtij neni, përcaktohet në aktin për sistematizim të vendeve të punës të njësive të vetadministrimit lokal.

Neni 15

Koordinatori për mundësi të barabarta të femrave dhe meshkujve nga neni 14 paragrafi (7) i këtij ligji është i obliguar që së paku një herë në vit, më së voni deri më 31 mars të vitit rrjedhës për vitin paraparak të paraqesë raport në ministri dhe të njëjtin ta publikojë në ueb faqen e njësive të vetadministrimit lokal.

Partite politike

Neni 16

Partite politike me aktet e tyre i rregullojnë menyrën dhe masat për avancimin e pjesëmarrjes së barabartë të femrave dhe meshkujve në organet dhe trupat e partive.

Mjetet e informimit publik

Neni 17

(1) Mjetet e informimit publik përmes koncepteve të tyre programore kontribuojnë për zhvillimin dhe rritjen e vetëdijes për mundësi të barabarta, si dhe pjesëmarrjen e barabartë të femrave dhe meshkujve në hartimin e koncepteve dhe përmbajtjeve programore.

(2) Prezantimi publik dhe paraqitja e personit në mjetet e informimit publik duhet të jetë pa ofendime, nenvleresime ose në mënyrë jonënçmuese, në bazë gjinore.

(3) Keshilli për Radiodifuzion i Republikës së Maqedonisë në suazat e kompetencave të veta e përcjell menyrën e prezantimit dhe raportimit të femrave dhe meshkujve në konceptet dhe përmbajtjet programore dhe një here në vit paraqet raport në Kuvend.

(4) Keshilli për Radiodifuzion i Republikës së Maqedonisë në suazat e kompetencave dhe autorizimeve ligjore, një herë në vit harton analizë për çështjet gjinore në konceptet programore dhe përmbajtjet e mjeteve për informim publik për të cilat është kompetente të kryejë kontroll dhe mbikëqyrje për përmbajtjet programore, ta dërgojë në Kuvend për shqyrtim dhe miratim dhe ta publikojë në ueb faqen e vet.

Paraqitja e të dhënave statistikore

Neni 18

Kuvendi, Qeveria, organet e administratës shtetërore, organet gjyqësore dhe organet tjera shtetërore, organet e vetadministrimit lokal, personat juridikë të cilëve me ligj u është ngarkuar ushtrimi i veprimtarisë me interes publik, shoqatat, fondacionet, ndërmarrjet publike, institucionet arsimore, institucionet nga sfera e mbrojtjes sociale, institucionet shëndetësore, partitë politike, mjetet e informimit publik, shoqëritë tregtare dhe subjekte tjera të cilat me ligj janë të obliguara që të grumbullojnë, evidentojnë dhe përpunojnë të dhëna statistikore, janë të obliguara që keto të dhëna t'i paraqesin në bazë të përkatësisë gjinore dhe t'i dorëzojnë në Entin Shtetëror të Statistikës.

5. Strategjia për barazi gjinore

Neni 19

Strategjia për barazi gjinore (në tekstin në vijim: Strategjia) hartohet për periudhë prej tetë vitesh dhe permban:

- analize të gjendjes,
- udhezime dhe masa për arritjen e qëllimeve në sfera të caktuara të jetës shoqërore, para së gjithash, në sferen e punësimit, sigurisë sociale dhe mbrojtjes shëndetësore, arsimit, marrëdhënieve familjare dhe përfaqësimit të femrave dhe meshkujve në jetën shoqërore,
- përgjegjesi për zbatimin e masave për arritjen e qëllimeve,

- përmbajtjen, organet kompetente dhe personat përgjegjes për hartimin dhe zbatimin e planit nacional për aksion për barazi gjinore, për periudhë prej katër vitesh dhe plane operative vjetore që janë në funksion të zbatimit të Strategjisë,

- të dhëna të cilat grumbullohen dhe përpunohen dhe janë të lidhura, ruajtura, analizuar dhe prezantuar në baze të strukturës gjinore në suazat e aktiviteteve të Entit Shtetëror të Statistikës,

- metoda të mbikëqyrjes dhe njoftimit për zbatimin e strategjisë dhe

- mjete të nevojshme për zbatimin e masave të strategjisë, burime dhe mënyra për sigurimin e këtyre mjeteve.

6. MBROJTJA JURIDIKE E TË DREJTËS SË TRAJTIMIT TË BARABARTË TË FEMRAVE DHE MESHKUJVE

Subjekte kompetente për mbrojtjen e të drejtës për trajtim të barabartë

Neni 20

Mbrojtja e të drejtës së trajtimit të barabartë në baze gjinore realizohet me paraqitjen e parashtrësës para:

- perfaqësuesit juridik në pajtim me këtë ligj ose
- Avokatit të Popullit ose
- Komisionit për Mbrojtje nga Diskriminimi ose
- gjykatës kompetente.

Perfaqësuesi juridik

Neni 21

(1) Personi të cilit i është shkëlur e drejta e trajtimit të barabartë në bazë gjinore mund të paraqesë parashtrësë në ministri.

(2) Proceduren në ministri e mban përfaqësuesi.

(3) Perfaqësuesi është nëpunës i punësuar shtetëror në ministri, i angazhuar që të mbajë procedurë për konstatimin e trajtimit të pabarabartë të femrave dhe meshkujve.

Paraqitja e parashtrësës

Neni 22

(1) Parashtrësë mund të paraqesë çdo person fizik ose juridik, personalisht ose përmes personit të autorizuar, me shkrim, gojarisht me procesverbal ose në formë tjetër, telefaks ose me postë elektronike.

(2) Parashtrësë e paraqitur përmes telefonit duhet të paraqitet edhe me shkrim në afat prej tetë ditësh pune.

(3) Për parashtrësë të paraqitur gojarisht perpilohet shënim zyrtar.

(4) Parashtrësë përmban të dhëna personale për paraqitësin, të dhëna për subjektin (juridik ose fizik) për të cilin ka të bëjë parashtrësë, rrethana dhe fakte mbi të cilat bazohet parashtrësë, të dhëna për mjetet juridike të cilat parashtrësi paraprakisht i ka deponuar (nëse ka) dhe nenshkrim të paraqitësit.

(5) Parashtrësë anonime nuk do të shqyrtohen.

(6) Parashtrësi i parashtrësës lirohet nga pagesa e taksave administrative dhe kompensimi tjetër.

Neni 23

(1) Parashtrësë paraqitet në afat prej gjashtë muajsh nga dita e njoftimit me aktin e diskriminimit ose më së voni një vit nga dita kur është kryer cenimi.

(2) Nëse parashtrësë është e pakuptueshme dhe nuk i përfaqëson faktet e nevojshme nga të cilat mund të konstatohet akti ose veprimi i diskriminimit, Perfaqësuesi juridik nga parashtrësi i parashtrësës do të kërkojë të njëjtën ta bëjë më të qartë dhe plotësojë në afat prej 15 ditësh nga dita e plotësimit të kërkuar.

Mosngritja e procedurës

Neni 24

(1) Perfaqësuesi juridik nuk ngrit procedurë lidhur me parashtrësën e paraqitur nëse është evidente se nuk ka shkelje të së drejtës, së cilës i referohet paraqitësi, respektivisht diskriminim në bazë gjinore, nëse për të njëjtën çështje tanimë ka vepruar, ndërkaq nuk janë ofruar prova dhe fakte të reja, nëse afati për paraqitjen e parashtrësës ka skaduar, nëse parashtrësë është anonime, nëse për të njëjtin rast tanimë është ngritur procedurë para gjykatës kompetente, ose është marrë vendim i plotfuqishëm gjyqësor.

(2) Kur Perfaqësuesi juridik nuk do të ngrit procedurë lidhur me parashtrësën në pajtim me paragrafin (1) të këtij neni, është i obliguar që ta njoftojë paraqitësin e parashtrësës në afat prej 15 ditësh nga dita e paraqitjes së parashtrësës dhe t'ia sqarojë shkaqet për mosprocedim.

Ngritja e procedurës

Neni 25

(1) Perfaqësuesi mund të ngritë procedurë edhe me iniciativë të vet.

(2) Dispozitat për mbrojtjen e të dhënave personale zbatohen gjatë mbajtjes së kësaj procedure.

Konstatim i gjendjes faktike

Neni 26

(1) Pas pranimit të parashtrësës perfaqësuesi e konstaton gjendjen faktike, me këqyrje të dokumentacionit të paraqitur, marrjen e deklaratave me shkrim ose gojore nga paraqitësi i parashtrësës, nga personi kundër të cilit është ngritur procedurë, si dhe nga persona tjerë për të cilët konsiderohet se disponojnë me të dhëna për ngjarjen konkrete.

(2) Parashtrësë e paraqitur i dërgohet personit kundër të cilit është paraqitur në afat prej pesë ditësh pune nga dita e ngritjes së procedurës, që të prononcohet lidhur me provat në afat prej 15 ditësh pune nga pranimi i së njëjtes.

Neni 27

Personat juridikë dhe fizikë janë të obliguar që me kërkesë të Perfaqësuesit juridik të dorëzojnë të dhëna me të cilat disponojnë për raste konkrete të diskriminimit, si dhe të lejojnë të kryhet këqyrje e drejtpërdrejtë në dokumentacion në afat prej 30 ditësh nga dita e paraqitjes së kërkesës.

Kohezgjatja e procedurës

Neni 28

Perfaqësuesi juridik zbaton procedurë dhe harton mendim me shkrim në afat prej 90 ditësh nga dita e pranimit të parashtrësës.

Mendim dhe rekomandim

Neni 29

(1) Mendimi përmban arsyetim për trajtimin e pabarabartë të konstatuar në bazë gjinore dhe rekomandim për mënyrën e mënjanimit të shkeljes së të drejtës.

(2) Mendimi i përpiluar i dërgohet ministrit të Punës dhe Politikës Sociale.

(3) Mendimi i dërgohet paraqitësit të parashtrësës, personit kundër të cilit është paraqitur parashtrësë dhe personave tjerë juridikë dhe fizikë që janë përfshirë në procedurë, në afat prej tetë ditësh nga dita e përpilimit.

(4) Personi për të cilin ka të bëjë rekomandimi, është i obliguar që të veprojë lidhur me të njëjtin dhe ta menjanojë shkeljen e së drejtës në afat prej 30 ditësh nga dita e pranimit të mendimit dhe për këtë ta njoftojë Perfaqësuesin juridik.

Mosveprimi në pajtim me rekomandimin

Neni 30

Nese personi për të cilin ka të bëjë rekomandimi nuk vepron në pajtim me rekomandimin, respektivisht nuk e mënjanon shkeljen e së drejtës, perfaqësuesi mund të ngrite procedurë para organit kompetent për përcaktimin e pergjegjesise së tij.

Bashkepunimi me organe tjera

Neni 31

Perfaqësuesi gjatë kryerjes së punës bashkëpunon me Avokatit dhe me Popullit dhe me Komisionin për Mbrojtje nga Diskriminimi për raste konkrete të diskriminimit për të cilat këto trupa kanë kompetencë që të veprojnë.

Raporti vjetor

Neni 32

(1) Perfaqesuesi më së voni deri më 31 mars harton raport për vitin paraprak lidhur me mendimet e marra, procedurat e zbatuara dhe efektet e zbatimit të tyre.

(2) Raporti publikohet në ueb faqen e ministrisë dhe i njëjti i dërgohet me shkrim institucioneve kompetente.

Mbrojtja gjyqësore

Neni 33

(1) Personi që konsideron se i është shkelur e drejta e trajtimit të barabartë në bazë gjinore, mund të paraqesë parashtesë te gjykata kompetente.

(2) Gjate procedurës në mënyrë përkatëse zbatohen dispozitat e Ligjit për procedurë kontestimore, nëse me këtë ligj nuk është rregulluar ndryshe.

(3) Procedura është urgjente.

Kompetenca rajonale

Neni 34

Gjate procedurës për mbrojtjen e të drejtës për trajtim të barabartë në bazë gjinore, me kompetencë vendore, përpos gjykatës me kompetencë të përgjithshme vendore, është edhe gjykata në rajonin e së cilës është vendbanimi i paditësit.

Padia

Neni 35

Me padi mund të kërkohet:

1) të konstatohet se i padituri e ka shkelur të drejten e paditësit për trajtim të barabartë në bazë gjinore, respektivisht veprimi që e ka marrë ose lëshuar, në mënyrë të drejtë-përdrejtë mund të rezultojë me shkeljen e të drejtave për barazi gjatë veprimit;

2) të ndalohet marrja e veprimeve me të cilat shkelet ose mund të shkelet e drejta e paditësit për trajtim të barabartë, respektivisht të kryhen veprime me të cilat do të mënjanohej trajtimi i pabarabartë ose pasojat nga i njëjti;

3) të kompensohet dëmi material ose jomaterial i shkaktuar me shkeljen e të drejtës së trajtimit të barabartë, në pajtim me Ligjin për marrëdhënie obliguese dhe

4) të publikohet në mjetet e informimit publik aktgjykimi me të cilin është konstatuar shkelja e të drejtës së trajtimit të barabartë me shpenzim të të paditurit.

Ngarkesa e dëshmisë

Neni 36

(1) Kur personi i cili për vete mendon se është viktime e diskriminimit do të nxjerrë fakte prej të cilave mund të supozojë se ka pasur diskriminim, atëherë ai i cili ngarkohet se ka kryer diskriminim është i obliguar të deshmtojë se nuk e ka shkelur parimin e trajtimit të barabartë.

(2) Rregulla nga paragrafi (1) i këtij neni zbatohet në procedura penale.

7. MBIQEQRJE MBI ZBATIMIN E LIGJIT

Neni 37

(1) Mbiqeqrje mbi zbatimin e dispozitave të këtij ligji dhe dispozitave të miratuara në bazë të këtij ligji kryen ministri.

(2) Mbiqeqrje inspektuese mbi zbatimin e dispozitave të këtij ligji dhe dispozitave të miratuara në bazë të këtij ligji, kryen Inspektorati Shtetëror i Punës në pajtim me këtë ligj.

(3) Për kundërvajtje nga nenet 38, 39, 40, 41, 42, 43 dhe 44 të këtij ligji, procedurë kundërvajtëse mban dhe sanksione kundërvajtës kumton gjykata kompetente.

(4) Nese inspektori i punës konstaton se është kryer kundërvajtje nga nenet 38, 39, 40, 41, 42, 43 dhe 44 të këtij ligji, është i obliguar që kryerësit të kundërvajtjes t'i propozojë procedurë për barazim, në pajtim me Ligjin për kundërvajtje.

8. DISPOZITA KUNDËRVAJTËSE

Neni 38

(1) Gjore në shumë prej 400 deri në 600 euro në kundërvlere me denarë do t'i kumtohet për kundërvajtje personit i cili ka kryer diskriminim në bazë gjinore në sektorin publik ose privat, në sfera për kundërvajtje nga neni 3 paragrafi (3) të këtij ligji (neni 3).

(2) Gjore në shumë prej 600 deri në 800 euro në kundërvlere me denarë do t'i kumtohet për kundërvajtje personit përgjegjës ose personit tjetër në personin juridik, organit me autorizime publike ose individit i cili në formë të profesionit të regjistruar kryen veprimtari të caktuar, i cili në bazë gjinore do ta shkelë dinjitetin e personit të caktuar ose krijon mjedis, qasje ose praktikë kërcënuese, armiqesore, ofenduese ose shqetësuese (neni 4 paragrafi (1) pikat 6 dhe 7).

(3) Gjore në shumë prej 800 deri më 1 000 euro në kundërvlerë me denarë do t'i kumtohet personit juridik për kundërvajtje nga paragrafi (2) i këtij neni (neni 4 paragrafi (1) pikat 6 dhe 7).

Neni 39

(1) Gjore në shumë prej 400 deri në 600 euro në kundërvlere me denarë do t'i kumtohet për kundërvajtje subjektit i cili nuk do ta paraqesë planin para miratimit të tij, për mendim në ministri (neni 8 paragrafi (3)).

(2) Gjore në shumë prej 800 deri në 1 000 euro në kundërvlerë me denarë do të kumtohet për kundërvajtje nese subjekti i cili ka miratuar masa të veçanta nuk ka paraqitur raport vjetor në ministri (neni 8 paragrafi (4)).

Neni 40

(1) Gjore në shumë prej 400 deri në 600 euro në kundërvlere me denarë do t'i kumtohet për kundërvajtje personit përgjegjës në organet e administratës shtetërore që nuk do të emërojnë koordinator dhe zëvendëskoordinator për mundësi të barabarta të femrave dhe meshkujve (neni 11 paragrafi (5)).

(2) Gjore në shumë prej 400 deri në 600 euro në kundërvlere me denarë do t'i kumtohet për kundërvajtje personit përgjegjës në organet e administratës shtetërore, nese koordinatori ose zëvendëskoordinatori nuk paraqesin raport të punës, në ministri në afatin e përcaktuar (neni 11 paragrafi (8)).

(3) Gjore në shumë prej 400 deri në 600 euro në kundërvlere me denarë do t'i kumtohet për kundërvajtje personit përgjegjës në njësitë e vetadministrimit lokal që nuk do të formojnë komision për mundësi të barabarta të femrave dhe meshkujve (neni 14 paragrafi (5)).

(4) Gjore në shumë prej 800 deri në 1 000 euro në kundërvlerë me denarë do t'i kumtohet për kundërvajtje personit përgjegjës në njësitë e vetadministrimit lokal që nuk do të emërojnë koordinator për mundësi të barabarta të femrave dhe meshkujve (neni 14 paragrafi (7)).

(5) Gjore në shumë prej 400 deri në 600 euro në kundërvlere me denarë do t'i kumtohet për kundërvajtje personit përgjegjës në njësinë e vetadministrimit lokal, nese koordinatori për mundësi të barabarta të femrave dhe meshkujve në njësinë e vetadministrimit lokal nuk paraqet raport të punës në ministri, në afatin e përcaktuar (neni 15).

Neni 41

(1) Gjore në shumë prej 600 deri në 800 euro në kundërvlere me denarë do t'i kumtohet për kundërvajtje Keshillit të Radiodifuzionit të Republikës së Maqedonisë, nese nuk përpilon analizë lidhur me çështjet gjinore në koncept-

tet dhe përmbajtjet programore të mjeteve për informim publik, nuk e paraqet në Kuvend për shqyrtim dhe miratim dhe nuk e paraqet publikisht (neni 17 paragrafi (4)).

(2) Gjobe në shumë prej 400 deri në 600 euro në kundërlere me denarë do t'i kumtohet për kundërvajtje personit përgjegjës në Këshillin e Radiodifuzionit të Republikës së Maqedonisë, nëse Këshilli për Radiodifuzionin i Republikës së Maqedonisë nuk përpilon analizë lidhur me çështjet gjinore në konceptet dhe përmbajtjet programore të mjeteve për informim publik, nuk e paraqet në Kuvend për shqyrtim dhe miratim ose nuk e shpall (neni 17 paragrafi (4)).

Neni 42

Gjobe në shumë prej 400 deri në 600 euro në kundërlere me denarë do t'i kumtohet për kundërvajtje personit përgjegjës në subjektet nga neni 18 i këtij ligji nese nuk grumbullojnë, evidentojnë dhe përpunojnë të dhëna statistike të ndara në bazë gjinore dhe nuk i dorëzojnë në Entin Shtetëror të Statistikës (neni 18).

Neni 43

Gjobe në shumë prej 400 deri në 600 euro në kundërlere me denarë do t'u kumtohet për kundërvajtje subjekteve nga neni 3 paragrafi (2) të këtij ligji, që me kerkese të përfaqësuesit në afat prej 30 ditësh pune nuk dorezojnë të dhëna ose nuk lejojnë shikim në dokumente (neni 27).

Neni 44

(1) Gjobe në shumë prej 400 deri në 600 euro në kundërlere me denarë do t'i kumtohet për kundërvajtje personit fizik, i cili nuk do të veprojë lidhur me rekomandimin e dhënë nga përfaqësuesi (neni 29 paragrafi (4)).

(2) Gjobe në shumë prej 600 deri në 800 euro në kundërlere me denarë do t'i kumtohet për kundërvajtje personit përgjegjës në subjektet nga neni 3 paragrafi 2 të këtij ligji, që nuk do të veprojë lidhur me rekomandimin e dhene nga Përfaqësuesi juridik (neni 29 paragrafi (4)).

9. DISPOZITA KALIMTARE DHE TË FUNDIT

Neni 45

(1) Strategjia për barazi gjinore nga neni 9 paragrafi (3) i këtij ligji do të miratohet deri më 31 dhjetor 2012.

(2) Qeveria do të përcaktojë koordinator dhe zëvendëskoordinator nga neni 10 paragrafi (3) të këtij ligji, në afat prej tre muajsh nga dita e hyrjes në fuqi të këtij ligji.

(3) Akti nga neni 10 paragrafi (8) të këtij ligji lidhur me përbërjen dhe mënyrën e punës së grupit nenresor do të miratohet në afat prej tre muajsh nga dita e hyrjes në fuqi të këtij ligji.

(4) Organet e administratës shtetërore do të përcaktojnë koordinator dhe zëvendëskoordinator nga neni 11 paragrafi (4) i këtij ligji, në afat prej tre muajsh nga dita e hyrjes në fuqi të këtij ligji.

(5) Njesite e vetadministrimit lokal do të formojnë komision për mundësi të barabarta nga neni 14 paragrafi (5) i këtij ligji dhe do të përcaktojnë koordinator për mundësi të barabarta nga neni 14 paragrafi (7) i këtij ligji, në afat prej tre muajsh nga dita e hyrjes në fuqi të këtij ligji.

Neni 46

Me ditën e hyrjes në fuqi të këtij ligji shfuqizohet Ligji për mundësi të barabarta të femrave dhe meshkujve ("Gazeta Zyrtare e Republikës së Maqedonisë" numër 66/2006 dhe 117/2008).

Neni 47

Ky ligj hyn në fuqi ditën e tetë nga dita e botimit në „Gazetën Zyrtare të Republikës së Maqedonisë“.

169.

Врз основа на членот 75 ставови 1 и 2 од Уставот на Република Македонија, претседателот на Република Македонија и претседателот на Собранието на Република Македонија издаваат

У К А З

ЗА ПРОГЛАСУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА ИЗМЕНУВАЊЕ И ДОПОЛНУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА ПРЕВОЗ ВО ПАТНИОТ СООБРАЌАЈ

Се прогласува Законот за изменување и дополнување на Законот за превоз во патниот сообраќај, што Собранието на Република Македонија го донесе на седницата одржана на 11 јануари 2012 година.

Бр.07-156/1
11 јануари 2012 година
Скопје

Претседател
на Република Македонија,
Горге Иванов, с.р.

Претседател
на Собранието на Република
Македонија,
Трајко Вељаноски, с.р.

ЗА К О Н

ЗА ИЗМЕНУВАЊЕ И ДОПОЛНУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА ПРЕВОЗ ВО ПАТНИОТ СООБРАЌАЈ

Член 1

Во Законот за превоз во патниот сообраќај („Службен весник на Република Македонија“ број 68/2004, 127/2006, 114/2009, 83/10, 140/10, 17/11 и 53/11), во членот 3 точка 4 по зборот „сообраќај“ се додаваат зборовите: „превоз за сопствени потреби и организација за превоз“.

Во точката 4-а по зборот „секое“ се додава зборот „моторно“.

Точките 30 и 31 се бришат.

Член 2

Во членот 4-а по зборот „поединечно“ се додава зборот „моторно“.

Член 3

Во членот 6 став 1 алинеја 2 по записката се додаваат зборовите: „доколку таа се бара согласно со закон, меѓународна спогодба или договор за превоз на патници и стока во патниот сообраќај склучена меѓу Република Македонија и земјата до, од или преку чија територија се извршува превозот“.

Член 4

Во членот 7 став 2 точката на крајот се брише и се додаваат зборовите: „(подвижна библиотека, подвижна кантина, работилница, подвижни објекти за спиење и слично)“.

Член 5

Во членот 8 став 5 зборовите: „доказ за платени придонеси за период од најмалку шест месеци пред поднесување на барањето за лиценца“ се бришат.

Ставот 6 се менува и гласи:

„Лиценца за организација на превоз на стока и/или патници во внатрешниот и меѓународниот патен сообраќај може да добие правно или физичко лице кое има регистрирано шифра на дејност, придружни дејности во превозот или шифра на дејност туристички агенции, организатори на патувања (туроператори) и други резервациски услуги и кое има запишан капитал и резерви од минимум 100.000 евра во денарска противвред-

ност во билансот на состојба од тековната година и/или запишан основен влог за новото трговско друштво, односно банкарска гаранција за обезбедена финансиска стабилност.”

По ставот 6 се додава нов став 7, кој гласи:

“Одредбите од ставовите 1 точки 1, 2, 3, 4, 5, 7 и 10 и 5 на овој член не се однесуваат за добивање на лиценца за организација на превоз на стока и/или патници во внатрешниот и меѓународниот патен сообраќај.”

Член 6

Во членот 8-в став 2 алинејата 1 се менува и гласи: “- впишани податоци за капитал и резерви во билансот на состојба за претходната година или”.

Ставот 4 се менува и гласи:

“Превозник кој својата финансиска состојба ја докажува со впишани податоци за капитал и резерви во билансот на состојба за претходната година, во периодот на важноста на лиценцата е должен во рок од шест месеци по рокот за предавање на билансот на состојба кај надлежен орган да ја корегира состојбата на конто-то “запишан капитал и резерви”, доколку има намалување на вредноста во однос на вредноста од ставот 1 на овој член.”

Член 7

Во членот 8-г по ставот 2 се додава нов став 3, кој гласи:

“Ново регистрирано правно лице е правно лице кое е запишано во Централниот регистар на Република Македонија не повеќе од шест месеци и не е должно да ја докажува обврската за добар углед.”

Член 8

Во членот 9 став 1 по зборот “секое” се додава зборот “моторно”.

Член 9

Во членот 14 став 4 алинеја 2 по зборот “превоз” се додават зборовите: “и број на сертификат за професионална компетентност на управителот, односно овластено лице одговорно за превоз”.

Во алинејата 4 зборовите: “(ЕМБ) и образование на вработените возачи” се заменуваат со зборовите: “(ЕМБГ) и сертификат за учество на возачите во меѓународниот патен сообраќај”.

Член 10

Во членот 24-а ставот 3 се менува и гласи:

“Огласот од ставот 2 на овој член се објавува еднаш во текот на годината и тоа на 1 октомври во тековната година.”

Во ставот 7 точката на крајот од ставот се брише и се додаваат зборовите: “за внатрешен превоз на патници. За меѓународен превоз на патници во моментот на електронското аплицирање за меѓународна автобуска линија превозникот треба да поседува толку возила колку што му се потребни за одржување само на веќе одобрените возни редови.”

Член 11

По членот 25 се додава нов член 25-а, кој гласи:

“Член 25-а

Пренос на дозволи или решенија од еден превозник на друг е дозволен само во случај кога новиот превозник е правен следбеник на превозникот кој престанал да постои, доколку постои раздвојување на имотот на превозникот на два или повеќе нови превозници согласно со спогодбата за раздвојување заверена на нотар или согласно со решение на надлежен суд или врз ос-

нова на купопродажен договор меѓу двајцата превозници или друг правен акт од кој ќе се утврди промената на сопственоста на превозникот.”

Член 12

Во членот 44 став 7 алинеја 1 зборовите: “заверена на нотар” се бришат.

Во алинејата 2 зборот “доказ” се заменува со зборовите: “извод од лиценца за возила со кои потврдува”.

Алинејата 6 се брише.

Член 13

Во членот 54 став 1 по алинејата 3 се додава нова алинеја 4, која гласи:

“- унифицирани ознаки и опрема на такси возилото.”

Член 14

Во членот 57 по ставот 5 се додаваат два нови става 6 и 7, кои гласат:

“Правното или физичкото лице кое управува со автобуската станица или на кое му е доверено управувањето со автобуската станица, доставува барање за утврдување на категоријата на автобуската станица до Министерството за транспорт и врски.

Кон барањето од ставот 6 на овој член задолжително се приложува извод од важечкиот урбанистички план или урбанистички проект со конкретна намена на земјиштето јавна сообраќајна површина или автобуска станица.”

Ставовите 6 и 7 стануваат ставови 8 и 9.

Член 15

Во членот 69-а ставот 3 се брише.

Член 16

Во членот 70 став 6 кратенката “ЦЕМТ” се заменува со кратенката “ЕКМТ”.

Член 17

Во членот 71 став 1 по зборовите: “на превозникот” се додаваат зборовите: “за билатерален и транзитен превоз”.

По ставот 1 се додава нов став 2, кој гласи: “Превоз за и од трета земја не е дозволен.”

Член 18

Членот 72-а се брише.

Член 19

Во членот 89 став 4 бројот “6” се заменува со бројот “5”.

Во ставот 5 бројот “6” се заменува со бројот “5”.

Во ставот 6 бројот “5” се заменува со бројот “6”.

Во ставот 8 бројот “5” се заменува со бројот “6”.

Член 20

Членот 99-а се менува и гласи:

“Глоба во износ од 500 евра во денарска противвредност ќе му се изрече за прекршок на физичко или правно лице, ако:

1) врши јавен превоз, превоз за сопствени потреби и такси превоз без лиценца (член 4 став 1);

2) злоупотреби потврда за членство и возен картон спротивно на членот 33 став 4 од овој закон;

3) врши превоз на патници во меѓуопштинскиот и меѓународниот патен сообраќај без дозвола (член 25 став 1) и

4) врши такси превоз спротивно на условите пропишани од страна на советот на општината, односно на Советот на градот Скопје (член 54 став 1).

За прекршоците од ставот 1 на овој член барањето за поведување на прекршочна постапка се поднесува до Министерството за транспорт и врски пред Комисијата за водење на прекршочна постапка (во натамошниот текст: Комисијата).

Освен глобата од ставот 1 на овој член за прекршоците од ставот 1 точки 1 и 3 на овој член, возилото што било користено за превоз со кое е сторен прекршокот од ставот 1 точки 1 и 3 на овој член времено се одзема од страна на униформираниот полициски службеник во моментот на сторување на прекршокот на период од шест месеци до една година, а по издавање на решение за времено одземање на возилото од страна на инспекторот за патен сообраќај. На физичкото или правното лице на кое му е издадено решение за времено одземање на возилото согласно со овој став, може да му се врати времено одземеното возило пред рокот определен во решението за времено одземање на возилото, доколку физичкото или правното лице добие лиценца за вршење превоз, но возилото во никој случај не може да се врати пред истекот на три месеци од денот на донесување на решението за времено одземање на возилото.

Против решението на инспекторот за патен сообраќај не е дозволена жалба.

Против решението на инспекторот за патен сообраќај може да се поднесе тужба за управен спор во рок од осум дена од сторувањето на прекршокот.

Тужбата за управен спор не го одлага извршувањето на решението за времено одземање на возилото донесено од инспекторот за патен сообраќај.

Трошоците кои ќе настанат за времетраење на спроведување на решението за времено одземање на возило до истекот на рокот за враќање на возилото паѓаат на товар на сторителот на прекршокот."

Член 21

Спогодбите склучени согласно со членот 23 од Законот за превоз во патниот сообраќај („Службен весник на Република Македонија“ број 68/2004, 127/2006, 114/2009, 83/10, 140/10, 17/11 и 53/11), продолжуваат да се применуваат по влегувањето во сила на овој закон до рокот за кој се склучени, но најдоцна до 1 јуни 2012 година.

Член 22

Одредбата од членот 10 од овој закон ќе се применува од 1 јануари 2012 година.

Член 23

Овој закон влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

L I G J

PËR NDRYSHIMIN DHE PLOTËSIMIN E LIGJIT PËR TRANSPORT NË KOMUNIKACIONIN RRUGOR

Neni 1

Në Ligjin për transport në komunikacionin rrugor (Gazeta Zyrtare e Republikës së Maqedonisë numër 68/2004, 127/2006, 114/2009, 83/10, 140/10, 17/11 dhe 53/11) në nenin 3 pika 4 pas fjalës "komunikacion" shtohen fjalët: "transport për nevoja personale dhe organizim për transport".

Në pikën 4-a pas fjalës "secili" shtohet fjala "motorik".
Pikat 30 dhe 31 shlyhen.

Neni 2

Në nenin 4-a pas fjalës "individuale" shtohet fjala "motorik".

Neni 3

Në nenin 6 paragrafi 1 në alinenë 2 pas presjes shtohen fjalët: "nëse kjo kërkohet në pajtim me ligjin, marreveshje ndërkombëtare ose marrëveshje për transport të udhetareve dhe mallrave në komunikacionin rrugor, të lidhur ndërmjet Republikës së Maqedonisë dhe vendit deri në, prej ose nëpër territorin e të cilit kryhet transporti".

Neni 4

Në nenin 7 paragrafi 2 pika në fund shlyhet dhe shtohen fjalët: "(biblioteka lëvizëse, kantina lëvizëse, punetoria, objekte lëvizëse për fjetje dhe ngjashëm)".

Neni 5

Në nenin 8 paragrafi 5 fjalët: "dëshmi për kontributet e paguara për periudhën prej së paku gjashtë muajsh para parashtrimit të kërkesës për licencë" shlyhen.

Paragrafi 6 ndryshohet si vijon:

"Licencë për organizimin e transportit të mallrave dhe/ose udhëtarëve në komunikacionin rrugor të brendshëm dhe ndërkombëtar mund të marrë personi juridik ose fizik që e ka të regjistruar shifrën e veprimtarisë, veprimtarive shoqëruese në transport ose shifrën e veprimtarisë agjenci turistike, organizator i udhëtimit (turoperatorë) dhe sherbime tjera rezervimi dhe që ka kapital të regjistruar dhe rezerva prej minimum 100 000 eurosh në kundërvlerë me denarë, në bilancin e gjendjes së vitit rrjedhës dhe/ose investim themelor të regjistruar për shoqërinë e re tregtare respektivisht garanci bankare për stabilitet të siguruar financiar."

Pas paragrafit 6 shtohet paragrafi i ri 7, si vijon:

"Dispozitat e paragrafëve 1 pikat 1, 2, 3, 4, 5, 7 dhe 10 dhe 5 të këtij ligji, nuk kanë të bëjnë me marrjen e licences për organizimin e transportit të mallit dhe/ose udhetareve në komunikacionin rrugor të brendshëm dhe ndërkombëtar."

Neni 6

Në nenin 8-v paragrafi 2 alineja 1 ndryshohet si në vijim:

"-të dhënat e regjistruara për kapitalin dhe rezervat në bilancin e gjendjes për vitin paraprak ose".

Paragrafi 4 ndryshohet si në vijim:

"Transportuesi i cili gjendjen e vet financiare e deshon me të dhëna të regjistruara për kapitalin dhe rezervat në bilancin e gjendjes për vitin paraprak, në periudhën e vlefshmërisë së licencës është i obliguar që në afat prej gjashtë muajsh pas afatit të dorëzimit të bilancit të gjendjes të organi kompetent, ta korigjojë gjendjen e kontos "kapitali i regjistruar dhe rezerva" nëse ka zvogëlim të vlerës në raport me vlerën nga paragrafi 1 i këtij neni."

Neni 7

Në nenin 8-g pas paragrafit 2 shtohet paragrafi i ri 3, si vijon:

"Personi i ri juridik i regjistruar është personi juridik që është i regjistruar në Regjistrin Qendror të Republikës së Maqedonisë, jo më shumë se gjashtë muaj dhe nuk është i obliguar që ta dëshmojë obligimin për prestigj të mire."

Neni 8

Në nenin 9 paragrafi 1 pas fjalës "secili" shtohet fjala "motorik".

Neni 9

Në nenin 14 paragrafi 4 në alinenë 2 pas fjalës "transport" shtohen fjalët: "dhe numri i certifikatës për kompetence profesionale të drejtuesit respektivisht personit të autorizuar për transport".

Në alinenë 4 fjalët: "(NUA) dhe arsimimi i shofereve të punësuar" zëvendësohen me fjalët: "(NUA) dhe certifikata për pjesëmarrje të shoferëve në komunikacionin rrugor ndërkombëtar".

Neni 10

Në nenin 24-a paragrafi 3 ndryshohet si në vijim:
"Shpallja nga paragrafi 2 i këtij neni shpallet një here gjatë vitit edhe atë më 1 tetor të vitit rrjedhës."

Në paragrafin 7 pika në fund të paragrafit fshihet dhe shtohen fjalët: "për transport të brendshëm të udhetareve. Për transportin ndërkombëtar të udhëtarëve në momentin e aplikimit elektronik për linjë ndërkombëtare të autobuseve, transportuesi duhet të posedojë aq automjete sa i nevojiten për mbajtjen vetëm të orareve tanimë të lejuara të udhëtimi."

Neni 11

Pas nenit 25 shtohet nen i ri 25-a, si në vijim:

"Neni 25-a

Bartja e lejeve ose aktvendimeve nga njëri transportues në tjetrin lejohet vetëm në rastin kur transportuesi i ri është pasardhës juridik i transportuesit që ka pushuar së ekzistuar, nëse ekziston ndarja e pronës së transportuesit në dy ose më shumë transportues të rinj në pajtim me marreveshjen për ndarje, të verifikuar të noteri ose në pajtim me aktvendimin e gjykatës kompetente ose në bazë të marreveshjes për shitblerje ndërmjet dy transportuesve ose të ndonjë akti tjetër me të cilin do të përcaktohet ndryshimi i pronesise së transportuesit."

Neni 12

Në nenin 44 paragrafi 7 në alinenë 1 fjalët: "e verifikuar të noteri" shlyhen.

Në alinenë 2 fjala "dëshmi" zëvendësohet me fjalët: "ekstrakt të licencës për automjete me çfarë vërteton".

Alineja 6 shlyhet.

Neni 13

Në nenin 54 paragrafi 1 pas alinesë 3 shtohet aline e re 4, si vijon:

"- shenja dhe pajisje të unifikuara të automjetit për taksi,".

Neni 14

Në nenin 57 pas paragrafit 5 shtohen dy paragrafë të rinj 6 dhe 7, si vijojnë:

"Personi juridik ose fizik i cili menaxhon me stacionin e autobusëve ose të cilit i është ngarkuar menaxhimi me stacionin e autobusëve, dorëzon kërkesë për percaktimin e kategorisë së stacionit të autobusëve në Ministrinë e Transportit dhe Lidhjeve.

Me kërkesë nga paragrafi 6 i këtij neni detyrimisht bashkëngjitet shtojcë e planit valid urbanistik ose projektit urbanistik me dedikim konkret të tokës sipërfaqe publike për komunikacion ose të stacionit të autobusëve."

Paragrafet 6 dhe 7 bëhen paragrafë 8 dhe 9.

Neni 15

Në nenin 69-a paragrafi 3 shlyhet.

Neni 16

Në nenin 70 paragrafi 6 shkurtësa "CEMT" zëvendësohet me shkurtësën "EKMT".

Neni 17

Në nenin 71 paragrafi 1 pas fjalës "transportuesit" shtohen fjalët: "për transport bilateral dhe transit".

Pas paragrafit 1 shtohet paragraf i ri 2, si vijon:

"Transport për vendet e treta dhe nga vendet e treta nuk lejohet."

Neni 18

Neni 72-a shlyhet.

Neni 19

Në nenin 89 paragrafi 4 numri "6" zëvendësohet me numrin "5".

Në paragrafin 5 numri "6" zëvendësohet me numrin "5".

Ne paragrafin 6 numri "5" zëvendësohet me numrin "6".

Ne paragrafin 8 numri "5" zëvendësohet me numrin "6".

Neni 20

Neni 99-a ndryshohet si vijon:

"Gjobe në shumë prej 500 eurosh në kundërvlerë me denarë do t'i shqiptohet për kundërvajtje personit fizik ose juridik, nëse:

1) kryen transport publik, transport për nevoja personale dhe transport taksie pa licencë (neni 4 paragrafi 1);

2) e keqpërdor vërtetimin për anëtarësi dhe karten e shoferit në kundërshtim me nenin 33 paragrafi 4 të këtij ligji;

3) kryen transport të udhëtarëve në komunikacionin rrugor ndërrurban dhe ndërkombëtar pa leje (neni 25 paragrafi 1) dhe

4) kryen transport taksie në kundërshtim me kushtet e përcaktuara nga këshilli komunal, përkatësisht këshilli i Qytetit të Shkupit (neni 54 paragrafi 1);

Për kundërvajtje nga paragrafi 1 i këtij neni kërkesa për ngritje të procedurës kundërvajtëse, parashtrohet në Ministrinë e Transportit dhe Lidhjeve para Komisionit për mbajtje të procedurës kundërvajtëse (në tekstin e metejshem: Komisioni).

Përveç gjobës nga paragrafi 1 i këtij neni, për kundërvajtje nga pikat 1 dhe 3 nga paragrafi 1 të këtij neni, automjeti që është shfrytëzuar për transport me të cilin është kryer kundërvajtje nga paragrafi 1 pikat 1 dhe 3 të këtij neni, merret përkohësisht nga nëpunësi policor me uniforme në momentin e kryerjes së kundërvajtjes, në periudhe prej gjashtë muajsh deri në një vit, e pas lëshimit të aktvendimit për marrjen e përkohshme të automjetit, nga inspektor i komunikacionit rrugor. Personit fizik ose juridik të cilët i është lëshuar aktvendim për marrjen e përkohshme të automjetit në pajtim me këtë paragraf, mund t'i kthehet automjeti i marrë përkohësisht para afatit të percaktuar në aktvendim për marrjen e përkohshme të automjetit, nëse personi fizik ose personi juridik merr licencë për kryerjen e transportit, por automjeti në asnjë rast nuk mund t'i kthehet para kalimi të tre muajve nga dita e miratimit të aktvendimit për marrjen e përkohshme të automjetit.

Kunder aktvendimit të inspektorit të komunikacionit rrugor nuk lejohet ankesë.

Kunder aktvendimit të inspektorit të komunikacionit rrugor mund të parashtrohet padi për kontest administrativ në afat prej tetë ditësh nga kryerja e kundërvajtjes.

Padia për kontest administrativ nuk e prolongon zbatimin e aktvendimit për marrjen e përkohshme të automjetit, të miratuar nga inspektor i komunikacionit rrugor.

Shpenzimet që do të krijohen gjatë zbatimit të aktvendimit për marrjen e përkohshme të automjetit deri në kalimin e afatit për kthimin e automjetit, bien në llogari të kryerës të kundërvajtjes."

Neni 21

Marreveshjet e lidhura në pajtim me nenin 23 të Ligjit për transport në komunikacionin rrugor („Gazeta Zyrtare e Republikës së Maqedonisë” numër 68/2004, 127/2006, 114/2009, 83/10, 140/10, 17/11 dhe 53/11) vazhdojnë të zbatohen pas hyrjes në fuqi të këtij ligji deri në afatin për të cilin janë lidhur, por më së voni deri më 1 qershor 2012.

Neni 22

Dispozita nga neni 10 i këtij ligji do të zbatohet nga 1 janari 2012.

Neni 23

Ky ligj hyn në fuqi në ditën e tetë nga dita e botimit në "Gazetën Zyrtare të Republikës së Maqedonisë".

170.

Врз основа на членот 75 ставови 1 и 2 од Уставот на Република Македонија, претседателот на Република Македонија и претседателот на Собранието на Република Македонија издаваат

У К А З**ЗА ПРОГЛАСУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА РЕГИСТРИРАЊЕ НА ПОДЗЕМНИ И НАДЗЕМНИ ИНФРАСТРУКТУРНИ ОБЈЕКТИ И ПРИДРУЖНИ ИНСТАЛАЦИИ**

Се прогласува Законот за регистрирање на подземни и надземни инфраструктурни објекти и придружни инсталации,

што Собранието на Република Македонија го донесе на седницата одржана на 11 јануари 2012 година.

Бр. 07-157/1
11 јануари 2012 година
Скопје

Претседател
на Република Македонија,
Горге Иванов, с.р.

Претседател
на Собранието на Република
Македонија,
Трајко Вељаноски, с.р.

ЗАКОН**ЗА РЕГИСТРИРАЊЕ НА ПОДЗЕМНИ И НАДЗЕМНИ ИНФРАСТРУКТУРНИ ОБЈЕКТИ И ПРИДРУЖНИ ИНСТАЛАЦИИ****I. ОПШТА ОДРЕДБА****Член 1**

Со овој закон се уредува начинот на воспоставување на Регистар на подземни и надземни инфраструктурни објекти и придружни инсталации.

II. ВОСПОСТАВУВАЊЕ НА РЕГИСТАР**Член 2**

(1) Регистар на подземни и надземни инфраструктурни објекти и придружни инсталации (во натамошниот текст: Регистарот), водат општините, општините во градот Скопје и градот Скопје, секоја за своето подрачје.

(2) Податоците од Регистарот се водат како единствена електронска база на податоци во која се интегрирани графичките и алфанумеричките податоци за инфраструктурните објекти и придружните инсталации и целосната документација за нивна изградба.

(3) За воспоставување на Регистарот, техничка и финансиска поддршка на општините, општините во градот Скопје и градот Скопје во рамките на својата организациска структура обезбедува Заедницата на единиците на локалната самоуправа.

Член 3

(1) Регистарот содржи податоци за видовите, основните технички карактеристики и хоризонталната и вертикалната поставеност на подземните и надземните инфраструктурни објекти и придружната инсталација, како и податоци за субјектите кои управуваат со истите.

(2) Како инфраструктурни објекти и придружна инсталација, во смисла на овој закон, се сметаат:

- водоводна мрежа,
- канализациона и дренажна мрежа,
- топловодна мрежа,
- електроенергетска мрежа,
- електронска - комуникациска мрежа,
- нафтоводна мрежа,
- продуктоводна мрежа,
- гасоводна мрежа и
- други инфраструктурни мрежи.

(3) Начинот на изготвување на податоците за евидентирање во Регистарот, користење, дистрибуција, пристап, издавање, чување и заштита на податоците од Регистарот, како и формата и содржината на пријавата и обрасците на кој ќе се издаваат податоците, ги пропишува министерот за транспорт и врски.

(4) Општините, општините во градот Скопје и градот Скопје се должни трајно да ги чуваат податоците од Регистарот.

Член 4

(1) Евидентирањето на податоците од членот 3 став (1) од овој закон во Регистарот е задолжително и се врши во согласност со одредбите од овој закон.

(2) Субјектите кои управуваат со подземните и надземните инфраструктурни објекти и придружната инсталација се должни податоците за истите да ги пријават до општините, општините во градот Скопје и градот Скопје во електронска форма, врз основа на геодетско мерење, во рок од 30 дена по издавањето на одобрието за употреба за градби од прва категорија, односно по изготвување на извештајот за извршен технички преглед од надзорниот инженер за градби од втора категорија. Доколку подземните и надземните инфраструктурни објекти и придружните инсталации поминуваат на подрачје на две или повеќе општини, субјектите кои управуваат со истите се должни да ги пријават податоците во секоја општина поединечно.

(3) Субјектите кои управуваат со подземните и надземните инфраструктурни објекти и придружната инсталација се должни во рокот од ставот (2) на овој член во Регистарот да ги пријават и настанатите промени на подземните и надземните инфраструктурни објекти и придружната инсталација кои настануваат со изградба, реконструкција или отстранување на постоечките инфраструктурни објекти.

(4) Службеното лице во општините, општините во градот Скопје и градот Скопје е должно во рок не подолг од десет дена од приемот на податоците од ставовите (2) и (3) на овој член да изврши евидентирање на истите во Регистарот.

Член 5

(1) Податоците содржани во Регистарот се користат за потребите на урбанизмот и просторното планирање, за економски, управно-административни, статистички, даночни и други цели и потреби, за заштита на правата врз изградените објекти и инфраструктура, изготвување на посебни евиденции за објектите и за други потреби на државните органи, општините, општините во градот Скопје и градот Скопје, јавните претпријатија основани од државата и општините, општините во градот Скопје и градот Скопје, акционерски друштва во државна сопственост, трговски друштва и други правни и физички лица кои имаат правна легитимација врз основа на закон.

(2) За користење на податоците од Регистарот се плаќа надоместок.

(3) Средствата од надоместокот се приход на општините, општините во градот Скопје и градот Скопје.

(4) Надоместокот од ставот (2) на овој член не се наплаќа од корисниците и единките корисници на средствата од Буџетот на Република Македонија, како и од субјектите кои управуваат со подземните и надземните инфраструктурни објекти и придружни инсталации.

(5) Висината на надоместокот за користење на податоците од Регистарот ја утврдува Владата на Република Македонија на предлог на министерот за транспорт и врски. Висината на надоместокот зависи од реалните трошоци за нивното изготвување, како и од формата и обемот на податоците.

Член 6

Доколку субјектите кои управуваат со подземните и надземните инфраструктурни објекти и придружната инсталација не достават податоци согласно со членот 4 ставови (2) и (3) од овој закон или дадат погрешни податоци, истите се одговорни за каква било настаната штета на подземните и надземните инфраструктурни објекти и придружната инсталација, согласно со прописите за надоместок на штета.

III. НАДЗОР

Член 7

(1) Надзор над примената на одредбите од овој закон и прописите донесени врз основа на овој закон врши Министерството за транспорт и врски.

(2) При вршењето на надзорот од ставот (1) на овој член, овластено лице од министерот за транспорт и врски контролира дали субјектите кои управуваат со подземните и надземните инфраструктурни објекти и придружната инсталација ги пријавуваат податоците од членот 3 став (1) од овој закон на начин и во форма утврдени со овој закон и прописите донесени врз основа на овој закон.

(3) При вршењето на надзорот од ставот (1) на овој член, овластено лице од министерот за транспорт и врски контролира дали евидентирањето на податоците од членот 3 став (1) од овој закон во Регистарот, општините, општините во градот Скопје и градот Скопје го вршат на начин и во форма утврдени со овој закон и прописите донесени врз основа на овој закон.

IV. ПРЕКРШОЧНИ ОДРЕДБИ

Член 8

(1) Глоба во износ од 8.000 до 15.000 евра во денарска противвредност ќе му се изрече за прекршок на субјектот - правното лице кое управува со подземни и надземни инфраструктурни објекти и придружна инсталација, доколку постапи спротивно на членот 4 ставови (2) и (3) од овој закон.

(2) Глоба во износ од 3.000 до 6.000 евра во денарска противвредност ќе му се изрече за прекршокот од ставот (1) на овој член и на одговорното лице во правното лице.

Член 9

(1) Глоба во износ од 8.000 до 15.000 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на одговорното лице во општините, општините во градот Скопје и градот Скопје, доколку не го воспостави Регистарот во рокот утврден во членот 13 од овој закон.

(2) Глоба во износ од 3.000 до 6.000 евра во денарска противвредност ќе му се изрече за прекршок на службено лице во општините, општините во градот Скопје и градот Скопје, доколку постапи спротивно на членот 4 став (4) од овој закон.

Член 10

(1) Прекршочната постапка за прекршоците од членовите 8 и 9 од овој закон, се покренува по барање на овластено лице од министерот за транспорт и врски и се води пред надлежен суд.

(2) Пред поднесување на барање за поведување на прекршочна постапка пред надлежниот суд, службено лице од Министерството за транспорт и врски спроведува постапка за порамнување согласно со Законот за прекршоците.

V. ПРЕОДНИ И ЗАВРШНИ ОДРЕДБИ

Член 11

(1) Субјектите кои управуваат со подземните и надземните инфраструктурни објекти и придружната инсталација се должни податоците за истите, изградени пред влегувањето во сила на овој закон да ги пријават до општините, општините во градот Скопје и градот Скопје во електронска форма, врз основа на геодетско мерење, во рок од 18 месеци од денот на влегувањето во сила на овој закон.

(2) Доколку субјектите не постапат во рокот утврден во ставот (1) на овој член, во тој случај се постапува согласно со одредбите на членот 6 од овој закон.

Член 12

Општините, општините во градот Скопје и градот Скопје во рок од шест месеци од денот на влегувањето во сила на овој закон се должни да го воспостават Регистарот.

Член 13

Воспоставувањето на електронската база на податоци ќе се реализира до денот на започнувањето на примената на овој закон.

Член 14

Подзаконските акти предвидени со овој закон ќе се донесат во рок од три месеци од денот на влегувањето во сила на овој закон.

Член 15

Овој закон влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“, а ќе започне да се применува од 1 јуни 2012 година.

L I G J

PËR REGJISTRIMIN E OBJEKTEVE INFRASTRUKTURORE NËNTOKËSORE DHE MBITOKËSORE DHE INSTALIMEVE PËRCJELLËSE

I. DISPOZITA TË PËRGJITHSHME

Neni 1

Me këtë ligj rregullohet mënyra e vendosjes së Regjistrimit të objekteve infrastrukturore nëntokësore dhe mbitokësore dhe instalimeve përcjellëse.

II. VENDOSJA E REGJISTRIT

Neni 2

(1) Regjister të objekteve infrastrukturore nëntokësore dhe mbitokësore dhe instalimeve përcjellëse (në tekstin e metejme: Regjistri), mbajnë komunat, komunat në qytetin e Shkupit dhe qyteti i Shkupit, secila për rajonin e vet.

(2) Të dhënat nga Regjistri mbahen si bazë elektronike unike e të dhënave, në të cilën janë të integruara të dhënat grafike dhe alfanumerike për objektet infrastrukturore dhe instalimet përcjellëse dhe dokumentacioni i tërësishtëm për ndertimin e tyre.

(3) Për vendosjen e Regjistrimit, përkrahje teknike dhe financiare për komunat, komunat e qytetit të Shkupit dhe qytetin e Shkupit në kuadër të strukturës së vet organizative, siguron Bashkësia e Njësive të Vetëqeverisjes Lokale.

Neni 3

(1) Regjistri përmban të dhëna për llojet, karakteristikat themelore teknike dhe vendosjen horizontale dhe vertikale të objekteve infrastrukturore nëntokësore dhe mbitokësore dhe instalimit përcjellës, si dhe të dhëna për subjektet që menaxhojnë me të njëjtat.

(2) Objekte infrastrukture dhe instalim përcjellës, sipas këtij ligji, konsiderohen:

- rrjeti i ujësjellësit,
- rrjeti i kanalizimit dhe drenazhimit,
- rrjeti i ngrohjes,
- rrjeti elektroenergjetik,
- rrjeti elektronik-komunikues,
- rrjeti naftëpërçues,
- rrjeti produktpërçues,
- rrjeti gazpërçues dhe
- rrjetet tjera infrastrukture.

(3) Menyren e përpilimit të të dhënave për evidentim në Regjistër, shfrytëzimin, distribucionin, qasjen, lëshimin, ruajtjen dhe mbrojtjen e të dhënave nga Regjistri, si dhe formen dhe përmbajtjen e fletëparaqitjes dhe formularëve, në të cilët do të jepen të dhënat, i përcakton ministri i Transportit dhe Lidhjeve.

(4) Komunat, komunat në qytetin e Shkupit dhe qyteti i Shkupit detyrohen që përherë t'i ruajnë të dhënat nga Regjistri.

Neni 4

(1) Evidentimi i të dhënave nga neni 3 paragrafi (1) i këtij ligji në Regjistër, është i detyrueshëm dhe kryhet në pajtim me dispozitat e këtij ligji.

(2) Subjektet që menaxhojnë me objektet infrastrukture nëntokësore dhe mbitokësore dhe instalimin përcjellës, detyrohen që të dhënat për to, t'i paraqesin në komuna, në komunat e qytetit të Shkupit dhe në qytetin e Shkupit në formë elektronike, në bazë të matjes gjeodezike, në afat prej 30 ditësh pas lëshimit të lejes për përdorimin e ndërtimeve të kategorisë së parë, përkatësisht pas përpilimit të raportit për kontroll të kryer teknik nga inxhinieri mbikeqyres për ndërtime të kategorisë së dytë. Nëse objektet infrastrukture nëntokësore dhe mbitokësore dhe instalimi përcjellës kalon në rajon të dy ose më shumë komunave, subjektet që menaxhojnë me to, detyrohen që t'i paraqesin të dhënat në secilën komunë veç e veç.

(3) Subjektet që menaxhojnë me objekte infrastrukture nëntokësore dhe mbitokësore dhe instalimin përcjellës, detyrohen që në afatin nga paragrafi (2) i këtij neni, në Regjistër t'i paraqesin edhe ndryshimet e krijuara të objekteve infrastrukture nëntokësore dhe mbitokësore dhe instalimit përcjellës që janë krijuar me ndërtim, rikonstruktim ose mënjanim të objekteve infrastrukture ekzistuese.

(4) Personi zyrtar në komuna, në komunat e qytetit të Shkupit dhe në qytetin e Shkupit, detyrohet që në afat jo më të gjatë se dhjetë ditë nga pranimi i të dhënave nga paragrafet (2) dhe (3) të këtij neni, ta kryejë evidentimin e të njejtave në Regjistër.

Neni 5

(1) Të dhënat e përmbajtura në Regjistër shfrytëzohen për nevojat e urbanizmit dhe planifikimit hapësinor, për qellime dhe nevoja ekonomike, administrative, statistikore, tatimore dhe të tjera, për mbrojtjen e të drejtave mbi objektet dhe infrastrukturën e ndërtuar, përpilimin e evidencave të veçanta për objektet dhe për nevoja tjera të organeve shtetërore, komunave, komunave të qytetit të Shkupit dhe qytetit të Shkupit, ndërmarrjeve publike të themeluara nga shteti dhe komunat, komunat në qytetin e Shkupit dhe qyteti i Shkupit, shoqëritë aksionare në pronësi shtetërore, shoqëritë tregtare dhe personat tjerë juridikë dhe fizikë që kane legjitimitet juridik në bazë të ligjit.

(2) Për shfrytëzimin e të dhënave nga Regjistri paguhet kompensim.

(3) Mjetet nga kompensimi janë të hyra të komunave, të komunave në qytetin e Shkupit dhe të qytetit të Shkupit.

(4) Kompensimi nga paragrafi (2) i këtij neni nuk arketohet nga shfrytëzuesit dhe shfrytëzuesit individë të mjeteve të Buxhetit të Republikës së Maqedonisë, si dhe nga subjektet që menaxhojnë me objektet infrastrukture nentokësore dhe mbitokësore dhe instalimet përcjellëse.

(5) Lartësia e kompensimit për shfrytëzimin e të dhënave nga Regjistri e përcakton Qeveria e Republikës së Maqedonisë, me propozim të ministrit të Transportit dhe Lidhjeve. Lartësia e kompensimit varet nga shpenzimet reale për përpilimin e tyre, si dhe nga forma dhe sasia e të dhënave.

Neni 6

Nese subjektet që menaxhojnë me objektet infrastrukture nëntokësore dhe mbitokësore dhe instalimin përcjellës, nuk dorëzojnë të dhëna në pajtim me nenin 4 paragrafet (2) dhe (3) të këtij ligji, ose japin të dhëna të gabuara, të njëjtat janë përgjegjëse për çfarëdo lloji dëmi të shkakuar objekteve infrastrukture nëntokësore dhe mbitokësore dhe instalimit përcjellës, në pajtim me rregullat për kompensimin e dëmit.

III. MBIKËQYRJA

Neni 7

(1) Mbikeqyrje mbi zbatimin e dispozitave të këtij ligji dhe rregullave të miratuara në bazë të këtij ligji, kryen Ministria e Transportit dhe Lidhjeve.

(2) Gjate kryerjes së mbikëqyrjes nga paragrafi (1) i këtij neni, personi i autorizuar nga ministri i Transportit dhe Lidhjeve kontrollon se nëse subjektet që menaxhojnë me objektet infrastrukture nëntokësore dhe mbitokësore dhe instalimin përcjellës, i paraqesin të dhënat nga neni 3 paragrafi (1) i këtij ligji në mënyrë dhe formë të përcaktuar me kete ligj dhe rregullat e miratuara në bazë të këtij ligji.

(3) Gjate kryerjes së mbikëqyrjes nga paragrafi (1) i këtij neni, personi i autorizuar nga ministri i Transportit dhe Lidhjeve kontrollon nëse evidentimin e të dhënave nga neni 3 paragrafi (1) i këtij ligji në Regjistër, komunat, komunat e qytetit të Shkupit dhe qyteti i Shkupit, e kryejnë në menyre dhe formë të përcaktuar me këtë ligj dhe rregullat e miratuara në bazë të këtij ligji.

IV. DISPOZITA KUNDËRVAJTËSE

Neni 8

(1) Gjobe në shumë prej 8 000 deri në 15 000 euro në kundërvlere me denarë do t'i shqiptohet për kundërvajtje subjektit-personit juridik që menaxhon me objektet infrastrukture nëntokësore dhe mbitokësore dhe instalimin përcjellës, nëse vepron në kundërshtim me nenin 4 paragrafet (2) dhe (3) të këtij ligji.

(2) Gjobe në shumë prej 3 000 deri në 6 000 euro në kundërvlere me denarë do t'i shqiptohet për kundërvajtjen nga paragrafi (1) i këtij neni edhe personit përgjegjës në personin juridik.

Neni 9

(1) Gjobe në shumë prej 8 000 deri në 15 000 euro në kundërvlere me denarë do t'i shqiptohet personit përgjegjës në komuna, në komunat e qytetit të Shkupit dhe në qytetin e Shkupit nëse nuk e vendos Regjistrin, në afatin e përcaktuar në nenin 13 të këtij ligji.

(2) Gjobe në shumë prej 3 000 deri në 6 000 euro në kundërvlere me denarë do t'i shqiptohet personit zyrtar në komuna, në komunat e qytetit të Shkupit dhe në qytetin e Shkupit, nëse vepron në kundërshtim me nenin 4 paragrafi (4) të këtij ligji.

Neni 10

(1) Procedure kundërvajtëse për kundërvajtje nga nenet 8 dhe 9 të këtij ligji, ngritet me kërkesë të personit të autorizuar nga ministri i Transportit dhe Lidhjeve dhe udhëhiqet në gjykatën kompetente.

(2) Para parashtrimit të kërkesës për ngritjen e procedurës kundërvajtëse në gjykatën kompetente, personi zyrtar nga ministria e Transportit dhe Lidhjeve zbaton procedurë për barazim në pajtim me Ligjin për kundërvajtje.

V. DISPOZITAT KALIMTARE DHE PERFUNDIMTARE

Neni 11

(1) Subjektet që menaxhojnë me objektet infrastrukture nëntokësore dhe mbitokësore dhe instalimin përcjellës detyrohen që të dhënat për ato, të ndërtuara para hyrjes në fuqi të këtij ligji, t'i paraqesin në komuna, në komunat e qytetit të Shkupit dhe në qytetin e Shkupit në formë elektronike, në bazë të matjes gjeodezike, në afat prej 18 muajsh nga dita e hyrjes në fuqi të këtij ligji.

(2) Nëse subjektet nuk veprojnë në afatin e përcaktuar në paragrafin (1) të këtij neni, në atë rast veprohet në pajtim me dispozitat e nenit 6 të këtij ligji.

Neni 12

Komunat, komunat e qytetit të Shkupit dhe qyteti i Shkupit në afat prej gjashtë muajsh nga dita e hyrjes në fuqi të këtij ligji, detyrohen që ta vendosin Regjistrin.

Neni 13

Vendosja e bazës elektronike të të dhënave do të realizohet deri në ditën e fillimit të zbatimit të këtij ligji.

Neni 14

Aktet nënligjore të parapara me këtij ligji do të miratohen në afat prej tre muajsh nga dita e hyrjes në fuqi të këtij ligji.

Neni 15

Ky ligj hyn në fuqi në ditën e tetë nga dita e botimit në "Gazetën Zyrtare të Republikës së Maqedonisë", ndërsa do të fillojë të zbatohet nga 1 qershori 2012.

171.

Vрз основа на членот 75 ставови 1 и 2 од Уставот на Република Македонија, претседателот на Република Македонија и претседателот на Собранието на Република Македонија издаваат

У К А З

ЗА ПРОГЛАСУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА ДОПОЛНУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА СПРЕЧУВАЊЕ НА СУДИР НА ИНТЕРЕСИ

Се прогласува Законот за дополнување на Законот за спречување на судир на интереси, што Собранието на Република Македонија го донесе на седницата одржана на 11 јануари 2012 година.

Бр. 07- 158/1
11 јануари 2012 година
Скопје

Претседател
на Република Македонија,
Горге Иванов, с.р.

Претседател
на Собранието на Република
Македонија,
Трајко Вељаноски, с.р.

ЗАКОН

ЗА ДОПОЛНУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА СПРЕЧУВАЊЕ НА СУДИР НА ИНТЕРЕСИ

Член 1

Во Законот за спречување на судир на интереси ("Службен весник на Република Македонија" број 70/2007 и 114/2009), во членот 20-г по ставот 1 се додава нов став 2, кој гласи:

"Владата на Република Македонија на предлог на министерот за правда го уредува начинот на проверка на содржината на изјавите за интереси од членот 20-а од овој закон."

Член 2

Во членот 21 по алинејата 2 се додава нова алинеја 3, која гласи:

"- ги проверува изјавите за интереси,".

Член 3

Подзаконскиот акт од членот 1 од овој закон ќе се донесе во рок од 30 дена од денот на влегувањето во сила на овој закон.

Член 4

Овој закон влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

L I G J

PËR PLOTËSIMIN E LIGJIT PËR PARANDALIM TË KONFLIKTIT TË INTERESAVE

Neni 1

Në Ligjin për parandalim të konfliktit të interesave („Gazeta Zyrtare e Republikës së Maqedonisë numër 70-/2007 dhe 114/2009), në nenin 20-g pas paragrafit 1 shtohet paragrafi i ri 2, si vijon:

“Qeveria e Republikës së Maqedonisë me propozim të ministrit të Drejtësisë e rregullon mënyrën e kontrollit të permbajtjes së deklaratave për interesa nga neni 20-a i këtij ligji.”

Neni 2

Në nenin 21 pas alinesë 2 shtohet alineja e re 3, si vijon:

“-i kontrollon deklaratat për interesa,”.

Neni 3

Akti nënligjor nga neni 1 i këtij ligji do të miratohet në afat prej 30 ditësh nga dita e hyrjes në fuqi të këtij ligji.

Neni 4

Ky ligj hyn në fuqi ditën e tetë nga dita e botimit në „Gazeten Zyrtare të Republikës së Maqedonisë“.

172.

Врз основа на членот 75 ставови 1 и 2 од Уставот на Република Македонија, претседателот на Република Македонија и претседателот на Собранието на Република Македонија издаваат

У К А З
ЗА ПРОГЛАСУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА ИЗМЕНУВАЊЕ И ДОПОЛНУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА РЕГИСТРИРАЊЕ НА ГОТОВИНСКИ ПЛАЌАЊА

Се прогласува Законот за изменување и дополнување на Законот за регистрирање на готовински плаќања, што Собранието на Република Македонија го донесе на седницата одржана на 11 јануари 2012 година.

Бр. 07- 159/1
11 јануари 2012 година
Скопје

Претседател
на Република Македонија,
Горге Иванов, с.р.

Претседател
на Собранието на Република
Македонија,
Трајко Вељаноски, с.р.

ЗАКОН
ЗА ИЗМЕНУВАЊЕ И ДОПОЛНУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА РЕГИСТРИРАЊЕ НА ГОТОВИНСКИ ПЛАЌАЊА

Член 1

Во Законот за регистрирање на готовински плаќања ("Службен весник на Република Македонија" број 31/2001, 42/2003, 47/2007, 42/2004, 70/2006, 126/2006, 88/2008, 133/2009 и 171/10), во членот 9 став 1 алинеја 5 по зборовите: „колпортерска продажба“ сврзникот „и“ се брише и се додава нова алинеја 6, која гласи:

„- лицата кои вршат улична продажба на лозовите што се употребуваат при приредување на игрите на среќа од типот инстант лотарија, како и на картичките што се употребуваат при приредување на игрите на среќа од типот томбола и“.

Член 2

Во членот 20-а по ставот 3 се додаваат пет нови става 4, 5, 6, 7 и 8, кои гласат:

“Доколку при вршењето на контролата, даночниот контролор утврди дека даночниот обврзник нема воведено фискален систем на опрема за регистрирање на готовинските плаќања, составува записник во кој ја внесува констатираната незаконитост. Врз основа на констатираната незаконитост Управата за јавни приходи донесува времено решение со кое на даночниот обврзник ќе му забрани вршење на дејност во деловната просторија во траење од 30 дена за даночен обврзник правно лице и 30 дена за даночен обврзник физичко лице.

Доколку при вршењето на контролата даночниот контролор утврди дека даночниот обврзник прометот не го регистрира преку фискален апарат или не издава фискална сметка на купувачите, односно на корисниците на услугата, составува записник во кој ја внесува констатираната незаконитост. Врз основа на констатираната незаконитост Управата за јавни приходи донесува времено решение со кое на даночниот обврзник ќе

му забрани вршење на дејност во деловната просторија во траење од 15 дена за даночен обврзник правно лице и 15 дена за даночен обврзник физичко лице.

Доколку даночниот обврзник во рокот определен со решението од ставот 4 на овој член не ги отстрани утврдените незаконитости Управата за јавни приходи ќе донесе времено решение со кое на даночниот обврзник ќе му забрани вршење на дејност во деловната просторија во траење од:

- 60 дена за даночен обврзник правно лице и
- 60 дена за даночен обврзник физичко лице.

Против решението од ставовите 4, 5 и 6 на овој член даночниот обврзник може да изјави жалба до Министерството за финансии.

Жалбата не го одлага извршувањето на решението.“

Член 3

Членот 20-б се брише.

Член 4

Членот 20-в се брише.

Член 5

Членот 20-г се менува и гласи:

“За констатирана незаконитост од членот 20-а став 4 од овој закон покрај решението за изрекување временна забрана за вршење дејност, на даночниот обврзник даночниот контролор ќе му издаде покана за плаќање на глоба утврдена со членот 23-а од овој закон која даночниот обврзник е должен да ја плати во рок од осум дена од денот на врачувањето на поканата.

Доколку даночниот обврзник не ја плати глобата во утврдениот рок, даночниот контролор поднесува барање за поведување на прекршочна постапка пред Комисијата за одлучување по прекршоци при Управата за јавни приходи која на даночниот обврзник за прекршокот од ставот 1 на овој член ќе му изрече глоба во висина утврдена во членот 21-б од овој закон.

Во записникот за контролата се констатира издавањето на поканата од ставот 1 на овој член.“

Член 6

Членот 20-е се брише.

Член 7

Членот 20-ж се менува и гласи:

“За констатирана незаконитост од членот 20-а став 5 од овој закон покрај решението за временна забрана на вршење на дејност во деловната просторија, на даночниот обврзник даночниот контролор ќе му издаде покана за плаќање на глоба утврдена со членот 23-а од овој закон која даночниот обврзник е должен да ја плати во рок од осум дена од денот на врачувањето на поканата.

Доколку даночниот обврзник не ја плати глобата во утврдениот рок, даночниот контролор поднесува барање за поведување на прекршочна постапка пред Комисијата за одлучување по прекршоци при Управата за јавни приходи која на даночниот обврзник за прекршокот од ставот 1 на овој член ќе му изрече глоба во висина утврдена во членот 21-б од овој закон.”

Член 8

Членот 20-з се брише.

Член 9

Во членот 21-б став 1 износот "4.000" се заменува со износот "5.000".

Во ставовите 2 и 3 износите "800 до 1.000" се заменува со износот "1.500".

Член 10

Во членот 22 став 1 зборовите: "од 15 дена" се заменуваат со зборовите: "една година".

Во ставот 2 зборовите: "осум дена" се заменуваат со зборовите: "една година".

Член 11

Членот 23 се брише.

Член 12

Членот 23-а се менува и гласи:

"За прекршокот од членот 21-б став 1 точки 1 и 2 од овој закон од страна на даночниот контролор на самото место ќе му се издаде покана за плаќање на глоба на:

- даночен обврзник - правно лице за глоба во износ од 2.500 евра во денарска противвредност,

- одговорно лице во правно лице за глоба во износ од 750 евра во денарска противвредност и

- даночен обврзник - физичко лице за глоба во износ од 750 евра во денарска противвредност.

Доколку даночниот обврзник не ја плати глобата во рок од осум дена од приемот на поканата од ставот 1 на овој член, даночниот контролор поднесува барање за поведување на прекршочна постапка пред Комисијата за одлучување по прекршоци при Управата за јавни приходи која на даночниот обврзник за прекршокот од ставот 1 на овој член ќе му изрече глоба во висината утврдена во членот 21-б од овој закон."

Член 13

Овој закон влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во "Службен весник на Република Македонија".

L I G J

PËR NDRYSHIMIN DHE PLOTËSIMIN E LIGJIT PËR REGJISTRIM TË PAGESAVE ME PARA NË DORË

Neni 1

Me Ligjin për regjistrim të pagesave me para në dorë ("Gazeta Zyrtare e Republikës së Maqedonisë" numër 31/2001, 42/2003, 47/2007, 42/2004, 70/2006, 126/2006, 88/2008, 133/2009 dhe 171/10) në nenin 9 paragrafi 1 alineja 5 pas fjalëve: "shitje me kolporter" lidhëza "dhe" shlyhet dhe shtohet alineja e re 6, si vijon:

"-personat që kryejnë shitje në rrugë të fletëlotarive që perdoren gjatë organizimit të lojërave të fatit të tipit të lotarise instant si dhe të kartelave që perdoren gjatë organizimit të lojërave të fatit të tipit të tombolës dhe".

Neni 2

Në nenin 20-a pas paragrafit 3 shtohen pesë paragrafë të rinj 4, 5, 6, 7 dhe 8, si vijojnë:

"Nese gjatë kryerjes së kontrollit, kontrollori tatimor konstaton se detyrësi tatimor nuk ka vendosur sistem fiskal të pajisjes për regjistrim të pagesave me para në dorë, përpilon procesverbal në të cilin e shënon paligjshmërinë e konstatuar. Në bazë të paligjshmërisë së konstatuar Drejto-

ria e të Hyrave Publike miraton aktvendim të përkohshëm me të cilin detyrësit tatimor do t'ia ndalojë ushtrimin e veprimtarisë në lokalin afarist në kohëzgjatje prej 30 ditësh për detyrësin tatimor person juridik dhe 30 ditë për detyrësin tatimor person fizik.

Nese gjatë kryerjes së kontrollit, kontrollori tatimor konstaton se detyrësi tatimor qarkullimin nuk e regjistron nepermjet aparatit fiskal ose nuk u lëshon llogari fiskale bleresve, përkatësisht shfrytëzuesve të shërbimit, përpilon procesverbal në të cilin e shënon paligjshmërinë e konstatuar. Në bazë të paligjshmërisë së konstatuar Drejtoria e të Hyrave Publike miraton aktvendim të përkohshëm me të cilin detyrësit tatimor do t'ia ndalojë ushtrimin e veprimtarisë në lokalin afarist në kohëzgjatje prej 15 ditësh për detyrësin tatimor person juridik dhe 15 ditësh për detyrësin tatimor person fizik.

Nese detyrësi tatimor në afatin e përcaktuar me aktvendim nga paragrafi 4 i këtij neni, nuk i mënjanon paligjshmerite e përcaktuara, Drejtoria e të Hyrave Publike do të miratoje aktvendim të përkohshëm me të cilin detyrësit tatimor do t'ia ndalojë ushtrimin e veprimtarisë në lokalin afarist në kohëzgjatje prej:

- 60 ditësh për detyrësin tatimor person juridik dhe

- 60 ditësh për detyrësin tatimor person fizik.

Kunder aktvendimit nga paragrafi 4, 5 dhe 6 të këtij neni, detyrësi tatimor mund të parashtrojë ankesë në Ministrinë e Financave.

Ankesa nuk e prolongon zbatimin aktvendimit.

Neni 3

Neni 20-b shlyhet.

Neni 4

Neni 20-v shlyhet.

Neni 5

Neni 20-g ndryshohet si vijon:

"Për paligjshmërinë e konstatuar nga neni 20-a paragrafi 4 të këtij ligji krahas aktvendimit për kumtim të ndalimit të përkohshëm për ushtrimin veprimtarisë, detyrësit tatimor kontrollori do t'i lëshojë ftesë për pagesën e gjobës së përcaktuar me nenin 23-a të këtij ligji, që detyrësi tatimor është i detyruar ta paguajë në afat prej tetë ditësh nga dita e dorëzimit të ftesës.

Nese detyrësi tatimor nuk e paguan gjobën në afatin e caktuar, kontrollori tatimor paraqet kërkesë për ngritjen e procedurës për kundërvajtje në Komisionin për Vendimarrje për Kundërvajtje të Drejtorisë për të Hyra Publike, i cili detyrësit tatimor për kundërvajtjen nga paragrafi 1 i këtij neni do t'i kumtojë gjobë në lartësi të përcaktuar në nenin 21-b të këtij ligji.

Në procesverbalin për kontroll konstatohet lëshimi i fteses nga paragrafi 1 i këtij neni."

Neni 6

Neni 20-e shlyhet.

Neni 7

Neni 20-zh ndryshohet, si vijon:

"Për paligjshmërinë e konstatuar nga neni 20-a paragrafi (5) të këtij ligji krahas aktvendimit ndalim i përkohshëm për ushtrimin veprimtarisë në lokalin afarist, detyrësit tatimor kontrollori tatimor do t'i lëshojë ftesë për pagesën e gjobës së përcaktuar me nenin 23-a të këtij ligji, që detyrësi tatimor është i detyruar ta paguajë në afat prej tetë ditësh nga dita e dorëzimit të ftesës.

Nese detyrësi tatimor nuk e paguan gjobën në afatin e caktuar, kontrollori tatimor paraqet kërkesë për ngritjen e procedurës për kundërvajtje në Komisionin për Vendimmarrje për Kundërvajtje të Drejtorisë për të Hyra Publike, i cili detyrësit tatimor për kundërvajtjen nga paragrafi 1 i këtij neni do t'i kumtojë gjobë në lartësinë e përcaktuar në nenin 21-b të këtij ligji."

Neni 8

Neni 20-z shlyhet.

Neni 9

Në nenin 21-b paragrafi 1 shuma "4 000" zëvendësohet me shumën "5 000".

Në paragrafët 2 dhe 3 shumata "800 deri në 1 000" zëvendësohen me shumën "1 500".

Neni 10

Në nenin 22 paragrafi 1 fjalët: "prej 15 ditësh" zëvendësohen me fjalët: "një viti".

Në paragrafin 2 fjalët: "tetë ditësh" zëvendësohen me "një viti".

Neni 11

Neni 23 shlyhet.

Neni 12

Neni 23-a ndryshohet si vijon:

"Për kundërvajtje nga neni 21-b paragrafi 1 pikat 1 dhe 2 të këtij ligji, nga kontrollori tatimor aty për aty do t'i jepet ftesë për pagesë të gjobës:

- detyresit tatimor person juridik për gjobë në shumë prej 2 500 eurosh me kundërvlerë në denarë,

- personit përgjegjës te personi juridik, për gjobë në shume prej 750 eurosh me kundërvlerë në denarë dhe

- detyresit tatimor person fizik për gjobë në shumë prej 750 eurosh me kundërvlerë në denarë.

Nese detyrësi tatimor nuk e paguan gjobën në afat prej tete ditësh nga pranimit i ftesës nga paragrafi 1 i këtij neni, kontrollori tatimor paraqet kërkesë për ngritjen e procedurës për kundërvajtje në Komisionin për Vendimmarrje për Kundërvajtje të Drejtorisë për të Hyra Publike, i cili detyrësit tatimor për kundërvajtje nga paragrafi 1 i këtij neni do t'i kumtojë gjobë në lartësinë e përcaktuar në nenin 21-b të këtij ligji."

Neni 13

Ky ligj hyn në fuqi në ditën e tetë nga dita e botimit në „Gazeten Zyrtare të Republikës së Maqedonisë“.

173.

Vrz основа на членот 75 ставови 1 и 2 од Уставот на Република Македонија, претседателот на Република Македонија и претседателот на Собранието на Република Македонија издаваат

У К А З

ЗА ПРОГЛАСУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА ИЗМЕНУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА ИЗДАВАЊЕ НА ОБВРЗНИЦИ НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА ЗА ДЕНАЦИОНАЛИЗАЦИЈА

Се прогласува Законот за изменување на Законот за издавање на обврзници на Република Македонија за денационализација,

што Собранието на Република Македонија го донесе на седницата одржана на 11 јануари 2012 година.

Бр. 07- 160/1
11 јануари 2012 година
Скопје

Претседател
на Република Македонија,
Горге Иванов, с.р.

Претседател
на Собранието на Република
Македонија,
Трајко Вељаноски, с.р.

ЗАКОН

ЗА ИЗМЕНУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА ИЗДАВАЊЕ НА ОБВРЗНИЦИ НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА ЗА ДЕНАЦИОНАЛИЗАЦИЈА

Член 1

Во Законот за издавање на обврзници на Република Македонија за денационализација („Службен весник на Република Македонија“ број 37/2002, 89/2008 и 161/2009), во членот 2 став 2 зборот "десет" се заменува со бројот "12".

Член 2

Овој закон влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

Л И Г Ј

ПËР NDRYSHIMIN E LIGJIT PËR EMETIMIN E OBLIGACIONEVE TË REPUBLIKËS SË MAQEDONISE PËR DENACIONALIZIM

Neni 1

Në Ligjin për emetimin e obligacioneve të Republikës së Maqedonisë për denacionalizim ("Gazeta Zyrtare e Republikës së Maqedonisë" numër 37/2002, 89/2008 dhe 161/2009), në nenin 2 paragrafi 2 fjala "dhjetë" zëvendësohet me numrin "12".

Neni 2

Ky ligj hyn në fuqi në ditën e tetë nga dita botimit në „Gazeten Zyrtare të Republikës së Maqedonisë“.

174.

Vrz основа на членот 75 ставови 1 и 2 од Уставот на Република Македонија, претседателот на Република Македонија и претседателот на Собранието на Република Македонија издаваат

У К А З

ЗА ПРОГЛАСУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА ДОПОЛНУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА ВИНОТО

Се прогласува Законот за дополнување на Законот за виното,

што Собранието на Република Македонија го донесе на седницата одржана на 11 јануари 2012 година.

Бр. 07- 161/1
11 јануари 2012 година
Скопје

Претседател
на Република Македонија,
Горге Иванов, с.р.

Претседател
на Собранието на Република
Македонија,
Трајко Вељаноски, с.р.

ЗАКОН

ЗА ДОПОЛНУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА ВИНОТО

Член 1

Во Законот за виното („Службен весник на Република Македонија“ број 50/10 и 53/11), по членот 35 се додава нов наслов и нов член 35-а, кои гласат:

„Исклучок при ставање на вино во промет

Член 35-а

(1) По исклучок од членот 31 став (1) од овој закон, вино во промет може да стави и производител на вино кој е избришан од Регистарот на производители на вино, а има произведени количини на вино за кои не е издадено решение за ставање на виното во промет.

(2) Барање за ставање на виното во промет, производителот на вино од ставот (1) на овој член, може да поднесе најдоцна во рок од 15 дена од приемот на решението за бришење од Регистарот на производители на вино.

(3) Кон барањето од ставот (2) на овој член, производителот на вино од ставот (1) на овој член доставува и изјава од одговорното лице дадена на нотар под материјална и кривична одговорност дека финансиските средства остварени од продажбата на извезеното вино, ќе ги употреби првенствено за исплата на долгови по основ на купено а неплатено грозје.

(4) За финансиските средства остварени од продажбата на виното кое ќе го стави во промет согласно со овој член и за начинот на трошење на истите, производителот на вино од ставот (1) на овој член доставува извештај до Државниот инспекторат за земјоделство секои 15 дена од денот на приемот на решението за ставање на виното во промет.“

Член 2

По членот 59-б се додава нова глава VII-а, нов наслов и нов член 59-в, кои гласат:

„VII-а. КАЗНЕНИ ОДРЕДБИ

Кривична одговорност

Член 59-в

Одговорното лице на производител на вино кој ставил вино во промет ќе се казни за кривично дело со казна затвор од една до пет години, ако:

- достави неистинита изјава од членот 30 став (4) од овој закон или
- ги употреби финансиските средства спротивно на изјавата од членот 35-а став (3) од овој закон или
- не достави извештај во рокот од членот 35-а став (4) од овој закон или
- достави неистинит извештај од членот 35-а став (4) од овој закон.“

Член 3

Производителите на вино кои до денот на влегувањето во сила на овој закон се избришани од Регистарот на производители на вино, а имаат произведени количини на вино за кои не е издадено решение за ставање на виното во промет, можат да поднесат барање согласно со членот 35-а од овој закон, најдоцна во рок од 15 дена од денот на влегувањето во сила на овој закон.

Член 4

Овој закон влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

**L I G J
PËR PLOTËSIMIN E LIGJIT PËR VERË**

Neni 1

Në Ligjin për verë (“Gazeta Zyrtare e Republikës së Maqedonisë” numër 50/10 dhe 53/11), pas nenit 35 shtohet titull i ri dhe nen i ri 35-a, si vijojnë:

“Përjashtim gjatë lëshimit të verës në qarkullim

Neni 35-a

(1) Me përjashtim nga neni 31 paragrafi (1) i këtij ligji, vere në qarkullim mund të lëshohet edhe prodhuesi i verës që është shlyer nga Regjistri i prodhuesve të verës, e që ka prodhuar sasi të verës për të cilat nuk është lëshuar aktvendim për lëshimin e verës në qarkullim.

(2) Kerkese për lëshimin e verës në qarkullim, prodhuesi i verës nga paragrafi (1) i këtij neni, mund të parashtrroje më së voni në afat prej 15 ditësh nga pranimi i aktvendimit për shlyerje nga Regjistri i prodhuesve të verës.

(3) Me kërkesë nga paragrafi (2) i këtij neni, prodhuesi i verës nga paragrafi (1) i këtij neni dorëzon edhe deklaratë nga personi përgjegjës të dhënë te noteri nën përgjegjësi materiale dhe penale, se mjetet e realizuara financiare nga shitja e verës së eksportuar, do t’i shfrytëzojë para së gjithash për pagesën e borxheve në bazë të rrushit të blerë e të papaguar.

(4) Për mjetet e realizuara financiare nga shitja e verës që do ta lëshohet në qarkullim në pajtim me këtë nen dhe për mënyrën e shpenzimit të tyre, prodhuesi i verës nga paragrafi (1) i këtij neni i dorëzon raport Inspektoratit Shtetëror të Bujqësisë, çdo 15 ditë nga dita e pranimit të aktvendimit për lëshimin e verës në qarkullim.”

Neni 2

Pas nenit 59-b shtohet kreu i ri VII-a, titulli i ri dhe nen i ri 59-v, si vijojnë:

“VII-a. DISPOZITA NDËSHKUESE

Përgjegjesi penale

Neni 59-v

Personi përgjegjës i prodhuesit të verës, që ka lëshuar vere në qarkullim, do të dënohet për vepër penale me dënim me burg prej një deri në pesë vjet, nëse:

- dorezon deklaratë të pavërtetë nga neni 30 paragrafi (4) i këtij ligji ose
- i shfrytëzon mjetet financiare në kundërshtim me deklaratën nga neni 35-a paragrafi (3) i këtij ligji ose
- nuk dorëzon raport në afatin nga neni 35-a paragrafi (4) i këtij ligji ose
- dorezon raport të pavërtetë nga neni 35-a paragrafi (4) i këtij ligji.”

Neni 3

Prodhuesit e verës të cilët deri në ditën e hyrjes në fuqi të këtij ligji janë shlyer nga Regjistri i prodhuesve të verës, e që kanë prodhuar sasi të verës për të cilat nuk është lëshuar aktvendim për lëshim të verës në qarkullim, mund të parashtrrojne kërkesë në pajtim me nenin 35-a të këtij ligji, më së voni në afat prej 15 ditësh nga dita e hyrjes në fuqi të këtij ligji.

Neni 4

Ky ligj hyn në fuqi në ditën e tetë nga dita e botimit në „Gazeten Zyrtare të Republikës së Maqedonisë“.

175.

Врз основа на членот 75 ставови 1 и 2 од Уставот на Република Македонија, претседателот на Република Македонија и претседателот на Собранието на Република Македонија издаваат

У К А З**ЗА ПРОГЛАСУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА ИЗМЕНУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА ДРЖАВНИТЕ СЛУЖБЕНИЦИ**

Се прогласува Законот за изменување на Законот за државните службеници, што Собранието на Република Македонија го донесе на седницата одржана на 11 јануари 2012 година.

Бр.07-162/2
11 јануари 2012 година
Скопје

Претседател
на Република Македонија,
Горге Иванов, с.р.

Претседател
на Собранието на Република
Македонија,
Трајко Вељаноски, с.р.

ЗАКОН**ЗА ИЗМЕНУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ
ЗА ДРЖАВНИТЕ СЛУЖБЕНИЦИ****Член 1**

Во Законот за изменување и дополнување на Законот за државните службеници („Службен весник на Република Македонија“ број 36/11), членот 15 се менува и гласи:

„Одредбите од членовите 4 и 5 од овој закон нема да се применуваат во период од една година од денот на влегувањето во сила на овој закон.“

Член 2

Започнатите постапки за вработување на државните службеници, до денот на влегувањето во сила на овој закон, ќе се спроведат без примена на одредбите кои се однесуваат за полагање на психолошкиот тест и тестот за интегритет.

Член 3

Овој закон влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

L I G J**PËR NDRYSHIMIN
E LIGJIT PËR NËPUNËS SHTETËRORË****Neni 1**

Нë Ligjin përdryshimin dhe plotësimin e Ligjit përdnunes shtetërorë (“Gazeta Zyrtare e Republikës së Maqedonise” numër 36/11), neni 15 ndryshohet si vijon:

“Dispozitat e neneve 4 dhe 5 të këtij ligji nuk do të zbatohen në periudhë prej një viti nga dita e hyrjes në fuqi të këtij ligji.”

Neni 2

Procedurat e filluara përdpunësim të nëpunësve shtetërorë, deri në ditën e hyrjes në fuqi të këtij ligji, do të realizohen pa zbatim të dispozitave që kanë të bëjnë përdhienen e testit psikologjik dhe testit përdintegritet.

Neni 3

Ky ligj hyn në fuqi në ditën e tetë nga dita e botimit në „Gazeten Zyrtare të Republikës së Maqedonise“.

176.

Врз основа на членот 75 ставови 1 и 2 од Уставот на Република Македонија, претседателот на Република Македонија и претседателот на Собранието на Република Македонија издаваат

У К А З**ЗА ПРОГЛАСУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА ИЗМЕНУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА ЈАВНИТЕ СЛУЖБЕНИЦИ**

Се прогласува Законот за изменување на Законот за јавните службеници, што Собранието на Република Македонија го донесе на седницата одржана на 11 јануари 2012 година.

Бр.07-163/2
11 јануари 2012 година
Скопје

Претседател
на Република Македонија,
Горге Иванов, с.р.

Претседател
на Собранието на Република
Македонија,
Трајко Вељаноски, с.р.

ЗАКОН**ЗА ИЗМЕНУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА ЈАВНИТЕ
СЛУЖБЕНИЦИ****Член 1**

Во Законот за изменување и дополнување на Законот за јавните службеници („Службен весник на Република Македонија“ број 36/11), членот 31 се менува и гласи:

„Одредбите од членот 5 со кои во членот 18 се додаваат новите ставови (3), (4) и (5) и членот 6 од овој закон нема да се применуваат во период од една година од денот на влегувањето во сила на овој закон.“

Член 2

Овој закон влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

L I G J**PËR NDRYSHIMIN E LIGJIT
PËR NËPUNËS PUBLIKË****Neni 1**

Нë Ligjin përdryshimin dhe plotësimin e Ligjit përdnunes publikë (“Gazeta Zyrtare e Republikës së Maqedonise” numër 36/11), neni 31 ndryshohet si vijon:

“Dispozitat e nenit 5 me të cilat në nenin 18 shtohen paragrafët e rinj (3), (4) dhe (5) dhe neni 6 të këtij ligji nuk do të zbatohen në periudhë prej një viti nga dita e hyrjes në fuqi të këtij ligji.”

Neni 2

Ky ligj hyn në fuqi në ditën e tetë nga dita e botimit në „Gazeten Zyrtare të Republikës së Maqedonise“.

177.

Врз основа на членот 75 ставови 1 и 2 од Уставот на Република Македонија, претседателот на Република Македонија и претседателот на Собранието на Република Македонија издаваат

УКАЗ**ЗА ПРОГЛАСУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА ДОПОЛНУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА ЕКСПРОПРИЈАЦИЈА**

Се прогласува Законот за дополнување на Законот за експропријација, што Собранието на Република Македонија го донесе на седницата одржана на 11 јануари 2012 година.

Бр.07-164/1
11 јануари 2012 година

Претседател
на Република Македонија,
Горге Иванов, с.р.

Претседател
на Собранието на Република
Македонија,
Трајко Вељаноски, с.р.

**ЗАКОН
ЗА ДОПОЛНУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ
ЗА ЕКСПРОПРИЈАЦИЈА**

Член 1

Во Законот за експропријација („Службен весник на Република Македонија“ број 33/95, 20/98, 40/99, 31/2003, 46/2005, 10/2008, 106/2008 и 156/10), во членот 2 став 2 по зборовите: „природен гас“ се додаваат зборовите: „и постројки и системи за производство, дистрибуција и снабдување на топлинска енергија“.

Член 2

Во членот 3 точка 4 точката на крајот од реченицата се брише и се додаваат зборовите: „и производство, дистрибуција и снабдување на топлинска енергија“.

Член 3

Овој закон влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

L I G J**PËR PLOTËSIMIN E LIGJIT PËR SHPRONËSIM****Neni 1**

Në Ligjin për shpronësim (“Gazeta Zyrtare e Republikës së Maqedonisë” numër 33/95, 20/98, 40/99, 31/2003, 46/2005, 10/2008, 106/2008 dhe 156/10), në nenin 2 paragrafi 2 pas fjalëve: “gazit natyror” shtohen fjalët "dhe stabilimente dhe sisteme për prodhim, distribuim dhe furnizim të energjisë termike".

Neni 2

Në nenin 3 pika 4 pika në fund të fjalisë shlyhet dhe shtohen fjalët: “edhe prodhim, distribuim dhe furnizim të energjisë termike”.

Neni 3

Ky ligj hyn në fuqi në ditën e tetë nga dita e botimit në “Gazetën Zyrtare të Republikës së Maqedonisë”.

178.

Врз основа на членот 75 ставови 1 и 2 од Уставот на Република Македонија, претседателот на Република Македонија и претседателот на Собранието на Република Македонија издаваат

УКАЗ**ЗА ПРОГЛАСУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА ИЗМЕНУВАЊЕ И ДОПОЛНУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА ОСНОВНОТО ОБРАЗОВАНИЕ**

Се прогласува Законот за изменување и дополнување на Законот за основното образование, што Собранието на Република Македонија го донесе на седницата одржана на 12 јануари 2012 година.

Бр.07-179/1
12 јануари 2012 година

Претседател
на Република Македонија,
Горге Иванов, с.р.

Претседател
на Собранието на Република
Македонија,
Трајко Вељаноски, с.р.

**ЗАКОН
ЗА ИЗМЕНУВАЊЕ И ДОПОЛНУВАЊЕ НА
ЗАКОНОТ ЗА ОСНОВНОТО ОБРАЗОВАНИЕ**

Член 1

Во Законот за основното образование („Службен весник на Република Македонија“ број 103/2008, 33/10, 116/10, 156/10, 18/11 и 51/11), во членот 7 ставот (6) се менува и гласи:

„Начинот и постапката за избор на наставниците кои ги остваруваат наставниот план и програма од ставот (4) на овој закон, како и начинот на утврдување на платите и трошоците на наставниците ги утврдува министерот.“

Член 2

По членот 79-а се додава нов член 79-б, кој гласи:

„Член 79-б

(1) Вработените од членовите 77, 78, 79 и 79-а од овој закон, како и секретарот на основното училиште имаат статус на јавни службеници.

(2) За вработените од ставот (1) на овој член се применува Законот за јавните службеници, освен ако поинаку не е уредено со Законот за основното образование.

(3) Вработените во основните училишта кои вршат административни и технички работи немаат статус на јавни службеници и во однос на нивните права, обврски и одговорности од работниот однос се применуваат одредбите од Законот за работните односи, прописите од областа на здравственото, пензиското и инвалидското осигурување и колективен договор.“

Член 3

Во членот 85 став (16) точката се заменува со запирка и се додаваат зборовите: „а трошоците за полагањето на тестот на личноста паѓаат на товар на приправникот. Висината на трошоците ја утврдува министерот врз основа на реалните трошоци за полагањето на тестот на личноста.“

Член 4

Во Законот за изменување и дополнување на Законот за основното образование („Службен весник на Република Македонија“ број 156/10), во членот 1 години-те „2011/2012“ се заменуваат со годините „2012/2013“.

Член 5

Во Законот за изменување и дополнување на Законот за основното образование („Службен весник на Република Македонија“ број 18/11), во членот 14 зборовите: „освен одредбите од членовите 2, 3, 4 и 9 од овој закон кои ќе се применуваат од 1 септември 2011 година и одредбите од членовите 5, 6, 7 и 8 од овој закон кои ќе се применуваат од 1 јануари 2012 година“ се заменуваат со зборовите: „освен одредбите од членовите 2, 3, 4 и 9 од овој закон кои ќе се применуваат од 1 септември 2011 година, одредбата од членот 5 од овој закон која ќе се применува од 1 јануари 2012 година и одредбите од членовите 6, 7 и 8 од овој закон кои ќе се применуваат од 1 јануари 2013 година.“

Член 6

Се овластува Законодавно-правната комисија на Собранието на Република Македонија да утврди прецисен текст на Законот за основното образование.

Член 7

Овој закон влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

L I G J

**PËR NDRYSHIMIN DHE PLOTËSIMIN E LIGJIT
PËR ARSIM FILLOR**

Neni 1

Në Ligjin për arsim fillor (“Gazeta Zyrtare e Republikës së Maqedonisë” numër 103/2008, 33/10, 116/10, 156/10, 18/11 dhe 51/11) në nenin 7 paragrafi (6) ndryshohet si vijon:

“Menyren dhe procedurën për zgjedhje të arsimtarëve të cilët e realizojnë planprogramin mësimor nga paragrafi (4) i këtij ligji, si dhe mënyrën e përcaktimit të rrogave dhe shpenzimeve të arsimtarëve, i përcakton ministri.”

Neni 2

Pas nenit 79-a shtohet neni i ri 79-b, si vijon:

“Neni 79-b

(1) Të punësuarit nga neni 77, 78, 79 dhe 79-a të këtij ligji, si dhe sekretari i shkollës fillore kanë status të nepunesve publikë.

(2) Për të punësuarit nga paragrafi (1) i këtij neni zbatohet Ligji për nepunës publikë, përveç nëse nuk është rregulluar ndryshe me Ligjin për arsimin fillor.

(3) Të punësuarit në shkollat fillore të cilët kryejnë pune administrative dhe teknike nuk kanë status të nepunesve publikë dhe lidhur me të drejtat, detyrat dhe përgjegjesite e tyre nga marrëdhënia e punës, zbatohen dispozitat e Ligjit për marrëdhënie pune, dispozitat nga sfera e sigurimit shëndetësor, pensional dhe invalidor dhe marrëveshja kolektive.”

Neni 3

Në nenin 85 paragrafi (16) pika zëvendësohet me presje dhe shtohen fjalët: “kurse shpenzimet për dhënien e testit të personalitetit janë në llogari të praktikantit. Lartësinë e shpenzimeve e përcakton ministri, në bazë të shpenzimeve reale për dhënien e testit të personalitetit.”

Neni 4

Në Ligjin për ndryshimin dhe plotësimin e Ligjit për arsim fillor (“Gazeta Zyrtare e Republikës së Maqedonisë” numër 156/10), në nenin 1 vitet “2011/2012” zëvendësohen me vitet “2012/2013”.

Neni 5

Në Ligjin për ndryshimin dhe plotësimin e Ligjit për arsimin fillor (“Gazeta Zyrtare e Republikës së Maqedonisë” numër 18/11), në nenin 14 fjalët: “përveç dispozitave nga nenet 2, 3, 4 dhe 9 të këtij ligji që do të zbatohen nga 1 shtatori 2011 dhe dispozitave nga nenet 5, 6, 7 dhe 8 të këtij ligji që zbatohen nga 1 janari 2012”, zëvendësohen me fjalët: “përveç dispozitave nga nenet 2, 3, 4 dhe 9 të këtij ligji që do të zbatohen nga 1 shtatori 2011, dispozitës nga neni 5 i këtij ligji që do të zbatohet nga 1 janari 2012 dhe dispozitave nga nenet 6, 7 dhe 8 të këtij ligji që do të zbatohen nga 1 janari 2013.”

Neni 6

Autorizohet Komisioni Juridik Ligjvënës i Kuvendit të Republikës së Maqedonisë që të përcaktojë tekst të spastruar të Ligjit për arsim fillor.

Neni 7

Ky ligj hyn në fuqi ditën e tetë nga dita e botimit në “Gazeten Zyrtare të Republikës së Maqedonisë”.

179.

Vрз основа на членот 75 ставови 1 и 2 од Уставот на Република Македонија, претседателот на Република Македонија и претседателот на Собранието на Република Македонија издаваат

У К А З

ЗА ПРОГЛАСУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА ИЗМЕНУВАЊЕ И ДОПОЛНУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА СРЕДНОТО ОБРАЗОВАНИЕ

Се прогласува Законот за изменување и дополнување на Законот за средното образование, што Собранието на Република Македонија го донесе на седницата одржана на 12 јануари 2012 година.

Бр.07-180/1
12 јануари 2012 година
Скопје

Претседател
на Република Македонија,
Ѓорге Иванов, с.р.

Претседател
на Собранието на Република
Македонија,
Трајко Вељаноски, с.р.

ЗА К О Н
ЗА ИЗМЕНУВАЊЕ И ДОПОЛНУВАЊЕ НА
ЗАКОНОТ ЗА СРЕДНОТО ОБРАЗОВАНИЕ

Член 1

Во Законот за средното образование („Службен весник на Република Македонија“ број 44/95, 24/96, 34/96, 35/97, 82/99, 29/2002, 40/2003, 42/2003, 67/2004, 55/2005, 113/2005, 35/2006, 30/2007, 49/2007, 81/2008, 92/2008, 33/10, 116/10, 156/10, 18/11 и 51/11), по членот 24 се додава нов член 24-а, кој гласи:

„Член 24-а

(1) За развивање на различните интереси на учениците средното училиште организира училишни екскурзии коишто се определени со годишната програма за работа на училиштето.

(2) Учениците во училишните екскурзии се вклучуваат доброволно.

(3) Начинот на изведувањето на училишните екскурзии на учениците го утврдува министерот, на предлог на Бирото.“

Член 2

По членот 59 се додава нов член 59-а, кој гласи:

„Член 59-а

(1) Вработените од членот 59 од овој закон, како и секретарот на средното училиште имаат статус на јавни службеници.

(2) За вработените од ставот (1) на овој член се применува Законот за јавните службеници, ако поинаку не е уредено со Законот за средното образование.

(3) Вработените во средните училишта кои вршат административни и технички работи немаат статус на јавни службеници и во однос на нивните права, обврски и одговорности од работниот однос се применуваат одредбите од Законот за работните односи, прописите од областа на здравственото, пензиското и инвалидското осигурување и колективен договор.“

Член 3

Во членот 67 став (7) точката се заменува со записна и се додаваат зборовите: „а трошоците за полагањето на тестот на личноста паѓаат на товар на приправникот. Висината на трошоците ја утврдува министерот, врз основа на реалните трошоци за полагањето на тестот на личноста“.

Член 4

Во Законот за изменување и дополнување на Законот за средното образование („Службен весник на Република Македонија“ број 156/10), во членот 1 години-те „2011/2012“ се заменуваат со годините „2012/2013“.

Член 5

Во Законот за изменување и дополнување на Законот за средното образование („Службен весник на Република Македонија“ број 18/11), во членот 14 зборовите: „освен одредбите од членовите 2, 3 и 8 од овој закон кои ќе се применуваат од 1 септември 2011 година и одредбите од членовите 4, 5, 6 и 7 кои ќе се применуваат од 1 јануари 2012 година“ се заменуваат со зборовите: „освен одредбите од членовите 2, 3 и 8 од овој закон кои ќе се применуваат од 1 септември 2011

година, одредбата од членот 4 од овој закон која ќе се применува од 1 јануари 2012 година и одредбите од членовите 5, 6 и 7 од овој закон кои ќе се применуваат од 1 јануари 2013 година“.

Член 6

Се овластува Законодавно-правната комисија на Собранието на Република Македонија да утврди прецистен текст на Законот за средното образование.

Член 7

Овој закон влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

L I G J

**PËR NDRYSHIMIN DHE PLOTËSIMIN E LIGJIT
PËR ARSIM TË MESËM**

Neni 1

Në Ligjin për arsim të mesëm (“Gazeta Zyrtare e Republikës së Maqedonisë” numër 44/95, 24/96, 34/96, 35/97, 82/99, 29/2002, 40/2003, 42/2003, 67/2004, 55/2005, 113/2005, 35/2006, 30/2007, 49/2007, 81/2008, 92/2008, 33/10, 116/10, 156/10, 18/11 dhe 51/11), pas nenit 24 shtohet neni i ri 24-a si vijon:

“Neni 24-a

(1) Për zhvillimin e interesave të ndryshme të nxenesve, shkolla e mesme organizon ekskursionet shkollore, të cilat janë të përcaktuara me programin vjetor për punën e shkollës.

(2) Nxenesit në ekskursionet shkollore përfshihen vullnetarisht.

(3) Menyren e realizimit të ekskursioneve shkollore të nxënësve e përcakton ministri, me propozim të Byrosee.”

Neni 2

Pas nenit 59 shtohet neni i ri 59-a, si vijon:

“Neni 59-a

(1) Të punësuarit nga neni 59 i këtij ligji, si dhe sekretari i shkollës së mesme kanë status të nepunësve publike.

(2) Për të punësuarit nga paragrafi (1) i këtij neni, zbatohet Ligji për nepunës publikë, nëse nuk është rregulluar ndryshe me Ligjin për arsim të mesëm.

(3) Të punësuarit në shkollat e mesme të cilët kryejnë punë administrative dhe teknike nuk kanë status të nepunësve publikë dhe në lidhje me të drejtat, obligimet dhe përgjegjësitë e tyre nga marrëdhënia e punës, zbatohen dispozitat e Ligjit për marrëdhënie pune, rregullat nga sfera e sigurimit shëndetësor, pensional dhe invalidor dhe marreveshja kolektive.”

Neni 3

Në nenin 67 paragrafi (7) pika zëvendësohet me presje dhe shtohen fjalët: “ndërsa shpenzimet për dhënien e testit të personalitetit janë në llogari të praktikantit. Lartësine e shpenzimeve e përcakton ministri, në bazë të shpenzimeve reale për dhënien e testit të personalitetit”.

Neni 4

Në Ligjin për ndryshimin dhe plotësimin e Ligjit për arsim të mesëm (“Gazeta Zyrtare e Republikës së Maqedonisë” numër 156/10) në nenin 1 vitet “2011/2012” zëvendësohen me vitet “2012/2013”.

Neni 5

Në Ligjin për ndryshimin dhe plotësimin e Ligjit për arsim të mesëm ("Gazeta Zyrtare e Republikës së Maqedonisë" numër 18/11), në nenin 14 fjalët: "përveç dispozitave nga nenet 2, 3 dhe 8 të këtij ligji, që do të zbatohen nga 1 shtatori 2011 dhe dispozitave nga nenet 4, 5, 6 dhe 7 që do të zbatohen nga 1 janari 2012" zëvendësohen me fjalët: "përveç dispozitave nga nenet 2, 3 dhe 8 të këtij ligji që do të zbatohen nga 1 shtatori 2011, dispozitës nga neni 4 të këtij ligji, që do të zbatohet nga 1 janari 2012 dhe dispozitave nga nenet 5, 6 dhe 7 të këtij ligji që do të zbatohen nga 1 janari 2013".

Neni 6

Autorizohet Komisioni Juridik Ligjvënës i Kuvendit të Republikës së Maqedonisë që të përcaktojë tekst të spastruar të Ligjit për arsim të mesëm.

Neni 7

Ky ligj hyn në fuqi në ditën e tetë nga dita e botimit në "Gazetën Zyrtare të Republikës së Maqedonisë".

ВЛАДА НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

180.

Врз основа на член 91 алинеја 10 од Уставот на Република Македонија („Службен весник на Република Македонија“ бр.52/91), и член 31 од Законот за надворешни работи („Службен весник на Република Македонија“ бр. 46/06 и 107/08), Владата на Република Македонија, на седницата одржана на ден 13.12.2011 година, донесе

О Д Л У К А

ЗА ОТВОРАЊЕ НА ПОЧЕСЕН КОНЗУЛАТ НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА ВО УКРАИНА, СО СЕДИШТЕ ВО ДЊЕПРОПЕТРОВСК

Член 1

Република Македонија отвора Почесен конзулат во Украина, со седиште во Дњепропетровск.

Член 2

Се задолжува Министерството за надворешни работи да ја спроведе оваа одлука.

Член 3

Оваа одлука влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

Бр. 82/1 13 декември 2011 година Скопје	Заменик на претседателот на Владата на Република Македонија, м-р Владимир Пешевски , с.р.
---	---

181.

Врз основа на член 91 алинеја 10 од Уставот на Република Македонија („Службен весник на Република Македонија“ бр.52/91), и член 31 од Законот за надворешни работи („Службен весник на Република Македонија“ бр. 46/06 и 107/08), Владата на Република Македонија, на седницата одржана на ден 13.12.2011 година, донесе

О Д Л У К А

ЗА ОТВОРАЊЕ НА ПОЧЕСЕН КОНЗУЛАТ НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА ВО РЕПУБЛИКА ЕСТОНИЈА, СО СЕДИШТЕ ВО ТАЛИН

Член 1

Република Македонија отвора Почесен конзулат во Република Естонија, со седиште во Талин.

Член 2

Се задолжува Министерството за надворешни работи да ја спроведе оваа одлука.

Член 3

Оваа одлука влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

Бр. 85/1 13 декември 2011 година Скопје	Заменик на претседателот на Владата на Република Македонија, м-р Владимир Пешевски , с.р.
---	---

182.

Врз основа на член 91 алинеја 10 од Уставот на Република Македонија („Службен весник на Република Македонија“ бр.52/91), и член 31 од Законот за надворешни работи („Службен весник на Република Македонија“ бр. 46/06 и 107/08), Владата на Република Македонија, на седницата одржана на ден 13.12.2011 година, донесе

О Д Л У К А

ЗА ОТВОРАЊЕ НА ПОЧЕСЕН КОНЗУЛАТ НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА ВО САД, СО СЕДИШТЕ ВО МИНЕАПОЛИС

Член 1

Република Македонија отвора Почесен конзулат во САД, со седиште во Минеаполис.

Член 2

Се задолжува Министерството за надворешни работи да ја спроведе оваа одлука.

Член 3

Оваа одлука влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во "Службен весник на Република Македонија".

Бр. 87/1 13 декември 2011 година Скопје	Претседател на Владата на Република Македонија, м-р Никола Груевски , с.р.
---	---

183.

Врз основа на член 91 алинеја 10 од Уставот на Република Македонија („Службен весник на Република Македонија“ бр.52/91), и член 31 од Законот за надворешни работи („Службен весник на Република Македонија“ бр. 46/06 и 107/08), Владата на Република Македонија, на седницата одржана на ден 13.12.2011 година, донесе

О Д Л У К А
ЗА ОТВОРАЊЕ НА ПОЧЕСЕН КОНЗУЛАТ НА
РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА ВО САД, СО
СЕДИШТЕ ВО ЊУПОРТ КОУСТ

Член 1

Република Македонија отвора Почесен конзулат во САД, со седиште во Њупорт Коуст.

Член 2

Се задолжува Министерството за надворешни работи да ја спроведе оваа одлука.

Член 3

Оваа одлука влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во "Службен весник на Република Македонија".

Бр. 88/1 13 декември 2011 година Скопје	Претседател на Владата на Република Македонија, м-р Никола Груевски , с.р.
---	---

184.

Врз основа на член 91 алинеја 10 од Уставот на Република Македонија („Службен весник на Република Македонија“ бр.52/91), и член 31 од Законот за надворешни работи („Службен весник на Република Македонија“ бр. 46/06 и 107/08), Владата на Република Македонија, на седницата одржана на ден 13.12.2011 година, донесе

О Д Л У К А
ЗА ОТВОРАЊЕ НА ПОЧЕСЕН КОНЗУЛАТ НА
РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА ВО ЧЕШКА
РЕПУБЛИКА, СО СЕДИШТЕ ВО
ХРАДЕЦ КРАЛОВЕ

Член 1

Република Македонија отвора Почесен конзулат во Чешка Република, со седиште во Храдец Кралове.

Член 2

Се задолжува Министерството за надворешни работи да ја спроведе оваа одлука.

Член 3

Оваа одлука влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

Бр. 91/1 13 декември 2011 година Скопје	Претседател на Владата на Република Македонија, м-р Никола Груевски , с.р.
---	---

185.

Врз основа на член 91 алинеја 10 од Уставот на Република Македонија („Службен весник на Република Македонија“ бр.52/91), и член 31 од Законот за надворешни работи („Службен весник на Република Македонија“ бр. 46/06 и 107/08), Владата на Република Македонија, на седницата одржана на ден 13.12.2011 година, донесе

О Д Л У К А
ЗА ОТВОРАЊЕ НА ПОЧЕСЕН КОНЗУЛАТ НА
РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА ВО СЛОВАЧКА
РЕПУБЛИКА, СО СЕДИШТЕ ВО КОШИЦЕ

Член 1

Република Македонија отвора Почесен конзулат во Словачка Република, со седиште во Кошице.

Член 2

Се задолжува Министерството за надворешни работи да ја спроведе оваа одлука.

Член 3

Оваа одлука влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

Бр. 93/1 13 декември 2011 година Скопје	Заменик на претседателот на Владата на Република Македонија, м-р Владимир Пешевски , с.р.
---	---

186.

Врз основа на член 93 алинеја 3 од Законот за надворешни работи („Службен весник на Република Македонија“ бр. 46/06 и 107/08), Владата на Република Македонија, на седницата одржана на ден 13.12.2011 година, донесе

О Д Л У К А
ЗА ДАВАЊЕ СОГЛАСНОСТ ЗА ИМЕНУВАЊЕ НА
ПОЧЕСЕН КОНЗУЛ НА РОМАНИЈА ВО РЕПУБЛИКА
МАКЕДОНИЈА, СО СЕДИШТЕ ВО КУМАНОВО

Член 1

Се дава согласност Алириза Османи да се именува за почесен конзул на Романија во Република Македонија, со седиште во Куманово и со надлежност на подрачјето на единиците на локалната самоуправа: Куманово, Крива Паланка, Липково, Арачиново, Гостивар, Тетово, Кратово и Делчево.

Член 2

Се задолжува Министерството за надворешни работи да ја спроведе оваа одлука.

Член 3

Оваа одлука влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во "Службен весник на Република Македонија".

Бр. 105/1 13 декември 2011 година Скопје	Заменик на претседателот на Владата на Република Македонија, м-р Владимир Пешевски , с.р.
--	---

187.

Врз основа на член 91 алинеја 10 од Уставот на Република Македонија („Службен весник на Република Македонија“ бр.52/91), и член 31 од Законот за надворешни работи („Службен весник на Република Македонија“ бр. 46/06 и 107/08), Владата на Република Македонија, на седница одржана на ден 13.12.2011 година, донесе

О Д Л У К А

ЗА ОТВОРАЊЕ НА ПОЧЕСЕН КОНЗУЛАТ НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА ВО КРАЛСТВО НОРВЕШКА, СО СЕДИШТЕ ВО ЛАНГЕСУНД

Член 1

Република Македонија отвора Почесен конзулат во Кралство Норвешка, со седиште во Лангесунд.

Член 2

Се задолжува Министерството за надворешни работи да ја спроведе оваа одлука.

Член 3

Оваа одлука влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во "Службен весник на Република Македонија".

Бр. 118/1 13 декември 2011 година Скопје	Заменик на претседателот на Владата на Република Македонија, м-р Владимир Пешевски , с.р.
--	---

188.

Врз основа на член 91 алинеја 10 од Уставот на Република Македонија („Службен весник на Република Македонија“ бр.52/91), и член 31 од Законот за надворешни работи („Службен весник на Република Македонија“ бр. 46/06 и 107/08), Владата на Република Македонија, на седницата одржана на ден 13.12.2011 година, донесе

О Д Л У К А

ЗА ОТВОРАЊЕ НА ПОЧЕСЕН КОНЗУЛАТ НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА ВО РЕПУБЛИКА ФИНСКА, СО СЕДИШТЕ ВО ЕСПО

Член 1

Република Македонија отвора Почесен конзулат во Република Финска, со седиште во Еспо.

Член 2

Се задолжува Министерството за надворешни работи да ја спроведе оваа одлука.

Член 3

Оваа одлука влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во "Службен весник на Република Македонија".

Бр. 119/1 13 декември 2011 година Скопје	Заменик на претседателот на Владата на Република Македонија, м-р Владимир Пешевски , с.р.
--	---

189.

Врз основа на член 91 алинеја 10 од Уставот на Република Македонија („Службен весник на Република Македонија“ бр.52/91), и член 31 од Законот за надворешни работи („Службен весник на Република Македонија“ бр. 46/06 и 107/08), Владата на Република Македонија, на седницата одржана на ден 13.12.2011 година, донесе

О Д Л У К А

ЗА ОТВОРАЊЕ НА ПОЧЕСЕН КОНЗУЛАТ НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА ВО РЕПУБЛИКА АЛБАНИЈА, СО СЕДИШТЕ ВО ТИРАНА

Член 1

Република Македонија отвора Почесен конзулат во Република Албанија, со седиште во Тирана.

Член 2

Се задолжува Министерството за надворешни работи да ја спроведе оваа одлука.

Член 3

Оваа одлука влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во "Службен весник на Република Македонија".

Бр. 120/1 13 декември 2011 година Скопје	Заменик на претседателот на Владата на Република Македонија, м-р Владимир Пешевски , с.р.
--	---

190.

Врз основа на член 91 алинеја 10 од Уставот на Република Македонија („Службен весник на Република Македонија“ бр.52/91), и член 31 од Законот за надворешни работи („Службен весник на Република Македонија“ бр. 46/06 и 107/08), Владата на Република Македонија, на седницата одржана на ден 13.12.2011 година, донесе

О Д Л У К А

ЗА ОТВОРАЊЕ НА ПОЧЕСЕН КОНЗУЛАТ НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА ВО УКРАИНА, СО СЕДИШТЕ ВО КИЕВ

Член 1

Република Македонија отвора Почесен конзулат во Украина, со седиште во Киев.

Член 2

Се задолжува Министерството за надворешни работи да ја спроведе оваа одлука.

Член 3

Оваа одлука влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во "Службен весник на Република Македонија".

Бр. 124/1 13 декември 2011 година Скопје	Заменик на претседателот на Владата на Република Македонија, м-р Владимир Пешевски , с.р.
--	---

191.

Врз основа на член 20 став 1 од Законот за користење и располагање со стварите на државните органи ("Службен весник на Република Македонија" бр. 8/05, 150/07 и 35/11), Владата на Република Македонија, на седницата, одржана на 27.12.2011 година, донесе

О Д Л У К А
ЗА ДАВАЊЕ НА КОРИСТЕЊЕ НА НЕДВИЖНА
СТВАР НА МИНИСТЕРСТВОТО ЗА ТРУД И
СОЦИЈАЛНА ПОЛИТИКА

Член 1

Со оваа одлука на Министерството за труд и социјална политика, му се дава на користење недвижна ствар – објект заведен во Имотен лист број 91, лист В, лоциран на КП бр. 88 за КО Катланово и тоа:

- Објект на КП бр. 88, број на зграда 7, намена на зграда БЗ, влез 1, кат –ПР, бр. 1, намена на посебен дел од зграда ДП со површина од 312 м2;

- Објект на КП бр. 88, број на зграда 7, намена на зграда БЗ, влез 1, кат – 01, бр.1, намена на посебен дел од зграда ДП, со површина од 225 м2;

- Објект на КП бр. 88, број на зграда 7, намена на зграда БЗ, влез 1, кат –ПР, бр. 1, намена на посебен дел од зграда ПП со површина од 31 м2;

- Објект на КП бр. 88, број на зграда 7, намена на зграда БЗ, влез 1, кат – 01, бр.1, намена на посебен дел од зграда ПП, со површина од 41 м2, сопственост на Република Македонија.

Член 2

Оваа одлука влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во “Службен весник на Република Македонија”.

Бр. 51-7098/1 27 декември 2011 година Скопје	Заменик на претседателот на Владата на Република Македонија, м-р Владимир Пешевски , с.р.
--	---

192.

Врз основа на член 27-а став 1 од Законот за користење и располагање со стварите на државните органи (“Службен весник на Република Македонија” бр. 8/25, 150/07 и 35/11), Владата на Република Македонија, на седницата, одржана на 27.12.2011 година, донесе

О Д Л У К А
ЗА ПРЕСТАНОК И ДАВАЊЕ НА КОРИСТЕЊЕ
НА НЕДВИЖНА СТВАР НА ФОНДОТ НА ПЕНЗИ-
СКОТО И ИНВАЛИДСКОТО ОСИГУРУВАЊЕ НА
МАКЕДОНИЈА

Член 1

Со оваа одлука на Министерството за труд и социјална политика, му престанува користењето на недвижна ствар – објект заведен во Имотен лист број 91, лист В, лоциран на КП бр. 88 за КО Катланово и тоа:

- Објект на КП бр. 88, број на зграда 7, намена на зграда БЗ, влез 1, кат –ПР, бр. 1, намена на посебен дел од зграда ДП со површина од 312 м2;

- Објект на КП бр. 88, број на зграда 7, намена на зграда БЗ, влез 1, кат – 01, бр.1, намена на посебен дел од зграда ДП, со површина од 225 м2;

- Објект на КП бр. 88, број на зграда 7, намена на зграда БЗ, влез 1, кат –ПР, бр. 1, намена на посебен дел од зграда ПП со површина од 31 м2;

- Објект на КП бр. 88, број на зграда 7, намена на зграда БЗ, влез 1, кат – 01, бр.1, намена на посебен дел од зграда ПП, со површина од 41 м2, сопственост на Република Македонија.

Член 2

Недвижната ствар – објект од член 1 на оваа одлука се дава на трајно користење, без надомест на Фондот на пензиското и инвалидското осигурување на Македонија.

Член 3

Примопредавањето на недвижната ствар – објект од член 1 на оваа одлука помеѓу Министерството за труд и социјална политика и Фондот на пензиското и инвалидското осигурување на Македонија, ќе се изврши во рок од три дена од денот на влегување во сила на оваа одлука.

Член 4

Оваа одлука влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во “Службен весник на Република Македонија”.

Бр. 51-7098/2 27 декември 2011 година Скопје	Заменик на претседателот на Владата на Република Македонија, м-р Владимир Пешевски , с.р.
--	---

193.

Врз основа на член 52 од Законот за управување со конфискуван имот, имотна корист и одземени предмети во кривична и прекршочна постапка („Службен весник на Република Македонија“ бр. 98/2008 и 145/2010), Владата на Република Македонија, на седницата, одржана на 27.12.2011 година, донесе

О Д Л У К А
ЗА ДАВАЊЕ СОГЛАСНОСТ НА РЕШЕНИЕТО
ЗА ОТСТАПУВАЊЕ НА ОДЗЕМЕН ПРЕДМЕТ
СО ПРАВОСИЛНА ОДЛУКА НА МИНИСТЕРСТВО
ЗА ОБРАЗОВАНИЕ И НАУКА

Член 1

Со оваа одлука се дава согласност на Решението за отстапување на одземен предмет со правосилна одлука Министерство за образование и наука бр. 07-2965/3 од 21.11.2011 година.

Член 2

Оваа одлука влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

Бр.51-7565/1 27 декември 2011 година Скопје	Заменик на претседателот на Владата на Република Македонија, м-р Владимир Пешевски , с.р.
---	---

194.

Врз основа на член 365 став 1 од Законот за трговски друштва, член 22 од Статутот на Акционерското Друштво за стопанисување со деловен простор во државна сопственост – Скопје, а согласно член 36 од Законот за Владата на Република Македонија („Службен весник на Република Македонија“ бр.59/2000, 55/2005, 37/2006, 115/2007, 19/2008, 82/2008 и 10/2010), Владата на Република Македонија на седница одржана на ден 27.12.2011 година донесе

203.

Врз основа на член 91 алинеја 11 од Уставот на Република Македонија („Службен весник на Република Македонија“ бр.52/91) и член 31 од Законот за надворешни работи („Службен весник на Република Македонија“ бр. 46/06 и 107/08), Владата на Република Македонија, на седницата одржана на ден 13.12.2011 година, донесе

РЕШЕНИЕ
ЗА ИМЕНУВАЊЕ НА ПОЧЕСЕН КОНЗУЛ НА
РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА ВО УКРАИНА,
СО СЕДИШТЕ ВО ДЊЕПРОПЕТРОВСК

1. Владата на Република Македонија за Почесен конзул на Република Македонија во Украина, со седиште во Дњепропетровск го именува: Сергеј Борисович Сафронов.

2. Ова решение влегува во сила со денот на донесувањето, а ќе се објави во „Службен весник на Република Македонија“.

Бр. 83/1 13 декември 2011 година Скопје	Заменик на претседателот на Владата на Република Македонија, м-р Владимир Пешевски , с.р.
---	---

204.

Врз основа на член 91 алинеја 11 од Уставот на Република Македонија („Службен весник на Република Македонија“ бр.52/91) и член 31 од Законот за надворешни работи („Службен весник на Република Македонија“ бр. 46/06 и 107/08), Владата на Република Македонија, на седницата одржана на ден 13.12.2011 година, донесе

РЕШЕНИЕ
ЗА ИМЕНУВАЊЕ НА ПОЧЕСЕН КОНЗУЛ НА
РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА ВО РЕПУБЛИКА
ЕСТОНИЈА, СО СЕДИШТЕ ВО ТАЛИН

1. Се именува Петер Росе за Почесен конзул на Република Македонија во Република Естонија, со седиште во Талин.

2. Ова решение влегува во сила со денот на донесувањето, а ќе се објави во "Службен весник на Република Македонија."

Бр. 84/1 13 декември 2011 година Скопје	Заменик на претседателот на Владата на Република Македонија, м-р Владимир Пешевски , с.р.
---	---

205.

Врз основа на член 91 алинеја 11 од Уставот на Република Македонија („Службен весник на Република Македонија“ бр.52/91) и член 31 од Законот за надворешни работи („Службен весник на Република Македонија“ бр. 46/06 и 107/08), Владата на Република Македонија, на седницата одржана на ден 13.12.2011 година, донесе

РЕШЕНИЕ
ЗА ИМЕНУВАЊЕ НА ПОЧЕСЕН КОНЗУЛ НА
РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА ВО САД, СО
СЕДИШТЕ ВО ЊУПОРТ КОУСТ

1. Се именува Ендру Димитри Пејков за Почесен конзул на Република Македонија во САД, со седиште во Њупорт Коуст.

2. Ова решение влегува во сила со денот на донесувањето, а ќе се објави во "Службен весник на Република Македонија."

Бр. 86/1 13 декември 2011 година Скопје	Претседател на Владата на Република Македонија, м-р Никола Груевски , с.р.
---	---

206.

Врз основа на член 91 алинеја 11 од Уставот на Република Македонија („Службен весник на Република Македонија“ бр.52/91) и член 31 од Законот за надворешни работи („Службен весник на Република Македонија“ бр. 46/06 и 107/08), Владата на Република Македонија, на седницата одржана на ден 13.12.2011 година, донесе

РЕШЕНИЕ
ЗА ИМЕНУВАЊЕ НА ПОЧЕСЕН КОНЗУЛ НА
РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА ВО САД, СО
СЕДИШТЕ ВО МИНЕАПОЛИС

1. Се именува Цефри Филипс за Почесен конзул на Република Македонија во САД, со седиште во Минеаполис.

2. Ова решение влегува во сила со денот на донесувањето, а ќе се објави во "Службен весник на Република Македонија."

Бр. 89/1 13 декември 2011 година Скопје	Претседател на Владата на Република Македонија, м-р Никола Груевски , с.р.
---	---

207.

Врз основа на член 91 алинеја 11 од Уставот на Република Македонија („Службен весник на Република Македонија“ бр.52/91) и член 31 од Законот за надворешни работи („Службен весник на Република Македонија“ бр. 46/06 и 107/08), Владата на Република Македонија, на седницата одржана на ден 13.12.2011 година, донесе

РЕШЕНИЕ
ЗА ИМЕНУВАЊЕ НА ПОЧЕСЕН КОНЗУЛ НА
РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА ВО ЧЕШКА
РЕПУБЛИКА, СО СЕДИШТЕ ВО
ХРАДЕЦ КРАЛОВЕ

1. Се именува Јиржи Флидр за Почесен конзул на Република Македонија во Чешка Република, со седиште во Храдец Кралове.

2. Ова решение влегува во сила со денот на донесувањето, а ќе се објави во "Службен весник на Република Македонија."

Бр. 90/1 13 декември 2011 година Скопје	Претседател на Владата на Република Македонија, м-р Никола Груевски , с.р.
---	---

208.

Врз основа на член 91 алинеја 11 од Уставот на Република Македонија („Службен весник на Република Македонија“ бр.52/91) и член 31 од Законот за надворешни работи („Службен весник на Република Македонија“ бр. 46/06 и 107/08), Владата на Република Македонија, на седницата одржана на ден 13.12.2011 година, донесе

РЕШЕНИЕ
ЗА ИМЕНУВАЊЕ НА ПОЧЕСЕН КОНЗУЛ НА
РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА ВО СЛОВАЧКА
РЕПУБЛИКА, СО СЕДИШТЕ ВО КОШИЦЕ

1. Се именува Јан Варга за Почесен конзул на Република Македонија во Словачка Република, со седиште во Кошице.

2. Ова решение влегува во сила со денот на донесувањето, а ќе се објави во "Службен весник на Република Македонија."

Бр. 92/1
13 декември 2011 година
Скопје

Заменик на претседателот
на Владата на Република
Македонија,
м-р **Владимир Пешевски**, с.р.

209.

Врз основа на член 91 алинеја 11 од Уставот на Република Македонија („Службен весник на Република Македонија“ бр.52/91) и член 31 од Законот за надворешни работи („Службен весник на Република Македонија“ бр. 46/06 и 107/08), Владата на Република Македонија, на седницата одржана на ден 13.12.2011 година, донесе

РЕШЕНИЕ
ЗА ИМЕНУВАЊЕ НА ПОЧЕСЕН КОНЗУЛ НА
РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА ВО РЕПУБЛИКА
АЛБАНИЈА, СО СЕДИШТЕ ВО ТИРАНА

1. Се именува Александар Пило за Почесен конзул на Република Македонија во Република Албанија, со седиште во Тирана.

2. Ова решение влегува во сила со денот на донесувањето, а ќе се објави во "Службен весник на Република Македонија."

Бр. 116/1
13 декември 2011 година
Скопје

Заменик на претседателот
на Владата на Република
Македонија,
м-р **Владимир Пешевски**, с.р.

210.

Врз основа на член 91 алинеја 11 од Уставот на Република Македонија („Службен весник на Република Македонија“ бр.52/91) и член 31 од Законот за надворешни работи („Службен весник на Република Македонија“ бр. 46/06 и 107/08), Владата на Република Македонија, на седницата одржана на ден 13.12.2011 година, донесе

РЕШЕНИЕ
ЗА ИМЕНУВАЊЕ НА ПОЧЕСЕН КОНЗУЛ НА
РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА ВО УКРАИНА,
СО СЕДИШТЕ ВО КИЕВ

1. Се именува Сергеј Викторович Цјупко за Почесен конзул на Република Македонија во Украина, со седиште во Киев.

2. Ова решение влегува во сила со денот на донесувањето, а ќе се објави во "Службен весник на Република Македонија."

Бр. 117/1
13 декември 2011 година
Скопје

Заменик на претседателот
на Владата на Република
Македонија,
м-р **Владимир Пешевски**, с.р.

211.

Врз основа на член 91 алинеја 11 од Уставот на Република Македонија („Службен весник на Република Македонија“ бр.52/91) и член 31 од Законот за надворешни работи („Службен весник на Република Македонија“ бр. 46/06 и 107/08), Владата на Република Македонија, на седницата одржана на ден 13.12.2011 година, донесе

РЕШЕНИЕ
ЗА ИМЕНУВАЊЕ НА ПОЧЕСЕН КОНЗУЛ НА
РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА ВО РЕПУБЛИКА
ФИНСКА, СО СЕДИШТЕ ВО ЕСПО

1. Се именува Пер Аугуст Норденсвед за Почесен конзул на Република Македонија во Република Финска, со седиште во Еспо.

2. Ова решение влегува во сила со денот на донесувањето, а ќе се објави во "Службен весник на Република Македонија."

Бр. 121/1
13 декември 2011 година
Скопје

Заменик на претседателот
на Владата на Република
Македонија,
м-р **Владимир Пешевски**, с.р.

212.

Врз основа на член 91 алинеја 11 од Уставот на Република Македонија („Службен весник на Република Македонија“ бр.52/91) и член 31 од Законот за надворешни работи („Службен весник на Република Македонија“ бр. 46/06 и 107/08), Владата на Република Македонија, на седницата одржана на ден 13.12.2011 година, донесе

РЕШЕНИЕ
ЗА ИМЕНУВАЊЕ НА ПОЧЕСЕН КОНЗУЛ НА
РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА ВО КРАЛСТВО
НОРВЕШКА, СО СЕДИШТЕ ВО ЛАНГЕСУНД

1. Се именува Ларс Рисе за Почесен конзул на Република Македонија во Кралство Норвешка, со седиште во Лангесунд.

2. Ова решение влегува во сила со денот на донесувањето, а ќе се објави во "Службен весник на Република Македонија."

Бр. 122/1
13 декември 2011 година
Скопје

Заменик на претседателот
на Владата на Република
Македонија,
м-р **Владимир Пешевски**, с.р.

Службен весник
на Република Македонија

www.slvesnik.com.mk

contact@slvesnik.com.mk

Издавач: ЈП СЛУЖБЕН ВЕСНИК НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА, ц.о.-Скопје
бул. „Партизански одреди“ бр. 29. Поштенски фах 51.
Директор и одговорен уредник - Тони Трајанов.
Телефон: +389-2-55 12 400.
Телефакс: +389-2-55 12 401.

Претплатата за 2012 година изнесува 10.100,00 денари.
„Службен весник на Република Македонија“ излегува по потреба.
Рок за реклаamation: 15 дена.
Жиро-сметка: 300000000188798.
Депонент на Комерцијална банка, АД - Скопје.
Печат: ГРАФИЧКИ ЦЕНТАР ДООЕЛ, Скопје.

ISSN 0354-1622

2012006